Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Corpus iuris civilis

Accursius, Franciscus

[Basel], 7. Juli 1487

Incipit Liber Quartus. De rebus creditis

urn:nbn:de:bsz:31-318379

Visual Library

sequit̄ ꝛ prio de his q̄ ex Scti. de quib. hic tot⁹ liber tractabit. et cauet ibi q̄ in hoc ti. nō tractat de hoc. sed mō de iurerā. sic ꝛ. ff. qō cū eo. nā nō tractat ibi de his de quib. dicit rubrica. si inferior libro sic ꝛ. s. ti. i. in. l. i. Itē verbū credendi ꝛ verbū rei generalia sunt. vt ff. e. l. i. si Quetas. quare dicit de reb. creditis ꝛ nō de reb⁹ debitis.

tñ. vnū dicēdo ꝛ maxime digni⁹ alterum diuisse vī. vl' ver⁹ q̄ tractat quo ad creditores qual'ragan et vincāt nō de exceptōne rei or. q̄ g̃ tā in re alibus q̄ in persona lib⁹ pbationū copia decurrit ad iusiuran dū. iō de hoc merito interserit.

Ausa. vtriusq̄ parti si q̄ solo casu nasc̄. actio. sz q̄si iudex in ferr. l' ps pti in iudicio. cuz sit nascitura ex sniavt. j. eo. actori nō nasc̄ er iuramēto fm. P. sed io. dic̄ tūc duas dari i factū ꝛ ad idē ꝛ eidē ꝛ ō eīdē. nec mirū q̄ ex cōfessiōe dar̄ vna. ꝛ ex sniа postea dar̄ alia fm. P. Itē ꝛ alias i uentio duas dari eidē ꝛ in eundem ad eandē rē vbi tñ vnā intentari sufficit. vt ff. de ac. emp. l. nō est nouum ꝛ de fideius. si reus. sic ē in eo qui dz vt. ff. de duob⁹ re. si reus ꝛ de fideius. l. generaliter. §. i.

o Inferente. l' referente. nā q̄ refert infert. ꝛ dic. s. in iudicio vt differat a p̄cedēti ꝛ cōphēdit hic iudiciale ꝛ necessariū sed necessariū differt iudex. accursius.

p Remissio. tūc ei hēt̄ p̄ iurato. vt. ff. e. l. ñ erit. §. fi. ꝛ. l. remittit.

q Potest nota. non queri de piurio. sic. j. l. prima. ꝛ. ff. de in litē iu. l. fi. ꝛ. ff. de volo q̄ si. ꝛ. ff. de excep. aduersus.

r Nisi spāliter. hec aūt exceptio nō fit a iuramento voluntario q̄ illud nūq̄ retractat̄. vt. ff. e. l. admonēdi in fi. sz a iudiciali qō i casu vno retractat̄. vt. j. e. l. fi. Itē necessariū in alio casu. vt. ff. e. l. admonēdi. Itē in alio vt. j. de pena iudicis aūt̄. nouo iure. sed ibi defert a lege nō iudex p̄ti⁹. Itez nec fuit ibi delatū in eo de quo litigiū erat. Sed ꝛ in voluntario vī excipi. vt. j. de iurc. aūt̄. hodie sed ibi fit̄ speciale. l' ibi nemo detulit. itē. ꝛ. s. de transac. si ex falsis ꝛ j. de dig. ni. quoc. li. rq̄. ꝛ de crimine stel. l. de piurio. quib⁹ legibus retractant̄ iuramēta voluntaria. sed dic ibi iuratū fuit sup vallā to cōtractu. hic supplete diximēda vt sit loco pbatōis. q̄ erea in. l. illa si ex falsis venit ō duo. s. ō iuramentū ꝛ ꝛtra pactū. hic solum dierat. vl' ibi nō retractat̄ p̄textu perjurij. sed falsitatis ꝛ sic nō ē cōtra. Itē nota q̄ iusiurandū aliud voluntariū. aliud iudiciale. aliud necessariū. Voluntariū extra iudiciū defert̄ ꝛ sic dr. q̄ sponte suscipit̄. ꝛ refert̄ ꝛ recusat̄. vt. ff. e. iusiurandū. Judiciale defert̄ in iudicio a pre iudice appreciāte ꝛ cōfortāte. ꝛ hoc nō t recusari ꝛ referri. vt. j. e. delata. ꝛ l. generaliter. §. fin aūt is cui olim eni nō potest recusari. vt. ff. e. manifeste. l' expone eā vt ibi dixi. Necessariū defert iudex ꝛ necessitatē imponit. ar. ff. de in litē iu. l. fi. nec recusat̄ nisi iusta cā. vt. j. e. generaliter. §. fin aūt ꝛc.

Iusiurandi vltorē q. d. nō retractat̄ hoc solo ꝛ sic sunt eadez ō̃nia q̄ sunt superiora. l. ꝛ solue hic vt ibi posset ḡ intelligi hec

ler q̄n quis iuraret nō comedere carnes. vt tūc solū vū halleat vl' tore. secus si sup̄ iuramentū parum alijs noceat vt in cōtractibus ꝛ sic nihil esset ō. Itē vī ꝛtra. s. de sum. trī. l. i. in fi. so. hic ꝛtemnit religionē deierando. ubi violando aliter fidē catholicam

t Del maiestatis. i. crimen lese maiestatis

procurator noster hoc inquirat. et in opus publicum cōuertat. similit er prouideant iudices vt blassemijs ꝛ periurijs. que eorū inhibitionibus debent comprimi: omnes penitus conquiescant.

Explicat Liber Tercius
Incipit Liber Quart⁹.
De rebus m creditis.

C Imp. Anto. a. Herculiano.

Ausa iureiuran do ex consensu vtriusq̄ n ptis vl' aduersario i ferēte⁰ delato ꝛ p̄stito vl' remis sor̄ ō cisa. nec p̄iurij p̄textu retractari pōt⁹ nisi specialit̄ ꝛ hac lege excipiat̄

C Imp. Alex. a. felici.

Iusiurandi cōtempta religio satis deum vltorem⁰ habet. periculum aūt̄ corporis vl' maiestatis crimē secūdū cōstituta diuorum parentuz meorū ḡt⁹ si per principis venerationez quodam calore fuerit periuratum inferri non placet̄.

C Imp. Diocle. ꝛ Maxi. a a. et. cc. Seuero.

Bone fidei contractibus⁷ nec i non etiam i alijs ceteris causis ³ inopia⁴ probationum per iudicem biureirādo causa cognita res⁵ decidi oportet.

C Idem. a a. Maxime.

Si ad excludendā tutele actō nem pupillus iusiurandū tu

cta. nā super oibus pōt iurati. vt hic ꝛ. ff. e. l. iij. §. i. ꝛ. ff. rerum amo. l. marcellus.

a Inopia pbationū. s. emergente

b Per iudicē. deferentē iusiurā. l' a pte pti delatum approbantē sic ꝛ de vtroq̄ hic dicit

c Res decidi oportet. i. causa diffiniri s. cundū eum qui iurauit vt. ff. e. admonendi. ꝛ nota si actor plene probat vincit. si nullo modo absoluitur reus licet non iuret. vt. s. de edendo. qui accusare. ꝛ de iudi. properandum. §. i. ꝛ. j. de proba. l. ij. nisi in casibus in quibus lex defert reo iuramentum ad purgationem sui. vt. s. de his qui ad ec. con. l. fi. §. sed sicubi. ꝛ. j. de fide instru. l. fi. ꝛ de iure de li. l. fi. §. licentia. ij. ꝛ in aut̄. de fide instru. § si tamen quenq̄. colla. iij. ꝛ de eden. pretor. §. sz si incisa. Si autem actor semiplene probauit per scripturam domesticam pura. vt. j. de proba. l. instrumenta. vel per comparationem literarum p quā qualisqualis colligitur fides. vt in auten. de fide instrumento. §. si vero mozientur. ꝛ §. si vero nullus vel per fugam rei qui debuit finito officio. respondere per se vel per procu. ubi vl' officium gessit vt in auten. de colla. § super hoc. ꝛ. §. si quis autem. vel per vnum testem quē dico semiplene pbare. ar. ff. quemadmodum testamentū aper. l. i. §. fi. ꝛ de vtre plē. theopomp⁹. ꝛ. ff. e. si duo in fi. i. rñ. ꝛ. j. ad. l. cor. de fal. si quis de curio. ꝛ. ff. de re. mili. l. nō omnes. §. a barbaris. itē si duo faciunt plenam. vnus. semiplenam nec obstat. ff. de qōib⁹ l. maritus. ubi enī non phibuit questionē haberi q̄ non p̄cederent iudicia. sed quia in caput dñi nō debuit torqueri. vt. j. ō questio

v Etsi. i. q̄uis

x Nō placet. imo vī in corpore puniri vt. ff. e. si duo i fi. sol. hic p calorē ibi ñ ar. j. ad. l. iul. ma. l. alie nā. ꝛ. ff. de re. iu. qō calore. l' ibi ō duo venit s. pactū ꝛ iuramētuz hic ō iuramentū tm̄ vel tercio hic ñ patet̄ pēnā corporis vl' p. i. pēnā lese ma iestatis sed certe nec ibi. sed quandā minorē. itē ō hunc fini ꝛ principio est. s. de transac. si q̄s maior in fi. sol. ibi ō alio iuramēto dicit. accursius

¶ Bone fidei
i ōcibus. q̄ numerant̄ insti. de act. §. actionū

z Ceteris causis. nō reperit ō̃cib⁹. naz ꝛ nō solū cōp̄hendit ō̃cus stricti iuris. sz ēt delicta ꝛ quasi delicta

nibus.l.i.in ꝓdictis dico casiv referrur iuramentū ꝑr.l.istā.ſz ñ
aperit cui.sed ponit in cause cognitõe. vlet ergo iudex iſpicer an
sciat ꝟitatem an nõ.q̄ vult iurare.vt eum qui nesciat iurare ñ fa
ciat vt.ff.e.iusiuran.t.ff.reꝫ amo.l.marcellus.§.q̄ ref.t.j.de indic.
vidui.l.ij.ſz q̄d ſi ñ interfuit facto.sed dicat scio ꝟitatem ꝙ famaz
nec tunc ei referat. vt
dicta.l.de indic.vidu
itate.licet quidaz cõ
tra sed quid ſi oter q̄s
dicat scio ꝟitatē hñ.
referat actori ſm.ꝺ
q̄ inducit ꝓ se semi
plenam ꝓbationem
Alij vt azo. referun t
reo ſi ē equalis hone
ſtatis vt actor.t eſt p
reis vt.ff.e. admonen
di.t.j.e.l.cū etiã Item
q̄ ꝓiungeret absurꝺ
nam quũ introduxiſ
set actor vnũ testem
t nũc velit ei iuramtũ
ergo ipſe tenet vicez
alterius testis.ſicq̄ i
re sua testificaret. qꝺ
esse ſi velet. vt.j.de re
ſtib.l.omib. Item
inſpiciat ꝑsonã acto
ris t rei ſm azo. ſit a
lias honesta l hñ. Item
ꝑsonam testis indu
cti. vt.ff. de testibus.l.
iij.ibi vt magis.et in
aut en. de testib.§.i.
col.vij. Item modi
ca ſit parua causa an
magna.t ſic ꝙ qualit
tate ꝑsonaꝝ actoris
vl rei t testis referat
ſacm huic l illi nul
li.in q̄b casib tamẽ
actori tm̃ referr in q̄
dium rei.vt.j. vñ. vi.
l.ſi q̄s.t.s.de iudicijs
ꝓperandum.§.i.t.§.
ſin autem

Ad exclu
s dendã non ꝓ
hibet.nõ rõe
piurij.vt.s.e.l.i.ſz q̄
detulit ſine auctoritate tutoris. nõ enĩ potest dici q̄ tutor q̄ iura
uit in hoc ei autoret in re ſua. vt.ff. de aucto. ꝓe.l.i. t dicas hic que
dicunt.ff.e.iusiuran ō.§.i.Accur.

Qum etiam.relicta a patre

c Videant.t sic de bonis pupilli soluent. vt hic.t.ff.de
le.ij.ꝓto.§.mſ.t de le.ij.l.q̄.t.j. de fideicõmiſ.li.i. thaie.§.
ij. ꝺ Idem scilicet ꝓeses

e Si inficiet.i.ſi negat fideicõmiſſum esse licitum aliqua ꝑſup
tione ꝙ te faciente ſm quosdam

f Adiget.nõ tñ vt anceps ꝓiurium subire cogat. ar.ff.e.l.iusiu
ran. sed in iuramento in litem est secꝰ vbi etiã sciens ñ cõpellitur
iurare. vt.ff. de in litem iurando. videamus. q̄d aũt ſi exꝓresse vo
luit tutorem dare de suo vel pupillo vel extraneo. hñ. ñ valet. nisi
ſi aliq̄d ei fuerit relictum. vt.ff. de fideicõ.l.ſi.

Dm ꝓponas religione. extra ius.

c h Decidi.t decisa fuit.

i Consulet. iubendo iusiuran seruari. primo enim fuit
ꝑstitutum.t quum diceret q̄ ñ posset talis questio iuramẽto de
cidi. fuit de hoc compromiſſum an tenuit talis decisio. t dixit arbi
ter q̄ ſic t adhuc non seruabat ꝓcepit ergo ꝑses vt seruet. vel dic
arbitri.i. ordinarij iudicis. ſic.s. de postulando.l. quisq̄s. t hoc dico
ne ſit ꝓra.ff. de arbi.l.ñ distinguem⁹.§.ō literali. t.s. de peda. iuꝺ.
l.q̄. in fi. vl dic principaliter de hereditate agebat coram arbitro t
incidentaliter de statu. ar.s. de iudicijs. l. quo tiens Accursius.

Nec filius alius. niſi de hoc haberet mandatum

l Litigando.i. succumbendo. Accursius.

m Circa.i. ꝑter. ſic.ff. de pac. l. paciſci. t ad tre. ſi cui.§. ſi.
t ame. t de fur. q̄ vas.§. retare. t.ff. de ser. vr. ꝓed. inuitū

n Aliquid. referendo forsitan iusiuran. debito ri t ſic nota. non
ꝓiudicare alij ꝙ alium. vt.ff. de peculio de poſui.§.i. t.ff.e.l. quanto
magis. t.l.ſe. t.l. iusiurandō.§.ſi. t.l. tutor. in ꝓin. t supra de pac. fi
lius. t.l. ſeruus. t.ff. de ſolutione. filiusfa. et supra de procura. l. ma
ritus.

Ctori delato
a reo ñ a iudi
ce extra iudi
cium ne due nascant
in factũ actões nos.
ꝓra. vt. diri.s.e.l.i.
p Remissum. qꝺ
fuit ſusceptum mor
quam fuit delatũ. vt.
ff.e.l. non erit. t.l. rei
mittit. et ad hoc.ff. q̄
mo. pig. l ypothe. ſol.
item.§.i.
q In factũ. l. ſi in
formiter iurauit. nõ
referendo se ad alie
nam ſpeciem cause.
sed ſi ſup aliq̄ facto
noſtrum iuratus est
velut vendidisse ſe ſi
cut venditi ſi vendi
disset actio cõpetez.
ſic t nunc vtilis dat
venditi. vt.ff.e. ſi duo
§. ſi quis

Delata. ſz ea
placet parti
rem decidi ꝙ
iusiuran.
s Per actorez qui
niſi iuret denegabit ei
actio. t valet ꝓ re
miſſo. vt.ff.e. ſi non
fuerit

Delata cõditione iusiurandi
reus ſi nõ ꝙ actorem q̄ mi
de calũnia iuret ſteterit. ꝙ iu
dicem ſoluere vel iurare: niſi referat
iusiurandum: necesse habet

Idem.aa.t.cc. eidẽ Marciano

Actione etiaz depoſiti que
i ſup reb⁹ quaſi fine ſcripꝝ da
tis mouetur iusiuranduz ad
exemplum ceteroꝝ bone fidei iudici
orum deferri potest

Imp. Iuſti.a. Demoſtheni. ꝓꝓ.

Si quis iusiurandū intule
rit t nec dũ eo ꝓſtito ꝓ ea vt
pote sibi allegationib⁹ abũ
dantib⁹ hoc reuocauerit: sancim⁹ ne
mini licere penitus itez ad sacramẽ
tum recurrere. satis enim absurduz
est redire ad hoc cui renunciandum
putauit: t quũ deſperauit aliam ꝓ
bationem tũc demum ad religionem
conuolare: t iudices nullo mõ eos
audire ad tales iniquitates venien
tes. Si quis aũt ſacramentũ intu
lerit. t hoc reuocare maluerit. licere
quidem ei hoc facere. t alias ꝓbatio
nes ſi voluerit ꝓſtare. ita tamen vt
huiuſmodi licentia vſq̄ ad litis tã
tummõ terminum ei ꝓſtetur. Poſt
diffinitiuam autem ſententiaz que
prouocatione ſuſpenſa non est. vel
que poſtquam fuerit appellatũ coꝛ
roborata fuerit. nullo modo reuo
care iuramentum. t iterum ad ꝓo

t Juret. niſi ſit ꝓnus vel parens. q̄ de calum. ñ iurat. vt.ff.e.
iusiurandum. t ad.§. q̄ iusiurandum.
v Judicem. delatron em ꝓbantem
x Referat. q̄ referens ñ velet de calum. iurare vt.ff.e.l. iusiuran
dum.§. aut ꝓor. Et nota q̄ qñq̄ non licet ei referre. vt.j. de fideicõ.
l.ſi. t.ff. rerũ amo.l. marcellus.§.ſi. t.ff. de iureiuran. l. ſer cornelia
§. hoc. t.j. de ꝓcur. de. l scimus.§. licentia. t.s. de his q̄ ad ec. confu. ꝓ
ſenti.§. ſicubi. t.§. finali.
y Valet. vt.ff.e. manifeste. ſed certe. immo potest recuſare vt.j.
e. generaliter.§. ſin autem is. t ibi ſolues

Actione iudicioꝝ. nam t hoc est bone fi. vt inſti. de ac.§.
i actionũ. ſed videbat non referri. quia nec compenſatio
habet locum. vt.j. de compen. l.ſi. t ꝙ hoc ca.j. de nõ nu. pe
cu. l. in contractib⁹.§. illo. t q̄ de dolo tantum de lata culpa teneꝰ
ideo videbatur non admitti iuramentum quo dicat se non tene
ri vel non recepiſſe

Si quis allegationib⁹. i. ꝓbationib⁹
b Ad ſacramentum q̄ iam reuocauit
c Paratus t renunciauit. t est ad hoc.j. de nõ nu. pecu. l.
generaliter. t.ff. de ſtatu. ho. homo liber. t q̄ ſatisdare co. de die.§. fi.
et.j. de con. inſertis. l. fi. t.j. de fide inſtru. l. cum quidam. t.ff. de ꝓ
cur. l. in cauſe t de admi. tu. cum queritꝰ. Sed ar. ꝓra. ff. ō col. lv. l.
non nunquam. So. ſed ibi nulli nocebat
d Probationem cuius ꝓ temptatione reuocauit iusiuranduz
e Iniquitates. variatōz iniquitatem appellat
f Diffinitiuam. dicas q̄ interlocutoria erat. qua ꝓnũciabat

sacramẽtũ eẽ pstandũ.ꝛ iõ dr diffinitiua.illõ qr diffinit ꝛ sic non corrigit ꝑ sequentẽ legẽ ꝑm Jr.l'dic qꝫ dr diffinitiua dic. nã post eã oli urabat'.vt h ꝛ.j.de sen.l.cũ iuder.ꝫ hodie ꝺ.vt.j.e.l.pr.i pn.

g ¶ Juramentum.i.dilationẽ

h ¶ Exordiũ qõ eẽ ñ dr.vt ꝛ.j.de fru.ꝛ li.expẽ.terminato.

Genetaliter. litibus nõ g õ voluntano iuramẽto dic ixcler

l ¶ Increbuit.i.in ꝺsuetudinẽ venit

l ¶ Plenissima.i.interlocutoria vt ꝓdaz dicũt.tu dic.i.diffinitiua.nã dicit plenissima.vt.ff.de re iudi.l.i.in locutoria plene ñ plenissime diffinit.

m ¶ Diffinitõe.ꝛ de ne qꝫ nia ꝓtinere dr ꝺdenatõr l'absolutõne.vt.ff.õ de.iud.l.i.qr sub ꝺdi.solebant ferre sniaz si iuraret reus vel actor.

n ¶ Imponere velut ꝺdẽno Ticiũ seio in quinqginta si Seius sibi iurauerit deberi.l'eõ si reus iurauerit.vt.s.l.pr.in fi. ꝛ.j.de sententijs.l.cũ iuder

o ¶ Prouocatõe vl' ẽt ad appellatõez.j.x. diez

p ¶ Probatões.pstandas ꝓ eor iusiurandũz.Et sic no. qꝫ sacrm obtinet locuz pbatõis.vt.j.de nõ nu.pecu.in ꝺcrib.§. illo.ꝛ de iure deli.l.ñ. §.lnia.ff.eo.sed ꝛ si possessori.§.fi.sed ar.ꝺ.ff.eo.l.cũ q. Itẽ ꝗñ. obtinet loc de ritatis.vt ꝛ.ff.eo.l.ꝫ ꝛ possessori.§.i. qñqꝫ

bationẽ venire cuidã cõcedimus ne repetita lite finis nego cij.alter cause fiat exordium b

Idem.a.eidez Demosthen.p.p.

Generaliter de omnibus iuramentis que in litib' offeruntr vel a iudice vel a ptib diffiniendum est. cum enim iam increbuit k iudices in plenissima diffinitione m sacramentum imponere n euenit vt ꝓuocatõe o lite suspensa.hi quidẽ qui iusiurandũ prestare iussi sunt.ab hac forte luce subtrahantur ꝑbatões p aũt cor cadãt.cũ q multũ discrepat hereditariũ r iuramentum a principali s sacramento. Necessitate itaqꝫ rerum coacti.ꝛ pbatõnibus pinguius subuenientes. ad huiusmodi venimus sanctõnẽ. Omne igit iuramentuz siue a iudicibus siue a partibus illatũ. in principio litis vel in medio.l' i ipsa diffinitiua t sententia sub ipo u iudice detur non expectata x vel vltima diffinitione l' ꝓuocationis a formidine Sed iuramento illato. cum hoc a partibus factum b fuerit ꝛ a iudice approbatũ c vel ex auctoritate iudicis cuicunqꝫ pti illatũ. Siquidez d is cui imponit sacramentum nihil ad hoc fuerit relucratus e ꝛ f hoc prestetur vel referatur g necessitate imponenda ei cui defertur relationis sacramentũ sub

ire.vel si hoc recusauerit.quasi illa ꝛ to b sacramento prestito i causa k vl capitulum decidatur l nullo loco ꝓuocationi relinquendo. Quis enim ferendus est ad appellationis veniens auxilium in' is que ipe faciẽda procreauit m. Sin autem is cui sacramentum est illatum vel a parte vel a iudice hoc subire minime voluerit.licentiam quidem habeat sacramentum recusare n. Juder o autem si hoc omnimodo prestandum extimauerit p: sic causam dirimat.quasi volente eo sacramentum sit recusatũ.ꝛ ita cetera siue capitula q siue totius negocij summa examinent'. et lis suo marte percurrat nullo ei obstaculo obuiãte. Ipe aũt qui sacramentũ sibi r illatũ dare recusauerit: vel hoc atteste tur s vl si forte nõ audeat habeat si bi in vltima ꝓuocatõne repositũ auxilium t. Si autez iudex appellationi presidens bene q dem illatum iusiurandum u. nõ rite aũt recusatum x pnunciauerit. res secundũ qõ iudicatũ est pmanebit. Sin aũt nõ rite quidẽ illatũ.recte aũt recusatum sacramentũ pnunciauerit tũc ei licebit emendare sniam iudicis.q quasi ex recusato sacramẽto processit.ꝛ nihil penit y nec ꝓiudicij z nec iusti dispẽdij a cuicũqꝫ iceret sed ꝛ cause cursus b ab initio vsqꝫ

b ¶ Illatum.ꝛ sic est necessarium.

e ¶ Reluctatus.i.non recusat.

f ¶ Et hoc.nunc respondet.

g ¶ Referatur.cũ a pte inferr'.l'et cũ a iudice.ꝛ poterit isto casu is cui defertur recusare. Item appellare.vt.j.e.§.fin aũt

h ¶ Illato.i.relato

i ¶ Prestito ab eo cui ab initio illatum fuit

l ¶ Causa qñ super tota li cã referr'.ꝫ capitulũ qñ sup certo capitulo defertur.

l ¶ Decidat'.sic g de lator ñ ꝑt recusare si ei refertur. ꝫ ille cui ꝓio delatũ fuit bene ꝑt recusare.vt.j.e. l.§.i. Item nec appellat.vt hic. qõ alteri cui.s.ꝓio fuit delatũ nõ negat'.qr ꝑt appellare.vt.j.pn.§.

m ¶ Procurauit.procurauit eni vt lis iniret'.cideret'.ꝛ sic ff.e.l.iusiur.§.ꝛ si is, accursius

n ¶ Recusare.ꝺ.e delata ꝛ.ff.e. manifeste. Sol.hic nouit.l' dic vt in dicta.l. manifeste,diximus

o ¶ Juder.b ad necessarium restringitur ꝑm Az.

p ¶ Extimauerit,id est illum cui illatum non est si iuste recusare prosperit

q ¶ Volente.sicuti si alter alteri retuliss et.ꝛ cum ille subire velz iste et remisisset.ꝛ sic ille recusasset isto volente vl' aliter.i.sicuti relatum sibi sacramentũ recusasset qõ ab initio retulisset.ꝛ hec duo paria sunt quo ad sententiam non quo ad appellationem. nam secundũ primũ intellectũ qui differt vel refert non appellat.vt.j. e.§.siue autem.hic autem qui recusat appellat.Item secundũ aliũ non appellaret.qõ hic facit.

r ¶ Capitula.sup quibus nõ est iuratũ.ar.j.e.§. nullo tñ ꝛc.l' dic super quibus est iurat'.vt.j.pn.§.sed ꝛ cause ꝛc.

s ¶ Sibi.s.reus vel actor.

t ¶ Attestet'.qua er cã subire iusiurandũ recuset.forte qr dubitet de facto cũ hoc iuramentũ sit veritatis.vt.ff.e.l.iusiurã.ꝛ ad pec. circa pin.ꝛ.ff.rerũ amo.l.marcellus

v ¶ Auxilium.ille g cui defertur appellat ꝛ dat' iudex appellatõi cuius officium quale sit statim subijcit

x ¶ Jusiurandum.a iudice

y ¶ Recusatũ hoc expone.vt.s.ꝛ quasi dicit iõ qꝫ non per omnia est simile.vt modo notaui

z ¶ Preiudicij ex prima sententia.

a ¶ Dispendij.nã neuter alteri ꝺ ãnatur in expensis.ob hoc qꝫ calumniose egerit.nã vnus vicit vnam causam.alius aliã.ꝛ sic quilibet bonam cãm fouisse videtur vt in auten.de iudi.§.oportet collatio.vel dic dispendij ex prima sententia.scz qr cassatur per ap.l' dic dispendij.i.damni

b ¶ Cursus.qstũ est in alqs capitulis.vt.j.§.nullo.vel dic ẽt hui⁹

sq̄ prime ꝛ sc̄be. nā ꝓcedit vt ꝛ mortis ē ꝓ̄ced i causis p̄cip aliꝺ
a ¶ Recusatū. ab eo cui relatum est volente ꝛ appellationis
referente. dic ergo recusatū. i. remissū. secus si iudex retulerit. ꝛ is
cui relatum est recusat relatū. vt sub q̄cit quū c̄. ꝛ. s. e. ℌ. sin aūt.
b ¶ Retulit. no. relator non appellat. ℌ relator ℞m. p. sic q̄ fac̄ ꝺ
et necessitate vt. ff. de
ꝓb̄. pec. illud. ℌ io. ℌ.
q̄ omnis relator ē rei
lator
c ¶ Petitōz. i. iurisiu
randi illatōz. Et no.
hic triplex iuram en
tum. vt no. ff. e. l. i. in
fi. ꝛ. s. l. i. ꝛ est volun
tariū q̄ sponte susci
pit ꝛ recusat ꝛ refert.
vt. ff. e. iusiurandum
q̄ ex re alīs duobus
dicit hec lex Itē sunt
ꝛ alia multa iuramē
ta de quib in corpore
iuris tractat. vt no.
ff. e. l. i. circa prin. Itē
no. q̄ in casib nullo
mō refert. vt. ff. reru
amo. l. marcellus ꝛ. l.
ñ magis. Itē ꝛ. j. ℣
fideicō. l. fi. Itē ꝛ vbi
cūq̄ lex referat nisi ei
adem lex dicat de re
cusatione. vt. j. de lo.
au. iudi. pos. l. fi. ℌ. fi ꝛ
dicta. l. marcellus. et
no. s. c. relata
ꝺ ¶ Presentib ꝑsо
narum quaꝝ ē negoꝯ
cium. alie sunt p̄sen
tes. alie absentes. su
prādicta locum h̄nt
inter p̄sentes. in ab
sentib aūt non om
nia. sed quedam eoꝝ
obtinent. Itē no. ℞m
vr. q̄ illatum aucto
ritate iudicis iusiurā
dum a parte p̄ti. aut
susciꝑ aut recusaꝛ.
susceptum. aut p̄staꝛ
aut referꝛ. relatū. tur
su- aut subiciꝑ aut re
cusaꝛ. q̄ relatum aut
relatum p̄stat obti
net. q̄ recusat sine cā
cadit quidem. sed q̄i
tulit relatū q̄ recusat.
non p̄ōt ꝓuocare q̄ō
alteri ñ negaꝛ. ab
sente q̄z altero idem
ꝛ casus ꝛ iuris euen
tus p̄pendit. ꝛ hoc dicit. l. ista ℞m vr.
e ¶ Necesse referri ergo p̄ absenti sic ꝛ remitti. vt. ff. e. l. pe.
f ¶ Extimauerit. vt. ꝛ. ff. e. iusiurandō. ꝛ ad pe. ℌ. si de qualitate
g ¶ Actoꝝ ꝺficiendoꝝ coꝝ iudice illius ꝓuincie. ꝛ ad hoc. j. de fi. i
stru. l. iudices. ꝛ. s. de iureiu. calum. l. q̄. ℌ. fin aūt. ꝛ auten. p̄ncipa
les. ꝛ. ff. e. l. ad ꝑsonas. ꝛ. s. fi. regun. l. si quis
h ¶ Euentus. i. vt si illatum ibi susciꝑit ꝛ p̄stiterit vincat. idez est
si relatum p̄stat. si aūt illatū vel relatum sine causa recusaꝛ amitꝫ
tat causam nec liceat ei qui intulit appellare
i ¶ Netrum. i. neq̄ ꝑ se vel ꝑ ꝓcuratoꝛes.
k ¶ Judicis. coram quo iuratur.
l ¶ Parte. quum alteri parti fuerit relatum. ꝛ ab ea alteri relatus
vel vtriq̄ fuit relatum sup̄ diuersis capitulis. ꝛ sic vtriq̄ ꝓꝺ
fuit sententia
m ¶ Altera' quum alteri parti fuit relatum. ꝛ ab ea p̄stitum in q̄
casu ꝺemnaꝛ in expensi pars que retulit. ꝛ sic ℞m. l. ꝓperandū
s. de iudi. ꝛ i aut̄. de iudicib. ℌ. oport. col. vi. Itē no. ꝺ expēsis offi
cio iudicis imponendis. ꝛ ad ℣. j. de app. l. eos. ℌ. si quis aūt. et. j. de
testibus. quoniam liber. i. Accursius.

n ¶ Vel litis vel ꝓ ideſt.
o ¶ Membris. ideſt capitulis.
p ¶ Domibus. ratione seruus vel dignitatis. vt. ff. e. l. ad ꝑsonas
et. l. ad iusiurandum. ℌ. si de equalitate. ꝛ. s. de iureiur. ca. l. q. ℌ. i.
q ¶ Oratoꝛes. i. sup altari

in quib sacramenta p̄stāt obſ
seruationem iudicialem permanere
cēsemus secundum personarū quali
tatem. siue sub ipso iudice p̄stare
oporꝛet iramentum: siue in domi
bus: ℞ siue sacris scripturis tactis: si
ue in sacrosanctis oratoꝛes q. Si
miliq̄ modo in sua firmitate mane
re. que de calumnie iureiurando vl̄
relato sacramento legib cauta sunt
vel a nobis. vel a retroactiuis princi
pib introducta. nō effi vt aliquid de
rogaretur antiquioꝛib legib hec ꝓ
lata sunt. sed vt si que deesse eis vi
debatur. hoc repleatur.

¶ Idem. a. iohanni. p̄. p̄.

Cum quis legatum. vel fi
deicōmissum utpote sibi reli
ctū exigebat ꝛ testamēto foꝛ
te non apparēte ꝓ eo ſ facm ei ab hꝛ
rede relatum est. ꝛ is religionem suā
p̄stauit affirmans sibi legatū vl̄ fi
dei cōmissum ℣ relictū ee. et ex hmōi
testamento q̄ id quod ꝑtebat cōsecu
tus est. postea autem manifestū ᵗ fa
ctum est nihil ei penitus fuisse rereli
ctum apud antiquos querebaꝛ vtꝝ
iureiurando standū essz. an restituen
re deberet hoc quod accipitᵘ vel si re
vera ei ℣relictum fuerit legatum vl̄
si deicōmissum si demus licentiam
hꝛedi falcidiam si cōpetat ex hoc reti
neꝛ. nobis itaq̄ visum est melꝰ re
peti ab eo legatum vel fideicōmissū
nullumq̄ ex huiusmodi periurio lu
crum ꝺei accedere ¶ Sed si verum
fuerit inuentuꝫ quarte retentionem
ei introduci. si tamen locum habeat ne
quis ᵃ ex hoc relicto sibi lucrum
impium afferre. nostris legibus cō
cedatur.

r ¶ Calumnie. q̄ō p̄
staꝛ a referente. ꝛ re
bis habes. ff. e. l. iusiu
ran. ꝛ ad pe. ℌ. ait pre
toꝛ. ꝛ. ℌ. iusiur.
s ¶ ℌ. cgitv. sup iura
mento calꝛ. ꝛ in litem
ꝛ alīs. vt no. ff. e. l. i. ꝛ
etiā sup̄ isto excepta
recusatione. que hꝺie fit ꝛ tpe sententie
vt. s. e. l. i. in prin. naz
olim fiebat post sen
tentiam. vt. s. e. l. i.

c Dm q̄s exi
gebat in iudi
cio.

v ¶ Eo. s. legato.
x ¶ Manifestū nō ꝑ
testes sed ꝑ scripturam
testamenti ℞m. p. vel
dic etiam ꝑ testes
y ¶ Accipit ℣ primū
soluit. j. nobis itaq̄
ꝛc. aliam questionez
soluit ibi. sed si verus

z ¶ Lucrū. immo videſ stare dilationi. vt. ff. de volo. l. q̄ si de fideꝛ
te. vel si iuratum est sine relatione tūc ꝛ de volo. vt i. e. n. l. si lega
tarius que sunt ℣. ñ ꝺitōne ꝺebiti de qua hic dicit So. hic coꝛ
rigit illas q̄ ad hunc casum. ꝛ erit ratio q̄ ſ facm obtinet vicē trās
actōis. vt. ff. e. l. i. ꝛ. l. q̄. ꝛ. l. iij. sed transactio non ꝑt fieri nisi cog
nitis verbis testamenti. ergo nec iramentū referri. vt. ff. ℣ trās.
l. de his. ꝛ quemadmodū de ape. l. i. vel ibi erant cognita verba tes
ti. hic non. Item no. hic speciale vt retractet iramentū. vt. ff. e.
admonendi
a ¶ Ne q̄s. potes intelligere vt de falcidia ñ fuerit facta q̄stio. ꝛ ℣
ipso iure in ea ñ obstat iramentum. vel secundo dic q̄ de ea fue
rit facta questio ꝛ facm ℞ctum ꝛ iuratum q̄ fal. ñ habebat locū
nam dicit ex hoc relicto. ℌ ꝑt intelligi de alio priuato relicto.
b ¶ Si certum petatur. de actionib ꝑsonalib dicturus de condi
tione p̄mittit. ꝛ primo de illa qua penē certum. que est generalis.
vt. ff. e. l. certi. Specialiter aūt dicit hic ti. de condi. certi er mutuo i
quo ꝺuanꝫ quedā specialia. vt. ff. e. singularia. ꝛ hoc dicit si cer. pe.
i. mutuum. nam restringitur eius significatio. alq̄ dicunt esse acti
onis nomen. vt. ff. de trit. l. i.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Ꝛeꝯ equam quo ad ius scriptum.
d Ꝟsitatã.quo ad ꝓsuetudinẽ.
e Es alienũ.qꝺ pẽ tuꝰ ꝛebuit.vt.ff.ꝛe ꝛ.sig.l. cedẽ.§.es.
f Pertinere.vt.s.ꝛe pac.pacto.ꝛ fa.hęr.hꝫ.ꝛ.l.ea.ꝛ.j.ꝛe hęre.ac.l. creditores.ꝛ.l.ꝓ hęreditarijs.ꝛ.j.ꝛe excep.l.i.ꝛ est alia rõ qꝛ ꝓsonal' obligatio nõ sequit' fundũ etiã obligatũ. vt.ff.ad tre.l.i.§.fi hęres. Itẽ ꝛ alia qꝛ legata nõ ꝓsueuerũt esse ꝛe dãno.vt.ff.man.fi hęreditatẽ.§.i.hꝫ fuo cat' ꝓpꝛ es alienũ ꝛ ꝛe bitũ bonoꝝ subsidiuꝫ vt sint nulla.vt.ff. ꝛe hęre.instit.l.er facto.§ vñ scio.ꝛ.j.ꝛe inf.ꝛeli. l.scimꝰ.§.licetia
g Laueris.ꝑ qꝺ agnoscere videris.ꝓ ta.ar.j.ad.l.fal.l.i.
q Dãuis.tuaꝫ ꝑ qꝺ videbatur tibi quesita actio
i Noie si aũt tuo tibi eẽt actio qãsita.vt ff.e.certi.§. si nũmos hꝫ si tibi stipulatꝰ eẽt nullã tibi qãreret actionẽ.vt i.e.l.§.quomã hꝫ
k Stipulãdo nisi eiñ eẽt stipulatꝰ ñ qãreret sibi actõ nisi erco sumptõe.nã eomõ fit cõciliatũ eẽt mutuũ. qꝺ dic.vt.ff.e.l.q.§. applata. Itẽ an mouet stipulatõ sequẽs actõꝫ qꝺ offert nũerationẽ.ꝛ qñ dirimi.ff.e.l.certi.§.qm.in glo.s.cõdi. rem ꝛc.
l Obligat õis.s.certi ꝺi.ex stipulatõe nõ er numeratione.
m Dãdatis.ꝫt negociũ tuũ gessisse videat ratũ tenẽre i sub sidiũ pecunia ꝺsumpta ꝑ ꝛebitorem.
n Ꝓsequeris.vtili nego.ge.vt.s.ꝛe rei vẽ.mꝫ l'reposiri si erat ꝛeposita.ꝛ generaliꝛ ꝛ er quis ꝺctu er quo apud eũ fuit. Sed qꝺ si pecuniã alienã quã ꝛedi mutuo stipulatꝰ sum mihi reddi.ꝛ dñis sua pecuniam vendicet añ eꝫ sit ꝺsumpta.an teneb' mihi ille cui ego nũ erau.ꝛe ędtate vꝫ qꝺ non.ar.ff.ꝛe in rem verso.l.sed dicendũ.ꝛ.ff.ꝛe ꝺi.sine causa.l.i.in fi.ꝛ.l.q.ꝛ.iq. Itẽ ꝑ hꝺ.ꝛ.ff. ꝛe stip. seruoꝝ l.i.§.q. sed ecõtra vꝫ qꝺ sic.qꝛ in genere ꝛebitor est qꝺ nõ petit.vt.j.e.l.incendiũ. Itẽ qꝺ si ꝛedi mutuo pecuniã alienã.neꝫ ꝺbitor vult eã ꝺsumere qualiter a me ꝺueniet' videt' qꝺ non possit. vt.ar.ff.e.l.non oĩs.§. ꝛ cum pecunia. Itẽ ꝺi.sine causa nõ dat'. qꝛ ex cã est apud eum que nõ est finita.nec dat' respectu possessionis.qꝛ ad certe pecunie petitionem possessor nõ est astrictus.magis videt' verum vt teneat' quasi consumpta pecunia.qꝛ ꝓ eum fit ne ꝺsumat.vt.ff.ꝛe ꝺi.ꝛ ꝛe.l.iure ciuili.si vero bona fide b' faciat ñ tenet'.vt qꝛ est ei ꝛenunciatũ a dño ne ꝺsumat. vt.ff.e.l.nã si fur.ꝛ facit.j.ꝛe distra.pig.si marit⁹.ꝛ.s.ꝛe rei vẽ.si er pecunia.
Ex Os.admistrãt ad tps secus si sunt puerꝰ.vt.ff.e.l.ꝑsidis
p Fenꝰ.i.fenerãdo alĳ.idẽ si sine fenore ꝛet.ꝛ idẽ in qñ libet ꝺctu.vt.ff.e.l.principaliꝫ.ꝛ.s.ꝛe ꝺct.iudi.l.i.ꝛ.ff.ꝛe ꝺxen emp.ñ hꝫ.ꝛ.l.qꝺ officij an sumere vꝫ qꝺ possit.vt ꝺi.l.ff.e.ꝑsidis in fi.qꝺ itellige a non subditis ne fit.ꝺ.j.e.l.pe.
J absentis.s.ticij.
s r Noie eius vñ direcꝛam actõꝫ ei non tibi ẽpisti.vt.ff e.l.certi conditio.§.si nũmos.
s Noie ab eo cuiꝰ fuit pecunia.vocẽte eo agere.ꝛñ aduersus te.ꝛ dic noie.i.ꝺctu vl'actione.vl'dic ꝛebitore.ꝛ dic qꝺ reprobat p in integrũ restit.vel ꝛenꝰ reprobat eo ꝓpõ qꝺ nõ vult agere er acti.si bi qãsita. Alĳ dicũt eo qꝺ ratũ nõ hꝫ.qꝺ ñ placet.hꝫ li reprobet vt dixi tñ ei ẽ qãsita.ꝛ igrãti ꝛ inuito.vt ꝛ alĳs.vt.ff.ꝺ act.ꝛ ob.l.si a furioso.ꝛ iõ eam cedit vt hic ꝺicẽ. Si qꝺ si ꝛedit noie absentis.ꝛ postea ꝛtinẽti sibi stipulatꝰ ẽ ꝛ absens vult ratũ hꝫe ꝺctũ.forte dici põt vt tñ ex stipulatõe agat.vt.ff.ꝛe noua.l.cum eñ.nec dicã poni eẽ

ablatã actõꝫ.qꝛ nec hũisse vꝫ.vl'dic aliud eẽ cũ ęs noie suo nũerarat.ꝛ postea stipulat'.ꝛ aliud cũ alteriꝰ noie ꝛedit.hicꝫ tenet' tuoribus.ꝛ cui ꝑpus soluerit illic habebit.vl'dicꝫ nõ potuit nouare. vt ff.ꝛe ꝑcu.l.mãdato.ꝛ.l.ꝑcuratoꝝ totoꝝ.ꝛ ꝛe iudi.l.si petitoꝝ.ꝛ hoc placet.

positas personas tempe officij sui i prouincia fenusꝑ agitare posse sepe rescriptum est.
Jimp.Phli.a.ꝛ.c.Maximo.
J absentis q pecuniã noieꝛ eiꝰ se noĩ ꝛedisti.ac reprobato noieꝛ mãdatis actionibꝰ expiris.ꝑses ꝓuincie iurisdictionẽꝫ suam ꝓbebit. J dẽv si cessareꝛ mãdatum' animadũterit.vtilẽꝫ tibi ad uersus ꝛebitorẽ actionẽꝫ eo noie cõ petere non negabit.
Jmp.Diocle.ꝛ Max.aa.ꝛ.cc.aristo.Clemo.ꝛ Proclo.
J nõ singuliꝰ insolidũꝫ acceptã mutua quãtitate'.vl'stipulãtiꝛ creditori sponte vos obligastis licet vni numerata sit pecunia:vel intercessionisꝛ nomĩe hãc ꝓ reo suscepistis obligationem. frustra ꝛemini.ne eius pecunie nomine vos conuenire possit.quã alĳ mutuo ꝛedit si intra prestitutũꝰ tempus rei geste ᵇ questionem detulistis. Ac multomagisᵗ inanem timorem geritis: si pecunia ˣ numerata.oleum susceptum instito

t Alcõlv.si cedat. actõꝫ directã hẽs. si nõ vtilem
u Idẽ ꝑses puncte
x Cesare.qꝛ nõ cogit mãdare nisi opposita exceptõe.
y Mandatum.id est cessionem.
z Vtilẽ.qñ tuo nomĩe ꝛedisses.vt.ff. ꝛe admi.tu.l.cũ qrit'.et ad b ꝺ.ꝛe ꝓtio iudi.tu. l.sinon.

a Tibi.s.cuiꝰ noie est numerata.
J nõ singuli. pone casũ treꝫ fuerꝛ ꝓfessi se mutuo.ꝛ.accepisse.ꝛ vni tantuꝫ fuit numerata.dicat qꝺ alĳ duo non tenent' si nullum horum quattuoꝝ interuenit.i.quia non obligauerunt se insolidare vel' ver.constituentes se reos.vel si non fi ꝛeuisserunt.ꝑ eo qui accepit.vel non est lapsum biennũ vni. Itẽ eodẽ modo ꝓsequaris in tribus qui confessi fuerunt se accepisse oleum.sed vni numerata fuit pecunia.nam duo tenent'. nisi alĳ quod suprꝛadictorum quattuoꝝ interuenerit.sed tunc tenent' sicꝛ tertius tenebat'. Item ille etiam cui pecunia est numerata nõ tenet' ad oleum sed ad pecuniam quã ver e accepit.nisi in stipulatione fuerit oleũ ꝛeductũ.vt ꝛ.j.l.pri.distinguit'.
c Insolidũ.ꝛ ipis mandantibꝰ ꝛ volentibꝰ
d Quantitate.qꝛ numeratione tenet' insolidum.sed hic quoꝫ modo cum eiusdem pecunie dñium vel possessio non possit penes plures esse insolidum.vt.ff.ꝛe cõmo.l.si vt certo.§.fi.sed tñ si vni numeretur aliorũ voluntate.vt.ff.ꝛe solu.qꝺ hoĩes.§.i.ꝛ.ff.ꝺ duo.reis.l.eandem.ꝛ ad hoc.j.ꝛe duo.reis.l.expraime.ꝛ.j.locati.l. si diuisa.
e Stipulanti.repete si nõ.ꝛ sic non fient ꝑ stipulationẽ duo vel plures rei ꝛebende.vt inst.ꝛe duo.reis in prin.ꝛ.j.ꝛe duobus reis.l.propter.
f Intercessionis.repete.si nõ.si gĳ itercessissent.insolidũ tenerent'.vt inst.ꝛe fideius.§.si plures.
g Prestitutũ.s.bienniũ.vt isti.vel ꝛa ob.§.multũ.
h Beste.qñ lit' fuistis ꝓfessi.hꝫ alĳ fuit data ꝛ nõ vobis.vt sperabat'.vt.j.ꝛe ꝺi.er lege.l.fi. Sz obpõit'. hic ñ ꝓponit' qꝺ iteruenerit scriptura ꝺfessionis.gĳ etiã post biennũ percipiẽdũ biennũ obligat vbi littere interuenerunt sed dic ꝛ hic fuisse scripturã. Itez nec obstat.j. plus ua.qꝺ agit'.l.i.qꝛ illa regula fallit in obligatione litterarum. Accursius.
i Multomagis. s. fuit vna simulatio.hic duo.ꝛ ideo dicit multomagis.
lz Si pecunia.quidã hãt si ꝑ pecunia numerata.ꝛ fm hoc ponitur casus i ĩs loco.vt ponit.j.l.pri.ꝛ.ideo subiecit cũ si reddendi ꝛc. qꝛ si stipulario nouandi animo interponat' contra est.vt.j.e.l.pe. sed hoc non placet.quia tunc non fiet cõfessio olei spe accipiendi

cum tam erat accepta ab illis q̄ de oleo ꝓfit enc.vñ non haberet locum de ꝓrestatõne exceptõis.quã dicit hic locũ hꝫe vbi subiecit.et hꝰ rei est cc.t.j.de non nu.pe.l.aduersus.t alij hñt sine ꝑ.que ẽ melior.t dices pecunia numerata.s.vni.ꝓfessi sunt alij duo ꝺ oleo.t ideo subiecit cum si reddendi.Item.quia si stipulatõ interuenit ab alijs duobꝰ datur exceptio in factũ.vt.j. de non nu.pe.l.cuz vltra.vel fm istam eandem rãm dic numerata.i.numerãda.sic t.s.de legi.t ꝓsti.l.i.t sic non fuit alicui numerata.t fm hos duos vltimos modos soluitur ꝺ.j.de re.permutꝫ.l.reb.cum istis ꝓfitentibꝰ nõ fuit numerata aliqua pecunia.vel aliquod aliꝺ datum

a ¶ Subiecta.ꝺ oleo

b ¶ Contestatio.añ biennium

c ¶ Intercesserit. scz nũeratio pecunie.

d ¶ Iam festuz.ab accipiẽte pecuniam

s Ex pcio. debite.i.q̃ntitate debita ꝑ pcio cuiusdam venditionis puta

f ¶ Nouatõe.ipsius sortis ꝑ stipula.t aio nouãdi hoc modo.r. que mihi debes ex vẽditõne tali ꝓfiterꝫ ex causa mutui ꝺbere te t ex ea causa reddere ꝑ stipulatõem ꝓmittis t vsuras.t aio nouandi priorez obligationem ex venditõne als non fuit nouatõ. vt.j.de noua.l.fi.

g ¶ Premissa.in instrumento.

h ¶ Substãtia. ispi citur ergo q̃ cã iusta fuerat vt hic et.j. ad mace.l.si filius.

i ¶ Conscriptũ.scz in cirographo.sed nõne dixerauit tabellio qui hoc scripsit.Rñ.erat priuata scriptura ñ publica.vel scripsit q̃ sic ꝓfitebat̃.t non q̃ sic eẽt ꝓpositas vt dicebãt iudei ad pilatũ.scribe q̃ dicit se regẽ iudeoꝝ ñ q̃ sit rex iudeorum.

k ¶ Cõuenit.nudo pacto.t sic peti non pñt.vt.j.de vsuf.l.cuius. sed in primo casu hꝰ.l.fuerunt deducte in stipulatõem

l ¶ Precedẽti.sola ergo pactõe vel scriptura non potest mutuum ꝓstitui nisi pecuniam ad manum habeat.non dico pñtem sz in arca.t sic soluitur ꝺ.ff.e.l.singularia.t.ff.man.l q̃ negam. Item ad hoc huic rñso est ꝺ.j.de non nu.pe.l.aduersus. Sc. hec scriptura facta fuit ad nouatõem.ibi ad pbatõem.sic t.ff.de iuꝺ.l.erigere.vl melius ibi cauta fuit q̃ntitas ꝑ stipu.hic nudo pacto vt hic distinguitur.vel solue vt ibi.t ꝺcordat huic legi.s.de trãsac.l.cum ea. et j.ad vell.l.ij.t.s.de postlꝺ.si sub specie.t.j.plus va.qꝺ ag.l.i.t.ff.de le.ij.cum filius.§.dñs.

On vnde originem.i.vnde ꝓuenit ad mutuãtem dummodo fit sua vt subiecit.

n ¶ Propriam.t sic statiz nascit ꝺdiõ.als demũ recõciliato mutuo vt dixi.s.e.l.ij.vel dic si ꝓpriam.i.suo nomie.als nũq̃ritꝰ condictio.vt.ff.e.l.certi ꝺdictio.§.si nummos

s Ip mutua.estimatas.t sic estimatõem videris abinitõ accepisse vt hic.t.ff.si cer.pet.l.rogasti.t.ff.mã.l.q̃ negam. put hales ibi in lra nihilominus

p ¶ Vltra vnam.t ideo ꝑ hoc videbat̃ infirmꝫ ꝓmissio vsurar. vt sic nihil eo nomine peti possit.qꝺ mirme verꝫ est.sed potius siue stipulet̃ quis vltra statutũ modũ siue vsuras vsurar.ñ iõ minus licitas dotarat petere potest.vt hic t.ff.de vsuris.l.placuit.t.ff.de ꝺdi.inde.si ñ sortem.in prin.t.j.de vsufr.l.ꝑ auro.sed q̃ aur. nec lucitas.vt.j.de vsuris.aut̃.ad hec.

q ¶ Legitima quantitas.

sit collatum cum si reddẽdi olei stipulatio nulla subiecta[a] est.t huiꝰ rei est habita solennis contestatõ[b] in suo statu remanente.eo q̃ vere factũ inficiendo[c] ex olei accepti scriptura nichil deberi manifestum[d] est

¶ Idem.aa.t.cc.Deandro

s Ex precio debite[e] quãtitatis facta nouatõne[f] ꝑ stipulationẽ vsuras licitas ab eo ꝺ quem supplicas stipulatus es. falsa mutue quantitatis demonstratio ꝑmissa[g] cum obligatõnis non defecerat subꝫa[h] quominus vsqꝫ ad modũ placitum vsure possint exigi nichil nocet. ¶ Si vero citra vinculum stipulationis tantum mutuam pecũiam datam conscriptum est.t ei[i] pactum est fenus conuenit[k] simulatis pro infectis habitis huius placitum nihil de ꝑcedenti[l] mutauit obligatiõe

¶ Idem.aa.t.cc.Pactumice.

On vnde originem[m] pecunia que mutuo datꝫ hẽat:sz qui ꝺcit si vt ꝓpriam[n] numerauit in huiusmodi obligatõnibus requiritur.

¶ Idem.aa.t.cc.Proculo

s Ip mutuata pecunia quã a creditore poscebas argentũ vel inuenta vel alias species vtriusqꝫ ꝺsensu estimatas[o] accepisti dato auro pignori licet vltra[p] vnaz centesimam vsuras stipulãti spopõdisti.tamen sors que estimatõe placito partium diffinita est.t vsurarũ titulo legittima[q] tñ recte petit̃.nec quicqꝫ tibi ꝓdesse potest qꝺ minoris esse precij pignus quod vendisti ꝓponis.quominus huius quantitatis solutioni pareas[r]

¶ Idem.aa.t.cc.Alexandro.

Cum te[s] in gallia cum Sintrupho certum auri põdus item q̃ nũatam pecũiã mutuo dedisse[t] vt rome solueret ꝑ abus asseueras.aditus cõpetens iudex. si duos reos stipulandi vel re pro solido ꝺbitori tibi quesitã actõem siue ab hꝛedibus.Sintrophi ꝓcuratorẽ te factum animadũterit[v] totũ debitum[z] alioq̃n qꝺ dedisti solũ restitui tibi iubebit

¶ Idem.aa.t.cc.Crispino

O q̃ a multis ꝓpriis ꝺbiti singulorum obligationis vno tantum instrumẽto ꝓbatio continetur.exactio[a] non interpellat̃ Nam[b] si ꝑ pecunia quam mutuo dedisti tibi vinũ stipulanti qui debuerant spoponderũt negotijs gesti penitentia ꝺctum habitum recte[c] non ꝓstituit irritum[d]

¶ Idem.aa.t.cc.maxi.

Accendiũ[e] ere alieno[f] non exuit debitorem

¶ Idem.aa.t.cc.Theophanio.

s Si in rem communem cũ ioue mutuam sumpsisti pecuniam[g] nec re[h] nec solẽnitate verboꝝ nos obligastis insolidũ[i] t si eam post itegrã soluisti de restituenda tibi ꝑte contra iouem experiri[k] vt debitum posceres iudice cognoscẽte potes[l]

¶ Idem.aa.et.cc.

r ¶ Pareas. vt.j. de pig.l.i.t de distrac.pi. l.iij.t.ff.si cer.pe.l.creditor.t.j.de ac.t ob.l. aduersus.t.ff.ꝺ dist. pi.l.quesitũ.§.fi.sz vide ꝺctum seruant.

Cum te.s.cay um,

t ¶ Dedisse, tido pone.ac.

v ¶ Stipulandi.isolidum.vt.ff.ꝺ duobꝰ reis.l.reos

x ¶ Pro solido.s. vt dixi t.s.e.si nõ singuli.ac.

y ¶ Animaduerterit, iudex.

z ¶ Debituz. primis duobꝰ cabib⁹ iuꝛ tuo, sz tercio ptim tuo nomine partim procuratorio vt t.ff.fa.ber cis.l.plane. in fi.t fac. s.de ꝺsor.eiusdem litis.l.i.acc.

a ¶ Exactio sic ꝓprie. exactio non interpellat.i. non ꝛmouet.eo q̃ pro tm̃ instãte ꝺbitꝰ ꝑ probatio obligatõnis p pañ debiti singulorũ ꝺbitor dico a multis.nã dicebat̃ put qꝺ qꝺ debitum prius in instãte legit̃.ita priꝰ exigendũ viꝺr.vel videbat̃ ñ posse peti nisi totũ simul qꝺ in vno instãte ꝓmittet̃.sed tñ aliud ẽ. vt ff.de cuic.l.cum plures

b ¶ Nam si vere ꝑdicta rõne ñ interpellat̃.quia nec ista q̃ sequit̃ vel ꝺc.nam ꝑ certe

c ¶ Recte.i.iure ciuili

d ¶ Irritum.vt t.s.de trãsac.l.cuius.t.j.de ꝺpen.emp.l.nõ idcirco.in fi.t.j.de ac.t ob.l.sicut

Accendium vel aliꝰ fortuitus casus. vt instit. q̃.mo.re.con. obli.§.item is

f ¶ Alieno.siue sit pecunia siue sit aliud genꝰ.qꝺ emi in genere videtur perire ñ ꝑt.vt.ff.ad.l.fal.l.in ratõne.§.diligenter.ibi incerte cõ.t de ꝛ.ob.l.inter stipu.§.sacram.ar in cert̃ ꝺcribꝰ vbi species videtur mihi vel mea vel futura mea.interitu eius liberat̃.vt.ff.ꝺ ꝛ. ob.si certegati cã.t.l.si seruũ.sed fallit qꝺ hic dicit in nautica pecunia.vt.ff.de nautico feno.l.piculi.t.j.de nau.feno.l.i. Item in actõe norali vt.ff.de nor. electio.§.si is.in actõe de peculio vbi tẽ pore rei iudicande inspicitur an sit in peculio.vt.ff.de peculio.l.qñ tum.in prin.t.ff.de li.lega.l.si qs reum.§.idem iuꝛ.t de fideiuss.l. cum fideiubet

s Si in rem pecuniã.puta in eꝺm rem mã reedificandam

h ¶ Nec re.qualr fiat dẽm est.ore.si non singuli.

i ¶ Insolidũ.qꝺ facere potuistis.vt.s.e.si nõ singuli.qꝺ si esset et solueres diceretis alteꝛ liberare ñ officio gestionis.sed natura ob

ligatõis.ſ; tũc ac.neg.ge.locũ hẽt.vt nõ.ſ.de duo.reis.l.i.
h Erpiri.actio neg.geſt.
l Vt debitũ.i.ſic ſi ei mutuaſſes aliq̃d.
l Notes.ac.ne.geſt.ꝛ ad b.ſ.locati.l.ſi diuiſa.ꝛ.ſ.ꝟ duo.reis.l.i ꝛ.q̃.notaui.

Cum q̃.aliẽas impediendã, als hẽret eũ obligatũ ne.ge.vt plene dixi.ff de ne.ge.ſi pupilli.ſ.i o Vtue ſubſcri m bẽrẽ.vt teſtẽ nõ vt ſe obli get.vt.ſ.de act.ꝛ ob.l. nimia.ꝛ.ſ.ꝟ fideiuſ.l. ſi pẽ.ꝛ.ſ.de admi.tu.l. ſi nõ.ꝛ nõ.ff.de euict.l. q̃dam.

Non aduer ſus poſtulas. vt.ſ.ꝟ ac.ꝛ ob li.l.eũ.ꝛ de ſo.l.eũ a q̃. ꝛ.ſ.de poſi.ſi is.ꝛ.ff.de ꝓdi.inde.l.his ſolis.ꝛ b.q̃ nõ ideo tenet.q̃ hẽbat actõẽz.als ceſ ſio ꝓ iuſta ꝑſtatõe eſt vt in arg.ff.de pe.l.qõ velet.in fi q Diſq̃s. ꝓſa q t⁹.ibi domi cilũ nõ hẽat.
r Collectarius. q̃ mecũ eũdẽ vtideras honorẽ dat michi pe cuniã vt veſtiã ꝛ eũz non impediã. Aliꝫ di cũt ꝛ q̃ emit honorez vt inde duplum colli gat.vt in auc. vt iud. ſi.q̃q̃ ſuf.ſ.cogitatio. ꝛ.ſ.eos.ꝛ.ſ. ſi q̃s aũt.

Frontoni.

Cum qui mutuã ſumpſit pe cuniã ĩ in res alienas[m] credi tore nõ ꝓtẽplatõe dñi rep eã fenori dãte[n] ꝑncipaliꝫ obligatũ ob noxiũ remanere oportet.
Idẽ.aa.ꝛ.cc.adriano.
Utue pecũie quã alijs vt debit m creditor citra ſolẽnitatẽ vtro rũ ſubſcribẽtẽ[o] inſtro nõ ĥz obligatum.
Idẽ.aa.ꝛ.cc. Catedemo.
Non adũſus te creditores q̃ mutuã ſumpſiſti pecuniã: ſ; eius cui hãc reddideras ĩtere tes expiri ꝟ iuris euidẽter poſtulas[p] formam.
Impa.Ho.ꝛ Tlx.aa.Tlx.ꝑꝑ.
Uiſquis iudici fenebrẽ pecu q niã mutuauerit. ſi in ꝓuin cia fuerit vſatus q ãſi ẽptor legũ atq; ꝓuicie vl ſiquis collectari[r] honoris ꝑciũ vederit ambiẽtu[s] exiliꝫ pena[t] vna cũ ĩpõ iudice plectet.
Impa.Iuſti.a.Mẽne.
Cũ cyrographariꝰ inſtru mẽtis.ĩter ꝓ cõi vtilitate fa cieda duximus.vt ſi q̃s pecu niã credere[u] ſup quinq̃ginta libras auri voluerit[x].vel ſuper redditu de bito ſecuritatem accipe.quũ ampli⁹ ſit memorata quantitate: ſciat non aliter cyrographum a debitore vel a creditore accipere. quam ſi teſtimo nium trium teſtium probate opini onis per eorum[y] ſubſcriptiones idẽ cyrographũ capiat. Nam ſi citra hmõi obſeruatõez cyrographum a

s Ambienti. eſidẽ honorẽ.vel dic ꝓm ali um ei q̃ vtideret pecuniã,ꝓ q̃ ſibi dari
t Pẽa huic.l.ꝟ.e.l.eos.ẽ ff.e.ꝑſidis.ꝛ.l.ꝑncipalibꝫ.ꝛ de vſu. l.cauſas.ſ; diſtingue aut ſint ꝑpetui.ꝛ tũc poſſint.ꝛ.d.l.ĩrꝙs.ff.e.ſi ſ̃o tꝑales,ꝓ re pu.ꝑñt.vt.d.l.cai⁹.ſ;,ꝓ ſe ab vtrũ alteri⁹ ꝓuincie ꝑñt.vt.l.ꝑſidis.in fi.a ſue nõ ꝑñt.vt b.ꝛ.ꝟ.ẽ.l.eos ꝛ.ff.e.ꝑncipalibꝫ ꝛ fac ad hãc.l.qõ diximus.ff.de of.ꝑto.l.barbarius.
Vt cyrographariꝰ cedere,i.mutuare
v Accipe.ſ. debitor.
x Voluerit.ſ.creditor.
y Per eor.capiat dico ꝑ eor ꝛc.
z Opz.q̃tũ ad ꝓbatõz.ſ; ĩ.q̃ po.in pig.l.ſcpturas.in ſ̃ma ꝑte So.ibi.ſ.q̃ntatẽ iſtã ſubſiſtebat ĩctus.vl ibi.i.rogati. Ita ĩ.ſ.de teſti.l.teſtiũ.So.vt ibi.ꝛ fac ad.l.iſtã.ff.de reſcin.vẽ.ſ; tia[a].ꝛ.ſ.de fi dicõ.l.q̃ſtionẽ.ſ; hodie aliꝫ diſtinguit q̃ ꝟ.l.dicat.ꝛ ibi vide auc.ſ; nouo iure.q̃ ẽ ert.de fi.inſtru.ſ.opz.quã ãtiq̃ ĩtrẽbat.ſ; nouo iu re neq; q̃ntas vltra vnã libã auri neq; ĩctꝰ diſtinguit in cuntã te.ſi.v.teſtibꝫ ꝓbate opiniõis ac ſubſcpniõe dhibẽ.ꝛ intellect hec auc.ſi ꝑtes ĩterũt in ſcpt̃,ꝛ nõ ruri,ꝛ breuit dicũt ſi fiat ĩctus in iure ſtat legi codicis,neq; diſtingua an ſit in ſcript̃ vel nõ.ſi ſ̃o in ci uitate fiãdẽ in ſcript̃.tũc hꝰa auc.ſi ſiñ ſcpt̃ ſtat legi codi
s cis.ſ; tu aliter hẽas auc.ſ; nouo iure. Autentica
a Ed nouo iure,ab imꝑito ꝛc,ꝛ expane ſ̃ba breuiter,ꝛ vltimo diſtingue vt; fiat ſup minore ſumma auri.aut ſup maiore,ſi ſup minore ſumma ſufficiũt duo teſtes ad plenã ꝓbatõez ſiue pe ritus lr̃aꝝ ĩpar ſiue impitus.ꝛ ſiue in ſcriptis ſiue ſine ſcript̃ ĩpar ruri vel in ciuitate.b ẽ qd ꝟ in auc.de fi.inſtr.ſ.fi.col.vi.ibi vt nõ ꝟ rebꝰ exiguis ꝛc.ſi ſup maiore.ſi q̃dẽ impitus

debitore ꝓ pecunijs mẽoratam auri q̃ntitatẽ excedentibꝫ ꝓferat. minime ĥ admitti a iudice oportet.qd̃ in fu turis creditꝫ vel debitoꝝ ſolonibꝫ lo tũ hẽe oportet.

In auc de inſtrumẽtoꝝ cautela.ſ.oportet.col.vi.

Ed nouo iure q̃n Cod s q; teſtes adhibẽdi ſunt ſi ſi at ꝑct⁹ ab impi[a] lr̃aꝝ in ci uitate ꝛ in ſcriptis ꝛ excedat libram auri.nã ſi q̃s facere quẽlibet ĩctũ vo luerit ex nõ ſcripto manifeſtũ eſt:q; aut ꝓ teſtes aut ꝓ iuſiurãdũ fidẽ ꝑ cipiet.actore quidẽ teſtes ꝛeducẽte pulſato aũt quidẽ iurãte aut referẽ te ſicuti iudex ꝛepoſuerit.in agris ãt q̃ actenus valuerũt apud eos ꝛ nũc ſit firma.

De ſuffragio[b] .iiij.

Impa.Hono.Tlx.ꝛ Archa.aaa. Rufino.ꝑꝑ.
Si qui deſideria ſua explere cupiẽtes[c] ferri ſibi a quoquã ſuffragiũ poſtulauerint:ꝛ ob referendam vicem ſe ſponſione con ſtrinxerint[d] promiſſa reſtituant[e]: quum ea que optauerint conſequã tur[b] ſi artibus[c] mores[d] nectãt ad ſo lutionem debiti ſunt coartandi[e].ſ; ſi quid eo nomine in auro vel ar gento vl ceteris rebus mobilibus[f]

m 3

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

missuz si incertū actōne ex stipulatu. vt insti. de verbo. ob. ī prin. si
aūt nullo mō. tunc of. iu. p mō litis ⁊ facundia aduocati ⁊ fori cō
suetudine. vt in fi. hui⁹. l. ⁊. ff. de varijs cog. l. i. §. in honorarijs. si
aūt est ꝓuentū ⁊ incertū. pt peti vt ꝓstituat certū vt dictū est. licz
in pcuratore secus. vt. j. man. l. salariū. vbi de hoc dices. Sed quid
dā dixerīt q vbi nul
dū pactū inuenit. d
eo pstando de facto
ps. ver. vel de dolo si
dicas incidere in spe
cie illā facio. vt ff. p
l. ff. de pre. ver. l. natu
ralis. §. q si faciā. ⁊ d
pstito prius patroci
nio. q opinio nō pla
cet. illd aūt ꝓstat act.
locati in mensore lo
cū nō habere. quum
nec in mensore habe
at locuz vt. ff. si men.
fal. mo. dixerit. l. i. §.
ideo aūt. ⁊ ad d. ff. lo
ca. qui opas
a Restituant. i. sol
uant.
b Cōsequant. s. p
stito eius suffrago. ⁊
sic est argu. q de muz
finita cā sit salarium
pstādū. ⁊ sic est ar. ꝯ.
s. de iudi. ꝓperanduz
§. pe. sz tu dic q stati
⁊ q hic dicit ꝓsequē
cause dicit. nō enim
dicit ꝓsecuti sunt. vt
dic q post allegatio
nes ⁊ aīs sniam ⁊ ita
iā ꝓsecuti sūt. sed hoc
nō plz. vt fcō ꝓsequū
tur qđ optāt eoipso
q aduocat⁹ dicē se pa
ratū pstare. patroci
niū. nā d de fideiūt. s.
sibi pstari ⁊ pstat. er
go hz qđ optat ⁊ hec
est prima ꝺona.
c Tertibus. i. frau
dibus.
d Nectant. id est faciant clientuli.
e Coartandi. s. eo modo qui sequitur.
f Datum. i. promissum in dan.
f Sola. s. sine scriptura. que. j. statim erit necessaria ad trāslatō
nem dominij.
g Collatio. id est datio.
g Emulatur. id est firmatur.
h Placitū. s. quo de salario rei immobilis tando ꝓuenit. ⁊ est
in scriptis redactū qđ est necesse.
i In alium. s. patrocinium.
k Transferat. i. transferri significet.
l Gesta. i. prima scriptura q facta ē de salario vt dixi. dz em ⁊ in
ea scriptura ꝓmeri rē esse pfectā ⁊ ꝓsumatā. Alij dicunt duas scri
pturas fore necessarias. vnā tūc ⁊ aliā nūc. vt hic videt innui. sed
dic q illud est expositio prioris.
m Nō pñt. no. speciale als ec aīs scripturā trāsferē dñium. licz
fit actus in scriptis. vt no. j. de fi. instru. l. actus. licet. d. qñqz dixis
set contrarium.
n Iure. i. dominio.
o Cōmonitorio. i. sola admonitione. vel. i. hac sola ratō e q cō
monuit cū suffragio.
p Bona mobilia. vel immobilia.
q Reducef. sic. j. vñ vi. si quis in tantā. ⁊ insti. de interdi. §. recup
ande ⁊ s. fini. regū. si ꝓstitery.
r Debuisset. p of. qñ ꝓuentū nō erat vl aliqs modis. vt in prin.
dicti. Itē no. q noie palmarij. i. victorie pōt aliq̄d pacisci. vt. ff. de
varijs cog. l. i. §. ⁊ si noie. sz tūc quero si plura fuerūt capitula ⁊ in
aliquib⁹ amisit ⁊ aliqs vicit qđ ꝓuentū est nomine palmarij in totuz
vl in ptē peti debeat. ⁊ forte totū. q² verū est eū vicisse. Itez ⁊ queri
pōt si nō vicit. sz trāsegit. ⁊ puto posse q̄i vicent. vl q̄i p eū non ste
terit quominꝰ vincat. p hoc. ff. mādati. l. fi. ⁊ est questio sabbati
na. Itē pōt q̄ri an p salario vno etiā in cā appell. de beat prestare
pcinij qđ nō puto ne sic in infinitum teneaf. ar. ff. de dā. infec. l.
q bona. §. fi. ⁊. l. se. ⁊. l. si finita. in prin. ⁊ est etiā hec qō sabbatina q̄
pendet ex ea. an cā appel. sit cade cū pena. in alia. Itē ⁊ pōt que
ri an cogant exire p
uinciā. si dicat q i cā
app. de beat eū iuuare
re. hq nō etiā in pri
ma i q̄ ꝓstat. q vsqz
ad finē dz iuuare. qđ
nō puto. vtff. de pcu.
l. hz de pone. §. nō so
lū. vbi de hoc dixi.
s De phibi. seq. pe. ne q̄s crederet pe
cuniā vl aliud qđ pe
tit sequestrandū. ideo
de hoc posuit.

bitorēq̄z ꝓuincat pecuniā petitur.

De conditione indebiti. v.

Imp. Seuer⁹. ⁊ Anto. aa. Mu
tiano.

Ecunie indebite a p errorē b
p nō ex cā iudicati solute. esse
repetiōez iure ꝓditōis d nō
ambigit. Si q̄d igit pbare potu
eris e prez tuū cui heres extitisti am
pli⁹ debito creditori suo psoluisse re
petere potes vsuras f aūt ei⁹ sūme p
stari ubi frustra desideras actōe aūt
ꝓditōis g ea sola h q̄titas repetit.
que indebita i soluta est.

Idē. aa. Secundine.

Iā citra vllā k trāsactōnez pe
cuniā idebitā i alicō credito
ri ꝓmittre delegata es. ad
uersus l eā que te delegauit conditio
nem habere m potes.

Imp. Diocle. ⁊ Maxi. aa. et cc.
Amphilo.

Am ⁊ soluta idebita n quā
c titas ab igrāte repeti possit.
mlto facili⁹ o q̄ntitat⁹ indebi
te inkposite scripte ꝓdicto ꝓpetit. vl
doli exceptō agēti opponit.

Idē. aa. ⁊ cc. Herario.

Aque k per inficiationem in

Ecunie. large accipe pro qualibet re. vt. ff. de verb. sig. pe
p cunie.
a Indebite. naturaliter ⁊ ciuiliter vl naturaliter tantū. vt
plene dixim⁹. s. de iuris. ⁊ fac. ig. l. cū quis.
b Errorē. facti vt q² credebat suū pcu. accepisse vl eū cui succes
sit. ⁊ ad d. ff. locati. l. sz addes. §. si q̄s cū. an idē. si p errorē iuris. qui
dā nō. nos idē. quū nō debeat nocere in dāno vitādo. vt. ff. de iu. ⁊
fa. igno. l. error. in fi.

Quotiēs. pecu
nia large accu
pe. vt. ff. de hz
bo. sig. pecunie ꝓbū
ti. j. de ꝓsti. pe. l. q̄.
v Sequestratōis est aūt seqster ille ap quē plures eā rē de q̄ con
trouersia est deponūt. dicit ab eo q occurrēt ⁊ q̄i ꝓsequenti eos cō
mittit res. vt. ff. de ver. si. l. seqster. Seqstratio aūt dr ipsa separatio
rei vl possessiōis. interi eā dū res ē ap seqstr. nec possidet actor
nec possidet reus. nisi d esset actū in seqstratōe vt custodie cā tan
tū fiat de posito. vt. ff. de posi. l. licet. §. rei de posite. ⁊. ff. de acq. pos. l.
interesse. spōte g̃ fieri pōt seqstratio. nō aūt cogi alios ad hoc. Sz
in casib⁹ ꝓpellit alios. Primo si res mobil perit ⁊ pson⁹ suspecta
sit. q cū ea fugiat. vt. ff. qui satis. co. l. si fideiussor. §. fi. ⁊. ff. de offi. p
si. l. senatusco. §. fi. ⁊ d ag. ⁊ cen. l. litib⁹. Sco si fit in re mobili vl im
mobili si possidēs fit suspect⁹ ne de populet fruct⁹. vl q rē fit dis
sipatur⁹. vt. ff. sd. ma. l. si cū dotē. §. si aūt. ⁊ de ap. l. impator. in fi. ⁊
j. quo de ap. nō. l. ab executōe. Fit etiā tercio ꝓpter ꝓsumptā nō cal
uentis de collatōe faciēda. vt. ff. de col. bo. l. i. §. si sup. Fit quarto p
ter conditionē pson⁹. vt si seru⁹ de possessione. s. seruitutis pdā
met in libertatē. ⁊ ꝺ eū dominū pnūciatū est. fit ei seqstratio ea
rum rer⁹ de quib⁹ dubitabat an sint dñi. an ei⁹ qui dicit se liberum
vt. j. quib⁹ ad liberta. pdā. nō licet. l. fi. ⁊ de asser. toll. l. i. §. sup pe
culio. accur.
x Conuincat. sic. s. de edēdo. l. qui accusare.
y De ꝓditōe indebiti. sic in mutuo dē q dictū ē ꝓhic obli. rei. ita
in debito. vsusti. q̄ mo. re. ꝺ ob. §. i. ideo hic de d posuit.

Ecunie. large accipe pro qualibet re. vt. ff. de verb. sig. pe
p cunie.
a Indebite. naturaliter ⁊ ciuiliter vl naturaliter tantū. vt
plene dixim⁹. s. de iuris. ⁊ fac. ig. l. cū quis.
b Errorē. facti vt q² credebat suū pcu. accepisse vl eū cui succes
sit. ⁊ ad d. ff. locati. l. sz addes. §. si q̄s cū. an idē. si p errorē iuris. qui
dā nō. nos idē. quū nō debeat nocere in dāno vitādo. vt. ff. de iu. ⁊
fa. igno. l. error. in fi.

r Judicari.nã tũc sec⁹.z sic no.casus vbi solutũ indebitũ ñ repelli tur.Primus qñ ex cã iudicati.vt hic.z.ff.man.si fideiusso⁹.§.in oĩ bus.z.j.de cõpen.l.ex causa.z.ff.fa.hercĩ.l.cum putarẽ.z.s.de iu. et fac.ig.l.i. Scds si iurauit creditor debitore deferẽte z falso vt in sti.de acti.§. Itẽ si quis postulãte. Tertius si ex cã transactõis.vt.j.l pr.z.ff.e.l.sũma.ipn. Quartus si solutũ ex cã q̃p ificatõis eẽcat. vt.j.e.l.ea q̃. Quint⁹ si ex cã pietatis.vt in sti.de ob.q̃ ex q̃si ẽct. §.fi.z.ff.e.l.cũ is.§.pe nul. Sext⁹ vbi sciens solut.vt.j.e.idebitũ z.ff.e.l.i.dic g̃ hĩñ ex cã iudicati rẽ.vl fili. naz suffiat si legitimã⁹ vnũ ponat gra ex emplo.istud tñ q̃ hic dic de re iudicata.qñ q̃ recipit istãtiã siue exceptõz.s.qz solutuz est ea cã repetẽt.vt.ff. de iudi.si p̃tor.§.marcellus.z.ff. cõmo.l.i cõmodato.§.fi.z.l.rẽ mihi.z.ff.de ꝓdi.sine causa.l.q̃.

d Cõditõi insit insãfitiue.i.co iure qõ ẽ ꝓditio.ẽ eñ actio siue cõditionis pseq̃ndi in iudicio rẽ vt isti.õ ac. in prin.

e Potuerẽ.dic.vt ff.de pba.l.cũ de indebito.

f Usuras.añ litez ꝛte.nã post ẽm q̃sdaz curriũt.ar.ff.de vsuris l.in fideicõmissi.§.in his.z.l.lite qõ ñ placet.z illa.ff.lite i bone fidei iudi.vl q̃si loq̃t Itẽ ille.§.ĩ his.loq̃t in fructib⁹.vt.l.vide amus.q̃.nec ĝ etiã post currũt in iudi.stricti iuris.qõ ẽ notandũ. vt hic.z.ff.de noua.l.empcor.z.j.de vsu.l.quãuis.z de ꝓdi.ob tur. ca.l.quoties.

g Cõditionis intrãsitiue iungunt

h Sola.vt.ff.e.qõ per errorem

i Indebite.i.dicere.nõ etiã vsure incrementa ac̃it naturalia venũt bñ in hac actõe vt fructꝰ z ptus.vt.ff.e.l.indebiti.in prin. z.ff.de vsu.l.videamus.q̃.§. Itẽ que sunt ꝓtra.

Si circa trãsactõz.vl aliã similẽ causã.vt.s.l.prima dixi mus.accursius.

l Aduersus eã.cui nil debebas z tua solutõe litterata est sic nil refert accipiat p se vl p aliũ ẽm Jr.vt.ff.ad velle.ñ putauit z referas hoc q̃ hic dicit.ff.de excep.tu.pure.§.si eum.z.l.iul.z de noua.l.voli.in fi.

Dim z soluta prius emisso cirographo ex indebito vl ge
c neraliter dicit.

n Facili⁹.nã cui dam⁹ actõz multo magis excep.vt.ff. de supfi.l.i.§.qõ aũt.z.ff.de re.iu.l.fauorabiliores.

o Cõditio.i.reperitio indebiti vl fine qõ vl rẽ.certi ẽm Az.vt.ff de ꝓdi.sine cã.l.i.q̃.z iq̃.z fac ad hanc.l.s.l.pr.z.s.de tran sa.l.nec intentio.z.l.q̃.z.ff.de ac.emp.si hæres.z.s.de iuris z fa.ig.si nõ.z.j. de fideiuss.si indebitã.z.j.de ꝓdi.er.l.si non est.

Eã q̃ pura dãnũ erat.z.z ista pñt p inficiatõz crescere q̃.r.si fuerit soluta.z indebita q̃ ad soluentẽ qz alius debit dãnũ non repetunt sed si soluisset aliq̃d vltra illud posset re petere.qz illud nõ crescit p inficiatõz.rõ ẽm.OJ.qõ.D.z Jo.nõ placet.qz ler reperit cãm q̃ crescit p inficiatõz sicut cãm trãsactio nis.vl rei iudicate.vt.ff.ad.l.acq̃l.si ex plagis.§.talerani⁹.z ẽm hoc siue dãnũ nñ ab alio dati alius emẽder.siue etiã vter det vl ꝓmittat.nõ repetet.idẽ si a se datũ est z ꝓfitet.nã si soluat duplũ vl vltra idẽ.sed an a dante damnũ repetat.dic.vt.ff.de inꝛ acti.q̃ seruum.§.i.

litem crescunt⁹ ab ignorante⁹ etiaz indebita soluta repeti non posse⁹ cer tissimi iuris⁹ est. Sed z si cautio indebite pecunie ex ea dez causa iter ponatur conditioni locum non esse constat.

Idem.aa.z.cc.Atteco.

Si a patre emancipatus es. z ei non intra tempora p̃stitu tuta ᵛ iure honorario successi sti:quicq̃d indebitum ˣ postea per er rorem vt pote patris successor debi sti⁹ eius conditionem tibi non com petere non est incerti iuris.

Idem.aa.z.cc.Maseo.

s Si p ignorantiam facti³ nõ debita soluta quantitatẽ p alio soluisti.z ꝑ adito hereditate puincie fuerit probatum.hãc ei cu ius nomine soluta est restitui agen te⁴ prouidebit.

Idem.aa.Dionisie.

Si dei cõmissũ ᵇ vl legatũ ĩ de bitũ p errorẽ ᶜ facti solutum repeti ᵈ posse exploratiuriz ẽ.

Idem.aa.z.cc.Ziparo.

c Debitoris falso ꝓcuratori soluenti a diuersus eũ ᵉ debi ti repetitio non obligationis libera tio⁵ competit.

q Crescũt er.l.acq̃l.vel legato.vt.s.ad.l.aquil.l.contra negan tem.z insti.de ob.que ex quasi ꝓtract.§.fi.

r Ignorãte.l.ius.vt.s.q̃ credebã me teneri ꝓ libero bie.sec⁹ si facta ẽm quosdam qõ non placet vt dixim⁹.s.e.l.i.

s Posse.Si ab alio erãt debita.nã si ꝑu⁹ nõ erat ab aliq̃ iter fect⁹ vl vulnerat⁹ bñ posset iste ꝑpetere.vt.ff ad.l.acq̃l.inõ nemo⁹ §.fi.z.l.se.z.ff.de ꝓfes sis.l.si is

t Certissimi iuris sec⁹i act.q̃ ab initio ẽ penal.vt.ff.e.elegant §.fi.i cãu tñ h⁹.l.dant quidam cõdi.sine cã lz cesset indebiti.

s Si a pñe p̃stitura.l.j.añ vt isti.de ob. pos.§.liberis.

x Indebitũ ẽtuz ad rũã psonã q̃ neq̃ ciuili neq̃ honorario iure succedisti.

y Dedisti tuo nomine alioq̃n obtinerz qõ legit.s.de pen.hered. l.hereditate.z.ff.e.ꝑ petitio.q̃ sũt ꝛ.q̃ sol.ꝑ bat.ff.de sol.cũ q̃e.§. de peculio.ibi.z magis sit rẽ.ff.e.si pene causa.§.i.

Si p ignorantiam facti.cum forte ideo esset indebita.qz debitor iam persoluerat.secus aũt si in iure fuisset ignoran tia hoc casu ẽm y⁹.

a Agente.z sic ratum habente qõ suo nõie est solutũ indebite. alias vl mandatis actionib⁹ experiens. vel cessante mandabiẽ vtilis indebi.ar.s.fi.cer.pe.l.si absentis.z.ff.e.si procurator.z.l.in debitum.z.l.dñs.z ad hoc.j.ꝑ quas perso.l.cum pliberam.

Ideico missuz.indebitũ.ciuiliter.sed naturaliter debitũ.

f c Facti.quia putauit intercessisse solennitatem que non intercessit.vel dic.vt z.j.ad.l.fa l.error.z.s.de iuris et fac.igno.l.cum quis.

d Repeti posse.nisi tale sit legatũ qõ p inficiatõz creseceret.vt ve nerabilib⁹ locis relictũ.vt.s.e.l.ea q̃.z insti.de ob.q̃ ex q̃si ẽct.§.fi. z insti.de ac.§.item mixta.z.§.quadrupli.

Creditoris.soluẽti debitori procuratori dico quẽ putauit in rẽ suam factum.

f Eum procuratorem

g Literato a vero creditore.lz vl huic.l.ẽ.j.ẽ fur.falsus.z.ff.de fur.fala.§.i.z de sol.cũ qo.§.i.z ẽ ꝓdi.ob cãm.l.fi.procurator.i fi.lz distingue.vt dicta.l.j.de fur.falsus.z.l.cum quis.

Indebitũ nõ recte petit.vt.ff.e.l.i.z.ff.de reg.iu.l.cuius.

i Mandatũ.si em mãdasset teneꝛ vtili erẽpto ad erẽ ptũ institorie.vt.ff.de ac.emp.l.iul.§.si procuratorẽ.

lz Emptori erẽpto vl edilicia actione agenti.

l Factum quia satisfecit.

m Solutũ.ad ẽ facit.rẽ ra.ha.paul⁹ tñ.z.ff.ad mace.lz iul.§. pe.z fi.z.l.sed z si pẽ.ratihabito em cõpaẽ mãdato vt.j.ad maĉ. l.fi.z ꝓcordat de inof.te.l.eũ qui.z de euic.l.duplesti.

Is qs promisit.sub.alternatiue.

o Per igrãtiã putãs se verũq̃ daturũ promisisse.

p Facultatẽ.s.quã velit retinere vel recupare.

q Prestat ẽ pot esse rẽtũ.cũ vel pacto apud creditorẽ ab initio

fuerat electō. vt. ff. e. si non sortē. circa fi. vel a duoby reis ꝓmittēdi amby ꝓmissa sub alternatōe ꝑ ignorātiaz soluta sunt. vt. ff. e. plane. ꝛ sic non corrigit qō hic dicit. vel qō illis legiby ōz. vel dic legesse illas. ꝛ qō hic dic. Ulpi. corrigi ꝑ iustin. anū vt hic sequitur.

a Donat. donec vtrūq; extat. vt. ff. e. cum his. in prin.

b Prestare. vt. j. de ✠. si. l. cū qdā. in fi.

t Habuit. hoc vtiq; ē nisi in duoby casibus vt. s. diri ꝑ. l. ff. e. plane. ꝛ. l. si non sortē. §. fi. que sunt ꝛ. Fm yr. l' hec cōrigit illas. sed q̄ ōbet stichum aut. r. ei putat se ad altez ꝓci se teneri ñ repetit. vt ff. de le. ij. si is cui. si vero. v. soluat tm̄ nec in v. ꝓt dicī liberat°. nec in. v. obligatus. liez in his. v. prio fuerit obligat°. est ergo iter liberatōem ꝛ obligatōnem quoddā mediū scz q̄ cessat qñq; obligatio. nec est extincta vt. ff. e. si non sortem §. fi. ꝛ ff. de solu. q̄ res. §. vlti. Fm az.

mum testem adducit salutum iuliā num summe auctoritatis hominem ꝛ ꝓtoriani edicti ordinatōem. Nob hoc decidentiby iuliani ꝛ papi. sentētia placet vt ipse hēat electiōem recipiendi qui ꝛ dandi habuit c

Idem. a. Juliano ꝓ. ꝓ.

Ro dubietate eox q̄ mente titubante d in debitam solverint pecuniā certamen legislatoriby incidit. vtz ne id quod anciti aio persoluerint possint repetere an non. Quod nos decidētes sancimus omnib; qui incerto animo indebitam dederunt pecuniam vel aliam quādam spēm psoluerint. repetitionem non denegari ꝛ ꝓsumptōnem transactiōis non ꝫ eos induci nisi ꝫ specialiter ab altera parte approbet e

De ꝓditōe f ob causam datorū

Impa. Anto. a. Caliſteni

Ecuniam quam te ob dotez p accepisse: pactumq; g in postū vt fieri cum iure. matrimoniū ꝫ hi assolet, ꝓponis. impediē te quocunq; modo iuris auctoritate h matrimonium constare nullam

Ro dubietate. titubāte. i. dubitātes dederant. vel ñ. ꝛ sic q̄tuz ad hunc ti. non est dīa inter errorem ꝛ titubatōnem ꝛ nesciētiam ꝛ ignorātiam. nec q̄tum ad ti. de iu. ꝛ fa. ig. sed q̄tum ad alia differunt. vt no. ff. de iu. ꝛ fa. ig. sup rubrica. ꝛ potes dare exemplum. l. hy°. ff. e. l. ij. vel dic q̄ nihil dixit. vt. ff. de re. iu. l. ñ dz. §. in re obscura.

e De ꝓdītōe. ob cām datoꝝ dēm est. s. de ꝓdi. que dat ob causā ꝑteritam. nūc videam° de ea que dat ob futurā cām ꝛ honestam. ꝓprie tñ cā ōz de ꝑterito tm̄. vt. ff. de ꝓdi. ꝛ de. si ita legatum. in fine res vero in futuꝝ. vt. ff. de ꝓdi. inde l. damus. ꝛ ꝓgruit hec conditō cū superiori. vtrobiq; enī mutuitu cāe rē in aliuz emitto. neq; res emissa distinguit. sz hic futura. illa preterita vt dixi. inde est q̄ i illa stari post solonez nascitur ꝓditio. in hac demum quū fuerit cessatum nisi peniteat

Ecuniaz. quā. i. aliquā. vel dic ad pecuniā recipiēdā q̄te. p g Pactūq; de vote lucrāda l' restituēda soluto matrimonio h Auctate. qō m̄ ex cāis phibet. vt no. inst. de nup. §. sūt et alie.

i Nullā actionem ex eo pacto.

k Habet. s. mulier. vel pactum habet. i. ꝓtinet

l Cōditiōis. est enī personalis actio. vñ. de. v. que sub mo. l. i.

l Cōditiōis. itrāsitiue lege. sic et. s. ti. i. l. i. dic hoc cāu cōditionē esse prinulegiatā. vt. ff. de priuil. cre. l. ij. §. fi. et. l. se. sz quō dī cōditio ꝑ vote. immo debet ꝓbari. vt. j. de incest. nup. l. q̄ ꝫ. ex. ff. de rit. nu. nup. l. incestē. et inst. de nup. §. si aduersus. que sūt ꝫ. sol. i illis legib; fuit scies hic ignorās factū. ar. ff. e. l. i. §. si parēdi. et. l ij. et de interdi. ma. l. si tutoz. p. dixit etiā scientē agere cōditiōe per. l. ff. de ꝓdi. sine causa. l. fi. qō nō placet ut ibi. et distingue circa hoc. et. j. de incest. nup. l. qui ꝫ. Item nec ob. q̄ hec fuit causa secuta de facto. quia de iure sequi debet qō hic non fuit. vt. ff. e. l. ij. §. si mulier homo hec ꝓditio ergo locum hz q̄ ob mrimonium datuz fuit. vt. ff. de inre. l. rotis. ꝛ ff. e. si extraneus. Item quō dat ob cām cui ob nullam cām videat datum. vt. ff. de ꝓdi. sine ca. auūculo. Kñ. causa ē si genus attendas. nulla est si spēm attendas

m Oportet. vbi enim deficit cā deficit effectus. mrimonij autē est cā rotis. deficiente ergo mrimonio ñ ꝑt vos hīe locum. vt. j. de iona. ante nup. l. fi. circa prin. ꝛ vbi nulla vos nulla de vote actio. in qua sola est locus pacto retentōnis. si ergo de vote nulla est actio, nulla de vote retentio ex pacto vt hic ꝛ ff. auren. de nup. §. si vero, ab initio. col. iij.

de vote actōnem habet k et ꝓpterea pecuniam quam eo nomine accepisti: iure conditionis l restituere debes. ꝛ pactum quod ita interposituz est p inde ac si interpositum non esset haberi m oportet

Impa. alex. e. asclepiodore

Si vt ꝓponis pater tuus ea lege sorori" tue ꝓdia: cetera q̄ quorum meministi tonevit, vt creditoriby ipsa satisfaceret. ac si placita obseruata nō essent donatio solueretur° eaq; contra fidem negocij gesti versata est: non est iiquuz actionem conditōnis ad repetionē rerū donatarum tibi, qui patri successisti decerni

Impato. Clale. ꝛ galie. aa. aurelio ꝛ Alexandre

A lege in vos p collata donatio: vt neutri alienande sue e portōnis facultas vlla ꝫ competeret id efficit ne alteruter eoꝝ dominium prorsus alienauit q̄ velut donatori vel eius heredi conditio r si non fuerit conditio seruata queratur.

Idem. aa. Valens emilie

Si vt ꝓponis sorori emancipate. l' alio patre nate. als fi ꝓ testate esset donanscum patri non fuerit nata ꝓditio ob causā nec eius filio. s. fratri huius sororis. vel forte ꝫ nunc darel fratri in sororem. ac.

o Resolueret. sic. ff e. l. iij. in prin. ſz ꝛ hoc nō dicto idem ius est ſer cum lex dicta ī donatiōe hoc tacite contineat. vt nisi fiat qō dēm ē resoluat qō donatum est. ſz hic nascitur ꝓditō ex ipo ꝫctu sed q̄ non fuisz dictum tūc ex quasi ꝫctu oriret ꝓditō ob cām. sic. ff. de ꝫdi inde. l. ij. ſ prin. ꝛ. l. qō quis scies fm quosdam. sed verius est ex re ipa siue ex rei interuētu. ar. in sti. q̄. mo. re ꝫhi. ob. § i. ſz vide hanc. l. ꝫ. j. de rescin. ven. l. ea. Sol. vt ibi. Item no. dari hoc casu ob cām cum ꝫcti nominato eēt apposita pactio. vt. j. de ꝫhen. emp. si donatōnis. ꝛ de dona. q̄ sub mō. l si doceas. nihilominus ꝛ actō p. ver. vt. j. de dona. l. cum res. ꝛ. ff. de dona. hereditatem. sed ubi est nominatus tm̄ pl. ver. vt. ff. de rerum pnu. l. i. in fi. ꝛ. ff. e. l. fi. ꝛ. j. de pac. inter emp. ꝛ ven. l. i. ꝛ. l. cum te. es. fa. her. ſz. sed cum hodie sit nominatus. vt no. j. de re. p. sup rubrica, vide ex hinc si pacto non dari ob cām sed p. ver. tm̄. p quod omēs leges ti. vident abrogate. que de donatōe dicūt. sed dic spāle in donatōe vt q̄uis sit hodie nominatus. dat tñ hec ꝓditio p has leges. vt. d. l. j. de dona. que sub modo. l. i.

e Alege. i. pacto. vt. ff. de posiiti. l. i. §. si ꝓuenerit

q Alienauerit. i. facier q̄ ille timore pacti ductus ō facto ñ alienabit. i. ñ ꝓcedet ad alienatōem faciēdā de facto. ſz si alienabit tenebit alienatō ꝛ dīnium transfertur. sed donatori dabat ꝓditio ꝫ alienantem cum personalis sit actō non contra possessorem ad rem. ſz hoc q̄dam direxūt per. l. j. de revocand. do. l. his solis, quam rem cum non possit restituere restituet eius estimationem sicq; aliud petit ꝛ aliud consequitur. vt. ff. ſ cer. pe. l. vinum. vendi catō em̄ non dat ei. cum dē ꝓditio. nemo em̄ ꝑt ꝓdicere rem suaz ꝑterq; ia fure. vt. ff. vsu. quemadmodum ca. l. fi. ꝛ sic dīnium ē trāslatum de primo in scōm. ꝛ de secundo in tercium. est et alia ratio quare sit translatum dominium de secundo in tercium. quia cum nudum pactum. i. quod licet quod rei traditōne no. ꝛ est restitutum transferre in aliquem dominum non potest. vt. s. de pac. traditō nib;. multominus poterit transferre in primum dantem vel ipedire quominus trāsferat in rectū do accipientem. preterq; in pacto legis commissoꝛie ꝛ adictōnis in diem. vt diximus in dīca. l. traditionib;. ꝛ ita de hac disiunctiua altera pars ē vera. quia vltima alīq. vt. K. dicunt primam partem veram. id est q̄ ñ posset aliēare nec dominium trāsferre. sed sequēs est falsa. ꝛ hic dicunt ratione possessionis dari conditionem. et ꝓ eis. ſ. de re. alie. non alienan. fi. que lex est contraria nostre lecture. sed certe ibi non dicitur q̄

nō possit trāsferre dōnium. in accipiētē sz assignantē q̄ prius ē verbo alienatōis quū prohibita est alienatio. Itē aliud est ɔ j. si māci. ita fuerit ali. vt man. l. ea quidē. So. aliud in libertate q̄ in alīs reb. qm̄ apponēs ɔditionē vt manumittat. nō de actu manumittentis. sz de beneficio libertatis intellexisse viōr. vt. ff. ō ser. expor. si venditor. h aūt de ipō actu intellexisse viōr. Itē ē alia ratō. q̄ sic difficiler reuocatur libertas sic tribuitur difficiliter. qō in alīs reb nō est. vt. ff. qui a qui. l. generaliter. ō. fi. et est simile vbi libertas est ꝑtemptoria ɔditōis. ff. de le. i. l. si quis a filio. ō. si q̄s. vl dic q manumissio fuerat prohibita ꝓpter seruū delictū q̄ dōnium offenderat qō delictū nō debz remanere impunitū. vt. ff. ad. l. aquil. ita vulneratus. a de fideiuss. l. si ab eo. vel ideo vt possit torqueri vt veritas eruat. vel iō q̄ si pena apponeret ea exigi nō posset. q̄ fic esset indignatō pene nō irrogate. vt. ff. de ser. expor. l. Fu⁹. vl distinguit. prohibeat alienatio facti vel iuris tm̄. vt hic a ibi. Itē distingue sup̄ hac. l. vtrū alienatio fuit prohibita a lege. an testatore an pactis ɔuentū. In primis duobꝫ casibꝫ volēs alienare nō pōt. nec dōnū in accipientem trāsferre vt. s. de le. a cō. nō dubiū. a insti. q̄ ali. lz in prin. a. ff. ō le. q̄. peto. ō. fi. a. l. cū pater. ō. libertatis. a de le. q̄. pat. ō. filiū. In tercio bn̄ trāsfertur dōnium. vt hic a in ar. ɔ. ff. de distra. pig. l. si creditor. ō. fi. Itē ꝓ hac distictōe ē. ff. de trāsac. cū hi. ō. hec ord. a. ō. plane. Itē etiā in vltia volūtate si fic est dictū ne alienet extra familiā inter viuos a extraneū heredē instituat trāsit ad eū dōnium. sz agit ad interesse. vt. ff. de le. q̄. pater. ō. fundū sz si ꝓ pactū est. prohibita alienatio a extraneū heredē instituat. tenet alienatio. sz agit ad interesse. vt. ff. de ver. ob. si ita quis ꝓmisit. a. ubi. ō. ea. sz ɔ. in autē. de alienā. a emphit. ō. sanctissimas. colla. ir. ō. de bo. q̄. li. auten. excipit. So. ibi in vltima volūtate. Itē in illa de alie. a emphi. pactū ɔsonat cū lege q̄ regulariter prohibet alienatōes rei ecclesiastice. vt. s. de sacrosan. ec. l. iubem⁹ a ꝓ hoc est. ff. de pec. si vn⁹. ō. qō in specie. a hoc fm Jo. a bul. distinguit vtr prohibito fuit apposita in ɔctu a traditione. vel in traditione tm. vl ɔctu tm̄. in quo bn̄ prius nō transfert dōnium in vltimo sic. a est ꝓ eo in seruitute excepta q̄ si vtroq; tpe excipiat vel tpe traditōis valet a dat ɔfessoria. vel agit actione ex eo ɔtractu. vt. ff. de ac. em. si tibi libet. a ō ser. vr. p̄. si bina. sz io. dixit in oīb illis casibꝫ. s. quū excipit seruit⁹ vl vtroq; tpe vel altero posse agi actōe eo ɔctu. nec competere confessoriā ex pacto. quū tūc nō potuerit seruit⁹ esse quesita. qz sua res nemini seruit. vt. ff. de ser. vr. p̄. l. in re cōmuni. Circū distinguit an appareat causa q̄re prohibita fit alienatio. a tūc ille alienare nō pōt an nō appareat. a tūc pōt. ff. de le. i. filiusfa. ō. diui. a ō le. iū. lucius. i. Kā. a. l. pe. ō. iuli. agrippa. Quarti dicūt refert an interfit eius q̄ prohibuit alienatōes vt tūc nō alienet. aut nō. a tūc sic ar. j. de pac. inter emp. a ven. l. fi. sz ɔ eos videt. ff. de seruit. l. ei fundo. Itez fortē hunc. l. obstat. ff. condi. l. in b iudicio. ō. si inter socios. a. ff. ꝓ socio. l. idē dicendū. in. fi. qz pactū ne diuidat ita est rei affixus q̄ sequit possessorē. i. emptorē. at hic pactū ne alienet nō sequit rez. vl dic sequit quo ad excipiendū. vt ibi. nō agendū. vt hic ar. ff. de pac. si tibi. ō. pactū. acc.

r Conditio. ob causam quā est speciale in donatione dari. vt dixi. s. l. pri.

Si cū. aduersarius. i. creditor. ac.

t Conditionem. ob causam vel exceptione doli mali potes te tueri. a ad hoc. j. de non nu. pe. l. minorem. a. s. ti. i. l. iū. et supra de pos. si sub specie. ff. de cō. si ca. l. iū. et. ff. de extraor. cog. l. i. ō. diuus. a. s. de pac. l. creditor.

Si militem. fecisti de facto. s. quantum ad destinationem tui animi.

s

r Quum h⁹. s. vt miles ꝓcuratorē fiat. vt. s. de ꝓcu. l. militem. a. j. loca milites.

y Pecuniā. vt eā in sumpt⁹ erogaret fm quosdam.

Si quū exiguā pecuniā remotra quā suspicastis dedisse ꝓpōat̄ interest ml tū vtrū ne donandi animo dederit an manumittendā filiā quam ancillam estimabat. quū ꝓfecta quidem donatio reuocari non possit. causa vero dandi non secuta repetitio competit.

C Idem. aa. a. cc. Gerontio.

Si repetēdi qō donabas vxori ei⁹ quē ad ꝓfiscendum tecū hmōi libertate ꝓuocare posueras. nullā addisti cōditōez remanet integra donatio. quū leuitati ꝓfectā donatōez reuocare cupienti iure occurratur.

s

C Idem. aa. a. cc Flauiano.

Dicta legē donationi. si nō impossibilez contineat cām ab eo qui hanc suscepit. non impletam conditioni facere locum

z Secuta. vel quia nolit prestare. vel quia non potest de iure. vt ar. ff. e. l. iū. ō. si liber. a j. l. pri. licet. si nō obiciat ei exceptio admittat̄. vt. ff. de pcu. filiusfa. ō. milites. a. s. de ꝓcura. ita dem̄. quo casu si pegit non potest repeti quod datum est. sz videtur huic ex huius pecunie datione nullam nasci actionē. vt. ff. ō ac. a ob. non solū. quę est ꝓtra So. hic loquitur quum re ꝓtrahit obligatio. ibi quū ɔsensu vel verbis vel hic non erat impossibilis ɔditō. prius vt dicta. l. s. de pcu. ita dem̄. Itē ꝓtra. j. de le. ab administratore. So. vt ibi. a facit simile. j. de le. l. pe. in fi.

a Habebit. vt ar. ff. loca. l. ex conducto. ō. item eum. a habz hoc locum indubitabiliter quum ignorauit miles. vt. ff. loca. si ignorans. a idem si sciui militem. sed credidi eum posse esse pcu. vt nō noceat iuris ignorantia in damno vitando. sic nec in condi. indebiti. vt diximus. s. ti. i. l. i. idem si sciebat vtrunq; sed adiecit cōdi. expresse si fueris ꝓcurator. ar. ff. de condi. inde. l. iū. secus si non dixisset ar. ff. de re. iur. l. cui⁹ ꝑ errorē. Itē ꝓtra. j. e. l. fi. sed dic hic non stat ꝑ eū sed ꝑius.

Dum ancillā. nō possit. vt. j. de ꝓtra. emp. l. iū. a. j. ō dona. l. irrita. a. j. de ac. a ob. l. siquidē. a hoc nisi ex causa ingratitudinis. vt. j. de reuo. do. l. fi.

e Nō secuta. qz nec sequi potuit de iure. vt a. s. l. pri. a. l. i. ff. e. l. iū. ō. si liber. a. ff. man. cū seruis. in fi. a no. q̄ libero nō pōt ꝑstari libertas. nō iuz ꝓhibitōe sz ei⁹ impossibilitate fm Jr. sz in casu valet libertas libero relicta. vt. ff. de fideicō. liber. l. generaliter. ō. si libero. Itē no. fm azo. q̄ dicit hic cessante cā a c. hōc locū si cā fuerat finalis nō impulsiua. ar. j. de nup. impiat. ō. sz si talis. a de iur dot. l. mulier dotem.

Si repetēdi. ɔditionē exp̄sse sz tacite hoc in mente agebat ab altera ꝑte tantū. vt. j. de do. ante nup. si mater a. ff. e. de di. ō. si quis quasi. si aūt ab vtraq; ꝑte tūc daret repetino vt in dona. cā mor. vt. ff. de dona. cau. mor. l. senatus. ō. i. a. ff. e. cū q̄s mortis. a est idē. s. e. l. i. nā ibi ab vtraq; ꝑte agebat si seqretur matrimoniū. vt. j. de dona. aī nup. l. cū vetex. circa fi. a ar. ff. e. l. i. ō. fi. a. l. se. a. l. si filio. Sic ergo fuit cā impulsiua nō finalis. qz tunc aliud erat. vt. ff. de dona. l. iū. ō. fi. a. l. se. de dona. inter vi. a vt. l. sz et si mors. ō. fi. a. ff. de ɔdi. a de. l. si ꝓticio. in pn̄. vt ɔcor. huic. l. j. de do. aī nup. l. si ꝑfideas. de trāsac. si maiores. a. ff. de duo. re. l. duos. a. j. de rei ꝑ nu. l. ex placito. a. ff. de acqui. pos. qō meo. ō. si furioso. a. s. qō metus cā. l. cū te.

Dictam legē. i. dictū pactū.

f Si nō. si nō habes marie subaudias vt ꝓbat. s. e. l. i. a. l. si mihi tritici. a. l. cū ancillā. a. ff. e. l. iū. ō. si liber. vel distingue an qui dat scit cōditōez impossibilē. a sic nō repetit aut nō. a tūc repetit. ar. ff. de acqui. possessio. l. qō meo. ō. si furioso. e. ff. de condi. si ca. l. autē to

dirim⁹ idē.ĵ.vele.ab admīstratore.Te cĕ v.ĵyr.dicūt si ñ impossi
bilē.s.ex natura.vt tibi.r.si digito celū re tigeris.nā ñ repetitur
ēt si cessat.r ar.ff.de ac.r ob.l.ñ solū.r sic ñ subaudit maxime
a Quapropter.qđ dixit in genere nūc dicit in specie
b In sponsam.cui maiore affectō⁹ tonare vidē⁹.pter spem fu
turārum nuptiarū
vñ vidē⁹ quemens ñ
repetere qđ tm natū ē
c Prohiberis.ad B
ĵ.de ĵ.emp.l.ĵq.et de
tona.l.legem.r.l.cui
res. Item ĵ.ĵ.de re
scin.vn.l.ea.Sol⁹.vt
ubi dirimus.

iuris dictat disciplina quapropter⁹
si titulo libalitatis res tuas in spon
sam⁹ pferēdo certam dixisti legē.nec
huic illa cum posset parum.successo⁹
res ipsius de repetēdis que deside
ras si hoc tibi placuerit pauenire nō
phiberis⁶

C Idem.aa.r.cc.bibulo

Liber pstitut⁹ vt filie tue⁹
manumittant.aliquid ded
sti causa nō secuta de hoc ti
bi restituēdo cōdictō cōpetit⁸. Nam⁶
si quid seruus de peculio dño dede
rit contra eum nullam⁵ actiōem ha
bere potest.sed dñs qui semel accipe
re pecuniam p libertate passus ē.adi
tus puincie rect⁹ hortabitur⁵ salua
reuerentia fauore.s.libertatis placi
to suo stare.

C Idem.aa.r.cc.Cononiane

Ecuniam a te datam licz hec
p causa⁴ p qua data est.nō cul
pa accipientis.sz fortuito cāu⁹
non est secuta.minime repe
ti⁹ posse certum est

C Idē.aa.r.cc.Stratonice

Duocatōis cā datā⁷ pecūiā
si p eos⁸ qui acceperant quo
minus susceptam fidem im
pleant stetisse pbetur.restituēdaz ēē
conuenit

De cōditōe ob turpem⁹ causam.

C Imp.anthe.a.Ingenuo

Liber.tue ā
alle
e C Cōpetit.
vt.ff.e.vedi.§.i.r ō p
scri.ver.si ubi.ĵ vi
cū succedat pstō r fa
ciat eū libēr.vt.ff.e.si
qs pecuniā.§.i.et.ĵ.si
mā.ita ve.l.si is.sed illud obtinet cum data est cōtrarias. sec⁹ si spei
cies.vt.ff.de pres.ver.naturalis.§.at cum tu
f C Nam si.bñ dixi si liber consti.rē.
g C Nullam.neq repetēdi qđ dedit neq implēdi quod cōuenit
cum iure ordinario dñi cum seruis pactiscētes nihil agūt.vt.s.de
trās.ac.interpositas.lz qdā ĵ vt ibi diximus. Item ĵ.ff.mā.l.si qs
ab alio.sed ibi ab alio non seruo accepit.
h C Hortabit⁹.ñ pcellit.vt r.ĵ.de libe.cā.l.cum affirmes
Ecuniā.cā que ab accipiēte pendet.puta tu tibi codicem
p vt me egr cures.alias enī cā non secuta qualitercūq dum
modo dātis volus cessz petit repetitio fm yr.
i C Casu pringēte.in psonā producēt r pecuniā dāt.sec⁹ si in perso
nā locātis seu pecuniā accipiēti.qz tūc fpetit vt in ĵrio.ff.locat.si
vno.§.ite cū.nisi ita duocat.vt.ff.ō va.cog.l.i.§.diu⁹.i q est spāle.
l C Repeti.et cessat ōe.sz si li penitere.vt.ff.e.si pecuniā.in prin.et
l.iij.§.i.rñ.si tū ipleta sit ꝓditio vel p impleta hēat.hētur āt pro
impleta cū iam adimpleri ñ possit.ibi aūt poterat
Duocatōis datā non ex pacto seu sponte vt bñ faciat ad
ritulum istum
n C Per eos.sec⁹ si p casum vel p clētulū steterit.vt.ff.de va.co
l.i.§.pe.r.ff.loca.q opas.r.s.de iudi.perādū.§.honorarijs
o C De ꝓditōe ob turpem cām.sunpiores ꝓditōes due respiciunt
honestā cām.hec turpem preritam r futuram.
s Ex cautōe.emissa ñ spe nūerāde pecunie.lz in ea ꝓtinea
tur numerata pecunia sed ob turpem cām emissa
q C Ob turpē cām.s.ex vtraq pte vel alia fm yr.r da exemplz
si p mitto ne delinqs. Item si p mitto vt delinquas. Item si p mitto
meretrici.pio est turpitudo ex pte accipientis.sc⁹ vtriusq. ter

cio dātis.vt.ff.e.l.i.in fi.r.l.vbi aūt.r.l.idē est.§.qđ meretrici.
r C Et q r sic no.iudici faciēdā fidē.vt.s.de edē.l.procurator.
s C Probandū est ar.e.r ita pbat ñ nūerata.r sic est ĵ.ĵ.de pbat.
actor.r.ĵ.de ñ nu.pe.l.si ex cautōe. So. pbat admissus ñ iussus. vel
pbat ex ipō q non pbat ĵ. sic ĵ. qui mili. ñ pos.l. super seruis.et.ff.
so.ma.l.totem. l'hic
nō simpl'r negat.sed
negando aliō assent
tōq ab eo exigit⁹ pro
batio. Sz quāe sint
hic q vtrumq pbat
cum alterū tm pbare
sufficiat ad hoc vt se
qui deleat absolutio
Rñ. pesperit hoc ler q
duplicia de cā potest cō
uēiri.s.vel ex mutuo
r tūc dz pbare pecu
niā si numerataz eo
mō vt dixi. vel ex p
missione.r tunc se p
misisse ob turpē cāz.
Sed an hmōi excep
tiones r pbatōes ēt
post biennīū admit
tant.qdā q non.ar.
s.de post.si sub specie.
sed ibi nō negat post
biēnium dari excep.
voli.licz non detur nō
nu.pecita hic pt dici
dari post bienniuz vo
li.vel qz p missum est
ob tur.cām.qđ idem
est.nam prece dentē
pactionem turpē cō
siderare debemus.vt
ĵ.ad mace.si filius.sz
op.nonne absoluen
dus est hic cōuentus
pter petam negati
uam etiam si nō p
batur de turpitudine.
non ergo debet in eo
pbādo grauari.quo
pbato non debet rele
uari.vt.ĵ.de pbā.l.ad
pbatōnem. sec⁹ dici
potest hic esse necesse
post biennium. l'hic

Ex cautōe⁹ tua pueniri ce
s pero: nullā te accepisse pecu
niā sed ob turpem⁹ causaz et
quā phibitū est fieri intpositā cau
tionē. ei q⁹ sup ea re cognitur⁹ est: p
bādū est⁹ r eo ipleto absolutō seque
tur C Idē.a.longino.

Olim te pter turpem⁵ cām ĵ
disciplinā tpm meo⁹ domū
adūsarie dedisse⁹ phiteari. frustra eā
tibi restitui desideras⁷: cum in pari
cā possessoris ꝓditō melior⁹ hēatur

C Imperatores diocle⁹ r maxi. diaconi militi

Quod euitandi tirocinij³ cau
q sa dedisse te apud competē
tem iudicem et de quo que
reris in dubia pbatōnis luce con
stiterit instantia eius r recipies⁸

C Qui⁵ memor censure publice p⁹
restitutōnem pecunie etiam concus
sionis⁶ crimen inultum esse non pa
tietur.

C Idem.aa.r.cc.Ruphino

Quotiens⁵ accipietis non ēt
dantis turpis inuenitur cā
licet hec secuta fuit datum
ꝓdicia tantum non etiā vsure⁶ peti
possunt

C Idem.aa.r.cc.bithopō.

m Ercalem te habuisse vroz⁷
proponis. vnde intelligis r
confessionem lenocinij⁶ preces tu

non solum petebat absolui. verum etiam cautōnem condicebat
r concordat.ĵ.de inuti.stipu.l.volo.r.l.ex eo.r.ĵ.de condi.sine cā.l.
fi.r.esi cer.pe.l.si non singuli.

Quom te. propter turpem causam. vt ei.s. commisceris. r ñ
erat meretrix. ac.

v C Dedisse. sic ergo fecit accipientis. vt instituē. de acti. §. sic ita
qđ.

p C Desideras. sic ergo ex inutili contractu dñium trāsfer. r sicē
ĵ.s.de le.r consti.l.non dubium. sed dic q hic repetit fiscus. vt.ff.
de iure fis. lucius

y C Melior. in pari ergo cā rē vt hic r.s. de transac.l. transactōne
finita. r.ff. de⁹. ob ñ seruum. §. de illo. r. ff. ne quis eum qui in ius
vo. vt. eri. nam cum vtergz. r. ff. e. si ob turpem. r de reg. iu. l. in pari
r ne qđ in lo. pu. l. ꝓto. §. idem. r. ff. ō calum. l. i ixredem. r. ĵ. e. mer
calem. r. ff. de⁹. excep. apud celsum. §. marcellus. sz quid ō pigno
re. nunqđ pignus poterit vendicari vel repeti pignoraticia actōne
Rñ. al. r. in. q non. sed certe melius est vt dicamus pignus posse
iure dñij vendicari. qz vendicatio ĵ eam sicut ĵ quamlibet institu
itur. vt. ff. ad exhi. de eo. §. pe. r. §. fi. r. ff. si quadru. pa. fe. di. l. i. §. fi. sz
fit ar. ĵ. quia non tanqz quilibet admittitur. vt. s. de volo. l. i. secus
vero in re principali soluta. quia eius dominium transfertur est
in accipiētem. qđ nulla ꝓditōe vel actōe potest revocari. r idez in
pignore si agitur pig. ac. ex ĵctu turpiter celebrato. sz ecōtra si cre
ditrix agat. aut ex contractu turpiter celebrato. r non potest per
hanc. l. cum impari rē. nec ob. ff. e. l. idem. §. sed qđ meretrici. qa qđ
dā honeste acceptum q fi honeste petunt. vt. ff. de vaf. cog. l. i. §. pro
inde. aut hypothecaria qđ pt. cū ĵ quilibet possidētē vel r ñ inspic
ĵctum. ar. d. l. ad exhibendum. de eo. in fi. fm. h. quod non placet.

qz si dar vendicatio debitori nõ possidenti z nihilo soluto. multo magis exceptio possidẽti. ar. ff. de supfi. l. i. §. q ait prẽtor.

Q Dod eundi tyrocinij. i. militie.

z C Eius. s. iudicis.

a C Recipies. q hãc pditõez. z dic q turpiter accepit. vnõ z crimiẽ pcussiõis te nek vt subiẽcit. sz qui dedit hõeste dedit. qz erat inhabil ad militiã. alias eẽt graue detractare militiã. ff. de remi. q cũ vno. §. qui pr deserterez. nec ẽ p. s. qõ me. eã te. qz ibi solui.

b C Qui. s. iuder.

c C Cõcussionis. crimẽ pcussiõis est qui aliqs occasiõe publici officij. qõlz aliqd extorquet a subiectis vt. ff. de cri. pcussi. l. i. z facit. ff. de p. emp. ñ lz. z b tenek siue erat habilis. siue inhabil

d C Dotiẽs. da exempl. vt. ff. e. l. i. in fi. z. l. q. z. l. fi. et. l. si ob turpẽ. z. l. idẽ. §. i. z dep. l. fi.

e C Usure. hic dic vt dixi. s. de pdi. ind. l. i.

Mercalem. lenocinij qd sit lenocinium hẽs. ff. de mi. auxiliuz. §. fi. z. de adul. l. mariti leno. z. l. i. §. lenocinij. z fa. p. d adul. crimẽ.

g C Demonstrak vt de dona. añ nupti. l. ea q. z. ff. e. si ob turpem.

h C Restituẽda

o tõcor. s. l. pr. z. ff. e. idẽ z. l. sob turpem.

Admq hãc. s. pecuniã p cõdi. ob tur. cãm vt. ff. e. l. vl. z. s. l. pri. et dic qd sit crimẽ. abigeat. vt. ff. de abig. l. i. z. fi.

k C Tenuit. s. pecora. z hec p cõdi. furti.

l C Bora. vt. j. de fur. subtracto. z. j. ti prim. l. añ. z. s. qõ me. cã. l. i. z. ff. de cõdi. fur. l. in re. z. l. fi. z de vi z vi. ar. l. i. §. rectissime. z. l. mer rito. sz vidz. j. de fur. l. pr. de rebus sz nõ obstat vt. d. l. subtracto.

m C De pditõe furtiua sic supior pditio respicit turpez cãm sic z hec. vñ p illã subiẽcit de hac.

Reses teneri. nec vno soluente ceteros liberari. vt. ff. ad. l. p acqui. Itẽ mella. §. sz si pres. z de iurisd. o. iu. l. fi qs. §. fi. z. l. sequen.

o C Lõditõis. s. furtiue q nõ tollik p actõs furti vl ecõtra. vt. ff. e. si p fure. §. furti. nisi i casu cũ j tu. dar i duplũ actõ de rõibz distra hedis. nã pditõ liberat. vt. ff. d ad. tuto. tres tutores circa pri. q ẽ j

p C Subtractor a pluribz. vt. ff. de fur. vulgarj. §. pe. z ar. fur. ces. si plures.

q C Liberari. a pdi. fur. nõ ab acti. furti. vt. s. dictũ ẽ. z ẽ rõ diuersitatis. fm azo. qz actio fur. er maleficio sz pditio fur. ex possessione. qõ nõ placet imo ex variis figurz cãz. vt no. ff. e. si p fur. ẽm.

Ante certissimũ ẽ. vt. s. r. i. l. fi. in fi. z in pcor. ibi positis. et dic hic de purgatõe more. vt dixi. j. de fur. subtracto.

s C De cõdi. ex lege z c. s. speciales pditões posuit. nũc generales. nec eñ ẽ nouũ vt quibusdaz spẽa te nũerat is generale subiiciat verbũ q z c. fic. ff. ad. l. acqui. si seruꝰ. §. inquit.

Icet nõ possit. obstãte exceptõe. vt. ff. man. si mãdauero

l in pri. z de ver. ob. eũ qui. kl.

v C Ex primipilo. i. ex primipilaria administratõe.

x C Preses. sz quõ pses cognoscit inẽ fiscũ z priuatũ. s. dic q b facẽ cũ pcu. cesarꝫ. vt. s. si aduersus fis. l. q.

y C Debitorẽ tuũ. i die vl pure. vt tu es debitor fisci die vl pure

z C Repẽtet. s. fiscꝰ ille ob. tor tuꝰ quentꝰ pdi. ex. l. et sic facẽ b. l. ad titlm ulũ. da z alia exẽpla hꝰ pditõis. vt diui. ff. e. l. i.

De pditõe ex lege sine cã vl iniusta causa. ix.

C Imp. Diocl. z Maxi. aa. Ulpio.

Lex añ tps debita exigi ñ possint. tũ si te ex primipilo debitorẽ pstitutũ fisci ac patrimoniũ tuũ exhastũ pses quintie cõperit vt ad solutõis securitatẽ soltũ fenebris pecũie subsidiũ supesse videak cõmonebit debitorẽ tuũ si saltẽ ipe sit soluẽdo. vt añ diffinitũ tps debita repẽtet. vt fisco cꝰ ob necitates publicas cãm potiorẽ eẽ optet debita pecunia exoluak.

C Idẽ. aa. z cc. Seulatio.

b Dssolute ẽntitatz retentus instim ineffica penes creditorẽ manere z iõ pditõz reddi optere nõ est ambigui iurꝫ.

C Idẽ. aa. z cc. Galatie.

Alla si de possidẽs deprie tate quictꝰ. d extãtibz fructibz rei vẽdicatõe. de cõsũptis vo pditõe quentus eor restitutõez parere compellik.

C Idem. aa. z cc. Alexandro.

Si nõ ẽ numeratũ qd velut

c acceptuz te sũpsisse mutuo scripsisti. z nõdũ trãfisse tẽpus statutũ vl intra hãc die habitã ptestatõez monstrãdo. reddi cautõ psidali notõe postulare potes.

De actionibz z obligationibus

a C Eroluak. intusurio medũ tpis. ar. ff. so. ma. si pstãte. §. qñ iens. z fac. j. qñ fis. vel pri. p totũ.

Dissolute ẽntatis. i. obligatõis dissolute p ẽntitate cõpetentẽ. vt. i. solute.

c C Remanere. vt. j. d sol. l. nihil. z. j. de po. l. pter z. j. loca. si cõditõis.

d C Per pditõez. sine cã. z sic apparet minũ instri creditoris eẽ. p qd viõr euz nõ velere restituere. si eñ essz debitoris. nõ darek ei p re sua pditio. vt. ff. vsufru. quẽadmodũ ca. l. fi. nisi rõe possessiõis daret vt. ff. d pdi. iñ. l. inde biti. i. §. et b cũ ex pe cũia creditorꝫ furtso lurũ tabellioi. ali as dare rei. vẽ. z ad exhi. debitori. vt ad exhi. l. fi. z fac. j. l. fi. z. s. de pdi. in. l. cũ z soluta.

Alla. qõ iurẽ. s. bõa vl mala fide possidere. sz fructꝰ pcipe

m facti ẽ vt. ff. de acq. re. do. bone fidei. §. in pnum.

f C Extantibz. sub. p extãtibz.

g C Vẽdicatõe. vt. ff. d rei vẽ. l. fructꝰ pẽdẽtes. z. s. de rei vẽ. l. certũ vbi d hac mata plene dixi. sz z act. fur. tenek. ar. ff. de fur. si certe et de condi. inde. ff vbana.

h C Lõditõe sine cã vl iniusta cã. vt. j. d cri. expil. here. l. aduersꝰ in fi. q tenek z is q rẽ quã emerat ẽuꝰ meꝰ quẽ possidet bona fide sibi tradit ã accepi. vt. ff. si cer. pe. l. cũ fundũ. §. fuũ. sz etiã rei ven. põt pueniri p pfũptis ma. fi. qz dolo de q possidere vt. ff. de reg. iu. l. parẽ. Itẽ cõdi. fur. vt. ff. de pdi. fur. l. in rẽ. §. fi. de pcipiẽdis ãt tenek of. iudi. vt instr. de of. iudi. §. alloz. añ z. j. de fruc. z li. ex. litigatoz. z hec si nõ hz ri. aliter dic vt. s. de rei ven. si fundũ.

Si nõ acceptũ. alꝫ acceptũ. z alꝫ acceptuz. i. i aio tuo gerebas te acceptuz. b. n. s. te accepturũ. nõ hz in instro scribi.

l C Tps bienniũ. vt. j. de nõ nu. pe. in pncipio.

l C Vel intra hãc. sz trãfierit tã q in scriptis ppoñda est. vt. j. de nõ nu. pe. auten. hãc querelã. c.

m C Reddi. qõ sine cã. partu ẽm refert vtz ab initio sine cã datũ sit vel cã p q tatũ fit secuta ẽ fit. vt. ff. de cõdi. sine cã. l. i. §. iij. z. iiij. z facit ad. l. s. e. dissolute. z si cer. pe. si nõ singuli. z. j. d fideiuss. si indebitã. z de non nu. pec. si q. sz quõ tã breui tpe. hec pscriptis actio tollik. Rñ. fingit nõ nata.

n C De actõibz z obligationibz quedam generalia

o seruant ideo ea ponit.

Ita. ñ vt eã p q solutũ libare velles. sz vt actões eo noie

ꝑtētes int̄ te trāsferent̄ nō q̄ ꝑcessit pecūie datiōem pactū de actē cedēda. alīs nō valet cessio. vt. ff. de fi. instru. cū hīs. et de sol. modestinus. Itē nō data fuit pecūia vt ēptas. q̄ sic eēt emptō sed vt cōpus. vt. ff. de le. i plane. §. eū. et. l. sed si certos. et. l. si fundus. §. q̄ q̄nq. et sic fuit ꝯcī⁹ innoiatus. do vt facias vel facio vt des. alioq̄n. ab initio ꝯcīus dareť vtilis actō. vt. j. de hīre. vē. l emptor. et. l. ex nomiss. et. l. pr. nam in ꝯctibus noiatis ab initio ꝑtit vtilis fine cessione. sed in innoiatis in subsidium venū vt hic dič. nec ob. q̄ dič ēptatē q̄ ēt spēs appellatōe ēptatis ꝯtinetur. vt. ff. de leg. ij. q̄si quis Itē nec q̄ dicit solusti. q̄ dic. i. tradidisti. hz. m. in quolibz ab initio dat vtilē. et subaudit hic marie. sed hodie hec videtur expedita. nā cū mandatū nō finiať morte p curatorē. nec mādatis finiri dz. vt. j. ō. bona. illā. vel ibi fuit cessa hic mādata ad sūpler exercitū fm q̄sdā. vel tercio spāle illud in donatiōe. vel ibi lud in. v. casibz spāle in quibz ab initō datur vtilis. primus in empōe. vt. j. ō. hīre. ven. l. ēptor. et. j. l. pri. scōs in vōe. vt. j. l. pri. tercī⁹ in noie dato insolutū. vt. j. q̄n fis. vel pri. l. fi. q̄rtus i noie dato pignor. vt. ff. ō pig. cū q̄uenit. q̄nt⁹ in legato nois. vt. j. ō le. er legato nois. et de natiuitate h⁹ vtil' dic vt ibi dūmō⁹. et q̄s dēat ei iurare de calū. dirī. s. de iu. ca. l. ij. §. finaūt absuerit. curatores est et sert' hodie in donatiōe. vt. j. ō dona. illā. Restat g̃ vt in hoc cāu nō deť ab initō vtil' sed in subsidiū vt hic. hz nec in oi noiato. nā in societate si velim tibi oia cōicare er cā societat̄. n tñ dabiť vtil' actō sed relco cedere directas. vt. ff. pso. li. in fi. et. l. ij. et. l. iij. et de peculi. si ticho. hoc ergo casu viuēte mādāte hz directā. noie mādāt̄ vtilez. suo noie nullā. sed mortuo mādāte extinguit directa et nascitur vtilis.

a ¶ Debitorem. p quo forte fideiussisti

b ¶ Mādatā. aliud est cedere actē. et aliud mādare. nā primo cāu nil penes cedētē remanet. sēdo remanet directa fm quosdā. hz io. dixit q̄ q̄ cedit retinet directā vtilē trāsfert. hz q̄ mādat. tm cōmittit. s. exercitū. et n trāsit directa et vtilis nisi in casibz vt dixi. vel nisi in subsidiū in hoc cāu. vel nisi fiat mādatū vt fiat p curator in rem suam. quo casu idē est cedere q̄ mādare. Tercio dicūt vt azo. et hy. inter cedere actī. et mādare nullā eē dzām quo ad cedētē vel mādantem. q̄ semp remanēt penes eum directe. licz q̄ ad eum cui fit dicta vt mō dixi. ff. p so. l. i. in fi. et. l. ij. et. iij. de pecul. q̄s ergo. vel nulla est ēptū ad casum h⁹. l. fm. Az.

c ¶ §. Itē ꝑte. nam tūc secus esset. vt. j. de noua. l. ij.

d ¶ Sine hīre. subaudi maxime fm az. vt. s. dixi

e ¶ Patri mun⁹. vī ergo q̄ mādatū mādātis morte finiať et si in rē suā ꝯstituať p curator et ō in subsidium data vtil'. fic. j. de ꝯ. iudi. tu. l. si ē ꝑtia. et. s. ad exhi. si res. et. ff. de pac. si cū ēptore. Itē nouem integrā añ li. ꝑte. vt. ff. de iurisdom. iu. et q̄ in fi. hz nūquid q̄ tibi reneť vtili actōe est tibi obligat⁹. et nūquid in libello vero poteris dicere eū tibi obligatū. q̄dā q̄ n. sed lex p̄mittit tibi agere vtili actōe ad vtilitatem tuam

f ¶ Cōperit ꝯ debitorē noie tuo q̄ vsq̄ nūc habuisti.

h Omnibz. delegató. s. debitoris. q̄ fit p̄ sti. vt. ff. de nouať.

h ¶ Nec li. ꝑte. ꝯ debitorē mādata actōne delegare. §. i. vt. j. de noua. l. iij. et hic est ali⁹ modus delegādi. hīs enī duobz modis fit. vt. ff. de noua. delegare

i ¶ Azanto. sponsoñ. vt. ff. de iure do. stipulatōnē. sed q̄rit an ea rum sit substāna vtilis et directe actōis. q̄ Jo. dič ar. ꝯ. ff. de pecu. non solum. §. sed interdū. et de iureiu. nā postea. §. iusiurādum

k ¶ Emerit. in quē trāsit fine cessiōe vtilis et hīc. et. j. de hīre. ven. emptor. et. ff. de pact. sed cum emptor. et idē est in q̄busdā alīs q̄s no. s. l. pr. hīs ergo casibz stat in cōpetit vtilis sed facta cessiōe cōperit directa. i. noie cedētē. vt em in venditōe rei corpalis nō transit dūium nisi facta traditōe. vt. s. de reī vend. Fuū. sic ille cui fit cessio non hz directā nisi facta cessione. vt. j. q̄n fis. vel pri. l. fi. vtilem n hz in casibz vt dixi sed q̄ nō ꝑtie dz ita ditō in corpalium vt ff. de acq̄r. poss. l. iij. in prin. ideo nomine cedentis non suo intē tat directa. vt. ff. pso. l. ij. et. iij.

rari equum⁹ est

¶ Idē. aa. et. cc. Camino

Iudicē in intō liba ptās vnicuiq̄ est hīdi vel n hīdi cōtractus. ita renūciare semel ꝯstitute obligatōe adūsario non ꝯsentiente mīme pt. quapropt̄ intelligere dēbet. volūtarie obligatōni semel vos nexos. ab hac nō ꝯsentiēte altera parte cuius ꝓdby fecistis mētōnem minime⁹ posse discedere.

¶ Idē. aa. et. cc. mantico

s Insolutū nomīe debitoris sui debitor tu⁹ dedit: acte in rem tuā p̄cura. fecit. pignora q̄ speciaľ vel generaľ habes obligata p sequere. ¶ Et si ab hīs quibus fuerant obligata cum potiores erāt distracta ꝓtentur ab emptoribus tuo cari non posse perspicis⁹

¶ Idē. aa. et. cc. Euelpisto

Ja creditore⁹ nom̄ ꝓpastis

Bē causam. satisfacientes. alioquin conueniuntur coloni condēnato ꝑius locatore. vt. j. quādo fis. vel pri. l. ij. et. iij. et. iiij.

m ¶ Perquam. i. valde

Bona. equum est. vt. ff. de pe. bona fides. et dic in bonefidei

b ꝯctibz exigiť vt cesset dolus ad eorum essennam. vt. ff. de dolo. et eleganter. et de ꝯtra. emp. dumtaxat. in fi. nisi q̄s incideret dolus. In ꝯctibz vero stricti iuris quo ad effectū siue incidat dolus siue det causam. vt. ff. de ob. obli. si quis aliter. et plene dixi. de eq̄. cau. ma. in ꝯctibz. an aūt dolus tercī dans cām ꝯctui vicio et contractum. quidam q̄ sic. vt dicta. l. et eleganter. nos ō p eandem. l. circa prin.

Sicut. quapropter. quod dixit in genere nunc dicit in specie Franciscus

p ¶ Minime posse. vt. ff. commo. l. in commodato. §. fic. ja. de rescin. ven. l. de ꝯtu. et. s. de transac. q̄uis. et. j. de ꝯtra. emp. n idcirco in fi. et. ff. man. si mandauero. §. sicut. et. ff. de cur. fu. cui bonis. in prin. et. ff. nau. cau. sta. l. i. §. i. et. ff. de iud. interdum. §. si senator. et. j. de dona. si q̄s ar. §. fi. et. j. ad vell'. si mulier. §. sinautem. et. l. fi. et sic collige ex prędictis q̄ qui ex voluntate imponit sibi necessitatem non est ei subueniēdum. vt. ff. qui satisda. co. si fideiussor. §. pe. et no. hic duas regulas. Prima q̄ nemo compellit ꝯtre. q̄d fallit in casibz vt nō. j. de iure voli. nec emere. Secūda q̄ facto eo nō discedit altero inuito quę fallit in dato ob causam. vt. ff. de cōdi. causa da. dedi. §. i. et. l. si pecuniam. §. fi. sed distingue an fiat contractus innominatus gratia tua. vel mea et tua. et tunc obtinet quod hic dicit. an mea tantum et tunc quod ibi. fic. ff. de pact. si cum fundum. fm quosdam. Item fallit in act. man. vt. ff. man. si mādatu uero. §. fi. et. l. inter. §. qui mandat. et in act. pro socio. vt. ff. pro socio. verum. §. fi. sed specialia sunt. vel dic secundo q̄ in casibz prędictis non erat nata actio. nascitur enim mandati ex renunciatione facta re non integra. vel si interfit. vt dicta. l. si mandauero. et institu. manda. §. fi. Item pro socio ex renunciatōe intempestiua vel finita societate. vt dicta. l. verum. §. fi. et. j. pro socio tamdiu. et ff. pro socio. l. sed et. §. fi. vel aliter. licet socius renunciet. tamen remanet obligatus sicut potest facere emptor renunciare contractui. sed tamen tenetur ad interesse. Item ad illam mandati. dic q̄ non nascitur nisi quando res non est in integra vel quādo interfit vt ꝑdixi. vñ reuocando ꝑ⁹ ñ se eximit obligatōe cū ei ñ teneat

vt.ff.de ver.ob.l.r. Item nec ob.ff.depo.l.i.§.pe.r.ff.de pca.l.cum p
cario.qz pcario recedēs vl deponēs nō se obligat.vt ñ revocet.ter
tio,sed tu dic fm ea.q pdicta rō q actō nō sit nata nō valz .qz ñ
v act.sed de obligatōe hr tractat quā ?stat natā in pdictis casib
sed plus dico deposit nasci aīm volū cōmissū.vt.ff.depo.l.i.§.idem
pompo.qrit.r.§.e aūt
r idē i ?stitb,sed ser
in p socio,e g illa rō
dre,qz i mādato non ea pignora que venditor nominis p
dāmificat dīos vl pro sequi posset apud presidem prouin
curator.vt.ff.mā.fi p cie vendita. Nam ff debitū ex eius
curatorē.§.mādat.i psona res obligatas tenentes non
pditōe vo ob ea,rō transferant.iure coī pignora distra
peniteo.qz is cui credi here non phiberis. Sane si a cre
nō obligauit rue vl ditoribus in ordine pignor antece
stitēdo Actū ex pte sua dentibus venundātib qui possidēt
i societate ē rō qz agi comparauerūt a vel longi temporis
tur ad i tereſſe.r in de prescriptione b muniti perhibentur c
posito r pcario.rñ.vt pignorum distrahendor te non hre
diri,r eodē mō rñde facultatem perspicis
ad illā.ff.si cer.pe.qui
pec.

Disolutū.pi Idem.aa.r.cc.Crescentio.
scre.p hypo Si quidem donationis cā ei
thecariā.sz et quē affectōe pris te dilexisse
psonalē hēs.vt.j.qñ p̄ris tui accipe pecuniā
fisl.vl pri.l.fi.r differt p̄misisti b r hanc tuam liberalitatez
ab iserion.l.pri. qa remunerās te a procuratore suo aliaz
emit.hic isolutū acce pecuniā sumere pcepit. rebusqz hu
pit. Item hic in solutū manis ante pceptionē c fuit exemp
accepit spāli rius pi tus.nec qđ dederis recupare.cum
gnoris,ibi non. pfectam habuit donatōz.nec qđ ti
r Perspicis.vt.j.q bi dari mandaui.nec dum tibi tra
po.l pig.ha.si general ditum petere potes a procuratore d.
liter.r.j.fi.ann.cre.l.i Qđ si mutuo dedisti e nec a delega
s Ja creditor s.l.alicuius. to f dari nouādi cā stipulat? es.suc
r Cōpasti cessores eius solutioni parere cōpel
an idē si fuerit datuz lunt. Idem.aa.r.cc.Diliconi.
pignori nomen.Rñ. Egātes g debitores nō oz ar
vtiqz cū ei hz pncipa mata vi terreri h sed petitore
lē vtilē r accessoriam quidē nō implēte suā itenti
hēat.vt.j.de lex.vē.l. onē.vl exceptionē n sūmoto absol
posti. ui. Conuictos aūt cōdemnari.ac iu
v Dēdica.p hypo ris remedio n ad solutōz vrgeri ?uēit
thecariam Idem.aa.r.cc.Rufino.
x Ire eius.s.credi Duersus debitorem electis
toris vendentis. pignoribo o personalis actio
y Nō transferant non tollitur.sed eo quod de
i.non soluant.
z Cōmuni fm for
mā quā hēs.j.de iur
to.ipe.l.fi.r fa.j.de pe
re.ven.l.emptor.r.l.
er nominis.

a Comparauerunt.sic.s.ad mace.si pmittente.
b Prescriptōe hypothece qñq.r.an.inter pntes.rr.inter absen tes qñq.rrr.an.vbi.s.deficit ri.qñq.l.durat.vt.j.si aduer.cre.l.i.r ñ.r de ps.rrr.an.sicut.r.l.cū notissimi.
c Perhibent ?z a posterioribo emerint.B.

Si quidē pmisisti.donando eidē r sic etiā de facto habuit
e Añ pceptōz.i.añq̄ capiat a procuratore.
f A procuratore cū morte mādatis finitū sit mādatuz. vt.ff.de le.ñ.cū pr.§.meuio.r de donati.l.ij.§.si pecuniā.sed ?.j.de dona.l.illā.vbi dicit nō finiri morte.so.quidā dicūt q illa corri git hāc alij dicūt q ibi decessit ille cui mādare sunt actōes.hic ille q mandauit.cui solutū ?tra est.insti.man.§.itē si mor.ter tij di cunt q hic nō mādauit illi cui volebat donare.sz procuratori quez volebat dare.ibi vero illi cui voluit donare r mādauit.tu dic q B nil mihi donauit.vl cessit.sed pmisit vl mandauit vt pecuniam a suo pcu.accipem.vñ sicut erpsse pōt revocare.vt.ff.de dona.qui sartū.ita B tacite.s.eo mortuo. Alij tñ alia rōe dixerūt.hic ñ agi ñ illa q morte sit finitū mādatū sed illa qz iure ātiquo sine traditō ne donatō ñ valebat.nec ab hrede poterat peti.sic i actōe donatio ñ valebat sine mādato vl etiā cū mandato.sz revocatol finito qđ nil est ?tum ad hanc legem.
g Dedisti.r sic non fuit donum.

h Delegato.i.a procura.
i Meus.s.mutuo dedisti.
Egantes.s.se dixere.
n l Terreri.sic.i.qđ metus causa extat.
m Exceptōe,etiā post ipletā r fūdatā itentōz,r ad b,a rei vē.l.res.r de edē q accusare.r.j.de excep tōi.siquidem.
n Remedijs.vt.ff. de reiudi.a diuo.

Duersus pig noribo p hi potheē.
p Petitō.vt.j.de distract.pi.hypothec cas.r de iure.do.ipe.l. fi.circa fi.r de pig.l.i. r.s.si cer.pe.si p mu tua.r.ff.si.cer.pe.credi toz.r.ff.de dis.pig. q̄situ.r.ff.d pecu.si ex duobo.circa pn.r.l.q̄ situ.§.si ānua.
Summa suā.s. n colonor.nā si dñi sec? eēt vt.j.qđ cū eo.ei qui.
r Actor vl cathal dionū vl qz subscrip sit vt testi.vt.s.si cer. pe.l.mutue.sic ecouer so.s.e.l.ij.r fm hoc fallit.j.de pri q fi.dis. l.ij.r.ff.e.l.ob causaz.
Debes.es alie nū dare nos alijs dēmus. es suū vl nrm q alij nob dñt.vt.ff.de vēt. sig.cedere.§.es.

Dēlegatio.i.a procura.
Meus.s.mutuo dedisti.
Egantes.s.se dixere.
n l Terreri.sic.i.qđ metus causa extat.
m Exceptōe,etiā post ipletā r fūdatā itentōz,r ad b,a rei vē.l.res.r de edē q accusare.r.j.de excep tōi.siquidem.
n Remedijs.vt.ff. de reiudi.a diuo.

precio seruari potuit.indebitum cō putato.de residuo manet integra pe titio p
Idem.aa.Paule.
Inmia credulitate circumuē
n ta es quia quod colonis in rem suam q mutuo dedisti.a dño predij postulare posse credidi sti.nec ad eum obligandum actor ipsius admuat te p̄sentia.
Idem.aa.Jobiano.
Debes alienū seruire liberos creditoribus iura compe lli non patimur.
In auten.vt nulli iudi.§.quia vero collatione.ix.
Immo a debito credi
i tore cadit.tantundē dando t tēto k vel parentibus r eius. ipsoqz creditore corporalibus penis subdendo.

Idem.aa.Barsimio
Cum cui mutuam dedisti pe cuniam ad solutionez vrge re competēti debes actōe.nā aduers? negociatores quos ex mer cibus l pecuniam abstulisse a uo debi tori proponis.nullā habes actōnē b
Idem.aa.Hermodoro.et Nico maco.
Si in arbitrio vestro perso
e nali debitoris hr des actōe. an eum qui ab his distracta sibiqz tradita pignora c tenet.rem ser uiana si non longi d temporis pre scriptōe munitus sit:an vtroslibet cō ueniatis.

Pignora,vt.j.de pig.l.quāuis pcōli.r.l.distract.r.l

s Ja creditor s.l.alicuius.
r Cōpasti an idē si fuerit datuz pignori nomen.Rñ. vtiqz cū ei hz pncipa lē vtilē r accessoriam hēat.vt.j.de lex.vē.l. posti.
v Dēdica.p hypo thecariam
x Ire eius.s.credi toris vendentis.
y Nō transferant i.non soluant.
z Cōmuni fm for mā quā hēs.j.de iur to.ipe.l.fi.r fa.j.de pe re.ven.l.emptor.r.l. er nominis.

a Comparauerunt.sic.s.ad mace.si pmittente.
b Prescriptōe hypothece qñq.r.an.inter pntes.rr.inter absen tes qñq.rrr.an.vbi.s.deficit ri.qñq.l.durat.vt.j.si aduer.cre.l.i.r ñ.r de ps.rrr.an.sicut.r.l.cū notissimi.
c Perhibent ?z a posterioribo emerint.B.

e Añ pceptōz.i.añq̄ capiat a procuratore.
f A procuratore cū morte mādatis finitū sit mādatuz. vt.ff.de le.ñ.cū pr.§.meuio.r de donati.l.ij.§.si pecuniā.sed ?.j.de dona.l.illā.vbi dicit nō finiri morte.so.quidā dicūt q illa corri git hāc alij dicūt q ibi decessit ille cui mādare sunt actōes.hic ille q mandauit.cui solutū ?tra est.insti.man.§.itē si mor.ter tij di cunt q hic nō mādauit illi cui volebat donare.sz procuratori quez volebat dare.ibi vero illi cui voluit donare r mādauit.tu dic q B nil mihi donauit.vl cessit.sed pmisit vl mandauit vt pecuniam a suo pcu.accipem.vñ sicut erpsse pōt revocare.vt.ff.de dona.qui sartū.ita B tacite.s.eo mortuo. Alij tñ alia rōe dixerūt.hic ñ agi ñ illa q morte sit finitū mādatū sed illa qz iure ātiquo sine traditō ne donatō ñ valebat.nec ab hrede poterat peti.sic i actōe donatio ñ valebat sine mādato vl etiā cū mandato.sz revocatol finito qđ nil est ?tum ad hanc legem.
g Dedisti.r sic non fuit donum.

t Seruire.id est seruos fieri.vel retine propriam significatio nem.sed reperiur instantia.j.de cap.l.fi.r.j.comunia de man.l.i. §.iij.r quum aliquis se obligat ad seruiendum vsqz ad aliquod tempus.vel dic.id est filios obligari.vt.j.que res pig.o.po.l.qui filios.sed hoc fallit.vt argu.j.de patri.qui fili.di.l.ij. Sequitur autentica. Immo rē.que est in auten. vt nulli iudi.§. quia vero collatione.ix.

Autentica
v Immo.creditor.si eum seruire compellat.
x Retento.i.illi qui fuit retentus vi.etiam si pater consensisset vt.ar.ff.que res pig.o.po.l.fi.
y Parentibo.agentibo nolle retenti in quor est potestate reten tus.vl dic parentibo qui successerāt retentis.idē tñ si extranei suc cesserūt sz de parentibo dicit ideo q? frequētius fit.vel tertio si reten tus vellet remittere pentes pōt petere.qz eis videret fieri iniuria vt.ff.de li.ca.l.ij.r.iij.r.iiij.an aūt his legibo pōt renūciari.Rñ.nō vt no.ff.aut.vt ma.debi.r cre.§.i
Dum cui mercibo suis venditis.
e a Abstulisse.i.accepisse a debitore tuo.sic.§.si fur.q vas
b Actionē.j.de po.si is.r.s.si cer.pe.si aduersus.r.ff.de condi.inde.his solis.
Si in arbitrio actōe.s.?uenire qđ ē in fi.huius.l.
d Pignora,vt.j.de pig.l.quāuis pcōli.r.l.distract.r.l

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

debitorem.ꝛ.l.pſecutō em.ꝛ de fal.inter.l.i.ꝛ ar.j.de fideiuſ.l.i. et ß in pignore expſſo.ſecus in tacito ēt iure veteri.vt.ff.de iu.fiſ.l.moſchis.ꝛ eſt ſtile.j.de ſer.pig.da.ma.l.i.q̄.ꝛ.itē.ꝛ.j.de pig.l.q̄.

a ¶ Longi.de hac dic vt dixi.s.e.ſi a creditore.Sequit aut̄.ſz hodie nō.que eſt de fideiuſ.§.ſed necꝫ ad res.col.i. Autētica

¶ Ed hodie poſſeſſores.huic eſt ꝯ.in autē. de liti.§.ad hoc. que ē j.de pig.aut̄.hoc ſi debitor.b.dic̄ q̄ hic corrigitur.yr.ꝛ io.q̄ illa ſm iſtā.vel q̄ hic dic̄ verꝫ eſt ſi poſſeſſor habeat cām a debitore.alioq̄n ꝯ.ſed hoc nō placet.ideo q̄ voluſ actoris emptori nocere nō debet cum ꝓueniē.vt.ff.de erce.vel apud.§.ſi cuz.vel dic vt plene ibi dices

c ¶ Dt actōes a hēre. virit ti.ſuprioribꝫ de ac.ſed quia q̄dam ab heredibꝫ incipiū.et ꝯ hēredes.ꝛ de hoc dic̄ ꝛ alie prius nate ptē dunt ꝯ hēredes et heredibꝫ vt.j.ō hēre.ac.

p totum

c ¶ Dm ꝯ.ſic ergo inuitiſ ſtipulatiōem eē ꝯcūi.ſz impropie.vt.ff.ō v. ſi.ſalxe. idem innuit de legatis ſed illa ſūt ex quaſi ꝯctu. vt iſtic̄. de obli.ex quaſi ꝯctu. §.hēres.

e ¶ Poſt mortē alterius ꝯhentium. vel bigra.ſi p̄mittā me dare tuꝫ.x.poſt mortē tuā vel legem tibi.x. poſt mortem tuam. q̄ō p eodem eſt ac ſi heredi tuo legem.vt habes hec exempla inſtic̄. de inu.ſti.§.poſt mortez. ꝛ.§.ſe.ꝛ.j. de ꝯhē.ſti.l. ſcrupuloſam

f ¶ Intricatas.cui vi debatur ex facto ꝯhentium inter ipos incipe velle obligatio nem ſed hoc fallebat in ſtipulatōe conditionali ēt olim.vt inſti. de ✠. ob.§.ex conditionali

g ¶ Recepimus.ſ.dicta.l.ſcrupuloſam

h ¶ Illam.ſi ſolū rē mutare.ꝛ ad hoc in aut̄. de ſtalie.§.ſinimus.

i ¶ Contra heredē.vt ſi defunctus ad diem certaz ſub pena pecuniaria p̄miſit.eo ēt ante diem mortuo nec dum hereditate adita committit̄ pena.vt.ff.de ✠.ob.l.ad diem.ꝛ.ff.de nau.fe.l.ſi.et ad ß ff.de ✠.ob.quodcūq̄z.§.i.immo pone p̄dicta exempla vt modo notaui in alia glo.ꝛ caue tibi q̄ aliter dē poſt mortem incipe actō in ſtipulatōe.ꝛ aliter in legato.in ſtipulatōe enī dē incipe non quia nulla fuit ante mortem.ſed quia nunc incepit eſſe efficax.vt.ff.de euic.l.ſi p̄imprudentiam.§.non mīz.ſed vbi mihi legas p̄ mortem meā nunq̄ mihi velit.ſed heredi meo mī quaſi ex ꝑſona ſua vt.ff.de euic.l.q̄ a pupillo.ꝛ.ff.de ac.ꝛ ob l.obligationū fere.§.i.ꝛ.ff. q̄ō di.le.ce.l.iiq. Item huic.l.ꝯ.ff.de ac.ꝛ ob.ſub hac.ſed ibi nō pōt velle hēre.q̄ net a p̄ncipio ſic facta valet.p̄mitto ſi volā vt ibi dicit. Itē no.ar.de plenda vacāte vt dixi.s.de pac.l.ſi.ꝛ fa.ff.ad.l. fal.l.penales.circa p̄in.ibi neceſſarium

l ¶ Subtilitatem.ſic.j.p ſo.l.ſi de ſocietate.ꝛ.ff.q̄.mo.pig.vel hipo.ſol.l.ſicut.§.debitor. Item ad hoc.ff.de conſti.p̄in.l.ſi.

m ¶ Ne vroz p marito.nē.licēt hēres p defuncto ꝓueniaē.vt.s.ti. i.non tñ ſic eſt in alijs ēt qui valde ꝓuncti videanē vt hoc n.ꝛ ſequenti.ac.

Ruſtra dubitas.ſ.tu vxor

In auten. de fideiuſ.§.ſed necꝫ.collatione p̄ima

¶ Ed hodie nouo COM. iure p̄ cōueniēdi ſunt oēs fideiuſſores ꝛ mādatores et ſponſores q̄ꝫ peruenatur ad pignorum poſſeſſores[b].

Vt actiones[c] ab heredibus ꝛ cōtra heredes incipiant

¶ Imp.iuſti.a.iohanni pre.pre. Um ſtipulatōes ꝛ legata et

c alios ꝯctus poſt mortē[e] cōpoſitos.antiquitas[f] quidez reſpuebat.nos aūt p cōi hoim vtilitate recepimus[g] Cōſentaneū enīz erat.etiam illam[h] regulā qua vetuſtas vtebat̄ more humano emēdare. Ab hēredibꝫ eſſi incipe actōem vl̄ contra[i] hēredes veteres non concedebant.contemplatōe ſtipulatōnuz ceterarumq̄z cauſarum poſt mortez conceptarum. Sed nobis neceſſe ē ne prioris vicij materiam relinq̄m[k] ꝛ ipſam regulam de medio tollere. vt liceat ab hēredibꝫ ꝛ contra heredes incipe actōes ꝛ obligatōes ne p pter ſubtilitatem[l] p̄miam verborum latitudo voluntatis contrahentiū impediatur

Ne vroz p̄[m] marito vel marit[o] p vxore vel mater p filio conueniatur.

¶ Impa.dioc ꝛ maxi.aa.ꝛ.cc.aſclepiodoro

Ruſtra dubitas[n] de ꝯctibus cum marito tuo habitꝫ vtrū ne iure ſteterint aut mīme:

n ¶ Si p̄prio.i.ad tuam vtilitatem.vt.j.loca.l.ꝯctus.

o ¶ Cōſulti.vt.j.ad vell̄.fruſtra.ſz hodie ipo iure fuat̄ illeſa.vt ſ aut̄.vt nulli iud.§.ꝛ illud vero.col.ir.

o B maritoꝝ.vetāt.vt.j.de do.inter vi.ꝛ pro.l.res.ꝛ.j. ad.l. iul.de vi.l.i.ꝛ.j.de pe.ſancim[o].ſed hoc fallit in caſu.ſ. ꝓpter p̄mipili neceſſitatē ꝓpter quod retinetur vos. vt.g.i qui. ca.pi, tacite ꝯtinetur ſans.et j.de p̄mipilo.l.fi. nō autem alie res vroris vt.j.de p̄nupt.fiſ.l.bona.ſed ꝛ maritus ob culpam vroris cōuenitur in caſu.vt.ff.de of.p̄ō. obſeruare.§. p̄fiſci.vel ibi ob ſuam ꝓpriam culpā.vt ibi dicit.acc.

eū tibi ſufficiat ſi ꝓprio[n] noīe nullus ꝯctum habuiſti.quomin[o] p marito tuo ꝓueniri poſſit.q̄ō nec ſi ſpōte p eo interceſſiſſes:quicq̄z a te ꝓpt̄ ſenatuſcōſultum[o] exigi iure potuiſſet.

¶ Idē.aa.thyrorontine

o B maritoꝝ clpā vrores inḋetari leges vtāt[p] pinde rōnalis noſter ſi res q̄ a fiſco occupate[q] ſunt dñi tui eē pbabis ius publicū ſequet[r] ¶ Idē.aa.ꝛ.cc. carpoforo

Um te poſſeſſiōes[s] ſi in dote[t] p filia tua dediſſe.ſz ad ſuſtētādā eā extra dotis cāz filie tue p̄dia aſſignaſſe ꝓponas. ciuiliū munez[u] vel onez municipalium obtentu ex ꝑſona mariti[v] eius.q̄o[x] mrēs ex ꝑſona filioꝝ interpellari nō pōt: cum[y] enim necꝫ maritū p vroꝝ obligatōe ꝓueniri ꝯſtat[z]: niſi ipſe p ea ſe obnoxium fecit:certiſſimuz eſſi eſt ex alterius contractu neminem[3] obligari

¶ Idē.aa.ꝛ.cc.Filonte.

c Um te ideo ex ꝑſona filij tui cōmemores ꝓueniri:q̄ p debitis eius aliquid[b] intuliſſe videarz defenſionibꝫ tuis vtī[c] apud euz:cui ſuper ea re notio eſt mīme phiberis. ꝛ is ad ſolutōem alieni debiti vrgeri te non patitur.

In auten. vt non fiant pignoris collatione.v.

Otino qui in aliū COM p alio ſcōm formam[d] pignoris exigit:idipm[e] quicq̄d ſit in qua:

q ¶ Occupate ſunt: nomine mariti qui eas poſſidebat.

r ¶ Sequet̄.i.faciet tibi reddi vt hic publicū ius fuet̄ ne mīores p altero inquietent̄

Dm te poſſeſſionis.i.res poſſeſſas

t ¶ Non in totē.maxime.nā idem tunc niſi in caſu. vt.ſ. qui.ea.pig.ta.ꝯhi.l.ſatis

v ¶ Munerum.vt tutele

v ¶ Mariti eius.ſ.interpellari non poteſt

x ¶ Quomodo.vel eſt ſicut

x ¶ Cum econtra

y ¶ Conſtat.vt.ff.ad munic̄.lucius.§.idem rñdit.niſi in caſu.vt ff.de of.p̄con.l.obſeruare.§.i.ꝛ niſi ſolitis modis p eo ſe obligauit ꝛ hoc eſt q̄ō ſubijcit niſi ipſe rē.

z ¶ Neminem.niſi pater p filio dñs p ſeruo.hēres p defuncto.et hoc iō.q̄ p vna ꝑſona cenſent̄.vt inſti.de inu.ſti.§.ei q̄.ꝛ.§.p̄terea.ꝛ.j.de impu.ꝛ ali.ſub.l.fi.ꝛ in aut̄.de iure emu.anno.§.i. vel dicet reputes hec regula de iure ciuili obtinet non p̄tio

Dm te.o mater

a ¶ Quod p quia

b ¶ Aliquid.partem ſoluendo

c ¶ Vt.ne alter p altero ꝓueniaē.nec obſtet q̄ aliq̄d eſt ſolutum vt hic ꝛ.ff.de vſu.ſ.cum de in rem verſo.ꝛ.j.de vſu.l.creditoz.ꝛ.j.de execu.tu.l.voluntarie.ꝛ.s.de pac.ſi cer.an. Sed ꝯ.j.ad.l.fal. aut̄. ſed cum teſtatoz. Solu.hic nullo modo eſt debitum ibi ciuiliter et naturaliter vel ſaltem naturaliter. Itez ꝯ.j.de fideiuſ.l.i. Sol.vt

ibi. Sequit auc. r oio q̄ est vt nō fiat pigra. col. v. Autentica.

C Oio. forma. i. vt q̄ accipiat hēat loco pignis. idēq; magis si accipiat vt hēat insolutū. aliō puto. l. q̄ nō hēat locū pe na h°. l. si a vbitore. mea auc te vbitū vel indebitū auferā tūc. n. ius im̄ gō in re habeo. vt q̄ obligata. vel p re. vt q̄ vbita ē amitto p edictū diui marci. ꝫ p ꝓuinciā siqs in tātā. ꝫ ius nō habe am. in alio m̄ patior pnā. r ē p me vt m̄ ius q̄ō habeo pdā nō aūt q̄druplū. ff. ō his q̄. vt indig. l. reſcriptū. r. j. de pe. l. ſancimus. alq; putāt me ſp vbe re cadē a vbito. r nō m̄ pignus occupatū pdā. ar. ff. q̄ō me. cā. extat. ꝫ ciuitates ſeruāt ꝫ auc. hāc.

e C Idipm. l. q̄ō est exactū.

f C Ne filius p ptē. putabat rōe pr̄nitat̄ vel filiatōis vel libertinitatis aliū cōuenri q̄ō remouet

g Eq̄ in ptāte.
n hꝫ. h aliume q̄ō dic. j. āplius rē. r ab eo exapiē si ſine iuſſu rē. r ſi nec ꝫ ſena. cō. rē. nā tūc. l. ſcō caſu in michil teneret. vt. j. ad mace. l. ſi filius. r inſtit. q̄ō cū eo. §. fi. nō ꝫ macedonianū p̄ accipi nō mōis. vt. j. ad mace. zenodorus. in p̄. l. q̄ cū iuſſu teneā in ſolidū pater.

h C Iuſſu. nec aliud inuenit q̄ ſibi inſolidū teneri poſſit. velut in rē ipſo vel appoſito taberne vel negocio. rō. q̄ō ſi factū eēt teneret inſolidū.

i C Erogta ſua ſōibus no p vim. tūc. n. cadere ta in ſuo. vt. ff. q̄ō me. cā. l. erat.

k C Recupabit. p cō dītōz inde. r h q̄ ſuo noie ſoluit. ſi ho nomine filij nō repetit. vt. ff. de ꝓdi. inde. ſi is q̄ ē ꝫ. r p hac ſol'one ē. ff. de ꝓſti. pe. l. i. in fi. r. l. ſe. r ad h. ff. ſi certū pe. l. ſi filiꝰ. r. ff. ad ma te. ſi p̄. §. fi.

Nē ꝫ p̄em. vi uū. adhuc ſi ueni mortuus eſſet ei' ſucceſſiōe ad vos vlata poſſet vos

druplū vim paſſo reddat. necnon r ab actione. p qua talia p̄eſumit ca dat.

Ne filius p patre' vel pater p filio e manicipato. vel libertus p patrono. vel ſeruus p dño q̄cuiaq̄. xi.

C Impa. Goz. Cādido militi.

Q Eqz eius nūlij p̄ſona qui c ſui iuris eſtꝫ mutuā pecuniā accepit p̄ eius. ſi nō fīēdi? obſtrinxit q̄uenire pōt. neqz ex eius p̄ſona quē in p̄tāte' hꝫ ſi ſine iuſſu' eius contractū eſt. neqz ſi ꝫ ſe natuſ conſultum macedonianū mutua pecunia data eſt amplius. dūtaxat. q̄ de peculio actionē ſuſtinere cogitur. Quapropter pater quoq; tuus ſi ei pecunia a creditore fratris tui exor ta' eſt ob quā reddendam non tene bat. p̄ſidis p̄uincie auctoritate eam recupabit'.

C Impa. Drocle. r Mar. aa. Neſto rio r Eutelono.

E ꝫ iuris auctoritatē ab eo
n qui p̄ez' vīm a q̄ emācipatos vos dicitis ad mun? ci uile vocauerit inq̄etemini. p̄ſes p uincie. p̄uidebit'.

C Idē. aa. r. cc. Achæno.

Q Atris noie ſupſtitis filium nec mulier ciuilū nec vbi ti cā p̄ſonali' poſſe conueniri ꝓſtat actiōe.

C Idē. aa. Hyrogenio.

I filiuſſa. iuito° p̄ſe vrio
s creat? ſit. p eo p̄ez' inq̄etari ñ poſſe p iure manifeſtiſſimo cautū eſt. C Idē. aa. r. cc. Iampe.

Ex patroni' vel dñi ꝓcu liberi vel ſerui conueniri nō poſſunt.

In nouellis ꝓſtitutionibus Fre vrica. colla. x.

C Valdoñi. tpe ꝓcr°. r fac. ff. ō ac. r ob. l. fui. r. ā. de iudi. l. cū vbi toras. r de nora. l. i. Sequit auc. habita Autentica

Habita eraſatōe. ſic erit lex ſolēnis. vt. ā. de le. r ꝓſti. hūanū.

C ÿ. egū. nōleges ſacras. vt. ā. de le. r ꝓſti. leges.

C Spāli. nā hꝫ oēs vbeāt ab iniurijs vendi. hi marie. ſtan pedagia ſoluāt. Kñ. nō. ar. ff. de le. a. ſi qñ. Iē q̄ in vſum p petū ferūt libros. r a ha. vt. j. de vac. omner ſi. Iē q̄ nō ē ꝓſuetū vt. ff. de pub. r vecti. l. iiq. in fi.

x C Audar. audacia in malū. ſic. j. vñ vi. ſi q̄s in tātā. r. ff. ſi pa hē te. pe. l. i. in fi. r liber. r poſt. gallus. §. videdū in fi. Ac.

y C Scolaribꝰ. cui? liber facultat'. vt. ā. r ſubaudi marie nec. n hꝫ aſſtui alij inferre in iuriā. ſꝫ iō de hīs dicit ſpāliē ne videant ne gligi. vt. ff. ō iniur. itē apud. §. Bedictū. Iē q̄ dic iniuriā. q. d. vi dicādo ſe. ſꝫ ad defen ſionē ſic cū modera mine. vt. j. vñ vi. l. i.

z C Peruerſa. ꝓſue. nō puerſam ꝓſuetu dine nō ſuādā. ſic r i auc. vt nulli iu. §. i. r i auc. de ſtatu. ꝓ. li. ec. §. i.

a C Litē. large ponit p ciuili r crīali. hꝫ ali bi m̄. p pecuniaria vt ff. de teſti. l. i. r h pz et eo q̄d. ā. diri vt. p̄ia aūte vindicari. phi buit. ſic r cā hꝫ dicatur crīalis. qñꝫ p ciuili po nit. vt. ā. de iuriſ. o. iu. in crīali. ſꝫ p ſcolares r hoc renūciatū eſt q̄s tū ad crīales. r ſic ſer uat' excepti' ciuicis qui ſuo nō potuerit p̄ulio renūciare. vt. ā. ō epi. r cle. auc. ſtatuimus.

Habita ſuper hoc C Ih diligenti epiſcopoꝝ abbatū cum r omnium iudicū r pce rum ſacri noſtri palacij examinatio ne' omnib; qui cauſa ſtudioꝝ pere grinant' ſcholaribus r maxime diui narum atq; ſacrarum legum' p̄feſſo ribꝰ. hoc noſtre pietatis b̄ñficiū in dulgemus vt ad loca in quib; lēq; exercent' ſtudia tam ipi q̄ eorum nū cij veniant r habitent in eis ſecure. Dignum namq; exiſtimamus: vt cū omnes bona facientes r noſtram laudē r ꝓtectōnē mereant' quoꝝ ſcia mundus illuminat'. r ad obediendū deo r nob eius miſtris vita ſubiec toꝝ informat'. quadam ſpecialē' dile ctione eos ab omni iniuria defendamus. Quis. n. eorum non miſera tur. quum amore ſcientie facti exu les. de diuitibus pauperes. ſemetip ſos exinaniuerunt. vitam ſuam om nibus periculis exponentes. r a vili ſimis ſepe hominibus quod grauiter ferendum eſt. coꝛporales iniuri as ſine cauſa perferunt. C Hac igit generali r ineternum valitura le ge ſtatuimus. vt nullus de cetera tā audax' inueniatur. qui aliquam ſcolaribus audeat inferre iniuriam nec ob alterius eiuſdem prouincie de lictum quod aliquando ex peruerſa conſuetudine factum audiuimus a liquod damnū eis inferat. C Scituris huius ſacre conſtitutionis vi olatoribus r etiam ipſis ſi hoc vin dicare neglexerint locorum rectori bus reſtitutionem rerum ablatarū ab omnibus exigendam in quadru plum. votaq; infamie eis ipſo iure irrogata dignitate ſua careant in p petuum. C Ceruntamen ſi litem' eis ſuper aliquo negocio quiſpiam mouere voluerit. huius rei optiōq' data ſcholari coꝛā dñmino' aut ma giſtro' ſuo vel ipſius ciuitatis epō. quibus hanc iuriſdictionem dedi mus conueniat' qui vero ad alium

p m C Prouidebit. vt. j. de p̄mi. l. fi.

n Artis. p̄ſonali. reali forte hic ſi rē peculiū p̄ obligauit.

I filius. iuuito. ſi. n. p̄ſe ſciēte teneret inſolidū p̄. vt. ff. ad muni. q̄ſtiēs. r. j. li. xxv filiuſſa. r quē admodū ꝓ his pater te. l. i.

p C Nō poſſe. niſi de peculio. vt. j. q̄ō cū eo. l. i. r. ff. ō pecu. l. iij. §. fi. r. i. ſe. r. j. qñ ꝓuoca. nō eſt ne. l. ſi p̄. r diſtingue hic vt dixi mus. j. q̄ō cū eo. l. i.

e

q Xpatroni. tpe ꝓcris.

b C Optione. i. electione. r nota in ꝓcib; alternatiuaꝝ eſt electio rei. vt. ff. ō iure vo. plerūq; in fi. ꝫ in iudicijs actoris. vt. ff ō op. no. nū. l. ſtipulatio. §. Iē in dubio dicto. vt. ff. ō iudi. l. ſi q̄s ābigua. vl ſi duab; actōib; agere potes eius ē electio. Iē ꝓuenire ſub q̄ iudi ce vult. vt. ff. de iudi. q̄ō legat'. r. l. ſi fideicōmiſſum. h aūt fallit h fa uore ſcolariū. An autem ex q̄ elegit p̄t variare. videt q̄ ſic vſq; ad li. teſt. hīc actor. vs. ff. de iur. om. iu. ſi ꝓuenerit. r. ff. ſo. ma. l. ſi cum vo. §. eo tpe.

c C Dño legū. q̄ als ꝓceptor appellat'. vt. ff. de dā. infect. ſi ediby. als mgr'. vt. ff. ō arbi. q̄lem. §. dicere.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

a Vel magistro, alteri⁹ facultatis. a⁹cur.
b Dedim⁹. p hāc ꝓstitutōez. ſz nōn eē iure veteri hoc idez erat vt in phemio. ffoꝛ. §. in berthenſiū. Kñ. nō. qꝛ ibi tantū de legum pfeſſoꝛib⁹ dicit. Itē nō dicit q⁹ optio eſt ſcolarz vt hic dicit. Itē quū in hoc cēderit iuriſdictionē pdictis. nūq̄ á poterunt de legare videſ q⁹ ſic. vt. ff. de ō of. ei⁹ cui man. ē inf. l. i. §. que vero. ſz oliz nō cū tantū leg. pfeſ ſoꝛib⁹ erat ꝓceſſum iō qꝛ de maioꝛib⁹ ſūt Itē nūquid prātem pōt eligere ſcolaris. Kñ ſic. qꝛ ſic erat oli in ſcolaribus leguz. vt in phe. ffoꝛ. §. pe. ⁊ qꝛ quilibet ibi ꝓtra henti fit dei⁹ foeo rōe ꝓcus. niſi p pri uilegium excuſet vt clerici. vt in auten. ō ſanc. epiſc. §. ꝓcono mosco. l. ij.

c Tētauerint. nū quid dem̄ li. cōſ. ri deſ q⁹ ſic. qꝛ tūc vtōz vere ꝓtract⁹. vt. ff. rē ra. ha. l. ampli⁹. ⁊. ff. qō quiſq⁹ iure. l. i. in fi. ⁊ ne q̄s eū q̄ in ius voca. l. i. §. i. Econtra videſ q⁹ ſola citatio ſufficiat. qꝛ dicit tētauerit. ſz ille nō venerit. vt. s. de epiſ. ⁊ cle. ſi q̄s nō dicā. So. nō amittit actoꝛ cām poſt citatōem factā coꝝ ptē ſed dem̄ ſi p̄uilegio allegato inſtet. nā p̄ius viꝺ vocari vt ſcia atur an velit p̄uilegiū allegare. vt. ff. de iudic⁹. ſi q̄s. ſi vo voca tur coꝝ eo quē ꝓſtat nō eſſe iudicē. cūi nec venire teneſ vocat⁹. vt ff. de iurīs. om. iu. l. ſi. ⁊ actoꝛ cām amittit. vt hic. ⁊. s. ō iuriſ. om. iu. in criminali. Itē an pōt penitere vocās viꝺ q⁹ ñ. in alter⁹ iniu riaz. vt. ff. de re. iur. l. nemo pōt. ſz ar. ꝯ. ff. de in ius vo. l. quāuis. ſed ibi nō amiſerat actoꝛ actōem. vñ remittit eam. ⁊ ei remittit pena Itē q̄d ſi ſpōte reus ſubit iudiciū. Kñ. nō punit actoꝛ. vt dicta. l. quāuis. Itē an ē dilatoria. vt tantū añ litē ꝓte. poſſit oppōi. Kñ. ſic cū ſit foꝛi. vt. j. de excep. l. ſi. Itē q̄d ſi vocās errauit in facto vel iure. Kñ. videſ ei⁹ pa. ff. de iu. ⁊ fac. igno. l. erroꝛ. in fi.

d Deprivenēt. ſz an ipſo iure vl p ſnīam. Kñ. p ſnīam. q̄a dicit deprivenēt vel cadāt. ⁊ ſic intellige. s. de iuriſ. om. iu. l. in criminali. ſed a quo Kñ. iudice actoris. ſi illud iudiciū fuit declinatū. vel ſi nō. idē iuder poterit. cū ⁊ hic ſit iuder ei. Et qua actiōe Kñ. cōdi. ex hac. l. vt. ff. de cōdi. ex le. l. i. vl⁹ of. iu. Itē quid ſi iudex ſe iudicē pro nūciauit. appellabit⁹ ab eis ſnīa.

e An ſeru⁹ ex ſuo facto. ſeru⁹ liber fact⁹ ali⁹ hō videt. vt ō ſolu. qui res. §. aresā. ⁊ ideo dubitabat an poſſit ꝓuenīre de eo qō in ſer uitute fecit. ac.

Quāuis. ſtatu libero. videbat liber. vt. ff. ſi ex noxa cā. a. l. pe. ⁊. ff. de penis. l. moꝛis. §. fi. ſz tñ ſeru⁹ eſt. vt. ff. de ſtatuli beris. l. ſtatuliberi. vnde ſicut ſeru⁹ nō teneꝺ er antegeſto. vt. j. l. pri. ⁊. s. de nego. ge. ſi cognati. ita ⁊ iſte nō teneꝺ. ſed fallit in caſu qñ teneꝺ de dolo. vt. ff. de dolo. ⁊ elegāter. §. ſeru⁹ pactōnis ⁊ de fideicōm̄ſ. l. ſi pure. ⁊. j. de libe. le. l. aurel⁹. §. ſticho. ⁊. ff. quando rei⁹ act. l. i. §. nū. Itē in alio quē habes. j. e. l. p̄miſſe Itē in alio. ff. de nego. ge. cū actū. ⁊. l. at qui. §. ſcevola. Item in alio. ff. de poſiti. ſi ap̄ filiū ſz ibi ex poſteriori voluntōe.

• Idem. a. Creſco.

Si vt allegas añqz a dño ma numitteris. fundos ei⁹ colu iſti. poſteaq̄ adempto⁹ pe culio libertati donat⁹ es. ob reliqua ſi qua p̄dē ꝓcta ſūt. res bonoꝝ q̄s poſtea. p̄p̄ris laboꝛib⁹ q̄ſiſti. inquie tari minime poſſunt.

Impa. Diocle. ⁊ Maxi. aa. et. cc. Feliciano.

Iue ſui ſūt hi q̄ꝝ p̄cib⁹ feci ſti mētōez domi eos ꝓueni. ⁊ qꝛ int⁹ dños ſuos iudici⁹ um ꝓſtare nllm⁹ pōt. Iue poſt delictū mānumiſſi ſint ex añce dētib⁹ p⁹ data libertatē eos nlla ratio iuris a dñis q̄ndaz ꝓueniri patit⁹.

Sane ſi p⁹ mānumiſſionē q̄d illicite ꝓmiſerūt. ſ ap̄ p̄ſidē. puincie argue. acceptur⁹ ex iure ſententiā⁹.

Qñ fiſcus vel⁹ priuat⁹ debitores de bitoris ſui ꝓuenire pōt.

Impa. Seuer⁹. ⁊ Anto. aa. Vale rie.

Ropter res alienum pupilli res tutoꝝ q̄ nihil ex bōis ei⁹ tenet⁹. pignoꝛi capi ñ oꝑtet.

Impa. Anto. a. Marco.

Si in cauſa iudicati valētis quē tibi ꝓdemnatū eſſe ꝓ ponis. nihil eſt q̄d ſine q̄ſti one⁹ pignoꝛis loco capi et diſtrahi

Reditoꝛib⁹. c maxime idē ergo ſi ē lega tū vt hic mnuit er ſic eſt ō. ff. de do. pre. l. q̄. §. p. ſtrū. vbi dicit li bertū ꝓueniri. ſi eſt et peculiū legatū. So. ſm. b. ⁊ K. nō ꝓueni tur oꝛdin⁹ liberi⁹ ab initio vt hic. cōuenit tñ inſpecto exitu. ſz qꝛ ſi heredes aliq̄d p ſtituerit ꝓueniret oꝛ dinū libertū. vt. ar. j. de vſuris. rei iu. l. ſi. §. ſi. ſz ſ nō placz. qꝛ ſic nō eſſz aliō in libertō oꝛdinoꝝ i eo filio ex heredato cui⁹ eſt p̄legata. qō eſſe ve bet vt ibidē ꝺz. dic q̄ cui fuit directo li bertas relicta ⁊ pecu liū legatū. vt illō rē poze dñum ſeruī vl peculiū habuit heres. ⁊ ſic tantū mānumiſ ſus teneꝺ. hic aūt per fideicommiſſum vñ ei potuit heres dan do retinere ⁊ nō fecit. merito ipe teneꝺ ⁊ nō manumiſſus. vt ar. ff de tribu. qō in heredē. §. fi. ⁊ de peculio le. ſi ſeruo. hypotecaria tñ ſi res peculiū fuerint obligate ſemp tenetur manumiſſus. ⁊ fac. ff. de act. ⁊ ob. l. ſeruī.

Rokomiſſe. ſecus ſi p̄miſiſſet opas. qꝛ nō tenet p̄miſſio. niſi poſt manumiſſionē. vt. ff. de li. cā. l. ſi. ⁊ de opis liber. vt iure iurandi. ⁊ de manu. ⁊. l. ſeruū te.

i Per in factū ⁊ extraoꝛdinaria eſt. ⁊ ſic loq̄t. ff. quaꝛ re. ac. non daꝺ. l. ſi. §. ij. ⁊. ff. ſi quis ge. li. eſſe iuſſus fuerit. l. i. ſz ꝯ. ff. de dolo. ⁊ ele ganter. §. ſeru⁹. vbi de dolo daꝺ. So. ibi nihil p̄miſit ſeru⁹ dño.

Licet nō poterat. ſed dñs.

l Tenet. ſz b actio furti vñ naſcit. Kñ. io. ex furto i fuit tute ꝓmiſſo. nā q̄ dabat in dñm nūc ꝓcerit in libertū. ⁊ ſic de pſona in pſonam facit ſaltū. vt. hic. ff. de capi. di. l. tutela. §. in iuriarū. ⁊. s. de noxa. l. ⁊ de hac. ⁊ obli. ſeruī. ⁊ de noxa. l. qui ex pluri bus. ar conditio furtiua nō daꝺ niſi liber ꝓcret. vt. ff. de ꝓdi. furtiua. l. qō ab alio.

Si vt allegas. adēp̄o peculio. quid ſi donaſſz peculiū ma numiſſo. Kñ. ꝓueniri poſſet qꝛ nō intelligitur eſſe peculiū quod ſibi dño debebat. vt. ff. pecul. l. ſz ſi damni. §. peculiū ⁊. l. er ꝓnali. §. q⁹ aūt. azo. vl ſubaudi mancie adempto. nam tunc idem eſſet. vt. s. e. l. ij.

Iue ſeruī. ꝓueniſ verberādo. vt. ff. de furtis. ſeruī. ⁊ filij. et j. de pa. po. l. ꝓgruentius.

o Nullū. pōt vt. ff. de iudi. his. niſi i caſibꝫ. vt. j. e. ⁊. l. vlt.

p Patit. niſi in caſu. vt. ff. ſi q̄s te. li. eſſe iuſſ. fu. l. i. ⁊ in alio vt. s.

re pe.hered.l.si in q̃bus est spāle. Et distingue hic si seru⁹ velit̃ in seruitute. si quidē in dīm nō tenek liber. vt hic si i ertraneū tenek. vt in sti. de nox. §. ois. si extractu. siquidē cōtra fuit gestio ⁊ si bi soluere potuit ⁊ nō soluit tenek. alʒ nō. vt. s. de neg. ge. si ignati. ⁊ de reg iur. l. qđ quis. nisi in casu. vt dixi p. l. s. de pe. here. l. fi. i fi.

q ¶ Sniaz. vt. s. de nox. l. i. in fi.

r ¶ Q̃ fisc⁹ vl' pri ua. debi. sui debi. ꝓuēi re pōr generalr. phi buit. s. aliū p alio cō ueniri. hic ꝓmittit in casu.

Hoc est tenz idē si teneret lz hypotic. p eis posset teneri. sed nec ipi pupillo tenek ipe lz male gerat nisi finita tutela vt j. ō ad mi. tu. l. q̃. ⁊ l. rōnes. lz ea finita etiā p suis rebꝰ pōt hypot. ꝓuēi ri. vt. j. de admi. tu. l. p officio. ⁊ fac. ff. de re scin. ven. l. fi.

s Si in cā q̃stio ne veniūt emī vicini ⁊ dicūt oēs res eē suas mobi les ⁊ imobiles.

v ¶ Conuēti. officio iudicꝭ. vt ff. ō re. iu. a diuo. §. lz illō dic ⁊ j. ō pto. pi. l. i. ⁊. s. ō act. ⁊ ob. l. ob causas hoc tñ si ꝓhiteat se de bere debitoꝛ debitoris. ceterum si neget ꝫ rescriptū est. vt. ff. de re. iu. l. a diuo. §. sed vtr. nec distinguo vtrū negek p malicia an non lz. P. distinguat vt. ar. j. de falsis. l. q̃. tum qz nemo scit. tum qz nō est differentia inter res corpales ⁊ nomina. qđ ler pdicta videtur velle apte. sed queras quid si malicose negat. Rñ. dabit curatoꝛ bonis q̃ actiones exerceat. vt. ff. de curꝫ. edi. sed si is q̃. §. si impuberes. ⁊. ff. de cu. bo. dan. l. i. ⁊ q̃. possum etiā alio iure con tinere debitoꝛē debitoris similiter iure cōmūi vicꝫ hypothecaria ⁊ tunc serua qđ dicit. ff. de pig. acti. si ꝓuenerit. iure ho speciali agi tur ꝓ tua debitorē debitoris. vt. j. l. pri. si est non soluendo debitoꝛ vt. j. l. pri. ⁊ l. non prius.

Si debitū. nō inficiandō. idem si malicose inficiandō fm. P. sed tu dic ꝫ. vt dixi. s. l. pri.

y ¶ Compellant. s. officio iudicis ⁊ hoc ꝺemnato pri⁹ debitore. vt dixi. s. l. pri. vl dic verius etiā non ꝺemnato si nō est soluen do ⁊ tunc p condi. ex le. vt. s. de ꝺi. ex le. l. i. Ité tertio casu q̃ ex pecunia fiscali scōs debitoꝛ ꝓuenit vt habes. ff. de iure fisci. l. iū. §. multa. ⁊. j. de ꝓuē. fisci. de. l. i. libro. x.

z ¶ Referē. iuste vl' nō. ⁊ dabit curatoꝛ bonis. vt dixi. s. l. pri.

n On pri⁹ fiscalē ꝺi. ex. l. vt. s. de ꝺi. ex. ē. vel dic illam vti lē quā hz debitoꝛ directam

b ¶ Nō ee. ⁊ in alīs duobus casibus. vt no. prima ⁊ vlti ma glo. s. l. pr. sed priuatus tunc tm̃ q̃si fecit cōdemnari suū debi toꝛē. vt. ff. de in diem adie. l. fi. ⁊. s. e. l. i. ⁊. q. ⁊. j. l. pri.

Hsolutum. dato sed non delegato. quia tunc secus esset. vt j. de dona. l. i.

d ¶ Mādatie si fuerit mandata actio finit mādatū mor te. secus si cessat fm q̃sdā. sed dic. vt. ff. de act. ⁊ ob. l. i.

e ¶ Debitoris. s. directa.

f ¶ Suo noie. suo noie dr agere. non qz p̃miserit ei vel secum' cō traxerit. sed ꝓper conuentionē quam fecit cum illo creditoꝛe. ⁊ ē similitudo inter emptōꝛ rei corpalis ⁊ nominis dationē. nam et p solā venditionē non transfert dominiū rei venditę nisi sequat traditio. sic nō trāsfert actio p dationem in solutū nisi ea cedat. ⁊ sic fm hoc suo noie agit er sua psona cū vtilis actio ei data a lege pōt etiam dici superiori casu agi er psona debitoris. qz ab eo hz cāz fic. ff. de his qui no infa. l. furti. §. si quis alieno. ⁊ facit ad. l. istam qō no. s. de act. ⁊ ob. l. i. ⁊. q̃. ⁊. l. si is soluti. ⁊. j. de le. l. a legato. ⁊. s. si cetum pet. l. absentis ⁊c.

s ¶ De hereditarijs actio superiori titu. dixit alterum pro alte ro conueniri in casu. hic ponit ⁊ alium casum. vel aliter ab alio de biti nomine alium, vna, eadem actione conueniri posse. hic insi nuatur superiori vero titu. alia actione idem fieri declaratur. alia dico q̃tum ad ius ⁊ ad psonas. eadem q̃tum ad rem ⁊ cautam.

p Ecunia mea matre quę te cum alīs heredem instituit.

Hsolutum nomine dato c non aliter nisi mandatis d actionibꝰ ex persona sui debitoris e aduer sus eius debitores creditoꝛ experiri potest. suo autem noie e vtili actio ne recte vtetur.

De hereditarijs g actionibus.

¶ Impa. Gordianus Heremodi.

Pecuniā b quā tibi a mre ōbi p tā fuisse dicꝫ. ab hēdibꝰ ei⁹ co hēdibꝰ tuis p ꝑte tibi cōpetē ti⁹ petere dēs. lz ⁊ res si q̃ tibi ob idē debitū obligate sūt. pseqũ ñ phibe⁹ k

¶ Imp. Deci⁹ Talamadx. Ro hereditarijs pt̃ibꝰ here dis onera hēditaria agnosce re etiā i fisci rōnibꝰ placuit l nisi inte cedat pign⁹ vl' hypotheca. tūc ei pos sessoꝛ obligate rei ꝓueniendus est.

¶ Imp. Dio. ⁊ max. aa. ⁊. cc Maxime.

b Eredē mariti quondaz tui

i ¶ Cōpetēti. s. act. si agit ꝓtiūgas p ꝑte cō petēti. naz p ea ꝑte q̃ successit extinguit ob ligatō nō ꝑto remanet vt hic. ⁊. s. de ne. ge. si ab eo. ⁊. j. ō bo. au. iu. pos. l. si vroꝛ. ⁊. s. ō pa ct. l. debitoꝛi. ⁊. j. ad. l. fal. lz l' p ꝑte debit cō petēti tibi ñ p ꝑte here ditatis. lz q̃d si mi tē idiuduā nbi debu isset vt fuituē. nun q̃d extincta est tota actio tua vl' in nullo erit extincta. Rñ. forte estimabit seruitus. ⁊ p parte precq̃ tenebū tur coheredes. vt hic le. q̃. cum filius j pan. ⁊. ff. ad. l. fal. l. lege fal cidia interueniente. ⁊. g. de inof. te. l. cum duobus. etiam potes hic distinguere. vt dixi. s. de pac. debitoꝛi.

lz ¶ Non prohibeberis. hypo. insolidum agendo vel quasi seruia na licet sit debitum p parte extinctum. ad qō est. j. de distra. pig. l. quamdiu. ⁊. ff. fam. herc. l. heredes. §. an ea. in fi. §. ff. ad tre. l. debi toꝛ. sed p ea parte qua dñs est rei obligate. non agit hypo. cum ef fectu cum in ea re maneat here. sed pro alīs fm Azo.

Ro hereditarijs. placuit. vt. s. de pact. l. pactum. ⁊ si cert. pet. l. i. ⁊. s. fa. her. l. ea. ⁊. j. de iure deli. si re. ⁊. j. si vnus ex plu ribus. l. q̃. ⁊. ff. de rei vendi. si possessoꝛ fundi. sed hoc fallit ī casibus. Primo quando indiuiduum est in obligatione. quo casu quilibet tenetur insolidum. vt. ff. de verb. obli. l. in executio nibus. §. q̃. Secundo si res que debet restitui ab vno teneatur in solidum. vt. ff. commo. l. iq̃. §. here. ⁊. ff. depositi si duo. Tertius i pollicatione facta ob honorem apud rem publicam. tunc enim pollicitatoꝛ insolidum. Item here eius insolidum tenetur. fa cta vero pollicatione sine causa. ob id quod opus promissum ce ptum est. si bona liberalitati non sunt soluendo ad totum opus. ex traneus here in quintam partem patrimonij defuncti. liberi vero in decimam partem tenentur. vt. ff. ō polli. l. i. §. si quis. ⁊. l. ex pollicitatione. Quartus in alimentis que pro voluntate defun cti vel iudicis vel ab vno insolidum vel a pluribus pariter desi gnatis petuntur. ff. de alimentis le. l. iq̃. in prin. ⁊. §. i. Quintus si testatoꝛ legauit ab vno heredum creditori hereditario causa debi ti compensandi. tunc enim here ille vsq̃ ad quantitatem lega ti onus eris alieni sustinebit. vt. ff. de le. q̃. cum ab vno. Sextus i funeraria que non tantum in heredes pro hereditarijs portioni bus. sed etiam in virum ad quem aliquid peruenit nomine totius instituitur. pro rata portione eius quam lucratus est de dote. vt ecce vir lucratus est. c. in hereditate sunt. cc. ipse conuenietur pro terria expensarum et heredes pro suabus. vt. ff. de reli. l. veluti. et l. celsus. Item fallit in casu quodam' mirabili quem habes. ff. ad le. fal. secundum. §. si tu et patre. ⁊ hoc in psonalibus. reales au tem contra possidentem semper instituuntur. vt. ff. ad exhi. l. ō eo §. fi. ⁊ h ic subiecit.

Eredē postulas. vt. j. e. l. fi. ⁊. j. so. ma. vbi. hz vt etiā ꝫ debito b res eam posse expiri. cum em̃ oia bona mariti sint tacite p dote obligata. vt. j. de rei vx. ac. in pn. g̃. ⁊ nomina. insti tuet g̃ act. vtile contra debitores. vt. ff. de pig. ac. si ꝓuenerit. ⁊. j. que

res pig.o.pſ.l.iij.ꝛ.l.nomẽ,ſed ꝑt dici aliud in erp̃ſſa obligatiõe ꝛ aliud in tacita.ꝛ alꝫ eſt dꝛa.vt.s.de ac.ꝛobli.l.fi.ꝛ.ff.de iure fiſ.l. moſchis.fm az.vel dic ꝙ hic,ꝺenegat pſonalem ℈ ꝛebitores viri non hipothecariam.eam ergo itendit dicens.peto a te.ꝛ.que ℈es viro vel ꝛeꝺi.quia dico iure hipothꝫ.nomen tui ꝛebitoris vel ius obligatõis mhi obligatum.non autez diſcet qua ſit ei pſonali obligatõe obligatus ſed ꝛ pſonali ꝑt eum ꝓuenire ꝛebitore prꝰ ꝺemnato.vt.s.tit.i.l.ij.Item ꝙ dicit deceꝛni fm ꝛetera iura dicit.fm que actiões ꝛecernebant a pretoꝛe.hodie ℈.vt.s.℈ foꝛmu.l.i.ꝛ.ij.

¶ Ob preterea ꝛeꝺitariꝫ.id eſt qui ꝛeciꝑo ꝛebitoꝛe eſt ꝙ ꝛeꝛ eſt alꝫ aliter accipiť.i.ꝙ ꝛelict ꝛeꝺitari

b Euidens eſt.vt ꝛ ſ.man.ſi tibi.ꝛ de nõ nu.pe.ſi intra.in fi.et ff.de ne.ge.nẽſennius §.i.ꝛ.ff.qui.et cauſ in poſſ.e.l.apud iulia.et hoc niſi fiat ei queſtio ſtatus ꝛ honoꝝ.vl'ſtatus tm̃.vt.ff.de car,ei di.l.iij.§.i.ꝛ.l.de bõis §.ita ꝛ mũ.in prin.

c Creditoꝛibus.ꝛeꝛeꝺitatis.

d Eniti.vendendo de bonis eius.ac.

¶ ℈ ꝛebitũ.ſolꝝ
v uatur a poſſeſſoꝛe ꝛeꝝ ꝛeꝺitariaꝝ qui te diceꝫ bat vel negabat ꝛeꝺ

de vote redden da tibi conueni.pſonalem aũt actõnẽ ℈ ꝛebitoꝛes ꝛeꝺitarios decerni tibi frustra poſtulas[m]

¶ Idẽ.aa.ꝛ.cc.Criſpo.

Ob ꝓtextu etatis pupilli ꝛebitoꝛis ℈ ꝛeꝺitariꝝ creditoꝝ exactõnem differri nõ poſſe nimis euidens[b] eſt. vnde cũ te tutoꝛem ꝓponas quẽadmodũ a pupillis creditoꝛib[c] ſatiſfiat exigi[d] ꝺebes

¶ Idem.aa.ꝛ.cc.iulio

v ℈ ꝛebitũ tibi añ adita ꝛeꝛeꝺitatẽ ſoluať actunc ſi ad te ꝓtinerꝫ ꝛeꝺitas queri iubeamus:ꝑ poſtera[f] petitio eſt.etenim cum tibi ſoceri ſucceſſionem queſitam appaꝛuit ꝛebiti petitõem ꝑ confuſionem extingui non ambigitur[g]

¶ Idem.aa.ꝛ.cc.Domno

Iadultam[h] curã geris ꝑ trieute patruo ſuo quẽ etiã[i] tutelam eius adminiſtraſſe ꝓponis ꝛeꝛes extitit.nec ab[k] eo q̃cq̃ exigere ꝓhibita[l] eſt ℈bitum a coꝛeꝺibus eius ꝓbaſſe petere non ꝓhibeꝫ tur:cum vltra eam portionem qua ſucceſſit petitio non confundatur.[k] Nam aduerſus[l] adultam tuã reſcin

non oꝛeſt.Ac.

q Patietur.in vi paſſiui ponitur

c Reditoꝛes ꝛeꝛeꝺitarios,innuit ergo legatarios non eſſe ꝛeꝛeꝺitarios creditoꝛes,ſed certe immo ſunt.vt.ff.℈ ac, ꝛ obli.ꝛeꝺitariarum.niſi cum inter eos ꝛ creditoꝛes eſt controuerſia.vt dicꝫ ff.de ſep.l.creditõib℈

di poſtulas teſtamentum ſiquidẽ[m] coꝛeꝺes eius adeũtes ꝛeꝺitatez ſe ẽt obligant.ꝛ ſi non ſoluẽdo conſtituti ꝓbent[n] poſtulata ſepatõe[o] nullum ei damnũ[p] fieri patietur[q]

¶ Idem.aa.ꝛ.cc.Paulo.

Reditoꝛes ꝛeꝺitarios[r] adc uerſus legatarios non habꝛe perſonalem conuenit actionem[s] quippe cum euidentiſſime lex[t] xij. tabularum ꝛeꝺes huic[v] rei faciat obnoxios.

Ex ꝺelictis ꝺefuncto[x] inẽptum ꝛeꝺes conueniant .xvij.

¶ Impera.Diocle.ꝛ max.aa. et.cc. Macedone

Oſt litis conteſtatõem eo ꝙ vim[y] fecit concuſſionem[z] intulit vel aliquid ꝺeliquit[a] ꝺefuncto ſucceſſoꝛes ei⁹ inſolidum[b] alioquin[c] inquãtum ad eas peruenit alieno ſcelere[d] ditentur.

De conſtituta[e] pecunia.

s Actõnem.vt.s.fcer.pe.l.i.de ꝛeꝛe.inſti. quotiens.ꝛ.ff.ad treb. l.i.§.ſi ꝛeꝛes.ſed ℈.j.de iure ꝺeli.l.fi.§.ꝛ ſi prefatam.Sol.ibi ꝛeꝛes non eſt ſoluendo hic fic.vel ſolue vtibi.itẽ facias vim i eo ꝙ dicẽ pſonalem.nã hipo.ai gere pñt ℈ legatãios

ſi res legate ſunt obligate.vt ꝛ.j.de w.ante nup.l.de reb.ꝛ.j.℈ w ng.l.eris.

t §.ex xij.vt ꝛ.s.de pac.pacto.ꝛ fa.ꝛeꝛ̃.l.licet.ꝛ.l.ea.

v Huic rei.i.ſolutõni ꝛebiti.

x Ex ꝺeliccis.ꝺefunctoꝝ inẽptum ꝛeꝺes ex ℈cibo ꝺefũctorum vel quaſi tenganť dixit.nunc inẽptum ex ꝺelicꝰ audi.ac.

Oſtlitis.ꝙ vim fecit rapiẽdo[f] mobilem[g] vel iuadẽdo immobilem.vt inſti.vi bo.rap.§.ſed nedum.

z Vel ℘cuſſionẽ.da exẽplũ.vt.s.qõ me.cã.ſi ꝑ impſſionem.ꝛ de ℘di.ob.tur.cãm.l.qõ euitãdi.ꝛ dic ꝙ in factum actõ ꝺatur ad repetendum.vt.ff.de ℘cuſſi.l.i.

a Doliquit extra ℈ctum.vt inferendo volum vel metum

b Inſolidum.vt ꝛ.ff.de re.iu.l.oẽs actões.ꝛ inſti.de ppe.actẽ.§. penales

c Alioqn.i.ſi non eſt lis ℘teſtata

d Scelere ditentur.vt.ff.de calũ.in ꝛeꝺem ꝛ qõ met⁹ cã.l vi ꝺeamus.ꝛ diligẽter diſtingue hic an ex ꝺelicto vel quaſi. an ex ℈cu vel quaſi.Primo caſu dic ꝙ actiões ꝛeꝺiby actorum ꝺanť.vt inſti.de perpe.ꝛ tem.ac.§.ſed ꝛeꝺiby.niſi quando ꝺatur ad vindictam.vt in actẽ.iniuriarum.vt.ff.de col.bñ.l.cum emãcipati.§.emancipatis.ꝛ in actẽ.in factum que ꝺať ℈ libertum temere vocantem in ius patronum ſine venia.vt.ff.de in ius vo.l.pe. ꝛ idem in popularib℈ actõnib℈ vt.ff.de his qui ꝺeiť.vel ef.l.ſi vero. plures.§.que autem.non ita in actẽ.in factum de calum.nam illa ꝺatur.aut quia nihil alest aut quia aliquid ad te peruenit.vt.ff.℈ calum.l.hec actõ.poteſt tamen ſpeciale in ea dici ne ꝺetur ꝛeꝺiby eius qui ꝺeiť pecuniam cum habeat conditõem ob turpem cãm. econtra regulariter non ꝺatur contra ꝛeꝺes niſi quantum ad eos peruenit.vt hic.et inſti.de perpẽ.ꝛ tem.actẽ.§.non autem.et.j. ℈ furt.l.furti.ſed hoc fallit i actõe vi bonoꝝ raptoꝝ que etiã in id quod peruenit non ꝺatur ſed condi.furti.vt.ff.vi bonoꝝ raptoꝝ rum.l.ij.§.ſi.que eſt contra.Item in interdicto vnde vi qõ in heꝛ redem non ꝺatur etiam de eo qõ peruenit,ſi in factũ.vt.ff.de vi ꝛ vi

Damnum.ꝛ ſic ꝓdeſt adulti ſeruati teſtamentum.vel ſaltẽ

ar.l.i.§.fi.nec obstat q hic dicit te vi.q hic ñ dicit dari vi bo.rap. l'interdictū vñ vi.imo dicit vim fecerit l'aliqd velit innuens q crialis erat actio de vi.r sic dabit hic in factū vt' ?di.fur.vt' fm.p. ?tor nō dat.vt in illis.ll.sed de ętate dat' in id qō q uenit vt hic. Itē fallit in ?ditō e furtiua.q dat' ēt si nō q uenit.vt.ff.de ?d.fur. l.in ?ditōe.r.l.si pro fure.§.fi.sed dic eam nō eē ex maleficio sz et varijs figuris cāp vt no.dicta.l.fi.p fu re i fi. Itē fallit.ff.qō q̄sq; iurs.l.iij.§.autē sed ubi p̄iui legiū.pu rabit hęredi.sic g̃ r pe na.p̄terea ñ actio ibi ?hęredē dat' sz exce ptio remouet'. Itez fallit si lis ē ?test.vt hic r dicta regula iuſ ff.de re.iu.l.oēs actō nes. Itē fallit.ff.ad l.iul.repe.l.ū.sz ibi lis erat ?te.i alio tñ ibi est spāle.q: ibi cōte statōe ñ ꝓpetuat' nisi vsq; ad annū vt ibi dicit.l' erat publicū crimē.sed in duob⁹ casib⁹ nō ꝓpetuatur ?testatōe. vt.ff.ne ō statu defunc.l.i.§. sed interdū.r.ff.de dolo l.fi. Si aūt sit ex ?ctu l' q̄si regulariter dat' hęredi.nisi in duob⁹ casib⁹.vbi nō transit ēt lite ?te.in hęredes vt j.de rei vx.ac.l.i.§. videam⁹ igit' r.ff.de op.li.si op⁹ iudicō Itē ? hęredes dant' sit' regulariter ēt ex uoli clausula.vt.ff.ō ac.ob.l.ex ?ctu.r.de ex dposti.r de ✠.ob. Lex ea p̄te.§.fi. sz hoc fallit cū dolus testa toris vedit cāz ?ctui. r ad hęredē dolosi ali quid nō q uenit vt in ſti.de perpe.r tē.§.ali qñ. Itē fallit in actō ne i factū q̄ datur ? mēsorē. vt.ff.si men sor fal.mo.di.l.iij.§. pe.r.§.fi. Itē in acti. tributoria.vt.ff.ō tri bu.l.illō.§. pe. r.§.fi. Itē in actō.ex stipu latu cōperēti p iudi cio sisti. p eo q̄ quis cōueniebat' iniuriar. vt.ff.si q̄s cau.l.si eū.§.q̄ iniuriar. Itē fallit si interueniat ?fusio de qua dixi.s.ti.i.l.i. In publicis aūt crimi nib⁹ nec hęredib⁹ dant' nec ? hęredes ēt lite ?te.vt.ff. de accu.l. ex iudicio⁹.r.j. si reus l'ac.mo.fu.l.fi.nisi in quib⁹ casib⁹.primus est. l.iul.maie.in duob⁹ capitulis illi⁹.l.ff.ad.l.iul.ma.l.fi.scōs est cri men hęreseos.vt.s. de hęreticis.l.iij.r de apostatis.l.apostatarum. tertius est crimē repetundarū.quartus de residuis.quintus pecu latus.vt.ff.ad legē iul.peculatus.l.finali.r facit.j.rerū amotarū.l. de rebus.r de magistrati.con.l.in hęredes.r de peculio.¶summa.§. emptor.r de tributo quod in hęredem.§.tociens.

e ¶ De cōstituta pecunia nō solū de hęreditario.sed ēt hac rōe q̄s cōuenit' alieno noīe ideo hic de hac ponitur

Si p alieno consti.nudo pacto fine stipulatōe. vt inſti.de actō.§.de pecunia. Sequit' autē.q̄ est vt cū de apel.§. ad hęc si quando aliquis.col.ix. Autentica

s Si q̄ñ p̄misit.vt in lege codicis ?z

b ¶ Solus alij aūt nō obligat q̄ non p̄t q̄s cōstituere aliū.vt.ff.e.l.eū.§.sed r si q̄s ?stituerit r inſti.de inuti.stip.§. si q̄s alij dedu.reis.l.his verbis sic e? alij nō p̄t ?stitui vt in.e.l.§. iulianus scribit.r.j.r.ff.de ver.ob.si mihi r ticio ſ p̄i. Itē adhūcias si dixeris satisfiet tibi hoc nō valet.vt in co?.nā p̄sona loquentis g eneralī sermone nō ?net'.vt r.ff.locati.qui insulā.§.fi.r.j. de solu.inquisitio

¶ Hac aptissima lege diffinimus vt liceat omnibus constituere nō solū res que pondere numero mensura ue sunt.sed etiam alias omnes siue mobiles siue unmobiles siue se mo uentes siue instrumenta ° vel alias quascunq; res quas in stipulationē possunt homines deducere neq; sit in quocūq; casu annalis sed siue p̄o se quis cōstituat.siue p alio sit r ipa in tali vite mensura in qua omnes personales actiones posite sunt.i. in annorum metis triginta ᵖ r lice at p̄o debito puro ᵍ vel in diem vel conditionali ʳ constituta vt non ab simílem penitus stipulationem ha beat dignitatem suis tamen natura libus p̄iuilegijs minime defrauda ta ° sit.sed hęredibus r contra hęre des ˢ competat vt neq; repticie acti onis neq; alio indigeat respublica i huiusmodi casibus adminiculo sed sit pecunie constitute actio per no stram constitutionem sibi in omnia ᵛ sufficiens.ita tamen vt hoc ei inhę reat vt p̄o iam debito ˣ fiat consti tutum cum scōm antiquam recepti ciam actionem exigebatur etiam si quid non fuerat debitum cum satis absurdum et tam nostris tempori bus quam iustis legibus contrari um est permittere per actionem re cepticiam res indebitas consequi. r iterum ᶻ multas proponere con ditiones ³ que r pecunias indebitas ª r promissiones corrumpi ᵇ et resti tui diffiniunt vt non erubescat igi tur tale legum iurgium hoc tantum modo constituatur quod debitum est.r omnia que de recepticia in di uersis libris legislatorū posita sunt ableantur r sit pecunie constitute actio omnes casus complectens qui

Receptícia.ꝺ munionem no.tra vicia q̄ p ordinē corrigit. l? ¶ Longeua.i.per petua

l ¶ Cōcluderet'.q̄s casus nō habemus.

m ¶ Fieri.s.tantum

n ¶ Valere.si debi tū erat ?ditōale l' in diē.l' dic q̄ ēt de pu rō nō videbat' pure fieri cū verba p̄toris diē ponāt vt.r.ff.e.si duo.§.fi.

o ¶ Instra fundi. fm quosdā vt r.ff.ō fun.instru.l.q̄sitū.vl' ēt p chartis pone

p ¶ Triginta.no.p̄ sonales,actōes.xxx. an.durare.isti.ō ppe. r tē.ac. circa p̄in.r.j de p̄scri.xxx. an.sicut in tē.sed fallit in qui busdā.vt in act.ō do lo.vt.s.de dolo.l.fi.r iniuriarū.vt.j.de iiu. l.si ñ q̄uicq̄. in fi.r re uocatoria r q̄nto mi noris.vt.ff.ō ed.edi. sciendum.§.fi.r in oī bus p̄toris penalib⁹ vt.ff.de act.r ob.l.in honorarijs r in q̄bus dam alijs.

q ¶ Debito puro.q̄d ego dixi pure.p̄t constitui in diem.r sub conditione sed non econtra.vt.ff.e.id quod

r ¶ Vel cōditionali.vt extra cōditione teneat etiā si pure fiat.al' vtraq; actio depereat.vt.ff.id quod

s § Defraudata.vt.s.er nudo pacto de.vt isti.ō ac.§.ō pecunia ité dat' spaciū.x.diez ēt si puro fiat.vt.ff.ed.p̄mitto.§.i. sed hoc vltimo videtur ius cōe.vt.ff.de sol.q̄d dicimus

t ¶ Contra hęredes.vt.s.e.l.i.

v ¶ In omnia.s.negocia

x ¶ P̄o debito.s.ciuili r naturali.l' naturali tm. Itē debitū dz es se l' spe ad hoc.ff.e.l.i.§.debitū.r.l.ij.q̄ij.in p̄in.

y ¶ Et iterū.i.r econuerso

z ¶ Conditiones indebiti r sine causa.

a ¶ Indebitas hoc per indebiti

b ¶ Corrumpi.hoc p sine causa vel incerti.vt.s.de cōdi.ex le.l.vl. alij dicebant reperi cautionem per recepticiam.alij per ac.de cō stitu ta.sed p̄ima placet

a ¶ Conuerti. sed non econtra pecunia in res. vt. ff. de fideius. si ita fideiussor

b ¶ Vocabula. ⁊ controuersiā de noīe ꝓmaciv hic relinq̄t fīc ⁊ ī topica Marcus tull⁹. quī res intelligat̄ min⁹ ꝺ noīe laborand̄ ē. ac.

c ¶ Ita oēs. ar. q̄ etiā q̄ libz vltima volūtas p̄ dici testamētuz vt j. cōia dele. l. pe.

d ¶ Pecunie appel: nomē pec. q̄nq̄ stricte. vt. j. t. a. l. i. et ista. ꝺ ꝯtralxn. em. §. itē pecunia. q̄nq̄ largi⁹ ꝓ his q̄ ponderenumero vel mēsura cōstituunt vt. ff. de l. i. talis ⁊. ff. si cer. pe. l. q̄. §. in mutui ¶ Itē mutuū q̄nq̄ largissime ꝓ oīb⁹ q̄ i p̄timonio sunt vt ff. ⁊. ff ꝺ ver. sig. l. pecūie verbū. ⁊. l. pecunie appel. sz verbuz rei. ꝓ his q̄ sunt enā ex p̄timōiū vt. ff. de ver. sig. l. rei.

e ¶ Inoffense. i. sine ꝺfectu vl'id ē cū tanto studio vt nō sentirent ai fatigationez. cōstituāt em oli argētarū q̄dā iter se forte vt eē nō debitū posset ꝓstitui. ⁊ ꝺ fuabitur iter eos vt et ar. ff. de eden. q̄dam. §. fi. ⁊ in auten. de fideius. §. fi. col. i. et hoc etiā hodie fuerē si iter se hm mōi ꝓstituerīt. vt ff. et di. auf. s. cozā suo iudice quē h̄ fe p̄t. vt. s. de iurisd. om. iu. l. fi. non cozā alio quum non sit cōe ius. ⁊c.

Sui Adriāi. loq̄t vt isti. ꝺ fideius. §. ples. et. j. ꝺ fideiuss. l. ij. ⁊. l. fideiussor. ⁊. ff. ꝺ fiꝺius. l. iter fideiussores et. l. si ples. sed q̄nq̄ non diuiditur inter se. vt. ff. rem pu. sal. fo. l. fi.

¶ Jmp. Seue. ⁊ Anto. a. Fausti ⁊ p stipulationem possint explicari.

¶ Et neminem moueat q̄ sub nomine pecunie etiaz omnes res exigi diffinimus. quū ⁊ in antiqs libris pecuentiū licet ꝓstituta pecunia nomiabatur. tū non pecunie tm̄ p eam exigebant. sed omnes res que ponderenumero mensuraue cōstitute sunt. sed ⁊ possibile est omnes res in pecuniam ꝙuerti. si enim certa domus l' certus ager vel cert⁹ hō vel alia res que exp̄ssa est in cōstituendis rebus ponat. quid distat a nomine ipsi⁹ pecunie. Sed vt subtilitati eoz satisfiat qui non sensum sed vana nominum vocabula amplecti ꝺsiderant ita omnes res veniant in ꝓstitutaz actionem tanquā fuisset ipsa pecunia constituta. quum etiam veteres pecunie appellatōne omnes res significari diffiniunt. ⁊ h⁹mōi vocabulum ⁊ in libris iuris auctoz. ⁊ ī alia antiqua prudentia manifestissime īuentum est. ¶ Is videlicet que argēti distractores aliꝫ negociatores indefense ꝓstituerint. in sua firmitate hm morem vsq̄ adhuc obtinentē durantibz.

¶ Idem. a. Johanni. p̄p.

Qui Adriani ep̄lam q̄ de periculo diuidendo inter mandatores ⁊ fideiussores loquitur. locum habere etiam in his qui pecunias p aliis simul ꝓstituunt necessarium est. equitatis enim ratō diuersas species actionis excludē nllo modo ꝺ⁹ ꝺbet.

De probationib⁹ xij.

¶ Jmp. Seue. ⁊ Anto. a. Fausti

q ¶ Cessante. vel q: nolis. vel quia non possis

r ¶ Dominium. i. possessio hm to. vt ⁊. s. ꝺ rei. ven. quotiens. ff. de ver. sig. interd. sed. p. dicit ꝓprie poni et p̄sum possessorez wminq̄ vt dices. j. e. l. cum res. tercq̄ dicunt q̄ sponte reus probauit se wminum. vt. ff. e. circa

e ¶ Ex psona. aut cui estis hered ꝺs ⁊ dic vtq̄ administrasse ⁊ aiuū ꝙ sua parte satisfecisse vel dic collegā tan tū admīstrasse et aut̄ teneri q̄si non p̄t cum remoueri. q̄ casu eti ā magistrat⁹ prio ꝙuenitur quam au⁹. et si tpe ꝺpositi officij fuerit soluēdo collega nō teneꝫ magistrat⁹ nec iste. vt. d. et. ff. de magi. con. l. i. §. si magistratus. ⁊ ꝺ tutel'. et ratō. di. l. i. §. nūc tractē et. §. vsq̄ adō. ⁊. ff. e. l. nō est ne cesse ⁊ j. in q̄. cau. ha. tu. l. fi. ⁊. ꝺ diui. tu. l. i.

t ¶ Ostenderitis. ꝺ iō q̄ ex p̄ti p̄sumit in p̄teritū fic. j. de adul. fi q̄. vl' dic q̄ dicat alⁱ negat. vt. j. e. l. actor.

Proprietatis dn̄ium. i. dominiū q̄ ꝺ est ꝓprietas. ē em̄ aliud dn̄iū. i. in vsufru. vn̄ ꝺz. vsufr. ē ps domi nij vt. ff. ꝺ vsufr. l. nij

x ¶ Emptionis. nō solo. sed cum alq̄. vt j. e. l. cum res.

De probationib⁹ ꝺ xij.

¶ Jmp. Anto. a. Zario

Ossessiones quas ad te ptinere dicis more iudicioz um ꝓsequere. non enim possessori incumbit necessitas p̄bandi eas ad se ptinere ꝙ quum tem̄ p̄batione cessante dominium apud eum remaneat

¶ Jmp. alex. a. leene. Lupo.

e Persona college aui⁹ vestri ꝙuenire non ꝺbetis si eundē collegam tēp̄e ꝺpositi officij soluendo fuisse ostenderitis

¶ Idem. a. Tito

Proprietatis dominiū ñ tm̄ instito emptionis sed ex quibuscūq̄ aliis legitimis ꝓbationib⁹ oñdit

¶ Jmp. Philip. a. Seristo

i Vstica domestica seu priuata testatio. seu annotatio si ñ alijs quoq̄ adminiculis adiuuentur. ad p̄bationem sola nō sufficiunt

¶ Idem. a. Romulo

Rationes ꝺfuncti que in bonis eius inueniunt ad probationem sibi ꝺbite quantitatis solas sufficere non posse sepe rescriptum est. eiusdem iuris est vt si in vltima voluntate ꝺfunctus certam pecunie quātitatem aut etiam res certas sibi ꝺberi significauit

In auten. de iureiurando a morientē p̄stito col. v.

q Quod obtinz olim ¶ Legitimis. vt p famam consentiēte. vl' testes. vel etiā alia. vt. ff de testibus. l. ij §. eiusdem. ⁊ ad hoc. s. famiꝫ rē. l. non ideo

Vstica domestica. i. priuata. non a tabellione facta. sz a confitente. siue ab alio. ut si scribo dilectori tibi. x. et dicuntur domestica quasi in domo mea scripta. ⁊ est notandum. q̄ primo ponit genus. postea duas spēs que sunt hic

a ¶ Testatio q̄n interuenūt testes. sic ⁊ j. ri. i. l. ij. ⁊. ff. ꝺ nego. gest. nesennius. ff. e. l. fi. in p̄n.

b ¶ Annotatio. q̄n sine testib⁹ et sp̄ sine cā alias valet ī mutuo post biennīū ī aliꝫ causis stati. ut. j. de nō nu. pe. in ꝓtractib⁹ ī p̄i. et. l. generaliter. ⁊. ff. qui. ex cau. ma. l. nec non. §. si quis.

c ¶ Aliꝫ ergo cū aliꝫ ꝓsunt. et sic no. que nō ꝓsunt singula mlra iuuant. ut hic. et. l. p̄. nec ꝺz iudex alligare animuz ad vnam spēz p̄bationū. ut. ff. de testi. l. nij. §. eiusdem. ar. ꝺ. j. qui i numero tu. l. i. in fine.

Rationes. quid sit. dic ut. ff. de eden. si quis. §. rationem

e ¶ Defuncti. ideo quia credebatur q̄ si quid esset ibi falsum remouisset testator.

f ¶ Eiusdem iuris. i. ficus. supiori casu nō opat aliquod p̄iudicium ꝺbitoribus. sic ⁊ in sequenti non parit ei securitatem. quod

obtinet ꝛc. vt in auten. hi posita, accursius

g Quantitatē. s. r. cū sibi vtrent. rr. aliud si dixit tm̄ ſm. h. ſz az. dicit idē si dixit tm̄. qz errore id vī dixisse. cū p̄ heredē aliter esse p̄sūt. nisi iurasset. vt in autē. nisi fuit sciens. vt. ff. de pac. l. tale. ꝛ j de fal. cau. adic. leg. l. i. in fi. Et no, hic q̄ enūciatiue volūtates ho
cientiū ñ sūt p̄ lege ſ
uāde nisi p̄bēt. ff. ad
fil. l. i. §. fi. ꝛ l. ū. et hēs
ēt. s. cōia vtriusq; iu
dicū scripturā ꝛ. ff. ad
fil. l. iū. §. i. ꝛ j. de test.
l. ꝓba testi. ꝛ ff. ō le.
ū. tricia. §. cui⁹. ꝛ. l. an
tepe. §. q̄sq̄s. ſz i casu
seruanē. vt ad fil. l. i.
§. fi. ꝛ l. ū. ꝛ j. arb. tu.
l. i. ſz dispositiue fuāt
vt in autē. de nupt. §.
disponat. col. iū. Se
quitur autē. qō obti
nēt. q̄ est de iureiurā.
amo. p̄stito. col. v.

Autentica

Quod obtinz
s. q̄ defuncti
volūtas nō
p̄iudicat veritati. sed
si iurat p̄dicat i casu
q̄n testator. s. iurauit
nil se habere in bonis
plusq̄ noīauit. ꝛ ita
er ō parat̄ p̄iudiciuz
heredibus ſz credito
ribꝫ mimeam aūt ex
eo debitori paret̄ se
curitas p̄ iusiurādū
defuncti. q̄dā q̄ ñ. tu
dic q̄ fic. ꝛ gra exēpli
de heredibus dicit qui habebant aliquas res defuncti

f Que relicta sunt. vt. j. de fideic̄o. auten. hoc amplius.

h Parabitur etiam si iurauerit

Exēplo pniciosū. rō ūre domesticis nō credit instīs. sil'is
e rō. ff. de p̄uis si quis aliquid. §. qui abortionis. a ccur.

m Neq; fiscū. licet p̄iuilegiatus sit

Frustra exigatur. in probanda intentiōe. licet in exceptōe probanda fit. vt. s. e. ti. l. i. ꝛ. s. de edendo. qui accusare. ꝛ j. ea. l. actor. ac.

Dm te. nolebat a cura liberari
c p̄ Proponas. asserendo te velle restitui ſm quosdā qō
ñ placet. qz ꝛ maior potest restitui. j. quadriēnū. ūre dic vt
dixi. ff. de mino. de etate l' nolebat a curatoribus liberari

q Probare. testibꝫ l' instrumētis. l' ēt corporis aspcū. vt. ff. ō mi
no. l. minorē. est ḡ aliud in etate q̄s dño. vbi q̄s p̄sumit dñs qz
aliq̄n fuit. vt hic. ꝛ j. e. siue. ꝛ est rō qz solus tpis cursus facit maio
res. nō aūt mutat dñiū ꝛ distingue sic in etatē. vtrū intendendo
quid dicat minor. vt qz velit a tutoribus liberari. ꝛ tūc p̄bat. vt. ff
de mino. l. minor. xxv. an. an negando puta cū tutores volunt fi
nire tutelā dicētes eū factū puberē ꝛ tūc ñ p̄bat. ecōtra si dicat se
minorē p̄bat qō vel hoc mō p̄bat q̄ tpe ꝓcessus fuit minor. vt. s. ō
in inte. resti. mino. l. si minorem.

Q Ęq; natales. i. natiuitates seu scripture natiuitatis ali
cui⁹ quibus continetur quo patre sit natus ꝛ qua matre
ꝛ quibus consulibus.

s Cū nihil p̄babilitatis l' necessitatis cū ptus ventrē seq̄t. vt. s.
de rei vē. l. ptū. ꝛ. ff. de statu ho. l. i. seruoꝝ. §. fi. ꝛ j. de libe. cā. l. aui. ſz
fit ar. ō j. ne de statu defunc. l. si pater. ꝛ nota hic ar. q̄ nō p̄bat hoc
esse qō ab hoc ꝓtingit abesse. facile. s. ꝛ frequenē. sic ꝛ j. eo. l. ad p̄ba
tionē vti. ꝛ. l. ad p̄bationē seruitutis. ꝛ. j. vñ cognati. l. pen. si vero
sunt duo talia quoꝝ vnū nō est sine altero l' raro ē. vno p̄bato fre
quenē p̄batur ꝛ reliquū. vt. j. e. l. siue possidetis ꝛ. l. cū p̄bo ꝛ. l. ma
trē. nā ꝛ pōt mī libera fuisse ꝛ liberi fui eē. sed nō p̄sumit. vt. j. ea.
l. mīm. idē ꝛ in materna auia ꝛ ceteris. vt. j. de li. ca. l. auie in auis
ꝛ pauis ēt maternis ō. qz fcia ꝓditio tm̄ est hic spectanda.

Jscriptū qō satis ē interi p eo siue possideat siue petat:
s v Alia rōe. qz forte ñ sit capax. p̄sumit eni capax. vt. ff
e. ab ea pte. l' nō sit solenne testamentū vel falsum

r Agere possidens. idē p̄bares. ꝛ ad idē. s. de iuris ꝛ fac. igno. si
p⁹ ar. ō. ff. de publi. l. quēcūq; §. fi. ꝛ. s. de inof. te. liberi. ꝛ j. ō codic.

l. nec codicillos. ꝛ. ff. e. l. q̄uidā. ꝛ nota q̄ hic agitur p̄ti. here.

Dm res. i. obligatōes vt. insti. de reb⁹ eoꝝ. ꝛ incoꝝ. ꝛ dictō
cū ponit̄ p q̄n. nā q̄nq; obligatōes fiunt in scriptis. si hoc
s. agat̄ inter p̄tes. ꝛ tunc p̄bandū est q̄ totū mundum sit
completum. vt. j. de fi. instru. l. ōctus vel dic q̄ cum dicit rationez
eius qō sequit̄. ꝛ dic
ſm hoc gerūtur. s. vt
inde trahant substā
tiam. vt. ff. de pig. l.
cōtrahit̄. ꝛ j. ō p̄hen.
emp. non id circo. ꝛ j
de fi. instr. l. instīs. et
ff. de fi. instru. l. in re.

te p̄bare possis neq; honoꝛes quib⁹
te functū esse cōmemoras idoneam
p̄bationē p filie tue ingenuitate cō
tinent cum⁰ nihil p̄hibeat ꝛ te inge
nuum ꝛ eam ancillam esse.

Jdē. aa. ꝛ cc. Antonie.

Jscriptū hꝛedez^t ab amita
tua l' testamēti vicio l' q̄cūq;
alia rōe^v nō posse obtinere
hereditatē p̄bari a te posse confidis
de hac hereditate apud rectorē pro
uincie agere^x potes

Jdem. aa. ꝛ cc. Cichome

Um res^y ñ instīs gerūt̄ ſz ī
c hīs rei geste testionū ꝓferat̄
fcām ēptōz ꝛ in vacuā^a pos
sessionē inductū p̄ez tuū p̄ciūq; nu
meratū^b quib⁹^c potes iure p̄ditis
p̄bationib⁹ vocere vebes

Jdē. aa. ꝛ cc. Justino.

On ep'lis necessitudo ꝓsan
guinitatis sed natalib⁹^d vel
adoptōis solennitate ꝓiungit^e. nec

t Testimonium. id est probatio.

a Vacuam. dicitur vacua quā aliquis non possidet. nec est in
possessione. ff. de acti. emp. l. ū. §. i. ꝛ. l. iū. ꝛ dic q̄ demonstratiue po
nitur. non quod sit opus ad translationem dominij vacuam tra
di. vt. ff. de fundo do. l. si fundum. licet quidam contra. vt ibi dixi
Item dixit hic. P. satis est ad dominij probationem probare
hec tria emptionem ꝛ vacue possessionis traditionem ꝛ precium
solutum. quod non placet: quia potest esse q̄ venditor non fuit
dominus. vnde emptor non fuit dominus. vt. ff. de acquirē. rer
do. l. traditio. oportet ergo probari etiam q̄ venditor fuerit do
minus. vt. ff. de pig. l. ꝛ que nondum. §. quod dicitur ꝛ de publ. l.
eum. §. pub. actio. quod potest probari quia probet eum vsuca
pisse vel specificasse vel alīs similibus modis. vt insti. de rerum
di. §. singulorum. vsq; in fi. ti. ꝛ sic suppleas hanc. l. vel dic q̄ age
batur contra venditorem vel eius heredem quia nō negabat vē
ditorem fuisse dominium. quia sic suam vel antecessoris turpi
tudinem allegaret qō non posset. vt. j. de seruo pi. da ma. l. si cre
ditoribus. sed forte dicebat precium non solutum. quasi hoc est
probandum peremptorem. Item dixit. P. hic q̄ eo ipso q̄ quis
possidet vel possedit dominus presumitur ꝛ vendicat si a posses
sione cadit ꝛ pro eo. s. e. l. ū. in fi. quod non placet. vt. ff. de pig. et
que non. §. quod dicitur. ꝛ de publi. l. eum. §. publiciana. ꝛ non
obstat. j. de agricol. ꝛ cen. l. si colon. li. n. quia ibi speciale. vel agi
tur ibi tantum de possessione reuocando non dominio

b Numeratum. non ergo publicianam intendit. vt. ff. de pu
bli. l. de precio. sed directam in rem. vt. s. de rei ven. quotiens

c Quibus. ꝛ de hoc erat questio. quia solis instrumentis vi
debatur probari sed non est ita. vt hic. ꝛ. s. e. l. p̄prietatis.

On epist'olis natalibus. i. natiuitate. vt. j. de li. ca. l. pa
n entes

e Coniungitur. vt. j. de testamentis. l. neq; professio.
nec liber fit per epistolam. vt. j. de li. cau. iubemus. nec coheres vt
hic subūcit. ꝛ. ff. de pact. epistola. ꝛ q̄ dicit non ꝓiungitur epistola.
dic neq; re vera neq; ad p̄iudicium ſm quosdam. nec obstat.
ff. eo. quidam in fine. quia ibi non probant fratres quia erant in
possessione filiationis. alij vt Ja. q̄ ad p̄iudicium valent epi
stole donec contra probetur. vt. ar. ff. de liberis agno. l. i. §. iul. sed
videtur q̄ per epistolam ꝓbetur. vt. ff. e. l. fi. ō. i. rñ. sol. nō ꝓbant

plene epl'e vt hic, sed semiplene vt ibi. sed ex alīs pñt. vt. ī. e. e.

a Absentē. i. ē eū q̄ suā ancillā vocauerat sororem instīa

b Pro ancilla. a pcuratore ancille quē ꝓstituit pcuratorez ad

pt en̄ iudicē. ka. her. ī qz soror noiata erat fm az. ī sic duo erant

c Emisisti. nec ē amplꝰ aliq̄d factum Az. pea. accur.

d Pro hærede. a pcuratore ancille qua

si ipa essz coheres. az.

ī dic q̄ hec erat i pos

sessione fraternitat̄

ī nō frater pbat.

Nonnudis, filꝰ petebat pñs bñficia

a pfe. hic pñ negat fi

lium.

f Asseuerationib⁹ asseuerare est sine in

terrogatione verum

falsumue affirmare

alioq̄n si interrogat⁹

ñdeat. ē ꝑ fiteri vl

pfessio. az.

g Cōsentiant. vnō

videbat̄ p̄iudiciuz fi

eri veritatꝫ p talem

cōsensum. i. vltra nō

querat̄ an filꝰ sit.

h Constituuntur.

vt ī dicit. s. l. pr. ī pri.

i Alienū. s. filium

l Detege. quum

ille q̄s possideat filia

tionem. ī questio est

verum filius sit ist⁹

an alienꝰ. sic ī. s. l. p

ri. erat in possessione

fraternitat̄. si fm. a.

ñ erat ita sed dicebat

ex pfessione facta er

tra iudiciū plenū ali

cui fieri p̄iudiciū

Ipse eius. i. in

v uiolata pos

sessio quā ha

bet in seruo

m Minime. pdest

iusta tñ. pdest ī sic in

fert quum igit̄ ꝛc. vel

plane. ī hec verior.

n Profitearis. qō

facit ꝓtra te

o Verbū hoc. p te.

p In possessione. i. an ille p violentiā retinuerit qñ p̄sumeris

q̄ bona fide sis in possess. libertatis. an vero p violentiam. et tunc

p̄sumeris mala fide. vel aliter id est an fugeris qñ p̄sumit̄ cuz te

bona fide tenuisse. an non fugeris. ī tunc p̄sumit̄ mala fide tenu

isse. sed non placet. quia fuga certa est. ī ideo non inquiritur. vel

tercio subaudi ī post inquirat̄ an violenter tenuerit te. ī sic licz au

fugeris ō animo seueri. ī sic in possessione libertatis sit volo malo

ī ideo videtur idem ius statuendum qō esset in possessione seruī

tutis. vt. s. vbi cā sta. a. d. l. i. ī. j. ō li. cā eā. qz tñ seuerus iustū inī

tium non habuit. cōmodum possessionis nanciscī nō deber. vt. ff.

e. si quis liber. ī sup hꝰ mōi questione pnunciabit. vt hic. ī. ff. de

li. cau. liberis. §. f. ī. ff. e. si filius

Siue pos. facti. vnde. s. vel quo ti. sint sua.

r Siue ipsis prentib⁹ vel exheredatis. s Consti

tuti. p qō p̄sumit̄ esse fm q̄ eni heri fuit dñs adhuc dñs

p̄sumit̄ vel eꝰ heres vt hic. ī. ff. de reg. iu. l. id qō ī ar. j. ī. i. auten. si

testis. ī. s. de seruī. alteꝝ. ī no. ff. si. regū. l. in finalib⁹. secus in eta

te. vt. s. de in inte. re. mi. l. si minorē Quid in possessione. idē fm.

P. ī B. vt. j. de pig. act. si creditor. ī. s. ad exhibendū ñ ignorabit. si

Jo. ñ idem. qz facilius amittit̄ possessio quā dominium. vt. ff. de acq.

pos. si q̄s vi. §. dīa. ī ñ obstat. i. si. creditor qz hūit cām a me, nec il

la ñ ignorabit. qz pbat̄ q̄ tpe li. ꝓtes. erat apō possidentē. l. distin

guit̄ qñ tractat̄ de cōmodo possessoris, vt qz dicat se usucepisse, et

a aduersus absentez hereditatis diui

vende gra petitus arbiter. veluti cō

tra fratrem p ancillab subē primit ve

ritatem. Siue itaq̄ quasi ad soro

rem quā ancillā te posse pbare ꝓfidis

ep'lam emisistic siue familieher. qua

si p hærede petitus arbiter deceatur

frīnitatis cō p hoc tolli potuit

Nonnudze Fm. aa. mucio

asseuerationibusf nec ementi

ta pfessione. licz vtriq̄ ꝓsen

tiantsg mīmonio legitimo cōcepti

vel adoptōne solenni filij ciuili iure

patri ꝓstituunt. Si itaq̄ hūc ō quē

supplicas alienūh esse ꝓfidis. p te vel

p pcuratorem affirmatōz eius falsā

retegek

Idem. aa. ī. cc. Antonio

Jus eiꝰ q̄ se dñm ꝓtendit ad

v imponendum onus pbatio

nis seruo minime m prodest.

Quū igit̄ aufugisse te de domo seue

ri pñ tearisn. verum nec ab illo iusto ī

itio sed p violentiā asseueras esse de

tentum. inquisito prius an in posses

sionek libertatis sine dolo malo ꝓsti

tutus sis. tunc enim onus pbatōis

quis debeat subire. p hꝰ mōi euentū

declarabit

Idez. aa. ī. cc. Philip. ī sebastiāo

Siue possideris p̄dia q̄ a pte

cōmuni sibi fratres emanci

pati donata ꝓtendentes vē

dicant. ipsis incumbit factiq pbatio

nis necessitas. siue ipsisr ea predia q̄

tūc sit bona opio. P. aūt de incōmodo. ī q̄ ꝓueniet rei vendicatōe

ī tūc opinio Jo. vel p̄t dici q̄ vbi a me vendicas ñ p̄sumor possi

cer aliq̄n possedi. sed econtra si dico me usucepisse p̄sumor. sed ei

contra constat q̄ non præsumitur ideo non possidere q̄ aliquan

do non possedit. vt. ff. de excep. rei. iu. sed rem. ī. l. si quis ad exhi. ī.

ff. rem ra. ha. pcurat

tor. in prin.

si a patre vestro sibi donata tenenti

bus nos heredes ꝓstituti patris. pe

titis t vt intentōz vram ñ ꝓstitisse de

tegāt. vnde domini facti sint t emer

gente questione decere compellunt

Idem. aa. ī. cc. Salme.

Atrem tuam x ꝓsecutam liber

m tatem ac te post editam vt in

genua pbari possis ostendi

conueniat. Qz enim fratribus tuis nul

la moueatur questio ad defensionez

tuam nihil pdesse potest.

Idez. aa. ī. cc. Volentille.

Cum pbes tuos significes ig

norante te p̄dium eiꝰ memi

nisti sibi velut a te donatuz

instrumētis inseri fecisse. si vera sūt

que indidisti. nec ad nomēb facte do

nationis fundus iste puenit. vnde

adito iudice competenti pbare te o

portetc. contra voluntatē tuā hūc fun

dum instrumento aduersarium tu

um sibi ascribi laborasse. vt fm teno

rem rescripti nostri possis consequi

sententiam

Idem. aa. ī. cc. Leandro

Exceptionem dilatoriamd op

e poni quidem ī initio. proba

ri vero postq̄ actor monstra

uerit q̄d asserat oportet

In auten. de testib⁹. §. quia vero collatione. vij.

Atq̄ sed aut bis testes pduxit aut testificat̄ est

t Petit. s. fundus ī sequentia erūt verba rōnionis. vel petis hoc. s. vt intentōz

v Facti sunt. sic ego reus pbat ī cām

siue. ri. dicet cogitur

ī sic est cōtra. s. de rei

ven. l. res. ī de peti. hæ

cogi. ī. s. e. frustra. et.

j. e. actor. ī omēs tra

ctantes de tali materia. So. iō. pbat quia

p̄sumptō est p actore vt hic. alias nō. vt

ibi. ī no. hic circa hꝰ

mōi p̄sumptiones

q̄ñ est dubitatio int

ter ptes de facto ī ita

ler p̄sumit sup certo

facto aliquid vt rauer suz non esse captum. vt. ff. de testa. l. lege cor

ī idem in ceteris fictionib⁹ ī tunc nūq̄m admittit̄ pbatō in con

trariū. vt insti. q̄. mo. iur. pa. po. sol. §. si ab hostib⁹. ī. j. de rei. vi. ac. l

i. §. accedit. ī in. i. rū. ī hec p̄sumptio dr ppria ficto. vbi aūt dubi

tatio est de facto inter partes. vt an quesierit de bonis mariti vt

or. ī an dīrit mīmoniū cū libera muliere ad quā cōsuetudinē hā

bebat, lex de facto de qua dubitat̄ p̄sumit, sic fuisse vel ñ. bñ admit

tit̄ pbatio in cōtrariū nihi lex p̄sumat ī statuat̄ qō fit qñq̄ ex vigore

scripte. vt. j. ar. tu. l. fi. ī de ꝺten. sti. l. i. ī. ff. de ꝺ. ob. sciēd. sed ibi

duabꝰ dic ō. vt. ff. de pac. l. iurisgentiū. §. qō fere. Item ad hoc qō

est hic. facit. j. ad vel. l. antique. qñq̄ fauore vltime volūtatis. vt

e. de inof. test. l. iq̄. ī. j. de insti. ī sub. l. generaliter. §. cū aūt. si hic pos

sessor probari ꝺtum qñq̄ fauore rei. vt. j. de rei vi. ac. in pri. Item

vt. j. ad mace. l. fi. Item est huic ꝺ. ar. ff. e. cū de indebito §. fin autē

pro pte. vbi er solutōe transfert onus probandi. sed hic ñ fuit so

lutum sed alio mō ad emancipatos p̄dia puenerūt

Item tuā quam ancillam fuisse constabat

m y Conuenit. probat̄ ī alīs mōis ingenuitas. s. p testi. na

talium. vt. ff. de na. testi. queris. Item per sententiam. vt.

ff. de testa. homi. ingenuum. Item q̄ sit natiua ex ancilla passa mo

ram in fidecom. libertate. vt. j. ad orfi. l. fi. Item no. q̄ hōo hoc pro

bat quia aliq̄n fuit mater ancilla. quod non placet. quia probat

to de manumissione modo quare magis nata p̄sumeret̄ ex ma

numissionem quam possit̄ enim in deterius p̄sumeret̄. quod

esse nõ ds. vt. ff. e. cũ ō etate. dicẽ q ideo pbat se post editã. q: erat in pot. Funtur. ⁊ ad ō. ar. s. de pe. he. l. ỹ. de rei vẽ. l. q̃tiens.

c Prodesse p̃t. neq; q̃ ad necessitatẽ. neq; q̃ ad pbabilitatẽ. vt. j. de libe. cã. l. multis.

Dies p̃alv a te vonatũ. cũ de alio intelligeres fundo. vt cũ deberet scribi ꝓmodo scriptũ ẽ vono.

b Nec ad nomen nedũ ad rei vitatem vt ⁊. s. de fer. l. a nullo.

c Qs. p̃sumit. n. interim p instũ. vt i auc. ō fi. instru. §. fi vero moriant. coll. vi. ꝫ pbatõ in ẽmũ admittit vt plus valeat vitas q̃ scriptura vt ō ⁊. j. plus valẽ qō ag. l. i. ⁊. j. si qs alte. vel si. l. cũ ꝓpria. ⁊ de re. al. nõ alte. l. distrahente. ⁊ de emã. l. q̃. ⁊ de võ. nec ignorans. ⁊. ff. de ex. c. l. q agnit. ꝫ ẽ. j. ar. tu. l. fi. §. i. ⁊. ff. de vsufr. si alq Sol. illa spãlia sunt.

Exceptões dilatoriã. ẽ. n. alia pemptoria alia dilatoria. qõ dic p exẽpla. vt inst. ō ex. §. appellat. pẽptoria p̃t oppom ⁊ pbari q̃cũq; añ smaz. s. postq; actor mõstrauerit intẽtõz suã. vt. j. de excep. siq; dẽ. ⁊. j. sententia. rescin. nõ pot. pẽptoriã. ⁊. j. de p̃scrip. lõ. tẽ. emptor. ō cũ lex ⁊ alia de except. videnẽ velle q reus deberet eã ꝓtestari añ pbatõez actoris. ꝫ puto q illa ꝓtestatio ex voluntate fiat. nõ ex necessitate. Jt ⁊ q̃dã emptorie opponunẽ post sniaz. vt dixim⁹ is. §. de iur. ⁊ fac. ig. l. i. si aũt dilatoria sit exceptio. siq; dẽ solonis ex pacto vel lege opponi dz in initio cãe. ⁊ sub ꝓditõne si actor phauerit intẽtõez suã. vt. d. l. siq; dẽ. j. de excep. al's si diceret se velle. ꝫ sibi pactũ factũ statim actor monstrasset p ꝓfessionẽ rei. ⁊ intellige cãe initiũ ꝓte. li. vel añ. vel circa. vt. §. de ẽmpt. ca. l. q̃. in pn. c. § si. pbat hãc excep. postq; actor mõstrauerit qõ adeuenerat. vt hic. ita tñ si reus nõ dicit testificata. q: tũc p testes nõ posset pbare. vt auc. ō posita dic. si aũt fit declinatoria iudicũ. si qdẽ sciat' has sibi ꝓpere in pn. opponat al's fileat. vt. j. de excep. l. fi. ⁊. ff. ō iudi. l. ꝫ ⁊ si suscepit. in pn. si nesciat opponet etiã post sniaz vt falsi pcu. ⁊ nõ ꝓpetẽtis iudicis. vt. §. de pcu. ꝫ. ⁊. j. si a nõ ꝓpe. iu. l. fi. Sequit auc. ar q̃ sel. q̃ est in auc. de testi. §. q: vo. col. vq.

Q semel. q̃dã legũt hãc. j. ti. i. l. fi.

f Accepit. ac si dicat siue a se siue ab alio sciuit.

g Dixerit. vel suoz testiũ vel aduersarij. vt in coz.

h Licentiã. i. facultatẽ. ff. de rei ven. offi. ẽmi. So. vt ibi.

i Productõe. nisi ad reprobatõez testiũ. vt. j. tit. i. si qs testib. ⁊ in l. fi. ⁊ in auc. si testis serulis. an aũt a se inducũ possit reprobare. forte nõ. vt. d. l. siqs testib. Jt nũq d in cã ap. poterint ꝓduci. Rñ. vtiq; sic m Az. vt. j. de ap. l. eos. §. siqs aũt. ⁊ de tẽp. ap. l. p hãc. cũ sit alia cã a prima. al's dic q nõ. ⁊ q: dic esse eãdẽ cãz. ⁊ q: rõ autentice ẽ gñalis timoz. f. subzrnatõis. ꝫ prima opi. seruat. ꝫ ins cãonicũ distinguit. aut sup eodẽ capto. ⁊ tũc nõ p̃t. an sup alio nouo. ⁊ tũc p̃sit. vt eẽ de test. c. fraternitat. Jt an post apturã possint instrua ꝓduci. dic q sic. q: ibi nõ ẽ suspitio. ⁊ sic se hz ꝓsuetudo.

k Jussiõe. ff. de mi. l. minoz. ō. So. vt ibi.

l Productio. renũciauit. vel nõ renunciauit testib. ĝ sola scia nocer. ꝫ renũciatio nõ. vt in coz. §. illud. ⁊ in nouellis. ō testibus.

m Productõez. q̃dã dicũt vnã ꝓductõez esse cũ sel' ꝓducunt ⁊ si eadẽ die ⁊. j. eãdẽ dilã. ire ꝓducant ẽ alia ꝓductio. alij vocant vnã dilatõez ꝓductõez vnã. j. quã q̃tiẽs voluerit poterit ꝓducere. ꝫ prima verioz ẽ. Jt q̃d si p se redierit. vt vltio dicto stãdũ. ar. ff. ō ma. testa. stichũ. ⁊ de here. vsti. l. si ita scriptũ. ⁊. j. de li. cã. cũ pcũ. ꝫ puto nõ hñ dã ei fidẽ. si cũ alio ꝓte fuit locutus

Jt de possessione. incũbat. qõ est si ex possessiõe seruitutis puocet in libertatem. vt hic. ⁊. ff. e. si filius. ⁊. j. de libe. cã. l. nõ ideo. ⁊ idẽ si volo esset in possessione libertatis. vt. ff. de li. cã. l. literis. ⁊. §. e. l. vis eius. Ac.

o Jimme. vt. j. de la. li. col. §. fit' ꝫ mõ. in fi.

tractauit. aut ab aduersario disputationẽ accepit f ⁊ ex ō testificata dicerit g non habebit licentiam h vltrius vti testium ꝓductione' ex diuina etiam iussione k. Si vero hoc nõ egerit danda est quarta ꝓductio testium. sacramento prius ab eo dãdo q nec subtraxit neq; ꝓcunctatus est testationes ipse vel aliquis eius aduocatorum vel alius p eo agens. nec p volum per machinationem vel artem petere quartã ꝓductionẽ m testium fieri.

Idẽ. aa. ⁊ cc. Chromine.

Jt de possessiõe fuitutis emptõis instrũs subtractis in libertatẽ ꝓclamat eutichia. cũ petitori ꝓbatõis onus incũbat n intentõe sua defecta. his iuuari minime o põt. nã p si in seruitutem petat ad emptõnis q ꝓbationẽ nõ est indictis alijs opus. sed instrõz furtum r monstrare sufficeret.

Idẽ. aa. ⁊. cc. Crispo.

a D ꝓbationem vti dominij aliena subtrahentes instrumenta his minime possunt. quippe quum horum lectio nõ recitantem. sed quem tenor scripture designat adiuuat. Quum itaq; s nec cetera probationum indicia reprobantur. iure competenti t prediorum que in questionem veniunt dominium ad te ostende pertinere. nam res v vẽditi cantem ab emptore suos numerato nummos asseuerantẽ. erga pbationem v laborare non ꝓuenit x. quũ siquidem hmõi licet ꝓbetur factum intentioni nullum prebet adminiculum.

Idẽ. aa. ⁊ cc. Gaudolelee.

D ꝓbatõez y fuitutis gliconis matrẽ z eius ac fratrẽ seruilia fecisse misteria nõ sufficit a cũ nec ingenuoz ꝓmuẽtia b ꝓiũctis necessitudine p̃iudicet. nec de seruis ex eadem mre c natis vnus libertatẽ adipisci ꝓhibeat d.

Idẽ. aa. ⁊. cc. Menelao.

a Ctor e q̃ asseuerat ꝓbare se ñ posse. ꝓfitẽdo reũ necitate mõstrãdi ẽmiũ nõ astringit f

p Nam si. verenõ iuuat agẽdo. q: nec excipiẽdo si sine volo erat in libertatis possessione.

q Emptõis. s. euricie. ꝫ an ō sufficit.

r Furtũ. ab aduersaria. sec⁹ si alio vel fortuito casu amittat instrumẽtũ. vt in ẽmo. j. ti. i. l. testiũ. in fi. ⁊ de fi. in str. sic iniquũ. ⁊. j. de iure vo. l. cũ citra. q̃ sunt ẽ.

D ꝓbatõez. eũ itaq; cũ eis subtracti vti nõ possit. ꝓstat ãe alqs arg. vti posse itaq; rẽ.

t Cõpetẽti. pbãdo ea q̃ dicunt. ō. e. cũ res.

v Mã res. bñ dixi ꝓpetenti.

v Probatõez. s. talẽ.

x Nõ cõuenit. q: nõ ꝓdest. sic ĝ nõ qõ idez qs pbare q̃. pbato adiuuet. sic ⁊ in interrogatõib. ⁊ ar. ff. de inof. test. l. i. Jt nõ ō q res mea pecunia ẽpta nõ ẽ iõ mea. vt. j. si qs alt. vel si. l. i. ⁊ fallit in mlto casib. vt dixi de vo. inter vi. ⁊ vx. l. vxor marito.

D ꝓbatõez. q̃ dño incũbit. cũ ex libertate petat. al's secus.

a vt. ō. e. l. matrem.

z Matrẽ. q̃ erat libera. Az.

a Nõ suffic. vt. j. de ti. cã. l. liberos. in fi. ⁊. s. ō inge. ma. l. q̃. nã etiã liberi qñz seruilia faciũt ministeria. vt. ff. ō vsu ⁊ ha. l. ex te. §. pculus. ⁊ inst. ō vsu ⁊ ha. §. i.

b Cõmuẽtia. i. ꝓsensus mris ⁊ fratris. s. q̃ sunt ingenui nõ p̃iudicat filiꝫ. vt. ō. de transac. l. transactõe matris.

c Matre. ⁊ anilla.

d Prohibeat. vt ⁊. j. de li. cã. l. multis. ⁊ l. aui. ō cũ seruus p̃sumitur. Accur.

e Ctor. actorẽ etiã accipe p̃ accãtore. vt. j. e. l. fi. ⁊ p reo exigẽte affirmatiue. vt. ff. e. in exceptõe. nõ negatiue. vt. j. ō nõ nu. pe. si ex cautõe.

f Nõ astringit. qñz tñ ab actore p̃sumptõz p se hñte in reũ trãsferr ꝓbatio. vt. ō. e. sine possideñ. ⁊. j. de vo. inter vi. ⁊ vxo. etiã. qñq; eõ a reo in actorem. vt. ff. e. si pactũ. ⁊ l. si cyrographũ. ⁊ l. cũ de indebito. §. i. ⁊ idem in accusatore ⁊ accusato. s. q̃ transferat ꝓbatio de vno in alium. vt. j. ad. l. iul. de adul. l. si q̃. ⁊ in auc. vt liceat matri ⁊ auie. §. quia vero. colla. viij. ⁊. ō. de episco. ⁊ cler. si qua per calumniam. Accur.

festā. vt in auten. e. §. r licet. ibi r cām c. videt in q simplex affirmatō vl negatō eiusdē rei de qua dubitat sufficiat. vt in auten. vt lice. ma. er a. §. quod autem a nobis. ff. de condi. r de. cum tale. §. falsam. er de sanc. epi. in pan. de ali. et emphi. §. predictis. et. §. etiam super. col. ix.

a Rex naturā. i. p solitū cursū causq. Assuetudiez enī alterā naturā appellam⁹. vt. ff. de li. r po. si quis postu. q̄ est vt negāe. pbare nō r deat. sz affirmās. alij vt yr. dicūt rex naturā affirmatū q: qđ affirmat est. r ita pōt pbari p disserētes spēs. sz illō qđ negat nō est. r sic nō pōt pbari. quū nō hz species. vel differentias sz certe hz sit rex qđ illō nō p̄ bat p spēs vl dīas. tñ pbat p alia. vt p medīū vt ptz. j. de cōtrahen. r cōmit. sti. l. optimā. r. s. e. l. cū p̄cibus.

quū p rex naturā factū negātis p̄ batio nulla sit.

Jmp. Valēs. Gratian⁹ r Valē. aaa. ad Antoniū. p. p.

Albem⁹ oēs q scripturas suspectas cōmiscūt quū qđ in iudicio p̄merint nisi ipi astrinxerint veritatem. vt nefarie scripture reos q falsarios esse vetinēdos.

Jmpa. Gratian⁹ Valentinia. et Theodo. Flo. p. p.

Ciāt cuncti accusatores eā se rē debere deferre in publicā notōez q munita sit idoneis testib⁹ vl instructa aptissimis documētis vl iudicijs ad pbatōez idubitat⁹ r luce clariorib⁹ expedita.

De testibus.

Jmpa. Alexan. Carpo.

Si tibi p̄trouersia ingenuitatis fiet ōfende cāz tuā instrumētis r argumētis quibus potes. soli eteni testes ad ingenui

e Tiaz iure ciuili, nō solū naturali. vt r. ff. e. l. pe. vl dic nō solū p̄tozio ff. wmestici. vt. s. ō his q ad ec. p̄tu. l. si. §. si. r. ff. de pe. l. respicienduz. §. furti. r. j. de qō. p̄dē r q accusare nō pot. l. pe. sz qđ in viro r vxore. dic q sūt domestici. ar. ff. si qs cau. sz et si §. p̄terea. r. ff. de iudi. l. interd. r ad fil. l. i. §. si vir. Quid si pēā wmestici aduersariū p duci forte cogit⁹ q: mei fauore impediebat. ar. s. de leg. r cō. l. qđ fauore. sicut dicim⁹ de aduoca. vt. ff. e. l. fi.

Olā a iureiuran. vt. j. e. iurisiurādi. in p̄in. vl solā a p̄fris iudicijs. vt in auten. vt wsun. seu fu. §. illō. vl solā a smia iudicis seq̄nti. vt. s. de iudi. p̄erādū. vl solā puta si cozā p̄ci nis fuerit p̄testat⁹. vt. j. ti. i. apd. r. s. qđ me. ca. l. metū. vl si lā oi scripturā d positōis testz. añ publicatōez. q̄ qdē quū in se testes ñ p̄tineat quib⁹ p̄sētib⁹ alīq testificati fuerit nō hz vires cozā alio iudice. Dicet qs nōne eo ipo q tabellio dicta testiū scribit publica sūt. Kñ. nō. vt. ff. e. l. iij. §. idē diu⁹. sz tūc quū iudice ordinario aut diēte r tabellioe dicta testiū cozā testib⁹ recipiūt ad eternā rei mei moziā fm az. nō tñ intelligēdū ō qđ dicūt r citata p̄te aduersa. vel solā dicut. i. sine redditōe cause quā īterrogat⁹ dicere hz vt. h. r i auten. de hered. r falc. §. si vo col. i. r de sanc. epi. §. i. r. in auten. e. §. r licet. colla. ix. r in auten. vt lice. ma. r a. §. q̄ aūt a nobis. col. vij. r ff. de trāsac. cū hi. §. in cā. sz ar. ō. ff. de p̄di. r demon. cū tale. §. falsaz. si aūt nō interrogef de cā statū dicto suo q: nō hz esse ꝓbosus. ar. s. de p̄ca. impe. of. l. fi.

Os. ad veritatē latitantē r de iuuari qñ reuelat.

e Judiciarie. no. iudici faciēdā pbatiōz. vt. s. de ed. p curator. r de cōdi. ob tur. ca. l. i. Itē no. q fides ē p̄ponēda gratie r potētatui. vt r. ff. e. l. iij. r. l. ob carmen. §. si testes. r in auten. de testib. §. sancim⁹ col. vij.

Arētes accipe in infinitū. vt. ff. de in ius vo. l. quinq. §. i. siue sint liberi in p̄tate siue nō. quū parēs dicat⁹ mat⁹ et auus matern⁹.

q Aduersus se. fic nec p se. vt. ff. e. testis idoneus. r. l. idonei. et l. pe. r. s. e. l. ij.

r Nec volētes nedū inuiti. vl subaudi etiā si nō hēs Itē b refe ras ad vtrūq. r ad ferēdū testimoniū r ad eū ꝑ quē ferē. vt. ff. de p̄stu. l. qs p̄hoz. sz ō frē q̄rit an ꝑ frēm admittat⁹. r p eo ar. q sic. ff. e. l. i. r. l. lege iuli. que est in. e. ti. loquit in criminali nisi forte essent in potestate eiusdē. Itē p̄tra. ff. de p̄batio. l. etiam matris profes sio. sed speciale in etate probanda. vel solue. vt ibi. Jtez. p̄tra. ff. de testamen. l. qui testamento. §. per contrariū. vbi in testamento filiqfami. militis ante missionez pater est testis. sz respon. nō filio

b Factū. sec⁹ si ius vt. ff. e. l. ab ea p̄te. im mo nō sec⁹. qz iō probat negās ius. qz est p̄sumptō p actore q oīa licēat. vt. ff. eo q. cau. ma. nec nō. §. sic r in facto si fit p actore p̄sūptio transfert in reū pbanda vt modo dixi. Itē huic regule q re⁹ nō pbet signātur p̄tra. que dicim⁹. ff. e. l. ij. r distingue vt ibi. r questiōes facq̄ fecim⁹ in lege circa. in. e. ti. in casu tñ mere negatiua pbat. vt quū iuro me nō cōmisisse aliqd malignitatis vt in auten. ō hēre. r fal. §. si vero absunt. col. i. r tenō hēe vt. vt in auten. de san epi. in p̄in. col. ix. r. ar. s. de his qui ad ecc. confu. l. fi. §. ficubi. sed hec nō sunt sacramēta pbatōis. sz cuiusdā purgatōis.

Albem⁹ suspectas vl rōe p̄sone q: alās fecit malas scripturas qui istā p̄posuit. vt ar. ff. de act. si cui. §. hūsdē. r de re. mi. l. nō oēs. §. a barbaris. r. j. de suisce. r ar. si aliqd. li. x. vel q: sit abrasa vel vituperata. ar. j. de edic. diui adri. tol. l. fi. in p̄in.

c Cōminiscūt. p̄ponit a cō r memini. i. ad memoriā reducant accusādo. s. falsarios. nā nisi pbent eandē patient penā. vt. j. tit. ij. r. l. fi. vl dic cōminiscūt. s. p̄ferēdo r vtendo a cō r mētior. q: mēdaces p̄ferunt r suspectas. r ad b. j. ti. ij. l. fi. §. fi. r. l. iudices. r. ff. ad l. cor. de fal. l. antepe. r. j. de fal. l. vbi. r. l. fi. r fm hūc casū est hz speciale q sine accusatore q̄s damnat. vt r. j. ti. ij. l. nullū. r. ff. ad. l. iul. de adul. l. i. §. fi publica. r de excu. tu. l. tutor. §. p̄terea.

Ciant documētis. vt. j. ō. §. sti. optimā.

s f Judicijs. p se sufficientib⁹. vl cū alīs quū mlta sunt diligētius enī hz fieri examinatio vbi de hois salute tractatur vt. h. r. j. de pe. l. qui sententiā. r de apā. addictos. non aūt ex p̄sumptōe q: sanctū⁹ ē. c. vt. ff. de penis. l. absentē.

g Luce meridiana. azo. r b tñ fallit. vt. j. ad. l. iul. de adul. si qui. r in auten. vt liceat ma. r auie. §. fi. col. vij. r in toto illo generali dolū p̄sumi. accur.

h De testibus. dixi in genere de proba. nunc per species. r p̄mo de viua probatione.

Si tibi. i. reo p̄t poni. r p̄t ex volūtate. vt. ff. de pba. l. circa. vl dic ex nēcitate qui erat dolo malo i possessione ingenuitat⁹ vt. ff. de li. cau. l. liberz. §. si qs. vl dic in actore r ponitur defendere p agere. vt. ff. de his q no. infa. furti. §. si qs. ff. de reiu. sepe. §. i. r scōm hoc reus facit p̄trouersiaz. vt. r alīs. ff. de pcu. l. nō solū. §. si stat⁹.

i Soli. i. solūmodo. vt. ff. de vsu. r ha. l. ij. r de vul. sub. l. qui alibertis circa p̄in. r ibi nō in solo pane viuit hō. r testib⁹ g r alīs probatōib⁹ pbat de statu. vt. h. r. j. ti. i. l. statū. r. j. de lib. cau. l. nec amissa. vl dic soli quū nō reddūt rōez sui dicti quā debēt facere manifi

sed inter hæredes filiũ esse ꝺz testis.
Imis graue. sibi. i. aduersus se. vt. s. ꝺ edẽ. l. i. ꝛ. l. q accusar
¶ Adducti. ar. j. ꝺ cercu. tu. l. hũanitatẽ. ſz fallit i cáu vbi ẽ
spále. vt. s. ꝺ assess. l. si post. que est ꝓtra.
Ceruos. nõ posse. vt ꝛ. j. ꝺ q̃s. l. hæc qꝺ. exceptis crimibus
s fraudatricen
sus ꝛ maiesta
tis. vt. j. ꝺ q̃s. l. i. ꝛ ex
cepto cáu q̃ ẽ. j. ꝺ iur
reli. l. fi. §. licentiaz
¶ Pro facto autez
suo. vt. ꝛ. j. ꝺ q̃st. l. in
terrogari. ꝛ ff. ꝺ edi.
edic. q̃ro i fi. ꝛ. ff. ꝺ p
ba. l. cũ pbato. ꝛ tuz
tormẽtis. vt. ff. e. ob
carmẽ. § si ea. his aũt
q̃stõibꝰ fides adhibe
tur. vt. ff. ꝺ q̃s. l. edi
ctũ. ſz nõ oino. vt. e. t.
l. i. §. questioni.
Iurisiurandi.
Ecorpal ꝑstiti.
vt i ꝺc. iũ. q. ir.
c. hortamur. l. ſz sit. ar.
ꝺ. ũ. q. iũ. c. si q̃s præ
sbiter. Itẽ ꝓ vtraq;
pte vſ. ar. i auc ꝺ cã.
epi. nullo mõ col. ir.
itẽ q falsitatẽ nõ mi
sceat q; poſz dicẽ ꝺc
aliq̃ ꝛ aliꝰ fm. sic ꝛ
se ꝺz genẽal osuetu
do ſz fallit i epo q̃ iu
rat. vt. s. ꝺ epis. ꝛ de.
auc. ſz iudex. itẽ si re
mittatur ꝺ sensu pri
um. vt. ar. ff. ꝺ feri. l
i. ꝛ j. ꝺ tẽ. ap. l. fi. itez
q̃ tractat ꝺ vẽtre i
spiciẽdo. in renũcia
tõe quã facũt obste
ntes ꝛ sine iuramẽ
to. vt. ff. ꝺ vẽ. ispi. l. i
circa prin. Itẽ pñtẽ
vtraq; pte iurat. vt.
j. e. l. si quando.
¶ Adhibeat. dignita
tẽ ei ꝛ auctoritas ꝛ
ꝑsonio ꝛ verisimilitu
do i testibꝰ attẽdit. vt
B ꝛ ff. e. l. q̃. ꝛ in circa pñ. ꝛ l. ob carmẽ. §. fi. ꝛ ibi ad. e. §. j. az. itẽ potest
signari ꝺ er dua bo. l. j. ti. i scripture. ꝛ l. in ercrẽdis. ſz aliud i istru
mẽtis ꝺ iũs. qz ꝓducẽs potuit ꝓuidere. nõ aũt sic testiũ dicta.
a ¶ Sanciꝫ. s. iã dudũ. ꝛ sic pñs ꝓ ꝑterito accipitur.
b ¶ Facile. ꝓpẽ rabellionẽ cui soli q̃libꝫ credit. vt. j. ad. l. cor. ꝺ fal.
si q̃s ꝺcuit. ꝛ in aut. ꝺ. fi. ist. §. si vero moriant. vl ꝺic facile esset. l.
stultũ. si pateret. sic. ff. ꝺ fideius. l. si fideiussores. ꝛ. ff. ꝺ ꝓba. si q̃s
liberũ. ꝛ j. e. testiũ. ꝛ recita hic q̃ dixim⁹. s. ꝺ re. cre. l. iũ.
c ¶ Preclare. puta filẽtiaꝝ. ꝛ ad B. s. ꝺ arbi. l. nec i arbitrj. §. si aũ.
Omnibꝰ in re ꝓpria. ꝑncipaliꝫ vl ſcdarioꝝ puta vẽditor ꝓ
o emptore. q; eñ sit cã sua ꝓz qz appellat victo ẽptore. vt. ff.
ꝺ au. l. ab executore. §. i. ꝛ. l. a snia. ꝛ ꝺ re. iu. sepe. §. i. Itez
biduũ ꝺabat sicut in ꝓpria. vt. ff q̃ ap. sit. l. ũ. §. in ꝓpria. sed q̃daz
ꝺ. ar. ff. fi. regũ. l. pe. ſz exponẽ vt ibi. ſz ꝺ huic. l. isti. ꝺ testa. §. legatar
riꝰ. ſz ibi in cã testi nõ sua ferr testimõi ũ. nec ꝓpter hæc qꝺ valeat
testimoniũ sequi q; valeat legatũ. Itẽ. ꝺ. j. ꝺ fideicõ. l. fi. ſz imp
prie ibi ponit nomẽ testis. posset tñ sic intelligi hæc. l. q; nil est ꝺ. vt
dicat illa ꝓpria quã aliq̃s ꝑ se facit. ff. e. l. nullus. ꝛ ꝺ iurisdom. iu. l.
q̃ iurisdictõi. ꝛ ꝺ ar. l. pe.
Quoniã liberi. ꝛtinuat. l. sup. i. vl ꝺic si ꝓmitteret ꝺño ꝓ
ducere fuũ nemo dubitaret eũ nutriẽdũ. tunc cũ ꝛ alias
dñs eũ alat. sed qz liberi ꝛ extranei ꝓdiscunt. iõ ꝺic qualez
cautelã iudex adhibeat. ꝛ sic no. seruũ nõ admitti qz ꝓ nullo ẽ. vt
ff. ꝺ re. iu. l. qõ attinet. ꝛ ꝺ testa. l. q̃ testõ. §. seruꝰ. nã hæc aũt si dica
tur testis.
f ¶ Causas ꝓprie hic ponitur. s. ꝓ criminali. vt. ff. e. l. i.
g ¶ Alienas. vt ꝛ. s. l. proc.

tentioni vẽe propias afferre ꝺebeꝝ
probationes. nõ aduersus se ab ad
uersarys adduci
¶ Idem. aa. ꝛ cc. Diridoni.
Ceruos ꝓ ꝺño quemadmo
ꝺũ aduersus eum interroga
ri non posse ꝓ facto aũt suo
interrogari posse non ambigitur.
¶ Impa. Constan. ad Juli. pre. p.
Christiurãdi religiõe testes p
i usq; phibeat testimoniũ iam
ꝺudũ artari ꝑcipimus. ꝛ vt
honestioribus potius testibus fides
adhibeatur. Simili modo sanci
mus vt minus testimonium nemo
iudicũ in qua cũq; causa facile ꝓbati
atur admitti. ꝛ nunc manifeste sanci
mus vt vnius oino testis rñso nõ au
diat. etiã si ꝑdare curie honore pre
fulgeat ¶ Impa. Valens ꝛ gra.
ꝛ Valenti. aaa. ad Grachũ pre. vr.
Omnibus in re ꝓpria ꝺicẽ
di testimonium facultatem
iura summouerunt.
¶ Impa. Hono. ꝛ Theo. aa. Ceci
liano pre. pre.
Quoniã liberi testes ad cãs
q postulant alienas si socij et
ꝑticipes crimis nõ ꝺicãt. ſz
fides ab his notitie postuletur. i exhi
bitõe necessariarũ ꝑsonaꝝ hẽ testiũ
talis ꝺz esse cautio iudicãtis. vt his
vẽturis ad iudiciũ p accusatorẽ vel
ab his q̃s fuerant postulati

sumptus competens dari ꝓcipiãt
idem iuris est ꝛ si in pecuniaria cã
testes ab alterutra parte producen
di sunt.
In auten. ꝺ testi. si vero quis dica
tur. colla. vii.
Si testis ꝺicatur Coꝫ.
seruilis esse fortune ꝛ testari
voluerit. ipse vero liberuz se
affirmet siquidez ex notitate imple
atur testimonium eius vel si is ha
bita disputatione seruus esse appa
ruerit respuatur testimonium eius
¶ Si vero libertinum se dixit ꝓius
instrumentum sue manumissionis
ostendat q̃libꝫ testetur. nisi iurauerit
alibi probationes se habere. quo fa
cto attestatio quidem scribat. sed ni
si instrumentum monstrauerit re
spuatur testimonium eius. Si ve
ro ꝺicatur odiosus ex mota lite cri
minis inter eos ꝛ hoc probauerit. si
antea audiatur q̃libꝫ ꝺe crimine iudi
cetur. Si vero ex lite pecuniaria vel
aliter est odiosus. procedat quidem
testatio. tempe aũt disputationum
seruentur hmõi questiones.
¶ Idem. aa. Georgie.
Libertoꝝ aduersus ꝓtonos
l illicitas atq; improbas vo
ces pene obiectione preclu
ꝺimus. atq; ita vt nõ solũmõ spõte
prodire non audeant sed nec voca
ti quidem in iudicium venire cogãt

i ¶ Postulet. vt in aliena causa.
h ¶ In exhibitione. i. in alimento
h ¶ Necessarium. id est testium qui sunt necessarij ad ꝓbandũ.
l ¶ Cautio. i cautela vel prouisio.
l ¶ Accusatorem solennem.
m ¶ Per quos. vt p non solennẽ vt in crimine notorio. vt. j. ꝺ ac
cusa. l. ea que vel p accusatorẽ. ꝺic quẽcunq; ꝛ p q̃s. s. accusatos q̃
q̃libꝫ ꝓbant. vt. j. ꝺ aboli. fallaciter.
n ¶ Sumptus. vt. j. ꝺ ap. eos. §. fi. quis. ꝛ est. ar. q; labratores ꝺ
beant ali. sed non eorum instrumenta emendari. vt. ff. ad. l. ro. ꝺ
iac. l. ũ. §. i.
o ¶ Idem. q; ꝺebeãt ali. nõ aũt ad oia ꝑdicta referꝛ.
Dicatur. impleatur. id est accipiatur. quid ꝺ statu liber
s ris. idem. quia serui sunt. vt. ff. ꝺ statuliber. Statuliberi.
Item quid ꝺ ascripticijs. rñ. Admittuuꝛ. vt. ar. s. ꝺ epi.
ꝛ cle. iubemus ꝛ auten. ascripticios. Item quid ꝺ monachis et
conuersis. ꝺic admitti. quia non inueniunt repelli. vt. ff. e. l. i. ꝛ. ar.
in auten. ꝺ monachis. §. cogitandum. ccc. i. ꝛ idem est ꝺ puerso
ꝛ regulari canonico.
q ¶ Ex lite pecuniaria. sed hæc refert an de bonis omnibus vl par
te maiore. vel ꝺ statu. vt tunc non admittatur. vt insti. ꝺ ercu. tu.
§. inimicicie. et. §. item is ꝛ ꝺ reuo. do. l. fi. ꝛ nota ex hac auten. q;
quidam testes in prin. repelluntur. alij ex post facto. Item nota
q; post aperturam reprobantur. vt. j. c. l. si quis.
Libertoꝝ aduersus. sic. ꝛ. j. q̃ accu. ñ pos. l. fi. ſz nec p eis. vt
j. ꝺ q̃st. prudẽ. q̃d ꝺ hærede extraneo respon. idẽ argumẽ s

de in ius vo. venia. sed ius succedẽdi ñ trãsit ad eñeum hæredem vt. j. de la. li. tol. l. i. §. si sub ꝯditõe. Itẽ intelligẽ ẽt pmis volẽtib vt ar. ff. de post. quos plibet, ꝛ so. ma. l. alia. ar. ꝯ. s. de pac. l. pe, ꝯ alios aũt ꝛ p alqs pñt. vt. s. de postu. l. nec ceteroꝝ

n Vllum. pscriptõem. qz sit ĉicus

b Impro bitas. qz varie

b Qualitas. q̃ falsitate non caret

c Precipim⁹. q̃ minus verlẽrent̃ p iudicem cãe si sit administratoꝛ. vel p apparitiones sui maioꝛis si ñ sit administratoꝛ sed delegatus. vt in autẽ. e. §. si vero ignotus

d Ciuili. subaudi etiam.

e Presidio. s. pri. fo n. alq̃ dicũt de sportu

f Quicũq; alĩs qõ cũq; ꝛ tũc est offendere nt. ꝛ alĩs q̃cunq; ꝛ tũc offenderint.

g Aliaduertẽdi. vt in aut. e. ti. §. si vo. et no. hic quem sine cã puniri. vt diri. s. ti. i. l. pe. et. ff. e. q̃ falsa. sed an pena. l. coꝛ. vel an adhuc poterit accusari. ñ. ꝛ alia pena mio re poterit accusari

Jmp. bono. ꝛ archa pre. pre.

n Illum penitus cũ semel ad iudicẽ quẽlibet licet non suũ dicendi gratia testimõiuz fuerit ingressus armatam forte militiam vel quãlibet aliam foꝛi prescripti onem[a] ad euadẽdum iudicis motuz quem vel testimonij verboꝝ ipꝛobitas[b] vel rei qualitas[c] flagitauerit: posse pretendere precipimus.

Sed omnes qui in ciuili[d] causa. scilicet suum prebent testimoniuz seꝛparato ꝛ tanq̃ ante iudicium interim depposito exceptõnis foꝛi priuilegio: huiusmõi presidio[e] denudatos ita ad iudicantis intrare secretum: vt quicunq; aures eius iudicis offẽderint. non dubitent sibimet foꝛmidandum data cũctis iudicib⁹ absq; vllo prescriptionis obstaculo. sicut sepe dictum est in testes. quoꝝm voces falsitate vel fraude non carere p spexerint. p qualitate videlicz delicti animaduertendi[g] licentia.

Jmpera. iustinianus. a. menne p. pretorio

Si quis testibus vsus fuerit ꝯ demq; testes aduersus eũ in alia[h] lite producantur non licebit ei personas eoꝝm excipere[i] nisi ostẽderit inimicicias[k] inter se ꝛ illos posteꝛa fuisse emersas. ex quibus testes repelli leges precipiunt. non adimẽda scilicet ei licentia ex ipsis depositionibus testimonium eoꝝm arguere[m]. sed ꝛ si liquidis pbationibus donatione vel pmissione pecuniaruz eos coꝛruptos esse ostenderit[n] etiaz eam allegationem integram ei fuꝛi precipimus.

Idem. a. Vienne pre. pre.

Estium[o] facilitatem p quos

t multa veritati contraria perpetrantur: pꝛout possibile ẽ resecantes omnib⁹[p] precipimus qui in scriptis a se[q] debiti retulerint. q̃ ñ facile[r] audientur: si dicant omis debiti vel partis solutionem sine scriptis fecisse. velint q; viles ꝛ foꝛsitan redemptos testes super huiusmodi solutione pꝛo ducere nisi quinq; testes idonei ꝛ summe atq; integre opinionis presto[s] fuerint solutioni celebrate. Hiq; cum sacramenti religione depposuerint. sub presentia sua debitũ esse solutum: vt scientes omnes ita ea statuta[t] esse non aliter debitum vel partem eius persoluant: nisi vel securitatem in scriptis[z] capiant[y] vel obseruauerint prefatam testium pꝛobationem. Hijs salicz qui iam sine scriptis debitum vel partem eius persoluerint: presenti sanctione merito excipiendis[x]

r Retulerint. i. soluerint

s Non facile. i. q; esset facile ꝛ leue. ꝛ ideo nllo modo fiat. et hĩ si qõ sequitẽ ponit̃ exceptiue. vel dic non facile. qz qñq;. et sic ponit̃ expositiue. vt ꝛ. ff. de pecu. que omnia. in fi. ꝛ. l. se. Item viꝺ q; tres sufficiãt. vt. s. si cer. pe. l. fi. sed ꝛ ibi scripturã recipiebat a creditõe.

r Presto fuerit. sic ergo q; sua scia debet reddere testimoniuz vt hic ꝛ in aut. de he re. ꝛ tal. §. fixbo absũt colle. i. de auctu autez alieno non nisi in caꝛ su aque pluuie arcen de. vt. ff. de aq̃. plu. ar. l ij. §. añpe. ꝛ de pbaẽ. l. arbiter. ꝛ in cã matrimonij. qõ hodie ẽ coꝛrectuz. vt extra de clãꝛ de. spon. c. vno. alĩs sacro cal. vt. s. de in. ca. l ij. §. i. ꝛ tutoꝛis. vt i aut. vt hi q̃ obli. §. vt aũt. Item non erigo vt dicãt nos vidim⁹. sic em̃ ꝛ alieno visu testificarent̃. qõ esset duz. qualr em̃ vnus sat si alius vidit. sed dicãt talis fuit pẽsens ne inueniat̃ varietas tpis. vt in daniele de varietate loci viꝺ ꝛ su sanna p qõ nõ credit̃ pt. ij. q. vij. c. nihilominus. ꝛ xxxij. q. vlc de parẽtela. item no. q; q̃ñq; de credulitate testis audit̃. vt. ff. de ven. inspi. l. i. in prin. de pea sit ꝛ vestibus ꝛ sibi⁹ insidiatõibꝰ nõ queritur nisi q̃ñ videãtur suspecti tũc fic. vt. ff. ad sil. pnus. sic em̃ viꝺ quo in anno flagitium sit commissum sed de loco fiet viri in susanna. item no. i

solutõne quinq; testes necessarios vt hic ꝛ in confessionib⁹ aut. rogati. ꝛ codicillis. vt. j. de codicil. l. fi. ꝛ de dona. cã moꝛ. vt. j. de donatione cã moꝛ. l. fi. item alibi vt in aut. de fide instru. §. oportet. itẽ. vij. in testamẽtis. vt. de testa. hac ꝯsul. q̃ñq;. viij. vt j. qui test. fa. pos. hac con. q̃ñq;. xv. vt cum est aliquis pmouendus inter agentes. i tebi. vt. j. de pr. fac. scri. vnicuiq;. quandoq; tres. vt. s. si cer. pe. l. fi. regulariter duo. vt. ff. e. vbi numerus. vnus autem non sufficit. vt s. e. iurisiu. in fi.

u Statuta. s. p hanc legem

x In scriptis. s. p apochã. vt. j. ti. i. plures. nam nihil ꝛc. vt. ff. de re. iu. l. nihil

y Excipiẽdis. vt possit etiã duob⁹ testib⁹ pbare.

z Securitas. s. in scriptis

a Infoꝛtuñ. sunt em̃ multi foꝛtuiti casus vt instit. qui. mo. de contra. ob. §. item is

b Probãtib⁹. fic ergo qui casum dicit eum pbet. vt ꝛ. j. de test. l. q̃. item no. q; duo pbant casum ꝛ debiti solutõem. fic est ꝯ. s. t. ij. si de possessione. vbi sufficit pbare furtum. So. ibi velicto aduersaꝝ ãi amissum erat hic non

c Per testes. s. duos. vt. ff. e. l. vbi. Sequit̃ aut. rogati. que est in auten. de test. §. licet.

Autentica

Rogati ab eo q̃ introduc̃ eos. vt in aut. e. §. ꝛ lz. in fi. §.

a Vt in testamentis. de quo ꝯstat etiã veteri iure. vt. ff. de testa. hæredes. §. fi. j. de codicil. l. fi. in fi. Nota ergo q̃tuoꝝ casus in quib⁹ sunt rogati tres hic ꝛ quartus est. ff. de diuoꝝ. nullus. alĩs regul̃r est ꝯ. vt ff. e. ad fidem. alĩ erigũt hodie sp rogatos per hãc autenticam

f Confessioni. in coꝛ. auten. non aperit q; sunt quinq; necessarij. vt fic duo sufficiunt ẽm io. vt. ff. e. vbi. sed ẽ. io. contra. nam ex

q̄ in solutõe fic est. g̃ in ꝯfessione cũ sit eadẽ rõ. h̃ ꝯo distinguit vt rogati sufficiãt duo. nõ rogati sint q̄nq̄. siue fit solo siue cõfessio. Jt̃ nõ q̄ fm legẽ istã testiũ ꝛ auc. hãc. vt q̄ ꝯfessio ex iudiciũ valeꝫ ar. ſz h̃ ẽ ad litẽ rãdũ. aliud ẽ ad obligandũ. Jtẽ an ꝯ ꝯfessionẽ istã posset venire. j. xxx. dies. Rñ. fic. vt. j. de nõ nu pe. in ꝯcnbo. §. i. vl' distinguẽ. fuerit ꝯfessio solẽnis. i. coꝝ testib⁹ hita. vt tũc nõ possit venire ꝯ vt h̃. an nõ. ꝛ tũc possit vt ibi.

Jq̄ñ. iuitos ginuiti cogũ tur vt h̃. ꝛ ff. de ta. ex hi. l. locũ. §. ex hilere. ꝛ quẽad. test. ap. l. cũ ab initio. ꝛ ar gu. ff. si q̄s cau. l. q̄. §. i ꝛ. ff. ex q̄. ca. ma. l. ſz ꝛ fi. §. fi. ꝛ h̃ capẽ pigñ⁹ bus. vt ar. inſti. de sa ti sda. tu. §. pe. nã ꝛ h̃ ẽ mun⁹ publicũ. vt. d. l. si q̄s cau. colligitur nec ob. ff. quẽad. test. ape. l. si q̄s ex signato ribꝫ. q̄ est ꝯ. vbi nõ vi tent cogi. q̄ ibi erant abñtes ꝛ alteri⁹ puin cie. vel aliud ẽ in reco gnitõne signoꝝ testa mẽti q̄ pt erã fien⁹ w mi. vt ibi. ꝛ aliõ in te stib⁹ q̄ coꝝ iudice ve⁹ lent cogi venire vt h̃. vl' coꝝ eo cui delegat in alia puincia lege statuẽte. pterq̄ in cri minali vbi tm̃ coꝝ am eo velent venire vt in auc. e. §. qm̃ ꝛ ff. e. l. ũ §. testes. Jtẽ iõ dic si q̄ñ. q̄ q̄dã volentes admittunt inuiti nõ cogunt. vt. ff. e. l. inui ti. de pſenẽ. ãt q̄ñ co gant. Jalves in auc. e. §. añpe.

b ¶ Causis. in crimi nalib⁹ idẽ. nã cũ q̄dã excusent vt inuiti nõ dicãt. restat alios cõ pelli. vt. ff. e. l. iiij. §. le ge. ꝛ l. iiij. ꝛ. v. Jtẽ cau sis. s. cepti nõ añ. li. cõ testa. nisi in cãu. ꝛ hoc dic auc. ſz ꝛ si q̄s. quã lege hic.

i ¶ Hra. s. greca. quã nõ habem⁹. ſz ea tm in antiq̃ codice

k ¶ Sue pſone. per mãsure in iudicio donec dicãt.

l ¶ Sine dãno. i. sine dactõe.

m ¶ Multomagis. sic. j. de pac. ꝯ ta. fun. vo. l. hac gñali. ꝛ j. ne fide uo. dẽn. l. q̄. ꝛ in lõgobarda ꝺr q̄ socius q̄ credidit socio totũ negoti aũ nõ pr cũ eo inire duellũ.

n ¶ Difficultates. vt. ff. quẽad. te. ap. si q̄s er signatoribꝫ

o ¶ Nõ amplius. i. nõ vltra. xv. dies.

p ¶ Obseruare. i. patere iudicibus.

p ¶ Et alterna. vl' ea q̄ postulauit pduci. vel ea ꝯ quã postrati sunt

q ¶ Eos. iudices.

r ¶ Obseruare. i. obedire. ꝛ ẽ mala grãmatica.

r ¶ Noluerit. si g̃ velint adesse. pñtib⁹ ipis pferenda ẽ. vt h̃. ꝛ in auc h̃ posita. ꝛ j. ti. i. iudices. ꝛ auc. apud. ꝛ in decr. q̄. i. in fmis. in fi. ꝛ sic ẽ erã in iuriu. cõi. vt. s. ꝺ iureiu. pẽ calũ. l. q̄. §. si aũt. ſz h̃ fa cto nõ poterũt plures pduci. cũ dicta sint testificata. vt. s. de pro ba. auc. at q̄ sel'. vel dic q̄ iuramẽtũ fit in pñtia. ꝛ sic pdicta intelli ganc. dicta ãt testis secreto recipiant vt p̃ danielẽ est inductus. ꝛ

uero facta quidẽ p̃ scripturã securi tas ꝫ sit fortuito cãu. vl' incendij vel naufragij vl' alteri⁹ infortunij pem pta. tũc ſz his qui h̃ ppessi sunt cãz p̃ emptõis pbãtib⁹ etiã debiti solutio nẽ p̃ testes pbare dãnũq̄ ex amissi one instrumẽti effugere.

In auc. de testi. §. ſz. col. viſ.

Rogati⁹ vt i' testa mẽtis ſi fortuiti ſl' trãseũtes idẽ ẽ ꝛ ſi p⁹ solutõz rogati in tersint ꝯfessi creditoris dicẽtis pe cuniã debitã solutã fuisse.

¶ Idem. a. Juliano. pp.

s Jq̄ñ inuitos⁸ testes in pecu niarijs ᵖ causis ex ꝺna ¹ lege aliqs traxre maluerit: si q̄ dẽ sua spõte fideiussionẽ sue pſone ᵏ sine dãno ˡ pstare velint h̃ fieri. Sin aũt noluerit nõ carcerali custodia ꝺ trudi. ſz sacto eos ꝓmitti cẽsemus. si enĩ p̃ toto litis certamine iureurã do credẽdũ ẽ se testiũ putauerit hi q̄ eos pdurerũt. multomagis ᵐ pñtiã suã testib⁹ sacto eoꝝ credere debẽt.

¶ Sz cũ opz minẽ testes in hmõi ca sib⁹ ptelari. ꝛ p alienis ꝓmodis su as inuenire difficultates ⁿ disponim⁹ nõ ãplius ᵒ testes obſuare ᵖ ꝓpelli iu dices postq̄ fuerit admoniti nisi tã tũ. xv. dies intra quos iudices pui dẽãt q̄tenus cognitõez suscipiãt: in q̄ testes necessarij visi fuerit vt oĩo licentia eis ꝓcedat. alterutra ᵖ pte cessante ꝛ minime eos ᵍ obſuare ʳ vo lente si p̃ executores admoniti veni re noluerint ʳ testes accipe. ꝛ alteru tra pte pñte que eos introducit ˢ te stimonia coꝝ capere. his aũt diebꝫ ef fluentib⁹ liceat quidẽ testib⁹ discede

fica p̃ probat ꝺ suetudo gñalis. ar. ſ. e. nullũ. Jtẽ ſz h̃ abñte altera p̃ te recipiant ʳ refuat in̄ lnia ꝺ obũciẽdi in dicta eoꝝ. vt. j. e. l. fi. ꝛ. §. fi. ꝛ. §. i.

s ¶ Introduc. siue sit ille q̄ p̃ pduxit. siue ꝯ quẽ pducti fuerũt q̄ mõ eos pducere vl'. cũ petit vt iudex eos recipiat. si aũt v traq̄ pte esset abñs. nõ ꝯdẽr er eremodicũ nec testes testificarent.

t ¶ Rediere. ne leges sint ludibrio. vt. j. de lo. q̄ li. l. fi. §. vbi ãt pu eritis. ꝛ. ff. de adopt. l. emãcipati. §. fi. al's in cipit adoptare.

v ¶ Jactura. fec. n. li tẽ suã. vt instit. de ob. er q̄. de. §. i.

x s Jq̄s ꝯ leges vt q̄ñ soluit qõ dẽ rec cũ le ges vnicuiq̄ suũ ius tribui volũt. vt inſti. de iuſti. ꝛ iu. §. iuris p cep. vel eꝝ penitus reo qõ nõ ꝺz.

y ¶ Publicare. i. p pbl icã manũ autẽticari nõ tm̃ in apto. q̄ sic ñ possent postea pduci testes vt. s. ti. i. auc. at q̄ sel'. alĩ dicũt illam hẽ locũ q̄ñ inducũt li. ꝛ test. h̃ añ. sic g̃ ſz re gulariter post li. ꝛ sel. in ducantur. fallit ñ q̄ñ pñt facile nõ esse. ꝛ sic h̃ intell' p id qõ c. ff. ad. l. acq̃. l. in lege. ꝛ j. de vsur. pu. l. pupill⁹. ꝛ j. de testa. q̄ testã. ꝛ ad idẽ. ff. e. l. curẽt.

re a iudice nullam habente licentiã eos postq̄ affuerint itẽq̄ retraxere ᵗ.

¶ Jpm aũt iudicẽ si p̃ eũ steterit q̄ minus testimoniũ p̃stẽt pti lese. oẽz iactura ᵛ p̃ hmõi cãz illatã ex suis fa cultatib⁹ resarcire disponimus.

In auc. de testibus. §. penul. collatione. viij.

Jq̄s aliq̄d patia tur ab aliq̄ leges ˣ aut alit' le sus aut dãnũ patiẽs ʸ testes apud iudices pducere voluerit ꝛ eoꝝ rũ testimonia pblicare ᶻ aduſari ᵃ au dire testatões ᵇ si pñs est moneat q̄ si venire ꝓtempserit audiat iudex te statões ita tenẽtes ac si pñte eo fac te sint. nec opponere poterit q̄ ex v na ᵃ pte date sint.

¶ Idem. a. Juliano. pp.

c Um apũd ꝓmissarios ᵇ iu dices testes fuissent pducti variatũ erat vtr deberet eoꝝ depositõib⁹ in ᶜ iudicio litigatoꝝ vti. an nõ esset audiẽdus. sancimus si q̄ dẽ in ꝓmisso aliq̄d p̃ hmõi causa statutũ est hoc obseruari ᴰ. sin autẽ nihil ꝓfuerit ꝓ hmõi cãz illatã ex suis fa cultatib⁹ resarcire disponimus.

z ¶ Testatões. i. iurauentũ. nõ dictũ. vel dic testatões. s. faciẽdas ꝺz. n. videre ꝛ audire q̄ sunt testificãtes. alĩ dicũt q̄ erã dicta. vt no. sup̃ lege codicis n. ō.

a ¶ Er vna. q̄ pductio nõ valeret. nisi altera pte vocata. vt hic. ꝛ l. si q̄ñ.

Um apud ꝓmissarios. i. delegatos. vl' dic. ꝓprie poni a q̄ bus ſz recedere soluta pena. ꝛ añ ſniaz ꝛ post. vt. ff. de arbi. si q̄s rem.

c ¶ In iudicio. s. ordinario.

d ¶ Obſuari. q̄ ō. s. p̃ pactũ ꝓuenit. vt ar. ff. de re iu. si ꝓuenerit

e ¶ Sup sint testes. s. oẽs vt differat ab vltimo casu.

f ¶ Jteꝝ. nũq̄d iteꝝ iurabũt. Rñ. fic. vt ar. ff. ō dã. infec. q̄ vna. ꝛ si q̄s. ꝛ forte idẽ in cã ap. si sup nouo capto inducent. ꝛ in sacro ca lũ. diri. s. de iureiu. calũ. l. q̄. in p̃n. fm. ID.

g ¶ Nõ opponi ꝺz g̃ q̄ q̄ alias pr opponi. vt. ff. e. pduci. ſz illud h̃ nõ obstat. q̄ ẽ hic alia cã ꝛ alius iudex.

h ¶ Quasi facias. coꝝ iudice.

a ¶ Seruato. oponẽdi in dicta ꝛ ꝑsonas.
b ¶ Subtracti. ſ. omnes.
b ¶ Quaſi factas. ſ. in iudicio.
c ¶ Morientiũ. i. mortuoꝝ, ꝛ no. qđ in vno iudicio dictũ ẽ valeti alio. vt. ꝛ. s. de arbitriꝭ. l. pe. in. fi.
d ¶ Prediximuſ. s. pri. omni. ꝛc. acc.
e ¶ De fide inſtrumentoꝝ de proba. vi ue vocis dixit ſequitur đ ꝓba. mortue. i. ꝑſcripturã. h.

Debitores. q̃ buſcũq; ſcili cet. idoneos. g ¶ Cõpellet. capti pignoribꝫ ſm ordiez iuſt. vt. ff. đ re. iu. a die. §. i.
h. ¶ Necoberit no. nõ nocere amiſſiõez ſi alis ꝓbet. vt. et. j. e. fic. ꝛ. l. ſtati. ꝛ. l. ſi ſolẽnib⁹. ꝛ. l. inſtrumẽta ꝛ. l. cũ inſtrus. ꝛ. l. nõ idcirco. et. j. de iur̃ do. l. cũ citra. s. fa. herc. l. nõ idẽ. ꝛ. ff. e. in re. ꝛ de pig. l. ſ̃ꝑ. et. s. de pac. l. pactũ.
i ¶ Amiſſio. i. ꝑditõ nec eni ad vnã ꝓbationẽ ꝛc. vt. ff. de teſtibus. l. iij. §. eiuſdẽ. et ar. s. de eden. l. i. et de rei ven. indicia.

I vteris. ſi. i. quãus vl ꝑ ꝑte.
l ¶ Alꝫ. ſ. coheres. vl cortes ſtipulandi vl quũ eẽt creditores duo fecerũt ſibi caueri cadez cartha. ita q; q̃liber ſibi caueret ſta q̃ntate ſeꝑata vt s. ſi cer. pe. eo. qđ.
m ¶ Et paratꝰ. ſ. debitor a quo ꝛc. et qđ dic ſi ita viſũ fuerit ideo dicit. qz ꝛ ciuis poſſet agere excipiẽdo vel acti. in factũ vt. s. de trãſac. ſi ex falſis. alij dicũt non poſſe ciuiliter agi donec vinat delinq̃ns vt poſſit de crimine criminaliꝫ accuſari vt dices. j. e. l. ſi. circa prin.
n ¶ Facere. i. accuſare eo q falſo veteris. vt. j. ſiꝛ vl accu. mortuu. l. ij. vl qz dicat te feciſſe vl feciſſe fieri.
o ¶ Et diſcrimen repete ꝛ paratꝰ. diſcrimẽ. i. dãnũ. piculi. i. pene que infligit ꝑ penã. l. coz. de fal. q̃ ẽ deportatio ꝛ oim honoꝝ publicatio. vt. ff. ad. l. coz. de fal. l. i. §. fi. ij qui ſolũ vtit an patit eandẽ penam. dic ſic. ij põt euadere abſtinẽdo ab vſu. vt. j. de fal. l. ſi falſos. vl dic in dcẽtiũ tm relegandũ qui vtit q̃ põ reſiſtit. vt. ff. de fal. l. falſi. §. ordine. Itẽ no. q ex hac lra dicũt quidã accuſantẽ debere inſcribere in libello ſe ſubituꝝ eandẽ penã. quã ꝛ reus ſi nõ ꝓbauerit. ſic. j. e. l. fi. ꝛ. ff. de accuſa. libelloꝝ. nos dicimus nõ eſſe neceſſe. ꝛ nihilomin⁹ patiet̃ ſiꝫ ritudinẽ ſuꝫpliciũ. vt. s. de aduoca. di. iudi. l. i. ꝛ. ff. de teſti. l. iij. §. idẽ diuꝰ. Itẽ ꝫ ad fi. l. ff. de iof. teſt. papi. §. fi. q̃ eſt ꝫ. vbi ꝑiudicat legatarijs iure iſto ſi ꝫ teſtiꝫ ꝓnũciaꝫ. So. ex teſtamẽto pendet petitio oim q̃ in eo ſcripta ſũt. quo infirmato. cetera nihil valent. ij er inſtõ nõ põdet ꝑ iudicio debiti. ij hinc ſo. eſt ꝫ. ff. đ ex. rei iu. l. i. vbi idẽ i teſtamẽto đz q̃ dic i inſtrumẽto debitꝫ q̃ alijs nõ ꝑiudicet. ij dic q ibi nullũ vl irritũ dicebaꝫ. vbi iudex nil nouũ facit. ij declarat qđ eſt. at in ꝛela officio ſi nouũ facit. qz reſcindit ꝛ facit heredẽ qui nõ eſt. ꝛ deſinere qui eſt. vt dic. l. papi. in fi. ꝛ ff. de vulga. ſub. l. in ſubſtitutõe. alij ſoluũt q ibi fit ius ex ſentẽtia hic nõ qđ in idẽ recidit. alij q ibi legatarijs. nõ aũt coheredibus ꝑiudicaꝫ. ꝛ ſic nõ ẽ ar. ff. s. de inof. teſt. l. ci duob⁹. ij ff. s. de here pe. l. fi. §. fi. ij ſolue vt ibi. Itẽ ff. j. de hijs q. vt indi. l. polla. in. fi. ij ibi exponere retractas id eſt retractare intẽdis. vl ibi trãſactõ. hic ſententia. Itẽ q̃ro an idẽ in teſte vt ſeme falſuz dicẽs nõ repellaꝫ ſi ab aliquo ꝓducaꝫ. hñ. ſi iudex notauit eũ non eſt idẽ q hic. alias ſimpliciter ſuo dicto nõ creditꝫ. ff. vt. ff. ad turp. l. i. §. i. ꝛ. ff. đ infa. l. lucius. accur.

debuiſti.
¶ Idem a. Iuliano.
Aduerſari⁹ tu⁹ apõ acta ꝓ fidei ꝓuincie. quũ fides inſtrumẽti qđ ꝓferebat in dubium reuocaret⁹. nõ ſuꝫſe teſtat⁹ ẽ vereri nõ debes ne ex ea ſcripta quã nec eſſe veram etiã ꝓfeſſione ei⁹ ꝓſtiterit⁹. negocium denuo repetaꝫ.
¶ Impa. Goz. a Marciano.
Late⁹ diſpẽſatoꝝ pecunie ſi
i ob inſtrtoꝝ amiſſoꝝ caſuz ꝓbatõe defeceris⁵ inſpectõne ratõnũ fiſcaliũ fidẽ demõſtrabit⁸.
¶ Idẽ. a. Preſto. ꝛ Marco milit.
Acut iniquũ ẽ inſtrumẽtis vi ignis ꝓſũptꝫ debitores q̃ titatũ debitaꝝ renuere ſolutoi⁵bita nõ ſtatim caſũ ꝓquerentibus facile⁶ credẽdũ ẽ. intelligere itaq; debetis nõ exiſtẽtib⁹ inſtrumẽtis vl alijs argumẽtis. ꝓbare fidẽ ꝓbꝰ teſtis ad eſſe.
¶ Imp. pi. et ma. aa. ꝛ. cc. lucidi.
Latũ tuũ natali ꝓfeſſione ꝓ
s dita. mutilatũ non eſſe certi iuris⁹ eſt.
¶ Idẽ. aa. ꝛ. cc. Clune.
Si ſolẽnib⁹ ſtipẽdijs⁶ honeſte ſacto ſolut⁹ es. licet ſuper hmõi re inſtrũ vt dicis ſcã ꝓdita ſint. tũ ſi alijs⁵ euidẽtib⁹ ꝓbatõnib⁹ veritas oñdi põt. veteranoꝝ priuilegia⁵ ꝛ te vſurpari poſſe dubiũ nõ ẽ.

p ¶ Mõ ob erit. đa res. ꝛc. vt hic. ff. đ re iu. l. ſepe. et. j. res inter alios. ꝛ. j. đ. res iu. nocet ꝓ totũ.
q ¶ Crimi. i. crimia noni.
r ¶ Debuiſti. ex neceſſitate. potuiſti i tñ vt. ff. đ ap. l. a ſtẽtia ꝛ. l. et cautõne. §. i.

Si aduerſarius reuocaretur aliud foꝝ te ſi nõ reuocaret ij diceret ſe nõ vſuꝝ...

t ¶ Vſuꝝ. alijs ꝙbꝫ dãnis⁹ ꝓbatõib⁹.
v ¶ Conſtiterit. vt et j. de fal. l. i. an aũt de falſo poteſt accuſari.

dic q nõ. vt. j. de falſis. ſi falſos.
Late. i. ſolute.
i ¶ Diſpenſatoꝝ. id eſt ꝓcur. fiſci.
z ¶ Defeceris ſecus ſi ꝓbatões habeas. vt. ff. de eden. l. ij. ꝛ. l. ſi quis. §. ꝓhiber.
a ¶ Demõſtrabit. te deficiente eas exhiberi ibi. vt. ꝛ. s. de edẽ. ꝓcu. ꝛ. l. nõ eſt iuſtũ.

Acur ſolutioni. vt. s. e. l. i.
c ¶ Facile. ij ſi crederet⁶ ei q amiſerit qđ ꝓdeſſet. illẽ enim caſu recipit quũ eſt amiſſuz ꝑ aduerſariũ. vt. s. de ꝓba. l. ſi de poſſeſſiõe. Itẽ in alio ꝓdeſt vt exoneret⁶ ſolẽnitate. v. teſtium. vt. s. ti. i. teſtiũ. in fi. ij hic ſi ꝓbet creditoꝝ ꝑ duos teſtes ſe amiſiſſe inſtrumẽtũ in quo cõtinebaꝫ q ticius debebat decẽ. et audiet legi q̃re ꝓbaꝫ debitũ magis ꝑ qđ ex exemplũ tui nõ creditꝫ niſi oꝛiginale oñdebaꝫ vt. s. de edẽdo. auten. ſi quis. ꝛ. ff. ꝙcũq; ij dic q erit ꝓſumptio ſi hoc ꝓbet vt poſſit deferri iuramẽtũ. aliꝫ dicũt hic ſufficere. ar. dic. l. ſi de poſſeſſiõe.
Tũ certi iuris eſt⁵ ſi alie ſũt ꝓbatões. vt. s. e. l. i. nã ꝛ ſi
s ne inſtris de ſtatu ꝓbaꝫ. vt. s. ti. i. l. i. ꝛ. j. de ñ. cã. l. nec amiſſa. ꝛ. j. de rit⁶ nup. ſi vicinis.
Si ſolẽnib⁹ ſtipẽdijs. ſ. excurſis vel finitis honeſte ꝛ cauſatione ſeceſſi ignominioſe. vt. ff. de infa. l. ij. §. ignominie.
f ¶ Sacto qđ faciebãt. vt. ff. ex q. cau. ma. l. pe.
g ¶ Si alijs. quũ nõ ſis in quaſi poſſeſſione priuilegiorum. alias preſumitur ꝓ te q ſis honeſte miſſus. vel negabatur miles ſuiſſe. vnde ꝓbat militiam. alias preſumeretur honeſte miſſus. vt

ar.ff.de mãu.te.l.seruos.ſz nõne ſoli eⁱ ſacõ credit ſi ante fuerat
tunus miles. quidã q ſic.vt.ff.de re milit.non oẽs.ſ.a barbaris
vl dic ibi ſolum volebat admitti ab hoſtib redies.hic aũt erã p
uilegia petit.vñ hic plene pbat.vt hic.t.s.e.l.i.

h Priuilegia q multa ſunt vt.j.de veteranis.p totũ. li .xij .t de
ercũ.vetera.t.j.qñ p
tuo.nõ ẽ neceſſe.l. ve
teráis.

i Vſurpare.i bo
na pte.i.ꝓtinue vti.
vt.ff.de vſuc.l.ij.

Ji cõſtiterit
nul ũ.vt.s.õ
vſufr.l.inter
eſt.t.l.neq.

l Dño.nouã poſ
ſeſſionẽ poſſet inter
uertere.vt.ar.ff.õ vi.
t vi.ar.l.cũ fundũ.et
l.colonus

Jſtrumẽtis
i recte ſec⁹ ſi nõ
recte.vt.s.cõ
munia vtriuſq iu.l.
maioribus.t fac. s.
fa.herẽ.nõ iõ.

n Irrita interue
niẽte ſtipulatõe vel
traditõe.vt.ff.de pa.
l.diuiſionis.

Dm inſtru
mentis.rõ ẽ
ſequẽtiũ.ſic
t.s.de pba.l.cum reſ
ſed q̃d ſi ꝓuenit vt in
ſcriptis fieret ſz amiſ
ſa ſunt.Rñ.ſatis ẽ ſa
tisfactũ iuri.vñ non
tollit veritat⁹ ſubſtã
tia.vt.s.ti.i.teſtiũ.in
fi.ſed i teſtamẽtis ſe
cus.vt amiſſo teſta
mento in ſcriptis de
fiat.pbatio ſm quoſdã.vl idẽ cũ ſit publicatũ.vt.j.de teſtamẽt
l.ij.t facit.s.e.l.i.t.j.de eman.li.l.ij.

Jãcipatõe nõ exiſtat.q amiſſa ſũt.ſine his eñ nõ vale
e ret.vt.j.de adop.l.fi.de eman.li.l.iulem⁹.in fi.quidã tñ di
cũt ſine ſcriptura fieri poſſe p.l.iſtã.t.j.de emã.l.ij.t.l.pe
dicta iulemus.loquit in abñte t alia in adoptione.

q Perſonis.i.teſtibus.
r Fide priuata ſcriptura aduerſarij.ar.
s Non ſolet.vt t.s.l.i.

On ideo co.vacuã.qñ nec ali⁹ poſſidet nec ẽ in poſſeſſione
vt.ff.de ac.emp.l.q.ſ.i.t.l.ij.

v Pretermiſſũ.vt t.j.de acq.poſ.min⁹.t de cõ.emp.ñ id
circo.t.s.de rei ven.l.q̃nẽs.de vona.l.in extrãeos.

Jud eos.ſ.iudices ſm Jo.t ſic ẽ ar.a ꝓrio ſenſu q ſm cõ
a ſciam de hãt iudicare.vl dic apud eos.ſ.teſtes.vt t.s.qõ
me.cau.l.metũ.t de trãſac.ſi maior.

y Beſtã.i.amiſſionẽ.vl dic.i veritatẽ Jctus.

Criptute.ſ.publice amixe.ſi aũt altera ẽ priuata ſtabo pub
lice cũ ſit dignior.vt.j.de Jhen.ſti.optimã in fi.t pone ca
ſũ i diuerſis ita q non aduerſis directo nec p medium.vt
ecce pfero duo inſtrumẽta i quoꝝ vno ꝓtinet me fructuariũ. al
tero me ꝓprietariũ.qõ nõ placet.q2 vtrũq põt eſſe verũ ſi diuer
ſis tpib ad me puenit vſufruct⁹ t ꝓprietas.ſed eodem tpe nõ poſ
ſum eſſe fructuarius formali vſufr.t ꝓprietarius cum ſua res ne
mini ſeruit.vt p tr diffinitione vſufru.t inſtitu.de vſufructu.i
prin.ſed ſm hoc eſſet ex emplũ in aduerſis directo.nã directo ſeq
tur ſi ſum vſufructuari⁹.q̃ non ꝓprietarius.t ecõtra.pone ergo q
pfero vnũ q̃ ꝓtinet me ſolummõ emiſſe.aliud q̃ ꝓtinet q cũ vro
re mea emi eãdẽ rẽ t eaõ die alq̃s pñtib⁹ teſtib⁹.t i vno me emiſſe
i alio mihi vonatũ eſſe t eadẽ die qõ ñ ẽ verifile.t iõ neutr⁹ vr.vt t
hic põt etiã poni i diuerſis ita q aduerſus nõ directe ſed p medi
um vt ſi pduco vnũ quo ꝓtinet q.r.mihi ꝓmiſiſti bonorie.aliõ
qõ dic te ꝓmiſiſſe mihi.r.rome.t hñt eãdẽ die.neutri ſtat p.l.iſtã
ſic t cũ dico hõ ẽ aial.t hõ nõ ẽ ſbã.hæ ſunt diuerſa ita q aduerſa
nõ directo ſed p mediũ.Sed q̃dam dicũt Jo.in diuerſis tm̃ le

giſſe.l.iſtã ita q hõ aduerſis qõ eſt falſum.ſz dicit q ſ eis poterat
intelligi nihilomin⁹ tñ vt dixi t i aduerſis.ſz hæ ſunt i ẽmẽs p obli
quũ.multomagis ſi ſũt directo ẽmia ſibi vrogãt vt primo exem
plo.qñ õz eodẽ tpe me fructuariũ t ꝓprietariũ.ſed quidã ẽ t dic
cũt ſtandũ dignior.pdicta aũt ſeruant qñ ab eadem pte pducũ
tur vt hic.ſi aũt vnũ
ab vna parte pducit
aliõ ab alia pte ſtat
dignior vt.j.de con.
ſti.optima in fi.et
nota q non põt ap
tari p concordia hu
ic.l.ff.de re.iu.vbi re
pugnãtia.q2 ibi eadẽ
ſcriptura ſibi erat cõ
traria. Item intelli
gimus illaz de repu
gnantia pplenitatis
verb⁹.vt.ff.de cõdi.
inſtit.l.ſi ticius.vel iu
ris.vt ptz.ff.de vſu.t
ha.l.p ſeruum.ſ.fi.t
l.vſufr.t de fun.l.vie.
ſed quidã vt hi itelli
gunt eaz in teſtamẽ
to duob codicibus
ſcripto.vt õz inſti.de
teſt.ſ.fi.t in vno ꝓ
neri ſtichũ legatum
ticio.in alio legatuz
ſeio.neutrum valet.
ſed ſi in eodem eſſet
talis diuerſitas tunc
diſtingue vt dixim⁹
j.de teſta.ſi vnus.t ez
contra hunc.l.ff.de p
ba.cuz de etate.ſo.vt
ibi.an ãr idẽ in teſti
bus diuerſa vel con
traria dicentibus ex
vna parte producti
Jdem.ar.j.e.i ex
ercendis.ſz.B.ſ.da

missũ inſtrumẽtũ aſſeuerat hãc ob
tinere potes. Idẽ.aa.t.cc.leõtio.

Jud eos⁹ qui rem geſtam⁹
ignorauerit amiſſo⁹ inſtru
mento⁹ habita teſtatõ nihil
ad pbationem veritatis pdeſſe poteſt

Idẽ.aa.t.cc. ad Seuer comitẽ
Hyſpaniarum.

s Cripture⁹ diuerſe t fidẽ ſibi
inimicẽ vrogãtes.vl repug
nãtes.ab vna eademq pte plate ni
hil firmitatis habere potuerunt.

Imp Conſtantinus ad pplm.

Jercendis⁹ litib⁹ eã vim ob
tinent tam fides inſtrumentor
quã vepoſitiones teſtium.

Imp. Juſ.a.t.c.metue.p.p.

Ontract⁹ vnditionũ vl p
mutationũ vel donationũ⁶ i
timari non ẽ neceſſariuz.da
tionis etiam arrarum ᵇ vel alterius
cuuſcunq cauſe illos tamen quos
in ſcriptis⁶ fieri placuit.tranſactio
num⁶ etiam quas in inſtrumento re
cipi conuenit.non aliter vires habe
re ſancimus niſi inſtrumenta⁶ ſi mũ
dũᵇ recepta ſubſcriptõibuſq ptiuz

potuit ſibi prouidere qõ non eſt in teſtibus.vel aliud in teſtibus.
ideo.q2 videnᵗ ab vtraq pte producti.licet vna inducat.vnde fi
cut in inſtrumẽtis a diuerſis partib⁹ plane ſtatur dignior.ita i
teſtib⁹ plurib⁹ melioribus ſtabit.vt.ff.de teſti.ob carmẽ.ſ.ſi teſtes
t.l.ij.ſ.i.t in auten.de teſt.ſ.ſi vero.col.vij.

Jercẽdis.tm̃ valet duo teſtes ẽtũ inſtrm.vt hic.vñ
i ſz duo reprobẽt priuatũ inſtrm.vt.j.de cõ.ſti.optimã. nõ
tñ reprobãt publicũ vt hic.tres aũt vl ũttuor ſic.vt.s.de
pba.l.cũ pbo t ex.e.c.cũ io.niſi eẽt tale cui eẽt ſtandũ ꝑſumptõe
iuris.t de iure.vt.j.ar.tu.l.fi.ſz ẽ.i auc.e.ſ. ſi vero tale aliq̃d vbi
plus viue voci credi.vñ ſz ibi er vna pte erat inſtrm t teſtes q̃ p
eo teſtificabant.er alia ſolũ inſtrm.vñ ꝑualẽt duo. Jtẽ vt ẽ.s.r.
i.l.i.ſed erpõe vt ibi.t ecõtra fallit hæc regla i plurimis cãib⁹ qui ñ
pbant niſi p ſcripturã vt dixim⁹.s.de pac.l.pactum.

Ontractus.put refert ad vna.t trãſactõz ipropꝛie po
nit.put ad alia ꝓprie.vt.ff.de ver.ſig.l.lalxo.ſ.ſctũ. õz q̃ ẽ
ctus eo q ꝓuenium fic inter ſe.

c Quas.ſ.vonationes.t dic de illis que non ercedunt quingẽ
tos ſolidos.vt.j.de vona.l.pe.alq̃ dicunt quando fiunt inter con
iunctos exigi ſcripturam tẽ.j.ſummam.vt.j.de vona.l.data. qõ
non placet

d Arraꝝ.vt in ſponſalib⁹ erercẽdis.vt.j.de ſpõ.l.mulier.t ẽ hic
ar.ẽ.Jo. q ẽctus arraꝝ fit ẽct⁹ p ſe.vt er.ff.de ac.ẽp.t vẽ.l.et ẽpto
ſ.io qui vina.t ſic põt ibi locũ hẽ ꝓdi.ob cãz.vt.ff.de ꝓdi.ob cauſ
ſam.l.ſi.

e In ſcriptis vt alⁱ nõ valeãt.niſi ſcriptura facta.ar.s õ pba.
cũ res ſm ſe.vl ſm Jo.t ar.q̃ in ẽctu vt añ ꝓuenit vt ſcripta i
de fiat aio etiã gerẽtes nõ ꝓ ẽre quã ſcribat.ſec⁹ ſi a ꝑn.ſim
plr ẽbãt.t poſtea ad pbat
nde ſcriptura.

f Tranſactionũ.ipropꝛie õz ẽct⁹ ſic t ꝓdi.ide.vt inſti.q̃mo.re.ẽ
ob.ſ.ire ẽ.ſz q2 ſenſu.fit iõ ſic õz ſm Jo.

s Inſtrumenta que dicuntur vulgo rogationes ſm Johã.
et ſceda vt hic ſubiicit.vmbreuiatura et prothocollum.t in aut
ten.de tabel.

h Judũ.mũdũ vocat inſtrumentũ i q̃ poſt factaz rogationẽ

omnia ꝓphendunt.ꝛ ꝺra mũdicia.eo ꝙ ſine vitupatõne velet eſſe,ac.

a ¶ Abſoluta.i.ſubſcripta a ꝓnbo.vt i aut.e.§.ꝛ ſi iſtſo .ꝛ.§.optz

b ¶ Aliquod ius.actõnis vel obligatõnis

c ¶ Perficere.i.ꝺimplere.nã pfi.ꝛ ꝺr ſtatuto ꝑcio.vt.j. de pi. et cõ.rei vẽn.l.i. ſz ipleri ꝺr ꝙ traditõem vt.ff. de ac.em.ſi q̃s alienã.

d ¶ Emptoris.ꝟ.m. facit qui virit venditõem ꝑciſe teneri ad rem tradẽdã.vt no.j. de ac.emp. ſi traditio Item q̃d ſi venditor tradat añ mundum completũ.an dñium trãſferat.b.aliqñ diꝛit ꝙ non. ſed poſtea mutauit conſiliuz.vt no.s.de ſuffra.l.vna. ꝛ ꝙ hoc ꝙ trãſeat dñium eſt.ff.de vlo ꝛ elegãter.ꝛ de iure v.l. votis.ꝛ.l.ſtipulatõne ſed de vſuca.p̃t queri ſi dñs non eſt maꝺẽſ an cãm vſuc.præſcr. Rñ.non.nec mitt.naz cuz ſponſa tradit ſpõſo res.ſz ꝺitõnat̃ fit traditio.vt.ff.de iure v.plerũq;.§.ſi autez. fir tñ res ſpõſi ſi hac mente tradat.vel nõ appareat q̃d actuz ſit. ſed non vſucapit dotem niſi poſt nupt̃.ſecutas.vt.ff.ꝙ vxte.l.i ꝛ.ñ.

e ¶ Jam ſcripta.añ l.iſtam

f ¶ Emptõnalib;. ſecunda emptõ

g ¶ Reddere.ꝺi. ex hac.l.vel ac.ex eo ꝯctu.vt.ff.de ac. emp.l. exempto.§.is qui vitua.ꝛ de ꝟ.em.ſz celſus §.i.ꝛ intelligẽdum ꝺi rectam ex empto.cuz ꝯctus tenuit. vtilem cum non tenuit vt qz mõm erat ꝓpletuz. Item ſi aliq̃s eſt paſſus dãnũ arraꝝ.an nihilomin⁹ teneat̃ ad intereſſe. Rñ.non ꝑm.m.ſed az.ꝟ.ff.de p̃cat̃. et hz.§.cum q̃s.ꝛ.j. de er.rei iu.l.ſi cãm.ꝛ.j. de iure vẽ.l.ſi.§.ſi ꝺo poſt q̃.ꝛ.§.ſinaũt affuerit.ꝛ de re.cre.l.generalit.§.ſinaũt.et.ff. q̃ead. te.ap.l.ſed ꝛ ſi quis.ꝛ.j. de pac.vo.l.ſi.§.i.ꝛ.s.de ꝓcu.l.maritus.ꝛ.ff de ac.ꝛ ob.l.obligationum fere.§.ſi.vbi tacite fit nouatio. aut q̃ agat̃ ad arras aut ad intereſſe tm̃ ꝛ in eo ꝓputent̃ arre.ſed.b. ꝺixit ſi agit̃ ad arras.nihilominus p̃t agi ad intereſſe.ꝛ forte q̃ cõſecutus eſt ꝙ pena.i.arras.in intereſſe ꝓputabit.qz cuz poſſet petere legalem ꝛ ꝓuentõnalẽ petita vna vid;z in reſiduo tm̃ agi.vt arg.ff. vi ly.rap.l.i.

h ¶ Repetitõne.de negãda.venditore ꝓtẽ. hac pena ꝑm nos.vt mõ ꝺixi in emptore.ꝛ no.ꝑm.b.ꝙ non dico referre q̃ctum ad iſta ſit data arra loco p̃cij ꝛ arre.vel arre tm̃.qz illud ad aliud intereſt. vt ꝺicit.j.qñ ſz ab emp. ꝺiſ.l.i.ꝛ.ꝺ.

¶ Ꝺices.incipe ꝓſtructũ ea que ꝛc.

i ¶ Velꝛ roma veteri vel noua per excellẽtiam.vt inſtit. de iu.na.gen.§.ſed quoniens

l ¶ Diſpoſuimus.ſ. ad ſiſtrudinẽ q̃z q̃ ſtatuim⁹.s.de iuſtiu.ca.l. ñ.§.finaũt.ꝛ de re.cre.l.pe.§.fi. [illegible] ſubaudi ea.ꝛ ſubaudi ſãcimus iudices ꝛc.ſ.veri⁹ ꝺic ſtatuim⁹ in greca lege quã ñ ſalcimus.

m ¶ Vel procuratores.alꝫ vel procurator.ꝛ tũc plana.alꝫ ſ.p procu. ꝛ tunc ꝺic vel ꝑiam vel ſaltem

n ¶ Depoſitõibꝫ.i.iuramẽtũ.ñ ãt ꝺcis vt ꝺixim⁹.s.de teſ.l.pe.

o ¶ Res.i.negocium.ꝛ hoc vt facilioꝛ ſit pbatõ.vt hic ꝛ.s.vbi de rationibus.l.ſi.ꝛ.ff.de incẽ.rui.nau.l.ne q̃.§.de his.ꝛ vt teſtes a ſuis ñ innocent̃ negocijs.vt.ff.quẽad.te.ap.ſi quis ex.

p ¶ Exigunt̃.qz ſuſpecta videnꝫ prima facie.vt.s.de ꝑ ba.l.pe.vñ pabſentes teſtes vult ꝺare fidem inſtrumento

q ¶ Silis.ſ.ei.q̃ ꝺca eſt.s.pe.tñ.i. vt poſſit eſtimare litigantes vel pcu.eorum

r ¶ Snia.in relocut. vt.ff.de arbi.l.qualez §.ſi.

s ¶ Minus.i.nõ.

t ¶ De nozẽ iudicẽ.reſpectu ei⁹ apud quez ſunt arteſtatones pꝺucte ꝺr prioꝛ iudex.

¶ Ꝺem.a.ꝛ.cc. eidem præ.pre.

¶ Ꝺicit ceſſiue in hac ꝺicta vꝛbe⁹ ſiue in puincijs ꝑm ea que diſpoſuimus⁹ vt poſſint ſi hoc ꝓſpeꝛerint occaſione teſtium in alijs loꝛcis degentium litigantes.vel ꝓcuratoꝛes[m] eoꝝ ibi deſtinare vt depoſitionibus[n] ſub vtriuſq; partis preſentia factis res[o] ad eos ꝛferat̃. Nec etiam in illis ſeruare volumus qui prolatis inſtrumentis fidem adhiberе exiguntur[p]. vt ſi poposcerint in alijs locis id eis facere permittat̃. et hoc ſi iuſte peti iudex inuenerit ſimili[q] proferatur ſnia[r]: aut poſtq̃ in loc̃ opoꝛtunis fides inſtrumento data vel minus[s] data ſuit.referat̃ negocium ad prioꝛem[t] iudicem.

In auten.de teſtib;.§.qz vero multe huius.col.vij.

¶ Sequit̃ auten̄tic⁹

a ¶ Apud eloquentiſſimum.i.ꝛꝺinarium.et ſubaudi recipiant̃ teſtes.ſz ꝟ vid;z in aut̃. vt ꝺefuncti ſeu fu.§.illud.ibi ꝺr.nõ ꝺemandari teſtiũ receptionẽ ſed ꝺictũ iuriſꝺictionem p̃ꝺemãdan. vt ꝺic.ñ ꝑnti.ñ vt ibi vel ibi teſtes ecãt̃ p̃ſentes hic non

x ¶ Exegerit.qz vacillãt.vt.ff.de qõ.l.ex libero.in pau.ꝛ.l.vnius.§.teſtes.ꝛ.s.de teſ. l.nihil.ꝛ in auten. de teſti.§.i.

¶ Ꝺures.l.ꝺrbi ꝺores vel colloni vt ſubꝺicit

3 ¶ Apochis.apocha ꝺebitoꝝ.vt.ff.de ꝺi.inde.l.ſi.§.ꝺicimus.ff.de fur.l.qui tabulas.§. apocha.ꝛ de accep .ſi acceptabilis.§.i.anti pocha vero eſt de ſoluꝯ. ꝛ a ꝺebitoꝛe fit m hunc modum.confiteoꝛ me tm̃ vſuraꝝ noie vt penſionis ſoluiſſe creditoꝛi ꝺatur.ꝛ ꝺr ab ante.quia fit ante apocham ꝑm Jo.alꝫ vt.B.ꝺicunt antipocham ſcripturam ꝺebitoꝛ qua confitetur ſe ꝺebere.ꝛ ꝺicunt ab anti. quod eſt ꝟ.qz fit contra apocham qua antipocha ꝺicitur ꝓfiteoꝛ me ꝺebere. Tercij vt ia.ꝺicunt ꝙ creditoꝛ ſcribit duas apochas.ꝛ ꝺat eas ꝺebitoꝛi. vt vnaz ſibi retineat.ꝛ in alia ſe ſubſcribat.ꝛ reꝺꝺat eam creditoꝛi q̃ nõ placet.vt hac.l.§.i.

a ¶ Percepris. a ꝺominis

b ¶ Eas.ſ.apochas

c ¶ Vacillare.ꝙ negatõem em̃ ſit res ꝺubia.vt hic ꝛ.j.q̃ ad liber.ꝙ cla.ñ ſz.l.q̃.ꝛ de acq.poſ.l.nemo

d ¶ Ꝑpetuam.immo eſt perpetua.quia eſt.xxx.an.xl.rr.eẽt⁹ ꝑpetuã ſed erpone ꝑpetuam.i.ex ꝑpe. Item no.hic ꝙ annue p̃ſtatõi p̃ſcribitur.xxx.añ.quod eſt ꝟ.ꝏ.vt plene ꝺices.j. de p̃ſcrip.xxx.a.ꝛ.l.cum notiſſimi.§.fi. Item ar.h⁹.l. ꝺixerunt quidam.ꝙ ſi.xxx.an. ceſſat in ſolutõne colonus ſit ꝺño p̃ꝺicium.ꝛ amittit poſſeſſionem ſed aliud ſi ſoluit.vt.j. de p̃ſcri.xxx.an.l.male.ꝛ.ff.ꝺ vſu.l.cum q̃ ꝺam.§.ꝺiuus.ſed nos ꝺiſtinguimus an ſoluerit.vt de acq̃r̃. poſſ. l.q̃uis.§.i.vel non ſoluit.vt.j. de p̃ſcrip.xxx.an.l.q̃.ꝛ.ff. de vſu.l. cum quidam.§.ꝺiuus.

e ¶ Jeq̃ apocham.i.ꝺñs vel creditoꝛ

f ¶ Exemplar.ſ.apoche

g ¶ Eius.ſ.ꝺebitoris.

g ¶ Imponēda p̄ ꝺi. est hac. l. r. ꝺic reddere. i. ꝺare. vt. ff. ꝺe ver. sig. l. verbū reddēdi. vl ꝺic, p̄prie q̄ p̄mo ꝺebitor fec̄ ānpochā p̄ti/nente tm̄ se solusse r creditori ꝺedit. r ꝺebitor subscripsit r ꝺebitori ꝺedidit. ꝓpetit g̃ nūc illa ānpochā cū r p eo faciat i eo q̄ ꝺebitor scripserat ꝺūmō ꝺebitori ꝺet apochā. vl faciat apochā in q̄ faciat ꝺebitorē subscribere. r ñ repetet antipoch.

h ¶ Ēq̄tatis. vt r. s. ꝺe le. r ꝓsti. qō fauore r. j. ꝺe se. nup. l. gener. alr. §. i. r. ff. ꝺō le. r se. cō. nulla.

¶ Ompatōes i. assimulationes. accur.

l ¶ Ex cyrographis s. p̄uatis manibus scriptis.

l ¶ Publice. s. apud iudicē vl p̄ publicā p̄sonam.

m ¶ In iudicijs in iudicijs planū ē. i ꝺe/cimb ꝺic. ita q̄ eme/bā a te si oñderes mi/hi instrm emptiona/leq̄ oñderis. r ego hēo illud suspectū tu/pbas p̄ q̄ssibet alias lr̄as. r sic falsitas in ꝺractib ꝺ committr̄ k

n ¶ Ideoq̄ sanci/mus. no. ꝓpter furti/rū piculū euitandū aliq̄ꝺ p̄hiberi. sic. s. ꝺ iureiu. l. generalr. in fin. r. ff. q̄ sanc. co. si fi/deiusor. §. fi. r ꝺe rei ven. si vero.

o ¶ Subscriptiones. hodie idē r si nō sub/scripserint. si tm̄ inf/uenīt tres testes. in auc. e ti. §. i. r. ū. r. §. si tm̄ q̄s fm. ff. vl meli/us hic loquit̄ ꝺe p̄/uata scriptura ex q̄ fit cōparō. r q̄ p eaz/mino. vincere vl iu/rare aliā. iō magis so/lēnis. r autentica ꝺz/eē. ibi ꝺe ea ad quaz. Itē ibi sup summa maioꝛe hba auri. vñ r tres exiguntur ibi vt iurent. hic sufficit̄ duo vt subꝺit.

p ¶ Prius q̄ cōpatio fiat.

q ¶ Lr̄is. ꝺic. i. subscriptione eoꝝ testium.

r ¶ Deponentib. i. iurantib

s ¶ Duob. s. testib. r fac̄. p. SC. q̄ ꝺixit solēnitatē testamēti pos/se p̄ duos teste. pbari. lz septē exigant in cōpositione qō ꝺixim. j. ꝺe le. ta. l. i.

s ¶ Testiū. quas lr̄as fecerāt alibi r ꝓstat eos fecisse. r no. hic ex eo q̄ subꝺit cōpatio efficiat̄ fm hāc. l. plenā fidē hr̄i compatiōi lz p̄ aut. nō sufficit compatō sola. qꝛ opter argumēto alio eā iuua/ri. vt in auc. e. §. si ꝺs igit̄ vult. r. §. si ꝺs aūt mutui. r. §. oꝛ aūt iudi/cātes. r. §. si ꝺo nullū. sed i. §. si vero aliud ꝓtigerit. r. §. si vero mo/rianf vī cōmitti iudici an plenā faciat fidē cōpatio, lz illud i pub/licis. i p̄uatis sec. qꝛ ibi aliud exigit̄ ar. r sic potes hic legere au/tē. r si ꝓtus r c. r ibi plene ꝺices ꝺe hoc statim.

t ¶ Cōpatō. s. lr̄aꝝ ꝓtentiū r subscribentiū. q̄ si nō iueniant tales subscriptōes fiat qō hacten⁹ valuit. vt i aut̄. e. §. si ꝺo null⁹ hoꝛū.

v ¶ Nō aliter em̄. alis ē nō aliter q̄ plana r alis naturalr. r tunc ꝺic. i. naturali ingenio alicui⁹ vl naturalr. i. simplr natura lr̄aꝝ tā/tū inspecta. variatō em̄ plerunq̄ in lr̄is etiā eiusdem inuenit̄ ex/varijs causis. vt in auc. e. §. i.

x ¶ Licer in semetipm. ꝺ refert̄ ad id qō. s. ꝺictū ē ex p̄uata scri/ptura nō fieri cōpatōz nisi ꝺeat subscriptōz triū testiū r̄c. vt q̄ p̄/fers instrm a ticio factū q̄ ꝓtinet̄ q̄ ꝺebes mihi. x. vt a ꝓbolus. ali/

ud ab eoꝺē factū quo ꝓtinet̄ me tibi ꝺebre. c. vl ꝺic emptoꝛ non ꝺū nūerato p̄cio instrm ꝺenꝺitionis p̄fert vt restituas ad̄ sibi r vē/ditoꝛ negat eū. s. emptōz scripsisse. vñ emptoꝛ ꝓducit p̄tioris ꝺebi/ti instrm. ꝛ ꝺ rāsum corrigit̄ p aut̄. ad ꝓx. Itē no. hic ex eo qꝺ ꝺi. hz r̄c. r sic p̄tes videnf ꝓsentire cōpatōi. qꝛ etiā ꝓsentiū p̄tiū nō p̄/sentē fieri cōpatō nisi fm leges. vt. ar. ff. ꝺe postu. quos p̄hibet.

y ¶ Ex fozensibꝫ. i. eoꝝ q̄ ꝓficiunt̄ in fo/ro. i. iudicio puta a/cta q̄ fiūt p̄ tabelli. et geneal r q̄ formā pu/blicā hñt hic ꝺicta. q̄a est vtiq̄ in foꝛo. ꝛ q̄ñ/an foꝛēsi istꝛo nō scri/pto p̄ manū publicā fit hñda fides vt pub/lico. Kñ. nō. ꝛ. ar. ꝺ. vt. j. ꝺe ꝺona. l. in ꝺo/nationibus.

z ¶ Oēs aūt ex q̄bꝫ istris ꝺebeāt fieri cō/patōes ꝺirim⁹ nunc autem quomodo

Ures[k] apochis[3] l redꝺitū vel vsurarū ꝓceptis[a] si q̄s sup his ꝺubitatō fuerit exoꝛ/ta. eas[b] habere se negādo. ius agen/tium faciunt vacillare cū coloni ad/uersus ꝺnm certātes r sibi iniquaz/ sorte libertatē ꝺendicātes. vel ꝺebito/res creditoꝛib⁹ suis tpalē ꝺ p̄scriptō/nē opponere cupientes ad eaꝺem in/ficiatōes p̄ueniunt. Ꝺ resecantes iubem⁹ vt ī p̄fatis casib⁹ vel alijs p̄uatis similib⁹ si voluerit is[c] qui apochā ꝓscripsit. vl exēplar[r] cū sub/scriptōe ei⁹[s] qui apochā suscepit ab eo accipe oīs ei litentia ꝛ facere cō/cedat. necessitate ipōnēda[g] apoche/ susceptoꝛi antipochā reꝺꝺere. ita tm̄ vt si hoc is qui apochā ꝓscribit face/re neglexerit. vl nō curauerit. nullū ei p̄iudiciū ex eo q̄ antipochā nō re/cepit generet. cū hoc qꝺ, p quibusꝺā introductū est. inferre eis iacturam/ mīme rōne cōuenit equitatis[b].

¶ Idem. a. Juliano. ꝓe. ꝓe.

c Ompatōes[i] lr̄aꝝ ex cyrogra/phis[k] fieri r alijs instrīs q̄ ñ fūt publice[l] ꝓfecta. satꝝ abun/ꝺeꝝ occasionē cr̄is falsitatis ꝺare r in iudicijs[m] r ī ꝺctis mānifestū est.

¶ Ideoq̄ sancimus[n] non licere[o] cō/parationes literarū ex cyrographis fieri nisi trium testium habuerint/ subscriptiones[o] r p̄ius[p] lr̄is[q] eoꝝ fides imponatur vel hoc ipsis ꝺepo/nentibus[r] siue cunctis siue omni/modo ꝺuobus[s] ex his sine compa/ratione litterarum testium[t] proce/

Ntequam ꝺe ipsis ꝺicamus. ꝺ ꝓcessus ꝓcedat. ꝺicendum est. q̄ ꝓcessus ꝓcedit. aut ꝓcedit ex officio iudicis. aut ex ꝓsecutione actoris. aut ex cōsensu vtriusq̄. Ex officio iudicis ꝓcedit. vt. C. ꝺe ꝓbat. l. ꝺubium. Ex ꝓsecutione actoris. vt. C. ꝺe ꝓbat. l. actore. Ex cōsensu vtriusq̄. vt. C. ꝺe ꝓbat. l. ꝺubium. Ex ꝓsecutione actoris ꝓcedit. aut ex ꝓsecutione actoris ꝓcedit. aut ex cōsensu vtriusq̄. Ex ꝓsecutione actoris ꝓcedit. aut ex ꝓsecutione actoris ꝓcedit. aut ex cōsensu vtriusq̄. Ex cōsensu vtriusq̄ ꝓcedit. aut ex cōsensu vtriusq̄ ꝓcedit. aut ex cōsensu vtriusq̄. Ex cōsensu vtriusq̄ ꝓcedit. aut ex cōsensu vtriusq̄ ꝓcedit. aut ex cōsensu vtriusq̄.

Ntequam ꝺe ipsis ꝺicamus. ꝺ ꝓcessus ꝓcedat. ꝺicendum est. q̄ ꝓcessus ꝓcedit. aut ꝓcedit ex officio iudicis. aut ex ꝓsecutione actoris. aut ex cōsensu vtriusq̄. Ex officio iudicis ꝓcedit. vt. C. ꝺe ꝓbat. l. ꝺubium. Ex ꝓsecutione actoris. vt. C. ꝺe ꝓbat. l. actore. Ex cōsensu vtriusq̄. vt. C. ꝺe ꝓbat. l. ꝺubium. Ex ꝓsecutione actoris ꝓcedit. aut ex ꝓsecutione actoris ꝓcedit. aut ex cōsensu vtriusq̄. Ex ꝓsecutione actoris ꝓcedit. aut ex ꝓsecutione actoris ꝓcedit. aut ex cōsensu vtriusq̄. Ex cōsensu vtriusq̄ ꝓcedit. aut ex cōsensu vtriusq̄ ꝓcedit. aut ex cōsensu vtriusq̄. Ex cōsensu vtriusq̄ ꝓcedit. aut ex cōsensu vtriusq̄ ꝓcedit. aut ex cōsensu vtriusq̄.

quotiens.pz er pdcis er.v.generibꝫ scripfefieri ꝓpatões.s.er priuatis subscriptꝭ.ꝛ ex publicis,ex forẽsibꝫ,et his duabꝫ q̃ sunt i hac aut̃.sed an cuilꝫet ꝛ a quolꝫet ꝛ ꝯ quẽlꝫet.Kñ.fm io.sic cum simplicit er dicaf eam fieri.sed.ꝯ.totũ ꝯ sic ꝙ dic priuati ad priuatuz mũ,pbãdum vel improbãdũ.Item forẽsis ad forense tm̃ pbãdũ vel improbãdũ.sic de publico ꝛ alĩs.ñ aũt publici ad forẽse vel ecõtra,nec priuati ad publicũ vel econ̄.cuz ẽt diuẽsa forma sit,p posita,sed az. dic̄ qñz ex vno genere ad aliud si sint ciusdem forme.vt ecce forense ꝛ publicum.nam forẽsept formã hꝫe publicã. Sequif alia auf tẽ.ꝛ si ☞ctus,que ẽ in aut̃.e.§.opter.ꝛ.§.vt aũt.ꝛ.§.hꝫ aũt oia.et §.sed ꝛ siꝫs mulier.

Auten.

Si ☞ctus. in ciuitate secus in agris,vt statim dices.

b Colloni.i.ꝓpatiofi

c Argumentũ. qđ dz in aut̃.e.§.opter.

d Ei soli.no.hic effectũ ꝓpatiõis.nã oli in totũ credebaf.vt i l.ꝓpatões.ꝛ in aut̃.e. in prin.hodie ☞o qñz ꝓmittꝫ iudici vt vnã qualẽ qualẽ assumat inde fidẽ.qđ est i publicis.vt in aut̃.e.§.si ☞o nil'is hꝫ.qñqz etiam plꝰ argumẽti erigif vt hic.qñqz nullo mõ vt qñ ab vna pte instrꝫ ꝛ vor vna. ab alia ☞o sola ꝓpatio lraꝫ.vt in aut̃.c.si ☞o tale.lz q̃dã dicãt alif sꝫ plus testibꝫ q̃ instrꝫis credi.qđ est falsum.ꝛ hñt hic aut̃.hodie magis rc̄.q̃,ñ legif. sed intelligc vt dixi.ꝛ est rõ.qz alr rc̄.vt in aut̃.e.§.i. Item cautius fit hodie ꝓpatõ.nã distinguif vtꝫ fiat ☞ctus supꝫ minore sũma libꝝa auri.ꝛ tũc indistincte duo testes sufficiũt siue in scriptis siue sine scriptis.siue a pitis siue ñ siue in ciuitate siue extra.si vero vltra.fiq̃dẽ imperitꝰ ꝛ in ciuitate ꝛ in scriptis tunc.v.vt in aut̃.e.§. opter.si sine scriptis impitus.vel ecõtra pitus in scriptis vel sine scriptis tunc tres.vt in aut̃.e.§.si quis igif.ꝛ.§.sed ꝛ si ꝙs mutui. ꝛ.§.sed si instrꝫa.ꝛ dz in scriptis qñ id agif vt ñ alr valeat. nisi fiat scriptura vt innuit in aut̃.e.§.ꝛ hoc dicimus.ꝛ s.e.l.☞ctus.i princ. ex pdictis aũt instrꝫis fit ꝓpatõ priuate q̃dem scripture si superfint testes ꝛ ꝓprie subscriptõi attestenf.vel q eis r ñnbꝫ est facta carta ꝛ si alio argumẽto iuuaf vt hic ꝛ in aut̃.e.§.ꝙ.ꝛ.iñ. Si aũt ẽ pub. ꝛ tunc si supest tabellio cũ alĩs q̃ interfuerũt siue ẽt ipe solus ñ fit ꝓpatõ. Si ☞o ñ supest sꝫ minister vel ānumerator supest fit ꝓpatio lraꝫ tabellionis ꝛ signoꝫ ꝛ subscriptiõũ.sꝫ ñ si supest minister vel ānumerator nũcẽt subscriptiõũ fit ꝓpatõ.vt in aut̃.e §.si ☞o moriaf.ꝛ.§.se ꝛ hoc in vltr.in agris ꝯua.l.veterẽ.vt in aut̃.e.§.hoc autem.vt duo sufficiãt nisi ☞ctus excedat q̃nquaginta libras auri. vt.s.si cer.pe.l.fi.

c Dm quidam.instrm̃ publicum

f Cartulã.quãcũq̃ ẽt priuatã qñ est ꝓducibilis

g Imposuerit.cũ apparet suspecta vt.s.e.iudices.ꝛ.s.ꝛ' pba. l.penul.

h Quasi falsum.s.accusando.nã ẽt ercipiẽdo dicere posset

i Qđ existimãs.no.sufficiẽ fuisse exhibuisse nisi iuref̃ calũniã dicrã id se postulare.sed hodie ñ iuraf cũ semel fit iuratũ. vt i aut̃. de his qui ingre.ad ap.§.fi. vel verꝰ hoc est alia cã a prĩa.qz hoc criali de cal'.iurari vt diximus.s.de iureiuf.cal.l.i.in prin.ꝛ est sic iuramentum. vt ff.ad exhi.l.thesauris

k Pagina.q̃ inscriptões dñt fieri ab accusatoribꝫ,vt dixi.s.e.l. q̃.ꝛ criaf hic agif.sed q̃dã sumũt hic ar.q̃ vo nec de crimie ꝓ agi criaf.r.qz viuit q̃ dz ꝓmisisse crimẽ̃ agif ciuil'r ꝛ ꝓ eis ff. de carbo. edic.l.q̃.ꝛ.s.vbi cã fif.l.i.ꝛ.j.si ex fal.inuꝫ.ꝛ q̃.ꝛ.s.e.l.q̃.sed falsum ẽ vt.j.ad.l.cor.de fal.l. damus.ꝛ.l.fi.ꝛ.s. de trãsac.ℏ ex falf.et du ri.ꝛ.e.l.q̃.

l Cũ sulꝫeat. facz qz ꝓsumif q̃ hꝫeat eã cũ habuerit tpe lit.ꝛ. vt.s.ad exhi.l.ñ ignorabit. Itẽ no.sufficit q̃ iuret. secus in creditore.vt.j.de pig. ac. si creditoz.qz ille er ꝯ ctu tenef de dolo et lata culpa ꝛ leui hic nõ. itẽ creditoz liberaf eo ꝓbato.hic ãt ñ sentit tale emolumẽtum. ꝛ ideo sufficit si iuret.ꝛ est si.huic.l.j.de iu. do. in pe.l.fi.§.fin aũt dubitatõ.itẽ nota q̃ hic accusatore ñ ꝓbante cogif reus se defẽdere per iuramẽtũ alioq̃n ꝯ eum pnũciaf. vt.s. de ꝓbat.l.pe.

m Dolo.de culpa em in suis ñ tenef. vt ff.so.ma.ẽt.§.i.in fi.

n Reuerẽtia.vt.ff. de ꝛdi.instit.q̃ sub cõdi.circa prin.

o Ei ꝓstamus. qđ falsum dicunt

p Per solitã. vt si inter.re. l' supplicatõez factã a p.p.

q Sopita.vt.s.ꝺ trãsac.fris.ꝛ inst. de pe.te.li.circa prin.ꝛ j ꝯ agri.ꝛ cẽ.l.libꝰ.li. fi.sed vide post sniaz audiri vt.j.si e fal.instru.l.i.ꝛ.q̃.que sũt ꝯ. So.hic ñ soli instrꝫo habuit fidẽ iudex,ibi sic,vel hic q̃ ab initio fuit,de hoc q̃stio.ibi non.ꝛ hoc vera

r Plus valere ꝙ ꝓ scripturã de,qua dẽm est aliud fingif q̃ sit vez.ideo dicit ꝙ ꝓmittat.

F Ꝟcrbo.ꝓmittur ãp hoc,ismũ generalẽ spãlia subiectur' posstea.ꝛ pone casum vt.s.qõme.cã.l.fi ꝓ impssionem.ꝛ.ff. ad mac̄.l.si filius.§.pe.ꝛ.l.sed iuli.§.sed mutui.ꝛ de le.i.l.qui quartas ꝛ de hꝫe.instit.l.quotiens.§.i.ꝛ de ꝛdo.inter vi.ꝛ vt.si sponsus.§. circa.ꝛ.s.de ꝓba.cum ꝓbo.ꝛ.l.ad ꝓba.ꝛ.j.de eman.l.i.ꝛ.q.ꝛ.j.de dona.l.nec ignorans.ꝛ.s.de trãsac.l.cum ea.ꝛ.j.de ꝯhen.emp.l.iũ.ꝛ.si fi̇cer.pe.l.si ex precio. Sed videtur huic legi ꝯ.j.ar.ru.l.fi.si sibi speciale.sic ꝛ.ff.de vsu.le.si alĩ.fm io.s. vel ibi non constabat aliud actum fm.r. item fallit hꝫe regula.j.ad vel.l.antique.ibi speciale.g̃ sic in re iudi.fallit.vt.ff.de re iudi.res iudicata.ꝛ in iureiurãdo.vt.ff. de iureiu.l.sed ꝛ si possessori.§.item.ꝛ in transactõe vt.ff.de iureiurã.l.q̃.ꝛ in repudiatõne hereditatis.vt.ff.de acqui.hꝫe.l.is qui putat.ꝛ in casibus illis vbi fit ius ex sententia.vt.ff.de inof. testa.papi.§.fi.ꝛ de sta.hꝺ.ingenuum.ꝛ de li.ag.l.i.§.fi.ꝛ.l.q̃.ꝛ.iñ.in princi. item fallit hꝫe regula in obligatõne litterarum post biennium. vt j.de non nu.pe.si intra.item fallit.vt.ff.de le.i.l.iñ.ꝛ de suppel.le.l laꝰeo.

a Eta si mulata.forte tutoz erat q̃ administrabat.ideo ꝙ rem pupilli emere ñ pt.si fac̄ ꝙ vtoz̄ vt.ff.ꝺ au.tu.l.v.§.pupillus.ꝛ de ꝯ.emp.si in ẽptõe.§.fi.vel in dignitate erat.vt.ff.de ꝯ. ẽp. nõ lz.vel pone.s.qõme.cau.si ꝙ impzessionẽ.ꝛ.ff.ꝙ so.duobꝰ.et.j. si ꝙs alteri vel sibi.l.multũ.ꝛ.j.ad vel.si cum pater.

v Non pñt in rei veritate.nec in pñdicio ꝛ fit hꝫe simulatõ ꝺ pson̄a in pson̄am.vt.j.e.si ꝙs gestum.alr a tã in cãm.vt.j.e.l.prima.ac.

Vlus valere quod agitur q̃ qđ simulate concipitur.

Optõe.fit'abit creditor ẽptõez.t sic fec̃ fieri instr̃m cũ essz pign⁹.t si ad diẽ rẽdere eẽ pecũia esset res mẽpta,nõ valz cũ fit in fraudẽ legis ꝯmissorie.vt.j.ff.de pac.pig.t le.cõ.l.i.q̃ t.iq̃.vl'fruct⁹ voluit lucrari,ne teneret̃ imputare in sorte vl'nõ vti tem vltra legitimaz vsurã eos esse vel euitare iura cãonũ q̃ ꝺ vsuras recipiẽdis dicũt. ꝺ q̃ dẽ nõ valẽt sic̃ sic pacta q̃d ãt si ꝺ iurauit, m̃. idẽ.vt.ff.ꝺ le.t cõ. nõ dubiũ.in fi.t fac̃.j.de ẽptõ.ep. si ancillã.

Si ꝺs gestuz, scribi in graue dẽ vsuraz vt j.de vsu.l.eos.§.fi.vel pone in vẽdẽte q̃ faciebat alios vẽdẽ. sic t ff.e.l.q̃. posunt in emẽte.t sic differt ꝺ abilla.vel illa spãl'ꝺ gñali hẽ.vl'ibi ꝓblica carta fuit.ꝺ nõ.t fac̃.j.sic̃s al.vl'si.cũ ꝓpa.t.j ad vell.si cũ.t de.w.inter vi.t vr.l.q̃.t.iq̃.

Si falsuz.procurator tu⁹ cũ ꝺ lxret locat̃ domũ mãdato tuo vendidit eã t fecit te subscribere cum crederes locatõz,sz erat venditio.nec vt vẽdito. qz nõ cogitasti.nec vt locatio valet cũ accipiens nõ ꝓsensit in ꝺ.ff de ꝺ.ẽpt.in vẽdit ꝺ ilv t.j.de w.nec ig̃rãs.de reb⁹ ali.nõ eh.l.q̃.t de mãd.l.cũ mãdati.t.ff. de trãs.l.cũ acq̃l.

a Velut.instr̃m.

b Relecto.s.in fi ꝺ

b In virorũ.Ꝺ cru. nã in vẽditõe nõ ꝓsentit q̃ subscripsit, in locati. nõ ꝓsentit q̃ accepit sz.ꝺ.e.l.i.vbi ꝓsensit ꝺ rati. t ideo valet.

c De ꝓmodato.dixit de ꝓditõibꝫ q̃ꝫ petit q̃d dari.nũc de actionibꝫ q̃ꝫ inesse petit.si res nõ restituat q̃ q̃z ex ꝺ cẽtꝫ veniũt. de his dicẽ p̃mittẽs ꝺ eo q̃ ꝺ gña accipiẽtis accipit.

Acq̃dẽ.q̃ maiore.cui resisti nõ p̃t.vt.ff.q̃ me.cã.l.q̃.

e c Nõ solẽt.iure ꝺcto nisi vicio eius⁹ casus inciderit.vt.ff e.in reb⁹.t.l.si vt certo.§.q̃ ꝺno.t.§.sed instit.q̃.mo. res ꝺ hat ob.§.item is

f Suscepisse.spãli pacto nõ gñali.vt ff.si q̃s cau.l.sz t si q̃s. §.q̃situm.

g Cõcentõis.ꝺctus.n.t̃c.vt.ff.de ꝺpo.l.i.§.si quenit.t fac̃.ff.loc.si domũ.t de ꝺxn.cmp.si q̃s fundũ.

Quum cũ.suscepit.et accõmodatõe a socero tuo

i Ienũ,adito pside t̃c.q̃ ẽ.j.sz cur.pbat ꝺ socer.imo cõmodatar⁹ q̃ affirmat ad certũ vsum.t tps sibi ꝓmodatũ kañ.ꝺ ottabat ancillã ad certũ vsuz ꝓmodatã puta lanificiũ. sz dicebat ꝓmodator q̃ ad certũ tps ꝓmodauerat.ꝺ pbare ꝺz q̃z ꝺ cũ psumit̃ q̃ vsq̃ ad finẽ misterij ꝓmodauerit.Rm Joh.t sic añ tps nõ ꝺz revocare.q̃ ꝺ esset vsu finito.vt.ff.ꝓmo.in ꝓmc dato. §.fi. t dicebat q̃ ancilla erat ꝓmodãtis vel aliena nõ curo.ff.e.ita vt si fur,vl' alit̃ dicas q̃ ille ꝓmodit̃ dicebat socer tuũ ei ꝺnasse,nec ob.ꝺ de pba.siue.q̃ ibi reall.ꝺ psonali agit̃ actõe ex ꝺctu.

Erestituẽdis.videras.s.alicui.

d l Postq̃.vel añ.q̃.vt statim dices.

l Extenuatũ.i.solutũ. Etc.

Jmpa.Vale.t Gal.Ruphi. Ꝑcibus rei vitas potius q̃ scriptura ꝑspici debet.

Jmpa.ꝺyo.t maxi.aa.t.cc.Sotez Cta fiducia velut nõ ipe sz eius⁹ vtor ꝓpauerit vitatis subaz mutare ñ p̃t q̃o itaq̃ facti p iudicẽ vel p̃sidẽ exaiabit̃ pumcie.

Idẽ.aa.t.cc. Maxumino.

Optõe pignꝰis cã facta ñ q̃ scripturã sz q̃ gestũ ẽ inspicit̃.

Idẽ.aa.t.cc. Decio.

Q̃s gestũ a se fecerit aliũ exgisse ꝺcit pl⁹ actũ q̃z scriptũ valet. Idẽ.aa.t.cc.victo.

Si falsum ꝓinstr̃m ẽptõis ꝺscripturã velut locatõis q̃z fierit̃ mãdaueras subscribere te nõ relecto. sz si dẽ hñtẽ suasit.neutꝫ ꝺctũ in vtroq̃ altrutꝫ ꝓsensu vitiãtẽ ꝓstitisse ꝑculdubio est.

De commodato.

Jmpa.ꝺyoc.t maxi.sicole.

Aq̃dẽ q̃ in maiore auferũt: vetrimẽto cor q̃ ꝺ res ꝓmodant imputari nõ solẽt. sed cũ is q̃ a te ꝓmodari sibi voluẽ postulabat hostilis incursionis ꝓtẽplatõe piculũ amissionis.t fortunã futuri dãni in se suscepisse ꝓponat.ꝑses ꝓuincie si ꝓbaueris eũ indẽnitatẽ tibi ꝓmisisse placitũ quietõnis implere cũ ꝓpellet. Idẽ.aa.Elizano.

Cum eũ q̃ tuã misteriũ cãsuscepit ãcilla.ad restitutionez eius⁹ bona fides vigeat. ꝑsequẽs ẽ m Cõmodati.distingue ẽ cũ rẽ meã obligo p alio.aut trado illi vt obliget aut ego obligor p illo.t si vado. aut gratis.t tũc ꝺcit̃ no ꝓmodati.vt ꝺ.aut nõ grat̃.t tũc ꝑscrip.ff.vl'loca.vt.ff.de p.ff. rogasti.§.fi.si ãt ego p alio obligo aut p p̃te. t tũc agit̃ mandati aut ad p̃te.t tũc ne.ge.vt.ff.e.si vt certo.§.nũc videdũ.t.§. rẽ tibi. t ff.mã.l.ex mãdato.

socer tuus⁹ hoc rei cã tradidisse. ãcillã adito p̃side,pruincie,pbare vt fidẽ suscepta is aduersus quẽ supplicas cõpellat agnoscere.

Idẽ.a. Soterico.

Erestituẽdis rebꝫ q̃s obligãdas p se vederas p⁹ q̃ debitũ sint extenuatũ ꝓmodati actõz ẽt adusus ꝺxredes eius⁹ exercere potes. Idẽ.aa.t.cc.fausti.

Retextu debiti⁹ restõ ꝓmodati nõ ꝓbabilit̃ reculat.

De pignoraticia actõe xxiiij.

Jmpa.Alex.a.Demetrio.

Quod ex opibꝫ ãalle vl' ex cõpẽsatoibꝫ dom⁹ quã pignꝰ ꝺtineri dicis ꝓceptũ de debiti q̃titatẽ releuabit.

Idẽ.a.Victorino.

Creditor q̃ ꝺdiũ pigꝰi nexũ retinuit fruct⁹ q̃s ꝓcepit vel ꝓcipere debuit in rõnẽ exonerãdi debiti cõputare necesse hz.t si agat̃ vteriorẽ ꝓstitutꝰ eo quoq̃ noie pignoraticia actõe obligat.

Idẽ.a.Hermeo.t maximelle.

Actũ vulgare q̃ ꝓposuistis vt si ultra certũ tps pecũia soluta nõ fuisset ꝑdia pigꝰi vel hypothece data vẽdere liceret.si admittit debitor aduersus creditorẽ pigꝰatitiã actõez. Idẽ.a. Dyoscoro.

Si creditor sine vitio suo argẽtũ pigꝰi datũ ꝓdiderit restituere id nõ cogit̃ sz si culpe reus ꝺpndatur vel nõ ꝓbat⁹ ma

o De pig.act.Accedit opibus.ꝺcis tu debitor

q Perceptũ. vel q cipi potuit.vt.j.l.pr. t.l.fi.t.j.de distract. pig.l.fundũ.t.j.de pig.si ꝺnus.t.ff.q̃.cau.pig. ta.ꝺ.l.cũ debitor.t.j.de ꝓtu.pig.l.q̃.

r Relevabit.ff.de pig.ac.l.si pigꝰe.in p̃n.

Creditor hz.vt.ꝺ.l.pr.t.j.de vsu.ex p̃dq̃s.

t Cõstituit.dolo vel culpa.i faciendo q̃ facẽ nõ debuit. vel omittẽdo q̃ facẽ debuit.sec⁹ si fuos ꝓ maleficiꝰs coercuit.vt.ff.e.l.t elegãter.in fi.

v Obligat̃.vl' ad dãnũ resartiẽdũ vl' ad debitũ eroguerãdũ admissa ꝓpẽlatõe in eo q̃ res deterior facta ẽ.vt.j.e.creditor.

Actũ q̃ ꝺz.vt.j.de pac.pig.l.i.t.ff.de pig.si fundũ. in fi.

p Actõez.si forte creditor plus vendidit.vt.ff.e. q̃uis. in fi.t.l.se.t.j.de iure dot.l.fi.§.si vero creditor.vel nondum vendidit.vel male vendidit dolo malo vel añ diem.vt.j.si ven.pig. aga.l.i.

Si creditor.sine vitio.i.sine dolo vl' lata culpa vel leui de q̃ bus tenet̃ creditor.vt instit.q̃.mo.re ꝺ.ob.§.fi.t.ff.e.si cuz vẽderet.§.fi.t.l.ea.t.j.de pig.l.fic̃.

a Perdiderit.t ita fortuito cãu amisit.

b Nõ cogit̃.t ad debitũ tenet̃ debitor.vt.j.e.l.pr.

c Ꝺz manifestis nõ manifestissimis.sz in crimine ꝺ obtinet.vt.ꝺ de pba. sciãt.

d Perdidisse.ꝺ.l.q̃ ꝓdidit pignꝰ ꝺz pbare sz ocs.vt.j.de testa

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

publicani ꝛ.s.ꝺe teſti.l.reſtiũ.in fi.ꝛ ꝺe fi.inſtr.l.ſicut.ſz an ſine cꝭpa ſe ꝓdidiſſe ꝓbare ꝺebeat ſub iudice his eſt verbũ. Quarũ. Ḃ enim diſtinguebat an ꝺebitor ꝓfiteat amiſſum.vt tũc ipe a bitor ꝓbet culpã.aut diffiteꝛ ꝛ tũc creditor ꝓbat amiſſionẽ ꝛ ꝑ ꝯñs cãm amiſſionis ꝓbare ꝺz.ſ.ſine culpa ꝓdidiſſe ſe.ꝛ ꝑ eo.ff.loca.ſi q̃s funduz alꝫ ſi q̃s domũ.ſ.imperator.ꝛ.j. ꝺe pi.tu. ſi tutor.ꝛ.ff.ꝺ erĩ.ꝺe reiu.l.ſi rẽ iudicata.ſz ☞.ꝛ Jo.ꝛ H.ꝛ Az. ꝛ nos ꝺ diam⁹.n. indiſtincte ꝺebitorẽ ꝓbare ꝺebere culpã.vt ff.ꝺe pba.quoꝯ.ſ.qui dolo.ꝛ ꝺ admi.tu.l. cyrographis. in fi.i. rñ.ꝛ ꝺe le.ĩ.oia.ſ.ſpecies.ꝛ.j.e. ſi nil'o. nec ob.dic.l.ſi q̃s fũduz. ff.locan.ſ.impa. nec illa ſi res. q̃ ibi ꝓbat eoꝝ ꝑpo q̃ nõ ꝓbaſ ꝯ rũ.vt ꝛ.j.q̃.mi. non poſ.l.ſi. Jtẽ ꝓbis q̃ põt vnũ ee ſine altero. põt enĩz ꝓbare amiſſionez creditor. nec tñ ſine cꝭpa. Jtẽ q̃ tantũ ꝺz facere cõfeſſio ꝺebitoris ꝓfitẽtis amiſſionez. quãtũ ꝛ ſi creditor ꝓbaret. nec pl⁹ nec min⁹ Jtẽ nec ꝺz ꝺbitor in eo ꝓbãdo grauari quo ꝓbato non ꝺebeat releuari.vt.s ꝺe ꝓb.l.ad ꝓbar'ez vt.in fi.fin ỹr. Jtẽ arg.huic.l.ꝯ. s.ꝺe fi.inſtr.l.ſi. ſz ibi ſolui.

Qꝺe fortuit. latronũ qui palã bona ſpoliãt.vt.j. ꝓpoſi.l. i.ꝛ in auten. vt nulli iudi.ſ.pe.in furto ãt dic.vt.ff.ꝓſocio.l.cũ duobꝰ.ſ.dãna.

b Preſtãt.vt.ff.ꝺ pig.l.ſi inſ.ſ.q̃quid ꝛ.j.ꝺ pig.ſicut.ꝛ.ff.e. ſi cũ vẽderet.ſ.fi. ꝛ ꝺ man.ſe.l.fenerator.ꝛ ff.ꝺe fideiuſſ.l.amiſſi.in prin.ꝛ.j.ꝺ piculo.ꝛ.cõ.l.mortis.ꝛ.j.lo.l.i. ꝛ.iũj.ꝛ.ff.ꝺe ꝺ.emp.fiſtulas.ſ.fi.ꝛ ꝺe picu.ꝛ.co.rei.vẽ.hoc ita verũ ſ.fi.ꝛ.ff.cõmo.l.ſi vt certo.ſ.nũc videndũ.ꝛ ꝺe reg.iu.ꝯctus.ꝛ ꝺe adm.rerũ ad ci.ꝓ.l.q̃.ſ.ſi eo tpe.ꝛ ꝺe ꝑ.ver.ſi tibi rẽ.q̃.rñ.ꝛ.j.mã.a ꝓcuratore.

c Sũmouet.vt inſt.q̃ mo.re.ꝯ.ob.ſ.fi.ꝛ.j.ꝺe pig.ſeruo.ꝛ.j.e.pignus.

ꝺ Placuerit.ꝛ ſpeal'r.ꝛ incõtinẽti.vt.s.ꝺe neg.g.negociũ. Creditor.ꝺebiti.i.in cõpenſatõez ꝺebiti.

e f Fecerit.alꝫ nõ.ꝛ.s. fecit ꝺeteriorez ꝛ facit.ff.e.eleganter.ſ.fi.

g Neceſſarios.ꝛ vtiles vt.ff.e.ſi neceſſarios.ꝛ.j.ꝺe pig.in ſũma moderatos tñ.vt.ff.e.ti.l.ſi ſeruos.

Jnulla culpa.in faciẽdo.ſegnicia in omittẽdo. nã ꝺ vtro q̃ tenet.vt.ff.e.ſi ſeruo.

i Pertinet.vt ꝛ.s.e.ſi creditor.in prin.ꝛ.l. q̃ fortuitis.ꝛ j.ꝺe pig.l.ſicut.l.ſeruos.

k Erpiri.fa.j.ꝺe diſtr.pig.l.ꝛ.qui ſub imagine. Jgn⁹ in bonis.i.dñꝰ.vt hic ꝛ.ff.ꝺe diſtr.pi.l.reſcriptũ.in prin.ꝛ.j.ꝺ edi.edi.q̃ ſic.ſ.q̃ pignori.ꝛ.ff.qui ꝛ a q̃.ma.li.nõ ſi.generaliter

m Jõq̃ nõ ẽ bõa rõ. adde g̃ quũ nec creditoris cꝭpa interueit

n Perire niſi creditori cꝭpa poſſit imputari.vt.s.l.pꝛ vl'pactũ vt.s.ti.l.i.vl'moza.vt.ff.ꝺepo.l.ſi in aſia.ſ.fi.

o Jꝺorteis.ꝛ in tutiori loco reponi nõ poterãt.vt.ff.ꝺe dã inf e.l.vtiq̃.ꝛ ꝺe admi.tu.l.tutor pupillo.ſi.

p Dñi.no.ar.q̃ non intelligitur culpa quã conſuetudo admittit ſic.ff.ꝺe ed.ed.quis ſit fugitiu⁹.ſ.apud labeonem ꝛ.ff.ad mac. Litĩ.

Qꝺe credito res ſucceſſe rũt.ĩ ius vniuerſũ.ſec⁹ in emptoribꝰ.vt.j.aduer. creditumũ.ꝛ rõ q̃ eum prior tenet tm̃ rei vẽ. ꝺebitori. ḃ aũt etiaz pigrancia q̃ ẽ ꝑſonalis. et ſic durat. xxx. an.vt.s.ꝺ oſti.pe.l.ũ r

C Depoſita.vt.j. ꝺ vſu.l.acceptã in iudicio ãt ſola oblatio ſuffic.vt.ff.e.ſi res.ſ. fi.ꝛ.l.aliena.ſ.ũ.ꝛ.ff. q̃ mo.pi.vl'hy. item ſ.i.

e Logi.l.x.vel.xx. an.q̃ ꝑſonal' eſt pigraticia.vt.j.ꝺ diſtra. pig.l.fi.ꝛ iõ ei⁹ vita. xxx.an. vt dicta.l. ꝺe oſth.pe.l.ũ.ꝛ.j. q̃bus ñ ob.lõgis.tẽ.ꝑ. nec mutui. ſed q̃n naſcat dic vt.ff.e.ſi rẽ.ſ.oio. vl'iõ heres ñ ꝑſcripſit q̃ ſucceſſor ẽ ſcie ei⁹ vt.ff.ꝺ diuer.ꝛ tẽ. ꝑ.an vicĩũ q̃ q̃ creditor ñ ꝑſcripſit.ꝓpter ſcienã rei alie. vt.ff ꝺ vſuc.pign nõ dico ꝓpter malã.fi.ſicut ꝛ fructuarij colon⁹.vt inſt.p q̃ſ q no.ac.ſ.ſz bone fidei.idẽ i here ꝺẽ.ſz an lõgiſſimo ꝓſcribz. Jo.vnic.ac.

r Dzi ginem.i.te obligaſſe ei rem ꝛ tradidiſſe.et ſic plumic hodie hẽ. q̃ ab initio habuit alꝫ ſeruus niſi poſſediſſi tpe liẽte.vt.s.ad exhi.nõ ĩgrabit quĩ non ꝑſumat.reiven.tenetur alꝫ nõ tenet vt.s.ꝺe ali.iu.mu.ca.fa.l.i.

v Dñiuz ꝺebes.ſz an creditor poterit diſcere nõ es ꝛ ñs tu ꝺebitor q̃ agis rei vẽ. q̃dã q̃ nõ q̃ non põt referre qõem dñũ.quĩ ab eo cãm hẽat ꝛ ꝑ eis hec.l.ꝛ.j.ꝺe nõ nu.pe.l.i ꝛ.j.ꝺ ꝑ.xxx.an. ſi q̃s ẽptõis.ſ.ſup illꝫ.tu dic q̃ ꝑt. vñ etiam dñuz ſe eſſe tũc ꝺz ꝓbare. ꝛ q̃ hic dicit ſufficere ꝓbari originez. verũ eſt niſi referat q̃ dñũ. vl' ꝓbare hic originẽ ſufficit vt ꝓſcriptio nõ oppona. vl' dic vẽdicari dñiuz.i.rẽ ſuã ꝑ pi ac.ꝛ ꝺ ꝺiri.j.ꝺ ꝑ.xxx.an. ſi q̃s ẽptõis.ſ.pe.

r Tueri.quĩ ꝛ ipe poſſidet.

r Probãdi ſi q̃ ſit ꝺebeas vl' nõ.

y Tu.ſ.ꝺebitor.

z Vẽdicatõez.i.ꝑ q̃ſ ſeruianã ſiue hypothecariã q̃ idẽ ẽ vt inſti.ꝺe ac.ſ. ntẽ ſeruianã

a Jnducit vt creditor ꝓbet ꝺebitũ.

a Et tibi.ſ.eo ꝓbato

b Difficil'.ſ.ꝺe iure etiã p' lõgũ tpis nec poterit creditor obijcere q̃re tã lõgo tpe ꝺebitorẽ ꝺimiſerit.vt hic ꝛ.j.ꝺe nõ nu.pe.l.i.

c Oblatõe.vt ꝛ.j.e.l.fi.ꝛ ꝺe pig.l.creditor.ꝛ ꝺe luitõe pig.l.fi.ꝛ ꝺe ꝓpen.l.inuicẽ.ꝛ.ff.ꝺ mi.l.ait ꝓtor.ſ.i.ꝛ.j.ꝺe vſu.l.acceptã.

Jgnis.ꝺeclat vt et.j.ꝺe lui.pi.l.fi.in fi.ꝛ q̃ ꝺicit ſoluto.ꝺic vl' alis ſatisfacto.vt.ff.e.ſi rẽ.ſ.oio.

e Titulo.nõ eſt nitu.ſz ꝺic.i.modificatõe poſſidẽdi.

f Actõz.ſ.pigraticiã

g Cõuentionẽ.vt ſi ꝓuenit vt nõ ſoluto ꝺebito liceat creditori ſua auctoritate accipe rẽ obligatã.

h Preſidale.ꝑ quã lz etiã ſine pacto.ſz nullũ hoꝝ interuenit ꝛ creditor abſtulit ſua auct. tenet.l.iul.ꝺe vi.ꝛ incidit in edictũ diui marci.vt.ff.q̃ ꝺ me.cau.exiſtat.ꝛ.l.pe. Jtẽ vi bono. rapto. ſi res ẽ mobilis.vt.j.vi.bo.rap.l.res. quãuis aũt ex ꝓuentõe liceat ciuil'

facier.cũ iudicis auctoritate.vt.l.ꝛria.ſ.de pig.l.creditores. Item adhuc.ꝯ.ff.de dã.infec.l.vtiqꝫ.ſz ibi mq̃lm⁹ erat ſuſpectus.neſcieꝫ tet.vl'ibi locator qđ ãmõ etiã pr⁹ vt hꝫ poſſeſſiõꝫ pig.vñ merito ſua auct.capit.vt.ar.ff.in q̃.ca.pig.ta.ꝓtra.l.ẽ differentia.

Dominus accepit.vt.s.e.l.i.

Quẽ Soluere tur ꝓſignatiõne tñ ei⁹ facta vt dixi.s.e.l. nec creditores in fi.

l Durãt.nec ꝺpdita nec diminuta alꝫs nõ teneꝛ niſi i culpa fuerit.vt.s.e.ſi creditor.ꝛ.l.creditor

m Deſedit.ſ.creditor. vt dixi.s. e.l. nec creditores. ꝛ fa. ff.ꝺ vſu.debitor

n De exercitoria ꝛ inſtitoria actiõe dixit q̃ſtr ex nãis ꝓueniãt ꝓtib.nũc q̃ſtfer alienis.ꝛ de duob⁹ generib⁹ ſeruũ pmerit in q̃bus iſolidũ teneãt vl'dixit de pig.qđ eſt acceſſoriũ. nũc de acceſſorijs alijs. ẽ eñ i ꝓxime ſeruo vl' filio obligatõ pncipal'natural'ꝛ ciuilis vl'naturalis tantum.

Etruus.nã et ſeruꝰ ſ ſeruꝰ ꝛ oñs pñt eſſe inſtituti.vt.ff.e. ſz ꝛ ſi q̃s. §.parui.

p Dt.p.i.accur.

q Negociatõi dñi ce nõ peculiari. qñ ñ iſtitoria ſz ẽbutoria ſibi vẽdicat locũ. vt. ff.e.ſz ꝛ ſi pupill⁹.§.ãtepe.

r Permiſſũ tacite vel expreſſim.

s Prolet.qđ fieri itelligit qñ eũ ad eñ⁹ dãs merces ꝓpoſuit niſi noiati ß phibuerit.vt.ff.de iſti.cuicũq;.§.nõ tñ.ꝛ.§.ſe.ff.ad l.ꝛace.ſz iul.§.iterdũ ꝛ.ar.ff.de exer.l.i.§.vbi aũt.ꝛ no.q ad ß vt iſta actõ locũ hẽat triaꝓcurrere oꝛ.vt i exercitoria ſ.q ei mutuaueris pecuniã i eã cãz in q̃ ẽ ꝓpoſitus erꝑſim vl'tacite. Item q ſciaſ eũ ꝓpoſitũ i eã cãz ſz io. in ß ꝺiterit.itẽ q i eo loco mutues vbi res er tua pecunia cõpãda repit.vt.ff.de exer.ac.l.i.§.nõ aũt.ꝛ.l.ſi

r Propoſita de i rem verſo.vt.j.l.pr.

Actiby nõ ẽ.ꝛ ſi nõ eſt dñs ſoluẽdo ꝓueniꝫ iſtitor ſi ẽ liber hõ.v.ff.de inſti.l.i.in fi.ꝛ.l.ij.

Iſtitoria ꝓbare qđ ẽ eo ipo q ſeruũ nõ ꝓbaꝫ.vt.j.q̃ multi.

i nõ poſ.l.fi.nec eñ iſte ꝺeponẽs ꝓbaꝫ ñ reddita cũ ſit negatiua. vt.s.de ꝓba.actor.ꝛ dic ꝺepoſita vt tñ ſi vellet vtere tur.vt.ff.ſi cer.pe.ſi q̃s nec cãm vl'ꝺepoluit cũ poſtea cãbire ſecuz ꝓpoẽ bat.alꝫs ꝺheret i cãz i q̃ eẽt ꝓpoſit⁹ꝛ fa.ff.e.cuicũq;.§.ſz ſi meſe

Etſi a muliere.tractat de vltima a pte rubrice.

Ezc Teneꝛ.ſic teneꝛ iſtitoria ſi negociatõi ꝓpoſuiſſz.vt.ff. de iſti.ſ.ꝛ ſi.§.parui.ſic ꝛ iſta.vt.ff.ꝺ exer.l.i.§.cui⁹.ꝛ.§.pui ꝛ erat h⁹.l.dubiũ q̃ videbaꝫ inter cedẽ.ſz nõ ẽ ver⁹ imorem ſuam agit vñ ceſſat vellei.vt.ff.ad vel.l.ſi mulieri.

s Mutuã ꝺe mercio ſeruo ſuo.ſi aũt creditor mãdaſſet hẽre creditor ꝺ eũ actõz mãdatũ.vt.j.mã.ſi ſtas.

b Ad exemplũ iſtitorie.ſ.directe.ſz cur nõ ꝺaꝫ directa ß caſu Rñ.q⁹ vnũ negociũ fuit mãdatũ.vt.ff.e.in eũ.ſec⁹ ſi negociũ pecunie genetal'r.vt.ff.e.l.cuicũq;.§.i.alij dicũt.q mutuaſti ꝺemercia⁹ no ꝓtẽplatõe dominicã⁹ ſic dicũt dari neg.ge.ad ſilitudinẽ iſtitorie.vt.ar.ff. de neg.ge. hꝫerto in pñ.vl'tertio ad ſilitudinẽ directe q̃ cũ ſolẽnitate ꝺabaꝫ olim q hodie ẽ ſublata.vt.s.de formul.l.i.ꝛ di

Quſtingue circa hoc vt diri.s.ſi cer.pe.l.eum.

Di ſecut⁹ iſtar actõis.ſ.directe.q nõ iſt.fuerat.ſz ſemel ꝺ txẽ iuſſerat.vt ꝛ dixi.s.l.pr.vl'ad iſtar ei⁹ q oli cũ ſolẽnitate ꝓpoſcbaꝫ.vl'dic q loqẽ q̃ ñ dñi voluntate ꝺixiſti cũ ſuo.puta q iuſſit.ꝛ teneꝛ iſolidũ qđ iuſſu.vt.ff.qđ iuſſu.l.i.ſic alꝫs ſi teneret inſtitoria.teneret iſolidũ.ꝛ ſz dic hic.ꝓpõit ꝛ alꝫ finio .vt dicas voluntate dñi te ꝺixiſſe ꝺita inẽ dñm ꝛ ſeruũ ꝛ tũc ceſſat qđ iuſſu vt dicũt.qđ ñ placeret.vt.ff.qđ iuſſu.l.i. alij dicũt mãdatũ ſuo vt accipiat mutuum.ſz nõ ẽ ꝺcm̃ a q̃ tũc eñ teneꝛ qđ iuſſu.ſz nos nõ diſtinguim⁹.alij dicũt mutuã tẽ ꝺediſſe ꝓtẽplatõe dñi ꝛ ſic dari ne.geſ. ad iſtar iſtitorie. vt. ff.ꝺe ne.ge.hꝫerto.in pñn.ꝛ fa.ad.l.ff.de in rẽ ver.l.ſi res.ſz q̃das ſignãt eã ꝓtrariam.

d Qđ cũ eo.q̃ in alterã po.ꝑma ꝑs rubrice ẽ generaliter.ſeq̃ntes tres ſpãles ꝛ dantur non inſolidũ hꝫe actões.ſz q̃ten⁹ eſt in peculio ꝛ quaten⁹ eſt iuſſũ ꝛ in rẽ verſum.

Dm filiꝰ datur i teſtõ agnouit pr̃.vl'nõ vt.ff.de admi.tu.lucius.ſecus ſi a iudice. qz tũc teneꝛ inſolidũ ſi agnouerit.ff.de tute.ſi filius que eſt cõtra vel ibi ſcuit etagnouit hic licz ſcuit non agnouit.

f Pater noſcens. vel non vt dixi.

g Tutor conſtitutus eidem filius primo factꝰ ꝺecurio duobus ergo caſibus ꝑpter tutelam a filio factam tenetur pater inſolidum quando a iudice ꝺatur.ꝛ agnouit pater.vt di.l.ſi filius. Item ꝛ q̃ a iudice ſz prius erat factus ꝺecurio voluntate patris vt hic. Item alijs duobus tenetur de peculio.ꝛ de in rem verſo.ſ.quãdo a teſtatore agnouit pater vel non vt dicta.l.lucius. Item quando a iudice ꝛ pat non agnoſceret vt dicta.l.ſi filius.

h Onus tutele.nam placuit cẽ.vt inſti.de er cu.tu.in pñn.

i Ciuilium que ſunt publica auct.ꝛ vtilitate ꝛ conſulatus ꝛ ꝑfectura nam ꝛ ibi pater tenetur inſolidum quia fideiuſſere videt. vt.ff.ad munici.quo cẽ.et fa.hered.ſi filio.§.idem ſcribit.ſ.q̃ſtuz ad rem pub.ſi aũt magiſtratus exiſtens malum daret tutorem ꝛ ſic alium a re pu.lederet de peculio tenetur pater.vt.ff.de peculio.l. ij.§.fi.ꝛ de magi.cõ.l.i.§.h.ſi autem munus eſt publicum auctoritate ſed vtilitate priuatum vt tutela.dic vt dictum eſt.

Ius voluntate.ſ.tantum.

Siue eius.ſubaudi ſiue ꝛ eius.

l Et ſi paterna.q.ꝺ.non ſolum ſi viuo patre fuit emãcipatus.ſunt enim ſer caſus quibus inq̃ſitum facere poteſt condẽnatur.vt.ff.e.l.ij.ꝛ de mi.l.ij.ꝛ de mino.l.iij.§.ſed vtrum.ꝛ de fideiuſ.ſi dubitetur.§.filiuſſa.

m Poſſit.ꝺeducto ne egeat.vt.ff.de re.iu.l.in ꝺemnatõe.itẽ ß poſſe ꝺr qđ cõmode põt.vt.ff.de ꝺ.ſig.l.nepos.alij dicũt.i.in q̃ſtum patiẽ ꝑtimonij.vt i eo q̃ ceſſat lucris.vt iſti.de ac.§.fi.ſz qđ ſm eos hꝫt hij ꝓuilegiũ.Rñ.vt vſure cẽteſime p⁹ ꝺẽnarioꝝ non cur rãt ꝺ.eos.q̃ curreret ſi inſolidũ ꝺãnerent.qđ nõ placz ſz in pẽnibꝫ ꝛ ꝓnis quib⁹ ſũt alimẽta pſtanda dicũt idẽ qđ nos.ſ. ꝺdẽnari ꝺeducto ne egeant.

a ¶ Interpratõe.i.sniã.sed ꝛ verba dicunt.vt.ff.e.l.ij.

Etiam iubente vel ratũ hñte.quibꝫ casibꝫ hꝫ locũ qđ iussu. vt.ff.qđ iussu.l.i.in prin.ꝛ.§.ꝛ rarum.Et no.hic dr̃ãm esse interuꝫsum ꝛ mandatũ.vt ꝛ in aut̃.vt nulli iu.§.ꝛ hoc vꝫ ro iubem⁹.ꝛ dicꝫ.ff.qđ iussu.l.i.ꝛ prin. Item qđ dicit mãdate. dic siue suo siue ꝯhẽti cũ eo.hꝫ.p.dicent ꝯhẽtẽ cum suo tñ scõ iussu hñe locum qđ iussu.sꝫ ꝯ eum.ff.qđ iussu.l.i. in prin.

c ¶ Subscribẽte.per qđ vtꝛ iubere. vt.ff. qđ iussu.l.i.§.sed et si suꝰ.qđ aũt si phibuꝰ isset.hñ.de pecu. mꝛi lominꝰ teneꝛ.vt.ff.de pecu.si qs suũ.§. etiã d ¶ Delere.vt ꝛ.ff.đ in rẽ ꝯso.l.i.in prin.

s Iter ꝯctu. acꝰ cepisti.vt nũ cius vel mmi ster.vt.ff.qđ iuss.l.fi. in prin.ꝛ ar.ff.de pfe ne.l.q.sec⁹ si se obligã do iussu pris.qꝛ teneꝛ rem insolidũ viuo pa tre adeo vt nec possit restitui in integꝝ. vt.ff de in integ.re.l.iij.§.sꝫ vtꝝ.hꝫ abstẽtus dam nareꝰ inꝑtum facere pt.vt.ff.qđ cum eo.l. pater.ac.

f ¶ Heres.qꝛ q nõ succedit ñ teneꝛ.vt hic ꝛ.j.ar.tu.l.eum

g ¶ Olla actõe.er sti pulatu ꝛ insolidũ dũ est in ptãte.vt.ff.đ iu di.l.tam ex ꝯctu.ꝛ đ ac.ꝛ ob.filiusfa.ex oĩ bus.ꝛ de fideiuss.fi du bitet.§.fil.⁹fa.et de fi deiuss.filius.ꝛ in b vi fert a suo q fideiube re ñ pt. Itẽ differũt in ꝓmisso. Itẽ in iudicio.vt.ff.de pecu. l.iij.§.si suꝰ.ꝛ.§.ꝛ si fi lius.ꝛ.§.qrit. Itẽ in mace.vt instit.qđ cũ eo.§.i.ꝛ.§.pe. Itẽ suꝰ ex antegestoꝝ ñ teneꝛ filꝰ.vt.ff.de ne.ge.l.cũ actũ.ꝛ qđ cũ eo.p to.

h ¶ Cecũ o pris vtꝛis qđe defensionibꝫ reducẽdo qđ tibi deꝛ vt alys q̃ sunt in ptãte tua.vt.ff.de pecu.sꝫ si dãnũ.§.pterea. Itez qa lapsus fit ãnꝰ abemãcipatõe filꝰ.vt.ff.qñ ac.de pe.est an.l.i.i pri. vel dic tecũ o filꝰ cũ velis defendere prẽm. vel dic cũ ꝓueniꝛ ꝛ dices de pculio.i.ꝓ pculium actõe ex stipulatu ꝛ defensionibꝫ.s.senatusco̅sul.ma. vel qꝛ sibi nunccem aliquid debeaꝰ

I Suus hꝫspiciũ.i.facultatẽ hꝫtandi.vt.ff.e.l.dñium. et.j. si res al.plg.da.fit.l.nerũ.ꝛ ar.s.de pcu.l.ꝓcuratoꝛ.ꝛ.j.e.si liberãdũ.§.qꝛ si non est

h ¶ Obligauerit.vt necesse hꝫeas parere

l ¶ Ingrediẽs tua aucte.ꝛ defenderis pꝛti possidẽti interdictuꝫ sꝫ nõne suꝰ dñm saltem possessiõe priuauerat.vt.ff.de acq.pos.pe gre.§.qđ explicitẽ.si ergo faceret sua auctõe iciderꝰ in.l.si qs in tã tam.vt.j.vñ vi.ꝛ si qs in tãtã. So.hic incõtinẽti post obligatõꝫ ser ui venit dñs.ar.ff.de vi ꝛ vi.ar.l.ij.§.cũ igit. vel dic nõ erat hꝫ res pculiaris sed dñica.vt dñs ꝓ se possidebat.ꝓ vim ꝙ ingrediẽdo magis suã tnere ꝙ alienã dimittere.vt.ff.de vi ꝛ vi ar.l.§.vi possidere.vel tercio dico pculiaris erat.sꝫ seruꝰ voluit dñm priua re possessione qđ er eo pꝫ.qꝛ ad hꝫtandum tñ ꝓcessit.alꝫs auferet. vt d.l.pegre.

s Iq suo.intẽtõ est hꝫ.l.oñdere ꝙ tũ duret act̃.de pe.et de n ¶ Superest suus.manẽs in eadẽ cã.ꝛ hoc nisi in rẽ ꝯso actõ ꝓscriptõe aliꝙ cõi tollatur

o ¶ Intra ãnũ.hoc si actõ maioꝛi rpe alꝰ finiẽda eꝛt.alioqn suo rpe limitabit.puta suo viuẽte steti p.xxiv.an.ꝛ dimidiũ qñ pue ri dñm.postea eñ ñ agã.j.ãnũ.sed.j.sex menses tuo suo mortuo. Item hoc vꝛ est cũ erat pura obligatõ.alioqn ꝯ.vt.ff.qñ đ pcul. actõ est an.l.i.§.annus.ꝛ.l.cum post

de pculio in dñm ꝓpetere actiõem.l si in rẽ dñi vꝛsa sit: hoc ꝙtitas post annũ ẽt eẽ honorariã⁹ actiõem ñ est ambigui iuris. ¶ Quapter siqdẽ in rẽ dñi ꝓsa pecunia est.hꝛedes ei⁹ ꝓuenire potes de ea summa que i rẽ ipsi⁹ ꝓcessit. Si vero hoc ꝓbare non potes: ꝓñs est vt suppstite quidẽ seruo dñm đ pculio ꝓuẽias.vel si iam suus reb⁹ hũanis ereptus est.vel di strace? seu manumissus.nec ann⁹ ex cessit de pculio quõ dã adũsus⁹ eus experi possis.alioquin si cum libero⁹ rem agente: ei⁹ cui ꝑsonã⁹ negoti sti ꝓuides ꝯ dñm nullam te habuis se actõem nisi vel in rem ei⁹ pecũia ꝓ cessit vel hũc ꝯctũ ratũ habuit⁸.

¶ Idẽ.aa.ꝛ.cc.Fidoꝛo

s Iex alio ꝯctu nõ ex illicita⁸ mutui datõne debitoꝛ extitiꝰ sti.vel qꝫ prẽm tuũ in fidem suscepi sti⁹ tam in patris positus potestate iure teneris.quam etiam morte ge nitoris tui iuris effectus.ꝛ siquidez patri hꝛes⁸ extitisti insolidum.alio quin in quantum facere potes scõm edicti formam.⁹ ¶ Sed ꝛ si ꝓ emancipatõnem tui iuris effectus es.simi liter⁵ conueniri te posse debes intelli gere.

¶ Idẽ.aa.ꝛ.cc.Diogeni

I mandatoꝛ ꝓo filio tuo extitisti vel iussu tuo cuꝫ eo

o ¶ Honorariam.s. de in rem verso.

p ¶ Siquersus eũ.sez qui hꝫ pculiũ.vt ven ditoꝛẽ qui hꝫ pcũ pe culiꝫ ꝛ fui.ꝛ hoc prio ẽ quemẽdus ipe empꝰ toꝛ.vt.ff.de pculio si creditoꝛ.§.i.et.l.si ex ducto.§.fi.ꝛ.l.se.et.l. hinc queritẽ.§.pe.

q ¶ Cuꝫ liberto.vt ꝓ curatoꝛe l gestoꝛe ne go.alicꝰ.vel tutoꝛe vl curatoꝛe ñ dicas posꝰ sessoꝛ bona fi.qꝛ tũc di stinguereꝰ an i pculi uꝫ qđ ad se.an qđ bone fi.pos.pinet ver tisset.vt.ff.de pecu.l.i. §.fi.ꝛ.l.q.e.l.hinc q̃ri tur.§.pe.ac.

r ¶ Eius ꝑsonã.s.tñ fm nos.alꝫ dicũt eti am dñi ꝓtẽplatõe fe cisti

s ¶ Ratum habuit. his ei duob⁹ casibus vnꝰ⁹ actõ ne.ge.hꝫ debit locũ ꝯ dñm fm vꝛ.vt.j.de re.ali.ñ ali. l.i.ꝛ.de rei vẽ.l.mal ñ directa.qꝛ non eius nomie dedisti.vt.ff.đ ne.ge.si pupilli.§.sꝫ si ego.alꝫ dicũt hic hẽ locũ vnlẽ ꝓdi.cer.ad hoc ꝙ teneaꝰ.s.đ pcu si pcũ.ꝛ.s.ti.i.si mus tuã.sed vidꝛ etiã hꝫ duob⁹ casib⁹ dñm non teneri.vt.s.si tu.vel cu.l.si creditoꝛ.et.s.si cer.pe.eum. So.illa fm istã vel ñ tacꝫ in dñm actio a principio.sꝫ er postfacto sic.rato hꝫbito vel in re eius verso.vel dic ꝙ in idem cum prima recidit.sed qñ aliquo mõ ꝑ hꝫi ratum.cum e⁹ noie non tederim.hñ.ꝛ si ego ñ tedi ei⁹ noie ipe tñ accepit ei⁹ noie.iõ sua ratihabitõe qlibet ei ꝓprietas pcunie.vt.ff.de ne.ge.si ego.ꝛ sic teneꝰ cum reipa quasi tuũ negociũ videaꝰ facta tali versione. ꝛ per talem ratihabitõem.vt.ff.de ne.ge.si pupilli.§.item queriꝰ. vel dic fm alios ꝙ hꝫ non egerim vt eũ hẽrẽ obligatũ.nec tñ egi ꝯ rium.s.vt ñ hẽrẽ tũ obligatũ.differũt hec eñ inter se.ꝛ distingue circa hoc.vt.s.si cer.pe.l.eum

I Per alio.erimcita.hoc dicit ꝓpter macedonianũ.qre tũc nullo rpe teneꝰ aliquo mõ.vt.j.ꝛ.dcl.pe.ac.

v ¶ Suscepisti.fideiubendo eñ ꝓ eo teneris.vt hic ꝛ.j.đ fideiuss. filiꝰ fa.ꝛ.ff.q̃ satisda.co.fideiussoꝛ.§.filiꝰ.ꝛ ecõtra pr̃ ꝓ filio ꝛ dñs ꝓ suo.vt.j.l.pr.ꝛ.ff.qđ iussu.l.i.§.qđ ergo.si aũt soluisti ꝙ pre teneꝰ ret de in rem ꝯso pater mutuanti in hãc cãm.vt.ff.de in rẽ ꝯso.si ꝓ patre.ig prin.

x ¶ Heres extinsti.vel bonoꝝ possessoꝛ vel er rrelꝛ.vel dic in pte ñ modica.s.ad mꝰ in ltima.vt.ff.e.l.q̃ ꝛ.l.iij.in prin.ꝛ.l.v.§.i.

y ¶ Forma.hoc priuilegiũ pdit filꝰ varijs er cauꝰ.vt.ff.e.l.iij.§.i

z ¶ Silr.in cẽtũ facere potes.vt.s.l.pr. ꝛ vsꝰ in finẽ

s Imãdatoꝛ.obligasti.subaudi maxime.nã idẽ si simplr acceptus fit.vt.ff.lo.quero.in fi.

b ¶ Dement̃.obligare.s.ꝛ tua voluntate.vt ꝛ.j.mã.si nihil ñãt vi terꝫ ꝓmittere vt obliget eo ipo ꝙ mãdas mutuari ei.vt.ff.qđ iuss

c ¶ Obligatõe.sic eñe⁹ teneret̃.est ei aliꝰ fideiubere su.l.dñm.

r aliud iulere .ff.qđ iussu.l.i.§.q̃d g̃ si fideiusserit.r nō hac.l.tres ca sus q̃by pr̃ teneť insolidū.cū mandaunt.r cū iussit. r cū fideiussit. vñ pz q̃ aliō ē cū mandaunt alicui vt ꝺ̃ceret cū filio.q̃ casu teneť ei mādati.r qđ iussu si ē in re dñica.sz in peculiarꝫ solū qđ iussu.r a liud cū filio iussit.qr tūc teneť qđ iussu nō mādati.siue in re peculi ari'siuei dñica.teneť etiā ve in rē ꝺso.sz ꝑ alič virit.ꝺ eū tñ ē.vt ff.qđ iussu.l.i.in pn.

Jl liberā. que spāliť est ꝺce dēda. ff.ꝺ pe. q̃ tulerunt.§.alia.

c Dñicā.i. peculia rē.aliť frustra diceret de libera admīstratōe nā r ꝑe peculiaris est dñica.

f Jgr̃āte .vel scien te.sz philente.

g Nō hñt qñz trā sfert aliq̃s qđ ñ hz.vt virum' in insti.q̃.ali. li.in pn.

h Sciētiby.s.ñ hfe liberā.r sic sunt male fidei q̃emerūt.

i Initiū.i.titulū. vel cāz vsuca piēdi.sic ponič.j.de pśc.xxx.an. l.ū.

k Dñ.qr nō hñt iu stū initiū.

l Prescriptōz.s.in mobilibus.

m Jgōr. qr nō ig norauerūt ꝺtōz eo rum

n Furti.vt p reby mobiliby.vr.j.ꝺ furt. l.i.nā p immobiliby nō fit furtū. vt insti.de v suca.§.qđ ăt. sic g̃ sungue.qr si ꝺ̃ cū ꝑ uno hr̃ te liberā admi stratōz r bona fide qđ iussu dñm ꝺuenioret q̃ mihi tradite dñiū acq̃ro.vel vsucapiēdi cāz mihi pet o vt.ff.qđ iussu.l.i.§. qđ iussu.r in pn.hꝫ l.r.ff.de pig. ac.si ꝺuenerit.§.fi.r.ff.de rei vē.si q̃s hac.§.fi.r de acq̃.pos. si fuus.si ăt nō hz liberū dñiū nō q̃ro. vt in.q̃.tñ.hꝫ.l.r.ff.qđ iussu.l.dñm.ag go tñ de pecu.vt.ff.ꝺ pe.fiq̃s fuū.§.etiā.si ꝑedas r q̃ras an emēti cā vsucapiēdi q̃rič.b casu dico si res cadit in vsucā furti.qđ ē statiz cū seru' amouet furādi aīo si res ē dñica.vt.j.de ser.fu.l.i.si ꝺ̃no pe culiaris.cū tradita ē soēti vel ig̃rāti.vt.ff.de fur.inf̄dū.§.si res.cer te nō vsucapič.vt insti.de vsuc.§.furtiue.si ăt nō incidit.r emptoz putat seruū hr̃ eius distrahendi.r sic ē lo.fi.vt.ff.ꝺ ꝺ.fig. l. in lo.fi. r vsucapit.vt.ff.de vsuca.si seruus.

c Dm ancilla.s.impubere fm Jr. v.ff.de pecu.l.i.§.si cū imi pubere.

p Jure.s.ciuili.nec erā nāli sine auc.tu.vt.ff.ꝺ ac.r ob.pupill'

q Locupletius.nō g̃ q̃ tuoz casus vbi de pecu.dař in q̃tū ē locu pletatū.r nō in plus.p̃mus vt h.scōs in maleficiꝰ.vt.ff.ꝺ pec.hz.§ er cā.tern' si mutuā pecuniā accipiat fu' ad ludū.vt.ff.ꝺ alee lusu l.fi.§.i.q̃rtus.ff.de ne.ge.si pupilli.§.sz si ego.in fi.§. vl' fm alios lo quič ꝺ etiā in maiore impubere.r q̃ ꝺic in q̃tū lo.rč.i.retracto qđ non velē.

Q c Vtilē.nisi p̃scriptio cōis obstet.vt diri ē.e.ei q̃.

Dminū.ñ posse.s.iure ciuili sz p̃tozio.et ea cā ex q̃ seruus ciuilič teneret si esset liber.vt.ff.de pecu.nō solū.§. fi.

t Dño dz. Jtē his q̃ sunt in ei' pt̃āte.vel q̃ꝫ tutelā vel curā gerit vt.ff.de pecu.sz si dānū.§.i.r de tribu.l.i.in pn. Jtē qđ p socio.vt.ff. de pecu.si noxali.§.fi.r.l.se.sec' in q̃busdā aliꝰ q̃ videnť socū.qr v nus ꝺuēt' nō ꝺducāt aliq̃ de bitū.vt.ff.de pecu.l.sz b.r.l.se. Jtē cū agič de peculio nō estimať fu' in sui pecu.vt.ff.ꝺ pecu.l.de positi.§.stichꝰ

Dminos certā.idē si incertā.fm B.

d x Nūerari.vel aliter ꝺhi.vt.ff.ad vell.si dña.

y Precepint.gñaliť vel spāliť vel mādauerint vel subscpserint vel ratū habuerint.vt.ff.qđ iussu.l.i.r.l.dñm.

z Seruo.nō castaldioni.actoz ē castaldio dñi.

a Qui suo gñaliť.sequēria sunt spālia r oīa in suis.vic g̃ colo no suo r ꝺductoi.s.suo q̃ ꝺducebat r laborabat p̃dia ad opꝰ dñi

a Procuratori.ad vnū negocium.actoz ad oīa.

b Cultoresue.id ē, dños q̃ alios colētes. vel non obligať vllo mō dñs fm q̃sdā.nec fuꝰ ciuiliť.sz nāliť sic.

c Nō posse.etiā de peculio. fm Jo.qđ ñ plz.vt in fi.hꝰ.l.r.ff.ꝺ pecu.si q̃s fuū.§.etiā. r h ꝺicas non posse.s. qđ iussu.

d Abūtē.seruū.

e Jētiať.vt sic ei reddať.nō g̃ hꝰ tepte ei ꝺiudicāt. vt h.r.ff. mā. si ꝺno nō remūe rādi.§.cū q̃dā.r.j.ꝺ li be.cā.l.iubemus.r ꝺ fi deicō.li.l.ex illo.r.§.ꝺ ꝑba.nō eplis.

Jtipa. Dono.r Tit. Jo. pp.

Dminos ita ꝺstrigi māte stū ē actōe ptoria q̃ appellať qđ iussu.si certā ꝺ nūerari x p cepint x fuoꝫ auctoritue pecuniā. Jgi tur hac impperuū edictali lege lan cim' vt q̃ fuo colono ꝺductori pcu ratoꝛ vel actoꝛi possessiōis pecuniā mutuā ret:sciat dños possessionum cultoresue terraꝝ obligari nō posse neq̃ familiares eplas q̃by hoies ple rūq̃ ꝺmēdāt abūtē in id trahere cō uenit.vt pecuniā quā nō rogat' fue rat impēdisse.p p̃dis mētiať cū ni si spāliť vt pecuniā p̃stet a dño fue rit postulatus.idē dñs teneri nō pos sit creditaq̃ q̃stitate multari ro lumus creditores si hmōi psonis ñ iubente dño nec fideiussoribꝰ spāliť acceptis fuerit credita pecunia.

Sane creditori damus licentiā. vt si liber a ratiōibus quas gerebat fuerit inuentus actoz seruus.pcura torue prediorꝫ vtilis actio pateat ꝺ peculio.

Per quas psonas nob acquirit.

Jm. dyo.r max. marcelle Excepta possessionis cām p li berā psoam que alterius

f Spāliť.s.exp̃ssuz sič r exponiť fm Hz.ꝺ de neg.ge.negociū.nā gñalis iussus suffič. vt.ff.qđ iussu.l.i.§.i.sz q̃dā ꝺ p ꝺ ꝺ̃no spāliter Jtē qđ.§.de pcu.r acto.gñali r spāli ꝺz.r p ꝺ qđ ꝺič nō agi qđ iussu collige q gñale mādatu de gerēdo negocio nō ꝓiudicat dño vt ten neat qđ iussu.nisi r liberā ꝺcedat administratōz.vt r in pcu.ꝺici mus.vt.ff.de pcu.l.pcurator cui libera. vl' nisi ꝺicat qđ cūq̃ voles rč.vt.ff.qđ iusse.l.i.§.iussum.

g Nō possit.qđ iussu.

g Jutetari.s. q̃ ad actōz qđ iussu.

h Pecunia.nā illi renenť.vt insti.de fideiuss.§.i.

i Ar rōibꝰ.vt qr reducto eo qđ velet dño aliq̃d supest de pec. suo r postq̃ redꝺiderit rōez dño de oīby q̃ gessit. aliq̃ fatue ꝺicūt et fuū ꝺ casu de peculio ꝺ cuiri. qñ liber ē a rōcinijs.

k Dtil.i.efficax.aliq̃ ꝺicūt iō vtilē.qr tpe mutui credebať pecu niā cū nō erat a dño ꝺcessum.qđ nō plz.r nō q̃dā hñt.l.q̃ incipit.si q̃s cū filio.q̃ hic esse nō ꝺz.

l Per q̃s ꝑso. nobis acq̃riť.ꝺixit q̃liť p alios obligemur. nūc q̃liter lucremur.

Excepta possessionis cā.causa possessionis ē dñiū r vsucapiēdi ꝺditio.nā tradita possessione.vel seq̃ť dñiū vel ꝺditio vsucapiēdi.r duo p pcur. q̃runť s. possessio r dñiū r ig̃rantia ꝺditio vsucapiēti tm̃ scienti.vt hic.r insti.e.ex his.r.j.de acq̃.pos.l.i.r.l.p pcur. Jtē possessio.s.ptinua p triennium vel.x. an. vel.xx.est cā causans dñiū q̃rendi.vt.ff.de vsuca.l.ū. Jtē ꝺic r excep ta possessiōe.qr r ipa sola p pcuratorē q̃riť q̃n nō plus est penes dantē.vt.d.§.ex his.r.ff.de acq̃.pos.l.i.§.p pcur.r.l.cōis.§.i.reꝫ ꝺz etiā q̃ ad aliq̃d causa causans dominium possessionis. nā qr sum dños vendico possessionem. vt insti.de act.§.ahe. Alij ꝺixerūt solā possessionem q̃ri p pcuratorem r p possessionem dñium. vt. d. §. ex his.r exponunt excepta causa possessionis.i.possessione.qđ nō

placet. imo ↄ dñium queriſ ꝑ ꝓcuratꝛē. vt dixi ibi.

a ¶ Nō ē ſubdita. nā tūc ſecꝰ eēt vt inſti. e. §. i. ↄ ſe. ff. ꝺ acqui. re. do. l. ↄ inuitis. ↄ de ver. ob. ſeruꝰ ꝓ certe.

b ¶ Reintegrate. i. pēdit ōis reſciſſ. ōez vt niſi ꝓmia ſolueret ſit res in empta. ↄ dño traderet ſm io. vl' oñs rē vēdicarz. ↄ dic reintegrate. i. reintegran de et ſic tp̄s ꝑ tpe. et ſic eſt pactū legis cō miſſorie. ↄ dic ſiue fe cit ſtipulatōez vt hic ſubgat. ſiue pactuz vt p̄dixit hic ꝓcu. et ꝓcepit ꝺba eiꝰ ī ꝑſo na dñi vl' etiā in ſua ſz datōnez in ꝑſona dñi. hec q̄ꝺ pactō nō quenī dño dñiuz vel poſſ. ↄ ſic nō agit. ſed ꝓcu. intēdet rei ven. ſm q̄ſdā. qꝺ nō plꝫ cet. vt ille habeat in rē q̄ prꝰ nō fuerat tꝛanſ. dic g̃ nō valet dño vt ꝑſonale ha beat act. ex ſtipulati one ſz realē ex pacto ꝺ re mempta. vt. j. de pac. anſ emp. l. ꝓmiſſ ſorie. nō ex illo vt tꝛanſ mino reddaſ. vl' ei li ceat vēdicare. q̄ rea li actōe nō dices em ptozē ꝑſonaliter ob ligatuz. vt inſti. de ac. §. i. Alīq̄ q̄nō ſunt hic pactū legz ꝓmiſſorie ſz alicuius rei dāde pactio. ↄ q̄ dicit ven dicatōez. i. datōez vl' reſtitutōez. ↄ ſic nl'o iure aget dñs.

c ¶ Nulla ꝺ ſtricto iure. ſi de equitate ſic ff. q̄ꝺ io. nō placet. vt. ff. de vſu. ſi q̄s ſolutōi. §. pe. ↄ qꝺ vi aut clā. l. iñ. in pan. ↄ ff. de ꝓſti. pe. l. ↄ. hꝫ ↄ j. ſi q̄s alteri vl' ſibi. l. cuz p eas niſi in caſi bus poſitis. mſti. ꝺ in un. ſti. ei q̄. vbi fallit hec regl'a. ↄ dic q̄ nec ꝓcuratoꝛi ē q̄ſita. niſi ſi eiꝰ interſit. vt. ff. ꝺ ver. ob. ſtipl'atō iſta. §. pe. ↄ añp. Itē no. ꝺ ꝓſonalia iura. i. ꝓſonales actōes nō ſta acq̄ri ꝑ alterū vt realia. i. reꝛ. vt rei vendicatōez. i. dñiuz vel poſſeſſio nō qz ꝓſonalia magis ſūt oſſibꝰ obligātibꝰ ſe infra. ſic cedentis. vt. ff. de pecu. ſi quis ergo ↄ. ff. ꝓſocio. l. q̄. ↄ. iq̄.

d ¶ Tradite aio trāſferendi. ↄ hoc ideo qz nihil ꝓꝑiū hꝫ poteſt. vt inſti. e. §. itē qꝺ ſerui.

Q Dm ꝑ liberā. ꝺditio. vt. ff. ſi cer. pe. l. certi ꝺditio. §. ſi nummos. ↄ. s. de ꝺdi. inde. l. ſi q̄ ignorantiā.

f ¶ Acquirit. ↄ ideo talis neceſſaria erat ceſſio.

g ¶ Si enī hec rō nō eſt generaſ. qz in mītis caſibꝰ eſt act̄o cedē dꝫ. nec tñ ꝓpert ipo iure. vt. ff. de acqui. poſ. l. poſſeſſio. §. ↄ ſi poſſeſ ſio. ſz hic in mutuo locū hꝫ ſz ꝑ hanc rōē ē. qz qꝺ iuris eſt in princi pali. ↄ in acceſſorio eſſe dꝫ. vt. j. de vſu. l. eos. in pan. ↄ. ff. de reg. iu. l. cū principaſ. ſz ꝺ. ff. de pi. ac. ſolutū. §. ſi. vbi dicit hypothecariam nō q̄ri ꝑ ꝓcu. So. hic corrigit. vl' ibi dicit plerūq̄ ꝓpter hūc caſuz. vel directa nō. vt ibi. ſz vnl' fic. vt hic. vt ar. s. ad exhi. l. ſi res.

h ¶ Hypotecis. q. ꝺ. nō eſt rō q̄re in hoc caſu ſit diuerſa nō q̄raſ hypothecaria ſine aliq̄ ceſſiōe. ſic ↄ principalis. Itē nō ob. s. l. i. qz ꝺ ſpeciale circa pecuniā mutuā vt. ff. ſi cer. pe. l. ſingularia.

Si duo. dic caſuz. duo hꝫ ſit cōem ſeruū vnꝰ iuſſit. ſz alteri ē ſtipulatꝰ q̄s ꝑualet. ↄ rñdet ſi cā ſpectat ad iubētē. vt ſue domꝰ pēſiōez. ſue ꝓtis dotē. ꝑualet iuſſio. ſi ad noiatū

ptinet. vel ad neutꝝ ptinet ꝑualet noiatio. vt. ff. de inſti. ſer. pinde. § ſi. ↄ. ff. de vſuris. l. adhuc. §. ſi duas. qō g̃ dicat. qꝺ. n. rē. nō corrigit pricipiū ↄ ſm io. yr. ↄ. bul. ſz ſi viꝺz valere. qz ex re vniꝰ ꝑt alteri q̄ri. vt. ff. ꝺ ſtip. ſer. ſi ex re. §. i. Alīq̄ dicūt corrigi ꝑ finē. Cu poteſtate dicto dicere ſm antiquos vt dixit a zo. an ſimpliciter iubeā ſtipulari. ↄ ipe aliū noiat. et tūc querē noiatiō vt in ſi. huiuſ. l. an iuſſi ſtipulari ↄ vt meo noie ↄ tūc mihi querē licz aliū noiet vt hec. l. di ſtinguere videt.

h ¶ Noie ſuo. que ſeruꝰ naturaliter ꝺmi no ſuo ꝺz facere. quē cā ſpectat. ad iubētez ſm ꝓcos vl' ſm a zo.

i ¶ Neſcit. aliꝺ ē ig rare. aliud neſcire. vt ꝺ lex. diſtinguere vi detur.

m ¶ Qꝺ enīz dirit acq̄ri iubenti quū ad eū ꝓtinet cā. fin aūt ad noiatū nū vel ad neutꝝ noiato tantū queritur hic ſubgit qꝺ. n. rē. ſm ꝓcos ↄ accipe hic. j. ſi autez rē. vſq̄ in fi. ↄ poſtea ſume qꝺ. n. rē. vbi re ſpondet tacite obie ctioni q̄ noiatio nō ꝑualeat iuſſui. ſz eq̄ ualeat ꝑ regl'a zañ q̄ cui rūdet. vel ſm az. verē in hoc caſu ei q̄ iuſſit mederi opꝰ fu it. qz veteres regule ꝑtermiſerūt. qz lo quebāt. quū vnꝰ iuſ ſit. aliū nomiauit vl' ecōtra.

n ¶ Abſimile. i. nō ſuccūbere.

Ad ſenatuſcōſultū macedonianū

¶ Imp. Hērtinar. a. Atilo. Filiusfamilias. quū in po teſtate pr̄z eēt mutuā a te pe cuniā accepit. quū ſe ꝓtenſa. dicerz. eiuſq̄ affirmatōe credidiſſe te iuſta rōe edocere potes. exceptō ci dene

¶ Imp. ſeue. ↄ anto. ſophie. gabit Enodoꝛ quū ſui iuris eſſe ſz publice videret. aut ꝑtis voluntate ꝓtranſit. aut i eā rez pecuniā accepit. q̄ ꝑtis onerib⁹ incū beret. vel ſue poteſtatis conſtitut⁹ nouatōne facta fidē ſuā obligauit.

o ¶ Noiatōi. i. tātū videlicz iuſſio ſine noiatōe alteriꝰ q̄nuz nō minatio ſi fuit vtrūq̄. ↄ nō er re iubentis ſm primos.

p ¶ Dñm. ↄ cauſa nō ptinet ad iubentē ſm primos ↄ ſimpliciter ſm a zo.

q ¶ Herilē iuſſionē. quū iubētis nō interſit naturaliter. ſiue quum ad eū rō ſpectat ſm. B. ↄ. io. ↄ. B. vel dic ſm a zo. quū nō iuſſit vt ſi bi ſtipularet. ſed ſimpliciter iuſſit.

r ¶ Ad ſenatuſcōſultū. dixit. s. ti. q̄. etiā p̄ez ꝑ filio teneri. nunc etiā filiū dic nō teneri cū effectu. ꝓpter macedonianū.

Si filiuſ. iuſta rōe nō vana ſimplicitate precepꝰ nec ignoran tia iuriz. qz p̄ſt. publice videbat. ↄ ſic agebat. ↄ ſic ꝺbat. rē. vt. ff. e. l. ſi quis.

t ¶ Edocere qꝺ edoces eo ipo q̄ ius nō ꝑbat. vt. j. q̄ mihi. nō poſ. l. §. ↄ ſi q̄ ꝑſumit ignorātia. vt. ff. de ꝑbat. l. ven. Itē q̄ dol⁹ obeſt. vt. ff. de ꝑba. l. quoꝺ. §. q̄ dolo. Itē no. ꝺ ꝓpter mēdacū quē grauari. vt ꝺ. ↄ. ff. ꝺ rei vē. l. ſi. ↄ. j. q̄ po. in pig. ha. rē. itē ↄ. ff. qꝺ cū eo. ſz ↄ ſi. § i. ↄ. l. eū. s. ſi mior ſe ma. di. l. q̄.

Enodoꝛ videret. ſic em agebat rē. vt. ff. e. l. iq̄.

u ¶ Patris voluntate. ꝓcedēte vl' ſequente. vt. j. e. l. ſi. vl' etiā tantū ſciēte. ↄ nō ꝺicēte. vt. ff. e. ſi aūt. ↄ. l. ſi filiuſſa. abſente ↄ ad ꝺ. s. ne ſi. ꝓ patre. l. i. ↄ. ff. de mino. l. iq̄. § ſz vtꝝ. Itē ꝑſuaſ cape. q̄ eū habeat in prāte. vt. ff. e. filiū.

x Incūberet. vt doceꝛ ſoꝛoꝛē ſuā. vt. ff. e. ſz iul. §. ſed et ſi filius

z Nouatõe.ñ p ignorãtiã ſcialioqn i fẽ ercipiẽd erit vt.ff.e.l.ſi.
a Agnouit debitũ.ſoluẽdo ptẽ debiti l' vſural.vt.ff.e.ſz iul.§.fi.
t.l.ſe.aliud ſi pign⁹ ederit.qz tantũan quãtitate pignoris vẽ ap
probare.vt.ff.e.ſi pẽ in prin.t eſt ratio ẽre aliud in ſolutõe ptis.t
aliud in datione pignoris.vt ibi dixi

Si filiꝰ dubi
uz ẽ nili fcñ
fit i fraudez.
vt.ff.e. ſi filiꝰ.§.i. t.l.
ſz iul.§. mutui. t.§.ſi
traus

c Origo.l.vtr ab
initõ ſit mutuũ t aliꝰ
ſciꝰ.ñ aũt titulꝰ. qz
ẽad vẽditori ad p
cũ p ſtipulatõz pro
miſſũ vel actõ l'actõſ
ti.q̃ mutuanti.l.ꝺdi.
certi.vt.ff.ſi cer.pe.l.
ꝺdito certi i prin.ñ
origo inſpicif.vt h t.
ff.de fide iuſ.tutor et
ꝺ dõa.q̃id qꝺ.t ꝺle.
q̃.cũ filiꝰ.§.ꝑeſ me
t.s.ſi cer.pe.ſi ex pcõ
t.ff.mã.l.ſi pcurato
rẽ.ſed ar.ꝺ.ff.ꝺ pecu
lio lz.§.ſz ſi filius

Si pmittẽte
s pẽ q̃ filium
hẽbat i ptã
te.alias nõ. vt.ff.e.l.
filiũ t hec pmiſſio in
ducat qꝺ iuſſu. vt.ff.
qꝺ iuſſu.l.i.§.ſtatuz
e Perſecutio.ma
la illatio vl.neceniz
tõ q̃ ptedit dari pe
cuniã pmittit rẽ ob
ligari vt.ff.qꝺ iuſſu.l.
dñm tñ hic vtr pmiſit.t tõ bñ dicit.ſ.
pſerti t c'l'dic nõ per
miſit obligare res. ſz
qz ſucceſſit dño ꝺfir
maf pignus.vt ſubñ
cit t ꝑm b abũdat p
tertiam

f Heres ert iterit.
q̃ cãu pignꝰ ꝺualeſcit
t ſi añ nõ valebat.qz
ſine voluntate patris
erat obligatũ vt.ff.ꝺ
pig.ſi ricio.t de cõ.iñ
ſi nõ ſortẽ.§.ſi filiꝰ.t
s.qꝺ cũ eo. ſi mãda.

g Nõ.male vẽ poſitũ iſtud mõ.nã t ſi potior ſit aliꝰ b tñ agit
vt.ff.q̃ po.in pig.hꝺ.l.ſi prior.§.ſi ſimplr.ſz ſic ꝺtinua daf pſecutõ
h Potior.vt i vote reddẽda t ſi libꝰ.nã t tũcadẽ ꝺ oẽm mõ t c'
uerſus potiorẽ denegaret.vt ꝺi.l.ſi poꝛ.§.ſi ſimplr.t.s.de act.t ob.
ſi a creditore.t.j.q̃ po.in pi.hꝺ.l.licet.

Alcedoniam petitõz.nã tenef filiꝰ inſolidũ.t pf ꝺ in rẽ
verſo.vt.ff.de in rẽ verſo.l.iũ.§.perinde
lz i Nõ recuſaret.i.recuſare nõ ꝺz.vt.ff.e.ſz iul.§.aũ
ꝺz.ſi nõne idẽ ẽt ſi nõ ablit filiꝰ.t i neceſſarios ſũptꝰ ei credaf.ñ.
idẽ vẽ ar.ff.e.ſz iul.§.ſz ſi filiꝰ.t de i rẽ ꝺſo q̃ ſi.§.ꝓinde ſi ſeruꝰ.t.l.
pe.i.ñ.t.l.ſi miraculoſe loqf pe.l.in pi.cni i nuit pfes neri in
ſolidũ viuo filio.i ſcõo caſu ꝺ peculio.ẽre ꝺic q̃ inſolidũ tenef qñ
ſũptꝰ fuit talis quẽ pf nccẽ hũit facere vt libꝛos emere.q̃ ad ſco
las miſerat.ſi ꝺ nõ hẽbat nccẽ vtr ppf dilectõz filij prna pieraf
nõ recuſaret.vt libꝛos coopire t lras deauraf.tũ de peculio.tenef
ẽt eo vitio.t ꝑm hoc lo q̃f.s.ne filiꝰ p pfe.l.i.ubi ei ẽ creditũ filiofa
ſenatuſcõſulto pmittẽdo.nec tenef pf amplꝰ q̃ de peculio

l Perpetua.tt.s.ti.ũ.ei qui.accur.
s Si filiꝰ.aduerſus te.l'fideiuſſores l'mãdatores eiꝰ niſi alio
donandi interceſſit.vt.ff.e.ſed t ſi.§.non ſolum
n Dirigi.a'creditore.q̃ ſciuit l'ſcire potuit eũ ẽ filiũfa.cui crede
bat.aliꝛs m acedõ.nõ ob.vt.ff.e.l.pe.

o Nequa.ꝛz poteſt qꝺ verum eſt etiam ſi paterfa. eſſet cum ſe
obligauit t poſtea filiuſfa.factus accipiat.vt.ff.e.ſed iulianus.§.
ſed t ſi filius.
p Filiuſfa cuiuſcũq̃ ꝺignitatis.lz in milite ſecus ꝺicaf.vt.ff.e.
l.i.§.ſi.t.j.e l.ſi.in fi.

tes t pnepotes poꝛrigitur

Si filiꝰ cõſti
tuebaf.vt.s
e.zenodoꝛꝰ.
r Iniquũ.vt t ar.
s.de epiſ.au.l.de crea
tionibus.
s Lege.vt.j. ꝺ vo
inf virũ t vx.l. ꝺonaꝛ
tõef.t nota regulam
hãc vt h t ibi t.ff.de
iud.l.lz ſz fallit i caſu
bꝰ.vt.ff.ad tre.l.Fuo
inuito.t de acq.hered.ſi
qs mihi ꝺona.§.iuſſũ
t rẽ ra.hꝺ.l.pe.t.ff.de
ap.reci.l.i.t.ff.de his
q̃ no.infa.l.qꝺ g i pn.
ſz an ſuito t ꝺicẽte
filio pt pf hẽ ratum
vt ſic teneat t filius
vel q̃ ñ.vt.ff.de pac.l.
ſi.ſz ꝛ puto q hãc le
t Sui iuris gem
vt i macedõ.vt h t.ff.
e.l.i.i ſi.t.l.ũ. t i teſtõ
triſti. q̃ te.fa.poſſ.in
v Ex pſũptõe pn.
q̃ ẽ iurz t de iure.vt
alꝛs.ſ.ti.l.l. antic.§.ſz
ſi qꝺ.an poſſit renun
ciare filiꝰ macedoma
no.cuz mulier poſſit.
velle.vt.ff.ad vel.l.ſi.
§.pe.t ff.e.l.tã t ſi.t
j.q̃ mu.tu. off.fun.
pt.l.ſi.t autẽ. mf.rñ.
mine cũ eniret miſſio
ſit ꝺonatio.t ꝺonare
ñ pt vt.ff.de pace.l.ꝛ
iurz.t.ff.de dõa. inf
vi.t vt.ſi ſpõſꝰ.§.cir
ca.t.ff.ꝺ ꝺi.cau.da.
ſi mꝛr.nec ob.qꝺ ꝺz i
vel.qz illꝺ fauoꝛe.vt
ff.de ꝺi.ide.q̃ excep
tõe b odio creditoꝛ ſ
inducif.vt.ff.e.ſz t ſi
pf.§.ñ ſolũ.ac.

Ad ſenatuſcõſulta pelleianũ .xxix.

m Jmp.Anto.a.Lucille
Ellieriby q̃dẽ q̃ alienã obli
gatõz ſuſcipiũt l'i ſe trãſfert
ſi id ꝺhentes ñ ignorẽt a ſenatuſcon
ſulto ſubuenif.ſz ſi p alijs cũ obliga
te non eſſent pecuniã exoluerunt in

r Ad ſenatuſcon
ſultum velf.
Ellieriby.ſuſcipiũt pticipãdo ita q̃ priſtina maneat qꝺ
m fir rũby modis.mãdando.ꝺſtituendo.fideiuꝺendo.
Trãſferũt.ab initio ſe obligãdo.p alio l'pꝰ facto trãſ
ferẽdo in ſe alio nouandi.vt.j.e.l.ſenatuſcõ. a Nõ ignorẽt.
ſ.ipas eẽ feminas.nã ſecꝰ ſi ignorẽt.qz ſũt veſtite veſte virili.vt.ff
e.ſi de capiẽdi l'dic ſi id.ſ.eas intercedere nã ſecꝰ ſi ignorẽt eas inter
cedere.vt.ff.e.ſi fideiuſſores.t.l.vir vxoꝛi ſi.i.ñ.t no.qz ſiue ãby
ſciũt.i.creditoꝛ.t ipa ſiue creditoꝛ tñ.ſiue ãby ignorent.ſubuenif
mulieri.vt.ff.e.vir vxoꝛi.nõ ſic in q̃rto caſu cũ ipa ſcit et creditoꝛ
ignoꝛat.vt hic dicitur. Item no.q̃ vbicunq̃ iuuatur ſi renuncia
uerit non excipitur.vt.ff.e.l.ſi.§.pe.t ad macedõ.tam t ſi.t.s.de pa
ctis.ſi quis in conſcribendo.t.j.quando mulier tu.of.fun.po.autẽ
matri t auie.
b Nulla eſt fideiubenti enim non ꝺonanti ſuccurrit ſenatus
ꝰ hic t.ff.e.ſed ſi ego.eſt enim auariſſimum genus earum.vt dic
t.ff.de do.inter virum t vxoꝛ.ſi ſtipulata.ſed queritur quare ſi ab
initio ſoluat pro alio non reperit vt hic.ſed ſi interceſſit prius et
ſoluat poſt reperit.Rñ.quia primo caſu videtur ꝺonare ſecundo
non.vt.j.e.l.q̃uis

Ex noſtra obligauerunt non tñ aio nouandi t ita in rẽ ſuam
quare tenetur vt hic t.ff e.ſed ſi eũ.t.l.aliq̃ñ.t.l.debitrix.et
s.ne vx.pro ma.l.i.in prin.

b Delegari animo nouandi.
Jcũ ipe. sic ergo mr̃ ñ fideiuſſet p filio vt hic: nec e contra
s filia p patre. vt. j. e. ſi pſnam
d Accipes. i. accipe velles. accur.
Enatuſconſultum. ab initio accipiendo ipa mutuo quo
caſu dar inſti
toria. vt. ff. e.
quãuis. §. ſi cũ eſſet
f Earuz. ſ. mulierũ
g Admiſſum ẽ. vt
r ipe res non teneãr
cũ effectu. vt. j. e. l. pr
h Deh ẽ. q: r onãti
õ ſuccurrit ꝛc. vt. s.
e. l. i. in fi. §. a viro re
pent. q: r onatõ inter
vi. r vt. ſic facta ñ vz.
vt. ff. de r. inter virũ
r vro. l. ſi ſponſus. §.
ſi vror. Jtez huic rñ.
eſt ꝟtra. ff. e. l. h. § ſed
ſi mr So. ibi vendi
dit creditori vir mu
lier. et ſic fraus fuit a
creditore q̃ſita h ipa
met iuenit aliũ emp
torem.
Jſine tua. i.
s te inuita vel
ignorante de
iure etiã cõi hoc ẽ. vt
h. r. g. ne vr. p ma. l.
i. r. j. q̃ res pi. ob. po. q̃
filios.
lz Potes r ita iuſ
ſpeciali. vt. s. l. pr. et.
ff. e. l. q̃muis in pn̄.
accur.
l Conſultũ eſt. vt.
r. ff. e. l. i. r. q. r ar. j. ſi a
liena res pi. data ſit.
l. ſi p hauerit. ſed ſo
let hic queri q̃re poſſit
rem tuaz obligare te
pſente vt tibi p iudi
cem. Kñ. pignus re ꝟ
hic. ſz vendito ꝟſen
ſu qđ non placet. q: r
pignus ꝟ hic ꝟſenſu
vt. ff. đ pigno. act. l. i.
dic ergo q: p obliga
tionẽ rei agit vt ipa
re ius creditori q̃rat.
qđ fieri ñ pt niſi volẽ
te eo cui ẽ. merito er
go quz patit videt
ſuũ accõmodare con
ſenſum ſine q̃ obliga
tio aliter eſſet nulla.
at venditio etiã ꝺdi
cente me fieri poteſt.
r tenet inter eos q: ñ
id agit p ꝺctũ vt ius
in requerat. ſed vt al
teralteri obligetur ꝺ euic. vt. ff. đ acti. emp. l. exempto. in pn̄. me
rito ergo cuz impedit ꝺctũ ꝺdictio mea nec pñtia pſit ꝺctum. ar.
ff. de re iu. ſepe. §. i. ſed ar. ꝺ. ſ. qđ videat ꝟſentire eſt. ff. đ euic. l. q̃dã
Jmater gereret. i. gerere vellet er pte.
n Promiſit. ppter b vt dimittãt eã gere r p pteſſaret
o Repmittens q̃i p pupillo filio. r ſic iuuat. vt b. ſed ꝺ
ff. e. q̃uis. §. i. r. l. tutor. in pn̄. So. refert a n. pmiſit indẽitatem
de eo qđ delet l' dẽbit tutor. l' eꝺ pmiſit tutori indẽitatẽ de eo qđ
delet l' dẽbit ei pupillus r in vtroq; eſt interceſſio. r ſic ñ tenet vt
hic. an pmiſit tutori indẽitatẽ de eo qđ delet delebis pupillo. l'
eꝺ pmiſit indẽitatẽ pupillo de eo qđ delet l' delebis tutori. in vt
roq; ceſſat velleiani. vt in. ll. ꝺctas. r b eſt qđ dicit bul. ſ. r. C. tollẽ
ꝺcium. q: refert vt dixi. dicat mulier qđ delet l' delebis. r tũc ñ in
cedit. vt in ꝺctas an pmitto qđ delet l' delebit tibi pupillus. r tunc
ſic vt b &c
p Suſcepiſſe ptuto. intercedens
q Tuet. niſi ſpecialiter fuit cõprehenſuz decreto pt oris
s mris periculo dari. vt. j. ſi ma. indẽ. pmiſit. l. ſi.
Jſciens debitũ. ſ. mariti. t Vendendo. ſ. creditor
n Nequit. vt. r. ff. de rei ven. redemptores. §. ſi. r. l. ſi.
iuſſorem pſtiterit vl pignora ſiue pe
cuniam dederit. qñ qđammõ ſuuz
negocium geſſiſſe vidr̃ ſenatuſcon.
auxilio neq; ipa neq; fideiuſſor ab ea
pſtit' neq; res eius pignorate adiu
uant. ſi aũt tutore ſe excuſare volẽte
ipſa ſe interpoſuit indẽitatem ei re
promittens auxilio ſenatuſconſul
to vti minime phibet Si vero tu
tores petijt r ſponte pericũ ſuſcepiſſz
pq̃ mi' teneat auctoritate iurz tuet
Jmp. Gordianus. a. Miniano.
Jſciens creditor a marito
s ppter ppriam debitum fun
dum mulieris liz ea ꝟſenti
ente obligari euz pignori accepit pp
ſenatuſcon. auxiliũ vendendo eũ do
miniũ mulieri auferre nequiuit nec
tibi neceſſe eſt pſtito pcio emptori
vendicare. ſi mri ixres extitiſti.
Jdem. a. Triphonio
Jſi pnã obligatõez ñ tñ filij
maſculini ſexus. vez etiaz fi
lie emancipate in ſe recepert
ẽtuis filie p viribus obligatõibus eri
mant. pp exceptõz q̃ er ſenatuſcõſul
to velt. deſcendit. tñ filios in id qđ
ſe obligauerunt teneri filiaz ez ſub
ducta pſona pez in id ꝟuenire poſſe
i quo ꝟueniret ſi filie ñ interceſſiſſet
dubium non eſt. pignora tñ pris et
ſi in poſteriore obligatõne accepta
ſunt ſine dubio tenent. ſz r ſi in pri
ore fuerũt obligatione quaten ad
pẽm p reſtitutoria actõz redit. hac
ten tenebũt. Jdem. a. Proculo
Tamuis mulier pro alio ſol
q ucre poſſit. tñ ſi pcedente ob
ligatiõe q̃z ſenatuſcõſultũ de
interceſſionibus efficacem eſſe ñ finit
ſolutioni fecerit. ei ſenatuſconſulti
beneficio munita ſe ignorãs locum
habet repe titio
Jmp. phi. a. r philli. c. triphõe
Jaduerſari tu nõ cũ ma
rito tuo ſed tecũ negotium
t Nec tibi. ſ. filio
q ſucceſſiſti mri cui
pdtũ a marito tuo q̃
pre obligatũ fuit liz
ea ꝟſentiente.
v Preco. vt. s. đ ſi
vẽ. ſi mãcipiũ. r. l. mr̃
Jpnã emã
cipate hoc nil
ad rẽ. nã r in
pcate poſſit pt fideiu
ſſit p pre. vt. s. qđ cũ
eo. l. ſi er alio. r. j. đ ſi
ſenat. l. filio. r. ff. q̃ ſa.
co. l. q. §. ſi fideiuſſor.
y Teneri. ſ. pecuz
virili. liz vt i ſolid. vt.
ff. đ fidiuſ. ſi tritius in
pn̄. ſo. h interceſſerit ñ
ꝟſtituẽdo ſe deleꝛ iſo
lid vñ p pnid teneꝛ.
vt. ff. đ duo. reis. l. re
os. §. fi. ibi in ſolid ſe
reos ꝟſtituerit. ar fide
iuſ. tenent ſp iſolidũ
ec ſi ib ñ ſit dictũ vt i
ſti. đ fideiuſ. §. fi ples
alit vt hic r ibi mſo
lid tenebãt ſz ibi iſo
lid erepta fuit femia
quã in totũ fideiuſſe
rat. b p pte fuit erep
ta. vt. ff. e. vir. vror. i
fi. r. l. ſe.
z Cõueiri. ſ. ſtitu
ta ei eã pma act. que
ſublata erat nouatõe
Pignora. liz pt i
pte ꝟueiat. pignora
tñ tenent inſolidum
b Accepta. ſ. tñ r
ſic no. tenet acceſſo
uz. i totũ ſz pncipale.
p pte tollat p vell.
c In priore qñ pr̃
ſe obligauerat. ac.
d Hacten p pte
filioz qz tenuit nova
tio cũ eſſ cu ñ tenent
piguora. vt b innuit. et
ff. đ no. l. nouatõe. r.
l. alia. r. j. ec obchiro.
pe. pi. te poſ. l. i. ſz p pte
filiaz ñ tenuit cui effe
ctu. vnđ adhuc p pte
ea tenet vt b. r. ff. e. l.
aliqñ. §. i. r ẽ rõ q̃re r
b casu nouatõe ñ tol
lat pign qz ñ tenuit
cũ effectu. l' dic ñ fuit nouata pncipal. ſtati ei q fuit pſonal. directa ertict p nouatõz fuit e loco a iur ſupposita reſtitutoria. vnde
oi rpe iſtenit principal directa l' vtilis reſtitutoria. r ſic hypothe
caria nõ extinguit vt. d. l. aliqñ. §. i. r. l. debitri r. §. pe.
q Tamuis. ignorans. ſ. ius l' factũ credẽs ſe interceſſiſſe quũ
ñ interceſſerit. vt. ff. đ ꝺdi. inđ. l. q̃ erẽ. ſec si ſciẽs q: tũc ñ
rpetit. ar. ff. đ ꝺdi. inde. l. i. r đ re. iurz. l. c f Repetitõ. i. ꝺditõ in
Jadueſarij negotiũ ꝟductus r ſine fraude debiti.
h Reliq. i. debita i Cõtracta. i. i obligatõz deducta.
k Recuſare. vt. j. lo. l. ꝺctus. i f. r. ff. e. ſcia l Secur ſcies
i Tã hypoth. exceptis his q̃ ſpecialit ob re interceſſ.
e votem obligantur rm quoſdam
n Remitti. duabꝰ rõibꝰ videbat ꝺ ppt vellei. q̃ ſuccurri
tur mulierꝭ ſicut ſi rem ſuã obligant p alio. ſed tamẽ hic ſecus

est.vt.ff.e.q̃uis in p̃in,t ꝑter vnatõz q̃ fit inter vi.t vxo.sz nec hic nocet.qz nõ dr vnatio.vt hic.t.ff.q̃ mo.pig.vl hy.so.l.i.t.l.lucius.t.ff.q̃ in frau.cre.l.si pign⁹ t dole.iq.l.ij.§.fi.t loquif hec ler q̃n remissio fit viro t generaliter nam q̃n fit alq̃ ꝯuenti cũ viro vl in re vna vl certis loquif.j.e.l.iubemus.

Juuare vo/lles.o mĩ/n¶ Putaue rũt fauore vr̃e dũ sp̃e/ciale.vt t.j.e.l.gene/raliter.t.ff.de ꝯdi.inde. cũ his.§.pe.fil̃r sunt alq̃ casus in q̃bꝰ cessat vell.vt dices.j.e. generaliter.

Jfenebris. s veteri in ipsa rei veritate ñ in fraudẽ accipiẽti.

p ¶ Quãtitas.i.to/ta q̃ntitas que feno/ri data fuit.

q ¶ Patrũ.i.senato rũ.sz iure ciuili q̃ ipe/diunt̃ donatões int̃ vi.t vx.iuuaris inq̃ tũ tu paupior t ipe ẽ locupletior.vt.ff.de dona.int̃ vi.t vxo.l.i. t.l.si sponsus.§.circa. r ¶ Ignorauerit. i/mo vt eã iuuari si cre ditor scuit.vt.ff.e.se/ia.§.fi.q̃ est ꝯ.So.hic scuit eaz accepere vt marito donaz ibi vt se l rẽ suã ꝑ viro ob/ligatã liberaret. Jtez sec⁹ vbi daret mari/to cũ mulierẽ mãdat se.p alio scaret.nã tũc tuuat.vt i ar.ꝯ.ff.e.l. fi.§.fi mulier ne ipsa t.l.si fideiussores.t.l q̃q̃.vl dic q i.l. seia eo alio accepit ab ui/tio vt soluat i cãz ma riti hiẽs.sz postea vo luntatẽ mutauit ẽm ꝯ.vl refert ibi scia ad mã itercessiõz q̃ fecit pactẽdo viz ob ligare rẽ suã.q̃ ẽ int̃/cessio.vt.s.e. si fiue hic ad mutuũ factuz mulieri.vel ibi fuit fraus facta se.cõ.qa cũ fideiuberet ꝑ ma/rito maluit creditor mulieri dare pecuni/am.vt.j.e.ti.l.q̃dãs. si cũ eẽm.t.l.quidaz. hic nõ fuit hec fraus.

Mulierem itercedere cũ effectu t ¶ Fideiussorẽ.etiã si aio dãdi itercesse/rit.vt.ff.e.si mulier.§. si ab eo.

v ¶ Marito.p q̃ in/tercesit.

x ¶ Nõ extitit.aut̃ tercesserat.sic a p̃nci/pio l ex post facto q̃ p̃ncipalr tenebat.et tũc tenet̃ t excep.a/mittit.vt.ff.de sol.sti/

•gessit reliquã ꝯductõis q̃ dicis esse contractã obtentu huius obligatio/nis ñ potes ẽcusare. Jmuero si cũ eo sde fũdo nõ tibi sz marito tuo lo/care.psonã tuã vt idoneam secutus est.beneficio amplissimi ordinis qõ est factũ de intercessionibus femi/narum teneri potes.

¶ Idem.a.Helvre

Tiã ꝯstãte mãdãmõio ius hy/ e potecarũ seu pignor mari/to remitti posse.explorati iuris est.

¶ Imp.valer.t Gal.Sepio duci

Juxtaꝛ filiã volens.ge/nero res tuas obligasti:pti net̃ ad te bñficiũ senat⁹ ꝯsulti falso putas.hãc ei cãz ab eo bñ/ficio cẽ mouẽdã prudẽtes viri puta uerunt.

¶ Imp.Dio.t Max.Condiane.

Jfenebris pecunia⁹ iuxta fi/ s dẽ veri a creditore tibi data ẽ siue quãtitas ptota fenoris siue ps eius i vsu mariti ꝓponat̃.p/cessisse.decreto patrũq̃ non adiuua/ris sz creditor cãz ꝯct⁹ si ignorauerit

¶ Idem.aa.Basilice.

Mulierez ꝯ senatusc̃ũlti l/leiãi auctoritatẽ nõ posse itercedẽ⁹ denicz exceptõe fideiussorẽ⁹ ei⁹ vti posse iuris aucto/ritas phat.vñ si mẽ tua marito⁹ q̃n/dã suo ꝯueres nõ extitit⁹ satis idonee exceptionis remedio tua est.

¶ Idem.aa.Agripino.

Jvxor ꝑ marito ꝯ senatus/ s cõsultũ intercessura:te roga uit mãdatorio noñe.vt.ꝑ ea tua fidẽ astringeres.ab initio ꝯcus/ p exceptõis auxiliũ obligatõi tue ad ꝯfecit securitas⁹ qua quiet⁹ defẽdi po tes.

¶ Idem.aa.Ruphino.

Jmulier aliena⁹ suscepit ob ligatõz cũ ei ꝑ exceptõz vel/leiani senatusc̃ũlti succur rat̃ creditori ꝯtra priores debitores rescissoria⁹ obligatio datur.

¶ Idem.aa Alexandro.

Jcũ pẽ vra calistrato mutu/ s am sũpsisset pecuniã ne vt hãc ei⁹ vxor accepisset istẽm ꝯscriptũ ẽ:nec ad exceptõis ꝯtractatũ ex senatusc̃ũlto veniẽtez ꝓuenire necesse ẽ:cũ ea⁹ veritatis subã ꝯstitu ta:potiꝰ q̃z simulata gesta tueatur

¶ Idẽ.aa.zotico.

Emis alieas⁹ l veteres l no/uas obligatões aliq̃ rõe su/scipientib⁹ subueñt.nisi cre/

chũ.§.additõ.aut accessorie.t tũc tollit accessoria t rema/ s net principalis.vt.ff.de fideiusso.l.generaliter.

Jvxor.securitas.vt.ff.e.si mulier ꝯ se.§.fi.t.l.si fideiu.

Jmulier.aliena⁹ sus/ce.aio nouãdi ab initio.vt.s.e.l.senat⁹, a ¶ Rescissoria.i.restitutoria dar̃.q̃.s.pri⁹ dabat̃ restitutoria.i.q̃ erat danda.vt ff.e.l.q̃uis.§.q̃nẽs.t §.mulier.§.si cũ eẽt.t b vxꝛ etiã si creditor scirent mulierẽ ñ tene ri ñ tñ eã ꝺcep.vt.ff. e.l.q̃dã.t de fideius.l. si tm⁹. Jtẽ ẽ vxꝛ etiã sub ꝯdi.ea obli/gatan̄ etiã iteri agi tur hac actõe.vt.ff.e. l.aliq̃n.§.fi.

Jcum eam s vxorem.

c ¶ Sillata vt t.s.plus valeat̃ qõ agit̃.l.i.l. acta.t l.si q̃s accurrius.

Emis.veteꝛs vl nouaꝛ et irrãt̃ rẽdo in se veterẽ obligatõz l vsucapiẽdo iudiciuz vl patiẽdo se delegari ff.de noua.l.delegare t de solu.l.solutõz.vl dic veteres fideiubẽ/do ꝯstituẽdo.vl etiã mãdãdo.vt.ff.man. l.si vero nõ re.§.si p⁹ creditã.Jtẽ q̃ubꝫẽ nouas.puta cũ erat ꝯct⁹ cũ alio creditor elegit mulierẽ i frau/dẽ se.cõ.vt.j.l.pr. et ꝑ cãu dar̃ restitutoria t actõ scõo institutoꝛ/ria q̃ i debitorẽ dabatur vl erat dãda.vt. ff.e.l.q̃uis.§.si.cũ es/sem.t.§.q̃nẽs

e ¶ Nisi creditor.vt ff.e.l.ij.t de re.iu.l.i eo §.fi.t de.re.iu.l.apud celsũ.§.marcell⁹.i fi. §.vel nisi simil̃ sit ea/sus vt dices.j.e.l.vl/

f ¶ Decept⁹ sit.sz si vter q̃z sciuit nõ dico cessare senatusc̃ũ.vt q̃dã dicũt.qz ñ vr̃ ce lar⁹ t c.vt.ff.de ac.ẽp. l.i.§.i.

Dm.ad eas c obligatões. ñ solũ ad eas q̃ intercedit in vete rem.vt.s.e.senatus.

h ¶ Dotes.vt.ff.e. q̃uis.§.si cum.

Hẽres ñdũ.t ꝺ rõ restituto/ria dar̃ ciuil̃r i hẽdes.vt.ff.e.hẽ a/tões.sz vr̃ exceptiõz nõ dari hẽdi cum p/sona facit locũ bñfi/cio.vt.ff.de reg.iur.l. in oĩb sed hec spãle.

Idem⁹. ps̃ois ꝯtrahentibus, cum viro.

o

l Custodiri.vt hēs.s.e.l.ēt' m Coercere.ar.ꝫgnālitatē.vt
ñ trahat' nisi ad ea spālia ve q̄by ē cogitatū.vt.ff.ve trāslac.cū acq̄r.
r.l.q̄.cū tutoribꝫ.r.s.ō trāl.si ō certa.r.ff.q̄.mo.pi.l'hi. fol.paul°.i
o Pretēdētibꝫ.s.ꝫhmbꝫ.Sequit' aut.siue a me.que est pri.
in aut.vt imobi.añ nup.w.col.v. Autentica.

Siue a me do
natio. supple
r pactū ve ea lucrāda
al's male diceret.sta
tim ita dari mulieri
rei vē.so.mri.cū dēz
redire ad viz vt dos
ad m'ierē.vt.j.ō pac.
cō.aut'.equalitas.'
p Immobile. i re
bus mobilibus stabꝫ
iuri veteri
q Obligare.q̄niaz
mulieri est obligatuz
p vxte.l'veri° imo est
ei° dñiū fic vxꝰ dñiū
est viri.r ideo statim
dabit ac.in rem
a In rem.q̄ datur
iure dñij vl' posset dici
hipotecaria pīa pla
cet
c In sponsalicia.
i. in donationez ppt'
nup.pateri aut'ē.vt
spō.lar.spālis rē.ppe
aūt dicit' ea q̄ fit ante
matrimoniū q̄ valet
sicut quelibz simpler
tonatō.vt.s.si aduer
sus vo.l.i.
c Sibscꝫ hīs.nisi hec
duō sunt.s.q̄ sint alie
res scōs ꝓsensus vt j
e.si mulier
d Et m'ito.hoc ifel
rūt qdā ad oia p̄dicta.
r sic ēt vxs poterit ali
enari inextimata fm
hūc modū.qō nō pla
cet.qz maledicere et
m'ito potius rē.dic q̄
fm io.vt ferat' ad id
tm̄ qō dixit ō phibēn
da alīatōne ñ ad id
qō ō pmittēda i vxē
q̄ r sīmiles ꝓsētiat.et
post tps ñ p̄iudicat si
bi.vt inst'i.q̄ alie.hz in
pī.alq̄ dicūt vt ia. q̄
loq̄t' hec clausula ō re
bus imobilibꝫ vxis i
vxē ertiatis.q̄ hz p̄nt
q̄stū ad p̄prietatē alie
nan.qz marit° ē dñs
rei total'.remanēt tñ
obligate m'ieri.l' in
telligit' de rebꝫ mobi
libꝫ dat' in vxē inextimati q̄ fuari possint vt fuus.aliud in his q̄
ñ p̄nt fuari.qz sine hmōi solēnitate alienant'.vt.ff.ve iur' vo.l.res
in vxem date

natōis vel obligatiōis occasiōe que
q̄stū ad mulierē.p nō scripta hētur.
idē.in ꝓte est r multo° potius.
Imp.iustinianus iul'.pre.pre.
Si mulier pfecte fetat' ꝓstitu
ta p' intercessionē vel cautōez
ꝓscripsit vel pign' aut inter
cessorē p̄stituerit: sancim' antiq̄ leguz
varietate cessante. siq̄dē itra bīēna
le iuge tps post priorē cautōem nu
merā dū.p eadē cā fecerit cautōem
vel pignus aut intercessorē vxderit
nihil sibi p̄iudicare. q̄ adhuc ex cōse
quētia siue fragilitatis in scōam iac
turā inciderit°. sinaūt p' biennium
hoc fecerit sibi imputet. si q̄ō sepius
cogitare poterat r euitare non fecit:
sed vltro firmauit. videtur ꝓetenī ex
hmōi tpis plenitate non p aliēa obli
gatōne se illigare. sed p sua causa
aliquid agere. r tam ex scōa° cautōe
sese obnoxiam facere inq̄stū hoc fecit
q̄ pignus aut intercessorem vtil'
dare. In aut. ve nulli iudicum. h. illud.
s Si qua m'ier credi
tū inst'ō cōsentiat ppīo viro
aut scribat aut se aut rē ppriam obli
gatam faciat. iubem' hoc nllaten' ualere. siue semel siue m'itoriēs hī
aliquid p eadem re fiat. siue priua
tum siue publicū sit debitū. sed ita
ē ac si necq̄ scriptū ēt nisi ꝓbet ma
nifeste q̄ pecunie in ppriam mulierz
necessitatem expense sunt
Idem.a.iulia.pre.pe.
Antique iurisdictiōis retia' et
difficilimos nodos' resoluē
tes r supua cuas distinctiones exula
re cupientes sancim': mulierē si inter
cesserit siue ab initō siue postea ali
quid accipiēs' vt sese inꝑponat oī
modo teneri. r ñ posse senatusc̄ōsul
ti velleiani aut auxilio siue fine scri
ptis siū p scripturā sese inꝑposuerit.

Sz siq̄dē' i ipo ist'o icessiōis te
xerit sese aliq̄d accepisse r sic ad int'
cessionē venisset. r hoc instm̄ publi
ce ꝓfectū iueniat'. r tribꝫ testibꝫ cōsig
natū. oīmodo eē credēdū° eam pe
cuniam vel res accepisse r non esse ei
ad senatusc̄ō. velleiani auxiliū regres
sum. Sinaūt fine scriptz itercesi
serit l'inst'o ñ fic ꝓfecto. tūc si possit
stipulator oñdere° eā accepisse pecu
nias l'alias res r sic subisse obliga
tionē. repelli eaz a senatusc̄ōsulti iu
uamine. Sin vero hoc mīme fuerit
ab eo approbatū: tūc mulieri supes
se auxiliū' r antiquā' actōem aduer
sus' eum' fuari' p quo mulier intcess
sit ei vel' actiōem parari. Sz si mi
nus idonee mulieri cōstitute: aliqs
pecūias vel res dedit vt p eo sese ob
ligaret. mulieri quidem que re vera
hec accepit'. nullus pateat aditꝰ ad
senatusconsl. auctoritatem. creditori
ūt liceat aduersus eam venire et qō
potest ab ea exigere. r in reliquū an
tiquum vebitorē aggredi. vel in par
tem si aliquid a muliere possit accip
pere. vel in totū si ea penitus inopia
fatigef. Nec' ūt mlieres ppera sese
p alīs inꝑponāt sancim' ñ al'r eas i
tali ꝯctu posse se obligare p alīs. ni
si instrumēto publice confecto. et a
tribꝫ testibꝫ subsignato accipiāt ho
mines a muliere p alīs cōfessionez.
tunc etsi tm̄modo eas obligari. et
sic oīa tractari que de intercessiōibꝫ
semia z vel veteribꝫ legibꝫ cauta. vel
ab imperiali auctoritate introducta sūt
Sinaūt extra eandē obfuatiōem
susceperint mulieres intercedentes
p nihilo habeatur hmōi scriptura. l'
sine scriptis obligatio tanq̄ nec cōfecta. nec penit' scripta. vt nec sena
tusconsulti auxilium imploretur. sz
sit libera et absoluta quasi penitus
nullo in eadem causa subsecuto.

vic spāle. cū p viro itercedit ea rōe qua r vxi natōes phibite sūt. s.
ne mutuo amore rē. vt. ff. ō vx. inter vi. r vt. l. i. q̄. r. iq̄. in pīn. vel
fm. b. p̄t intelligi pōt. aut'. eo cāu loq̄t' cū m'ier istō publice cōfecto
r a mbꝫ testibꝫ subsignato ꝓfessa ē se accepisse pecūiā p itercessione.
olim em̄. tūc cessabat vel'. vt. j. ānq̄. hodie si. vt hic nisi plēe illō p
ciū in ei° vtilitatē ꝓ
sum. r sic in aliq̄ corri
gif ler ānq̄ p istā aut'.
Mnq̄ retra. i
dispositiones
ex iur' pfecte
l Modos. p sit' tu
dinem
m Accipiēs. r hoc
nem negat
m Sicdez. si cōstet
eā aliq̄d accepisse nō
iuuat'. si vo ō hoc du
biū sit sic ꝓbatur
n Tūc credēdum.
an admittat' ꝓbatio
in ꝓrū. rñ. ñ. qz p̄sūp
tio est iurz. r de iure ꝯ
quā ñ admittit' ꝓbā
tio. vt r. j. ar. tu. l. fi. et
s. ti. i. l. fi. r sic ñ ob. s.
de ꝓba. cuz ꝓtꝰ. et. j.
de ꝓ. ifi. optimā. in fi.
r. j. t. i. l. in ꝓcibus. in
pīn. r. j. de vxte can. ñ
nu. l. fi. q̄ sunt ꝯ. Itez
nec ob. j. e. §. fi. qa ibi
fm. b. nihil accepit. r
est rō q̄ rehicñ p̄t p
bari ꝓrū. qz p hī' con
fessionē aut' spāli rei
cedit'. l. a bificō vel'.
qō facili° fit q̄ si a cō
mum iure vellet rete
tre fic erat i ꝓrīs let
gib'. vt i aut'. de ñ ali.
§. qz xo hodie. in fine
col. q̄. alq̄ dicunt qz ō
euenit q̄ ñ p̄t ꝓbari i
ꝓrum. qz testes subsi
gnauer'. sec' si ñ sub
signauer't. vt in ꝓrīs
Tertiq̄ dicūt ñ ꝓbari
ꝓrū. l. p duos testes.
cuz instm̄ vices hēat
duoꝝ testiū. vtis. ō h.
instru. l. i exercēdis. sz
p vres l'p plēs fic. vt i
ꝓrīs
o Oñdere. cum' ipo
sa neget
p Auxiliū. l. vel'. hz
hodie ipō iur' erit ille
sa. vt. j. c. l. §. ne autez.

Antiq̄m. q̄ ñ ē
sublata. l'si ē sublata l'ñ nata tūc nouā parit. vt. ff. e. l. q̄uis. §. q̄ti
r Alduersus. eū debitorem ens. §. si cū cēm
s Seruari. l. creditori t Vel ei creditori.
v Accepit. r hoc ꝓstat. ac
x Ne aūt. B. hic dic hūc. §. nihil in nouāe i his casibꝫ vbi vel'. m'i
erib' oli ñ succurrebat sz i illī tm̄ vbi obligatōe eas erimebat. si q̄by
nisi fic intercessio fiat i scriptū fuant ipō iur' illese. r sic pricipiū h°. l.
ñ corrigi ꝓ hūc. §. nec due seq̄ntes leges vetex. r gnāliē q̄ sunt p°
istā. Sz ad. dicit hūc. §. gnāliē loq̄ cū dicat itercessiōe sic fcā omnia
tractari q̄ō itercessiōibꝫ cauta sūt veteribꝫ legibꝫ l'nouis. r sic nisi
fic intercedat in inst'o publice ꝓfecto. r a tribꝫ testibꝫ subscripto ipō
iure ē tuta. ē in illī casibꝫ vbi oli ñ iuuabat'. et sic corrigit hic finis
h°. l. pricipiū. vbi hec ē vlcia in hoc tit'o fm eū. vt sic due seq̄ntes
p hāc corrigant'. si aūt itercedat sic vt hic dic. tunc in illī casibꝫ vbi
olim non iuuabatur nec hodie iuuetur in quibꝫ olim iuuabatur.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Th die iuuek fit cū ipo iure. ſz p exck. velk. pma opi-hioz ē Etep. impantes. fauore libtatis. vt ar. ff. e. l. aliqñ. ⁊ ad b. ē an ſeruus ex ſuo facto. l. pmiſſe.

z ¶ Perdere. ſic. ff. de ac. emp. l. emptorē. §. i.

g Eneralit. molire. vt nudo pacto oriat actio. vt. j. ō w. p. ad exactōez.

Jē in tacita ſtipulatione ⁊ tacita hypoteca. vt. j. de rei vx. ac. §. i. ⁊. §. q. Jē vt in ea p̄ferat alijs creditorib⁹. vt. j. q̄ po. in pig. ha. l. ſi.

b ¶ Satiſfacē. ſic. n. ⁊c vt. ſ. ō ac. ⁊ ob. ſicuti.

c ¶ Ceſſante. ceſſat g̃ velk. fauore wt̄. vt h. t. ſ. e. ſi wtare. Jō libtatē fauore. vt. ſ. l. pr. Jē ſi renūciet. vt ſic. l. ſi. §. pe. Jē ſi accipiat p̄tiū p̄ inceſſione. vt. ſ. l. antiq̄. Jē ſi recipiat. vt. ff. e. ſi de capiēdi. Jē ſi ſcōo caueat. vt. ſ. e. ſi mulier. Nō ꝓſus. Caſibꝰ in ſenis muher ſpōdendo tenet. Prohibtate p̄ wtē renūciet ⁊ ſi de capiat. p̄tiū capiat. caueat ſcōo. Jē ſeptimo ſi in rē ſuā. vt. ff. e. aliq̄ñ. ⁊. ſ. e. l. q̄. in fi. idē ſi ſucceſſit ei p q̄ interceſſit. vt. ff. e. cū⁹. §. plane ſi mihi. p̄t actiones. vt mulier q̄ inceſſit p me in. x. ſolui ei p̄dicta. ⁊ nā ſi ꝓueniat er fide iuſſione nō opponet excep. vt. ff. e. ſi mulier ꝓ ſe. cō. vell. ⁊c.

d ¶ De nō nu. pe. ſuperioꝛib⁹ ſe. cō. ſubuenit ciuiliter ⁊ nāliter obligatis rōe ſpāli. b ciuiliter tm̄ obligat ſuccurrit rōe nāli. ⁊ nō q̄ nō nu. pe. ꝺ reſpectu etiā creditoꝛis. vt. j. e. l. in ſcriptis. §. i.

Jē pecuniā. fruſtra. bñ dic̄ fruſtra. qz ſz ciuiliter obligabat̄. tñ excep. vt. j. e. in ſcriptis. etiā ſi p̄miſerit. vt. j. e. cū vltra.

f ¶ Aſſeris. i. aſſertiue dicis. vel dicaſſeris. i. p̄bas. qđ eſt eo ipſo q̄ nō p̄bat ſ. nā creditoꝛi incūbit onus p̄bādi. vt. j. e. ſi ex cautōe. ⁊. ſ. de p̄ba. l. i. ſilr̄ p̄batio ē. j. q̄ mili. nō poſ. ſup ſeruis. ⁊. ff de iur. ꝟo. l. wtē.

g ¶ In rē. i. pigraticia p̄ rē. vt. ff. de pig. ac. ſolutū. §. ſi q̄ſi. ⁊ ideo bñ ſufficit p̄bari pignus datū. vt b dic̄. nā dat̄ pigraticia ex ſcto. ⁊ b ſm nos. Ellū dicūt in rē. i. rei ven. ſz ſm eos p̄ns poſſeſſio ⁊ dñiū ꝺz p̄bari. vt. ſ. de ali. iu. l. i. ſz dic q̄ creditoꝛ nō obijciebat q̄ſtionē ꝺ dñio. ſz ideo ſe defenderat ſm eos. qz nō erat ſibi pignus datū. vt dicebat. Certū vt Jſ. dicūt q̄ cū agit rei ven. ſufficit p̄bari traditionē. qz poſſeſſoꝛ nō p̄t de dñio q̄ſtionē referre cū cāz habuit a petēte vt ⁊ b dixi. ſ. de pig. ac. l. nec creditoꝛes. Quarti dicūt q̄ ꝺs p̄ſumit poſſidē q̄ aliq̄n poſſedit. ſic in dñio. vt. ſ. de p̄ba. ſiue poſſideris. niſi plet ſe p̄didiſſe creditoꝛ rōnibꝰ manifeſtis. vt. ſ. de pig. ac. ſi creditoꝛ. ſi fi. p̄bat pignus datū p. c. nō vī q̄ poſſit recupare. niſi ea ſoluat. ſic ⁊ q̄ iurauit. vt. ff. de iureiu. ſi duo. §. marcellus. Jtem quō p̄bat ſ. ſe. Nā. p̄bat pignus nō p̄ data. ſz p̄ dāda pecuniā. ⁊ ſic non obſtāt p̄dicte oppoſitōes.

h ¶ Nā intētio. bñ dico ſi negek pignus datū te p̄bare velle illō datū ⁊ pecuniā nō nūeratā. ereni ſi creditoꝛ pignus ꝓfitebat. ſz pecuniā nō eſſe creditā opz ip̄m p̄bare pecuniā nūeratā. ⁊ b dic̄ nā rē. ⁊ dic intētio. i. exceptio ſati pignis oppoſita a creditoꝛe. q̄. n. excipit agit vel intēdit. vt. ff. de excep. l. i.

i ¶ Nūerate. i. nō reddite pecunie.

i ¶ Si te. ſ. debitoꝛe.

k ¶ Cepit. ac. hypothe. ⁊ hales b de ꝓb ad ꝓbū. j. ſi ꝓuentōez pig. nu. nō ſit ſe. l. i.

m Jnoꝛē. ſuptoꝛi. l. diri q̄ñ nil accepit. hic q̄ñ minus quā ſit ꝓfeſſus.

l ¶ Cōſtiterit. i. p̄batū fuerit. ⁊ ſicē ſ. j. l. pri. vbi dic̄ creditoꝛē debere p̄bare. So. ibi totū negabat debitoꝛ. b p̄tē fatebat. ar. ff. de p̄ba. cū de indebito. §. i. ⁊. j. e. l. cū fidē. ⁊ p̄babit hāc negatiuā p ꝓfeſſiōes. Jt q nūe ratōes diuerſis tp̄ibꝰ factas ſm varias q̄ſtitates. vel ꝓbius dic. p̄bas eo ipſo q nō p̄ bat ſ̄tiū. ſic ponit. ſ. ō ꝺi. ob tur. cāz. l. i. ⁊. ſ. l. pr. in ꝓb aſſerz. nā q̄ iuris eſt de toto q̄ ad totū. idē de pte q̄ ad p̄tē. vt. j. e. l. cū vltra. ⁊ arg. ſ. de ꝺi. ob tur. cāz. l. ſi cū eriguā. ⁊. ff. ō rei vē. l. q̄ ō tota.

Jer cautōe. Im q̄ ꝓmek cō fiteoꝛ me ōbere. ⁊ er cā mutui. vt i ſtit. de lit. ob. §. plane. vl̄ p ſtipulatōz p̄mitto reddere. ⁊. q̄ ꝓfiteoꝛ me accepiſſe. q̄ cāu erat piā i factū. vt. j. e. l. cū vltra.

o ¶ Doli. q̄ ē gñalis vbictiq̄ alia locū hz. vt. ff. ō ercep. ꝟo. l. q. § ⁊ gñaliter. niſi rō perſone vl̄ iuſta ig̃ntia eā excludā. vt. ff. de exce. ꝟo. l. apō. §. aduerſus ⁊. l. q̄. §. gñaliter.

p ¶ Pecunie. b ꝺ oēz dat̄. etiā ꝺ p̄ez vl̄ patronū. vt. ff. de exc. ꝟo. l. apud. §. aduerſus

q ¶ Probare. ſi vult obtinere. vt. ſ. de p̄ba. l. i. ⁊ b vſq̄ ad bieniū nō vltra niſi antea eſſet ꝓteſtata excep. vt. j. e. l. in ſcriptis. in p̄n. ⁊. §. in oi. ⁊ loquit̄ hec lex in mutuo rm̄. alꝭ ſtatim p̄iudicat ſibi debitoꝛ vt. j. e. l. gñaliter. ſz q̄ſtis erat hec cautio. nō vī loq̄ in p̄uata. qz b nihil p̄bat. vt. ſ. de p̄bat. l. inſtra. nec de publica. qz illa p̄bat plene. nec p̄t excipi. vt. ſ. ti. i. l. antiq̄. ⁊. j. arbi. tu. l. ſi. ſz dic loq̄ in p̄uata debitoris. vt inſtit. e. §. i. ſecus ſi alius ſcribat me velle. vt. d. l. inſtra. vel nō erat ibi cā. Jē ⁊ in publica p̄t loq̄ ſi ibi dicat ꝓfeſſus ē ſe accepiſſe. ſec⁹ ſi dicat accepit. nā tūc plene p̄bat. ſz b nō ꝺz ſcribere notarius niſi ſit pecūia in p̄ſti. nec ob. d. l. antiq̄. qz ib receditur a bñficio ſpāli. nec illa. j. ar. tu. l. ſi. qz ibi ſpāle. Jē nec ob. j. e. l. in ſcriptis. vbi dic̄ in inſtio dotā eſſe rē. qz ibi erat p̄uatū. vel expone vt ibi dices. ſz ⁊ ſi dicat. ſic accepit rē publicū inſtrm. p̄t ſ̄ p̄bari ſic̄ ſ̄ aliā publicā ſcripturā p tres vel pplres teſtes. vt. ſ. de p̄ba. cū p̄cib. ⁊ de ſ̄ lxn. ſti. l. optimā. in fi. ſz ſi renūciauerit excep. nō nu. pe. nōne ⁊ tūc p̄t opponi. Nā. ſm q̄ſdā ſic volūt. ⁊ interrogabit creditoꝛ annūerauit. ⁊ ſi dixerit nō ſiue ei. plek vī eſſe in dolo q̄ ei nō poterit remitti p renūciatōez añq̄ ſit ꝓmiſſus. vt. ff. de pac. ſi vn⁹. §. illud. ⁊ l. iurei gētiū. §. fin aūt. ⁊ de tribu. illud. §. i. duo. n. ſunt q̄ debitoꝛi dāt. ſ. excep. ⁊ q⁹ on⁹ p̄bādi ſibi nō imponit. cū g renūciat huic oneri renūciare vī ne nihil renūciatio op̄ef. Jē p b. ff. de of. pro. l. illicitas. in p̄n. Jē p b. qz q̄tūcūq renūciat facſub ſpe nūeratōis. qđ ſecus ē cū vell̄ vel alq̄ exceptōi renūciet. Jē idē dicas poſt bieniū vt exceptio volo habeat locū. Jē p b. qz dat̄ ꝺi. ſine cā ad cautōez vſq̄ ad xxx. an. vt. j. e. ſi q̄ſi. g multo magis excep. vt. ff. de ſupſi. l. i. §. qđ ait Jtē ad duo tenet creditoꝛ. j. bieniū. ſ. ad deliberādū ⁊ ad reſtituendū cyrographū. nō g tp̄is curſu liberat̄. vt. ff. de ac. ⁊ ob. obligatiōnū fere. §. plz. Ellū vt Azo. dicūt ex toto p̄iudicare. vt. ff. de pact. iure gen. §. ait p̄toꝛ. ⁊. §. ſz ⁊ ſi ꝓs. ⁊ quod ꝺz de ꝺi. dicunt eam non dari poſt bienniū q̄ſi iam numeratum ſit. Jtem quō compellit creditoꝛ p̄bare. immo qui exigit. vt. ff. de p̄bat. l. in exceptionib⁹. ſz die

hic. q̄ q̄ accipit nil ponit. ſz poſitū negat. vñ nō ꝓbat. vt. s. ō ꝓba. actor in fi. qō nō ē in alijs exceptōibꝰ regulariter.

a Seq̄t. q̄d addit B. l. prime hꝰ. t. Kñ. B dicē ō ercep. voli illa. non tē ibi hꝫ pothecaria agebat. hic de ꝺditō e certū.

Dm fidē ferre. ſz nōne ēt ꝺditio inō ꝑt ei ad repetēdū ſoluturꝫ vt p totū ff. de cōꝺi. inō no. ñ. fic. ſz ſi ſoluit ſcīēs ꝼm Bul. vñ nec ſoluti hꝫ repetitōꝫ vt. ff. ō ꝺi. inō. l. i. ⁊ de re. iur. l. cuꝫ. ⁊ s. qō me. cā. l. ij. et. j. ad. l. fal. auten. ſz cuꝫ teſtatoꝛ. necnō ſoluti hꝫ ercep. vt ff. vel dic ꝼm. OJ. ⁊ yr. q̄ erādo ſoluit credēs ſibi nūeratū. ⁊ ſic p̄iudicat ſibi in ſoluēdo ff. ſ. vt on⁹ ꝓbādi i. mēat ei. ſic ⁊ al' ercā trāſferk on⁹ ꝓbandi. vt. ff. de ꝓba. cīc de in. debito in ꝓcin. nō āt ſ alāſ p̄iudicat ſicñ⁹ p̄iudicat. s. de pac. ſi certis ⁊ hic q̄ñ agnit qō agnoſcere non tenebaſ. ſz econtra q̄d ſi nō agnoſcit quod agnoſcere tenet Kñ. loquit autē. q̄ ꝗ hēs ꝛ. q̄. ꝓnā ⁊c. q̄ ē de tri en. et ſe. §. ſtudium. colꝛ. iij.

Aurentica. Ditra. l. cō trario.

d Propter am. i. ꝓnā manu factam negās ſe ſcripſiſſe. ſz q̄d ſi publicaꝫ aliqs abneget cē publicā. Kñ. nō hꝫ locū hec autē.

e Qua ꝺueniēt. i. ex q̄ obligat⁹ ē. ſec⁹ ſi ante ea ſit obligat⁹. vt q̄ vere ē nūeratū ante. ſz tantū ad ꝓbatōē a in eius p̄iudiciū ꝓducitur.

f Nūeratione. contentam in illa. ſ. ſcriptura.

g Duplū. ac. ex eo ꝓtractu. ⁊ eſt pena ſimpli ſi p̄ceſſit numeratō hñ eſt pena dupli. vt in cor. autē. h Sacō. a ꝺbitore actoꝛ q̄ vel cōtra ab actore reo qui cōfiteꝛ poſt⁹ q̄ iuret. i Cōfeaſ. ſic. ff. de iureiu. l. eū qui. k Juramēto ſic. s. de iudi. ꝓterā dū. §. ij. l Nūeratōis ꝓprie ſcripture ꝓtēte. vel dic etiā ſcripture. m Facta ſolō. ſed quū ſublata erat ois obligatō ſolutione eius qō debeꝛ vt inſti. qui. mo. tol. ob. in prin. qua ac. hic duplū vel ſimplū exigit. Kñ ꝺi. certū. vl' primo vtili q⁹ fingit ñ ſolutuiſſe. ꝓpter mendatiū. vl' ver⁹ cōꝺi. er hac. l. Itē no. creſcere penā p̄ificatiōꝫ vbi mil dēfleq⁹ i l. aq̄l. vt. ff. de inſ. ac. in cōſeſſiōib⁹. ⁊ ad l. aq̄l. inō neran⁹. §. fi. itē ꝛ. ꝓpt inficiatōē creſcere ꝺēnatōꝫ. vt inſti. de ob. ex q̄ ꝓtra. §. fi. ⁊ s. ad. l. aquil. l. ꝫ negantē. Itē no. quem puniri de mēdacio. vt ⁊. ff. de rei vē. l. pe. ⁊ j. qui po. in pi. ha. autē. itē poſ. in fi. itē q⁹ dicit oīno ſolō exigit in tātūdē. ⁊ ſic hēt duplū cū vnū ſit ſimplū ipm debitū. vel dic exigi duplū p⁹ ipm debitum quod eſt ei ſolutū. n Caſus quib⁹ ꝓtinet de ſolone ſibi facta ⁊ numeratōe negat obtinet qō hic dicit. ideo ſi ſcripturā tantuꝫ idē ſi nūeratōe ſcriptura ꝓtēnā. dūmō obligatio lītis ſit ꝓtracta. o Pene. i. vt careat petito ⁊ in tantūdē de ſuo ꝺeſtineꝛ condictioneer hac. l. niſi iuramentum ſit delatū.

p Curatoꝛ. ſic. j. vñ vi. l. meminerint. ⁊ s. ō iudi. ꝓperandū. §. fi.

Dueꝛs⁹. petit q̄re dic creditoꝛ mutatā. ⁊ er ea cā petit cuꝫ mutata nō fit. ⁊ iō er ea cā peti nō pōt. ꝓpter hāc ercepiōꝫ r Preceſſerit. dic q⁹. r. mihi ſ debeas ex vēditiōe. volui vt ſiteretis te recepiſſe ea. r. a me er cā mutui certe ñ reqriſt modo q⁹ fuit nūerata vl' nō. vt hic. ſz bñ inqriēan ſ ſcōa ꝓceſſio facta fue rit ſtipulatōe vallata. vt ſic er ea agi poſſit. an nō. ⁊ ſic nō poſſit. vt s. ſi cer. pe. l. ſi nō ſingl' ⁊ l. ſi ex pacto. q⁹ ſūt ff. ⁊ j. de duobꝰ reis. l. ij. tria. n. ſūt. ſubaudiēda. pñs nūatio ⁊ hec nō ꝓbaſ. p̄cedēs cā debiti hec ſic inqriē vt hic. ſolēnitas cautōis ⁊ hec ſic. vt in ōrīs. Vl' dic ꝼm. OJ. q⁹ hic erat ꝑata pecunia ad ſoluēdū. ibi ñ. Vl' hic fuit cōfeſſus ſe debitū p̄cedēs ſz dēeꝛ cā locatiōis vl' emptōis. ⁊ ſic alia q̄ mutui. q̄re i ꝓtinē ñ ſibi p̄iudicat. vt. j. e. generaliter. ibi er cā mutui qō ex alia debeaſ. vl' ꝼm yr. bō rographū fuerūt ad ꝓbatōez factū nō ad obligatōz vt ex eo agaſ ſz vt p̄cedēs debituz poſſit ꝓbari. ibi vero fiebat cirograph̄ū ad obligatōz vt ex eo agaſ. Itē quāl hāc p̄cedentē cām ꝓbar. Kñ. ꝼm yr. p̄ſumit ꝑ actore ꝓpter hāc cautōez ex. l. j. e. generaliter. ⁊ ꝓbat re⁹ nō interceſſiſſe vt hēs ex ēplo. e. de poſtu. l. ij.

Kuſtra. debitoꝛ rē. ſec⁹ ſi nec q rat illi nūeratū. vt. j. e. l. tā mādatoꝛi

Ij q̄i. p ꝺitiōnē. l. ſine cā vt. ff. de cōꝺi. ſine cā. l. q̄ ſine. ⁊ e. ō ꝺi. inō. l. cū ⁊ ſoluta ⁊ de ꝺi. ex le. l. ſi. ⁊ j. de fideiuſ. ſi indebitā ⁊ de ſol. l. ſi.

v Ętſi. i. q̄uis.

Ij tra tps oīs v. ānoꝝ hodie biennij. vt in ſti. e. §. multū.

y Querimōnia vel coꝛā vicinis vl' in domo ꝓpria ꝼm ea. ſed ſo. dic debere fieri i ſcriptis ad domū creditoꝛ. vl' iudico ad ſimilitudinē q̄rele nō nu. poꝛ. ⁊ tūc ꝓperuatā ad heredes trāſmittit. vt. j. pri. ff. ⁊ j. e. in ōnib⁹. §. in oī. ⁊ in autē. hāc āt. z Heres ei⁹. ſz er q̄ tpe currit ō heredē. Kñ. ſi ē maioꝛ ꝓpleta etate ſua. ſz quidā dixerit ſtari. ſi maioꝛ ē ſtari ab adita hereditate ꝼm. P. vt. s. de tēp. in inte. reſtī. l. ea q̄ in fi. ⁊ b inuit. qō vltimū. ſ. de maioꝛeñ plz. q̄ illō i ichoāda. ſec⁹ cōpleēda q̄ ſtari currit. vt ibi dixim⁹ p. l. ff. de in diem adiec. l. ſi p̄dtū. a Etiā ſi pupillus. currit ḡ pupillo hec p̄ſcriptio biēnal' ⁊ ſic ē ō. s. in q̄b ca. i inte. re. nō eſt neceſ. l. fi. So. ſi totū biennū cucurrit ō de functū vt hic apte dicit vl' dic ſcōm q̄ſdaz ſz ñ cucurriſſz idē quū deſcēdat ex ꝑſōa ōñicti. vt. ff. ō mio. l. emiliꝰ. vl' ſolue vt ibi. Itē no. priuilegiatū ſuccedētē ñ priuilegiato ñ hēe priuilegiū. vt. j. e. ō hēr. ac. ſub p̄textu. ⁊ j. ō hēs q̄ vtidi. l. pollā.

Dm vltra. ꝺſtet. vt. ⁊. ff. de pac. ſi tibi in prin. ⁊. ff. ſi cer. pe. l. rogaſti. §. i. ⁊ s. ⁊ e. l. mioꝛē ſz o ꝓponiē ō duobꝰ reis. nam ad vtrūq̄ ñ ꝓueit iſolidū dēbitū p̄cūie. ff. cōmo. ſi vt certo. §. fi. ⁊ ō caſtrē. pec. hereditate. §. pē. ⁊ tñ tenēt inſolidū. tñ. nō re ſed ꝓbis vl' intelligē hꝫ accepit tpe vl' alij ꝓ eo. ſic fit ſz duobꝰ reis. ḋa aūt nō obligat vltra. nec vltra exigit. ſz ſi obligēt vt q⁹ fuit ſtipulat⁹ creditoꝛ op⁹ ē ercep. ⁊ b ſubtrahit ſcōm q̄ſdā. c In factuz. que ꝓ interp̄tatōez inducta ē ad ſimilitudinē nō nu. pecu. vt inſti. de ercep. in prin. Vl' ōz in factū q̄ ē hñda ratō ꝑſone. vt. ff. de ercep. do. apō. §. aduerſus. vl' dic q⁹ ſpēs hic ꝓmiſſa fuerat nō q̄ntitas. vl' dic q⁹ eadē ē hic exceptio. ⁊ exceptio non nu. pe. ꝼm ea. vel verius vbi ſine ſtipulatione habet locū exceptio nō nu. pe. vbi vo cōſtipulatione. hec in factū locū habet.

v In teſtādo. i. pteſtādo. vt. s. l. ꝓprima diri.

a Seneratio. ꝓtēdētis debitoris.

f Excludit. vt ⁊. ff. de ercep. do. l. pture. §. fi. g Cuꝫ neſcat. q⁹ ꝑ eo vnū vt. ſ. ñ ꝓbz. ⁊ ō eum ſit aliō. ſ. vt biēnio duret

t.ñ. g ¶ Lũ.s.magna sit rc̃,vt i fi. ¶ Subãt.vt.s.de pb.l.i.
h ¶ Nulla ẽ,vt.s.de pb.l.actor.fi les quidẽ sunt qr vterq negat
se dr e.sz differũt qr alter factũ negat,alter asserit fm Jr.
J trãsactõis,ñ potes qr subest cã bipo q a lite viscedit.
vt.s.de trãsac.l.q.r.ff.de ꝓdi,inde.l.in sũma circa prin.

Am mãdatoꝛ t tori cõperit ẽt iuꝛo reo pricipali sicut i alijs viimõ rei cobtrẽt nõ pponevt.ff.õ fideiuss l.ei pona.r.l.siquis sthpulat⁹.r.ff.de pac. l.fi.r de exceptꝫ.noẽs excep.r.j.ea.l.pe.sz ex cui⁹ pona.rñ.debitoris. Jtẽ nũqd p⁹ biẽniũ.rñ.nõ. Jtẽ nũqd nũeratõ p⁹ea fcã facit vt fideiussoꝛ ex ceptõ aufferat.vt q non.vt.ff.de pac.l.fi. Sz dico ꝛ.qr fingit non cõpectũsse excep. facta numeratõe.itẽ nũqd hoc dices si ẽt oppoſuit exceptõz fi deiussoꝛ.rñ.vtiqꝫ.sz nõne licuit reuocare mãdatũ l'renũciare. rñ.aliud est reuocare mãdatũ r aliud hãc exceptiõz opponere.

Generalr scri ptis.q̃d si fit ne scriptis fi at hui⁹ cõfessio.q̃dã dicũt q nõ hz locum hec lex sed io.sic.qr i fi.dicit mdignũ ẽ rc̃. Sz an tũc poterit ꝓ bare ꝛrium p testes rñ.fic ar.ff.de reg.iur.l.nihil tam.

m ¶ Descẽdẽtib⁹.vt ex vẽditõe l'locatõe l'ẽt ex maleficio
n ¶ Cãm.s.venditiõis forte l'ẽt ex maleficio.vt dixi r sic alia q̃z mutuũ.qr tũc biennũ expectaret.vt.j.l.pri.l'dotis qr tũc ipa seruant' q̃ hẽs.j.de vote cauta nõ nu.l.fi.r au tibi posita. Jtẽ no.cãm exprimi.si eni nulla exprimeret cautio nõ valeret vt.ff.de pba.cũ de indebito,ş.fi.r.ff.de vona.l.nuda rõ. Sz an stipulatio valeat sñ cã põt dici q sic fm quosdã sed nisi cã obstet reus absoluit.vt.ff.de o ¶ Scripus.nõ testib⁹ r sic est ꝛ.s.de fide istr. vli.excep.l.q̃.ş.i. l.in exercẽdis.so.hic spãle vt r alias.s.si mi.se.ma.di.l.q̃.r.fi.alij dicũt ẽt p testes.qõ nõ placet.itẽ an p ꝛriã scripturã tollat talis obligatio l'faz puta scribo illũ nõ velle l'nõ scripsisse.puto sic per regulã iuris.vt.ff.de reg.l.nihil.itẽ an ẽt vltra biennũ admittit. rñ.sic fm quosdã.vt.s.assueratio.r est ẽt fm pl.rõ qr stati tenet nisi ꝛ placet.itẽ hoc fallit in casib⁹ vbi nõ pt p bari ꝛriũ. prim⁹ est. j.ar.tu.l.fi.sed ibi erat priuata scriptura vl fauoꝛe pupilloꝝ.itẽ in alio fallit.vt.s.ti.i.l.antiq̃.ş.i.sed ibi recedit a iure spãli qõ ẽ faci lius q̃z a iure cõi vt hic.itẽ q̃d si creditoꝛ cõfitet sibi solutũ ex alia cã q̃z in utui an stati sibi p iudicet an œmũ p⁹ triginta dies.vt.j.l. pr.ş.nup r vl p⁹ trigita dies cũ hic asserat cam cõfessionis creditoꝛ nõ.sed pt dici fm alios idẽ in liberatiõe qõ in obligatione vt statim preiudicet.prima placet

p ¶ Religionẽ.no.fidẽ iudicẽ faciendã vt dixim⁹.s.de edẽ.l pen. r vt hoc plene scias,dic cũ quis cõfitet aut p se vt alij sibi debeat tũc nõ valet,vt.s.de pba.l.exemplo.aut ꝛ se.r tũc vl ad liberandũ. r sic p⁹ trigita dies sibi p iudicat nõ prius nisi in casib⁹.vt.j.l.pr. ş.sup.r.ş.q̃.aut se obligãdo q̃ casu subdistingue.qr aut certã cãz nõ adq̃rat r nõ valet.vt.ff.de pba.l.cũ de indebito.ş.fi. adq̃rat certã r tũc l'numerationis vt mutui.l'aliã si numeratõis cõpetit exceptio debitoꝛi.j.biennij.r nisi creditoꝛ plet cadit a cã p⁹ biẽniuꝫ vero nõ audit.vt.j.l.pri.in pin.qr biennij p numeratõe est r fm quosdã obligatio p⁹ biennij efficit naturalis r ciuilis. q̃ erat añ tũ ciuilis.sed fm nos ẽt p⁹ biennij ciuilis tñ.sed effectũ hz na turalis vt in ea q̃ puenit ex ſnia.vt.s.de re.cre.actoꝛi.r.ff.de cõdi. inde.iul.itẽ fm ia,r nos ẽt p⁹ biennij admittit creditoꝛ ad pbã

dũ.vt dixim⁹.s.e.si ex cautõe.sin aũt alia ẽ cã quã numeratione puta venditõis tũc fua.l.istã.itẽ in dote fua.j.de vote cauta.l.fi. r auf.ibi posita,itẽ no. q licet hic dicat sꝛa obligatio. tñ sola scri ptura nõ obligat sz necessaria ẽ rõ intellectual obligandi.r sic dicẽ lex.ff.de ac.r ob.l.nõ figura.nõ aũt q locũ l'cã doctrine dicendo ob ligat.vt in.e.ti.l.obli gatõn ũ subã,ş.fi.itẽ no. q lz q̃s scribat se debere alicui nõ inter ta cã nõ obligat. nõ ei pl⁹ facit scriptura q̃z faceret stipulatio. vñ sic dicendo debo tibi.r.nõ obligat q̃s alij.arcũ scribat ꝛñ teri se accepisse mu tuã pecuniã obliga tio ozt ciuilis.sz exce ptio opponit.j.bien niũ.nisi ꝛriũ plet vt instit.e.ş.i.

q ¶ Quẽdz.vt puta qr nõ fuit vera vẽdi tio,sz vonario tñ pla cuit eis aliq̃ de cã.vt cõprenderet in scri ptis vt vẽditio l'foꝛi te cũ tici⁹ emeret pla cuit alij de cã Seius in chirographũ poni quo ꝓbato ꝓualz ve ritas.vt hic r.s. pl⁹ valet q̃ agit.l.i.r.q̃ r.l.si quis

r ¶ Indignuz.vt.s. de re.cre.l. siquis iuꝛ iur.r.ff.õ vona.q̃daz sed ar.ꝛ.ff.õ iof.test.

scriptis¹ cautũ fuerit ꝓ q̃buscũq̃z pe cunijs ex añcedẽte cã descendẽtib⁹ eamq̃z cãm spãliter ⁿ ꝓmissoꝛe dixe rit nõ iã ei licẽcia sit cãe ꝓbatõis sti pulatoꝛẽ exigere cũ suis acq̃escere õ beat.nisi certe ipe cõtrario per aptis sima rex argumẽta scriptis° inserta religionẽ ꝓ iudicis possit istruere.qõ in aliũ quẽq̃ modũ r nõ in eũ quẽ cautio ꝓhibet negociũ subsecutũ sit nimis eni indignũ ᵗ esse videm⁹ vt qõ sua quisq̃ voce diluci de ptestat⁹ est id in eundẽ casuz infirmare testi monioq̃ ꝓprio resistere

¶ Jmpa.iusti.Jen.pre.pre.

N ꝛcribꝫ in q̃bꝫ pecũie° vel alie res nũerate l'date eẽ ꝛscribũt ᵗ nõ itra quiquẽniũ qõ ãtea ꝛsti tutũ,erat nõ nũerate pec.exceptõem obijcere possit q̃ accepisse pecunias l' alẽs res scriptus sit l'succesſoꝛ ei⁹ itra solũ biennij cõtinuũ ᵛ vt eo elapso nullo ˣ mõ q̃rela nõ numerate pecu nie itrõduci possit.his.s.qui ꝓpt alijs q̃s cãs spãliter legibꝫ expꝛessas ẽt la psо quiquẽnio in ꝓteritis tpibꝫ adi iuuãtur ẽt in posterũ hz biennij ꝓo

F ꝛscribus.alie res q̃ consistunt in numero pondere l' mẽ sura.hoc eni biennij in mutuo tñ sibi vẽdicat locũ nõ alie vt.s.l.pri.diri. Jtẽ hoc intellige qñ fit spe future numeratõ nis.alioqui nõ quero de nõ numerata.cũ nec actũ sit de numerã do.vt.s.e.aduersus.licet videatur contra.s. de postula.l.fi sub specie.r si cer.pe.l.fi non finguli.si in prima subaudi maxime fm. B.vt ibi diri r illa si non finguli sperabat mutuari.

t ¶ Conscribuntur.sed si hoc est ita scriptum.sz pecuniam nu meratam ergo ita est.vt in auc.de fi.instru.ş.si vero.rñ hic erat p uatum instrumentũ qõ non probat.vt.s.de proba.l.instrã.vl si publicũ est expone numerate l'date.i.cõfessio de numeratõe l'da tione conscripta est. Jtez per verba futuri temporis cauet se red diturum.nam per verba presentis temporis tantum non contra hitur obligatio litteris sicut nec stipulatio.vt.ff. de ver.ob.l.v.ş. stipulatio fm ioh.alij dicũt hic contrahi enã p verba pñtis tpis vt inst.e.ş.plane

y ¶ Continuũ.quo elapso in simplũ teneturnisi abneget.teneꝛ tunc in duplum.vt.s.e.aute.contra qui propriam

x ¶ Nullo mõ.nec si vellet probare nõ nu.pe.fm quosdã.vt.r.e. ş.ille.sed ia.ꝛ quid aũt si creditoꝛ bene ꝛfiteatur se nõ numerasse dicam iudicem debere absoluere.cũ debeat stare confessioni cre ditoris contra se.sed.D.ẽt cõtra.itẽ pone p⁹ biẽniũ pecuniã cre ditoꝛẽ nũerasse.dic tẽ id agi vt ex sola scriptura obligatõ teneat.

ꝛ magis iplende priorꝫ obligtõis gra numeratõ ẽ intelligẽda fie) ri. vt. ff. de no. h. cũ enĩ. Itẽ q̃d si renũciaui. excep. ñ nu. pe. an potest mihi tomin⁹ opponere exceptõꝫ volĩ. in factum l. ꝓdi. sine cã. dicẽ Jo. ꝛ az. ꝛ. M. ñ. sed aliqẽ⁹ vt dixi. s. e. si ex cautione

a ¶ Ponturꝫ. qles sunt miores ꝛ abñtes iusta ex cã. q̃ vt miores hodie ipo iure iuuan tur. vt. s. ĩ qui. ca. re. ĩ inte. resti. non est, ne cesse. l. fi.

b ¶ Szqm̃ securitat) tibus id est instrumẽ tis in quibus credi) tores scribunt se acce pisse debitum id est a pochas

c ¶ Depositaꝛ. quuꝫ hec lex non distinguat. an loquatur in depo) nente vel depositario) nec ego distinguo nã siue depositarius scri) bat statim sibi preiu dicat. vt ꝛ. s. l. pri. si) ue deponens se acce) pisse ꝛ tũc statim sibi piudicat vt hic. sed ĩ depositario videt q̃ ñ sint hodie testes tres necessarĩ q̃ qui subscri bant hui⁹ modi istru mento. vt in autẽ. de fide instrumentoꝝ ꝯ. i. sed ibi loquit⁹ q̃n) do ꝯtractus fit ĩ scrip tis. ꝛ ibi non ꝓstabat scripturam depositaꝛ) rij esse. ꝛ ideo tres exi gunt. vel ibi erat pri) uata. hic publica. vel ibi vt ea fiat cõpa) tio ad aliaꝝ cõpban) dam

d ¶ Breui tpe. s. xxx. diez. vt. j. ꝯ. pri. aliꝰ dicit aliter modicuꝫ tpis. vt. ff. de iudicijs si debitor

e ¶ Depositionis ac cepte

f ¶ Functionũ. vt si procurator fisci. vel ad ministrator publicas funcꝯiones solutas fatet in totum ꝛ in ptem vt. j. de apochis pub. l. fi. li. x.

g ¶ Exponunt a viro ꝓfitente debẽ sibi solutã que non est

h ¶ Penitus nec illam q̃ ꝓcludit biennio vel alia. sed est ꝓtra. s. e. l. in fi. So. hic n on sunt due ꝓfessiones que valent pluꝫ q̃ vna vt ꝛ. s. de plus pe. l. i. ꝛ. s. ri. i. fi mulier. sed in. l. ꝓtraria vna tm̃. vel hic p prria manu scripsit instrumentum ibi nõ. vel hic loquit⁹ quum maritus scripsit sibi soluta m dotem. so. ma. Item nota hic tres casus vbi ꝓfessio de recepto statim p̃iudicat. est ꝛ quartus vt et si pcur. fisci computet pcia rerum fisci venditarum se recepisse. vt. j. de quadri. prescr. l. omnes. §. fi. ne quis grauetur bis soluendo fisco ꝛ est quintus. s. ꝛ. i. l. antique in prin. sed quid si, pcu. fisci qui sic fu it, confessus non est soluendo fisco. an in debitorem actio dabit fi sco. Rñ. sic vt. j. de cano. fru. l. i. sed ar. ꝓtra. j. de iuenti. fis. debi. l. q̃ dam. ꝛ. ff. de repu. l. fi. ꝛ. j. de apochis pub. l. pe. ꝛ. j. de discusso. l. q̃. li. x. ꝛ. j. de quadri. prescr. l. i. Item ar. q etiam de inuito non valet cõ fessio. s. de tranſac. l. pe. sed ibi gratis remittebat hic confitebatur acceptum. Item que est ratio in his casibus magis q̃ in mutuo. Rñ. quia illa confessio pluriũq̃ fit in mutuo creditore confiten te. ꝛ ideo quidendum fuit. ar. ff. de le. ꝛ se. con. non ad. Itez q̃d in alijs casib⁹ a predictis quinq̃. quidam idem q̃ in his quinq̃ alĩ idem quod in mutuo. quod verum est. vt. j. pri. §.

i ¶ Sup ceteris, securitatibus que a creditoribꝰ de soluto debito fiunt.

k ¶ Triginta dies. sed ante. xxx. dies quis pbabit. quidaꝫ q̃ cre ditor non soluntum. aliq̃ q debitor solutuꝫ. sicut creditor numerati tum. vt. s. e. si ex cautione. Item p hoc. s. de pba. l. i.

l ¶ Expositionem. s. ꝯnumerandos.

m ¶ Nec liceat. no. ar. ꝓtra. Ja. in eo q̃ dixi. s. e. si ex cautione

n ¶ Offerri. ꝛ hoc est ꝓtra eundem Jacobũ manifeste. nã ꝛ iurati menti statio est probatio. j. de iure delib. l. fi. §. finita. Item si iurauit me furtũ ñ fecisse nulla alia via de meo furto quereꝝ. vt. ff. de iure) iu. si duo pa. §. idem iuncti. ꝛ. l. q̃ iurasse. §. si pr. sic ꝛ hic nulla via veniri possit ꝓtra. nec ergo rũdet ad interro gatones factas ꝑ hꝰ) modi materia. ſz pt rñderi ad id q̃ de iuri) jur. hic dicit q̃ sit no) uum ius. ꝛ fm id loq̃) tur hic q̃ dñs. s. ꝑ iu reiur. l. generaliter. §. fin autem

o ¶ In oi tpe soliq biennũ. l. xxx. diez p ¶ Efficer. vt. ꝛ. s. e. l. intra. ꝛ. l. cũ vltra q ¶ Dñs hoc dñs. de epis. au. si dñs. ꝛ. l. fi. ꝛ. j. ꝑ an. excep. l. vt ꝓfectius

r ¶ Exceptõne vt sic supiores ꝓpetuãtur sic ꝛ hic. ꝛ sic dñs. sed auten. hãc autẽ q̃ est de tpe ñ so. de. l. i. col. ix. ꝛ fm hoc est cõtra s. e. l. ꝯ. i. Sol. vt ibi. Item ꝯ. j. de de. cau. l. fi. so. vt ibi.

Authentica

Hanc aũt q̃re

b lam. s. nõ nu) de. hoc idẽ intelligũt Jo. i excep. ñ nu. pe. quũ eadẽ sit rõ. vt. j. ad. l. fal. vel. l. fi.

t ¶ Scripẽ. i. q̃ scrip tus est de disse

opponet l'alienitõ l' pꝰ taxatũ tpis el lapsum i his nec iusiurandõ offerri[m] liceat. ¶ In oi enĩ tpe q̃d memorate exceptõi taxatũ ẽ. ei licebit cui tal' ex ceptõ cõpetit l' renũciatõnibꝰ scripto missis q̃relam ñ numerate pec. mani) festare ei q̃ numerasse eã l' alias res dedisse instãto script⁹ est. l' si abesse euꝫ his locis i q̃bꝰ ꝯctus fact⁹ est ꝓtigerit. in hac q̃dẽ alma vbe apũ quem) libet ordinariũ iudicẽ. In quinctis ꝺo apũ viros clarissimos rectores e aꝛ l' defensores loco⁹ eandẽ querelã manifestat. eoq̃ mõ ꝑpetuam sibi ex ceptõꝫ efficeret. ſz si ꝑs[q] q̃dẽ sit qui pecuias numerasse l' alias res de disse script⁹ ẽ. aliq̃ ꝺo administratõꝫ i hac alma vbe l' i quinctis gerat vt diffi) cile esse videat renũciatõꝫ ei mittet sententiã damus ei q̃ memorata ex) ceptõne[k] vti velit alios iudices adi re vl' in hac alma vbe l' in quinctis, ꝛ peos ei manifestare. cui excep. hꝰ mõi obijcit. facta a se sup ñ numerata pe cunia q̃relã esse. ¶ Ñ in quinctis l' ñ sit alĩ⁹ administrator ciuilis l' militaris l' paliquã cãm difficile sit ei q̃ mẽora tam q̃relam opponit adire eũ ꝛ ea q̃ dicta sunt facet: licentiã ei damus p vir reuerendissimũ epm eanꝺ suam exceptõꝫ creditori manifestat ꝛ ita tẽ pus statutũ interrumpe. que ꝛ iã in excep. ñ nũerate pot⁹ locũ hꝫ te certũ ẽ In aut. ꝺ tpe ñ solue. vul. §. col. ij

v ¶ Si alĩ⁹ debitor non vult recipere de non nu. pe. contra ciuilẽ creditorem creditores veri exceptione vtunt.

x ¶ Tali auxilio. sic. ff. de ꝓtra ta. si post mortem. §. fi. ꝛ de sepa. l. i. § sed ꝛ si quis

y ¶ Presente, sed nolente vti l' latitante

z ¶ Creditores. s. veri q̃ quuꝫ iam sint missi in pos. de debitoris cõ uenti untur a ciuilibꝰ.

a ¶ Debitã. s. pecuniã quã ñ numerauerũt imo certe ꝛ si nec ꝛ gant nec ꝓuenit ſz debitor ꝓuenit. vt. ff. de ap. pluspetitio

b ¶ Alios. s. ciuiles creditores q̃ possidẽt vt hic ꝛ. ff. ꝺ ꝓ. imo. l. tut

c ¶ Aliquã actõꝫ. puta hypothecariã ex ꝓuentõe l' q̃rere tores fuerãt in possessione missi. vt. ff. de pig. ac. l. non est mirum

d ¶ Fideiussori: accedit, ergo fideiussor ciuili obligatõi tm̃ vt hic licet q̃dam ꝯdicant. ꝛ q̃ dicat p̃iudiciũ. s. plenũ q̃ res inter alios ꝛc. vt. j. tres inter alios acta ꝛ ar. ff. de inter. ac. si defensor in princ. generaliter tm̃ q̃le p̃iudiciũ vnde appellare pñt vt. ꝺ. l. si pluspetitio.

¶ Dubitati sacri vt cõfiteor me debere. x. q̃ iuro me reddituꝝ

i rum. ꝛ no. hic tacitã ꝯditõꝫ inesse iuramẽto. s. si de pecunia ꝛ hoc iõ. q̃ hoc cogitabat. vt ꝛ ar. ff. de acqr. pos. qõ meo. §. i. sic ꝛ. ff. q̃ satis cog. l. fi. ñ aũt sic dico fm Jo. s. ꝺ transac. l. si ex fallis q̃ ibi ñ cogitabat de falsitate. vñ ibi ñ intelligit tacita ꝯditõ.

f ¶ Jentõꝫ. alias mẽtõꝫ ꝛ alias cautõꝫ g ¶ De cõpensatõibꝰ

¶ Tsen⁹ cuiꝰ nomẽ ñ hẽs i ¶ Rescriptuꝫ ẽ a principibꝰ

l2 ¶ Fiscali si a fisco petat eodẽq̃ creditor l' fisc⁹ petat idẽ

l ¶ Statõ. hꝫ ei fisc⁹ suas statões. si q̃ vnaꝫ q̃ debitor Ticio. ꝛ q̃ tiꝰ⁹ deberi: aliq̃ ñ cõpensat. vt hic. secꝰ autem si fiscus succedat tali debitori qui ꝛ creditor est. quia totũ extinguit. vt. j.

ve solu.l.ij.
m Cõfusionem.s.vitandã.vt ꝛ illud vnusq̃sq; habeat suã rẽ.
Ex est ad l.istã.ar ã.ff.ve admi.tu.inter tutores.
Xẽ cã nõ põt.sunt alij casus q̃ no.s.ve ꝓdi.inde.l.i.
o Põt qz sic auferẽ vtilitas ſnie victori.ꝛ põe exẽplũ q̃
ex ſnia.ꝛ.tibi solũ q̃
als nõ vebã.ꝓuẽis
me ad alia.ꝛ.obligio
tibi cõpẽsatõz ideb
te pecunie solute quasi
mihi teneaꝛis ad eã
reddẽdã nõ possũ.sz
soluẽdo põt cõpẽsa
ri si ꝓdẽnato aliq̃d d
ver.vt.ff.e.si cũ militi
§.i.

Nea q̃ ripu.
i s.romanoꝝ.l
dic idẽ i q̃lz
ciuitate vt.ar.ff.et q̃.
ca.ma.l.fz ꝛ si p pto
rẽ.§.fi.ꝛ.l.legati.ꝛ.ff.
ꝺpub.l.fz ꝛ hi.§.i.
q Jubebit.vt pro
curatoꝛ cesaris.vt.s.
si aduer.fis.l.ij.ꝛ no.
generaliꝛ fisco cõpẽsari.vt hic.ꝛ.ff.e.l.fi.
si mõ q̃ fisco cõpẽsat
j.duos meses ꝓbat
suũ vebitũ.vt.ff.ꝺ iu.
fis.auferi.§.q̃ cõpẽsa
tõz.sz hec cõpensatio
cessat i cãibꝰ q̃ sũt hic
q̃ꝝ quidẽ sũt.ꝛ.ff.e.l.
iõ ꝛ.l.ob negatiõz.et
ꝺ.l.ꝺ iu.fis.l.auferi.§
vta vebitoribus.
r Calẽdario.hiber
ẽ rõnũ noim sic dict
q̃ calẽdis fiebãt re
nouatiões vebitoꝝ.
vt.ff.ve le.iũ.q̃ filiuz.
s Ex vectigalibꝰ.s.
soluẽdis ꝓ rebꝰ vbẽ
dis.vt.j.ꝺ vecti.l.vti
uersi.
t Pecũia.vt ꝛ.j.e.
si ex vendicione.
v Tributoꝝ.q̃ pro
pdijs vl capitibꝰ pre
stantur.
x Alimẽtoꝝ.statu
toꝝ alicui seruiẽti rei
publice.
y Seruit.i.q̃ si sol
uanꝫ statutũ ẽsi quos
vsus ista erpẽdanꝫ.
z Ciuitatis.s.cuius
liber.vt modo dixi.

Hanc ãt q̃relã scriptis Cõ
fieri oꝛ.ꝛ si q̃s ã iudicio fa
ciat oz eã mliẽi l oimõ ꝛ q̃ ve
tẽ ꝺscripsit inoteſcẽ. Jdẽ.a.mẽ.p.p̃
Jcui nõꝰ nũerate pecũie cõ
s petere possit exceptõ.eẽ eo su
pſedẽte tali auxilioꝝ vti vl p
sentẽꝰ vl absente creditoꝛes ei⁹ posſ
sint siue ipi ꝙueiank vtpote res ei⁹
detinẽtes ab his q̃ ꝺbita ei⁹ exigunt
cui cõperit hmõi exceptõ l ꝺoꝛ l alte
ri⁹ cãe noie siue ꝓtra alios possidẽ
tes aliquã actõz ipi moueãt. possit
i examinãdo negocijs suis adũsari
is eã dẽ nõ nũerate pecunie exceptõz
opponeꝛ:nec eo ꝓhibeank q̃ p̃ncipa
lis vebitoꝛ ea nunq̃z vsus est:ita tñ
vt nec principali vebitori nec ꝺ fide
iussori ei⁹ aliq̃ ꝓiudiciũ generet.si
is q̃ eã exceptõz opposuerit vict⁹ fu
erit.sz possint illi postea si ꝙueiank i
tra statuta.s.t pa ea se exceptõe tueri
Jdem.a.Johanni.pre.p.
i Hdubitati iuris ẽ nõ nũera
te pec.exceptõz locũ hꝫe.ꝛ i
talibꝰ noibꝰ l veneraticijs ꝛ alijs cau
tionibꝰ q̃ eã scꝛi⁹ hũt mẽtõz.q̃ emz
vta ẽ in hmõi exceptõe siue iuſiurã
dũ positum est tam in veneraticijs
cautionibus q̃z in alijs instrumẽtis
que talem exceptionem recipiunt.

De compensationibus.xx.

Jmpa.Anto.a.dianensi
T senatꝰ cẽsuit ꝛ sepe rescri
ptũi.cõpẽsatõi i cã fiscali ita
ꝺmũ locũ eẽ si eadẽ statõl q̃d ꝺeat q̃
petit ꝺ ius ꝓpꝛ ꝙfusionẽm diũsoꝝ of
ficioꝝ tenear seruãdũ ẽ.si q̃d aũt ti
bi ex ea statõe cui⁹ mẽtõez fecisti dẽri
ꝙstiterit.quã primũ recipies.
Jdem.a Asclepiade.
e Xiã q̃ dẽ iudicati si vebituz
solutũ ẽpeti ñ põtꝰ ea ꝓpt nec cõpen
satõ ei⁹ admitti põt. Eu ꝺo q̃ iudi
cati ꝙueiꝛ cõpẽsatõz pecũie sibi vebi
te iplorare posse nemini dubiũ est.
Jmp.Alex.Capitoni.
Pea q̃ reipublice te vebere fate
ris cõpensari ea q̃ iuicẽ ab eadez
tibi ꝺñis cui⁹ de ea re notio eſt
iubebit q si.neq̃z ex calẽdario neq̃z ex
vectigalibꝰ.ex frumẽti vl olei publi
ci pecũia neq̃z tributoꝝ neq̃z alimẽ
toꝝ neq̃z ei⁹ q̃ statutz sũptibꝰ sunt
neq̃z fideicõmissi ciuitatis vebitoꝛ
sis. Jdem.a.Luciano.
s Jſtat pecuniã iuicẽ vberi
ipo iuꝛ ꝓ soluto cõpensatõz
hñi oportet:ex eo tpe ex quo ab
vtraq̃z pte vebꝛ vtiq̃z quo ad ꝙcur
rẽtes q̃ntitates eiusq̃ loli⁹ q̃d ãpli⁹
apud alteꝝ ẽ vsure ꝺñꝛ si mõ petitõ
eaꝝ subsistit. Jdẽ.a.Honorate
Eiã si fideicõmissũ tibi ex
ei⁹ bõis dẽri ꝙstat cui⁹ ꝺbui
se mi oꝛẽ q̃ntitatẽ dicꝫ.eq̃tas
cõpẽsatõis vsuraꝝ excludit cõputa
tõz.petitõ ãt ei⁹ q̃ ãpli⁹ tibi dẽri ꝓ
baueris sola relinq̃t. Jdẽ.a.pol.
Eq̃ scripta qua cautũ ẽ acce
n pta q̃ negas tradita.obliga
re te ꝺ fidẽ veritaz potuit.ꝛ
cõpẽsatõis eq̃tatẽ iterpostulas.si ei
pa⁹ exolui q̃ ꝺbere te ꝙstiterit equũ
ẽ q̃z petitõi mutue rñsũ fuẽrit.eo ma
gis q̃ ea te ꝓsequi dicis q̃ a muliere
diuoꝛcij causa amota quereris
Jdem.a.Eurosio.
Jex vẽditõe ꝓciũ vẽditori
vebꝛ cõpẽsatõis rõ opponi
a dũsus fiscũ ei solũmõ ẽptoꝛes peti
tõi ꝓcij cõpẽsatõz obijcẽ ꝓhibetur
Jmpa.Gozdia.a.emerico
s Jꝓpꝛ fructꝰ ex possessione

Qeq̃z pone sic
cãz vt tollas
ꝺñiũ q̃ ticius
ꝓfessus sum se recepis
se.x.ex cã mutui a le
tio.cũ nil acceperiz po
stea cepit ab vroze
sua ꝓpria in veritate
et cã mutui.r. ꝑ obij
cit sei⁹ exceptõz ꝛ hoc
vsq̃z illuc ꝛ cõpensari
oms ꝛ cẽsẽdo cãu obij
cit cõpẽsatõz vroꝛi i
reb⁹ amotis.ꝛ ꝺ vsq̃z
i fi.vl dic q̃ scripsit
se.r.accepisse mutuo
ab vroze cũ nil rece
pit.i fra biẽniũ q̃dez
hꝫ exceptõz ꝺ vrozez
ꝛ ꝺ vsq̃z illuc ꝛ cõpen
satõis ꝛc. pꝰ biennijz
nõ sz cõpẽsat i res a
motas ꝛ ꝺ vsq̃z i fi.vl
terno ꝓfessus fuit.r.
se recepisse ab vroze
ex cã mutui cũ q̃nq̃z
tm̃ acceperat i ill.v.ha
bet exceptiõ i ꝑn i alijs
q̃ bere.accepit obiçat
cõpensatiõz ad res a
motas.vt ꝛ.s.ve nõ.
nu.pe.no.miozẽ.ꝛ fz
has tres exposiciões
nõ ẽ ꝺ.j.ve rei vro.ac
§.sz nec ob res amo
tas.cũ ibi i vote loq̃ẽ
ꝺ nõ.vl q̃rto dic eiã
i votis ꝓfessiõe ꝺ loq̃
ꝛ dici ꝓfessione fuisse
c.i datiõe q̃nq̃ginta
fuerit ꝓ q̃nq̃ginta.nõ
vat; hꝫ locũ exceptio
nõ nu.vot. vt i ꝑn.p
alijs obũcit cõpensationẽ ad res amotas.nec ob ꝑdicta.l.ꝺna.q̃
nec hic dicit retentõz fieri votis ꝑpetuã ob res amotas sed mari
tũ non vebere prius soluere qꝺ velet q̃z rñsum fuerit mutue peti
tioni.ꝛ postq̃z rñsum fuerit ꝛ res amotas fuisse ꝙstiterit compen
satio locũ habebit.vl dic q̃ scripsit se.c.in votem accepisse.cuz nil
recepit.ꝛ idem.j.tpa statuta.j.ve vote cau.l.fi.ꝛ aut.ibi posita obũ
cit compẽsatõz ꝛ sic nõ ob.ꝺrium.q̃z hic nõ fuit vos vere nume
rata ibi sic.vl ibi vos erat i pecunia.ibi in spẽ.vl hic res totales ñ
extabãt.ibi sic.ar.ff.si cer.pe.cũ fundus.ꝑ.i.si q̃ra qualꝫ fit hic cõ
pensatio speciei ad quantitatem.dic amoram hic fuisse pecuniaz
vel frumentum vel aliud quod in quantitate consistat.vel dic hic
erant amota consumpta.vnde ad estimationem ventum fuit.
g Quereris.vt ꝛ.j.rerum amo.l.i.
s Jex venditione.prohibentur vt diximus.s.e.l.iũ.

Jnter fructus.perceptos ꝛ consumptos.
u Cuiꝰ ea res.
Jutuo.i.inuicem.

Ius.vt si.r.a te petā a tu iuenis q̄ndā cui ego dēo.r.qui tua cā vult mihi remittere vt tibi remittā ñ ꝓpellor q̄dez. vt.ff.e.in rē.§.i.a fa.in.e.t.l.si cū milit.§ hec fallūt in pcur. in rem suā.vt.ff.e.in rē.in prin. Itē in fideiussore q̄ pt obligere cō pensatōz in eo q̄ sibi debef vel reo principali.vt.ff.e.l.v.filie socius

q̄ dēt socio.vt.ff. de duo.re.sti.si duo. Itē a in alio cāu vt.ff.e.si cū filio.q̄ ego hic dim cit alq̄.dic oino alq̄.

q Oniā libez s.a futuris by eār tm obliga tus cuidā creditori d ¶ Obligatiōe.s.p sonali.p qua hic etiaz fundus erat creditōi venditoris obligat⁹. e ¶ Soluisse.s.ꝓ pōnis te ēptorē soluisse creditori vēditoz hīt pothecaria agenti f ¶ Debitū.s. pcium q̄d debef ex venditōe. g ¶ Indebite.q̄tuz ad te debite tm q̄tum ad venditiōz.alioquī si a neutro dēretur ei ꝓpensationē obīcere ñ posses.imo indebiti tū repetere. a fa.ff.de rei vē.l.emptor.a.j.ō euic.cum tibi.

Si tutores.p hīs.s. pupill⁹. i Soluistis fuerat eni eoz pr̄ pupillari⁹ erc⁹ mala admīstratiōe pupilli tenebantur

lz ¶ Cōuēn.vt insti. de satis.tuē.§.p.a j.de magi.cō.l.i.

l ¶ Vel vos.repete si pbef vos dedisse nomie ipsoz maiorem quā rē.q.d.siue tātuz q̄tū tutores eis debebant fuit id q̄d ꝑ eis soluistis siue pl⁹ obq̄ cētis ꝓpensatiōz.als si min⁹ obīciēt vsq; ad ꝓcurrētē q̄titatē tm̄.vt.s.e.si constat.a.l.etiam

Nuicem.potes pignora ac.vel in rē.vt.j.de luitione pig.l.si reddita.s.de pig.ac.nec creditores.a.l.quo minus sed ad pignoraticiā sufficeret sola oblatō in iudicio.vt.ff.de pig.ac.si rem alienam.§.fi.

Si velut.muciano q̄ tūc dispēsatorem erat reipu.a mihi.r.debebat ꝓpria noīe.a ego sibi.r.noīe publico ꝓpēsaui secum tā dē eo mortuo ꝓpēsatō ñ valuit.q̄rerat ī aliq̄ de spālibz casibus posit.s.e.l.in ea.a sic coact⁹ fui soluere sēq̄nti administratori.agā ego ad meū debitū.si ꝓpēsatō tenuissz q̄d postea soluissem vt in debitū ōdicerē.vt.ff e.si ālio.a.l.postea.i.rñ.

Quo ¶ Redditis.i.solutis a te alq̄ dispensatori

Omnibus pensatōes.actōibz vbi q̄titas hincīñ delef.a ñ ob.exceptō.vt.ff.e.q̄cunq̄.a.s.e.si ꝓbat.sec⁹ si hincīñ spēs delef vel ab altera pte spēs ab altera q̄titas.vt.ff.de pig.ac.l.si quenent.a.ff de ꝓdu.inde.l.si ñ sortē.§ si cētū.a de ipē.in res.v.l.q̄d ōz.in prin.a s.de rei vē.si er pecūia.a idē si hincīñ delef pecūia si vt spēs. nā nō fit ꝓpensatō.vt.ff.de pecu.si creditor.§.i.q̄d est ergo q̄d hic subq̄ rei vendicatōi opponi ꝓpensatōz.rñ.dest res posse hic pstari dolo vel culpa possessoris.vñ venīt ad estimatōz.a sic fit ꝓpensatō. res ipa tm̄ ōz ē in obligatōe.vñ venīt ad estiatōez.a sic fit ꝓpensatio. res ipa tm̄ ōz ee in obligatōne siue petitōe.vt.ff.de ob.si fuuz.§. an filī⁹.a.§.effectus.a.§.nouari aūt.sed fm hec q̄ño estiationis q̄ ñ delef fit ꝓpensatō.Rñ.vidz ee in obligatiōe ispecto exitu.a ꝓ hoc est q̄d dicit lex talē estimatōz posse ꝓstitui.vt.ff.de ꝓstit.pe.l. ꝓmisi sor.i.rñ. Itē q̄d si hincīñ delef in genere.vt equ⁹ vel hō.satis dici pt ꝓpensatōem ipo iure admitti. vt.ff.si ps hēre.pe.l.i.§.itē si cuz me.a.ff.de hēre.inst. hq̄ ñ militabat.i.rñ.a ō le.ū.l.vnū ex.§.sed si vno. Itē q̄ subq̄rit ipo iure.dic vt dictū⁹.s.e.l.si ꝓstat.

q ¶ Causa.i.scōa ex qua ꝓpensatur.

ti cōpetit exactō ¶ Imp.iusti.io. pre.pae.

c Ompēsatōes ex oīb actiōi bus ipo iure fieri sancim⁹ nīl la dra in rē.i personalibz actiōibz inter se obtuādā:ita tm̄ ꝓpēsatōes obtī ci iubem⁹ si cā⁹ ex qua ꝓpēsat liq̄da sit.a ñ multis ābagibz īnodata. sed possit iudici facilē exitū sui prestare: satis cūi miserabile est p⁹ multa fore variaq̄ certamia.cū res tā fuerit approbata tūc ex alīa pte q̄ tam pene quicta⁸ est opponi ꝓpēsatōz iā certo a indubitato debito a moratoriis ābagibz specie ꝓdēnatōis excludi.hoc ita q̄ iudices obtuēt.a ñ ꝓcliuiores ad admittēdas cōpēsatiōes existāt nec molli animo eas suscipiāt.sz iuē stricto vtētes si inuenerint eas maiorez a ampliorē exposcere idaginē eas q̄ dē alq̄ iudicō obtuēt.litē aut prīstinā tā pene expeditā sīa fmiali ꝓpōnāt:excepta actiōe ōpositi⁹ fm nrāz sanctōnē in qua nec ꝓpēsatō locuz ē dispositum⁹.possessionē aūt alienā ꝑtā occupātibz ꝓpēsatō ñ dat

De vsuris rrrij.

Im.anto.pius Euocato Interrogatōe pcedēte ꝓmisso vsuraz recte scā pter.sz instrō scripta ñ fit.tm optio iuē de bent, ¶ Imp.seue.a anto.lucio

v Suras ēptor cui possessio tradita ē si pciū vēditori ñ obtulerit.q̄uis pecūiā obsignatam in ōpositi cāz hūerit eq̄tatis ratiōe

r ¶ Cōuicta est per testes ñ p ꝓfessionem. ar.ff.de q̄reiu.eū q̄.a no.ff.ō re.iu.l. nemo §. his

s ¶ Indaginez.no. fic.ff.ad exhib.l.iq̄.§. ibidē.a.ff.de of.pcō.l si q̄d erit.a pt dici ex posse maiorē idaginē si l.duos mēses ñ pr̄ probari.vt.ff.de iure fis.l auferet.§.q̄ ꝓpensationē.vel officō iuē.fit hic a illō spāle fisco

t ¶ Terminari.i.diffinitiua

v ¶ Depositi.s.directa.sec⁹ si ōna.q̄ tunc nō de fide rupta agit vt ar.insti.de ac.§.in bone fidei.vbi dic nō ꝓterru.ō.rē.l dic fm b.idē in vtraq̄. si q̄ē in hac spāle.q̄ sec⁹ in ꝓmodato.a sic ibi fit ꝓpēsatō.sz ō.s. ꝓmo. l.sub ꝓterru.sz ibi nō ꝓpēsatiōe sz restitōne vti volebat. Itez q̄ dico i ꝓmodato a ceteris personalibus vbi spēs petunt fieri ꝓpēsatō intelligē sp si res delit posse restitui.vt in ac.in rē dixim⁹.s.e l.in prin.

x ¶ Sanctōem.j.de polit.l.pe.

y ¶ Possessiōz.mobilē l īmobilē.a intelligē q̄ñ ad estiatōz fuisset puēta.als nīl m esset dubiū. Itē rōe pene in qua est q̄titas.vt.j.vñ vi l.si q̄s in tātam Itē rōe rei mobiliū amissaz.vt.ff.ō vi z vi ar.l.i.§.recussime.hñt q̄ hec locū siue ꝓdi.er.l.siue actōe in rē.siue interdicto agat ad hmōi possessionē vt hic odio h⁹ possessoris.sed ō.ff.e.si ālq̄.vbi in delictis fit ꝓpensatō.sed ibi in alīs delictē.vel ibi erat hincinde ōductū hic ñ.a no.hic casus vbi cessat ꝓpensatio primo odio.vt hic. Itē in deposito eadē rōe.vt.s.pr̄.rñ. Itē eadē rōne.vz.ff.e.l.ob negocium. Item econtra cessat fauore.vt in fisco in casibz qui sunt.s.e.l.i ea. Itē cessat q̄ñ spēs est debita.vt dixi in prin.h⁹.l. Item q̄ñ res exposcit maiorē inquisitōem.vt.s.e.l.§.i.

z ¶ De vsuris.dixit hucusq̄ qualr actoris rētō minuit ꝓpēsatō nibz vel alīs exceptōibz nūc qualr augeat.

Si interrogatōe.q̄ stipulatōibz pmitti solz.vt isti.de ob.i

b ¶ Rōne.i.fm modū regiōis vt ītim⁹ modus vsu prin. raz ñ offendat.vt.ff.e.l.i.in pri.a.j.e.l.eoe.§.sup.a.vo.hic q̄ q̄ solēnitatē dicit plet.vt.ff.de pu.l.quecūq̄.§.fi.

c ¶ Hō fit.q̄ñ pīsumef ea solēniter acta.vt insti.de fideius.§.fi.a j.de ō.sti.l.i.a.ff.de pac.l.iurgētē.§.q̄d fere.sic grefert an testes dicant aliquē ꝓmisisse a ñ vz nisi dicāt pcessisse interrogatiōem.vt hic.a aliud si instrō hoc dicat vt dixi fm Jo.sed.b.etiā i testibz dicit idem.ar.ff.de re.du.l.quotiens

d ¶ Optimo.q̄ moribz inductū rebusq̄ receptū est fm yr.l dic fm b.vederi vsuras bono iure vt pacto nudo q̄ñ ñ peti sed retineri possunt.vt.j.e.l.iū. Item meliori.vt of.iu. sicut ei euenit in bo.fi. iudicijs.vt.j.e.l.in bone fidei. Itē optio q̄ stipulatōem.vt hic. vel

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

tercio dic optio.i.vtilissimo ẽ eni vtile accipiẽti ⁊ dãti ar.insti.q̃. mo.re.ꝺ ob.ſ.fi.ſic g̃ ſm.G.ius aliud bonũ.vt ⁊.ff.ꝺe vſuc.l.i.aliꝺ melꝰ.vt.ꝺe procu.l.exigẽdi.aliud optimũ vt hic ⁊ ꝺe ꝺ.ob.l.vbi añt nõ diuino vt dices.ſ.e.autẽ.ad hec

Uſuras.tradita ẽ.ſecus ſi tradita nõ eẽt.vt hic.⁊.ſ.ꝺe acti. ẽp.l.curabit ⁊.ff.ꝺ ac.ẽp.l.iul.ſ.ex vẽdito.⁊.ff.e. liberalitatis.ſ.fi.ſz cũ fructꝰ ptineãt ad ẽptorẽ ex tpe ẽctus.vt.ſ.ꝺe ac. ẽp.l.fructꝰ.ſicꝫ poſſit eos petere ⁊ pcipere.vt ſz retinẽri ad vſuras.vt.ff.ꝺ ac.ẽp. l.iul.ſ. poſſeſſionẽ.et ꝺe reg.iur.l.q̃ac.⁊.l.q̃ põt.rñ. hec ñ pt obꝫ cere vẽditor q̃ ipe p cepit. An añt pcẽſura ſit illicita ẽt iuſ canonico.rñ. ſm Az.⁊ h.nõ qz loco intereſſe pſtat ⁊ fructuũ. vt ꝺ ⁊ ar.ff.p ſocõ.l.ſocꝰ qui meo.

f ¶ Depoſiti.i mouit liberatus.vt.ff.e.l.ac ceptã.⁊.ff.e.euictis. ſ.fi.ſed dic q̃ hic ꝺeꝰ poſuit fontẽ finer ſuꝝ tis.vt.ſ. ꝺebito ven. pig.ipe.nõ poſ.l.fi.vl̃ ꝺepoſuit.ſ. apud ſe l̃ aliũ nõ tñ legittime.

q Dãuis pecunie.hic nom pecunie ſtricte accipe.vt ñ ꝺinet at ceteraꝝ in quib eſt mutuũ.alꝫ eẽt ꝺ.ſ.e. frumẽti. Itẽ fallit ꝺ in duob caſib vt.ff. e.l.ẽt ⁊ ꝺe nau.fe.l.pe culi. Item ẽ verũ q̃ hic dicit ẽt ſi pactuz ꝺe eis pſtandis in cõtinẽti apponat.vt.ff ꝺe ñ.ver.l.ticius.ficꝫ alibi pactũ in ꝓtinẽti appoſitũ nõ parit. ac.vt.ff.ꝺe reli.l.q̃ ſi locꝰ.⁊.ſ.ꝺe iure ẅ.l. auia regulariter ꝺ ẽt in ſtricti iuris iudicijs.vt.ff.ſi cer.pe.l.lecta.ſed in bone fidei ꝺcribus nõ ſolũ ex pacto in ꝓtinẽti facto ꝺebent vſure.ſed ẽt ex mora.vt.ſ ꝺe pac.inter ẽp.l.initio.⁊.ff.e.cũ quidã.ſ.ex locato.⁊.ſ.e.in bone fi dei.⁊.s ꝺe pac.l.in bone fi.⁊.ff.ꝺepoſiti lucius.⁊.l.publia.ſ. lucius. ⁊.ſ. ticius.⁊.ff.mã.l.q̃ negocia.⁊ ꝺe in rẽ ver.l.ſi p pfe.ſ.in rem.

h ¶ Ex pacti.ſ.nudi. i ¶ Solute.ſ.noie vſurarꝫ.ſecus ſi ſimplr qz; tũc in ſortẽ tenent.vt.ff.ꝺe ſol.l.in his.ſ.eius añt. ſz ſecꝰ vbi ẽt ciuiliter ꝺebet vſura.tũc enĩ prius in vſuras ſimplr ſolutũ accipi tur.vt.ſ.e.ſi vſuras.ſed ex pẽditõe pignoris redacta pecũia ẽt in naturale ꝺebitũ põt retineri.vt.ff.ꝺe ſolu.l.paulus.rñ ꝺer.ñ ſ.ſ.i.

Per retentõz poſſe ẽt a fiſco ſucceſſore tal̃ ꝺebitoris.vt.ſ.ꝺ vſu.fiſ.l.q̃.li.x. l ¶ Conſtitutũ ẽ.vt ⁊.ff.ꝺe pig.l.gre ge.ſ.fi.⁊ ꝺe pig.ac.ſolutã.ſ.ſin añt.⁊.ſ.e.l.pignoribus.

m ¶ Obſtricta.ſint.ſ.noiati. m ¶ Cõtractꝰ p q̃ ꝺatũ fuit pignꝰ

n ¶ Conuenit nudo pacto ⁊ cum pignore

o ¶ Repromiſit.nudo pacto.ſz p his pignus obligatũ nõ fuit

p ¶ Rata.alꝫ ratã.alꝫ natã.ſz vl̃ q̃ ſic qz tacite ſit repetitũz.vt iſti. ad.l.acq̃.ſ.ex hoc capite.⁊.ff.ꝺe ver.ob.l.ticia.ſ.idẽ.rñ.⁊.ff. ꝺe cõꝺi. iſth.l.cũ duus.ſz hoc ẽ ſpãle odio vſurarꝫ l̃ dic q̃ ex interuallo cõue nit ꝺe maioribꝰ ar.ff.ꝺe adimẽ.le.l.ſi tibi certã. Itẽ ⁊ ſi ñ ſit nata videret tñ hꝫ e retentõz.vt.ſ.ẽt ob chiro. pe.l.i.q̃ hic negat. ſz hic naturaliter tñ ꝺebita erat.vel hic odio vſurarum

q ¶ Emitebat̃.p maiori vſura vel ꝺic minori.

r ¶ Adiectionẽ vel actionem ⁊ alias cautionem

a Dueſſus.hic fuerũt p miſſe maiores.ſz ſolute minores.

s ¶ Per certos annos.x.l.xx.vt.ff.e.q̃ ſemiſſes.l.v.l.vi. vel ſm az.triennio.ar.ſ.ꝺe fideiuſ.l.i.

t ¶ Pacti.ſ.taciti.vt ⁊.ſ e.q̃uis.ſz cũ q̃ ſibi p̃iudicet minores ac cipiendo vt hic ꝺicit.q̃re ꝺebitor nõ p̃iudicat ſibi ꝺãdo maiores vt.ff.ꝺe ſol.creditor.ſ.fi.cũ.vt.ff.ꝺe ac.⁊ ob.l.arrianus.accur.

v ¶ Cuntatis.ſic g̃ remiſerũt tacite vſuras maiores.⁊ ſic eſt ꝺ. ff.ꝺ pac.l.imperatoreſ ſz ibi exp̃ſſe ꝺ tacite vt ar.ff.ꝺe pcu. filiuſ fa.ſ.veterani.ſicꝫ ꝺ tacite remittit.⁊ ñ exp̃ſſe.vt in autẽ.ꝺe ſan. epiſ.ſ.ſi ꝺo intra in fi.ti.col.ix.⁊ i autẽ.vt cũ ꝺe ap.cog.ſ. ſi ꝺo liberti.col.viij.l̃ dic q̃ ibi erat liquidũ. ꝺ ñ vt ar.s.ꝺe trãſ.proſ ſes l̃ tercio hic ciui tas ſucceſſerat credi tori.vñ ꝺz vti eiꝰ iuẽ vt.ff.e. cũ quidã.ſ.fi fiſcꝰ l̃ eoz ꝓpria erat pecunia nõ ciuitatis l̃ ꝺẽiſti nõ põt petere maiores.ſz alĩ ꝺefen ſores ſucceſſores eoz põt vt.ff.ꝺe publ.l.i. citatio.ſ.eaz rerum

x ¶ Ex cautõne.q̃ ca uerat.amita pupil lor cui pupilli veſtri ſucceſſerunt

Si creditrici ñ cogeris qz ipſo iure es liberatus.vt.ſ.e. acceptã.⁊ ꝺ niſi idẽ ꝺebi tor fuerit in mora re accipiẽdo pecuniã ꝺ poſitã.vt.ſ.e.l.acceptã in fi.⁊.ff.e.l. ꝺbitore.q̃ ſunt contra.

z ¶ Preſidẽ.vt ⁊.s. ti.q̃.in ẽctis.ſ.pe.

c Creditor.in tẽdit.vt ⁊.s. ꝺe probat.l.i.

b ¶ Aliqñ.minꝰ iñ triẽnio vt ñ ꝺicat. ſ.ꝺ fideiuſ.l.i.ſm.m. qꝺ non placet.⁊ illꝺ fauore alimentorum hoc odio vſurarum

c ¶ Conſtituũt.imo vt q̃ ſic.vt.ff.e.cũ ꝺe in rem verſo. ſed ibi pe tebantur vt p miſſe.que promiſſio ex diuturna p̃ſtatione ꝓbat batur.hec añt tantum ex eo q̃ preſtite erant.⁊ plene ꝺixi ꝺe hec.s. ꝺe pac.ſi certis annis.

Quãuis ſicitas.⁊ certas.alias non valet promiſſio.vt.ff.e. tutor.ſ.fi.

e ¶ Poſt tps.quo potuit petere maiores.⁊ no.q̃ differt hec lex.ab illa lege aduerſus.s.e.quia ibi non fuerũt promiſſe mi nores vſure ſed tantum perite ⁊ exacte. Item no.q̃ vnum ius eli gendo alĩ renunciare videtur vt ⁊.ſ.ꝺe iur.ẅ.im.l.q̃.⁊.ff.e.pecũie ſ.i.⁊ qui ſemiſſes

Per te.per tutores idẽ ſi pr̃ mortẽ creditoris nemo fuit s cui ſolueret.vt.ff.l.e.pecunie.ſ.i.

g ¶ Maiores.p miſſe ſi in minoribus ceſſaret.⁊ ſic no.q̃ ſola oblatõe impediũtur vſure.q̃ nondũ ceperant currere. ſic ⁊ i pena nõ cõmiſſa.vt.ff.ꝺe ar.l.celſus.in fi.ſecus in his q̃ iã currere cepiſſent.qz ibi nõ ſufficit oblatio l̃ ẽt priuata ꝺepoſito.vt.s.e.l. q̃.ſed eſt neceſſaria cõſignatio ⁊ ſolẽnis ꝺepoſito.vt hic ſubiũgit.⁊ s.e.ſi creditrici.⁊.ſ.e.acceptã.⁊.ſ.ꝺe ſol.obſignatõe.⁊.ff.ꝺ adminiſ tu.l.tutoꝝ.q̃.p pu.ſ.i.⁊.ff.ꝺe mino.ait pretor.ſ.i.

h ¶ Non exigentur.opẽ exceptionis

i ¶ Depoſuiſti ⁊ obtuliſti ⁊ ſolẽniter vt mõꝺixi. Itez q̃ꝺ ĩ aliis rebus ſ ꝺebitis.rñ.vt.ſ.e.acceptã

Sure nec minores nec maiores

Vl ¶ Solute vel etiam ſoluẽꝺe ⁊ quod ꝺicit p tempora.i. p plures ãnos.vt ⁊ accipit̃ in ꝺaniele ꝺ antixpo.regnabit.

q Si obtuliſti pſtare ñ cogeris l̃ abſente creditrice pſidẽ ſup ꝺ interpellare ꝺebueras. ¶ Idẽ.a.Ariſteo

Qui creditori inſtãtis ſuis ꝓbare ꝺz q̃ itẽdit ⁊ vſuras ſe ſtipulatũ ſi pt.nec.n.ſi aliqñ ex ſenſu pſtite ſunt obligatoꝝ pſtituũt

¶ Idem.a.Deforo

q Dãuis Baſſa cũ pecuniam mutuã accepet minores vſuras Menophão ſpopõꝺerit.⁊ nec intra certũ tps eas ſoluiſſz ãpliores licitas ꝺ tũ p miſerit ſi pr̃ tps cautõi p fini tũ creditor easꝺez accepit.nec maio res ſibi ſtare poſtulauit.ac p ꝺ nõ re ceſſiſſe a minoꝝ pſtatione eũ ꝓbari pt eas vſuras cõputari oz quartũ in exactõe creditor perſeuerauit

¶ Idem.a.prolo

Si p te ñ pſtat quomin̄ intra tpa pfinita pecuniã minoꝝ ſolueres vſuraꝝ.ſz p tutores filioꝝ creditores qui eã accipe noluerũt id qz ap ꝺ iudicẽ datũ ꝓbaueris eiꝰ tẽ poris quo p te ñ ſtetiſſe apparuerit v ſure maiores nõ exigẽt.q̃ ſi ẽt ſoꝝ tẽ ꝺepoſuiſti exinde ex quo id factũ apparuerit in vſuras nõ cõuenieris

¶ Idem.a.donato.

y Sure p tpa ſolute ñ pficiũt reo ad duplã cõputatoꝝ.tẽ.n vltra ſortẽ ſũmã vſure ñ exigũt quo tiẽs tpe ſolutõis ſũma vſuraꝝ exce ꝺit eã cõputatoꝝ. ¶ Idẽ.a pro

antichristus p tps ⁊ tps ⁊ dimidiū tpis. i. annū ⁊ duos annos et dimidiū annū. nā etiā tm̄ p̄dicauit xp̄c tertia. ⁊ dic. xx. dēo q̄z noie
vsuras p longū tps solui. reperet vsuras q̄i duplū p̄stiras n̄ possū
qz q̄ sunt vltra duplū l̄ vltra legitimū modū i capite āni dispicis

s ¶ Dupli. vsurāz legitimāz imo sortis. ⁊. j. e. eos endū ē

b ¶ Cpe solutōnis. facte de p vno anno

c ¶ Computatōez. i. q̄ntitatez sortī. vt. ff. ō nauti. fe. nihil. ſ pe.

Ex p̄dīs fruc.

e q̄ ex quentōe loco vsurarū p̄cipiebant̄. vt. j. e. si ea lege ⁊ fm hūc casū fiunt b oblatō ꝓsignato ⁊ depositō sortī vt vsura q̄ curreret cepat ōsignat. vt. j. e. acceptā sed fm hoc nōne ipso iure est hūfatus. n̄ ergo ōz debitū eronerari ꝓpter fructꝰ Rn̄. cōuertit eā pꝰ ea in sortē vsus. l̄ dicsēdo q̄ sorta oblatō fuit b. et vsuras q̄ n̄ cepant curtere impedit. vt. s. e. si pte. erāt enī cōuente a certa die i antea. et q̄ dicit debitū sortis eronerari. l. ab ipa vsura fuā si añ diē aduenientez obtulit. et fm hoc nil de fructib erat dictū. l̄ q̄ eos p̄cipet creditor vice vsurāz a certa die i antea. l̄ dic tercio n̄ l̄as hic fuisse vsuras. ⁊ q̄ dicit pꝰ oblatōz eroerari subaudi maxime. nā idē ⁊ añ. vt. s. de dig. ac. l. i. ⁊ tunc dic debitū sortē. l. debitum q̄ est sors

Ex p̄dīs pignoris obligatis. creditor post oblatam sibi rem pecuniā quaz n̄ suscepit. si fructus ° accepit. exoneratī sortī debitum certum est.

f ¶ Imp. Alexan. a Tyranno Rūmēti l̄ hordei mutuo dati accessio ᶜ etiā ex nudo pacto p̄stāō est

¶ Idem. a. Eustachie

Bonesꝰ fidei iudicijs q̄le ē etiā negocōz gestoz ᵇ vsurāz rōz hīi ᶜ certū est. sed si finitū ē iudiciū sniaq̄uis minoris ᵏ ꝺēnato facta est n̄ adiectis vsurīz. nec postea ocatō secuta ē. finita ⁊tra ctanda n̄ sunt. nec erī tēpis q̄ō pꝰ rem iudicatā fluxerit vsure vllo iure postulant̄ nisi ex ᵐ cā iudicati.

¶ Idem. a. Aurilio

s Si ea pactione vxor tua mutuā pecuniā ꝺdit vt vice vsurāz inhitarz. pactoq̄z ita vt queat vsa est. n̄ etiā locando domū pensiōem redegit ⁿ referri qōz q̄si plꝰ doꝝ redigeret si locaret q̄z vsurāz legitimāz rō colligit. minīe oportz. lz enī maiore sorte ° poterit ꝓtrahi locatō. n̄ ideō tm̄ illicitū fenus esse ꝓtractū. sed vilius ꝓducta ᵖ hitatio videt.

¶ Imp. Gor. a. Cla.

Cm allegas vxorem tuaz ea

e. l. q̄ semisses. §. fi. ⁊. ff. de pe. here. l. vtz. §. fi. ⁊ de pig. ac. l. vl̄ vnius. ⁊ de re. mili. nō oēs. §. a barbaris. aliꝰ vt Jo. n̄ distinguunt. sit solitus fenerare l̄ n̄. nam si fraudē p̄sumit et q̄ntitate pene vt h ⁊. ff. de ac. emp. iul. §. ibidē. ⁊. ff. e. l pen̄ā. ⁊. l. pecūie. nec ob. d. l. q̄ semisses. q̄z ibi ex negligentia. hic ex p̄missiōe

ꝺdīs ne mille aureoz numero quātitatē sumpsisse. vt si intra diē certū debito satis non feciset cū pena qua drupli redderet qō actepit. iurz foz mā n̄ patīr legē ꝓtractus istius vltra q̄pen̄ā ltimāz vsurāz posse ꝓcedere

¶ Idem. a. Sulpicio

c Cm n̄ frumentū sz pecūiaz fe nori te accepisse alleges. vt certa modiatō tritici p̄staret ᵏ ac nisi is modius sua die fuisset oblat̄ mē surāz additamētis i fraudē ltimarū vsurāz grauatū te esse ꝓtendis. potes aduersum impetrā petitōez cōpetenti vti defensione

In aūt. n̄l̄ū credēte agricole tenet

Dixe q̄ fructus L. DA. aridos ᵏ credit l̄ pecuniā i vno q̄z āno p modio octauā ptez modīj. p modio siliquā ᵛ vsurāz nomine accipiēs terrā siue aliq̄d aliud q̄z pignori accepit oīno reddat. si aliquid p̄ter hoc cōmiserit ab actōne cadat ᵏ oī modo

¶ Imp. philip. a. Aūreno

s Si ea lege possessiōez mē tua apud creditorem suum obligauit. vt fructꝰ iuicē vsurāz ꝓsequeret obtentu maioꝝ p̄cepti cmo iussīti pp̄ certū fructuū euētū rescī

¶ Idem. a. Sulpicio

c Cm n̄ frumentū sz pecūiaz fenori te accepisse alleges. vt certa modiatō tritici p̄staret ᵏ ac nisi is modius sua die fuisset oblat̄ mē surāz additamētis i fraudē ltimarū vsurāz grauatū te esse ꝓtendis. potes aduersum impetrā petitōez cōpetenti vti defensione

In aūt. n̄l̄ū credēte agricole tenet

Dixe q̄ fructus L. DA. aridos ᵏ credit l̄ pecuniā i vno q̄z āno p modio octauā ptez modīj. p modio siliquā ᵛ vsurāz nomine accipiēs terrā siue aliq̄d aliud q̄z pignori accepit oīno reddat. si aliquid p̄ter hoc cōmiserit ab actōne cadat ᵏ oī modo

¶ Imp. philip. a. Aūreno

s Si ea lege possessiōez mē tua apud creditorem suum obligauit. vt fructꝰ iuicē vsurāz ꝓsequeret obtentu maioꝝ p̄cepti cmo iussīti pp̄ certū fructuū euētū rescī

pena adq̄rit q̄ntitate secus si p̄misse speciei l̄ facto. q̄z tūc tota pen̄ā. vt. ff. de ac. emp. lucius. ⁊. e. de transl. l. p̄missis. sed fm nos q̄ dicim ᵒ de vsurīz cotrectig. p aut̄. ō eccl. ⁊ collā. ix. q̄liter de hac pena iudicabim ᵒ. cuz nec pen̄ā. vt dixi. nec vsuras dicem ᵒ Rn̄. cōdemnabo in tantā q̄ntitatē noie pene quā ta est ltima vsura q̄ō n̄ placet. q̄z sic semper posset q̄s stipulari nomine p̄sone etiā vsuram. Item n̄ rebus sz p̄sonis ler imponeretur q̄ō esse n̄ debet. vt. j. cōmunia de le. l. q̄. in fi. dicergo q̄ntū n̄ infert.

Quom n̄ frumentum. p̄staret̄ noie sortī i stipulatōe ōducte ⁊ aiō nouandi obligatōez pecunie

s ¶ Imp. pba. q̄ntum ad additamentū Jt sequit aūt. ad hec que est in c. e. ibi nullū credendi. agri. quā q̄daz legunt iup. l. frumenti alī. l. oleo

Autentica.

a Dixe aridos vt frumentū ⁊ ordeū ⁊ idem in liquidis, vt. ar. j. e. oleo

Frumenti accessio. n̄ enī ꝓprie p̄t dici vsura

f ¶ Pacto. dūmō intra ltimū modō. vt. j. e. l. eos. §. ceteros q̄ actōe Rn̄. p ꝓditōz triticariā. vt. ff. ō tritica. l. i. l̄ dic ꝓditōz ex hac. l. ⁊ fac. j. e. oleo. Item no. ō ex nudo pacto velleri vsurā. vt. ⁊. ff. e. l. etiā ⁊ de nau. fe. l. piculi. sz regulanter ō. vt. s. e. l. q̄nuis. Item ex nudo pacto hic ozit ac. q̄ō speciale ē vt dixim ᵒ. s. de pac. l. legem

Bone fi. ⁊ in his q̄ natāz h̄nt bone fi. vt. s. e. in q̄b casib

i in inte. re. non est necesse. l. in minoz

h ¶ Bestoz. vt inst. de ac. §. actionū

i ¶ Vti officio iudicis ex mora. vt. ff. e. l. mora. §. bone fi. ⁊. ff. locaro. ⁊. ff. de neg. gest. q̄z tantūdē. ⁊. j. depositi. l. vsure. ⁊. j. locato. aduersus

l Maiores. s. p̄pter vsurā de q̄ n̄ dixit vt hic subiecit

l Retractāda q̄z i bone fi. iudicijs n̄ est alia actō sortī ⁊ alia vsurāz. vt. j. depositi. l. iij. ⁊ de ac. emp. l. ⁊ q̄ p collusiōz. §. fi. secus si alia actōe velent̄. vt in stricti iuris vbi p stipulatōz velent̄. ⁊. s. ō iudi. l. i. ⁊. ff. de eo q̄ certo loco. certuz

m ¶ Hi ex cā iudi. i. nisi pꝰ q̄tuor menses q̄n currūt centesime. vt. j. de vsu. rei iudi. l. si. ⁊ fi. sed. Ol. dixit etiā medio tpe currere si antea fuerat debitor i mora. p. l. ff. e. in fideicōmissi. q̄ō n̄ placz. q̄a ibi in fructib dicit q̄ sunt accessio naturalis. secus aūt in ciuili. vt dixi nisi q̄n appellasset frustratorie. vt. ff. e. l. tutor.

Si ea pac. redigit. secus ergo si locasset ⁊ pensiōes maiores ltimis vsuris p̄cepisset. sz tūc enī in fraudē ltime vsur

o ¶ Sorte. i. q̄ntitate videt factū fm Jo.

p ¶ Conducta. q̄ō tolerat̄ rōne incertitudinis. vt. j. e. ea. ⁊ q̄ licitū est ōbentibz &c. vt. ff. de minoribus. in cāe. §. pe. secus ergo si hec locutio est vltra dimidiā iusti p̄cij. vt. j. de rescin. ven. l. q̄.

Cm allegas. vltra supfluo ergo retracto stipulatō vites

c hēbit vt hic. ⁊. ff. e. l. pecunie. in p̄in. ⁊ no. q. Ol. intelligit hanc. l. q̄n talis erat p̄sona q̄ ꝓsueuerat fenerare. q̄ō si est ō talem p̄sumptōz n̄ admittā. p̄batoz. in aliis aūt vantibz gratis pecuniā. ⁊ maxime ius ignorantibz. hoc pactū n̄ repbat. vt. ar. ff.

alias verius. in alīs remanet ler antiqua.

v ¶ Siliq̄m. q̄d sit siliq̄. dic vt no. s. de epis. ⁊ cle. aūt. sed hodie

x ¶ Cadat ipo iure l̄ p exceptōz q̄ō ꝓbus est. Item no. q. hāc aūt. al. ⁊ q̄dam alī intellexerūt noie n̄ solū in agricolis. q̄z text ᵒ in cor. sit generalior q̄ rubrica. sic ⁊ alias est. j. enaz ob chiro. pe. l. i. nā etiā ad aliā q̄m ad pecuias trahit ibi textus i p̄in. sed fm eos corrigit. j. e. oleo. vbi vltra octauā p̄mittebat. Item ⁊ lex. j. e. eos vbi maiorē p̄mittit vsurā q̄m sit siliq̄ p solido. tu dic fm Az. Ol. et Jo. q̄ tm̄ in rusticis loquit hec aūt. ⁊ ergo in ceteris sua leges illas. nam ⁊ alias subuenit rusticis pluscq̄m alīs. vt. j. de testis. l. fi. ⁊ distingue circa hec an mutet q̄s pecuiam ad numez an aliud q̄cōputet ponder l̄ mensura. primo casu si stipulet in pecuia vsuras. p̄t j. ltimum modō n̄ vltra. vt. j. e. l. eos. sed in rusticis vsq̄z ad siliquā vt hic. si aūt stipulet noie vsurāz aliud q̄z ꝓ sit ponder ⁊ mēsura si q̄dem certū n̄ vz vltra ltimū modō. vt hac. l. cū n̄ frumentū. si aūt certū modō tūc etiā vltra ltimū ⁊ vltra centesimā. vt. j. l. pr. ⁊ s. e. si ea. ⁊ est rō q̄ in certitudine se posuit. vt. ff. de nau. fe. periculi. nam potest esse q̄ plꝰ aut minꝰ p̄cipiet q̄z nūc credat. ⁊ hec seruā in rusticis ⁊ alīs. secdo casu. s. q̄n mutuauit q̄ō ē ponderē numero ⁊ mensura. tūc si stipulat vsuras siue accessiones illi ᵒ rei p q̄ntitate illa vltra centesimā etiā p̄t stipulari. q̄z tantomin ᵒ poterit tūc valet q̄ si cederet. vnde rōne incertitudinis vz vt inuit in hac lege vt. j. e. l. oleo. sed in rusticis vsq̄z ad octauā modij vt hic. sed iure nouo fm Jo. az. Alios n̄ solū in rusticis ⁊ n̄ solū minorandis vsurīz l̄ accessionib sed ex toto tollunt vsure. vt in auten de eccle. ti. §. i. col. ir. vbi dicit seruandas regulas scōz quatuoz ꝓciliorum. sunt enī ꝓhibite in Niceno. vt. xlvij. di. c. quoniam. Item si nulla lex diceret adhuc n̄ valeret quum sint ꝓtra legē dei. ⁊ inferior non potest tollere legem superioris. vt. ff. ad trebel. l. ille a quo. §. tempestiuum ⁊ de ar. l. nā magistratus. Item christus ad paulum dicit. duz est contra stimulum calcitrare. Item contra naturā ē vt fu ᵒ tollat legem dñi sui. vt. s. de pac. l. seruo. nō ergo stipulatio non pignus

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

nō iuramētū ꝛc bis ꝑstādis tz, vt. s. ꝛc le. ꝛ ꝯ ti. l. nō dubiuz. ꝛ ꝓ ꝟ
ēt facit multū qz dicta lex ℳstiniani in auk. ꝛc eccl'. ti. ē ꝛc suis vltis
vñ tā ꝙsi permittisse vr ꝛc eo qō ꝓmiserat eas nā posteriora priori
bus ꝛc rogāt. vt. ff. ꝛc iur. codi. l. diuꝰ. §. lz ꝛ ꝛc le. i. l. si mihi ꝛ tibi. §.
fi. nec ob. hunc opinōi in auk. ꝛc vsu, nau. q ē pꝰ illā ꝛc eccl'. ti. ꝛ per
mittit vsurā qz spāle
est in nau. i q ēt iure
veteri mlta erāt spā
lia ꝓpter piculuz qō
subit creditor qꝫ nu
do pacto ꝛ qꝫ sine sti
pulatōe dñi. vt. ff. ꝛc
nau. fe. l. piculi. ꝛ j. e.
l. eos. §. i. sed ℑ iauk.
ꝛc ecc. ti. §. fin aūt di
stulerit. sol. ibi spāle
duplici fauore. s. vlti
me voluntatis. ꝛ in le
gato ad pias causas
relicto.

Ea lege. ñ
pñt. ℑriū nō
postulatuꝰ
si modicū ꝓcepisset.
j. ꝛc sol. cū ꝓ pecunia
ꝛ hoc itelligit Jo. qñ
dubitari poterit vtꝝ
tm ꝓcipere ꝙ an min⁹
qz cōsueuit qñqꝫ mi
nus qñqꝫ tm accipit
ceterū si indubitabi
le vr cōi opinione ēt
si aliter posset ꝓtigeꝛ
tñ residenk placita
fm ioh. vt ar. j. ꝛc vo
na. l. sancimus. §. fi. ꝛ ar. j. e. oleo. ꝛ. s. e. si ea.

Ndebitas. vtroꝫ iure

i a ¶ Noluerūt. tūc ei solute minuerēt sortē ꝛ sic nō repe
terenk. vt. ff. ꝛc ꝯdi. inde. si nō sortē in prin.

b ¶ Juris. qz nō distinguik soluat añ vl' post quo ad hoc qz lucro
creditori nō cedēt añ l' pꝰ soluauk. ßz añ solute cedūt sorti. ꝛ pꝰ ea
sors soluta condicik. sed pꝰ solute ipe eedē cōdictīk. vt hic ꝛ. ff. ꝯ
di. inde. si nō sortē in pri. Jtē nō refert sit ꝓ eis pignus obligatuz
vel nō ꝛ hoc qñ vtroꝫ casu sunt indebite. si aūt nudo pacto sint ꝯ
bite tūc tenenk. vt. ē. e. l. q̄uis. ꝛ. l. ꝙ retentōz. ꝛ. j. e. b vsuras. et. l.
pignoriꝫ. ꝛ. ff. ꝛc sol. l. in his. §. impator. ꝛ. l. creditor. §. paulus

Ecepta mutuo. idē in oi ꝛbito qō ꝓt cōsignari. sec⁹ i eo
qō ꝙsignari nō ꝓt. vt. j. ꝛc ꝛona. añ nup. autē. dos data.
q̄d ꝙ facies ꝛbitor spēi q ꝙsignari nō ꝓt. rñ. offerat ꝛ siq̄ꝯ
res oblata pꝰ ea pereat si ē in specie iure ipō ꝛbitor liberatur, si in
genere per excep. fm ioh. vt. ff. ꝛc sol. l. qui. ꝛ. in prin.

d ¶ Cū vsure. hoc iō qz totū ꝛbitū ꝺz offerre. vt cursus vsurarū
inhibeat. vt hic. ꝛ. ff. e. tutor. §. lucꝰ. nisi in rnbo casibꝰ. primꝰ qñ ß
actū est vt. e. l. tutor. §. lucꝰ. scōs qñ nō est liquidū. vt. ff. si cer. pe.
l. quidā. terrius in liberrate. vt. ff. ꝛc statu li. l. cū ꝯres. §. ß. ꝛ.

e ¶ Post ℑtestatōz. i. pꝰ testiū vocatōz ꝛ ꝛenūciatōz. sicut ꝛ alibi.
ff. ꝛc lege cō. l. fi. ꝛ. s. e. l. q̄. ꝛ hoc ℑgruo loco ꝛ tpe. vt. ff. ꝛc sol. l. soli
turus ꝛ ꝛc ℑ. ob. qui rome. ꝛ. j. ꝛc ob. l. obsignatōe. §. sed ita ꝛc nū.

f ¶ Inhibeak. quid miri ipō enī iure ois obligatio tolli vr. vt. j. ꝯ
sol. l. obligatōe. ꝛ. ff. mā. l. qui mutuā. §. i. nec ob. ꝙ nō sit directuz
dñium creditoris. vñ non dak ei directa rei ven. lz vtilis vt. j. i fi.
hui⁹. l. nā nihilominus ipō iure est ꝛbitor liberatus. sic ꝛ hꝛes ce
dendo actōz legatario nois liberak ab actōe ēt testō. nō tñ a se sei
pāri ꝓt actio ex toto. vt. ff. ꝓ so. l. q. ꝛ ꝛc pecu. l. q̄d ḡ. idē in muliere
que fundū in ꝛotē ꝓmisit. nā ꝛando eū liberak lz ꝺna rem ancat
scōm quosdā. vt. j. ꝛc iure ꝺo. l. in rebꝰ. idē in eo q̄ soluit illi, pcura
tori a quo est ꝛrocatū mandatū. nā liberak lz non efficiat ꝺñs pe
cunie creditor. vt. ff. ꝛc sol. si ꝙ pcu. §. si q̄s mādauerit. ꝛ. l. cū q̄s.
ß ꝛbitorē. sed. ß. dixit ꝺñū tranfire in ꝺñm ꝓpter ꝓcedens man
datū l' dicas nō ipō iure. lz ꝓ excep. tolli vt in fi. legis vices. Jtem
hoc verū siue vsure ꝓ stipulatōz siue ex iudicijs ꝛrean k. sed quidā
dicūt vt Jo. tūc sola oblatōe tolli qō repꝛobo ꝓt. s. e. l. q̄. ꝛ. l. er ꝓ
ꝺio. Jtē hoc ēt in currentibus. nā que nondū ceperūt currere etiaz
sola oblatione tolluntur. ꝛ. s. e. si per te.

g ¶ Casu. bñ hoc casu dicit. nā alias aliter accipiē publici nomen
vt. ff. ne qd in loco pu. l. q. §. publica. ꝛ aliter insti. ꝛc rerū di. §. i.

h ¶ Periculo. oim̄ō. sed sola oblatio liberat secundū distinctōez
quaz in prin. l. dixi.

i ¶ Tollit. vt ꝛ. ff. q̄. mo. pig. l' hypo. sol. Jtē literak. §. q̄ patat⁹ ꝛ. l.
paulus. §. i. Si q̄ris an iudicat pignoratici ā actōz sola oblatio. ꝺ i
stinguek an fiat in iudicio. ꝛ tūc agit pig. an nō. ꝛ tūc nō licet possit
ꝛbitor creditorē petentē repellere. vt. ff. ꝛc pig. a. c. l. si rem ali. §. et
ꝺ. l. Jtem literatur. §. i.

rē steterit q̄m⁹ soluāk l' qō ēt itraie
ctitijs ᵐ seruari oz creditori. s. actiōe
vtili ᵐ ad exactōez earū nō aduersus
ꝛbitorē nisi forte eas ᵒ receperit sed
ℑ ᵖ ꝛpositarū, l' ipas ᵠ cōpetēte pe
cunias ¶ Idē. a. Aelio

c Onstitutōib⁹ sacris q̄ vltra
certū modū vsuras fenebres
exigi pecūie ꝓhibēt mādatoribꝰ ētvl'
fideiussoribꝰ subuētū ē q̄bꝰ q̄ si mā
datoꝛ l' fideiussoꝛ cōuētus vti potes
Jvsuras ¶ Idē a. Thesi.
Pstari pignoꝛe ᵗ data ꝙuene
rat ꝛ icōtinēti mūeratōe ᵘ fcā
pꝰ ea l' añ ꝓpter qō ꝛbitū solutōz fe
ceras nō ꝛsignasti. hūit creditoꝛ in
vsuras tibi accepto ferēde solute q̄
titatis facultatem ᵡ.

p ¶ Idem. a. Carino
Ignoribꝰ quidē interueniē

l ¶ Cū Seruiana. i
q̄si Seruiana q̄ hipo
thecaria vocak. vt ist.
ꝛ ac. §. itē seruiana

l ¶ Soluanē. vt ꝛ. ff.
ꝛc pig. ac. l. aliena. §.
fi. ꝛ. j. ꝛc pig. l. si dñus
ꝛ. l. creditoꝛ.

m ¶ In traiectic q̄st
vt ꝛbitoꝛ offerendo
ꝛ ꝙsignādo ꝛ ꝛponē
do liberēk ꝛc quibus
dices. j. ti. i. l. i. ac.

n ¶ Vtili ꝛpositi. vl'
in rē ꝛ sic nō ē in eum
translatū ꝺñiū direc
tum.

o ¶ Eas receperit. ꝛ
ß casu loq̄k. ff. e. l. ꝛc
bitū i fi. sed q̄ act. tūc
ipe ꝙuenik. ꝓia ñ. qz
sublata ē ipō iurk. vñ
in ꝓpetuū rāc. vt. ff. ꝛc
so. q̄ res. §. areā ꝛ. ff. ꝺ
positi. l. i. §. sanꝫ datōꝫ
ne. rñ. vtili in rē l' ad
exhibendū sic q̄libet
alius. vt subq̄t. vel
dic etiam prima conueniri. ꝛ fingitur non facta depositio cum fi
duraverit vt. ff. ꝛc in rem ver. si pro patre. §. versum. vel tercio
dicas tolli per exceptq̄ exceptio fit inefficax cum debitoꝛ reci
pit pecuniam

p ¶ Contra depositarium. vtili depositi

q ¶ Ipas pecunias. i. possidentem pecunias vtili in rē. collige ḡ
ex ꝓdictis oblationem ꝛ consignationē ꝛ ꝛpositionē ipō iure l' ꝙ
exceptionem tollere omnem obligationem. at depositio sola m
hil. vt. s. e. l. q̄. in fi. vñ cū ñ est cui offerk. vt. s. e. si creditrici in fi. itez
oblatio sola vsuras futuras impedit. itez pēnā cōmittendā impedit.
vt. s. e. si ꝙ te. ꝛ. ff. ꝛc arbi. celsius in fi. nō alꝫ q̄ ceperāt currere vt. ff
ꝛc admi. tu. l. tutoꝛ ꝙ pu. §. i. itē sola oblatio tollit pignus vt dixi
itē interitū facit eē creditoris. vt. ff. ꝛc ver. ob. si seruū. §. seq̄k. itē in
duobus casibus sola oblatio liberat debitoꝛē a ꝛbitoꝛ. vt. j. ꝛc cō
ꝺi. inser. l. fi. ꝛ. j. ꝛc suscep. ꝛ archy. l. i. sed q̄re sola oblatio non tollit
cursum vsurarum inchoatarum ꝛ facit transire interitum. tñ. nō
possunt consignari ꝛ deponi illa, super quibus tractamus ꝺ interi
tu. ꝛ ideo sufficit oblatio. item ꝛ si quando q̄ possunt tñ in vsura
est sola oblatio cū vero dicim⁹ de interitu est oblatio. ꝛ sequitur
interitus. nā ꝛ in pecunia si sequatur interitus nō tenek ꝛbitori.
vt. ff. ꝛc sol. l. qui. ꝛ. in prin.

Onstitutionibus, quibus scilicet constitutionibus ꝛ fa.
s. ꝛc nō nu. pe. tam mandatoꝛi. ꝛ. j. e. l. eos qui in prin. ꝛ. ff
ꝛc ercep. l. omnes

s ¶ Quasi pro certe
Jvsuras. conuenerat per stipulationē. l' dic nudo pacto
s sed dictū erat q̄ pignꝰ ꝙ eis teneret. alioqui solo pacto
promisse sine pignoꝛe si soluan k sine ꝛsignatōne in sortē
tantum ꝛbet eligere creditoꝛ. vt. ff. ꝛc solu. in his. §. imꝑatoꝛ. ꝛ. l.
paulus. rñ. non ideo. §. i.

v ¶ Incōtinenti. que enim incōtinenti ꝛc. vt hic ꝛ. ff. si certuz pe.
lecta. ꝛ ꝛc pac. l. peten s

x ¶ Faculratē. vt ꝛ. j. ꝛc sol. l. i. ꝛ. ff. ꝛc pig. a. l. eū ꝛ sortis. imo vr ēt
grauius ꝛbitū ꝛ sic in sortē. vt. ff. ꝛc sol. l. i. q̄. ꝛ iq̄. so. scōm quosdā
grauiꝰ ꝛbitū est vsura. qz magis inuite q̄s soluit qō ad se nō per
uenit. qō nō placet. nā ꝛ cū quis suo noīe ꝺz. itē ꝛ fideiussorio no
mine si soluit indistincte vr solutū in duriorem causam ꝛ durius
est qō suo noīe q̄ qō alieno. vt. ff. ꝛc solu. l. ꝛ magis, dic ergo ibi lo
qui cum ex pluribus causis ē ꝛbitoꝛ. hic ex vna partim principa
liter, partim accessorie

Ignoribus. pñt q̄ hic dictuz est vt pignus ꝙ eis vsuris
teneak. vt hic ꝛ. s. e. l. ꝙ retentionem. i. rñ.

b ¶ Verū. l. ita ß. ſ. est verū iure cōstituto nā ꝺudū. ſ. in. ꝺ. l. per te

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

tentionem. ꝛ. ff. de pig. grece. §. fi ꝛc.
c Pacto. vt p pignoris retentionem possint seruari
d Conueniſſe. nudo pacto. cū ſine ſtipulatōne peti ñ possit sicut
nec vsura. vt. s. e. l. q̄muis e Amplius. ſ. sorte.
f Solutionem. id est restitutionem

o Leo dat. ita vt tantundē olei cum ac
cessione i eadem ma teria reddat vsq; ad legitimū mod. idem etiā si fiat solutō i pecunia ꝛ valebit etiaꝫ vsq; ad duplum propter incertitudinem nā poterit esse q; longe min⁹ valebit tūc olcum l' longe pl⁹q; nunc ꝛ facit. s. e. l. frumenti

Imē diligēti am. regulariter. vt. s. de nego. gest. tutori
i Cōpbata. si ꝛ ipse dñs cōsueuerit fenerare. vt. ff. e. l. q̄ semisses. §. fi. Itē hoc si potuerit fenerare. Itē pstat etiā fic piculuz nominuz nisi subito suas substantias amiserint. vt. ff. ō neg. gest. arq; naka. §. fi. ꝛ. l. litis. in prin. §. i.

Ro auro. ve
p ste estimatis dat⁹ vt rēdatur extimatō vt. s. si certum peta. si p mutua. nā spes nō pstat vsura nisi in casibus. vt. ff. e. in fidicō. in fi. ꝛ. l. cū q̄dā. §. fi. ꝛ de peti. hereꝫ fui. §. fi. vel forte etiam si in illis casibus fuerint species estimate. ar. ſ. de cōdis nup. hac edictali. §. ie illud.

tibꝫ vsure q̄ sine stipulatōe peti ñ poterant. pacto retineri pōt ꝫm hoc iure pstituto cū h⁹mōi nullo interposito pacto tūmō certe summe, pstari penā queniſſe⁹ apponas. nec peti. nec retineri quicq; ampli⁹ pt. ꝛ ad pignoris solutōz ꝛ vrgeri te disciplina iuris pspicis

Idem. aa. Jasoni

Leo q̄de l' q̄buscūq; fructibꝫ mutuo datz icerti pcis rō aditamēta vsuraꝝ ei⁹ō materiei suasit admitti.

Idē. aa. Glucie

s Imē tua maioz ānis pstituta negotia, q̄ ad te ptinēt gesserit quū oēz diligentiā⁵ pstare debeat. vsuras pecuie tue quā administrasse fuerit cōpbata⁴ pstari cōpelli pōt.

Imp. Costan. ad populum.

Ro auro ꝛ argento⁶ ꝛ veste facto cyrographo. licitas solui l' pmitti vsuras iussimus.

Imp. Justinia. Venne. pp.

Os q̄ principali actōe p excep
e tioue. xxx. l' xl. an. m fine psonali siue hypotecaria cecide
runt. ñ posse sup vsur⁷ l' fructibꝫ pteriti temporis aliq; mouere q̄ez dicendo ex hisdem tpibꝫ eas velle sibi persolui. q̄ ñ ad. xxx. l' xl. pteritos ānos ferunt. asserendo singulis annis earum actiones nasci. principali enim actōe ñ subsistente satis supuacuuz est n sup vsuris l' fructibꝫ adhuc iudicem cognoscē. Sup vsuraꝝ vocē q̄ntitatez. etiā generalē⁹ sanctōz facere necessariū esse duxim⁹. veterē duritā ꝛ grauissimā eaꝝ molē ad mediocritatē ducētes. tōq; illustribꝫ iubem⁹ q̄dez psonis siue eas pcedentibꝫ pminie licere vltra terciā ptē centesime vsuraꝝ noie i q̄cūq; contractu vel l' maximo stipulari. Illos vero q̄ ergastertis pōsunt l' aliquā licitā negociatōz gerūt vsq; ad medietatem centesime suā stipulatōz moderari. In traiecticijs aūt rōnibꝫ l' spēꝫ fenoratoribꝫ. vsq; ad centesimā tūmō licere stipulari nec eā excedere. licz veteribꝫ legibꝫ hoc erat pcessum. ceteros aūt oēs hoies dimidiaz tūmō centesime vsuraꝝ noie posse stipulari. ꝛ eā q̄ntitatē vsuraꝝ etiaz in aliis oibꝫ casib⁹ nullo mō ampliari in q̄busbus circa stipulatōz exigi⁹ vsuē solet nec liceat iudici memoratā augere taxatōz occōne cōsuetudinis⁸ i regione obtinentz. Si q̄s aūt aliq̄d cōmodum h⁹ fecerit pstitutōis nullā penitus de suppstuo hēat actōz. Sed ꝛ si cepit in sortem hoc iputare cōpellat⁹ interdcā lītia creditorib⁹ ex pecuniis fenori dandis aliquid ōtrahere l' retinere filiōꝫ⁹ noie l' sportulaꝝ a l' alteri⁹ c⁹ cūq; cāe gra. nā siquid h⁹mōi fcīi fuerit pcipale debitū ab initio ea q̄ntitate minuet. vt tā ipa minuenda pōs q̄z vsure e⁹ exigi phibeātur. Machinatōes etiā creditorz qz ex hac lege phibiti sunt maiores vsuras stipulari. alios medios subijciunt. quib⁹ hoc ñ ita interdictum b est resecantes. iubemus siquid tale fuerit attētatū ita vsuras cōputari vt necesse esset tanq̄ fi ipe qui aliuz interponit fuisz stipulat⁷. in q̄ casu sacramenti⁸ etiā illatōz locū hēre sancam⁹.

Idem. aa. Vienne. p. p.

Ex vsur⁷ q̄ꝫ modū⁹ iam statuimus pauā q̄rundā interpōtatōz penitus remouētes iubemus etiā eos q̄ ñ excedē sanctōez ampliores q̄m statute sunt vsuras stipulati sunt. ad modum eadē sanctione taxatū ex pe latōnis eius legz suas moderari actōes. ſ. illi⁷ tpis q̄ō asi eandē fluxit legez p tenore stipulatōis vsuras exacturos cursum in sup vsuraꝝ vltra duplū minie pce

tionem tollit ꝛ accessoria vt hic. secus si p sententiam vel solutionem sortis vt. d. l. centum capue.
o Superiam generalem. ñ solum singula exponere.
p Precedentibꝫ. vt sup illustribꝫ. vel dic illustres q̄ tm̄ dignitatem habent tūc dicunt eos pcedere

q Tertiam centesime. sors est duodecim. vsura fit i anno vi. sed si est octo. tūc est besis. si eq̄paf sorti tūc centesima.
r Ergasteriis. i. stationibꝫ ab erga qđ est opa ꝛ steron qđ est statio. vt. s. de epis. ꝛ de. l. q̄.
s Spēꝫ dataꝝ ierti mataꝝ. l' pone exemplum. vt. s. e. l. oleo. ꝛ dic spēꝫ datarū vt transeant. Idem est traiecticia vt si piscatori vel pecūia in apparatuz l' athlete vt se exercēt vt. ff. ō naufe. l. periculi. no. ergo q̄tuor casibꝫ vsuraz centesimā pstari. In traiecticia l' quasi vt hic. Item in accessione frumenti l' vini vel ordei. vt. s. e. frumenti. Item p⁹ tps q̄drimestre. vt. j. ō vsur. rei u. l. fi.. Item i pupilla rei pecunia clam accepta. vt. ff. ō neg. ā sine Addē i q̄nto. vt. ff. p socio cum duobus. §. i. ꝛ. j. edifi. pri. l. fi. vt proponis. Itē in serto vt. s. e. si ea Itē no. q⁹ q̄ñcūq; lex statuit alū certuz modō extra generalitatem q̄ hic est. vt semisses. vt. j. de is qbꝫ vt indig. l. i. in fi. Itē q̄rtam centesime. vt in auten.. hoc ius porrectū est. Itē in agricolis sliq̄ vt. s. e. aūt ad hec
r Vsuraꝝ noie et fiscus. vt. j. de vsuris. fis. l. fi.

v Exigi solent. vt in bone fi. iu. vt. s. e. in bo. fi. vel in legatis ꝛ fideicōmissis. vt. s. in qui. cau. in. ante re. l. in minoꝝ. vel dic. vt. s. e. l. frumenti. ꝛ. ff. e. etiam. B.
x Consuetudinis. vt ꝛ. j. que sit longa cōsuetu. l. q̄ hoc ꝫm nisi iuraverit sequi cōsuetudinem. qđ non placet. vt. s. de. l. ꝛ con. l. ñ dubium. sed minui pōt occasione cōsuetudinis. item vbi simplr usure legitime sunt promisse dicentur leniores que in ciuitate freqntant. vt. ff. de admi. tu. l. tutor qui. §. ex scis. licet sit ar. ff. e. qđ stipulatione.
y Compellat. vt ꝛ. ff. de cōdi. inde. si ñ sortem in prin. ꝛ facit. ff. e vsuras. ꝛ. l. placuit. ꝛ. l. caius. ꝛ. l. i. in prin.
z Siliquaꝝ. i. certū ñūmoꝝ numeꝝ vt vnū piscem emat ꝛ cum sua familia gaudeat.
a Sportulaꝝ. quas forte vt dicūt quidam dabūt executorib⁹ pro hac pecunia petenda vel tabellionibꝫ pro cautōne ierenda
b Indictū. nā q̄dā possunt maiores stipulari q̄z alq̄. vt. s. e. l. §

sup.fit ḡ hic frater de psona ad psonā.r fa.ad b.ff.de legi.r se.cō. l.j.l.r.ff.de auto.tu.l.pupillus.§.fi.

c Sacri no.vt dixi.s.de is q̄ ad ec.ofu.l.pūi.§.sicubi,sed hodie non valēt vt dixi.s.e.auf.ad hec.

Ē vsuris Statuim⁹.s.l.pri.

De Exactu ros.r sic legi timū modū excedāt r sicin pte seruaf r i pteñ.r pōit exēpluz ff.de le.r se.cō.cū ler.

f Exigi p retētōz pignoris.

g Cēsem⁹.vt r.j. mā.pcij.r fac.s.pr

Tnllo.ostiū

v tutū fuerat. vt r.ff.e.pla cuit.r de odi.ide.si ñ sortē i pn.r.s.ex qui. cau.ifa.irro.l.i.pbuz.

c Ponef.qō eē ñ dz.vt.j.cōmu.vele.l. ñ.ñ fi.vt.l.vsure p̄te rite vl future pariāt vsuras.vt r.j.de vsu. rei iu.l.fi.sz si vsura p̄terita sit oblata in p̄ sentia r postea er cā mutui cessa dz. naz duo act⁹ credunf in teruenire.vt.ff.si cer. pe.l.singularia.

f De nautico fe nore.nautica vl tra iecticia dr pecūia q̄ ē dic.vt trajciaf r cu ius creditor suscipit piculū.r e⁹ cēresimā vsurā creditor pulari pmittit e ab q̄ p̄ stabit debitor q̄ ad pi culū suscipit creditor r er q̄ nauigaf debit. vt.ff.e.l.i.r.l.i.nauti ca.r.l.piculi.et.j.l. l.finali.

Raiecticiam coium sed ñ centesimarū

h Appulerit.si eo vsq̄ q̄ ad piculū cre ditor suscepit.Verin de cois p̄staf vsura si pecūia nō fuerat solu ta seruo sequēti.cui⁹ gra vl signata ñ fue rit.vt.ff.e.l.vlt̄q.

Dm dicas

c vele.ir hic.

Profite

r ñ cōsiure ē pi culo debitoris.vt.s.si certū.pe.l.interdū.

l Licitū quid sz hē s.ti.i.l.eos.§.sup.

Dm ponas.mercib vt atrameto regali vl vestib ipsis libo vl sibb,nā tūc nauis cum mercib⁹ fiscaf.vt.ff.de pu bli.cote.§.dño.r.§.illicita.

n Que.s.illesa.

n Tēpestate.ex q̄ sola piculū suscepisti.

o Nō punitur.culpa cū debitoris p̄cessit casū.vt r.ff.cōmo.si vt certo.§.sed interdū.

t Raiecticie nō ptinet vt diri i rubrica huius tit.

q Cōuētōe.i.si nō q̄uenerit vt piculū subirz creditor r ad b.insti.q̄mo.re.ō ob.§.q̄.r.s.si cer.pe.l.icendiū.

r Depositū.dixit de scribe celebrat gra accipiēt vt de cōmodata nūcupa dāt tm.r qr i dēposito vēit vsura ro d ea subiūgat.

Ī cursu,alio fortuito.inuit latronciniū eē fortuitū cāz.qđ verū est vt.ff.p so.cū duob.§.dāna.r.s.de pig.ac.l.q̄ fortu

•dere p̄cedimus.nec si pignora q̄dā p debito creditori data sint quoruz accōe q̄dā vtef legei r vltra de sū vsuras exigi p̄mittebāt qđ r i bone fidei iudicijs ceteris q̄ oib⁹ i q̄b⁹ cāis vsure exiguf seruari censem⁹.

Idem.a.Domosth.p̄e.p̄e.

Tnullo⁹ mō vsure vsuraz a

v debitoribus exigāf r vteribus legibus q̄dē ostitutū fuerat.sz nō p̄fectissime cautū.si ei vsuras in sorte redigeī fuerat p̄cessū r toti⁹ sūme vsuras stipulari.q̄ oka erat debi toribus q̄ fuera ad vsuraz vsuras exi gebāf b certe erat ñ rebus sz vbis tm mō leges ponere ap̄opf hac aptissi ma lege vtissimi⁹ nullo mō licef cui q̄z vsuras p̄teriti tp̄is l futuri i sortē rediget:r eaz itez vsuras stipulari. sz r si b fuerit subiecutū vsuras q̄dē sp vsuras mancre r nullū vsuraz a liarū icremētū sentif.sorti aūt antiq̄ tissimō icremētū vsuaz accedere

Def nautico fenore.xxiii.

Imp.Dio.r Max.a.Honorio.

Raiecticiā pecūiā q̄ piculo creditoris daf.tādiu liberā cē ab obligatōe cōiūs vsura rū.q̄diu nauis ad portū apulerit b manifestū ē. Idē.aa.Cosmanie

Dm dicas te pecuniā ea le

c ge dedisse vt i sacra vele tibi ēstitueref.nec icertū picu lū qđ ex nauigatōe maris metui solz ad te p̄tinuisse p̄fitear:ñ ē dubiū pe cūie credite vltra licitū te vsuras ex igere nō posse. Idem.aa.Iunie.

Qm p̄oas te nauticū fen? ea p̄ditōe dedisse.vt p? nauigiū qđ i aphricā dirigi de bitor affeuerabat.i soloītā or portū naue delata fenebris pecūia tibi red dere.ita vt nauigiū dumtaxat qđ i aphricā destinabaf pic'm suscepis.p

iti.s.r isti.q̄.mo.re p̄t.ob.§.itē is.r ē latrociniū palā marie i siluis furtū ē dā.vt i auf.vt nulli iu.§.p̄e.sz an furtū sit fortuit⁹ casus.vī q̄ nō cū nō videat fieri sine culpa.vt.d.§.dāna.sz certe imo q̄z ē.vt.ff.de fur.eū q̄.§.ide scribit.r no.i.d.§.damna.

t Interfectū.eūdēq̄ depositariū.r vl erat nomē p̄prium.vl q̄ i terfect⁹ fuit a latroci nibus.

v Culpā.q̄ dolo cō paf.vt.ff.e.l.qđ ner ua.r fa.ff.de re.iu.l.cī ceus r si q̄d dolo ami sit nō agit furti sz cul pa.sic.ff.de fur.l.euz §.is apud.r.§.idem scribit.

x Cōuenit.tūc ei seruaf q̄uētio.vt hic r.ff.e.l.i.§.si q̄uenerit i alqs cāis tenef vl tra dolū r culpā vt si se obtulit.vt.ff.e.l.i.§ sepe.vl p̄ciū accipit. p custodia.vt.ff.cō mo.si vt certo.§.nūc videdū ite si gra acci piens sit depositū vt ff.si cer.pe. si q̄s nec. Ite si mora p̄cedat cām.vt.ff.e.si in afia §.fi.ite si culpa vl dolus p̄cessit cām.vt.ff e.qđ nerua.r.ff.com mo.si vt certo.§.com modatū.r.ff.de odi. furti.l.cū furtū.et.ff. e.l.i.§.si rem.

y Cōmissū.qđ falso asserit.cōmissū vt s.de pig.ac.si nulla in fi.r.l.si creditor.

z Cōpetit r si agat i rē p̄bat se dñm li q̄stio referat ei⁹ dño vt dixim⁹.s.de pi.ac. l nec creditores.ite agit etiā i factū i cāu v.ff.de rei.vē.cū aūt

Sure.ite si ē

v spēs depositi venit fru ctus r eis cā r part⁹.

vt.ff.e.l.i.§.hac act.r de vsuris.l.videamus.

b In ceteris.vt.ff.de vsur.l.mora.§.bone fi.r.s.de vsu.i bone.fi. nā r hec ē bone fidei.vt inst.de act.§.actionum.

c Solet.vl si vsurae p̄cepit.vl si pecūiā assignatā i suos vsus q̄uert.etiā nulla mora alia interueniēte.vt hic.r.ff.e.l.lucius.r l.si sacculū.§.fi.r.l.si die.§.i.r.j.e.si depositi.r.l.si depositā.r.ff.ō ne ges.at q̄.§.p̄e.r de pig.ac.l.cūius.§.fi.r.l.si.r.j.de pac.inf emp.r vē i incio.r.j.de ac.emp.curabit.r.l.fructus.

Si depositi.obnoxium.loquif ergo cum clausa est depositū alioquin si apta videtur concedere vt vtaf.vt.ff.e.vbi.§. i.de fi expresse dcedat ab initio.agitur tamen vt sit depo situm.vt.ff.e.lucius.r.l.si sacculus.§.i.alias in dubio etiā mutuū ex tunc.vt.ff.si cer.pe.l.q̄ si ab initio.

Si depositū vsus ē cū esset clausa vt diri.s.l.pri.

s f Vsuraz q̄ tūc possent peri etiā post sniam.vt.ff.de eo qđ certo loco.l.certū.r ō ex.re.iu.si i iudicio.r.s.ō iudi.l.i.

g ¶ Ex qua. s. actõe. ac.
h ¶ Exceptõe. ꝓdest ergo exceptio rei iu. ꝓdẽnato. ⁊ sic est ℞. ff. de exceptio rei iu. l. euidẽter. ⁊ l. si a te. §. i. So. ñ ꝓdest ei in quo est ꝓdemnatus sed id in quo fungit̃ absolutus. s. de vsu. ſz hoc ñ placet. Jo. vt. ff. de ne. ge. si aũt. §. fi. vel dic ñ ꝓdest añ q̃ꝫ soluat. ꝓdẽnato ẽm. et ibi postea sic vt hic. et ff. de exce. ⁊ ei iu. si quis cum totum. §. plane. nec hoc placet. qz nec hic soluerat vsuras. dic ergo qꝫ hoc est tõ. qz non potest durare accessoriũ sine principali vt hic ⁊. s. de vsu. in lo. fi. et. l. eos. i pri. et distingue vt et ibi dixi. sed nonne officium ꝑ se etiã exercet vt in restõne minor quare ergo hic nõ durat post sniam. tñ. tripler est officiũ. vnuz qđ principal̃ intẽditur ꝑ qđ restõnes petunt̃. vt. ff. de mino. qꝫ si minor. §. fi. ⁊ salꝫ ꝓstituunt̃ aduocatis vt. ff. de var. cog. l. i. et aliud qđ inhret arbitrarijs. ⁊ hoc potest pendente actiõe principali. vt. ff. de eo qđ certo loc. l. centum. ⁊ l. fi. nisi in casu. vt. ff. e. t. l. q̃ §. idem iul̃. est tertiuz qđ inhret actionibus bo. fi. ⁊ hoc silr̃ cũ actõne petit vt hic et ff. de act. emp. ad̃ ꝑ collusionem. §. i. ⁊. s. de vsu. l. i bo. fi.

p Propter. loq̃t colono q̃ nũmis colit ⁊ ꝑtem soluerat ⁊ de ffiduo caueret et apud cõem amicũ instiz deposuerat

d ¶ Aduersario locatore.

e ¶ Ea instra

f ¶ Cõuenire. depositi seq̃tr aria. vt. e. l. si in asia. §. cũ sequestro vel p̃s. ver. vt. ff. de p̃s. ℞. si apud. ⁊ fa. j. l. pr.

g ¶ Tutus es. vt ⁊ j. loc. si ꝓductõis. ⁊. s. de ꝓdi. ex. l. dissolute.

Spenea trãsactõis. i. instra transactionum

Hoz. vel p ac. depositi vel p ac. p̃s. ℞. vt. s. l. pr. ⁊ ff. ℔ bo. si oleum. in prin. ⁊ hoc nisi fit improba lex ⁊ inhonesta. vt. ff. ℔ p̃scri. ver. l. si rem. §. fi.

Ædificiũ. non congruit qđ plerũq̃ euenit

d l ¶ Zirgunt. i. argute. ꝓbat cum sit publicũ. vt in aut̃. ℔ fi. instru. §. fi ℞o moriat̃. ⁊ dic qꝫ depositarius pecũie mutuauerat eã alij vel deposuerat apud aliũ forte hoc pacto vt statim cũ deponẽs repeteret reddat̃ pecunia. nũc autem dicit depositarius cõuenientem debitorẽ cui mutuauit illam pecuniã. vt instrm dicit non se quod dicere non ꝑt vt hic ⁊ j. l. pr. ⁊. s. de ac. ⁊ ob. l. eum. et. s. fi cer. pe. l. non aduersus. ⁊. ff. de ꝓdi. inde. l. his solis.

s Jis fide. sed quã custodire ⁊ restituere dz. vt plene dixim⁹ s. l. pr.

On ¶ Vendicatõe. vt ℞s. ad exhi. l. si res

Vm hereditas dñi. vt ⁊. ff. de acq. re. bo. l. hereditas. ⁊ istit. de sti. ser. in prin. ⁊ de here. instit. §. si seruus alienus. et. ff. de noua. l. nouatio. in fi.

p ¶ Seruo. casus fu⁹ hereditarius deposuit agit heres postea succedens a depositi. vt hic ⁊. ff. e. l. i. §. itẽ fuus. ⁊. ff. ℔ ac. ⁊ ob. l. q̃ a fuo.

q ¶ Successerunt. ie. ẽm erãt emãcipati vel sui ꝛ sub ꝓditõe potestatiua instituti. alioq̃n ñ hereditati sed ipſ videtur actio quesita ſm quosdam.

r ¶ Potestis. hoc nisi bona fide eidem fuo alienato vel mãnmisso solutum sit. vt. ff. e. quod seruus.

q Di ꝓpositum suo noie. nõ hereditario tutorio curatorio procuratorio. vt. ff. ℔ his qui no. infa. l. fur. §. qui alieno. ⁊. l. i. ⁊ l. seruus.

Qui depositũ ñ restituit suo noie quẽt⁹ ⁊ ꝓdẽnat⁹ ad ei⁹ restitutionẽ cũ infamie picto vt ger

¶ Jdẽ iusti. demostrxeni

Jq̃s l. pecunias vel res q̃sdaz ꝑ depositõis accepit titlm

s eas voleti ei q̃ reposuit reddere illico modis oibꝫ ꝓpellat̃. nullã qz ꝓpensationẽ vel deductionẽ vl̃ doli exceptõz opponat. quasi ⁊ ipse q̃sdam contra eum qui deposuit actiones ꝓsonales vel in rem vel hypothecariam ꝑtendes. cũ ñ sub hoc mõ depositum accepit vt ñ ꝓcessa⁹ ei retentio gficet. ⁊ ne ꝓctus qui ex bona fide oritur ad⁹ pdiam reputabatur. sed ⁊ si ex vtraq̃ parte aliquid fuerit depositum nec in hoc casu ꝓpensatõis prepeditio oriatur. Sed deposite q̃dem res vel pecunie ab vtraq̃ parte q̃ celerrime sine aliquo obstaculo restituant̃. ei videlicz primum q̃ primus hoc voluit ⁊ postea ltime actiones integre quoq̃ ei rekuent̃. qđ obtinere sicut tã dictũ ẽ opiz. ⁊ si ex vna pte ꝺpositõ celebrata ẽ. ex altera aũt ꝓpensatio fuit opposita. vt integra oĩ ltima rõe stuata deposite res vel pecunie prima fronte restituant̃.

Qđ ſ in scriptis attestatõ ñ ꝑ dolũ l̃ fraudẽ ffuit ei q̃ ꝺpositũ suscepit ab alio trãsmissa vt mine depositũ restituat. hoc qđ ꝑ iusiurãdum affirmauit liceat ei qui deposuit sub defensionis cautela idonea ꝑstita⁹ deposita res q̃citius recuperare.

In auten. de depositi ⁊ denunciatõibus

Ed̃m iam⁹ cautũ

b ¶ Zid phdiaz. vt et ff. e. l. i. §. quod autem ⁊ de cõsti. pecu. l. i. §. hic autem. ⁊ ℔ pact. l. iuregen. §. siue aũt

c ¶ Zib vtraq̃. cum duobꝫ idem priuilegium dat vterq̃ suum ꝯ alium exercet vt hic ⁊. ff. qui. ex cau. l. fi.

d ¶ Qui primus. vt. ff. de iudi. l. qui prior

e ¶ Qđ si in scrip. idẽ si fine scri. vt puto. vtar. s. de pe. he. l. fi.

f ¶ Vel fraudẽ depositarij f ¶ Affirmauerit depositarius

g ¶ Prestita a depositario a deponẽte ⁊ cũ fideiussoribꝫ vt recitat in aut̃. e. in fi. sed cum ñ fuerat li. ꝓte. renuncians ñ videret cauto dandã. vt. ff. si cui plusq̃ p. l. fal. hoc aũt. i. Kñ. ⁊. §. hoc aũt. sed forte spãle est in depositario q̃ recipit gra deponentis tm̃ vt ei caueat ante li. ꝓte. vel melius nec ibi dicit caueri tantum post controuersiam. sed controuersia etiam ante li. conte. facta cauetur. vt in eo. ti. l. iq̃. §. si legatarius. sed ad quid fiet hec cautio cum ille qui ℔nũ ei aufert nullam habeat actõem de iure. ergo non videtur interponi debere. vt. ff. de pecu. l. non cogendum. §. fi. ⁊. ff. vt in pos. l. si is a quo §. diuus. Kñ. potent vel iniuste conueniri vel vinci vel saltem facti et expensas. dic etiam caueri vt prohet sibi restitutum depositum. sic ⁊. ff. de rei vendica. is a quo. ⁊ de peti. here. l. penul. Item videtur quod de iure communi debeat teneri. vt. ff. de edendo. q̃dam §. is autem. Kñ. respondeo. hic restituit ei a quo causam habuit. ⁊ iõ non est in culpa. hodie autem non prestatur huiusmodi cautio. nec curantur huiusmodi interdictiões per aut. quam lege hic. sed iam tẽ

Ed ita cautū p autē. in eo. ti. §. i. Authentica.
b ℂ Extrinsecus. ex hoc vī cognigi. qđ ē de rei vē. l. officiū ff. e. l. lone si. vbi dicat dñm admitti ad vēdicandū. so. dicūt qđā hic extrinsec⁹. i. ꝓpter rei dñiū l' eū q̄ habebat ius in re. sz io. dicit tenūciacōz simplicē nō admitti vt hic. sz si vēdicare vult in iudicio pōt. dicḡ extrinsec⁹. i. p̄ter ōponentem
c ℂ Qua sub. s. restitutōe. sed certe ea ñ subsecuta cū ciuilit' naturaliē possideat deponens. vt. ff. e. licz. §. ei.
d ℂ Damnum fortuiti casus.
e ℂ Prestabit. denūciatio. s. deponēti. vt i cor. §. memini.
f ℂ Usuraz. si ē i pecunia l' auro ōpositū vidē si in spēbus. nā estimanf' extimationis dat' usura deponēti. vt in cor. §. i. lic. 2. s. de usu. l. oleo
g ℂ Publice ꝓsone. i. mgratu. insti. de attil. tu. §. pe. ne soluāt alicui p̄bendaz quā ex publico debēt hīe vt in cor. §. hinc aūt.
s Operua cuaz ꝓfecti. s. i speciē aliquam
i ℂ Fortunam. vt q̄ factus ē nō soluēdo dolo t lata culpa ac. l' ℂ Obnoxi⁹. s. coheres repetens coheredi negligēti
l ℂ Neq; in spē. diui filibili cū dicat' suā p̄tē accepisse l' accepit estimatiōz partis. si aūt. x. homines ꝓuta essent ōpositi. nec q̄n q; posset vni restitui cū libet medietas remanfit. sed secus i q̄ntanbus. vt. ff. de sol. cū stichus t panphilus. t. ff. e. l. i. §. si pecunia t per hoc ē q̄ si quis rogat' restituere hereditatē retenta certa quātitate illā totā retinet ō portione sua. sed si rogeť restituere retento p̄dio alia portio p̄dij a coheredi qui vñiū hz accipiť vt. ff. ad treb. l. deducta. §. acceptis t de. le. ij. cū pater in p̄cipio
m ℂ Soluat. fic. j. de alu. t palu. l. fi. t. ff. de neg. ge. si ex duob⁹. t. ff de bonis auctor. iu. pos. si nō erpe. §. i. t. ff. de cōdi. inde. l. tutores. et ff. fa mi. her. herede. §. itē scribit. t. l. luci⁹. sed ō. j. in. e. ti. Itē laleo in p̄i. sol. hic alq; poterat iputari culpa ibi nō. hz in qōne ponatur qñ fuit t qñ non fuit in culpa. in trīsione tn̄ p̄mit tantum qñ fuit in culpa. item contra. ff. pro socio. l. rerum. §. si cum tres vbi vnus ō tribus socijs qđ exigit ab alio cōmunicat cum tercio. sol. specialē ibi. quia fraternitatem habet societas. vt. j. e. l. in p̄in.
n ℂ Mandati. vel alias de mandato.

Adu ersus. gesta cum mandato
p ℂ Operibus. quas fenerare consueuerit. vt. ff. de vr. l. qui semisses. §. finali.
q ℂ Acceptam sub usuris.
r ℂ Et usuris enā sine mora. vt. ff. e. l. si remunerādi. §. si mihi.
s ℂ Salario. certo t p̄misso animo remunerandi lalorē. vt. ff. e. l. si remunerandi in p̄incipio.
t ℂ Prelebit. vtz fuerit licitū l' nō certū l' incertū. vt plene vide as aut ē incertū. t nō vz. vt. j. salariū. vt. ff. e. l. q̄ mutuā. §. salariuz aut certum. t tunc aut erat alias facturus t tunc pro eo in contrahenti p̄misso agiť mandati contraria informata vt hic si ex interuallo tūc agiť extraordinaria. vt. ff. e. salariū si aūt nō erat alias facturus. aut tale factū ꝓsueuit locari t tunc est locatio. vt. ff. e. l. i. aut nō t tūc est ꝓcus innominatus. t agiť p̄scriptis ꝓbis. vt. ff. de p̄es. ver. l. naturalis. §. at cū de. t hoc q̄n est licitū si aūt mediante l' quorā ptē litis paciscat' tūc nō valet t punit'. vt. ff. e. dicta. l. si salariū. t. l. si remunerandi. §. maurus. t. s. de postu. siqui. sz q̄ro an hoc salariū p̄cura tor possit excedere cētū aureos. vt dicitur de aduocato. rñ. ñ nā aduocati p̄curatores dici p̄nt. vt. ff. de var. cog. l. i. §. aduocatos. t. §. licita

modū coheres ei⁹ obseruasset t suū vteretq; recaperet. t sequētibus altercationibus minime locus relinqueretur

Mandati[n] xxxv

Imp. Seuer⁹. t ant. aa. Leonide

Aduersus eaz cuius negocia gesta⁰ de pecunia quā de p̄prijs operibus[p] vl' ab alijs mutuo acceptā[q] erogasti mādati actiōe p sorte t usuris[r] potes experiri de salario[s] aūt qđ promisit apud p̄sidē p̄uincie cognitio p̄bebitur

ℂ Idem. aa. Marcello

Um ex cā fideiussiōis pecuniā patrē[v] tuū exoluisse proponas hēs mandati actionē qua non solum pecuniā[x] sed etiam pignora[y] in obligationem deducta potes consequi.

ℂ Idem. aa. Germano

Si p̄[3] tu⁹ tibi sui iuris[a] constituto actōz aduersus debitores suos mādauit[b] potuit ipe p̄s aduersus eos re integra[c] experiri si quid itaq; ab eo apud iudicē actū[d] est rescindi nulla ratio patitur

ℂ Impa. Alex. Ulmerato

Tiam si ꝓcuratorē cōstituerūt si tū nihil culpa tua factū est sumptus quos in lite p̄babili rōe feceras contraria mandati[e] actione petere potes

ℂ Idem. a. guliano

Si maritus sororis tue tibi p

Quum p̄cm. Itē idem si tu heres eius solueris. vt. s. e. l. heres

x ℂ Pecuniam. t ei⁹ usuras

y ℂ Pignora. putares p̄ris tui creditori ab ipo patre obligatas debitore mādāte. vt. ff. cōmo. l. si vt certo. §. plane si ego. vl' cōm alios a debitore obligata patre tuo ab hoc ei commodante. t hoc casu agitur ꝓmodativ. ff. cōmo. l. si vt certo. §. nē videndū in p̄in. vñ lite ꝓte. in ac. mādati p pecunia vt t sup commodati. ac. ꝓte. vt. j. de an. excep. l. fi.

vel tercio die res debitoris fuisse obligatas creditori nam non cogeris creditori soluere nisi tibi cesserit hypothecā contra debitorem. vt t. j. de fideius. l. ij. t sic iure exceptōnis consequeris pignora vel quarto debitor obligauit patri suo pro fideiussione que dam pignora que consequeris hypothecaria a debitore t sēdum hos tres intellectus hec dictio que facit simplicem relationez cū non mandanti sed alio auxilio pignora p̄rantur. vt t. j. de iniur. l. dñm vel dic quinto q̄ cum fideiussit illius debitoris mādato in cōtinenti qnedā patri tuo debitor p fideiussione obligauit ex q̄ pacto t hy pothecaria p̄scriptis verbis actio nascitur. t mādati actio informatur. vt. ff. de pac. l. iuregen. §. quinimmo. t. j. de pac. inter emp. t ven. l. ij.

s Pater tuus. fi. i. cuius.
a ℂ Sui iuris. i. tui iuris
b ℂ Mandauit ad exercitium tantum
c Integra. vt t. ff. e. si de uo ñ re. §. si mandauero eri. t isti. mā. §. de lite de ꝓte. nō pōt nisi interueniat aliquid horum p qđ repelluntť p̄curatores. vt. ff. de p̄cu. l. post litē. t. l. se. t. s. de p̄cu. l. p̄curatoribus. si qđ si fecerūt huic filiū p̄curatorē in rē suā tunc dic. vt. j. noua. l. ij.
d ℂ Actum a patre
Etiam. reportauerūt. dñs g̃ vt damnādus fm. Ol. Joh. ō vt dices. j. de sen. t interlocu. l. i. t q̄ dicit reportauerunt quia tu p̄curator fuisti damnatus
e ℂ Mandati. fuit g̃ p̄cu. mādatoꝛ sicq; repetit sumpt⁹ vt hic. t. ff e. l. q̄ mutuā. §. si. t. j. e. l. si ꝓtra licitum in fi. secuti si ne mandato

defendisse. nã tñc demũ si obtinet repti sumpt⁹ ñ alias q̃i ñ vtiℓr gesserit. vt. ff. iudicatũ solui. l. iij. §. in hac. q̃ est ℨ. sed si hic ꝓcurator sua culpa dãnificauit dñm. in. xx. ꝛ suis sumptibꝫ melioꝛauit in. x. an hic decem repetat ℓ cõpensat vr. q ñ vt. ff. de neg. g. siue hereditaria. ꝛ de. le. i. si mõ nulla

Jmarit⁹ cõ grediendõ est ac. mandati ad itereſſe vt. ff. mã. si ꝓcuratorẽ. §. si mãdati. erat aũt dubitatio. qꝛ fiẽ hereditas ñ pt adiri p ꝓcuratorẽ vt. ff. de acq̃. he. l. paulus. sic videbat i bo. pos. ſz est ℨ qꝛ hec petitur p ꝓcuratorẽ. vt h ꝛ. ff. ℨ bo. pos. l. iij. §. acq̃rere.

b Mãdasse specialiter vt dicũt. ar. ℨ mino. l. illõ. §. si tal. ꝛ sic ẽ i vſu. vt. ff. ℨ ac. he. si q̃s mihi. §. ſz vꝛ. ſz ℨ puto. nã quũ a gestore siue mãdatore. petita possint hẽri rata vt. ff. ad treb. l. fuo inuito circa pri. ꝛ de bo. pos. l. iij. §. acq̃ret ꝛ rez ta. ha. l. bo. ꝛ mℓ toma gis p ꝓcur. gñalẽ petiti potest.

Jfidiussor. pacisẽre ẽ ergo tacitũ mãdatũ ꝛ expꝫssum. ꝛ ex vtroq̃ dat actõ mã. vt hic. ꝛ. ff. e. l. si remunerãdi. §. si pasus. ꝛ. l. q̃ fide. ꝛ. l. q̃ pariℓ. ꝛ de re. iu. l. q̃ sp. q̃ ꝛ ẽpetit nisi ℨ direrit ℓ aio volenti mandi fidiulerz ℓ ẽ suã ℓ i ẽpẽ. ℓ ℨ bonos mores. vt. ff. e. in ꝑdicto. §. q̃ passus. ꝛ. l. si ℨ bo ñ re. §. si a uoleſcẽs. ꝛ

Jlras publicas ℓ priuatas q̃ℓ mandauit l. si p te. vt credere ei pecuniã nõ vt cõmendatũ eũ hẽres. vt. ff. e. si ℨ bo. §. quũ q̃dem. ꝛ. s. qõ quũ eo. l. vltima

e Aduersus eũ si ñ pt satis facere accipiẽs ꝛ dñt cedi actiones huic mãdati ℨ accipientẽ. vt. ff. de fideiuſ. si mãdato. ꝛ. ff. e. si q̃s alicui. §. si. distingue hic breuiter qꝛ quũ dirigit mandatũ ad creditorem vt pecuniã mutuet ꝓcuratori. ꝛ fic loquit hic. aut ꝓcuratori mittit. ꝛ tũc tenet dñs vti institoria. vt. s. de exerc. si mutuaꝛ. aut fiat vt nũcius. ꝛ tũc certi cõditõ ℨ dñm dat. vt. s. qõ cũ eo. l. si ex ℨ cau. ꝛ de his ple. diri. s. si cer. pe. l. eũ qui

Jubi. obligata a fuis

Pupillos. ñ ei eo minus ℨ c. pñs tenent q̃ pupilli sunt vt hic. ꝛ. s. de nõ nu. pe. l. si intra. et õ hac hẽ. ac. l. sub ꝓtertu. Jtẽ no. mãdati. mandauerat eni dñs in sua re vt dic. sec⁹ si in peculiari. qꝛ tũc daretur qõ iussu. vt. ff. qõ iussu. l. i. ꝛ. s. qõ cũ eo. l. si mandatori. posset dici vtrãq̃ sit cõpetet quũ dirigit ad extraneũ ẽ ad filiũ ℓ ad seruum

Signoꝛ. p hypothecariam

Dm p ꝓcuratorẽ. lesam. vt qꝛ collusit. vt. ff. e. l. si ꝓcurator in prin. ℓ si ñ appellauit vt. s. de ꝓcura. inuitus. ℓ aliõ q̃d uolo ℓ culpa fecit. vt. s. de ꝓcura. si ꝓcurator

Jpea cepisse. aliud si iã tpe fideiussionis cepat dilapidare. vt. ff. in pos. leg. si is a q̃. ꝛ. l. plane. ꝛ. ff. de vaca. mu. l. pe. §. vl.

Causam. qꝛ hies dicit q̃ male fecit facta sua vt ꝛ dicem⁹. j de col. aut. q̃ locũ. ꝛ. j. de iur. do. ubi ꝛ. ff. so. ma. si ꝓstante

Suscepisse qõ facet potuisti speciali pacto

Feceris. no. ñ posse fideiussorem agere anteq̃ soluat. sed fallit in q̃tuoꝛ casibꝫ. si dilapidate bona sua debitor cepit. Jtẽ si ꝓdẽnatus fuerit. item si bona ꝑueit. ꝛ hi tres sunt hic. q̃rtus ẽ si diu steterit in obligatõe. qõ q̃rtũ sit diu iudex arbitrat. vt. ff. e. luc. ẽ. ꝛ q̃nt⁹ si de posuit ꝛ ℨ signauit vt. ff. manda. l. q̃ mutuã. §. fideiussor. alias aũt ñ. sed secus in eo q̃ aliõ nouandi interceſſit q̃ statim agit. vt. ff. e. si mandato. §. si in iudicio. q̃ est ℨ. ꝛ est rõ. qꝛ iam liberauit reum

curans petere bonoꝛ possessionẽ noluit cũ ipo tibi congrediendõ est q̃m q̃relã ita cũ effectũ hẽs si mãdatse⁵ te vt peteret bonoꝛ possessio eumq̃ neglexisse arguis

Jmp. goꝛ. Sofibio

Jfidiussoꝛ p eo patiente⁵ fidem suã astrinxit mandati cũ eo post exolutã pecuniã vℓ factum ꝺdemnatõꝛ potes exercet actõꝛ

Jdem. a. Aurelio

Jlras ei⁹ secutus q̃ pecuniae actoꝛ fuit ei q̃ tibi lras tradidit pecunias credidisti. tã ꝺditio aduersus eũ q̃ a te mutuã sumpsit pecuniã. q̃ aduersus eũ cui⁹ mãdatũ secut⁹ es mandati actõ⁵ tibi cõ petit.

Jmpa. vale. ꝛ galie. aa. ꝛ val. c. Lu.

Jtibi pupillorꝫ pẽ vt pecuniã i rẽ suã fuis ei⁹ credens mãdauit ꝛ i hãc rẽ eq̃ ipo ꝓcipiente pignora sunt obligata⁵ ꝛ mãdati actiõe pupillos⁵ p⁹ morte pñs ꝙueire ꝛ exeq̃ius obligatõis pignoꝛ. poteris si in solutõne cessabit.

Jmp. dio. ꝛ max. marcello

Clm p ꝓcuratorẽ cãm tuã lesam⁵ esse dicas. mãdati actio

ac si soluisset. vt. ff. si. e. l. si inter. §. si is. itẽ sec⁹ si mandẽ tibi vt mihi fundõ emas. nã agit ℨ me ꝛ añq̃ soluat vt suscipiam obligatoꝛ vt. ff. e. si mandato. i. ꝛ. s. ff. de neg. ge. si mãdato q̃ sunt contra sed dic qꝛ rõ est diuersitatis qꝛ si fideiussoꝛ statim ageret afficeret dãno debitoꝛ q̃ mõ aliũ tã cõmode inueniℓ ñ pt vt poterat tunc.

adue[illegible] tibi cõpetit

Jdem. aa.

Jp ea ℨ quam Papio. supplicas fideiussoꝛ seu mãdatoꝛ interceſſisti. ꝛ neq̃ cõdemnatus es neq̃ bõa eã dilapidat p⁹ ea cepisse cõpbat possis. vt tibi iuste metuẽdi cãz m pbeat neq̃ ab iitõ ita te obligãtõꝛ suscepisseⁿ vt eam possis ꝛ ante solutionẽ cõuenire. nulla iuste rõe añq̃ satis creditori p ea feceris⁹ eã ad solutõꝛ vrgeri certũ ẽ Fideiussorẽ p ꝛo seu mãdatorẽ exceptione munitũ ꝛ iniuria iudicis dampnatũ. ꝛ appellatõe ℨ bona fidẽ minime vsũ⁵ ñ posse mãdati agẽ manifestum est

Jdem. aa. Gaio.

Procuratorẽ ñ tñ. p his que gessit sz etiam p his gerenda suscepit⁵ ꝛ tam ꝓpter exactã ex mãdato pecuniã q̃ ñ exactam tã uolũ q̃ culpã sũptuũ⁵ rõe bõa fiõ hita pstare necesse est

Jdẽ. aa.

Clm mãdati negotiorum gestorum cũ ℨ tractũ certã accepisse legẽ assereret eã integrã sm bonam fidẽ custodiri ꝙuenit. Clñ si cõtra⁵ mãdati tẽoreꝫ ꝓcurator tu⁹ ad te ptinẽtẽ fũdõ vendidit nec vendituꝫ

q̃ esse nõ dz vt. ff. cõ. l. i cõmodato. §. sicut itez q̃ mãdatũ accep de fideiubendo videt accipe ꝛ de soluendo vt. ff. õ ꝺdi. inde. linitebitum. at q̃ õ emẽdo fundo mandatũ accepit ñ videt accipere de soluendo. tez in casu eniã p⁹ soluti onem ñ agit vt si añ diez soluendi soluit. vt. ff. e. l. si tibi. ꝛ. l. si mandauero in prin.

Fideiussoꝛez. dixit. s. fideiussoꝛẽ dãnatũ. mandati agẽ posse. q̃rin⁹ aũt ℔ vꝛ fit subiungit

Jiuriã. si re⁵ vti ñ pt ꝛ mi⁹ honesta erat ꝛ soluit agẽ põt. vt. ff. e. idẽ q̃z. §. pe.

Jniuriã. ad hoc ſz de emic. l. emptori. et. ff. de fideiuſ. exceptõe ꝛ. ff. de emic. si p ipsum tenuiã. itẽ ℨ. ff. de pu. si q̃s phibuerit sed bi ignoꝛabat exceptio si bi cõpetet ℔ sciebat

Vsũ quã interponẽ velit er bona fide. vt. s. de ꝓcur. l. iuitus nisi reo pñti denũciet vt appellet ℓ nisi ꝓpẽ pauptatẽ diminat. vt. ff. e. l. si ꝓcuratorẽ. §. si ignorantes. ꝛ breuiter de his exceptõibꝫ distingue an sit declinatoria iudicij q̃a fideiussoꝛ omisit. ꝛ tñc nihilominus agit mandati vt. ff. e. si fideiussoꝛ. §. quedã. an sit declinatoria solutõis dilatoria ꝛ emptoria. litz q̃dã inter eas distinguant. ꝛ tũc si er ꝓsona fideiussoris cõpat ꝛ turpis ẽ qꝛ ipetrauit ius iniquũ vt dicũt q̃dã. ℓ aliter erat turpis ꝛ tũc agit nihilomin⁹ mandati. vt. ff. e. idẽ q̃z. §. pe. si honesta vt qꝛ pactũ fideiussoꝛi ẽ factum ne a se ℓ a reo petat. ꝛ sic porrigit ad reũ. vt. ff. de pac. idẽ. §. i. ñ aget. vt. ff. e. idez q̃z. §. pe. nec distinguo sciens ℓ ignoraꝫs eã omittat. qꝛ in suo facto ñ ꝓbabiliter erat. vt. ff. ad vell. l. q̃ q̃z. si ad rem ñ porrigebat vt vell. vel similis. tũc nihilomin⁹ agit. vt. ff. e. si fideiussoꝛ. §. si. si aũt er ꝓsona principalis cõperit si quidẽ pemptoria ꝛ sciens eã omittit ñ agit mandati. si ignorans si q̃dẽ ius ñ aget. si factũ aget. vt. ff. e. si fideiussoꝛ. §. ñ male. si ℨ bo dilatoria solutõnis ñ aget interim. Jtem ñ aduenient die. vt. ff. e. l. si mãdauero tibi in prin. si aũt erat talis exceptio reo cõpetens q̃ fideiussoꝛ uti ñ pt ñ imputabit fideiussori. etiã si sciens eã omittit si mõ ñ hũerit facultatẽ rei ꝙueniendi ꝛc. vt. ff. e. idẽ q̃z. §. pe. ꝛ hic etiã no. ff. e. si fi.

Procuratorẽ. suscepit tenet ei ñ qꝛ gessit sz quia fideiussoꝛ gerenda suscepit. vt hic ꝛ. ff. e. l. si remunerandi. §. i.

Non exactam. qꝛ debuit exigere. vt. ff. e. dolus ẽ.

Sumptuũ. vt ꝛ. s. e. l. etiã. ꝛ. j. l. si ℨ licitũ in fi. ꝛ. ff. e. idemq̃ §

idem latro. s. l er mandate

Dm mãdati. ℨ. i. citra sic. s. de iudeis. l. celicolaꝫ.

Tendrem q̃ erat vt certo ꝓcio venderet. vt. ff. e. l. diligenter ℓ vt certe psõe venderet. vt. ff. de ℨ. ẽp. l. cũ fuo

Nõ potuiℓ ñ ergo nocz dño ꝓcuratoꝛ siue p pte fit falsus. dũ excedit mãdatũ siue er toto vt hic. ꝛ. ff. de no. opis nũ. l. cũ procuratoꝛ. §. fi. ꝛ p emp. q̃ fũdõ. §. pcu. ꝛ j. de no. l. si absitulit. ꝛ. s de ꝓcu. si ꝓcium ꝛ. l. ꝓcuratoꝛ.

Procuratoꝛe. ꝛ oẽz culpã de dolo ꝛ lata culpa ꝛ leui tenetur

fm oēs.vt B.r.ff.e.si pcurator.§.wlo.r.l.wlus.r.ff.de re iu. ꝯct⁹, ꝛ fm Jo.r.B.r Az.etiā de leuissima tenef. vt B. nā q oēz dicit. nihil omisit. ꝛ Ot.r.O3.ō. vt dicef.l.e.in rē.nec ob.fme opi.l.de leuissima.ff.e.idēq; in pn. vbi dic nihil āplius q̄ bona fidē. nā erpone.i.nihil qō fit melius. nā nihil melius ē bona fide. vel ibi enerat

postea ratā habuisti dñiū tibi auferi nō potuit. ¶ Jdē.a.Zosimo.

Procurator⁹ volū r oēz cul pā nō etiā in puisum⁶ casum pstādū esse. iuris auctē manifeste declaraf.

¶ Jdē.a.Hermiano.

s Jscom mādatū Trifonis r Felicis eqs tua pecunia ꝓpatos⁹ vel insolutū a ꝓprio⁹ debitore tibi traditos. vnde his vtriusq; volūtate vedisti. ad pendū placitis⁶ eos mādati iudicio quētos bona fides vaget. ¶ Jdē.aa.pcario

Andatum re integra dñi morte finit⁸.

¶ Jdē.aa.Thādo.

a Dcopandas ᵇmerces data pecūia qui mādatū suscepit fide rupta q̄ti interest¹ mandatoris tenef.

¶ Jdē.a Gorgono.

Alarū⁸ incerte pollicitatōis petiⁱ nō potest.

¶ Jdē.a.Thusciano.

p Dst solutionē ᵐ a se factā q̄ dari mutuo mādauit ab eo ꝓ quo intercessit vel successoribus eius qō solutū ē etiā cū vsuris postⁿ morā recte postulat°.

rō vsuraꝝ emergat. vt hic.

o ¶ Postulat. actōe mandati.

p Recq̄ rep. accepisti res vendēdas a me reddes p̄ciū r vsuras legitimas. nō vltra ꝛ in mora fueris. vel in stipulatōez sint deducte. r ꝛ pigra. p his sint obligata. q̄ nō valet qō sequēter eo. vel ob id. vt.ō. de le. r con. l. nō dubiū.

¶ Jdē.a.Eugenio.

Recq̄ rep. distractaꝝ q̄s vsuales pcedēte mādato accesperas: vltra licitū vsuras ex stipulatōe vel mora pstare. ꝛ pigra data. pbent opelli nō potes.

¶ Jdē.aa. Epagato.

s Jō licitū litis incertū redemisti⁹ interdicte quentiōis tibi fidē impleri frustra petis⁹ q̄ si gratuitū mandatū suscepisti secundum bonā fidē sumptus recte postulas°.

¶ Jmpat. Constanti. & Volusiano. p.p.

Si re mādata ᵉ nō pecunie solū ᵛ cuius ē certissimū ᵘ mādati iudicium. vel etiā existimatōis periculū est. nam sue quidē quisq; rei moderator atq; arbiter³ non omnia negocia. sed pleraq; ex ꝓprio⁹ animo facit

¶ Aliena vero negocia exacto ᵇ officio geruntur⁹ nec quicq; in eoꝝ administratōe neglectū ᵇ ac declinatū ᶜ culpa vacuū est.

¶ Jmpa.ana.a.Eustachio.pp.

p Cr⁹ diuisas inpellatiōes ad nos fcās ꝓpimus q̄sdā alienis rebus fortunisq; inhiātes cessiones alijs ꝓpetētiū actionū in le

s ¶ Postulas. vt ff.e.si q̄s alicui.§.fi.r.s.e. l.i.

i Re.i. in negocio mādato.

Solū.i.ē periculū.

r Certissimū. imo cū ꝓtineat interesse. vt ff.e.si pcurator⁹.§.mandati. ꝓtinet incertū. vt r actio p.v.ō. de B respectu incerta. vt.j.de p.v.l.rebus. ꝛ dic.i. certissimū est ac. mandati dari. vel etiam ē certissima ꝛspecto fine. q̄ iudex certificat. vt instit. de actio.§. curare.

v Ertimatōis. i. fame. sic accipit ff. de va. cog. l. pe. damnatus q̄ mādati directa ē infamis. vt b.r.ff. de his q̄. no. infa. l.i.§. q̄ mandari. r. l. furti. §. mandati.

z Arbiter. i. erōs. i. dispositor. ꝓprie. n. nō p̄t arbiter q̄s esse in re sua. vt ff. de arb. l. pe. r ē sic hunc. ff. so. ma. l. etiā. §. h

a ¶ Proprio. q̄dam. n. facimus inuiti. vt. ff. ō ac. emp. l. iul. §. idē celsus. q̄dā nec volētes facimus vt testim. si sumus minores. r q̄ vt instit. ē. nō est p. face. testa. §. p̄terea. r ad idē instit. de his q̄ sunt sui vel alie. §. fi.

b ¶ Eracto. i. exactissimo. fm Jo. r B. sic instit. q̄. mo. res ꝛ. ob. §. nē his. venit q̄ fm eos in actōe mandati etiā leuissima culpa. s. e. l. a pcuratore. r ar. instit. loca. §. fi. sic r ibi saturnus sctā vez. i. maxima siue sanctissima. at fm. Jo. distingue vtq; gra mādantis tm̄ interueniat mādatū. r tūc pstat⁹ volus r lata culpa tm̄. an mādatarij r alterius. r tūc venit leuissima. sic in ꝓmodato distinguit. ff. ꝓmo. si vt certo. §. interdū. r. l. in rebus.

a Herũtur.i.geri debent.
b Negleccũ.quũ incepit facere⁊ destitit Jo.
c Declarũ.quũ ab initio omisit.vl ponec cõtra fm azo.⁊ vtro qz dicto.vel vtriqz ponit pro eode.

Per diuersas.in primo casu fuit simulatio.in scdo psumit quartuor ex cipiũt.

e Inhiãtes.i. insidiãtes.sic⁊.j.de pre. xxx.an.l.i.in prin.
f Properare modicũ dãdo pcessiõe facien.vt.j.l.prox.in prin.
g Litigator debitores pura.
h Deratõnib⁹.i. plus petendo.
i Quũ certũ.aut dacterꝝ dicas quũ certũ ⁊c. psumptiõe iuris vt.ff.de pba.cũ de indebito.co.ff. de actie.iudi. Itẽ si res. §.fi.⁊.l.se. nõ tñ stat huic psũptõi nisi alias phet simulatio.
k Pro indubitat oicũt indubitare in quibus aduersarius nõ negat. al ẽ dubia per negatões vt.j. dicbus ad liber pcla. nõ licet l.q.
l Sua.i. sibi debita⁊ large. pone vendicare vt etiã ptinet ad actões psonalẽ.
m Delle.i.magis psumit qd ei cõmiserit vt qd olim⁹ fuerit prius reddat ptia retineat.qõ nõ placz vl dicẽdz cedere pdicto mõ minori pcio.
n Conamẽ.fictiũ.
o Dubiuz psumptiue.
p Cessiones. p nichil vl modico facta⁊ dolo vl fraude vl simulatõe aliqua
q Solutaz.no. in hoc forte ẽ ius vt sit necesse pcũ solutuz vt⁊.s.de rei vẽ.l.quotiẽs. Item hoc de vsur. vid⁹ corrigi.j.lege pri.sed dic vt ibi.
r Venditõis.q̃ si vera cẽt valez cessio.vt p totũ ti.j.de here.vl ac ven.sz hic loq̃r fm azo.⁊ bene cũ pua pecunia emit⁊ anso vendi quare solum qõ vedit repeti ꝓmittit hec lex secus cũ iusta causa fit cessio⁊ nõ animo vendi.
s Insertum.s.pro tota actione.
t Cõtingit.qñ agit fami.her.vt.j.de liti.l.fi.in fi.⁊.ff.fami.her. l.plane licet p hanc cessiõe vetur min⁹ qz cessio sit.
v Et hic.cessiõibus exceptis.qualitercũqz creditor.s.accipit p debito qõ est.ita cũ nomẽ sui debitoris etiã plus debentis a debitore suo accipit insolutũ. vl dic creditor cedit actões fideiussori etiaz min⁹ soluẽti.vt.ff.de fideiuss.l.si fideiussores.§.idẽ.Rñ.vl tercio pone qz rẽ tuã quã possideo obligasti titio creditori tuo⁊ ego facio mihi cedi ius suũ p minore pecunia qz ei debeat in mã rẽ. vt sim tute tutus.⁊ scõm hec duo exempla accipit.i.facit sic.ff. de dã. infec. proculus vl pone qz ille qui noie meo est stipulat⁹ cũ mãdato vl sine mãdato nõ mihi cessit.
x Is qui res.hoc ẽ aliõ exẽplũ vbi tenet cessio.puta accipit qs p re quã possidet ius emphiteoticarii.vl fructuarii.vl superficiarii.vl similis vt tueat se⁊ nõ.sz valeat pl⁹ vl min⁹ qõ dat cedẽti qz id in quo vult se munire.vl dic quũ timerẽ tenui mee ruinã et domo tua accepi a te ius qõ habes in domo tua putarei vtil vedi tibi min⁹ qz valet ius cessũ.qõ n̄ placet.qz verbis tantũ fit hec expositio.vel tercio in re quã possideo habes publicianã impetro a vero dño.vt cedat mihi ius dñũ modicũ sibi dando vt ꝫ te tueare me.vt.ff.de publi.l.pe.⁊ fi.

A Banastasio diue mẽorie pri cipe iustissima ꝓstitutio conscripta⁹ ẽ.tã hũanitatiz qz benivolẽtie plena.vt ne qs alienũ sub eat debitũ cessiõe i cũ sca.⁊ ne ãpliuz a debitore exigẽt his q̃ pstauit cessionis actor.exceptiqbusdã casibꝰ qui spãl illi fãctioni ꝓsunt.fz quiz hi q̃ circa lites morãt eãdẽ pia dispositiõi i sua natura remanere minie cõcesserit.inuenientes machinatiõez vt ptẽ qd debiti vẽditõis titulo trãsferãt i aliũ creditorẽ.reliqz ãt ptẽ p colerata cedãt donatõez.generaliter anastasiaz ꝓstitutõi subueniẽtes sacim⁹.nllũ licere ptẽ qd debiti cedere pecũnias accepti⁊ vẽditõe actoz hita. ptẽ aũt donatõis titulo videri trãsferre.fz si voluerit debitũ totũ pure donare⁊ p donatõez actiões transferre nõ occulte nec partes clãdestinas pecunias suscipe. publice aũt simulatã donatõez celebrare. fz vndiqz purã⁊ nõ dissimulataz facere donatõez hmõi eni cessionib⁹ nõ aduersamur. Si quis aũt occulte aliq̃d quidẽ agere conat⁊ pecunias p pte accepit⁊ vendiderit ptialitim⁹ actõe.ptem aũt donare fiãt vel ipi q̃ emptionẽ actõis subint.vel fortitan alij p suppositã psonã.qz⁊ hoc sepi⁹ perpetratum esse didicimus.huiusmodi machinationem penitus amputamus.vt nihil amplius accipiat qz ipse vero ꝓtractu re ipsa psoluit fz omne quod superfluum est⁊ p figuratazꝫ donationem translatum in utile esse ex vtraqz parte censemus

y Nec non his.s. ce.siõib⁹ exceptis q̃s inter legatarios rẽ⁊ pone plurib⁹ legatũ nomẽ.tũc eni ipi inter se cedũt actões minimo datorab⁹ rẽde.pertũt sibi cedi directam.
z Debita.i.actiones personales. dicti m⁹ exemplo.
a Actiões.s.in rẽ.
b Seu res hereditaria fi.testatoris nõ est necesse cedere legatario rei vẽ.cũ statim ab adita hereditate dñs fiat.vt.j.cõmunia dele.l.i.
c Pro his.s.relictis
d Ratõe.i.nõ intercedente aliq̃ pdictorũ casuũ exceptorũ.
e Magisqz verus actõis emptor.
f Pecunias ab eo cui facta est cessio illi s.qui cedit.aliq̃ dicũt ecõtra qui pstitit a cedẽte illi cui fit cessio. qõ nõ placet.
g Aliqs causis lex illa videt sibi ipi contraria si enim valet cessio⁊ in exceptis casibus⁊ in aliis ergo in oib⁹.ergo male dixit in prin.l.non valere. dic ergo hic loquit nõ simulate puta et cã donatõnis.secus aũt in simulatia qñ valẽt vt.s.dixi.faciẽdi ergo qz fiãt a est cessio quũ id agit intercedentẽ⁊ euz cui cedit qz omne lucrum⁊ emolumẽtũ ad cedentez referat simulatur ꝓtrariũ.s.qz debeat pertinere ad eũ cui fit cessio.⁊ tunc non valet vt.s.plus valere quod agitur p totum.si aũt sit dubium sit simulata vel nõ presumitur simulata er putare precq̃.nã nõ est verisimile qz pro tazparuo pcio fit facta cessio ar.ff.de transac.l.cũ hi.§.mod⁹.sz ad vltiũ arguendum hoc nõ sufficiat.vt.j.de rescin.ven.l.volus.⁊ ibi nõ agit nisi in tantũ qãtum vedit.vt.s.hac.leq̃.rñ.p residuo aũt agit qui cessit.aliud tñ est vbi ẽ p pte vẽdita⁊ p pte donata.vt.j.l.pt. fin Jo.⁊ azo.sed qãtũ precii dz modicũ.Rñ forte qñ nec dimidiam ꝓtinet actõis.vt.j.de rescin.ven.l.q̃.vel dic.quando reductis expensis⁊ labore⁊ pcio adhuc plus satis valet actio. Item psumitur simulata si non reperitur nomẽ cõtractus ex quo fit cessio in cessione vt.s.hac.l.e.innuit ibi licet instro.⁊ sic forte ꝓtinetur ille cessit illi actõnẽ suã ꝓtra illũ vel similia si vero nomẽ ꝓtractus ibi ꝓtinet non presumit simulata.nec ob.s.ibi sz instro⁊ cẽ.naz intelligẽ.quod primo debeat fieri instrumentũ venditõis vl donationis⁊ postea subsequi cessio vt non videat fraus facta.hic aũt fuerat prius cessio facta⁊ postea instrumentũ ꝓtractus⁊ ideo aliud est.vel verius titul⁹ deficiens facit simulatã sed assistẽs nõ facit nõ simulatam si aliud sit quod faciat simulatam.vt puras precq̃⁊ casu nõ amittitur actio sed agit qui cessit quũ cessio non tenuerit Itẽ tercio presumitur simulata si actio sit iusto precõ p parte vẽdita,⁊ pro alia parte donata.⁊ hic agit is qui emit in tantũ qãtũ

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

tedit.in residuo vn⁹ agit nec is q̄ cessit nec is cui cedit. vt .j.l.yx.li cet aliud sit cū modica pecunia data ꝓ totali actōe facta ē cessio. vt mō dixi. ꝛ in casib⁹ nō ꝑsumit simulatō quātūcūq; ꝑtiū datū sit ꝓ cessione qui hac.l. ⁊c. ē. ꝛ distingue hic. vt.s.ne luce. potē.l.i.

B anastasio. ⁊scripta⁹ est de lege lupioꝛi dicit.

¶ Prestat ut pro tali actōe cedenda.

lz ¶ Ignorāt. q̄ oia mala nouerūt. vt in autē. de exhi. §. q̄.

l ¶ Debitōis. iusto ꝑcio facte.

m ¶ Per colloratā. q̄ re dic colloratā. q̄ re ꝛ iusto ꝑcio vēdebat ptē ꝛ mera liberalitate aliā ptē donat Rñ. quia nō donaret ptē nisi aliā donaturus emeret filius colloꝛ j. de natural. lib. l. legē in fi.

n ¶ Nō aduersam. imo ⁊sentim⁹. vt.s.l. prima in fi.

o ¶ Occulte. q̄ alias nō erat daturus nisi aliā ptem emisset. ꝛ B tacebat. ꝛ sic redit ad pmā vt aliq̄d adiudicat accur.

p ¶ Particularim. i partem actionis.

q ¶ Persoluit. ꝛ etiam vsuras. vt.s.l.prima. circa pn. q̄ est ⁊ vl̄ hec corrigit illam vl̄ veri⁹ his tribꝰ casibus tm̄ sortē petit. s. q̄n ꝑ pte vēdidit ꝓpte donauit alicui directo. Itēq̄n ꝓinterpositā ꝑsonaꝫ vt hic.

Itē q̄n aliquid occulte vt ex cā donatōis tota sibi cedat. vt .j. pr. §. at q̄n modicū assignat. ꝑ cessione tota facta. ꝑ illo modico ꝑcio tūc ꝛ pciū ꝛ vsuras pcipit emptoꝛ. vt ibi.

r ¶ Otraq; pte. s. cedentis. ꝛ ei⁹ cui cedit. sic ꝛ i possessione furioso tradita. vt ff. de acq̄. pos. qō meo. §. si furioso.

s ¶ Essi hoc. s. qō vere solutum fuit

t ¶ Molestia. ex reliquo.

v ¶ Si seruus extero. se emi māda. audisti generaliter. s. de mādatis hūc audi specialiter in quodā casu. s. cū seruus se mādat emi. ꝛ nota quattuoꝛ dici hac.l. s. an fuit vtile mādatū. Itē an actio datur dño ex venditione lz mandatū sit inutile. Itē an solutō nūmoꝝ peculiariū liberet emptoꝛem. Itē an aget de ancilla ꝛ de ꝑcio. in primo dicit nullū esse mandatū. in sc̄o dño dari actōz ex venditione. in tertio q̄ emptoꝛ non liberet. in quarto de vtroq; agi nō posse. dic q̄ si extero ⁊c.

s Jf seruus extero. extrō siue extraneū dicit oēm ꝑter dñz sed quid si dño mandet. Rñ. non valet qꝛ a seipso nō pōt emere. Itē ne ab alio rem suā. vt ff. de ꝓtrahē. emp. sue rei. lz q̄d si seruus pluriū vni dñoꝝ mandet de se emēdo ab alio. itē quid si rem vni⁹ mādet alī emere. vī q̄ valeat. vt ff. de accep. l. an inutilis. §. accepto. sed puto qō non cum nec si extrāeo mandet valeat vt hic dicit.

y ¶ Nō potes. s. de se emēdo. ꝛ sic multo minus seruus. vt hic. et ff. quibꝰ ad libꝝ. pclama. nō li. l. penl̄. in prin. ꝛ de lib. cau. l. ordinata. §. si is. Itē aut dices tenere mādatū ꝑm ius naturale q̄ est liber. ꝛ sic nō valet. cū nec liber mandet vt dixi. itē ꝑm ius ciuile pro nullo hꝫ. vt ff. de re. iu. l. qō attinet.

z ¶ Mandat cū idē inueniret vendiꝛ ꝛ emptoꝛ qō eē non pōt vt ff. de rerū ꝑmuta. l.i.

a ¶ Bōne. s. equitas q̄ prevalet rigoꝛi iuris. vt.s. de iudi. l. placuit

b ¶ Ex ipo. nullo alio secuto. sed alio secuto. s. vēditōe data actō ex mandato vt subdit ꝑm Jo. sic ꝛ alias vna actio ꝑstat alī roꝰ burꝰ. vt isti. de iur. stip. §. alteri. lz hic rāto plus. ¶ tum sequēs causa. s. vēditio sit bona. ꝛ p̄cedēs mādan facit sequēl vt ex prima de

• vt neq; ei qui cedit actiōes neq; ei q̄ eas suscipere curauit aliquid lucri fieri vel remanere vel aliquem contra debitoꝛem vel res ad eum pertinentes esse vtriq; eoꝝ um actionem Sed ꝛ si quis donationem quidem omnis debiti facere assimulauerit. vt videatur esse tota donatio. aliquid autem occulte susceperit et in hoc casu tantummodo exactionez soꝛtiri eius quod datum esse comꝓbatur. et si hoc a debitoꝛe persoluetur nulla contra eum vel substantiam eius ex dissimulata eius donatione oꝛiatur molestia. et iustum q̄dem fuerat hoc remedium. debitoꝛibus ab Anastasia nis temporibus impartiri. ex quibus etiam lex data est quam homines astute lacerādam esse existimauerint. sed ne vīd amur in tanta temporum nostroꝝ benivolentia aliquid acerbius admittere in futuris post presentem legem casibus hec obseruari censemus. vt omne quod contra legem Anastasianam excogitatum esse hoc imposteruz nostro perfruatur remedio.

tur actio. qō in stipulatione nō est ita qō hic sub ꝯdit ꝓpter mandatū ⁊c. ⁊uerte ſram. i. ex mādato ꝓpter aliū ⁊ctū filius ⁊uerſio litere est. s. cōmuni di. l. i. alī vt P. dicūt ex ipa venditōe dari mādati vt B inuit ꝑ quo ē q; ⁊ alias ex pacto incōnēti apposito dat actio ex ⁊ctu p̄cedēti vl̄ seq̄nti. vt .j. ō pac. in t emp. ⁊ vē. l. q̄. b. etiā diriter ex se dari actōz mādati. ſab impatore sed prima placet.

Si seruus extero se emi mandauerit. xxxvi.

¶ Jmperatores Diocle. ⁊ Maximi. dionisie.

Jf seruus extero se mandauerit emendū q̄uis nec ex persona serui quia hoc liber mandare non potest ⁊ nec ex domini persona quoniam qui mandat vt a se res comparetur inutiliter mandat consistere credebatur. actio tamen optima ratione quia non id agitur vt ex ipso mandato sed ꝓpter mandatum ex alio contractu nascatur actio. domino queri placuit obligationem. ¶ Si itaq; domino ignoꝛante emi te mandasti. ac te nummos sumministrante peculiares soluti sunt. emptoꝛi minime liberatio per huiusmodi factum potuit peruenire. nec tamen si tradita nec manumissa es etiam tam mandati de ancilla et empti de ꝑcio consequendo cōtrarias actiones ei exercere concedi placuit. ¶ Sane in illius arbitrio reli

e ¶ Ignoꝛante. secus si sciret qꝛ ⁊ tunc recipiendo suum ꝑcium sibi imputat ⁊ emptoꝛ liberatur. Vel dic secus si sciat qꝛ tunc sibi preiudicat in seruo vt non possit agere mandati.

d ¶ Soluti sibi. s. venditoꝛi.

e ¶ Huiusmodi factum. id est per huiusmodi solutionem. nam emptoꝛ tenetur facere nūmos accipientis. vt. ff. de ac. emp. ⁊ vē. l. ex empto. §. i. sed quare non conceditur vt ex peculio soluat. sic ⁊ vbi manumissus est. si. r. vēderit. vt. ff. ō statuliber. l. statuliberos §. parui. Rñ. q̄ sibi voluit testatoꝛ aliquid dari sciens illum nō habere aliud patrocinium videtur permittere. vt ⁊ ff. de ma. te. l. si q̄s locupler ⁊ de condi. insti. que sub ꝯdi. ⁊ .j. de condic. in certis. l. cum patrem. at hic nihil potest videri permisisse cum ⁊ mandatum a seruo emanauerit. Alī distinguunt an simpliciter mandat seruꝰ se emi. an se emi suis nummis ⁊ manumitti. primo casu non pōt dare peculiares nummos. vt hic. secundo sic vt ibi dicta. l. de statuli. quod non placet. nam hic geritur contractus venditionis inter dominum ⁊ emptoꝛem. vnde debet ꝑm communem ius facere nummos accipientis per dictam. l. ex empto. §. i. sed in hoc casu esset tunc vis. quia primo non posset agere contra emptoꝛem vt manumittatur. vt. ff. de ma. l. iiq̄. §. si abignoto. nec alius forte nomine serui. at in secundo ipse seruus consistit aduersus emptoꝛem vt manumittatur. vt. ff. de iudic. l. vir. ⁊ etiam ipse venditoꝛ rationem affectionis. vt. ff. e. l. cum seruus. ⁊ pronunciatur liberandus non liber. vt. ff. de manu. l. iiq̄. in princi. ⁊. ff. de iudic. l. qui se.

f ¶ De ancilla scilicet consequenda. vt statim dices.

g ¶ Empti. i. venditi. vt ⁊ ff. de act. emp. Preterea

b ¶ Cōtrarias dic q̄ loquit de actione mādati ad ancillā ⁊ sequendam sen. jo. sicut ⁊ si asinū emi mandasset. ⁊ hoc innuit dictio ⁊sequendo. que licet sit neutri generis ꝯcipit tamen femininum. ⁊ inde innuit postea cum dicit vtrum ne mancipium ⁊c. Alia actō est ex vēdito ad ꝑciū que sunt ⁊rie. cum p vnā auferē emptoꝛi fructus q̄ aliam apud eū remaneat ⁊ sic ⁊trarias actiones non posse quem exercere. vt .j. de fruc. l. i. Sed ⁊tra hoc q̄ dicit dari mandat.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

ad ancillam ꝓsequẽdam vidꝛ eẽ ꝛ.qꝫ ꝛria non dak emptoꝛi ꝛmet vt recipiam si nolim. si ergo ꝛria non dakergo nec directa. qꝫ vltro citroꝙ esse soleꝛ. vt hẽs hoc.ff.e.si fuus meus. sed dic esse solꝫ regulꝛ. fallit aũt in hoc casu vt hic ꝛ ibi dꝛ.ꝛ.j.e.ꝛ.l.potest. Ălꝫ vt.p dicũt mãdatiagi vt manumittak.ꝛ tuncerit ꝛrietas cum si ꝛ pcium ꝛ qõ mãumittak ꝓseqꝛeẽ venditoꝛ duplicꝫ dãno ẽptoꝛ afficereẽ. qõ ñ placet. qa aut non interest in eã rõne affectõis alicuꝰ manumitti ꝛ tũc nõ dak mãdati. cum nõ interſit. vt.ff.e.si pcuratoꝛem. §. mandati. ꝛ sic non est ꝛrietas. cum non sit actõ mãdati. aut interest. ꝛ tc vtraq; intendiẽ. nec sunt ꝛrie. vt.ff.e. cum fuus. Preterea ꝓtra pla. est qõ sequiẽ sane tc. nam apte dicit agi ad ancillam cõseq; quẽdam. sed ipse dic agi rei vendi. quod si placet. quia si rei vẽ. ageret. aut est pcius emptoꝛis solutum ꝛ tũc sic agi non potest aut si peculiare vel nꝰlum erit emptoꝛ arbitrio offerre preciuꝫ vt.ff.e.l.diligenter. §. ꝙ. at hic dicit venditoris esse arbitrio

a ¶ Mancipiũ. actõne mãdati

b ¶ Precium. ſ. actõ nec vendito.

c ¶ Pro socio

Societatẽ. obtinuit. qa seq; peopera alicuꝰ pecunia valet. vt in ſti. eo. §. ꝙ. ꝛ si ptes adiecte ñ fuerint equales in lucro ꝛ damno spectanẽ. vt.ff.e. si nõ fuerint. sed quero an ille qui pecuniã contulit dẽat hẽre capitale saluum in diuisione societatiſ. i. sortẽ ꝛ lucꝛ ex eo puenies cõicare ꝛo. distinguit an ab initio sic vedit pecuniam vt cõicaret. an vt sua remaneret. primo casu cõicatur. in ſcõo non. quid si hoc non appareat. Rñ. in dubio presumiẽ communicata. vt.ff.e.l.i.§. fi. ꝛ.l.ꝙ. licet alia sit huius cuitatis ꝛ quarundam consuetudo. itꝙ ꝙd si sors sit amiſſa an tantumdem vẽdear reponere ꝛ an sit ꝛmune periculum. Rñ. non est commune piculum vt ille qui operam ponebat aliquid conferat. sed finita est societas interemptõe rei ꝛ vt.ff.e.l. verum. §. interierunt. ꝛ circa pecuniam ꝓsueuit opam exhibere quam modo non habẽt

c Dm ꝓponas. ꝓiũcto. i. tali animo. vt in eo socꝙ fitis. vt.ff e.l. vt sit. Ălꝫ dicũt ꝓiũcto. qꝛ alia predia cõia ibi ꝓfinia hẽbant. vt.ff.e. cum duobꝫ. in ꝓin.

f ¶ Pertineat. vt ꝛ.ff. de acq. re. vꝫ. l. traditio

g ¶ Numeratum est. vñ tibi soli dñium asserebas.

h ¶ Consequens. aliud esset in socio reficiẽte cõem insulã. vt.ff. e.l. cum duobꝫ. §. idem. rñ. socius ꝛc.

Dm societatis. fideꝙ. ſ. bona. vt.s. de ac. ꝛ ob. l. bonam

l ¶ Compendia. non solum onera ꝛ equaliꝛ vt sup̃ dicit nisi cõtum sit. vt.ff.e.l. si non fuerit. in ꝓin

l ¶ Participasse. i. pfem habuisse in societate salinarum.

m ¶ Precipiet. licet eũ non sit socꝰ. quia non transit societas ad hꝛedem etiam si sit dictum. vt.ff.e.l. nemo. nisi. in vectigalibꝫ. vt ff.e. adeo. tamen emolumenti successores sunt vt hic ꝛ.ff.e.l. ner

ctum est. vtꝛ ne mãcipiũa an pciũb ꝓsequi velit: cum ex peculio qõ eius fuit solutõ celebꝛata obligatõis vinculo emptoꝛẽ libare non potuit

¶ Pro socio xxvij.

¶ Idem. aa. Aurelio

Societatem vno pecuniã cõferẽte alio opam posse cõtiꝫ magis obtinuit

¶ Idem. aa. Pantoni.

Cm ꝓponas ete predium cõ
c iuncto domino cum patruo tuo ꝓpasse: in possessionẽqꝫ tam te qꝫ ipsum iudiciuꝫ iuris ratio efficit. vt dominium fundi ad vtrũ qꝫ ꝓtineat. sanẽqꝫ precium a te solo numeratumg ꝛ solennibus pensitationibꝫ cessante socio satꝙ factum esse dicis. iudicio societatis id quod eo nomine prestari oꝑtuerith ꝓsequeꝛ

¶ Idem. aa. victorino

Cm in societatis contractibus fides ibona exuberet: cõ uenientiaqꝫ equitatis rõibꝫ etiam compendia k equaliter inter socios diuidi: preses ꝓuincie si patrem tuum salinarum societatem particiꝓasse ꝛ non recepta cõmunis cõpẽdij poꝛtõe rebꝫ humanis exẽptuꝫ cẽ reperit: ꝓmodum societatis qõ dẽri intra fidem veri cõstiterit restitui tꝰbi precipietm

¶ Idẽ. aa. Celeri

Societatisn iure vel transactionis stipulatõe subdita bonoꝝ omnium equis partibus

uum. §. in hꝛedem. ꝛ agis ꝓ socio vt hic. ꝛ incepta negocia velꝛes consummare. vt.ff.e.l. hꝛes socij

s Si societatis. duo ꝓfitẽtes se socios oim bonoꝝ adjuicez ꝓmiserunt diuidere ꝓ equalibꝫ ꝓtibꝫ. vel cum de hoc eẽt ꝛtrouersia animo transigendi fecerunt eundem ꝓmissionem q̃ stiꝓulatio hoc casu ẽt necessaria. cum iure inst actõnis pactum itemꝓonatuꝛ. vt.ff.õ pact l. diuisionis.

interte et fauiam diuisionem recte fieri placuit. quo minus hec rata seruentur nihil inter vtrum testatꝰ qs fuerit obligatus an intestatusq reb̃ sit humanis exemptus.

¶ Idem Augusti. et Cesares Theodoꝛo

Amdiu societaſ durat tãdiu
t consensus partium integer perseueratp proinde si iam tibi ꝓ socio natar est actio: etiam eam inferre apud eum cuiꝰ super ea re notio est non ꝓhibeꝛis

¶ Impa. iustinia. augustus et cesar ioh̃a. pre. pre.

Ē societatem apud veteres dubitatum est si sub conditiõe contrahi potest. puta si ille consul fuerit societatem esse contractam. ſꝫ ne simili modo apud posteritatem ficut apud antiquitatez huiusmodi causa ventiletur. sancimus societatem contrahi posse non solũ pure sed etiam sub conditione voluntatess etenim legittime contrahentium: omnimodo conseruande sunt

¶ Idem. a. ioanni prefecto pretorio

Ancimus veterum dubitatis one semota licentiam habere furiosi curatoꝛẽ dissolueꝛe si maluerit societatẽ furiosi. et socijs licere ei renũciare. ꝛ quẽadmodum in omnibꝫ ꝛctibus alijs legitimam auctoꝛitatem ei vedimus: ita et in hac parte permittimus competenter commodis furiosi ꝓuidere:

o ¶ Inteastatus. naz ꝓsonalꝫ obligatio comitatoẽm hꝛedem. vt hic ꝛ.ff. de ac. ꝛ ob. l. ex ꝛcttbꝫ. ꝛ facit ad l. si qui test. fa. ꝓd. l. i.

Amdiu ꝓseuerat. vt instit. e. §. manet

q ¶ Nata. fuit ergo ab initio nata. sed nõ intentatur nisi finita societate. sic in actõne tutele dꝛ. vt.ff. de tute. ꝛ ra. dis. l. si tutoꝛ. §. fi. ꝛ. l. se. hoc tamen fallit in societate vectigalium. vt.ff.e. l. actõne §. nonnunq;. ꝛ idem etiam posset dici in societate ꝓuata si expediat ab ea non recedi. opus sit agi vt tali casu ꝛ nascatur ꝛ intentetur etiam societate durante. Item predicta vera sunt si agit ad ꝓsonales prestatõnes hincinde. si autem vt res non communis communicetur etiam ea durante agi potest. vt.ff.e. l. iij. ꝛ.ff. commu. di. l. i.

d Ē societate. apud vetꝛes añ leges digestoꝝ. nã ẽt per eas potest ꝛmi sub ꝛditõe. vt.ff.e. l. i.

s ¶ Dolũtates. vt.ff. de ꝓcti. l. i. §. si conuenit

Ancimus ꝛ dissoluere. renũciantes alijs socijs vel alij curatoꝛi. fic fit ꝓ pcuratoꝛem etiam generalem. vt.ff.e. l. actione. §. renunciare

a ¶ De ꝛmenda emptõe ꝛ venditõne

v Enditõnes. creduntur. vt. j. si qs alteri vel sibi. l. fi. sic ꝛ w

natio vt.j.& vna.l.vbi tame.in fi.& in.l.stipul.ff.& condi.fur.l.parui Accursius.

EOptionem .videre vt insti.e.in prin. si ergo interuenerit error vel in contractu vel in precio vel in corpore vel in qualitate non valet contractus. vt.ff.e. in venditionibus Idez si in sexu. vt ff.eo.titulo alioquin. § i. Idez si in essentia. vt.ff.e.vnum

d Vllum esse consen. vnde nec vendere necemere potest. qñq; tamen tacite videtur consentire. vt.ff.e.soma.l.ñ.§.fi.

e Contractus & oia que vult que nō infirmantur propter superuenientem furorem. vt b& .j.& cu.fu.l.cum alīs .& qui tes.fa.pos. l.furiosus.& ff.de spō. l.furor.

f Vonationis substātia .substantia emptionis est consensus vt supra.l.prori.non autem consentiunt in vēditione .qui licet vendere emptionem exprimant.corde tamē aliud sapiunt. vt.ff.de re. du.in ambiguo. & hoc quādo in totum agebatur vt esset vonatio si vero precio vilioni. valet venditio mē vi. & vto.vt.ff.e.l.cum in venditione.& l.si quis vonationis .Idez no. hic simulatum cōtractum nō tenere .vt supra.plus valeq; agit per totum.ff.e.l.nuda. & de re.iur. l. imaginaria.

De contrahenda emptione[a] et venditione.

g Imp.Valerianus.& Galien⁹.aa Paulo.

Venditōes[b] & si in alio loco q̄ in quo possessiones cōstitute sunt fiant .nō ideo irrite esse creduntur.

g Impa.Dioclecianus .& Maxi. aa.Auito.

Emptionē[c] & venditionem consensuz desiderare nec furioso vllū esse[d] consensū manifestū est.intermissionis aūt tempore furiosos maiores.xxv.ānis vēditionem & alios quoslibet contractus[e] posse facere non ambigit.

g Idem.aa.Valerie

Donatōis[f] causa venditio nis simulatus contractus ē emptio sui vtficat substātia. Sane si i possessionē rei sub specie venditionis causa donationis vt teneret[g] induristi sicut perfecta donatio facile rescindi non potest .ita legi quam tuis rebus donans dixisti parere conuenit.

g Idem.aa.Luciano.

Cum res tibi dōatas ab here de donatricis distractas[m] ppones itelligere debueras duplicari tibi titulū possessiōis[n] nō potuisse.sed ex donatiōe & traditione dominium factum frustra emisse.

quare siue rei emptio non valeat. quia statim vt facta est venditio comitatur actio ex empto pro euictione.quia & vbi res aliena venditur si postea emptor eius dominus fiat: actio de euictione comitatur. vt. ff.de euict .l. si vendideris .cum ergo hic ab initio emptor sit dominus. statim comitatur contra venditorem actio de euictione & emptor tenetur ad precium.fiet inuicem cōpensatione facta minuendarum litiū nulla venditio censetur, vt.ar.ff. de compēsa.l. i.et.ñ.

p Demōstret.qđ esse potest quia tua erat vxor.vnde non valuit inter virum & vxorem donatio.vt.ff.de dona tio.ff.de d.inter vi.et vxo.l.i.

q Vocare.q̄tenus immoderate donatī est querela.s. inofficiose donationis.vt.ī.de inoffi.do.l.cū donationib⁹.& nota hic q̄ ratione iuris valet venditio qđ & i legato est. vt ff.de.le.i.l.si dom⁹.§. fi. si nō sp.vt.ff.ō lega.q̄ l.meum.§.p.q̄q̄.& hic pōt dici q̄ ñ valeat vēditio.si q̄ emit hz exceptōz si fi emit putās eē vēdētis.& sic pōt ipetere p̄diū.vt.ff.e.sue rei nō quā hz exceptōz.p re vt nō reddat.nō puto.q̄ sic postularet ōria q̄re nō audit. s.vt hēat rē q̄si valeat vēditō.& repetat p̄diū q̄si nō valeat vēditio. vt.ar.s. ti. ñ.e.i.

Cum ipe philxtur imo philxtur.vt.ff.e.si i emptōe.§.fi.q̄ ē ō sol. ibi administrabat. hic ñ fm a z.ar.ff.de au.tu.l. tutores.hz ō nō placet vt.ff.rē pu.sal.so.l.iiij §.illō. vl hic emit a pupillo cū auctoritate tutoris.ar.ff.de auc.tu.l. iiij.& v.§.sed eñ. vni⁹ eñ auctoritas sufficit.hz plures sint.vt.j .de auc.tu.l.fi.ibi vero se auctore.vel dic q̄ palaz pōt vt hic clā ñ vt ibi ar.ff.de admi.tu.l.ñ extio.& ō auc.tu.l.pupill⁹.§.sane & ō ritu nup. l.si sic.j.ō.vo.l.vonatō.siue.§.i ꝓscribēdis.& hñt hic locū in oi officio publico vel p̄uato.alit punit.vt.e.nō hz. Rē opponit huic solutōi prime.ff.de admi.tu.l.tutor rep i fi.vbi dic pupillū rē vēdicare nō posse quā sibi tutor accepit de bōis ei⁹.& bonum rōnabiliter pupilli tulit hz Ro.ibi ē iō q̄ res pupilli erat vsucapta ab hērede tutoris vl ñ & iō q̄ emptio valeat.hz q̄ bōa fide vsufruct⁹ siu⁹ alia agnata ita cepat.vñ sec fruct⁹ suos.vl dic ibi nō pōt vēdicare nisi reddat p̄diū qđ in suā vtilitatē puenit.ar.ō.j.ō pdi.mi.l.si p̄diū vl ibi palā egit .Et no. q̄ vbi er tutoris pte tm ortū obligatio.se auctore obligat tutor.vt.ff.de admi.tu.l.quotes.non tantum

Igaudēti⁹.vēditōis.alias vonatōis.& tūc plena.alias vēditōis.& tūc dic facte minori p̄cio aīmo vonādi.q̄ vt inter ceteros sed nō inter cōiuges.vt.ff.e.l.si quis vonationis.

Fraude.a matre tua commissa.

Derogatū est.q̄ videbat cum puenerit in eū statū a quo incipe non pōt.vt.ar.ff.de ver.ob.l.pl'ibo.§.sed si placeat.Vel q̄ nondum erat causa ꝓpter cui⁹ spem facta fuerat.ar.ff.de in rem verso.si p parte.§.versum sed nihilomin⁹ valet vt hic.& ff.de d.inter vi.et vxo.l.si inter extraneos testes.

r Vendicare.ab omni possidente.

Iancillā.non potuit q̄ dic marit⁹ se donasse ꝓstante matrimonio.& iō velit eam tibi auferre & fac.s.e.cū res.& s.plus valere qđ agit.l.i.& de reg.iur.l.non vt ex plurib⁹.

a Aleret.& hoc pacto vt te alat.

b Perfecta.olim stipulatione interposita. hodie etiā nudo pacto.vt insti.de dona.§.perficiuntur.Vel perfecta dicitur.id est impleta traditione.vt.ff.de ac.empti.si quis alienam.et supra de ac. et obli.l.siquidem.facile autem dicit quia propter ingratitudinē reuocatur quandoq; vt infra de reuoca.do.l.fi.

i Conuenit.ac pres.ver.vt infra de re.per.iu.l.rebus.et .ff. de pact.l.in traditionibus.& infra de dona .l. legem.vel condict. ob causam.vt.ff.de pres.ver.l.naturalis.§.sin autem rem do.& supra de condi.ob causam.l.ea.et.l.si vt proponis vel etiam vtili rei vendicum sub modo fuerit facta donatio.vt infra de dona.qui sub modo.l.i. valet ergo vt donatio.vt.j.e.l.empti.

Dum donatas.a verba supple & traditas. vtputa statim hērede.scilicet filio hērte.

m Et distractas.id est venditas .sic stricte ponitur.ff. de publi.si ego.§.partus.iiij.Rō.

n Possessionis id est dominij .ar .ff.de verbo.signi.l.interdum. at possidere bene potest quis ex pluribus causis. vt ff. de acquiren. poss.l.iij.§.ex pluribus.& ff.de re.iu.l. non vt ex pluribus.

o Confistere. nota. siue sciens siue ignorans.vt infra .e. titu. si mater. et .ff.e.sue rei .et de pig .ac .l. debitor. nisi ratione possessionis.vel nisi sub conditione vel ratione iuris qđ habet venditor in ea re.vt.ff. de.l.si emp.§.lei siue.& .l.qui tabernas.et de. le.i.cete ra.§.i.& insti.de .l.§. si tibi fundus.& idem erit in vltimo casu huius.l.nam ratione iuris querele venditio valet & potest reddi ratio

Si non competit vt.s.de rei.ven.in ciuili.¶.ſ.de reſcin. vend. Lea quidē.¶ hoc qñ fides ē habita de ꝓcio .alꝫ pōt rem vēdicare.vt.ff.e.l.qō vendidi.¶ de tribu.l ꝓcuratoris.§.penū. ¶ inſti de re.diui.§.vendite.¶ dic q volebat repetere cōditione ob causā.ſed nō hꝫ locū in ꝛctibus nominatis.vt.ff.de re.per.l.i.§. fi.

e ¶ Opti.fides ab vtroq; cōtra/ hentiū habita.

¶ Sine quātitate.i. ꝓcio ¶ certo.vt inſti.e. §.ꝓciū.nec ſine reꝰ vi/ liat valet venditio vt in fructibus ¶ oleo et ſimilibus.vt.ff.e.l.nec emptio.

p ¶ Irrit⁹ non ēñ ē ꝓcij numeratio.ſed ꝓuē/ nio ꝛc.vt. ff. e.l. q̄. §.i. Accurſius

e ¶ Poſſidet cū a vē/ ditore habeat vl̄ volū/ tate eⁱ⁹ exp̄ſa vl̄ tacita alꝫ ſec⁹.vt.j.de acq̄. poſ.l.min⁹.¶.ff.de acq̄. poſ.l.ſi ex ſtipulatōe.¶ dic q hic fuit habita fi/ des ō ꝓcio ac vēditōe

f ¶ Venditōe.ſimu/ lata tamen accur.

g ¶ Seq̄ſ.B iure vete/ ri. hodie etiā nudo pa/ cto fit donatio.vt.j.de d.l.ſi quis.ar.§.fi.

Si mī ꝓria tui mariti ſui. Emptō vt.ff.e ſue fi.¶.l.ſi vēditor niſi rōe poſſeſſiōis.vt.ff.e. ſi i emptōe.§.rei ſue.l̄ ſub ꝓditōe.vt.ff.e.eſti mo.¶.ff.de le.i.cetera §.i.¶ niſi p aliū. vt. ff. manda.ſi mandauero.§.ſi hi.et niſi ratione partis alioꝝ.vt.ff. de in diē a die.l.qō ſi vno. in fi.ſed quidam ibi intelligūt ſub cōditio ne qua exiſtente res non ſit noſtra.

i ¶ Simulatā.¶ ideo q̄ꝫ ꝓ imperfecta habendā.vt.s.plus valere qđ agit̄ duplici ergo ratione non valet.

l ¶ Vetitaq̄.cum fuit ſimulata.

l ¶ Non potuit.cum ſua erat.

Si non ⁸ donationis causa ſz vxre vicas diſtraxiſti nec p/ cium numeratū eſt: actio ti/ bi pꝛſs non eorum que vēdiſti repeti/ tio competit.

¶ Idem.aa.Seuero.

Opti ñ des ᵇ ac venditi ſine

e quātitate nulla ē. placito au/ tem pretio non numerato: ſz ſolū tradita poſſeſſione illius modi contractus non habeꝫ irritus nec id/ circo is qui compauit minus recte poſſidet ᶜ quod ſoluta ſumma quam dari conueuerat negatur. ſed ¶ ſi do/ nationis gratia predij facta venditi/ one traditio ſequatur ᵍ actione pre/ cij nulla competente perficitur do/ natio.

¶ Idem.aa.Gorgio.

Si matᵇ tua velut ex ꝓpriis tui/ donis predium ſuū cōpara/ uit cum rei ꝓpꝛie nō ꝓſiſtat emptio ¶ hanc ſimulatam ꝓpōaſ huiuſmodi placitum mutare ſubſtā/ tiam veritatis ᵏ. ¶ ei nocere non po/ tuit.

¶ Idem.aa.Paterno.

et.ff.de ac.et ob.ſub hac.et de verbo.obli.centeſimis.§.fi.ſed vide/ tur ctra inſti.e.§.emptio. vbi dicī tenere. Do. aliud ē cū dico q̄nti voluerꝫ vt ibi. alij. vt Ri. qō vbi exp̄ſſe dixit q̄nti fueris arbitrat⁹ tunc ſi valet. at vbi relatio facta ſuit. vt ſi volueris emere valet ſi cut ¶ ſi dicerem ſi capitolium aſcenderis. quia exp̄ꝛſſa nocent vt

ff. de cōdi.¶ demon/ l.non nuncꝫ .¶ de le/ ij. fideicommiſſa.§. ſic fidei. ſic ergo dicit hic voluntate ſcilicet exp̄ſſa. alij qđ ibi fuꝫ it collatum in arbitriꝫ/ um alterius cōtrahēꝫ/ tium vt arbitrio boni viri. Johan. vero di/ cit quia ibi reſtitutio pure fuit facta. ſed re/ ſoluitur ſub condi/ tione. hic autem facta fu/ it ſub condi. tu dic ſi pretium conferatur i/ alterius arbitrium ñ valet. vt .ff. e.l. quod ſepe.§.i. Idem ſi com/ mertiuz. vt hic. porro res ipſa confertur. vt inſti.e.§. emptio. ſi au/ tem in extranei arbi/ trium pretium confe/ ratur ſiquidem inno/ minati non valet niſi vt in caſibus. vt.ff. lo/ ca.l.ſi merces.¶ ō pig. ſi fundus.§.fi. ſi autez nominati. videlicet ſi ipſe fuerit arbitratus alias non. nec recurri/ tur ad arbitrium bo/ ni viri. vt.ar.j.e.l.§.fi. ſi autē arbitretur .ſed male recurritur ad ar/ bi trium boni viri. vt ff. pro ſocio ſi coita. et l. ſi ſocietatem. accidentale autem ſiue in alterius contrahentiꝫ/ um arbitrio ſiue extranei conferatur. ſicut in ſocietate ita in ven/ ditione ad boni viri arbitrium recurritur. ſiue arbitretur ſiue nō vt.ff.e.l. hec vēditio .et p ſocio.l.ſi coita.et.l.ſi ſocietatem.et quod dixit in venditione ſerua et in locatōe. vt argu. infra.e.l.ſi in.§. in facti vero iure iudicijs non recurrit ad alterius arbitriū. vt.ff. de verbo.ob.ſi quis arbitratu⁹ quod poteſt dici ſi non arbitretur. ali/ as ſic vt.ff.de operis li.ſi libertus porro arbitrium promittendi ſi conferatur tacite valet. vt ſi aſcenderis capitolium. vt. dicta.l.de condi.et de.l. nō nunquam ſi exp̄reſſe vt ſi vis vel voles vel volue/ ris non valet .ſed ſi cum voles vel volueris. ſic. vt. ff. de verbo. ob.l.centeſimis.§.ſi ita. et.l.a titio.§.fi.et.l.ſi quis ſtipulatus.et de act.et ob.l.ſub hac.ſed quid ſi dicam volo tibi vendere rem iſtā/ pro decem.et tu dicas ego volo emere pro decem .nonne erit con/ tracta venditio. videtur q̄ non. nam ſi dicam volo aſcendere ar/ borem. non ſequitur q̄ aſcendam: ſed certe hic valet. cum ſo/ lo conſenſu contrahatur. At ibi eſt neceſſe vt aſcendat. et cla/ rum eſt quod non aſcendit. licet ſic dicat ſed hic non eſt clarum eum non conſentire. nam et his verbis ex fidei commiſſum re/ linquitur. vt inſti. de fin. re. per fideicōmi. re.§.fi. et mandatū con/ trahitur. vt.ff. manda.l.i. Item quid ſi dicam vellē vendere tibi rem meam pro decem et tu dicas ego vellem emere X̄ñ. non va/ let. quia ponitur verbum preteriti imperfecti. quod rem imperfe/ ctam ſignat. Item quid ſi dicam vendo tibi pro decem ſi vis. et tu dicis et ego emo ſi vis X̄ñ. hoc non valet ſecundum azo. per. l. iſtam. Alij vt D. quod ſic. et hec lex intelligitur quando in futu/ rum apponitur conditio voluntatis. ſed. ar. contra. ff. de. heredi. inſti.l.ſi ticius.

Nuitum ¶ Cōtinet. vt.j. de iuſ. vtlib. l. nec emere. s. de ac. et obl. ſicut. et.j. loca. l. inuito. ¶.j. de nup. l. neq; ¶. ff. de pig. act. l. q̄uis ¶. s. de iudeis. l. nemo extraneus. ¶.j. e. dudum. ſz prima fallitur caſibꝰ vbi quis cogit̄ cōparare. ff. de ac. emp. iul. §. idē celſus ¶. ff. de le. i. l. ¶ ſi eā ¶. ff. cōi di. l. cōi di. §. fi. ¶ iſti. de le. §. ñ ſolū. Item ¶ ſēda fallit. nā quādoq; cogitur quis diſtrahere. vt.j. de cōmu. ſeruo ma. l. i. licet dicant ibi quidam q̄ iam erat liber. Unde cum nō ſit ſeruus non dicitur cogi vendere rem ſuam. licet eſtimationem re/ cipiat. Item fallit. ff. de le. i. et ſi equo. ¶ inſti. de his qui ſunt ſui vl̄ alie. iurꝫ. §. fi. ¶. ff. de reli. l. ſi quis ſepulchrum. ¶.j. de pa. qui. fi. diſ. l. q̄. in fi. et. ff. de ac. emp. iul. §. ſi titius. ¶.j. e. ti. l. dudum.

i

Nuitum comparare[m] vel di/ ſtrahere poſtulantis cauſam iuſtam nō ꝓtinet veſidentiū

¶ Idem.aa.paterno.

Oni idcirco "min⁹" emptō p/ fecta eſt qō emptor fideiuſ/ ſorem uō accepit: vel inſtru/ mentū teſtationis vacue poſſeſſio/ nis omiſſū eſt. nam ſecundum con/ ſenſum actoris in poſſeſſionem in/ greſſus recte ᵖ poſſidet. pretium ſa/ ne ſi eo noie ſatisfactū non ꝓtetur peti poteſt. nec enī licet incontinenti facta penitentie teſtatione con/ ſenſu finita reſcindi.

¶ Idem.aa.Juliano.

Venditis vel ementis vo/ luntate collata ꝓditione cō/ parandi. quia non aſtringit neceſſitate ꝓtrahētes: obligatio nul/ la eſt idcirco dominus inuitus ex hu/ iuſmodi conuentione rem propriā vel quilibet alius diſtrahere non cō/ pellitur.

¶ Impr. Valenti. Grati. et Theo/ do. Flauiano pꝛefecto pretorio.

i

Nuitū ¶ Cōtinet. vt.j. de iuſ. vtlib. l. nec emere. s. de ac. et obl. ſicut. et.j. loca. l. inuito. ¶.j. de nup. l. neq; ¶. ff. de pig. act. l. q̄uis ¶. s. de iudeis. l. nemo extraneus. ¶.j. e. dudum. ſz prima fallitur caſibꝰ vbi quis cogit̄ cōparare. ff. de ac. emp. iul. §. idē celſus ¶. ff. de le. i. l. ¶ ſi eā ¶. ff. cōi di. l. cōi di. §. fi. ¶ iſti. de le. §. ñ ſolū. Item ¶ ſēda fallit. nā quādoq; cogitur quis diſtrahere. vt.j. de cōmu. ſeruo ma. l. i. licet dicant ibi quidam q̄ iam erat liber. Unde cum nō ſit ſeruus non dicitur cogi vendere rem ſuam. licet eſtimationem re/ cipiat. Item fallit. ff. de le. i. et ſi equo. ¶ inſti. de his qui ſunt ſui vl̄ alie. iurꝫ. §. fi. ¶. ff. de reli. l. ſi quis ſepulchrum. ¶.j. de pa. qui. fi. diſ. l. q̄. in fi. et. ff. de ac. emp. iul. §. ſi titius. ¶.j. e. ti. l. dudum.

Nvendentis quidam non intelligentes ponūt caſum. vē/ do tibi rem talem pro quanto volueris vel q̄antum eſtiꝫ mauerꝫ. q̄ caſus eſt. ff. e. qō ſepe. §. i. tu dic q̄ ipſū cōmertiū fuit hic poſitum in arbitrium alterius. vt ſi voluerit ſic emere ſic

Odum ꝓximis. i. conſanguineis.

v ¶ Conſortibus. licet non conſanguineis.

r ¶ Inuiti. id eſt vendere eicui nolunt. vendere tamen volunt.

y ¶ Emptorem. vt.ſ. de cōmu. re. al. l. falſo. et.ſ. de vona. l. poſ/ tionem. et. s. cōidi. l. i. et. s. de iudeis. l. nemo extraneus.

5 ¶ Nisi lex forte a testatore dicta vel ab eo qui rem tibi vedit adiecta vel scripta. vt. j. de re. ali. non alie. l. fi. vel si emphiteota velit vendere emponemata sua. id est meliorationes preferrur domino quidem extraneo. vt. j. de iure emphi. l. fi. Item in iudicio fa. her. post motam controuersiam alienationes voluntarie extraneis sūt interdicte. vt. s. cōidi. l. i. i fi. ⁊. ff. fam. her. alienationes. vel dic nisi lex. s. quam habes. j. li. xi. non licere habitatoribus merocōie. l. i.

Operrebus. p uenire. siue bñ siue male sit arbitratus scōm azo. tu dic si male recurritur ad arbitrium boni viri. vt. ff. p socio. l. si coita. et. l. si societatem. Idem dico i stricti iuris iudicijs. vt. ff. de operis li. si libertus licet alij contra de ver. ob. si quis arbitratu. terrij dicunt vt pla. q si cessit dimidiā iusti p̄cij petat recept' descindi contractum eo mō quo si ipse recte contra habens fuisset deceptus. ⁊ hoc of. iu. l' actione er eo cōtractu data emptori electione. vt. j. de rescin. ven. l. q. ⁊ hoc cum volose non fecit. alias tenetur de dolo si non potest agi cōtra contrahentem. q̄ non participauit dolū nec est vltra dimidiaz deceptio ac.

b ¶ Legis vt. s. de fi. instru. l. contractus.

c ¶ Pronihilo. vt nō ad alterius arbitrium recurratur simili casu loquitur. ff. de ver. ob. si ex arbitratu. hoc tamen fallit in duobus casibus. primo. j. de rebus promis. l. iij. ⁊. ff. de iur. do. cum post. §. gener secundus est. ff. e. hec venditio est. ⁊ tertius. j. commu. de le. l. fi. §. i.

Oldum primis consortibus concessum erat: vt extraneos ab emptōe remouerēt neq̄ toties suo arbitrio vēdēda vi ⁊ alienent. sed q̄ grauis hec videbat iniuria que inani honestatis colore velatur. vt homines de rebus suis facere aliquid cogantur inuiti superiore lege cassata vnusquisq̄ suo arbitratu q̄rere vel probare possit emptorem: nisi lex specialiter quasdaz psonas hoc facere prohibuerit.

¶ Imp. Justinia. iuliano. p. p.

Cum rebus venundandis si quis ita rem comparauerit vt res vēdita esset quāti p̄cij Titij existimauerit: magna dubitatio exorta ē multis ātique prudentie cultoribus. quam decidētes cēsemus: cum huiusmodi conuentio super venditione procedat q̄ti ille estimauerit sub hac conditione stare venditionem. vt si quidem ipse qui nominatus est precium diffinierit omnimodo secundum eius estimationem ⁊ ptia persolui: ⁊ venditio nē ad effectū pduenire siue i scriptis siue sine scriptis ꝺctus celebret. s. si hmōi pactum cum in scriptis fuerit redactum. secundum nostre legis diffinitionem per omnia completum ⁊ absolutum sit. Si autē vel ipse noluerit vel non potuerit precium diffinire. tunc p nihilo esse venditionem quasi nullo precio statuto. nulla coniectura immo magis diuinatione in posterum seruanda.

d ¶ Venerūt. nā distinguebant veteres vtrum in personam certam an vt in bonum virum in eum consenserunt.

e ¶ Quia hoc. i. per coniecturam scire.

f ¶ Valere. vt. ff. loca. l. si merces in prin. ⁊ iusti. loca. §. si merces. sed an sit cogendus arbitrari ille in quem sic arbitrium est collatum. nō. sic si cum pena vel pignoribus cautum sit stari eius arbitrio ⁊ ipse recepit ad diffiniendum alias nō. sicut ⁊ arbiter. vt. ff. de ar. l. iij. §. ram etsi. ⁊. l. litigatores. §. i. ⁊. l. non distinguemus. §. i. sed illo non arbitrante. vnus alterum compellere non poterit ad eligendum alterum.

s ¶ De her. vel ac. dixit de venditione corporalium rerum. nunc de incorporalium.

e Salienum. vendita a procuratore fisci.

i ¶ Nec fiscum. speciale est hic. sicut ⁊ q̄n vendit bona vacantia. vt. ff. de iure fis. l. eum qui bona. alias non. vt. j. l. priori. sed quid si emptor non est soluendo Rō. equum est in fiscum dari ac. vt. ff. de eo per quem factum est. l. vl. in prin. Item huic legi est cōtra. j. de quadr. proscr. l. q. et insti. de vluca. §. fi. so. hec per illas corrigitur. vel aliud est in hereditate priuilegio fisci ne veretur plurib⁹ actionibus vt hic. et aliud in venditione singularium rerum. est ⁊ aliud speciale in fisco. vt quis emit hereditatē ab eo quasi vacantē teneat. vt. ff. ꝺ pe. here. nec vllā. §. Item si quis cum alterius rei statim sit tutus emptor. vt. j. de quadr. proscr. l. fi. dicunt tñ q̄dā hic ita demum teneri emptorem si fiscꝰ sciret. alij ita demum si ignorauit. alij non distinguunt.

Ratio iuris. i. lex. xij. ta. ⁊. iuris pretorij. que volunt vt heredes creditoribus hereditarijs teneantur. vt. s. de here. ac. l. fi. ⁊ de pactis. l. pacto. nec ideo q̄ vendunt desinunt esse heredes. vel teneri. vt hic. ⁊. j. de reuo. is que in fraud. cre. l. i. ⁊ ō le. quintus. ⁊ ar. ff. de iure do. si mulier. §. i.

l ¶ Te. s. venditorez.

m ¶ Respondeas nō emptorē nisi tu factus fis nō soluēdo ar. ff. ō le. i. l. plāe. §. qui rogatus. ⁊. ff. de fūdo do. l. si marītus fundum. sed quare non sic creditores possunt emptores conuenire vt emptor creditores Rō. vendito⁹ de suo potest facere quod ei placet. ⁊ sic actiones transferte cōtra debitores. sed ō alieno nequaquaz. vt. ff. de neg. ge. l. soluendo. ⁊. ff. de noua. si stichus. §. fi.

n ¶ Suo libello dato ⁊ actione et venditio vel neg. ge. vt. ff. e. l. q̄. §. siue. ⁊ de pcu. l. licet. §. ea.

o ¶ Satisdetur ō sustinendis actionib⁹ l' de seruando indemnē fic. ⁊. ff. de iudi. l. in oībus. que est contra. alij dicunt q̄ hic non periture ex iusta cā. ru dicq̄ petitur hic satisdari. s. cum fideiussore quod non potest. sed cauori de indemnitate fic. vt ibi.

p ¶ Comprehensum nec natura contractꝰ ea est.

q ¶ Co⁹ si sponte pō vt. s. de pac. l. q̄.

r ¶ Nō p ōtā creditore sed a te sic eatenus. vt vel actionem suscipiat vel quanti tua interest tibi prestet. vt. ff. de dona. l. hereditatez. sic de le. i. l. apud iuli. §. heres. Alij dicunt speciale in donatione. fiscut in fisco. vt. s. e. l. i. ⁊ dica creditoribus non. sed a te. sic etiam p̄cise. vt. ff. de ope. no. nun. l. stipulatio. §. fine vel refert conuenerit vt satisfaciat vel respondeat creditoribus. vt primo casu non cogatur iuscipere iudicium. in secundo sic. Accursius.

Omnis ven. id est actionis venditio. sit etiam ignorante
n debitore vel inuito. cuius nomen venditur siue pure debeat. siue non. vt hic ⁊. j. de dona. l. q̄. ⁊. ff. e. l. nomina. secus est in delegatione que fit consentiente demum debitore. vt. j. de no. l. i. quod ideo est vt dicunt. quia ibi nulle reliquie actionis penes delegantem remanerent. tu dic clarius quod delegatio fit per nouationem. nouatio per stipulationem. ac stipulatio tantum presente et volente contrahitur. vt. ff. de verb. ob. l. i. in prin.

Qui nondum certus. secus si certus. vt. ff. de act. empt. l. i. in fi. sed nonne semper videtur certus. vt. j. de rescin. ven. l. q̄s quis. que est contra. sol. speciale in hereditate. vt. ff. de reg. iur. l. qui in alterius.

v ¶ Quantitatē. s. obtineat hereditas ⁊ sic dolo dante causā. ⁊ sic ipso iure non valet. vel incidente ⁊ tunc ac. er eo contractu vl' excep. purgat. vt hic. ⁊. ff. de dolo si q̄s affirmauerit. i prin. ⁊ ō act ōe emp. iul. §. si vēditor. ⁊. §. q̄ ꝺtraria. ⁊ distinguebat hic vt dixim⁹. s. ex quibus cau. ma. l. in contractibus.

a Conueniri.i.conuentus.Accursius.
b Persecutionem.que sunt in hereditate
c Valet.venditor.

Emptor mādatis.s.directis.nam vtiles hz sine cessione ex natura ptract⁹.vt.j.subiicit.in directis ergo est procurator in rē suā

e Fingit.agitur ergo directa nomīe mādatis.nec em̄ separata ē a mandāte.vt.ff.pro socio.l.iij.& de pecul.l. quis ergo casus. vnō etiam post cessionē potest venditor agere nisi in rebus casibus vt s.de noua.l.iij. Item que poterant venditori exceptiones nocēre. & isti noceāt. Itē cessione facta an statim vtilis vtiliat.nō. Jo. non .& sicut comperit vtilis & directa necessit due.si vna duas hns qualitates.alterā iuuāt tractus alterā iure cessionis.alij dicunt statim annihilari vtilem facta cessione directe quācunq; tñ exerceat puto eum scōz Jo.iurare de calūnia. cum sit principalis psona & suū negocium gerat.vt.s.de pecu.l.q stipendia. Aliq intelligūt.intēdat vtilē vel directā. Item huiꝰ cessio videt inutilis.cui & fine cessione deberet vtilis vt hic subiicit.& ff. de pac.here.l.ei qui. & s. de ac.& ob.l.nominibus.l.si a creditore.& j. de le.l.er legato.nisi actiones facto heredis vēdentis sint quesite.q casu cessio necessaria est. vt in trebellianica restitutione. vt. ff.ad trebel.l.si heres pecuniam.

f Vtiles.etiā sine cessiōe.& nota aduersus debitores. idē tamē puto aduersus possessiones singularum rerum illius hereditatis.dummodo nō cōtra venditorē qui vtiq; dñs remansit.vt.j. l.pri.& posset agēdo p ferri emptor.nisi in tribus casibus.vt diri quid aūt si ego a ticio tua me emisti hereditatem.an vterq; nostrum an prior tantum habet vtiles actiones.& dicq; vltimus emptor.Accursius.

Vi tibi traderet qō facere velet si potest.alioquī nihilominus cedere velet earum rerum persecutionem.vt.ff.e.l.ij §.peruenisse.Accursius

h Perseuerauerit.vt et.j.de act.emp.l.si pater.& j.de iure dot.l.qui a nō mino.l.qui tibi.& ff.de ac. emp.quintus. & s.de rei ven.l. quotiens.& l.seruum.

i Et idco bona ratio.vt.ff.de acquir.re.do.l.traditio.sed hoc q̄pit et cum vtilis competebat emptori Kñ.vt.s.l.prori.

k Prestare. nota pro opimone Johan.comes.OJ.vt venditor prestando interesse liberetur.vt.j.de act.emp.l.si traditio.

Postq̄.decursum prius fuit in vsu tantum mobilia pignorari,idō etiā ad immobilia ventum est.tertio ad nomina sicut fit in executione.vt.ff.de re.iu.l. viuo pio.§.i.vbi ergo iuuetur creditorem vt agendo contra nomen exigat & exactū pignoris loco teneat vel compensēt.vt.j.que res pig.ob.pos.l.nomen & ff.de pig.cum conuenit.et ff.de pig.ac.l.si conuenerit.sic & tueatur emptorem nominis in pignore.vt hic.& ff.e.l.emptori nominis.& j.l.prori.i.fi. vt de actione principali dicit.

m Cautiones soleat instrumento.

n Ipsi alias vt ipsi fi.& tunc vel pro etiaz alias velut.& tunc construe alias deficit vtrūq;.& tunc planum est.

Nominis rerum que sunt e accessiones nominis venditi. secus autem si ipsum pignus per se creditor venderet.vt insti. quibus alie licet.§.i.

p Facto tunc directa personali.vel hypotecaria.

q Constituta sunt. vt s.l.prori.

r Persecutio .que directo fuerat creditoris.s.hypo.

nerate est omnium siue in rem siue in personam actionum:& apud omnes veteres iuris cōditores hoc nomen in omnibus pateat:nihil ē qō differentiam in huiusmodi vtilib⁹ actionibus possit introducere

Que res vndi nō possunt:& que vendere vel mercari vetantur.

Imp. Valē.& Theo.fausto comiti sacrarumlargitio.

Clcande atq; distrahende purpure vel in serico vel i lana que blatta vel eriblata atq; hiacynthia dicitur facultatem nullus possit habere priuat⁹ sin autem aliquis supradicti muricis vellus vendiderit fortunarum se suarū et capitis sciat subiturum esse discrimen.

Idem .aa. Thrasobando duci mesopotamie.

Compandi sericia barbaris facultatē omnibus sicut iā preceptum est preter comitem cōmertiorum etiam nuccium bemus auferri.

Imp.Archadius & Honorius ad senatum & populum.

Clia nōnunq; in diuersis litoribus distrahi publice canonis frumēta dicunt vēdētes & ementes sciāt capitali pena se eē subdēdos:& in fraudē publicā cōmertia ptracta damnari.

Imp Ho.& Thr.fausto.p.p.

Efrumentū quod deuotissimo exercitui mittitur in p daz lucrumq; vertatur. hac sanctione decernimus.vt quicunq; hoc fuerint forte mercati:honestiores quidem stilum prescriptionis & omnium bonorum amissionem incurrant.inferiores autez viliores q̄ psone capitali supplicio subiaceant

Certi.conce.vt s.l. nominis. et.l.posth̄.& .l. ex nominis.

t Facultate licet nō videtur sic acquiri vtilis in rem que datur ratiōe vtilis dominij. nisi traditio interuenerit. ideo tamen est vt dicit.

v Omnium largissime accepto vocabulo.quia nomen actionis continet etiam iudicium.ff.de ac.& ob.l.actionis verbo vel strictius.vt .ff.de ac.& ob.l.actionum genera aliaſ strictissime vt in.e.l.de ac.et ob.l. actio in fi.

r Pateat iuris prudentib⁹ dicentib⁹ posse vtilem actionem intendere eum qui emit actionem. Item an hypotecaria sine personali possit cedi.vel alij creditori vel non creditori Kñ.non cum sit accessorium. vnde sine principali non transit. Item sequetur quod si ageret personali cedens quod alius perderet hypothe,cessā.

y Introducere.poterit ergo cedi et personalis et realis et semper vtilis dabitur procuratori in rem suam suo nomine directa nomine cedentis.sed fallit in actione iniuriarum.que nec ante lit.conte.potest cedi cum non sit in bonis.vt.ff.de iniur.l.iniuriarum . nec post facta litigiosa. vt.j de litigi.l.ij.secundum Johā. vel forte potest dici.et q dicitur non est in bonis verum est vt trāseat ad heredem viuentibus nobis tamen cedimus alij. Item pone me possidere codicem meum et vendo tibi act.in rem competentem mihi nomine codicis.nihil quidem agitur si vero viri cōpetunt an valeat & est spes vendita.& quis quando alius ceperit possidere & ita quod mihi competat. Item nota b q̄ verbum legis indefinite prolatum generaliter accipiendum est. vt et.ff.

ve le.i.l.i.§.i.idem in verbo legãtis.vt.ff.ve aur.t.ar.le.l.i.t.l.plautius,t verbo contrahentis.vt.j.que res pig.ob.pos.l.fi.ar.contras.ve transac.l.si certa,t.ff.ve transac.qui cum tutoribus.in pnn. t in fi.t.l.cum aquil.

z ¶ Que res vendi non possunt.ex predictis videbatur oẽs res posse vendi.t quibusli bet quod hic remouet.

Vcande.i.tinigende.fucꝰ emẽ colorest.

b ¶ In serico.id est siue sit purpura ve serico siue ve lana.

c ¶ Muricis.quod.j. vellus appellat.t nota duo cõmoda ve hoc puenire murice.s. veniausto imperiali.vt.s. ve diuer.re.facta affatus. Item purpura vt hic.

d ¶ Discriñ.hec act̃o etiam post mortem cõcedi videtur.vt.ff.ve is quibus vt indig.l.i.

c Omparandi. preceptum in legibus quas non habemus.vt.s.l proxi.

Q Via.j.ve nauicularijs.li.xi. l.penul.

n E frumentuz. proscriptiõis id est deportationis secundũ.p.naz iferiores capite damnantur.vel dic stilum proscriptionis.i.publicationis bonorum.iferiores deportentur. cum t hic sit capitalis pena.vt.ff.ve lo.pos.l. edictio pre.§.rei.et in dubio mitiorem penam intelligimus.vt ff.ve penis.l.interpretatione.t sic etiam intelligi.l.superiores proximam. Item quod dicit inferiores plus puniri est.sic.ffice incen.rui.nau.l.pedius. sed.ar.cõtra.s.ve epis. t cle.l.presbyteri

Que res deportari non debeant.

¶ Imp.Valẽ.t Gra.ad Theodo. magistrum militum.

Ad barbaricum transferendi vini olei t liquaminis[b] nullam quisq̃ habeat facultatẽ ne gustus quidẽ causa aut vsus cõmertiorum[m]

¶ Imp.Marcus Aulo.p.preto.

n Emo alienigenis barbaris cuiuscunq̃ gentis ad hanc vrbem sacratissimam sub legationis specie vel quocunq̃ alio colore venientibus aut in diuersis alijs ciuitatibus vel locis loricas scuta et arcus sagittas et spatas t gladios vel alterius cuiuscunq̃ generis arma audeat venundare. nulla prorsus ijsdem tela nihil penit? ferri vel facti iam vel adhuc infecti ab aliquo distrahatur.perniciosũ nãq̃ romano imperio et proditioni proximum est:barbaros quos indigere conuenit[o] telis eos vt validiores reddantur instruere.si quis autem aliquod armorum genus quarumcunq̃ nationum barbaris alienigenis contra pietatis nostre iniuncta vbicunq̃ vendiderit. bona ei? vniuersa ptinus ad fiscum adjudicari ipsum quoq̃ capitalem penam subire decernimus.

De eunuchis.

¶ Imp.Constan.a.Aurelio duci Mesopotamie.

Si quis post hanc sanctionem in orbe romano eunuchos fecerit capite[r] puniat tali mãcipio necꝰ etiã loco vbi hoc cõmissum fuerit dño sciente t dissimulãte confiscãdo.

Imperator Leo.viuiano.p.p.

r Omane gentis homines siue barbaro siue romão solo eunuchos factos nullaten[s] quolibet modo ad dominium cuiusdam transferri iubemus:pena grauissima statuenda aduersus eos qui hec perpetrare ausi fuerint:tabellione videlicet qui huius emptionis siue cuiuslibet alterius alienationis instrumenta conscripsit:t eo qui octauaz vel aliquid vectigalis causa pro his susceperit eidem pene subijciendo. barbare autez gentis eunuchos extra[v] loca nostro imperio subiecta factos.cunctis negociatoribus vel quibuscunq̃ alijs emendi in commerciis.t vendendi vbi voluerint tribuimus facultatem.

De patribus qui filios distraxerit

¶ Imp.Dio.t Max.aa.Papiniano.

Liberos[x] a parentibus necꝰ venditionis necꝰ donatiõis titulo necꝰ pignoris iur̃ aut quolibz alio modo sub ptextu ignorantie accipientes.in aliũ transferri posse manifesti iuris est.

¶ Imp.Constan..puincialibus

s Si quis propter nimiã paupertatem egestatemq̃ victꝰ causa filium filiamue sãguinolentus[a] vẽdiderit:vẽditione in hoc tantũmõ casu valente emptor obtinendi eius seruitij habeat facultatẽ.liceat aũt ipsi qui vendidit vel qui alienatus est aut cuilibet alij ad ingenuitatẽ eum propriam repetere:mõ si aut precium offerat[c] quod potest[d] valere: aut mancipium p huiusmodi prestet.

De rescindenda[e] venditione.

¶ Imp.Alexan.Maroni.

Si pater tu[us] p vim coactus vomũ vendidit ratũ nõ habebitur[g] qõ nõ bona fide gestũ est.male fidei emẽ emptio irrita ẽ §.et si puerum.que est contra.

Omane.homines.s.seruos.nam postea dicit ad dominum cuiusdam.

r ¶ Grauissima mortis vt.ff.ve penis.l.vltimum secundum.h.

v ¶ Extra loca.appa ret ergo in locis nostri imperij fieri non posse t facit ad hanc.l.j.ve vec.l.er prestatione.

x ¶ De patribus qui filios distrahere unt.et hec tendit ad idem ad quod superiores

l Illeros venditionis.nota nil lo ti.trahi super filio.cum homo liber sit.vt hic t.j.q̃ res pig.ob.pos.l.qui filios t ve pa.po.l.abdicatio t.j.ỗ euic.l.si tibi.t.ff. ve euic.l.si minor.§.pẽ sicut t.ff. que res pig. obli pos.l.fi.

z ¶ Ignorantie scilicet emptoris.

Si quis sanguinolentus.aliastus.alias tos.prima melior.et subaudi.et alias ẽ pater sanguinis.id ẽ sanguine siue capite puniendus secundũ azo. t h.nisi iusta causa fuerit quare vendat.

b ¶ Vendiderit.an pignorari poterit eo dem in casu.rñ.sic cuz liceat qõ maius est.vt ff.ve re.iur.l.non velet sed quidẽ contra. Item an hoc liceat mri.rñ.nisi.s.ve trãsac.l. transactione. Item nunqd pter aliã similẽ cãm necessariã pmittetur. rñ.nõ cum hic nõ inueniã.quare ergo danꝰ p obsidibo.ex aliqua cã.rñ.vsurparum est. Item an efficit seruus quidã q nõ sed seruit vt.j.coia.ve ma.l.i.§.i. sed Jo.dicit eũ seruũ factũ.nec mirũ si dñs eum liberare cogit.qa hoc fit t alias.vt.s.ve epi.au.l.nemini.t insti.ve nor.§.finaute.t j.ve cap.t postli.reuer. l.fi.idem dico de filijs ex filia vendita natis. Item ad hoc j.de lib. ca.l.relinquendum.t.j.ve euic.si tibi. Item ad hoc hec littera ingenuitatem propriam eam repetere.rc.

c ¶ Offerat.t consignet si non vult accipere.vt.j.ve cõmuni scruuo ma.l.i.§.i.ac.

d ¶ Potest valere.si esset seruus.iusta enim precia ex presenti estimatione et non ex preterita emptione constituuntur.vt.ff.ve iure fisci.l.ij.§.diuus.

e ¶ De rescindenda venditione.dixit qualiter contrahatur venditio,nunc qualr distrahat altero contrahentium inuito.

Si pater p vim.s.compulsiuã.nam de alia nec.nõ pot b.t hoc qñ cadit in hoiem constantem.vt.ff.qõ me.cã.metum

s ¶ Non habebit apud iudicem.vt t.s.ve transac.l.inter positas.t.ff.ve ac.presta.l.i.in fi.t.ff.ve re.iu.l.nihil.

h ¶ Irrita ẽ.i.irritãda ẽ.p ac.qõ me.cã.alij distinguit.an metꝰ vet cãm ptractui vl non.vt t in dolo simplici.cum t metꝰ in se habeat dolũ.vt.ff.qõ me.cã.si cũ er.§.eũ q.t sic intelligo q b vedit cãm

ꝛ eodē modo intelligitur.ff.quod metus cā.si mulier.§.si vis. ſz vertus ibi eſt ſpeciale in vte

a Tuo.a te vel ab alio ꝓ te.Accurſius

b Maxime.ideo dicit maxime.qꝛ ꝛ ſi non offerret adhuc poſſem poſſet.neceſſe nō haberet offerre poſtea in litem ſicut ꝛ dixi m° s.de trāſact.l.ſi maior annis.et ad hoc.s.qō metus cā.l.ſi vi.et.s. de reputa.l.i.q dic q abundat maxime ſic ꝛ alꝫs.ar.j.de teſta.manu.l.ſi.§. finautez.ꝛ.j. de fideicō.li.l.cum inter.vel dic tercō vt ad hoc reſpiciat q liez vē ei actō cuius non parato ꝓciū refundere. non tamē eſt irritanda emptō niſi vendē refundat. ſed vende reddito a te precio reſtituat vmus.vt dicūto referri hoc ad caſum quādo vendito ortota eſt per impreſſionē vbi nō reſtituit ꝓciū.vt.s.quod metꝰ cā.l.ſi per impreſſionem.

Ex maioris humanuz eſt. ſecus de rigore iuris.cum licuit cōtrahentib⁹ ſeſe decipere vt.ff.de mino.l.in cāe §.pe. ſed ille rigor mitigat cū eſt immenſa deceptio ſicut ꝛ qñ eſt vltra

d Iudicis. ſz qua ac.quidā officio iudicis per hāc.l.ꝛ.s.er q⁹ bus cau. ma.l.in cēt⁹ bus.ꝛ vſq ad.xxv. annos.quod nō poſſz eē cum infra quadrennium ad plus deberet dari officium iudicꝭ. vt.s.ō ꝛ emp.interim reſtu.l. ſuguacuam.tu dic iure actionis.ſ.ex eo contractu cū in bona fidei cēntib⁹ venīāt ea de quib⁹ non eſt actum nec cogitatuz.vt j.de ac.emp.ꝛ ven.l.q̄. nec ob.qō quaſi petit reſcindi.nam etiam ad

aditus itaq nomine tuo preſes ꝓuincie auctoritatem ſuam iterponet. maxime cum paratuz te ꝓponas id quod precij nomine illatum ē emptori refundere.

C Imp.Dio.ꝛ Max.Lupo

Em maioris precij ſi tu vel pater tuus minoris pcij diſtraxit.humanum eſt vt vel preciū te reſtituente emptorib⁹ fundum venditum reſcipias auctoritate intercedente iudicis. vel ſi emptor elegerit quod deeſt precio iuſto recipies.minus autem precium cē videtur.ſi nec dimidia pars veri precij ſoluta ſit

C Idem.aa.Marciane

E contractu venditōnis ꝛ emptōnis iure perfecto alteri⁹tro inuito nullo recidi remedio bona fides patitur.nec ex reſcripto noſtro quo iure fiſcum noſtꝝ vti ſepe conſtitutum eſt.

C Idem.aa.Eudorio

D reſcindendam venditionem ꝛ iuſte fidei probationem hoc ſolum non ſufficit q magno precio fundū ꝓpatum minoꝛ diſtractum eſſe commemoras.

C Idem.aa.Rufo.

Si dolo aduerſarij receptuz s venditiōem predij te feciſſe preſes ꝓuincie adit⁹ animadverterit:ſciens contrariū eſſe dolum bone fidei que in huiuſmodi maximē ꝛctib⁹ exigit reſcindi venditōnē iubebit^m.q ſi iure perfecta venditō eſt a maiore.xxv.annis itelligere debes conſenſu mutuo perfectam vēditionem reſolui non poſſe

pto ꝛ iam emptore vt res recipiat vel recipiatur.ſz que eſt hec dimidia.dic in emptore recepto ſi res valet.x.emit p.xvi.ſz alij dicant emit p.xvi.qō ñ placet.qꝛ tūc ſi dimidia veri pcij ſz duplum egredit in venditore.ſicut ſi res valet.x.vendidit.p.uū.ꝛ pbātur hec in ſi.h°.l.ꝛ.j.e.ſi voluntate.ꝛ.j.ſi maior fac.ſi.de.l.ꝯ.ꝛ ſic nota q ſumma captio cuitat vt.ff.de ꝛu.et ar.le.l.ſi vltra. ſed qualr ſciam qñ excedit. ñ. non p hoc q duo vel tres velint tantuz dare.quoniam pcia rei ſi cōſtituunt ex affectiōe ſingulop.vt.ff.ad.l.falc. precia.ꝛ.ff.ad.l.acql.l ſi ſeruum meū.dic ergo inſpici venditiōes factas locoꝛ exiſtēntū iuxta illū. Item rei q̄ litatem ꝛ reddituum quantitatē.vt.j.e.l.ſi quos.ꝛ in auct.de ali.ꝛ emphi.§.ſi autē.colt. ij.ꝛ de non ali.§.qꝛ vero leonis.ꝛ.§.ſi duo alicuius.colt.ij.ꝛ.ff.de rebus eo.l.pe.i.ñ. et de le.ij.l.cauſus.§. tin°. et ff.de iuſt.fid.l. ſi intelligitur.§.diui frēf.ꝛ ad l.fal.l.ij.in pmē.et.l. precia.ꝛ hoc in immobilib⁹.in mobilib⁹ vt frumēto eſt precium certum.ſed ar.ō.ff.de condi.fur.l.ſi ſeru°.in fi.i.ñ. ꝛ.ff.ad.l.fal.l.ſi lege.§.i.ꝛ.l.in quantitate.§.magna

C Elegent.eſt ergo in ptāte emptoris. et idē dico ecōtra ēptore recepto eē in ptāte venditoris.ꝛ diſtingue ſer qui.can. ma.l.in cēt⁹ bus

C Idem aa.gratiano.

Non eſt pbabilis cauſa ꝓpt quā reſcindi ꝛſenſu factam venditōnē deſideras. cūis enim duplum offeras pcij emptori tamen inuitus ad reſcindendā venditionem vgeri non debet

C Idem.aa.Mucharolo militi

Atas manere ſemp factas r iure venditōnes veſtra etiaz intereſt.nā ſi oblato pcio reſcindere venditōem facile pmittat: eueniet vt ꝛ ſi quid vos de latroib⁹ veſtris a fiſco nro vel a priuato cōparauerit is eadē lege cōueniamini quam vobis tribui poſtulatis

C Idem.aa.Enodie

Si volūtate tua fundū tuū filius tu⁹ venūdedit dolus et calliditate atq inſidiis emptoris argui dz. vel metus mortꝭ vel cruciatus corpis iminēs detegi ne habeatur rata vēditō.hic eſſi ſolum q paulo minori precio fūdum venūdatum ſignificas ad reſcindendā venditōem ualidum eſt q videlz ſi contractus emptionis atq venditōis cogitaſſes ſubam:et q emptor vilioꝛi ꝓpandi venditor cariori diſtrahendi votum gerētes ad hunc contractum accedāt.vtraq poſt multas contentiones paulati venditore de eo quod petierat detrahente.emptore autem huic qō obtulerat addente ad certum conſenti ant precij.pfecto pſpiceres neq bonam fidem que emptōis atq venditōis cōuentōnem tuet pati. neq vllam ratiōem concedere reſcindi ꝓpter hoc conſenſu finiū ꝓtractum

b Ceu pactiſ fallit in actōe redhibitoria. Item alijs tribus.ſ.legis cōis.ꝛ pacto adiectōis in die ꝛ manus iniectōe.ſed his tribꝰ ſemel. ſic voluit.h.ar.ff.de aqua plu.ar.l.in diem.

C Nec eſt reſcripto.vt.s.de rei vē.l.in ciuile.ꝛ.j.ō emāci.li.l.neuus.ꝛ.s.de ac.ꝛ ob.ſicut

b Fiſci.nota fiſcū vti iure priuati vt ꝛ plene dixim⁹.s.de petit. hre.l.i.

D reſcindēdā.diſtractū.ēt ſi eſter pcij duplicari.hu.qꝛ diligēna poſſeſſoris res meliorat ꝛ negligēcia deteriorat vt.ff.de iuſt.fid.l.ij.§.diui.

Si volo.dāte cauſam ſcrui.alꝫs ñ reſciſſeret ſed adipiendū ageret.vt.ff.de dolo ꝛ eleganter.circa princi. Accurſius

a Aduerſarij.ſec⁹ ſi volo tercij.qꝛ tūc agit actōe de dolo ſ illum tercium ſi alr non poſſit res eſſe ſalua venditori.puta qꝛ emptor nō fuit ſcius voli.qꝛ tūc teneret ex vendito.vel ſi fuerit non eſt ſoluendo.vt.d.l.z elegantes

m Iubebit.ſ.offō ſuo ꝛditōe indebiti.ſ.putās te obligatū mandidiſti.vel ac.de dolo ꝓpoſita ſm quoſdam.tu dic actiōe ex vendito que datur ad reſcindendum re non tradita.vt.ff.de ac.emp.l. ex empto.§.is qui vina.ꝛ de ſſen.emp.ſed celſus.§.ſi annua.et reſcinditur quatenus de facto proceſſit.q tibi decepto datur actio non doloſo cum ipſo iure nullus ſit in eius preiudicium. ſic j.de

predi.mi.l.r si is.vel die er vendito ad recipiendum cū vellet stare contractui.vt no.in.e.l.r eleganter.

n ¶ Non posse.altero inuito.vt.j.quandō liceat ab'emp.dis.l.p fectam in fi.r facit.j.de pæs.lon.tempo.si in fraudem.r.ff.p socio l.iij.

Duo ē tripler, poterat esse cā rē venditor vellet rescindere vēditionem offerendo duplum prec̄ emptori, sc̄z quia receptus fuerat in dimidia iusti p̄ci,sed certe hoc licet facere contrahentibus.ñ tamē vltra. Item qr res nō erat melior facta quam fuerit tempore contractus. Itē qr affectionem habet in ea venditor at precia rerum secundum veritatem non et affectione singulorum vt vtilitate sunt estimāda.vt.ff.ad.l.fal.l.precia.r.l.precedēti.r.ff. ad.l.acquil. si seruum meum.

p ¶ Duplum.vel etiam decuplum

Rata.facta cum assint q̄ adesse oportet r absint que abesse oportet,

r ¶ Interest.loquit quibusdam mlinbus r est ficinsti. ad.l. fal. §.i.

s ¶ Permittatur per rescriptum

t ¶ Conueniamini. qr quod quisq̄ iur.nē vt.ff.quod quisq̄ iur. l.i.in princi.r.j.ō fruc. r lit.cpē.l.fi.r.j.ō coīre.ali.l. portionem.sed si concederetur tale rescriptum.nonne nullum esset cum ex toto absolveret ius ulterius.vt.s.de præc.imper.of.l.quot.ergo nemo vteretur contra impetrantem cum nihil obsit conatus rē.vt.ff. qō q̄sq̄ iur.l.in fi.ad ß dicas q̄ hic ñ dicit q̄ fuerit p̄cessū vl qō cessū valeat.sz dic̄ posito ß q̄ ñ oportet seq̄r ß q̄ ñ oportet.vt dic̄ Aristo.non aūt valet etiam si concedatur.alq̄ dicunt q̄ licet non valeret veleret tamen impetrans vti eodem iure.vt.ff.quod quisq̄ iur.l.iij.in fi.i.mñ.et.§.fi is pro quo r quod in.l.i.dicit loquitur.cū inter non subditos fuerit latum.quod non placet quia in.d.l.iij lene valet licet impetrans non fuerit eo vsus.tertij dicunt q̄ hic petebatur vt fieret generale ius.quarti q̄ petebatur vt concederetur non obstante lege aliqua.vel ex certa scientia quibus casibus valeret.prima verior.

J voluntate.argui velet.i.argute probari.vt.s. de volo. s l.volum.

x ¶ Detegi hec eñ duo inducunt actionem quod me.cā vt.s.de transl.interpositas.et ad hoc.j. de distrac.pig.l.et qui sub imagine.

y ¶ Solū ideo ad hoc q̄ dixi,pbandum te remitto.

z ¶ Tuetur.vt.ff. de pactis.l.i.§.i.

a ¶ Neq̄ vllam cum liceat contrahentibus inter se rē.vt hic.r.ff. de mino.in cāe.§.pe.r.ff.loca.item si precio.§.quemadmodum.r ff.de contrahen.emp.l.res vna.

b ¶ Statim.nudo venditoris verbo.

c ¶ Disceptationem.coram iudice.

¶ Justi precij.de hoc viri s.e.l.ij.

d ¶ De venditiōis.nota.vt.ff.de iur.fis.l.ij.§.dixi frēs

e ¶ Prestita.p legem.s.e.l.ij.

f ¶ Precij ꝓsentiendi.iuito ei ñ soluitur aliud pro alio. vt vel statim vl post precij quātitatis disceptationē nisi minus [illegible] iusti precij quod fuerat tempe ven ditionis datum est electione iā emptori prestita seruanda.

¶ Idem.aa.Comitio.

Precij cā nō pecunia numerata.sed p ea pecoribus insolutum cōsentienti datis cōtractus non ꝓstituitur irritus.

¶ Idem.aa.Seuero.

d Quis emptoris qualitate facti nō quantitate precij estimatur:q̄ si fuerit intercessisse probatum non aduersus eum in quem emptor dominiū transtulit rei vendicatio venditori sed cōtra illum cum quo contraxerat in integrum restitutio competit.

¶ Idem.aa. Magne.

Venditor factum emptoris qō eum tempore contractus latuit post arguendo. nō q̄ eo tempore scierit quo id ageret et consensit:de dolo queri potest igit cum patrem tuum vt maius comprehenderet instrumēto p̄cij q̄z rei q̄ distrahebatur esse ꝓfuerat p̄cessisse,ꝓfitearis.ꝓpter hoc solum ō circumscriptione frustra queriet.sane si placitū precium non ꝓfetur solutum vel in quantitatem debiti per rorem facti compensari cautū fuit: hoc reddi recte postulatur.

f. si cer.pe.l.ij.§.mutui.r.j.de solu.l.eum a quo,sed ℨ. huic legi vē q̄ alias dr in venditione ōlet interuenire pactū.vt isti.de ℨhen.emp. §.itē precij.sed illud quo ad venditionem non ad numerationē vt.ff.de contrahen.emp.inter.§.fine precio.

d Quus.facti.puta q̄ ēptor falsa dixit ō re q̄ vēdit vitupā wē ā.dissimulādo p̄ sentia.nunciādo futura.vt.ff.de ac.emp.l.i, r.l.iul.§.itē si vēditor r.§.p ꝓtrariū.r.§.idez iul.r ad ß.ff. de mino, l p̄tor.§.pterea.s.de volo.l.volū

h ¶ Nō quātitate vt s.e.l.ad rescindēda.sz lz ñ,ꝓsus valeat valz tñ cū aliis r sic.so.ℨ.ff de trāsac.l.cū hi.§.modus.

i ¶ Transtulit siue sit emptor siue sit alius eius voluntate.

l: ¶ Rei vēdicatō.tenuit q̄ ꝓtract r sic fuit dolus incidēs vt.ff.de volo r elegāt.i pn. idē vt si vendit cām.vt.e.l.

l ¶ In integr restitutio.iure actiōis.vt.j.ō ac.ēp.l.i.r plene dirimens.er q̄n cau.ma.l.i cōtractibus.

m ¶ Cōpetit actio ex vēdito vt rescindat.

Venditor factū i.volum.

o ¶ Nōt venditor.q.d.vl scīēti ñ inferet,sed ignorāti.vt hic.r.ff.ō re.iur l. neo vī.r.s.de trāsac. l. cuz donatōis r ß vēditore recepto,idē ē ecōtra i emptore ōcepto.vt sb ñot.nā si pr tuo cū alio q̄d emeret ꝓsenserit.r de pcio maiori caruit q̄s res valeat. j. tñ dimidiā iusti p̄cij lz venditor volū cōmittat tñ emptor ñ pōt ꝓqri. qr sibi fuit consensus r conscientia.r alest volus

p ¶ Conuenerat.i.conueniens erat.

q ¶ Sane.nūc redit ad primū qñ vēditor fuit ōcept.r dic q̄ agitur ad p̄cium non solutū r idem est vt si cautū fuit vt cōpensaret illud p̄cij cū eo qō dicebat a vēditore debitū emptori cū non ē.

r ¶ Debiti.nō subsistēs.ad hoc.j.de ac.emp.l.ij.i pri.r.ff.ō pac.ni si cū te.s.ō rei.ven.l.in ciuile.

n Quo p̄cij.alis vilioris p̄cij.r alias vilioris hcio r sp subaudi q̄s sit dimidia iusti precij.

s ¶ Delet.vt r.j.de pig.l.cū te.r ad ß.s.qō me.causa.l.cum te.

Si maior maiie istud alia rōne nō valeret.vt.ff.de re.e.l.i

t ¶ Denūciauit.no.ñ nocz dēnūciarō ab eo ctrā qñ hz ptātē denūciādi vt hic.r.ff .ō mio.l.tutor.r.j.de hi.vē.pi.ipe. ñ pos.l.ij.sec̄ si interesset.qz dñs erit.vt.s.ō rei.vē si fundū.r.ff. qō A vexebatur.puta tributa fal.tu. auc.l.ij.

e ¶ Solutōe.maxie argu.ff.de neg.ge.si mādato. .r ff. de hēr.vē.l.ij.§.fi.sec̄ in fideiussore.vt.s.man.l.si.p ea.

a ¶ Expiri pōt.vt.r.j.de re.p.l.rebus.r de vona.l.legem.

c ¶ Cōstituit.imo vt q̄ sic.vt.j.ō pac.in emp.l.cū te.so.ß ēat als vēditur tibi ñ.r eodē mō solue.alias ℨ.s.ō od i.cā.da.l.si vt ꝓpōis

Si maior.si.eñ minor.aut nulla erit ipo iure vēditō facta sine decreto aut dare restituto.ℨ.de p̄di. mi.siqdē ni si minima esset exceptio.vt.ff.de in inte.resti.l.scio.

d ¶ Procul. posita.ad hoc ar.ꝓtra.j.de fal.mo.l.i.§.womus.

e ¶ Paulo vilioris.sec̄ si vlt dimidiā erit exceptō.vt.s.e.l.ij.lz ō dā dicāt r iō tūtū hec lex ꝓsumat eū sciēte r sic dōat. Itē loquit hec lex cū ipa re ē ōcept,nā si volo adhēsarij sec̄ erit,qz iste sit in culpa,ille ē i volo q̄ ꝓponerat.vt.ff.ad.l.aq̄. Itē si obstetrix.§.fi.

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

f Vires colendo.
a Debuerat p eodē g̃ dz haberi ac si ip̃e sciuiss: de his. vt.ff. ad l.ac̃ l.l.obijci.ꝛ.ff.ad vell.l.q̃uis.ꝛ.ff.de edil.edic.l.i.§.cã.ꝛ.ff.si cer. pe.l.q̃te.ꝛ p emp.l.qui fundũ.§.Fun⁹.sed ar.ꝓtra.insti.q̃ mã.nõ po.§.pualuisse.ꝛ.s.de lxere.ven.l.q̃ nondum.

Si quos.estimet nõ. fieri estimationē fm reditus rei. vt.ff.de iure fis.l.iij.§.diui.ꝛ i aut. de ali.ꝛ emphi.§.ꝛ lxc añ.coll.ix. Item no. q ad lxc vt res alic⁹ ꝓpē publicũ debitũ vēdat oportet q diu sit in solutõne cessatũ. Item q facta sit subhastatio Item vt vē plus offerēti ꝛ lona fide emēti ꝛ iusto p̃cio. Item auctoritas p̃sidis vt halxes hic.ꝛ.j.si ꝓpter pu. pē. si.l.q̃.ꝛ.s. si aduersus fis.l.editio.ꝛ.j.de fi. instru.ꝛ nũ hastē si.l.q̃. et.j.de iure fis.l.nũ.li.ꝛ. ꝛ.ff.e.l. fundus. Item no.hac.l. q rescindit venditõ et rõe modice iniquitatis.
c Ex gra. cõsequit eñ grates.ꝛ ad lxc.ff. de iniur.si puero.i pa.
d Auctõe.i. venditõne q̃ vtriq̃ auget vtilitatē p̃cij ꝛ alteri rem
s Si qui munera.s. personalia.
f Destituũt.vt decurriones vel fil'es. vt s.de aduo. diuer.iu.l. ij.q̃ occ'te vendũt res suas hic q̃dē ñ licz vt hic ꝛ.j.q̃.lo.ce.pos. ꝓpter.ꝛ.ff.ad munic.l. icola.ꝛ de mune.ꝛ lo. l.si q̃s.ꝛ.j.de decurio.l. si ad magistratum
g Cõsciũ.vt ar.ff.q̃ in frau.cre.l.si ꝺbitor in fraudē sec⁹ si ignorans.vt.ff.p emp.l.q̃ fundũ.§. ꝓcurator. et dat hic p̃cũ fisco

Imp. Valenti. Tlx. ꝛ Archa. ad Magillum vicarium aphrice
Si quos[b] debitorũ mole de pssos necessitas publice rationes astringat ꝓpetas distrahere facultates: qualitas rei ꝛ reditus quãtitas extimetur. ne sub nomine subhastatiõis publice locus fraudibus relinquatur: vt possessionibus viliori precio distractis plus exactor ex gratia[c] q̃ debitor ex precõ consequatur. hi postremo sub empti titulo perpetuo dominij iure potiantur. qui tanto annumerauerint fisco quantum exegerit vtilitas priuatorum. etenim periniquum est vt alienis sub gratiosa auctõne[d] distractis parum accedat publico nomini: cum totum pene debitori

Imp. Ar. ꝛ Ho. Mes.
Si qui imposita[e] munera ciuitatum fuga destituunt[f] vl' ineundos furtim existimãt esse contractus. intelligãt sibi nihil hxc ꝓfutura esse commertia ꝛ precõ emptorem fuge conscium[g] mulctandum esse q̃ dederit

Impa. Arch. Hono. ꝛ Tlxo. Mesto. rerum priuatarũ comiti.
Vestium ꝛ argenti[h] seu mancipiorum coemendorum si quando a priuatis[i] nostris ea contigerit venũdari palatini[k] scĩant sibi copiam denegatam[l] pena in eos[m] amissionis precij exercenda
Qñ[n] liceat ab emptione discedere

etiã si incõtinẽti fiat. vt.ff. de pac.l. ẽptõe. §.i. ſz vide q̃ deberat' tibi ꝓpter exceptõ si velis rẽ tradere ꝺ me p̃ciũ petẽtẽ. qõ vtiq̃ verũ fm quosdã qõ nõ placet' vt ꝛ.j.ꝛ.l.pxi. ices ꝛ dixi.ff. de pac.l. ab emptione. in fi.
t Nõ act⁹. ñ est lona exceptõ. q tũc ñ volũtas nuda. sed actio resoluit. ꝛ dicũt q̃dam q̃ hic actus est sc̃da q̃ dã vẽditio ꝛ dz ẽptor eodē p̃cio vẽdere vẽditori. ar.ff. ꝺ ẽmẽ. ẽp. l. pacta. in fi. ꝛ.ff.e.l.q. qõ ñ placet. q tũc esse nt duo ꝺcrus. ꝛ non dicet sc̃da resolue re primã si due essent vt.ff. de euic. l. si ei. erit g̃ fil'is act⁹ si retardat rẽ. ꝛ ille p̃cium. id ẽ rei traditõ rei et ꝛ traditõ p̃cij. quo facto ipo iure resoluit. liz q̃dã dicant quo ad effectum tantum
v Retro agẽs. i. in ꝺcũ. ducẽs eã. s. ab cẽ ad non esse

Imp. Gordia. Ruphino.
Etquidem integra[o] ab emptione et venditiõe vtriusq̃ partis consensu recedi potest[p] etenim[q] quod consensu contractum est: contrarie volũtatis admiculo dissoluitur. etenim posit[r] traditõnem[s] interpositam: nuda voluntas non[t] resoluit emptionem si non actus[t] quoq̃ priori simil' retro[v] agens venditõi intercesserit.
Imperatores Diocl. et Maxi. felici
Perfectam[x] emptõnem atq̃ venditõnem integra tantum pacto[y] ꝛ consensu posse dissolui constat. ergo si quidẽ arre nomine aurum datum sit: potest hoc solum fm fidem pacti recuperari sin vero partem[z] precij persoluisti ad eaque venditorem oportz ex vẽditione prestare[a] magis actionem[b] q̃ ad precij quantitatem quã te dedisse significas habes
Si[c] ꝓpter publicas pensitatõnes venditio fuerit celebrata
Imper. Anto. Materno
Enditionem[c] ob tributorũ cessationem factam revocari non oportet. nec priore domino precium offerente: nec credito re[d] eius ius hypothece siue pignoris pretendente. potior enim est causa tributorum quibus priore loco omnia lona cessantis obligata sunt
Imperatores Diocl. ꝛ Maximi. Plotio.

Perfectã. q̃tũ ad obligatõis vñ tam de pura q̃ de ꝺditõnali dic ꝛ sic ꝺz pfecta. ff. de pi. ꝛ cõ. rei ven. l. necessario. als aũt ꝺz pfecta traditõe. vt. ff. de act. emp. l. si q̃s rem
x Pacto ꝛ cõsensu i. pactõali cõsensu mutuo interposito. vt neuter alterius ꝺcmat. sic in sti. de ẽmi. §. fi. Idẽ vt ꝛ si de vno tm̃ fit ẽmptio. vt. ff. de accepti. l. fi. et ff. e. l. cũ ẽptor. in pri.
y Recuperari. s. actione ex ẽp. ꝛ ꝺdi. sine cã vel ob cãm vel pfect. vt. ff. de ac. emp. l. ex ẽpto. §. is q̃ vina. ꝛ §. ego. Item hoc ita nisi arra sit data loco p̃cij ꝛ arra. q tũc seruatur id q̃ est vbi nõ est res integra. quia tũc videt fm quosdam q̃s in pecunia dat arra. Item no. hic q arre datõ non facit rẽ non esse integrã cum sit ꝺctus pte se venditõi accedẽs. vt. s. de fi. instru. l. ꝺctus. Item fidẽ pacti dic iõ quia ex quo conuenerunt de dissoluẽdo ꝓtractu ꝛ de arris reddendis ꝓuenisse videntur.
a Partẽ. est em̃ aliꝺ p̃cij. vel ptẽ eius. aliud arrã dari.
b Prestare. que hẽs. ff. de ac. emp. l. ex empto. in prin.
c Electõnẽ ex empto. ꝛ hic vli in ali replicatõne opposita. si ille excepit de pacto. sz pone q pte p̃cij soluta ꝛ re tradita actũ ẽ vt rem dat a ꝺctu. nunq̃d in eo q̃d solutũ ñ est hz ẽptor exceptõz. vide q fic cũ nudũ pactũ pariat exceptõnẽ. vt. ff. de pac. iuxta gẽ. §. sz cũ nulla sed dic ꝺcm ꝛ hẽt rẽ sibi tradita ꝛ p̃cij q̃d esset iniquũ vñ remaner mirabile vt nudũ pactũ ñ pariat exceptõnẽ. ꝛ rõ est. q ꝛ ñ adꝺ interponit sed vt ꝺctus rescindatur
d Si ꝓpter publi. pen. q fit vẽditõ q̃q̃ ꝓpter publica pẽsitatõnẽ ñ soluta. vt hẽres. ꝺ resci. vẽ. l. si q̃s. iõ ꝺ ea dic. s. q̃ rescindat. quod fit si non est solenniter facta. vt. j. e. l. q̃. et dicuntur publice pensitationes annue eractiones tributorum vestiũ vel aurũ vel argenti que certis personis debebantur fisco. sed et ea que ad viarum vel pontium refectionem prestanda sunt a possidentibꝰ. vt j. e. l. fi.
v Enditõem factam. q̃tũ tps sufficiat cessare ñ ẽ lege

erpressum.ꝛ ideo pōt dici scōm.azo.ꝛ Bꝯ.ꝛ h.q̄ biennium debeat trāsire.sicut in colono p̄mati.vt.ff.loca.l.quero.§.inter.ꝛ sic i emphiteota eccl̄iastice rei.vt in autē.de ali.ꝛ emphi.§.si vo q̄s colla.ir.aut locator licet in emphiteosim priuati triennium sit vt.j. de iure emphi.l̄ij.Alij dicunt statim ex quo est cessatum per hanc l.ꝛ ar.j.de vec.ꝛ cō.l.iij ij. Item ꝛ p eis est q̄s dicitur pupillo remitti pēnā post3 cessatiꝫ est.j.xxx.dies.vt.ff.de pub.ꝛ vec.l.imperatores.quasi speciale sit in eo.

f ¶ Non oportet.vt.j. de remis.pig.l.si hypotecas.ꝛ.j.si áti.cre.pi. vendi.l.i.ꝛ de quadri. pres.l.i.q̄.ꝛ.iij.ꝛ de dis. pig.l.si prius.

g ¶ Creditore.nisi potior esset tpe.vt.j.de p̄ uil.m.l.q̄.ꝛ qui po.i pi. ha.l.si fundū.ꝛ.ff.qui po.in pi.ha.l.si pign̄.

h ¶ Obligata sūt.tacite.vt.j.quibus capita.3tra.l.i.ꝛ sunt multa necessaria in hac vēditione vt dirim̄.s.ō rescinden.ven.l.si q̄s.

Si deserta.collationum.q̄a cessabāt offerre ad vias reficiendas

b ¶ Reliqua.dicuntur reliqua non soluꝫ cum aliquid est solutum.sed ꝛ cum nihil. vt.ff.de ver.sig.l.ceterorum.Accursius.

c ¶ Solenniter.facta scilicet sub hastatione.

d ¶ Auctoritate.scz iusto precio ꝛ solenniter facta sit idemq̄ ē si quid istorum deficit arq̄ sūt necessaria vt dirim̄.s.l.pri.

e ¶ Reuocari.cū fructib̄.vt.j.ō fide instru et iure haste fis.l.i.ꝛ.q̄. ꝛ penultima.Accursi⁹

f ¶ Consulatur a domino.

g ¶ Presente.eo scilicet primo emptore. que enim cause cognitionem desiderant presentibus partibus agenda sunt.vt.ff.ō mino.l.in cause.§.causa.ꝛ.l.et causa. §.fi.

Si quis soluuntur.s.fisco.

s i ¶ Sub hasta.id est sub hastatione facta ꝛ auctoritate p̄fidis ꝛ iusto precio Accursius.

h ¶ Minoris.vigintiquinq̄ annis.

l ¶ Inserta libello vel dic venditioni.

m ¶ Personam.id est tutorez.sed pupillo pena commissi remittitur si intra triginta dies vectigal non soluerit.vt.ff.de pub.l.imperatores.sed videtur solum iudicem sufficere.vt.ff.de mino.ait prętor.§.permittitur etiam.que est contra.so.maior solennitas exigitur in alienatione rei minoris q̄s si ei soluatur.vt.ff.ō mino. q̄ si minor.§.fi.

o ¶ Summe rei.id est procuratore cesaris.

o ¶ Prouincie.id est officium alias officij sui.Accur.

p ¶ Proposuerit.id est solui iusserit.et sic auctoritatem prestitit venditioni.

a ¶ Sine censu vel reli.fun.compara.census in futurum.relicꝫ i preteritum dicuntur.

Ex conuentione.fundum inestimatum.

c ¶ Non potest quia sicut matrimonium ita vos ꝛ de vo te pactum personis eorum coherer nec transit ad heredes secundum.y.que ratio non placet.Alij dicunt ideo non valere.

tre tuo cum in dotem fundū daret. vt ipsa tributa agnoscere:actio tibi aduersus eam competere non posset ꝛ si pactum deductum in stipulationem p̄dict.sed ꝛ si fundus estimatus ita vt pars instrumenti significat in dotem datus est.ex vendito actio vt placitis stet nō cōpetit

¶ Imp.Constā.a.ad marcellum.

Ei ānonarie emolumenta

r tractātes cognouim⁹ hāc eē causam marie reliquoꝝ q̄ nōnulli captantes aliquot momentarias necessitates sub hac conditō ne fundos compant vt nec reliqua eoꝝ fisco inferant ꝛ immunes eos possideant:ideoq̄ placuit vt si quē constiterit hmōi habuisse cōtractū atq̄ hac lege possessionem esse mercatum.tam pro solitis censibus fūdi compati q̄ p reliquis vniuersis

b eiusdem possessionis obnoxius teneat.cum necesse sit eum qui comparauit censum rei compare agnoscere nec licere cuidam rem sine censu comparare vel vendere.

In auten. de mandatis principū §. non permittat.

Sed et periculū COM.

se recipe pōt m si examinatō ne aū traditior sē factam emptor minus idoneꝰ inuentꝰ fuerit. tūc em̄ venditor apud gesta p̄siteri cogit:q̄ periculo suo fit trāspositio fiscalium tributorum.

o ¶ Imp.Juli.a.Decle p.p. Ves p his agris q̄s posi

Ei emolumēta. non minuenda.

r

f ¶ Causam corrigē dam.

g ¶ Reliquorum aut3 pars soluta est hac.l. vt nihil soluat.

h ¶ Vniuersis etiam preteriti temporis.vt ff.de pub.l.imperatores.ꝛ.xvi.q.i.c.si quis clericus.

i ¶ Vel vendere.in p̄ iudicium fisci.vt.ff.de pac.l.inter debitorem sed inter se agunt posteq̄ emptor soluit fisco. vt ff.ō pac.l.epistola.§ pactum.non autem p us.vt.s.l.i.

l ¶ Sequitur auten. sed et periculū ꝛc.q̄ est de man.prin.§.non permittat.q̄ addit huic.l.

Sed periculum recipere.scilicz venditor de solutendis tributis.

m ¶ Potest.id est debet vt colligit ī cor.vbi est cogens ꝛ hic vt subāit cogitur ꝛc.sic econtra dicet pro potest .ff.de offi.pcon .et le.l.q̄. in fine.

n ¶ Fiscalium. predioꝝ pro quibus fisco tributa prestantur.

Omnes de hac generalitate letantur prouinciales quasi

o italica predia non solum prouincialia debent tributa p eis vt infra.de re.di.§. per traditionem sed certe in prouincialibus locis tantum intelligitur. sic et cum dico omnis homo diligit filium suum.referetur ad habentes filios.et illud omnis homo videt.quod ipse videt. referetur ad videntes. Item omnis homo timet in mari.subaudi qui ibi sit. Item mulier que preferetur omnibus creditoribus verum est talibus qualis est ipsa.id est hipotecas tacitas non expressas habentibus. Item nec illa instituta prodest eis quia quo ad dominū translationem coequantur italica et prouincialia predia. sicut et alia exequat eadem quo ad vsuca.vt.j.de vsuca.transl.l.i. §.fi.immo illa institura aperte est contra eos.cum tantum pro uincialia ibi appeller tributoria. Item et p̄o hoc q̄ tantum prouincialia prestent.facit.ff.de censi.l.i.nam ille prouincie que ius italicum habent non prestant tributa. ergo patet q̄ nec italica. absit enim vt dicamus principem et dominam prouinciarum italiam esse sub tributo sicut in lamentatione dicitur de hierusalem. Item pro hoc est expressum.s.de.e.l. ꝛ de.l.de his.

p ¶ Publicas pensitatōes.s.solitas solui.ꝛ ß tā preteritas q̄ futuras.vt.ff.ō publ.l.imperatores.Item ß cū a priuato fit vēditō.sec⁹ si a procuratore fisci.qui pequator dicit quia tunc emptor pro prete)

rito tempore non conuenitur. vt. ſ. de cenſi. li. vi. l. ſi.

a Retinere. non ergo valet hec pactio in fiſci iudiciū quo minus poſſeſſor exigat. vt hic. & ff. de pac. l. inter debitorē. & l. ius publicum. ſed vt emptor poſtq̄ ſoluerit agat ꝓra venditorē actione ex empto vel pſcr. bene valet. vt ff. de pac. l. epiſtola. §. pactū. an

teq̄ ſoluit ēptor agere non pōt. vt. s. e. l. i. ſz ſecus i vſuris vbi agit & ante q̄ ſoluat & poſt. vt. s. de pac. l. ex cōuentione. ſed hodie venditor fideiubet quando q̄ p emptore. vt. s. e. aurē. ſed periculū.

b Profeſſio. i. ſcriptura qua p fitef poſſeſſor tantum ſe velle. & p tali agro. vt ager veſtignef & eius quātitas & qualitas. & cōfines. vt. ff. de cenſi. l. forma. predicta quidē ſcriptura non ē adhuc ab emptore facta. ſed ſola ē illa quam facit venditor. cum ipſe cepit illū predium habere.

c Exigat. poſſeſſorem exigitur. vt. s. i. pn. huius. l. & ſ. de allu. l. q̄ & de predi. mi. l. fi. & ff. de impē. in re. vo. fac. l. neq; ſtipēdiū eē eccl'ia vt in vecre. xi. q. i. ca. ſi tributum. & c. ingratū ſed. ar. ꝓra. ff. de leg. i. l. apud. §. hęres. ſed ibi cogitur hęres non poſſidens a legatario nō a fiſco.

d Periculo & cōmodo. rei. q̄ in re vendita & non tradita ſepe ꝓtingit periculum. ideo de hoc dicit.

Poſt pfectā. tribus modis dē perfici. vno quo ad hoc vt non liceat ab ea diſcedi. & ſ mo do etiam conditionalis dicitur perfecta. alio quo ad periculum & ita hic tertio quando res traditur. vt. ff. de ac. emp. l. ſi quis alienam.

f Commodum. aduenientis rei poſt cōtractum vt alluuio. vt. ff. e. id qđ fructꝰ. vt. ſ. t. i. l. fructꝰ & fetꝰ. vt. ſ. t. i. l. pe. Itē actōes. l. aq̄l. & dā. infec. & aqua plu. ar. nomine rei venditę acquiſite. Itē acquiſita ex opera ſerui venditi & ſimilia. vt. ff. de ac. emp. l. iul. §. ſi fructibus. & §. ſi quis ſeruo. & §. vbana. de commodo autem quod erat tempore contractus diſtinguitur vbanum predium a ruſtico. vt ff. de ac. emp. iul. §. ſi conſequentibus vſq; ad. l. veteres. & l. ſi venditor. de in commodo aūt dicas q̄ multa ſunt neceſſaria vt ſeq̄tur emptorem. vt no. ff. e. l. neceſſario. §. i.

g Pertinet. vt hoc. & inſti. e. §. cum autem. ff. e. id quod. & ſ. de iure. l. cum virum. in fi.

h Auctor. i. venditor.

i Parant ſiue de facto. vt quia animal eſt vicioſum. ſiue de iure vt quia alienum vel alīq̄ obligatum. ſecus autem ſi ex conſequenti vt quia libertatem conſecutus eſt propter premium. vt. ſ. pro q̄ bus ca. ſerui pro pre. li. ac per to. ti. vel quia poſtea factus eſt fugitiuus. vt. ſ. de edil. ac. l. ſi apud. & facit. ff. de hęre. vel ac. ven. l. q̄. §. ſi venditor.

k Denunciatum eſt. vt et. s. vbi in rem actio. l. i. niſi actoris ſi ſiqđ denunciatio fuerit impedita. vt. ff. de euic. ſi dictum. §. fi. & niſi in cāu. vt. ff. de euic. hęrennius.

l Emptore. nam ſi abſens vt contumax damnatus eſſet venditorem non grauat. vt. ff. de euic. ſi ideo. idem ſi fuerit preſens ſed iudicis iniuria damnatus eſt. vt. e. ti. q imprudentiam. vt. ſ. de euic. l. emptor fundi.

Vm conuenit. veneant. & ſic fit venditio in quantitate ſiue in genere quod idem eſt.

c

n Tradant. ſpāle alias ante donationem. vt. s. l. priſident publicas penſitatiōes agnoſcant nec pactionibus cōtrarijs adiuuent: ſi venditor aut donator apō ſe collationis ſarcinam pactione illicita voluerit retinere & ſi nec dum tranſlata ſit profeſſio b cenſualis: ſz apud priorem fundi dominum forte permaneat diſſimulantibus ipis vt non poſſidentes pro poſſidentibus exigantur c.

De periculo & cōmodo rei venditę.

Imp. Alexan. a. Appolloni.

Poſt perfectam venditiōē omne commodum & incōmodum f quod rei venditę contingit ad emptorem pertinet g.

Auctor h enī ex his tantum cauſis ſuo ordine tenetur que ex precedenti tempore cauſam euictioni parāt i et ita ſi ei denunciatum k eſt vt cauſe agende adeſſet & non abſente emptore l contra eum pronunciatur eſt.

Idem. aa. Juliano.

Tim conuenit m vt ſingule amphore vini certo precio veneant an tequaz tradantur n imperfecta o etiā tūc venditione periculū vini mutati emptoris q̄ p moraz menſure facte de nō interpoſuit. nō fuit. Cum autem q vniuerſum quod in horreis erat poſitum veniſſe ſine menſura et claues r emptoribus traditas allegas poſt perfectaz venditionem q̄ vino mutato damnum accidit ad emptorem pertinet

Hec omnia locum habent non ſolum ſi vinum ſed etiam ſi oleum vel frumentum vel his ſimilia venierint et ea aut veteriora aut penitus corrupta fuerint.

Idem. a. Daphani.

Polum s auctoris bonefidei emptori t non nocere certi iuris eſt.

Imp. Gordianus Siluro.

Cum u inter emptorem & vēditorem contractu ſine ſcriptis inito de precio cōuenit: moraq̄ venditoris in traditione nō x interceſſit periculo emptoris rē diſtractā eſſe in dubiū non venit.

Imp. Diocle. & Max. Leontio.

Cum ſpeciem y venditā p violentiam ignis aſſumptam dicas ſi venditō nulla odio ſuſpēderat z: amiſſe rei pic'm te a non aſtringit

Idem. a. Cerilo.

Doris b caſus ancille diſtracte eē aī traditōz ſine mora

o Imperfecta ēptum ad periculum. non ēptum ad obligationem. vel imperfecta quia tacita ineſt conditio. ſ. ſi admenſum fuerit vt ff. de ꝓtrahen. emp. q̄ ſepe. §. in his.

p Qui moram. nam ex tunc emptoris eſſet periculum. vt hic. & ff. e. ſi q̄ emptorem in fi.

q Cum autem. nūc dicit quando in ſpecie

r Et claues ad maiorem euidentiam dicit. idem tamen ſi non tradantur cum idem iuris ſit quando in ceteris rebus. vt dicta. l. q̄ ſepe. §. in his ſed claues vnum traditio facit vt vinum traditum videatur. vt. ff. e. ti. l. clauibus. & plene dicas hic de hac materia vt diximus. ff. e. l. i. in prin.

Polum ad eo ſcriptū eſt qui ſciens bonitatem vini non durani tā hoc celauit emptori vt. ff. e. ſi vina que vel pone venditorē i vino vendito letiferos miſcuiſſe ſuccus vl' repu diaſſe hereditarē q̄ ad ſubſtituti eſt relata. ſi poſtea vendat hęres hereditarias rem alicui et conueniat emptor a ſubſtituto nō nocet ēptori mala fides vēditoris cum non habeat rem ex lucrativa cā vt. ff. de excep. rei. apud celſū. §. & auctor. Itē q̄ dic' volū intelligē niſi ſit talis qui rem affingat. vt inſti. de vſuc. §. furtiue. Itē intellige volū in ꝓtrahendo actiuerſus emptorē inter poſitum. Item pōt pont. ff. de peculi. l. in ſumma. §. emptor de ac. emp. l. i. §. i. & l. ſicut equi. & ff. de diuer. pſcr. l. an vicii. & ff. de publ. quicunq̄. §. fi. & ff. que in fraudem creditorum. l. qui autem. §. hoc edictum.

t Emptor. qui nihil dolo fecit in emptione contra venditorē dicit et alio modo bonefidei quia credidit rem eſſe vendentis. vt ff. de ver. ſig. l. bo. fidei.

Vm inter. ſine ſcriptis hoc a cōpoſitoribꝰ eſt additum ex

c l. s. de fi. inſtru. l. contractus.

f Nō venit. vt & s. e. l. i. & ff. e. l. lectos. & l. ſi q̄ emptorē.

Vm ſpeciem. ſ. certam.

Qz Suſpēderat. alioqn pic'm q̄ emptōis ad venditorz deteriorarīs ad emptorē ptinet. vt. ff. e. quod ſi pēdente.

a De venditore. & hoc niſi culpa vel mora vel pactum aliud inducat. vt dicit. s. e. l. i. vel niſi venditoris vicio acciderit. vel ab eo p uideri potuerit. vt. ff. e. l. ſi vendita.

Oris. qui debet certū alicui vt ſtichum. ſi eo nō exiſtēte i

m mora decedat ſtichus caſu ipſo iure liberatur vt hic & ff. de reſcin. ven. l. cum emptor. & de rei ven. l. cum aūt. & s. e. l. i. etiā ſi intereat eo caſu quo nō interiiſſet penes eum qui debebat ſecūdum Jo. & nos. vt ar. ff. de le. i. cum res. §. fi. econtra ſi eſt in mora debitor indiſtincte tenet de caſu q̄ eandem. l. licet quidam cōtra in vtroq; ſed ſi debeat quis hominem in genere & offerat ſtichum ei cui obligatus eſt & ille nolit recipe ſticho poſtea mortuo caſu nō iure ipſo. ſed per exceptionem liberatur. vt. ff. de ſolu. qui. ſ. in principio.

c Et preterito q̄n tenet edil. ac. vt. ſ. de edil. ac. l. iij. niſi erat manifeſtum. vt. ff. de ꝓtrahen. emp. l. ea que.

d Recuſat. vt. ff. de ꝓtrahen emp. ſi in emptione. §. pe.

e De actione emp. & vē. q̄ pax valent venditiōes. niſi actiones darentur. ideo de his dicit.

Duerſus. iudicio. i. actione. ſic. ff. In fino. i cauſe. §. iterdū

g ¶ Consiste.s.ad precium.
h ¶ Competit.vt.s.de rei vē.in ciuile.t de ?hen.emp.l.non dicēdo.sed ?.ff.de tribu.pcuratoris.§.pe.t insti.de re.di.§.venditi. sol. hic fuit fides habita de pcio vel erat solutū.sed ad aliud agebatur cum ad multa agat hac actiōe.alīt intelligūt hāc.l.q emptor cui tradita fuerat reuēdi dit venditori. sed nō ret radidit.vñ psonali agit ?eum.de q dic venditi.i. empti fm eos.sic.ff.de ac. emp. l.veteres

¶ Enditi.id est erv̄dito qđ idez est. vt.ff. de ac.emp.l. iuli.§.ex vendito
k ¶ Aduersario.i.? aduersariū tuum.id est emptorem
l ¶ Deberes.emptorem reuera nō deberes.puta primo illi aliqđ debuisti sz pcurator tuus illi soluerat quā solutionem ecōtra emptor negabat.vñ de tu credēs ei illō cōpensasti qđ dēbat tibi ex vendito.h.et facs.de rescin.ven.l.venditor.
m ¶ Bonefidei ?ctu maxime.nā t in stricti iurz simil̄r adiuuātur saltim voli exceptio ppositā.vt.ff.đ ver. ob.si quis cum aliter sed diat bonefidei qui in eis magis hz locuz iudicis officiū q̄ in alīs.vt instit̄.de ac.§. i bonefidei.t.s.đ inst. age.h.
n ¶ Dolo intercedēte vel exppositō l ?pare.vt t.s.ex q̄bus cau. ma.l.in ?cnb.t.s.cō tra.u.vtrusq.iu.l maiores.t.ff.de iu.to.l.iure suo.§.si.t.ff.de pac.sed cum te
o ¶ Pepigisse.id est pacto remisisse.l.compensando
p ¶ Fructus perceptos.licet in fundo sint
q ¶ Venditōem.olim em̄ tpe venditōnis cohērentes vel postea percepti accidunt.vt.j.e.l.fructus.t.ff.e.ex empto.
r ¶ Inuasisse.i.rapuisse.pbat instit.vi.bo.rap.§.q non soluz.sic t ponit.s.de rei ven.l.bonum
s ¶ Eodem iudicio.sed cum hi fructus venditōnem non attingant.vt.ff.e.fundi.§.si rupta.quō venūt in ac.ista ex vendito.rñ. imo multa veniunt de quib ñ est actum nec cogitatum.vt.ff.đ ?hen.emp.quot.t.l.se.t de edi.edi.l.t.§.causa.de dolo.l.t elegant §.non solum.alī dicunt q aperte hoc erat actum ne venirent fructus.alī dicunt eodem iudicio sed alia actōne.i.rei ven. fm.P. alī vtili vi bo.raptorum

¶ Arrali.annulum vēdi p arris venditor a possessione ceci
e dit non potest vendicare sed ?dicere rōne possessionis p trinicanaz.sed nec qui vēdit vendicat quasi ex ?ctu illo vt pacto.sed quia als erat dñs t hoc si annuli dñium non transtuli Alī dicunt si vēdi arram non sum ideo dñs rei empte sed personaliter ex empto agam.t hoc innuit verbum preparatur.nam nō dicit nascitur. Vel dic tercio in bonatōne arre conuenit vt mihi reddatur precio soluto.personal̄r q̄dem agam p̄s.ver.non in rez ex pacto.hz quia als eram dñs possum vendicare.vel si nil ?uenit per ?di.fine cā vel ex empto.vt.ff.e.ex empto.§.is qui.vel fm.P. loquit de tacito pacto quod sp intell̄r sup arris. Et emptor penitens perdat.venditor duplū reddat.ex quo pacto tacito psonal̄ nascit obligatō t actō.vt.s.de fi.instru.l.?ctus.sed ob.si vēdi arraz hoc pacto vt si peniteam fit tua.nōne venditor dñs factus ex pacto vēdicat si a possessiōe cadat.sed certe ñ ex pacto sed ex traditione t possessione t dñio.nā solum pactum hoc non operatur

¶ Traditio iusta.i.fm quod conuenit.
x ¶ Procacia.i.?tumacia.hz em̄ venditor rem nec tradidit.t sic cum damner ad interesse est ar.?.83.vt t.s.đ hi re.ven.l.qui tibi.t no.ff.e.l.i. Item de quo interesse hic dicat ibidē dixi in nota.glo.que incipit pec nota triplet t c.illud no.etiā hic q emptori obiect̄ ceptō nisi pcium soluat.vt.ff.e.l.iul.§. offerri.t econtra ēptor obiect venditori nisi rem tradat.vt.ff.e. q pendētem.qđ ergo si vterq̄ de alio timeat dixit.P.sequestrādā vtrāq̄ vt ar.ff.de sol. l.si soluturus.sed ibi vtroq̄ ?sentium volente vel ibi iudice intelente facta fuit sequestratio.est em̄ regula iuris phibita.vt.s.de phibi. sequestrat.l.i. dicam ergo q prius agens offerat vt mō dixi.t ar.ff.đ edi.edi. ediles.etiam.§.si. t.j e.si pater tuus.i fine.
y ¶ Taxatōem per se vel p emptoris sacramentum

¶ Traditio rei vēdite iuxta emptōis ?ctū pcacia vēditoris ñ fiat: quāti interesse compleri emptōem fuerit arbitrat pedes puncte tantum ?demnationis taxatōnem reducere curabit

¶ Idem.aa.Decune.

Drabit pses puicie ?pellere emptorē qui nact possessionem fruct pcepit:ptē p ctī quam penes se hz cum vsuris restituere.quas et pceptor fructuum ratō t minoris etatis fauor licz nulla moza intercesserit generauit.

¶ Idem.aa.Meratio.

¶ Enditi actō si nō ab initio aliud cōuenit:nō facile ad rescindendam perfectā vēditionē sz ad pciū exigēdū competit.

¶ Idem.aa.Diodoro

¶ Suos distraxisti ac pciū de peculio ex qō ad te pertinebat nesciens vñ solueret acceptisti:?sequēs est integra te habere actōem pct:cū ?pti vēditor nūmi soluti ñ pstāt ēptori libatōnem

¶ Idem.aa.Eusebio

¶ Si pater tuus vnū dedit portionem suā: nec induxit in

Drabit.ffti tuere hoc q̄m vt ipse ēptor
c pcepit.secus si vendi tor pcepit t eos emptor ?sequit.vt.ar.ff.de pig.ac.si pignore.§.fi đo.fm ot.t quosdā alios qō non placet.sed fic esse vt si agat ēptor ad fructus.t venditor aget ad vsuras als ñ.cum culpa sua sibi obstet.qm̄ rem ñ tradidit.nam dicet emptor vt culpent alī.t.c. vt.ff.de iu.to.cum in fundo.§.quod si acciderit.t p hoc est qđ dixi mus.ff.e.l.iul.§.ex vendito
a ¶ Catō.q̄ adeo iusta est.vt cū quasi interesse vsure petant etiā iure canonū obtineat quod hic dicit.fm Azonem.
b ¶ Nulla.vt.e.in q.cau.in inte.rest.si est ne.l.in minorē.sed ?.j de pac.inter emp.t ven.l.initio.sed expone vt ibi

¶ Enditi.aliud.nā qñq̄ aliud ?uenit p qđ agit hac actōne etiam ad destruēdam emptōem.vt in pacto legis ?missorie t adiectōis in diē t in filiis.vt.ff.de le.cō.l.si fundus.t j.de pac.inter ēp.t ven.l.q̄.t.l.cū te.t.ff.e.ex empto.§.is q vina. et de ?hen.emp.sed celsus.§.si fundus
d ¶ Facile.nā qñq̄ dat ētad destruēdam.t etiam si nihil fuit actum.vt.s.de rescin.ven.l.q̄.t.ff.e.l.ex empto.§.si đs ?ginē.t ar.s. quod me.cā si vi.t.ff.e.l.si ?res.sed ex illis duobus vltimis nō agitur ex vendito.

¶ Si suos nesciēs.alioqn bonare vidor emptori.t ei solutuz videt.vt.ff.de posit.l.i.§.t eleganter
f ¶ Nō pstāt.vt.s.si fuus extero.l.i.t.ff.mā.si.pcuratorē.§.si liber homo.in fi.§.t.l.si mādauero.§.si mādaueris.t.l.cū fuus extero. t de ac.emp.l.ex empto.§.emptor.?.ff.de manu.l.q̄.§.pinde. so.licet hēat locum constō.vt fuus ad libertatē puenīat solutō peculiaribus nummis.nihilominus tñ emptor remanet obligatus. vt dicta.l.manicum seruus.

¶ Si pater.vacuā demōstratiue si causatiue dic.sufficit em̄ ad dñiū trāslatōnē et si vacuā induci fm nos.vt.ff.de fun. bo.l.si fundū.t no.s.de pba.cū res.t dor vacua.vt.ff.e.l.q̄.

a ¶ Certum est. vt ff. de here ven. l. q̃ tibi. ff. de his q̃ a ñ dño. l. q̃ tibi. Accursius

b ¶ Potuit. vt. s. de rei ven. l. solennib. ff. de acq̃. re. vel. l. aĩ pe. ff. de vsuca. si functiones

c ¶ Loco. i. quocũq; gradu. sunt em̃ multi gradus hereditatis. vt infti. de vul. substi. i pr̃.

d ¶ Restitui. i. dari vel solui vel interim tenebis rẽ loco pignoris. vt. ff. e. l. iul. §. offerri. ro hoc dixi. s. e. l. si traditio.

s Imior. capitatõ. i. tributuz siue redditus.

f ¶ Prec̃ daret. i. ne differet. sz certe imo nõ videt teneri qñ ignorauit. vt. ff. e. si sterilis §. i. que est ẽ. so. hic scire potuit venditor. ibi non. qz hereditariũ fuit. ar. ff. de re. iur. q̃ i alterius. vel dic qõ esse tenus fm. p. qõ hic asseuerauit. ar. ff. e. l. iul. §. i. vel ñ refert fuerit sciens vel ignarus ẽptõ ad hoc vt agat ẽpto minoris emptor emissi. vt hic. ff. de edil. edic. l. quoniã. sz ẽptõ ad actionẽ ex empto q̃ pro toto interesse datur. et. qz sciẽs tenet in totum sed non ignarus vt. ff. de edil. ac. l. i. ff. de ẽpt. emp. l. labeo. que sũt ẽ. ff. de hac materia vtrim. ff. e. l. vel §. i. iu. no. in glo. Imo videt. ff. c. Item nota dam̃ iter ac. ẽpto minoris ciuilẽ ẽ qua hic dicit. ff. ptoriã que datur ẽpti minoris est. vt ff. de edil. edic. q̃ finolit. §. si plures

g ¶ Coguisset. s. emptor.

h ¶ Nullam. s. noie eius grauamis. qz volus. ff. vt. s. de trãsac. l. cũ tonatõnis. ff. de ac. emp. l. i. §. i. ff. de iure do. si a mfe. ff. de euic. l. si fundum

Quum vẽditorẽ. interest ẽt si nũc sit paratus tradere. qz duo debuit tradere. ff. nũc tradere. sic. ff. de arbi. celsus. ff. inspicitur in hoc interesse. qz carior erat. tũc ñ in hoc q̃ nõ habuit familia q̃ d mãducaret. vt. ff. e. si steril. §. cũ p vẽditorẽ

s Ancillam ñ potuit. vt. i. de his q̃ a ñ dño manu. l. si tradita

i ¶ Non philet. vt. ff. de his qui a ñ do. mãu. l. q̃. ff. iñ. ff. hoc cum emit priuatus. secus si ecclesia vtde sacrosan. ec. l. fi. sed ff. heres seruum sub conditõne legatum non potest manumittere. vt. ff. qui ff. a quib. l. generali. ff. ne alienare. vt. i. cõmu. de le. l. fi. §. sed qz. et de le. q̃. l. Fuo legato. §. i. Accursius

m ¶ Competẽte. vt. s. de here. ven. l. q̃ tibi. ff. facit. ff. de manu. l. euz qui.

Sicut certum. i. in specie

o ¶ Pertinet. nã fm naturam est. ff. vt. ff. de reg. iur. fm naturam. ff. dic certum. i. in specie. Item dic fm io. et placuit vinum vendi in specie post degustatõem emptoris est periculum. cum vero in quantitate post degustatõnem ff. mensuratõz habitam nisi vinum veneat in aduersionem. vt. ff. de pĩc. ff. cõ. rei ven. l. si qs vina. ff. de ẽptra hen. emp. l. quod sepe. §. in his. aĩ mẽsuratõem inter ff. degustatõnem periculum est venditoris. omne inq̃m periculum siue acoris siue mucoris siue effusionis nisi emptor in se periculum susceperit vt dixi vel nisi fuit in mora degustãdi sed licet ff. tunc. s. ante mensuratõnem ff. degustatõem sit periculum venditoris. transfertur tamen in emptorem vt dixi offerẽdo ff. denunciando ei vt degustet ff. metiatur periculum actoris ff. mucoris. non effusionis. sed omne periculum est emptoris post degustatõnem ff. mensuratõnem. sed non post degustatõem tantũ. nisi periculum deterioratõnis tantum. sed ante degustatõnem omne periculum est venditoris. ff. sic non est hic eadem ratio contrarium vt post degustati onem omne periculum sit emptoris. sic. ff. de ne gest. l. si quis aliena negocia gerens indebituz rc. ff. hoc fm omnes excepto Azone q̃ aliter dixit vt diximus. s. ti. ff. q̃.

p ¶ Vtq̃. i. sicut

q ¶ Qualitatẽ. i. bonitatẽ vt campanie. et no. q̃ hoc fuit in genere quod perire nõ potest. vt. ff. ad. l. fal. in ratõe §. incerte.

r ¶ Quantitatẽ. sc. vel la vinea vel hoc vasefim̃ otenni vel cõis sed etiam singulariter petitur interesse vt. ff. e. l. i.

Idem. aa. Bucarpie

s Ancillam tibi ex causa vẽditõis traditã vẽditor manumisit libertatem aliene facte pstare nõ potuit. Quod si post venditõem ante traditiõem manumisit: pleno iure dominus cõstitutus ciuem romanam facere non prohibetur tibi personali propter ruptam fidem contra venditorẽ actõne competente

Idem. aa. Crispino

Sicut periculum vini mutati quod certum fuerat comparatum ad emptorem itamodum auctii precij pertiet. vtq̃ hoc verum est sic certe qualitatẽ ac mensure distracto vino fidem placitis seruandam esse conuenit. quo non restituto non precij quantitatis sed quanti interest empti competit actio

Idem. aa. Alex.

f Fructus post perfectuz iure contractum emptoris spectare psonã quenit ad quem ff. functõis grauamẽ pertiet. ¶ Clẽditor quoq̃ pcinm tm̃ ac si mora intercessisse petetur vsuras officium iudicis exigere potest.

Idem. aa. rufoni.

Optor seruorum recte de his tradẽdis: ff. ẽ eor fugitiẽq̃ sanitate erroneq̃ nõ esse: aut nota solutos repromitti si

f Fructus. q̃ fectum. ad qõ pti sũt necessaria. vt. s. t. i. l. i.

r ¶ Cõuenit. vt. ff. e. iul. §. si fruct. nisi venditor excepit. vt. ff de ẽpt. emp. l. q̃ fundus. §. fundi

v ¶ Grauamẽ. vt ff. s. fine censu. vel reliq̃s. l. q̃. ff. iñ. Acc.

r ¶ Mora vel quasi mora. vt. s. e. curabit cum habeat fructus. vel pactio vt. i. de pac. inter emp. ff. ven. compositis le. in initio. sed cũ possit venditor precium petere ergo habere videtur. vt. ff. de re. iu. qui actõnem. sed rñ. hoc non potest dicere emptor cum habeat vel petat fructus vt diximus. s. e. curabit

y ¶ Potest. vt ff. de peri. ff. com. l. fi. ff. de vsuf. l. mora. §. bonefidei

Optor tradendis. sed quomodo cauetur de tradẽdo cũ statim veleant tradi. rñ. forte post certũ tps tradi dẽbãt. vt. ff. de iudi. l. in omnibus

a ¶ Fuga. quod absit

b ¶ Sanitate. quod absit. ff. sic ẽ corporali ff. animi vicio cauetur vt. ff. e. ex empto. §. etiam. ff. §. animalium. sed heres non cauet ẽ vicio corporis pro seruo legato. vt. ff. de le. i. l. si a substituto. §. heres.

c ¶ Errones. qui sint fugitiui. ff. errones habes. ff. de edil. edi. l. q̃s fit fugitiuus. in pr̃in. ff. §. erronem

d ¶ Solutos. i. quod eorum nomine dominus noraliter non teneatur. vel qz stunq̃ promisert velicrũ. vel qz est sat factũ. vt. ff. ẽ edic. edic. l. quis sit fugi. Sed aiunt ediles. sz si domino fecerit furtũ nõ tenetur nisi direrit vel promiserit. vt. ff. de edil. edic. l. si furtum. e. l. q̃ si nolit §. i.

v Tramodum. i. quantitatem

f ¶ Potest. vt ff. s. e. l. fructus. sed facta mora venit ire se

Post perfectam. ad quod plura sunt necessaria. vt. ff. e. i. l. i. diximus.

h ¶ Notissimũ. vt ff. e. iul. §. preterea

Expulsos. negatis hodie ꝛ si haberet amitteret. vt. j. vñ v
sigui s in tantam. Accursius.

i Probatis. nam iniuria que fit emptori nō nocet ven
ditori. vt. ff. de euic. si p imprudentiam. circa prin.

l2 Instar nō ideo quin possit vel interdicto. vñ vi agi vel actio
ne in factum vt subij
cit. sed ideo quia subla
ta est antiqua solen
nitas. vt insti. de inter.
§. fi. potest etiam p cō
stitutionem si quis in
tantam. C. vnde vi. ex
periri. sed ꝛ rei vendi
catiōe. ei in hac si fuc
cubuerit aget de euic.
vt. ff. de euic. l. euicta. §
duple.

l Si quis alteri. vl
regularia venditiōis
supra posuit nunc po
nit specialia.

Pecunia. pa
tris. s. tui

n Compa
rata sunt ab eius vxo
re suo nomine.

o Constitutam. vt
j. e. l. pe. ꝛ. j. de vo. inter
vi. ꝛ vt. l. ꝛ si de tua. et
s. de rei ven. si ex ea. et
s. de pba. l. ad pbatōz
ꝛ. s. cōia vtriusq; iudi.
l. si patru⁹. etiam si so
cius sit omnium bo
norum. vt. ff. de admi.
tuto. l. rituz. §. altero.
ꝛ. ff. pro so. l. si quis so
cietatem. sed hoc fallit
i casibus quattuor. s.
si rei vn. l. si vt propo
nis. alius. j. arbit. tu. l.
curatoz. et. ff. quando
ex facto. tu. l. q̄. ꝛ idem
i prelato videtur qui
emit er pecunia eccle
sie. Item idez si vir ex
pecunia vxoris tali emerit
res aliquas voluntā
te vxoris. vt. ff. de iur.
dot. l. ita. ꝛ. l. cum vir. §.
res. hoc tñ cōcursu vo
luntatis vtriusq; vide
tur dominium transi
re in vxorem. Item ꝛ
si vxor donauerit ma
rito pecuniam ꝛ ille ex
ea rem emerit. nec sol
uendo est. nam mulie
ri datur vtilis in rem
actio. vt. ff. de dona. in
ter vi. ꝛ vx. l. vxor ma
rito.

p Propter numera
tionē. a patre tuo fa
ctam.

q Ciuiliter si negotia gessit. nego. g. e. vel mandati alias si vona uit iure condit. siue cā vel er non iusta causa. h. vel rei vendi. si est. ꝛ erat hic filius hęres patris. sed mater viuebat ꝛ fuit reuocata donatio per virum ꝛ alias ne morte confirmetur.

Si emācipatis. alias secus vt. ꝛ. s. de inof. do. l. q̄. ꝛ de pba. siue possidens. ꝛ. j. de dona. siue

s Voluntate quod sufficit. vt ꝛ. j. de acqui. pos. l. minus. ꝛ. s. de contrahen. emp. l. non idcirco.

Ancipia. ꝛ ui. s. nomine.

m Empta a matre scilicet nomine vestro.

v Contineatur. hoc eñ non pbat sua. vt. s. de pba. ad probationem.

Quamuis. inscripseris. i. inscribi fecer eris. sic. ff. de his qui no. infa. l. furti. §. mandati. vel dic proprie. tu tamen eme bas secundum vtrāq; expositionem ꝛ sic aliud agebatur ꝛ aliud simulabatur. vt. s. plus valere qđ agitur. l. si quis. ꝛ. j. l. pri ma ꝛ. l. multum accur.

et Gratianus. Cirillo.

Quamuis instrumento emptionis socrus nomē inscripseris: tamen si possessionē tenens domin⁹ effectus es: ob eam rem frustra calumniam mulier; q̄ tuis ipsa protractus tabulas habebat reformidas.

Impp. Diocle. ꝛ Max. Clero.

Cum a pecunia tua te cō
c parante possessionem quon
dam vxoris tue nomen tan
tummodo accommodasse b dicas: ea demq; occasione custodie sue c com missorum instrumentorum contra bonam fidem proprietatem eiusdē fundi vsurpasse dicas: rector proui cie pro sua exercitatione cognitam habens d donationem a nō dña vxore tua in filiam suam e collatam nul lum preiudicium domino tuo attu lisse: docenti f tibi veritatem precibus assistere et restituere eandē possessionem habita etiam fructuum taxationes g curabit.

Idem. aa. Dionisio.

Cūm h interest vtrū ne vxor tua compante pecuniam nūerasti i: eiq; possessio tradita ē: an protractu emptōis a te noie tuo habito k nomē post instrumentis inscribi feceris. nam l siquidem vxor tua nomine suo emit eiq; res tradite sunt: nec in te quicq; de his processit: nō nisi m de precio ad uersus eam inquantum tu pauperior ꝛ illa locupletior est facta habes actionem. Qđ si n emisti quidez tu ꝛ tibi tradita ē possessio. tñ autē nomen instrumento vxoris quondam tue scriptum est. res gesta o potior q̄ scriptura p habetur. Si vero ab initio negocium vxoris gerens comparasti q nomine ipsi⁹ em pti actionem: nec illi nec tibi quesisti. dum tibi non vis. nec illi potes o quare in dominij questione ille potior habetur cui possessio a domino tradita est.

v Instrumēto. cui stat prima facie. vt. s. de proba. cum precibus

z Tenēs. s. tu.

c Dm pecunia ad remouendum vt de pecunia tenearis. vel q̄ ita forte euenerat.

b Accomodasse. forte causa honoris. vel alia simili ratiōe q̄ redditur. ff. de auc. tu. l. pupillus. §. sane. ꝛ. §. sed ꝛ si. ꝛ. j. de cōmer. ꝛ merca. l. nobiliores.

c Sue datum casus

d Habens hoc q̄ sequitur vir donationē

e Suam er alio viro editam.

f Docenti qđ oporteret te facere cū satis sit p ea in instrumēto cōtineri eaz emisse. vt b ꝛ. s. de pba. l. cum pecu. ꝛ. s. plus valere qđ agit. l. acta. ꝛ. j. de. o. inter vir. ꝛ vx. si filiq. ꝛ de protrahen. ꝛ cō. sti. l. si eū

g Taxatione. i. estimatione tarata.

Multū tres casus pōit.

i Nūerasti sez ipi mulieri vt emeret volēs ei donare in solidū teneat. vt. ff. de. o. inter vi. ꝛ vx. l. q̄ aūt. §. si vxor. ꝛ. l. si cū mulier. ꝛ. j. de. o. inter vi. ꝛ vxo. ꝛ si de tua.

l2 Habito ꝛ te pecuniā numerante.

l Nā redit ad pmū

m Nisi de pecio. ū g re pe res. vt ꝛ dix im⁹. s. e. ꝛ. l. q̄uis. ꝛ. s. de rei vē. si ex pecunia.

n Si emisti ēdit ad secundum.

o Vesta. i. veritas.

p Scriptura sz ī ter rim stat scripte. vt. s. de pba. cū pecu. ꝛ. j. de ꝺ hęn. sti. optimā. ifi. ꝺti nebatur enim i instrumento virū ꝛ vxorem emisse. vel vxorē tm cū in veritate tu tm emeras. ꝛ ad hoc. s. e. hęres. ꝛ. pr. ꝛ plus valet qđ agit. l. acta. ꝛ. j. de ꝺtra. sti. si cū tua. si aūt de viro tm ꝺtineret. sz nomē vxoris tm esset positū. vt qz dirisset. vir vēdis mihi. ꝛ verte vxori emēti me cū noie. sed nō re vxor. Ꝺ. tūc satis ptz simulatio. ꝛ hoc sēdo modo intelligunt quidā hoc responsum.

q Compasti. sine mandato. vel etiam cū mandato. si tñ procurator. nō nūcij recepat officiū. ꝛ ipa nūcij ꝛ nō procuratoris ꝺcepat verba in emptōe. s. sic vendis illi

r Ipsius p hoc verba vendis vxori mee.

s Nōt. no. q̄ possū nolo qđ volo ñ possū. sic ꝛ. j. ꝺ. vo. l. sine emācipatis. j. ꝺ iur. vo. si genero. itē no. q̄ z ois nūcius sit procurator large

sed ñ ꝺuertitur. vt. ff. ꝛe ꝓcu. l. i. §. i. hic tñ stricte accipiť nuncius. ꝛ est velut pica ꝛ organum dñi. ꝛ in ꝑsonā dñi ꝺr ꝓcipe ℞ba ℭctus. ꝛ tño queri ꝺr ꝑ seipm ñ ꝑ alium. ꝛ ꝓcipit ℞ba. sic vendis illi. vt ff. ꝛe ꝓsti. ꝑ. l. q aūt. §. fi. ꝛ. l. se. ꝛ ꝛe ℑhen. emp. l. i. §. fi. si át dicat nuncius. vendis mihi. sic ꝛ in sua ꝑsona ꝓcipiet ℞ba valz vt sibi q̄rat.

sed dño teneť mãdati ℑm. h. quasi male fecerit mãdatũ. arg. ꝺ. l. ꝛe ꝓcu. l. i. §. i. si autē ē ꝓcurator tũc ℞ba cõtractus ꝺr ꝓcipe i sua ꝑsona ꝛ sibi q̄nt. vt. j. l. ꝑri. in fi. sed dño cedere teneť. vt. ff. ꝛe acquiť. pos. l. possessio q̄z §. ꝛ si possessio. si autez in ꝑsonā dñi ñ valz sibi qđ non vult. nec tñ no q: ñ ꝑt alteri ei stipulari. tē. vt ꝛe ver. ob. l. stipulatõ. §. alťi. ꝛ sic hic loquiť ꝛ. ff. ꝛe ℑhen. emp. fundus. et ꝛe ℘sti. ꝑ. si filio. §. i. sz ℭℑ. dirit alteri ꝑ alterum q̄ri vtile actionem vt ar ff. ꝛe acti. emp. l. iulia. §. si ꝓcurator. et q hic dicit intelligeñ q̄ri dño. s. directā. qđ non placet ꝛ in. ꝺ. l. iulia. ideo est. q: ꝺabať in dñm vtilis institoria. vnde inquũ erat nisi et sibi daret eť eiusdem ꝑsona actõ. regulariter ergo ñ q̄riť actõ ꝑ alterum nisi in casibꝫ quos no. insti. de inutil. stip. §. et qui. sz dominium ꝛ possessio sic vt. s. per quas per. l. ℘spāle tñ est in quibusdam vt in cuiuscunq ꝑsonā ꝓcipiat vera q̄ rať dño. vt in tutore ꝛ curatore ꝛ actore vt ff. ꝛe ℘sti. ꝑ. l. eum q̄. §. fi. idem in ſuo. ꝛ ēt in filio q̄tũ ad ꝑfecticiã vt insti. ꝛe sti. ser. §. fine

a ¶ Tradita est. vt ab eo q̄ hz ius vendendi. vt. s. ꝛe rei ven. l. quotiens. sed qualr in dño erit potior cum ℭctus in nulliuſ ꝑsona teneat vt hic ꝛ nuda traditõ ñ trãsferat dñiũ. vt. ff. ꝛe acq̄rē. re. ꝺ. l. nunq̄ tñ. dic dñq̄. i. possessionis. fic. ff. ꝛe ℞. si g. l. interdum. tu dic q̄ er inutili ℭctu trãsit dñium. vt. ff. ꝛe volo. §. elegãter. in princ. ꝛ diri. s. ꝛe fi. instru. l. ℭctus. sed qño obligatõ ñ ℑhiť. sed possessio et dñium trãsferť ex inutili ℭctu. tñ obligatio iurz est vñ et legittimo tm̃ ꝓtractu obligatõ nascať. possessio ℞ facti est ꝛ ideo sine obligatõe q̄riť. ar. ff. er q. cau. ma. l. venq̄.

Q Vm rupisse. quia non vult tradere

c ¶ Contrahentiby. ablatiui casus

d ¶ Mãdaueris. i. mãdabis puta, ꝓcuratorem.

e ¶ Habueť. r. suo noie. alias ñ valet. vt. s. l. ꝑr.

f ¶ Vel quiby. ꝑtem̃ eos cogere acť. mã. vt cedant cui vis vt hic ꝛ. ff. ꝛe vsuca. pignori. ꝛ. ff. ꝛe acq̄. pos. l. pos. §. q si possessio. ff. man. l. idemq̄. §. si cui mandauero. Item no. hic q̄ er alterius ℭctu alteri non q̄riť actio hz ℭℑ. dixerit hoc ver ꝛe directa. vt diximus. s. e. l. prima

q Di aliena. q̄riť. s. e. l. i. diximꝰ. ꝛ facť. j. ꝛe distra. pi. si mauritius. ꝛ. j. ꝛe pig. l. q̄uis. ꝛ. ff. ꝑ so. l. si quis.

h ¶ Vereby. i. ꝓcuniã

i ¶ Cõuenĕdo. ꝑ socio vel ℘ditõe sine cã vel alia generali conditõne.

k ¶ Consultius. ꝑ suo ꝓfituõ ponitur

l ¶ Nõ ꝓpent. misi fit socꝰ oim̃ vnoꝝ. vt. s. cõia vtriusq̄ iuũ. l. si patronus. ℑm. h. qđ ñ placet imo ad cõicandũ agiť vt ibi

Q Vhil altero. i. ꝓcuratore. q̄ sciēs ꝛ gr̃ãm dño q̄rit. vt. ff. ꝺ acq̄. re. ꝺ. si ꝓcurator. siue q̄ amb̃o hoc gestiãt siue vĕditor tm̃ mihi acq̄ritur vt hic ꝛ. ff. ꝛe volo. l. quemadmodum. Item si solꝰ ꝓcurator hoc gestiat. vt. ff. ꝛe acq̄. pos. l. i. §. hoc q̄ ꝛe fuis. secꝰ in negotiis. q̄ ñ acq̄rit. vt. s. ꝛe ne. ge. l. si ego.

n ¶ In alium. cuiꝰ a nomine empta est.

o ¶ Vel vtriusq̄. i. ℑ eius q̄ ꝑtiñ numerauit q̄ vendentis

p ¶ Cõstituto. vt et. ff. ꝛe ℑhen. ep. l. i. §. fi. ꝛ. s. ꝛe ℑhen. ep. l. i. ꝛ insti. ꝛe ob. ex cõsensu.

Q Vhil phibeť altero pecuniã numerante in aliuz vel vtriusq̄ ℑxntis ℘sensu vť certe venditore tantummodo volẽte dominium transferri. ¶ Eo etiã manifeste cõstitutoꝝ vt inter absentes per mediam ꝑsonam veluti ꝓ nuncium vel per epistolam talis cõtractus perfici possit

De rebus alienis non alienandis ꝛ de phibita rerum alienatione vel hypotheca

¶ Imp. Alex. Cauciano

ℑ presidi ꝓuincie ꝓbatũ fuerit iulianum̃z nullo iure munitum ſuos tuos sciẽtibus vendidisse restituere tibi emptores ſuos iubebit qđ si ignorauerint ꝛ eoꝝ facti sunt: ꝓciũ eoꝝ iulianum tibi soluere iubebit

¶ Imp. Godianus grecie

Istrahẽte marito rem tui iuris si consensum nõ ei accommodasti: licz sigillo tuo venditõnis instrumentum fraude conquisitum signauerit. eiusmodi tamen commentum emptori vsucapione non subsecute vel longi temporis ꝓscriptõne mĩme munito nullam ꝓstitisse securitatem potest.

q ¶ De reby ali. non ali. audisti alteri ℘ tm̃ alteri non ꝓdesse. auꝺi modo ñ oꝛesse. acc.

ℑ ꝑsidi fuerit no. iudici faciendã fidem. vt. ff. ꝛe ꝑba. l. quinquaginta

s Nullo iure ꝺñq̄ creditoꝝ vel officiũ publici vel ꝓuati. ꝛ hoc ꝑsumiť nisi contra ꝓbetur. sic ℑ. qui mi. non pos. l. super fuis. vel ℞bum ꝓbationis ad hoc non refertur sed ad ℞bum scientie. ꝛ nisi ꝓbaretur scia ignõrantiꝫ tel ꝓsumerentur. vt ff. ꝛe ꝑba. ꝛerius. et insti. ꝛe le. §. non solum.

t ¶ Scientibus. salz emptoribus cum nõ haberent ius vendendi. ℑno.

v ¶ Iulebit. per tel vendi. non ad ꝓcium cum tuo nomie sit facta venditio. vnde nõ potes haꝛere ratum. vt. ff. ꝛe precaꝝ. si seruꝰ ꝛ ꝛe nego. ge. si pupillus. §. sed si ego. nisi in subsidium re ꝓscripta vel vsucapta. vt infra statim vel perempta. vt. ff. ꝛe nego. gest. l. fi. ℭℑ. tamen dirit ante vsucapionem completam dari actiõem nego. ge. vt no. s. ꝺ rei

vendiť. l. mater. ꝛ hoc cum a nullo haꝛet causam is qui vendidit ť haꝛet sed lucrativam. alias si hz iz nõ lucrat iuã cum tãtũ absit q̄nt tum assit non tenetur ad ꝑtiñ ēt in subsidiũ. vt. ff. si cer. pet. l. si eum seruum

x ¶ Ignorauerint. quia se ꝓcuratorẽ diccbat.

y ¶ Facti. s. vsucapione. accur.

z ¶ Iulebit. ꝑ ac. ne. ge. hñdo ratum in subsidiũ vt hic ꝛ. s. ꝛe rei ven. l. mater. ꝛ. j. si ven. pig. l. fuos. ꝛ. ff. ꝛe posiri. sed ꝛ si ñ fit hꝛes. ꝛ ꝛe neg. ge. l. fi. ꝛ. j. ꝛ. ꝛ. l. i.

Q Istrahente accõmodasti cum maioꝛ eras.

b ¶ Conquisita. quia dicebat se vir locasse vt. s. plus valere quod agitur. l. fi. vel quia dicebat vir esse epistolam. ꝛ ad hoc. s. ꝛe ꝓbatio. l. cum precibus. ꝛ sume a contrario. ergo si scivit apponendo sigillum videtur haꝛere ratum quod est notãdum. vt. s. ꝛe epi. ꝛ cle. l. si qua per calumniam. ꝛ. ff. rem ra. haꝛe. l. ne satisdatõ. sed ar. ℑ. ff. ꝛe pig. ac. l. Caius. Accursius.

Enditrici. succederi. i. hꝛedi venditricis q̄ succedit iure

v hꝛeditario

d ¶ Vĕditrici. duplex est. nã venditrix ñ dña succedit dño rei. ꝛ sic er sua ꝑsona. s. nouo dño vel veriusꝫ contra vomin rei succedit venditrici non dñe. ꝛ sic ℘m vtrũq̄ modũ non vomina venꝺiꝺit. ꝛ ℘m hoc haꝛes. ff. ꝛe euic. scia. sed primus est in. l. vẽdicantem Accursius

e ¶ Non licet. quia res fuerat ꝛefuncti ℘m quosdam.

f ¶ Defensione. i. predicta exceptõe volti

g ¶ Expiri. actõe ex empto. ꝑt ēt agere ex stipulatu ad duplum vt. ff. ꝛe euic. vendicãtem. ꝛ. l. se. ꝛ. l. scia. ꝛ. j. ꝛe lib. cã. l. si ab eo. ꝛ ꝛe euic. si fine. ꝛ. s. ꝛe rei ven. l. cum a matre ꝛ ꝛe resti. mi. l. que a pre. ꝛ aliud in hꝛede fideiussoris qui suo iure vendicat. vt. j. ꝛe euic. l. fi. non autem ipse fideiussoꝝ. vt. e. ti. l. exceptõne. sed si omisit exceptõnem in sua culpa est condemnandus. nil ergo velet consecꝰ vt ff. ꝛe euic. si rem. §. si duple. ꝛ ꝛe reg. iu. qđ quisq̄. in fi. ñ. hanc aũ

pam non potest venditor sibi imputare. cum ex ea lucrum sentiret. l. rem. vt. ff. de iur. fi. cum in fundo. § q si mulier. sed si omisit exceptionem. & sic scienter reddidit. ergo non videt repetere. vt. ff. de condi. inde. l. i. que est contra. so. hic hz emptor actionem ex empto vnde restituendo rem solum exceptioni renunciare videtur. remanet ergo sibi actio sed maxime cum scirat ius suum vbicq; durare. vt. ff. qui. mo. pig. vel hy. po. so. sicut. §. nō videt. sed in. l. contraria solam exceptionem facti vel iuris habet. quam cum soluendo perdit. nil remanet Itē & si opposuit & non admissa exceptio adhuc agit vt. ff. de euic. sed & si exceptio. nec potest venditor dicere pro se factam emptori iniuriam. vt. ff. de le. i. si seruus plurium. §. i.

¶ Ancipia. p debitis mercedibus

i ¶ Potuit. vt. & s. ō fiven. l. mater.

¶ Debito qō habz locum si esset minor. vt. ī. de prediis mi. l. vtere.

l ¶ Obligata a patre tuo et ad hoc. s. si aduer. ven. pi. l. fi. Accur.

¶ Si fundū. post

s emancipationem quesitus secus si ante. et tunc patuisset quasi comunis et posset alienare. vt. ī. de vo. que li. l. fi. §. vbi autem. et. §. ipsum autem. vel die idem si ante. vt. ī. & vonis mater. l. i.

n ¶ Consentiente. aliter si e volente. vt. s. si. aduer. vo. l. q.

o ¶ Successisti. aliter si successisti. vt. s. venditrici.

p ¶ Iunitus tunc enim confirmaret alienatio. vt. s. e. l. i. & sic nota casus in quibus res aliena potest alienari.

¶ Emo priuatus. secus in fisco vel imperatore. vt. ī. & i. l. q. et de quaest. pref. l. fi. secus in flumine. vt. ff. de acqui. re. vo. l. ergo. §. alluuio.

v ¶ Sibi. quia tunc vendere potest ex pacto. vel ex lege. vt. ī. de iure vo. l. fi.

s ¶ Ex officio publico. vel priuato vt tutor. curator. executor. exactor tributorum principis. vel procurator fisci. vt. ff. de fur. l. interdum. §. qui tutelam. & insti. de offi. iu. §. fi. & ff. de cuic. si pignora. & ff. de censi. forma. §. illam. & l. cum possessor. §. pro pecunia. & idē in procu. si habet liberum vel speciale mandatum. vt. ff. de procu. l. procurator cui. secus in viro. vt insti. qui. alienare licet in prin.

r ¶ Potuit. vt. s. e. l. i. & ff. de acqui. re. vo. traditio. sed fallit in casibus superioribus legibus notatis.

¶ Ancimus. hec lex tractat de vltima parte rubrice. i. de prohibita & numerantur hac. l. que contineantur appellatione alienatiōis siue lex siue testator. siue pactio prohibuerit eam. non autem procedit vt queratur an transferatur dominium si fiat contra prohibitionem tunc enim dicas si lex prohibeat. vt. s. de le. & con. non dubium idem si a testatore cuz & voluntas eius sit ler. vt in autē. de emp. §. disponat colla. iij. nisi fit nudum. vt. ff. de le. i. filiusfa. §. diui. si vero pactio contrahentium

p habeat nihilomin⁹ trāfit. vt enī pactū sine traditiōe nō trāsfert & si re trāsfert vel translationem non impedit. vt. s. de pac. l. tra & si re trāsfert vel translationem non impedit. vt. s. de pac. l. traditionibus. quod fit in vltimis voluntatibus. vt de facto facta alienatione redeat dominiū in eū quem testator voluit sine alia qua traditione. vt. ff. de le. iij. l. pater. §. quindecim. nā & trāfit sine traditione. vt. ff. de fur. l. a titio. alij dicūt idem & in phibitione q fit pacto vt dōiū nō trāseat. ar. hui⁹. l. q hic pficat. hz certe ñ ibi pficat sed in eo que p̄cipuam appellatiōe alienationis. vt si fiat ō agatur vel rei ven. qñ lex vel defunctus phibuit vel condi. ob causam. qñ pactio. vt. s. de condi. ob causa. l. ea. l. Item p eos. ī. si māciata tu ali. l. ea. hz spāle in libertate que postea non posset reuocari. vt. ff. de im. l. si ex causa. §. aduersus. Vel ideo spāle q̄ propter maleficia fiunt hmōi prohibitiones que expedit puniri. vt. ī. ō penis si operis. vel ea est ratio q̄ prohibita alienatione videtur cogitatum de facto. sed prohibita manumissione videt cogitatuz de effectu tenehcy. vt ff. de seruis expor. si vēditor. aly aut vt non fit cōtra. d. l. ea. s. de cōdi. ob causam dicunt. aut sunt cogitatū ō facto. vt tunc trāsferat dominium sed agatur ad interesse. aut de effectu trāsferēdi dominiū. vt tunc non transferatur dominium. sed alij distinguunt vtrū in tradendo apponat prohibitio vt tunc nō transferatur dominiū an in contrahendo tātum. vt tunc transferatur & inducunt pro se quod est. ff. de ac. emp. si tibi. & de ser. re. pre l. si binaruz. hz certe ibi loquit de quodam pacto imponende seruituris quod ante traditionem imponi nō potest cum sua res nemini seruit. vt. ff. de vsufr. l. vti frui. sed illud magis videtur obstare quod est in auten. ō al. emphi. §. sanctissimas. colla. iij. sed certe ibi nō solum pactū impedit alienationem. sed generalis prohibitio legis que pactuz coadiuuat. sicut & in alio casu. vt in auten. vt lice. ma. & aui. in pri. colla. viij. vbi ergo pactum non coadiuuatur speciali lege. transit dominium. vt dictum est.

¶ Idem. aa. Rufho.

n Emo res ad te pertinentes non obligatas sibi nec ex officio vendēdi ptātē hūs distrahēdo q̄quā tibi nocere potuit.

¶ Imp. Iustinianus. a. Io. p. p. Ancimus siue lex alienationem inhibuerit: siue testator hoc fecerit siue pactio contrahentium hoc admiserit non solum dominij alienationem vel mancipiorum manumissionem esse prohibendam. sed & vsufructus donationem vel hypotecam vel pignoris rerum penitus prohiberi. similiq; modo & seruitutes minime imponi nec emphiteoseos contractum nisi in his tantummodo casibus in quibus constitutionum auctoritas vel testatoris voluntas vl pactionum tenor qui alienationez interdixerit aliquid tale fieri permiserit.

De communium rerum alienatione.

¶ Imp. Anto. Apollodoro.

s Si nulla vsucapionis prorogatiua: vel diuturni silentij p̄scriptō emptorē possessio

r ¶ Lex. vt lex iul. fundi dotalis. vt insti. quibus ali. licet in prin. Item super rebus minorum. vt. ff. de reb'. e. l. i. Item ecclesiastica rum. vt. s. de sac. sanc. ec. l. iubemus.

y ¶ Hoc fecerit. vt vetando quid alienari extra familiam. vt. ff. de le. ij. l. cum pater. §. liberis. & ī. si admi. tu. l. rutelā. & qui nō possunt ad lib. per. l. q. & de testa. manu. l. contra voluntatem. & de fideicom. l. voluntas.

3 ¶ Admiserisq; hoc pacto vendidi ne alienares sicut fuit. s. de cō. ob cām. l. ea. l. ī. de pac. inter emp. & vendi. l. fi. & ff. de ver. ob. si ita quis. §. ea lege. sed in hoc? tra. ff. de pac. nemo. sed hic non dicit de effectu pacti valeat vel non. sed pacto apposito que cōprehendāt an aūt valeat habes. ī. de pac. inter emp. & vendi. l. fi.

s ¶ Dominij. alienationē. que fit quocunq; modo transferatur dominium. vt. ī. de fun. vo. l. q.

b ¶ Prohibendā a lege cum lex vel atestatore cum testator vel a pacto cum pactio prohibuit.

c ¶ Emphiteoseos. hic nō sunt vere alienationes cum vsuf. sit in re aliena. vt insti. de vsuf. in prin. & pignus in bonis debitoris manet. vt. s. de pig. ac. pignus. & p̄ contractum emphiteoticum non dicitur fieri alienatio. vt. ī. de iur. emph. l. i. sed ex interpretatione loquitur hec lex. vt in auten. de non alie. §. alienationis. et. §. ita vero leonis. colla. q. nam vere non est alienatio. vt. d. l. et ff. de ver. sig. l. alienationis. vt. ī. de fundo vo. l. i. Item ad pignus est. ar. cō tra. ff. de pig. l. in quorum. so. vt ibi.

d ¶ Auctoritas. nā p̄mittit rem dotalē si mulieri expedit alienari. vt. ff. de iur. vo. l. fi. Item rem ecclesiasticā. vt. s. de sac. san. ecc. auten. hoc ius. Item rem minoris. vt. ī. de p̄di. mi. l. ob es

¶ Interdixerit. s. generaliter

¶ Permiserit. s. spāliter in aliq̄ua p̄sona vel casu.

¶ Nulla possessiōis. etiā rez mobiliū que in ea erāt. p̄terq̄

mentionem facit de vsuc. vel q̄ dicit de possessione ꝛ ad mobilem rem ꝛ ad immobilem potest referri accur.

a ℂ Patrui patruo. hic successit qui patruus successerat cum quibusdam cuidam alij cum quibus coheredibus patrui nūc erat hęres communis huic.

b ℂ In rem ac. quę q̄ rem longo tpe tollit. vt. j. in qui. ca. ces. lon. tem. p̄s. l. hereditatē. si contra. j. e. t. l. vnius ꝛ ibi solu.

c ℂ Jus. i. vsuc. vel p̄scriptio.

d ℂ Arbitriū. supple vel nō conueniendi. et dic ac. nego. ge. in subsidium. vt. s. t. l. i. ꝛ si pro parte potuit exp̄pediri als fam. her. vt s. ō nego. ge. si ab vno ꝛ dixi. s. fa her. l i fāilie

Multum tui priuati.

f ℂ Prop̄. tum q̄d est vt occasione modice partis totum possit vendere. vel q̄ melius vendit suā p̄tē vel quia indiuidua ē. vt. j. de ven. rerū cō. l. i. li. x. si aūt nullam haberet ibi p̄tē. aut rem suam credit. ꝛ tunc habet locum. j. de quadri. pres. l. fi. si sciat aliena non puto q̄d p̄iudicet dño nam si ideo p̄ciu dicatq̄ partem hęredi go si partē non habet non p̄iudicat

g ℂ Soluerit ꝛ ita vi debatur conueniens vēditionem non posse infringi. quia p̄cium fiscus hz. vt. s. sed tamē secus est. ff. de vsur. l. cum quidam. §. si debitores. ꝛ. ff. de iure fis. l. si fiscus.

Also psuasus
f est. vt. s. ō contra hęn. emp. l. duo. j. de iur. do. l. ante diuisionem.

i ℂ Anteq̄ cōi post acceptum nanq̄ iudiciū socijs non consentientibus alienare phibet. vt. s. cōi di. l. i. sed in familię her. etiam post moram controuersiam. q̄ simile est petitionē habere hereditatis vt. ff. de here. diuus. ꝛ. l. sed. ꝛ si lege. §. hoc se con.

Portionem tuam. s. tui.

ℂ Eius. s. fratris: non militis.

m ℂ Brauitati. vt ꝛ. s. cōia vtriusq̄ iu. l. si frēs. ꝛ. ar. s. ō rescin. ven. l. ratas.

Si maior nescienti. quia si sciuit non tenet aliqua actiōe.
s vsj. de euic. l. si fundū. nisi stipulatiōe p̄sperit. vt. s. cōia vtriusq̄ iu. l. si frēs. ꝛ. ff. voli ex. l. apō celsū. §. itē labeo scribit. alū dicit etiā sciētē agere saltē ad p̄ciū p. l. ff. de ac. emp. l. emp. §. qui aūt. q̄d non placet. ꝛ in alio casu ibi loquitur.

o ℂ Cōuenit. gif ergo de euic. hz non conuenerit. vt. j. de euic. l. nō dubitat. ꝛ. ff. de euic. l. ij. ꝛ facit. s. de p̄trahē. emp non idcirco.

p ℂ Emptori. Quentus actione ex empto p euic. sed p̄ducere victigalia fisco nō debet. j. ne tuto. vel curato. vec. cō. l. i.

q ℂ Rem alienam gerentibus nō interdici rep̄ suarum alienatō;

Non est. curatoribus. ꝛ multo minus procuratoribus. q̄ p̄uatarum habent officium.

s ℂ Sua causa. s. pignoris. sunt eīm tacite obligata pupillo ꝛ adulto. vt. j. de admi. tu. l. p of. ꝛ quod dicit de alienatione idē est de obligatione vt subñcit.

t ℂ Onere. vt. ff. de iur. fis. l. res. §. i. ꝛ. j. de distrac. pig. si debitor. ꝛ de hęn. emp. l. alienatio.

nis quam a coheredibus patrui a tui distractam suggeris p̄o portione tua munit: in rem b actio incolumis p̄seuerat: aut si receptum iussecuritatem emptori p̄stiterit. arbitrium est c tibi liberum conueniendi eos qui p̄o portione tua satisfacere licitam venditionem celebrauerit.

ℂ Idem. a. Hereniano.

Multum interest d vtrum coheredes tui possessionem communem distraxerunt: an vero fiscus cum partis dominus esset. soliditatem iuxta p̄prium e p̄iuilegium vendidit. etenim si a fisco facta sit venditio fidem ei? infringi minime rationis est. Si vero coheredes soliditatem vendiderunt licet emptor ab his delegatus partē p̄cij fisco soluerit f alterāq̄ in cautionem deduxit. tamen portioni tue ea venditio non potest obsistere.

ℂ Imp. Dio. ꝛ Mari. Eusebio.

Also g tibi persuasum est cōsortio p̄dicti portionē p indiuiso
f anteq̄ cōmuni diuidundo iudicio dictetur tantum socio non etiam extraneo posse distrahi.

ℂ Idem. aa. Ulpiano militi.

Portionem h quidem tuam militantis frater tu? alienare nō potuit: eius aūt partē precio soluto tibi restitui postulare nec militari gratiati i conuenit.

ℂ Idem. aa. Olimpiano.

s Si maior annis. xxv. vel vti

v ℂ Potuisset. vt ꝛ. ff. qui potio. in pig. l. si pignus. si tū de posito officio tutor anteq̄ rem reddat cum fisco contrahat tenet lege cor. de fal. si adhuc viuit ille cuius tutela est administrata vel cura nō ali. vt. ff. de fal. l. i. §. tutores. sed si cum p̄uato tenet crie stel. quod subsidiarium est. vt. ff. de crimine. stel. l. iij. in. §. fi. ꝛ concordat. ff. de ac. emp. si haberes ꝛ. j. de hęs qui in p̄in. cre. lo. suc. l. si pontores

x ℂ De pactis inter empto. q̄ in vendi nibꝰ varia apponunt pacta. ideo de his dic.

Plea le. arras
s in hoc facit. ff. de. l. com. l. ō le

ge. potes hic dicere di stinctionem pactorum quam no. s. ō pac. l. in lo. fi.

y ℂ Pertineret. i. restitueretur. similis expositio. j. de. w. ante nup. l. si cum ante nup. ꝛ. j. de iur. do. l. etiam si nō ꝛ est ad hoc. s. de transac. si sup. ꝛ sic patet q̄ non est pactū. l. cōmissorie. vbi ipso iure redit dominiū. ꝛ fit per hec verba res fit inempta vt. j. e. l. cōmissorie

a ℂ Seruanda p ac. ex vendito informata vel p̄sc. ver. vt. j. l. pori. et eundez casum habes. j. l. iij. Item sa. s. de condi. ob causam. l ij. ꝛ. ff. de. l. cōmis. l. fi.

Si fundum. lege. i. pacto. et nota q̄ nec ō est pac. l. commissorie

c ℂ Siue hęredes. hoc non fuit nec esse dicit. vt. ff. ō proba. si pactū accur.

d ℂ Restitueretur. s. fundus.

e ℂ Teq̄ peracto. scilicet venditore. vel hęrede venditoris.

f ℂ Dabitur. sic ergo nota duas actiones dari ex hoc pacto. incontinenti apposito. vtet. j. de p̄sc. ver. hrebus. ꝛ de vna. l. legem. ꝛ de iure do. l. auia. et de ac. emp. si sterilis. §. si tibi. ꝛ. j. quando decreto opus non est. l. i. ꝛ. ff. de p̄sc. ver. l. si vir. ꝛ. ff. de p̄trahen. empt. qui fundū in vltima columna. ꝛ. ff. de pac. iurgē. §. sed cum nulla.

g ℂ Oblatam ꝛ consignatam ꝛ depositam. vt. j. e. si a te. ꝛ. ff. de le. con. l. fi.

h ℂ Peruenerunt. ad hoc est. ff. de le. con. l. qui fundus.

Di ea lege nec hic fuit pactum. l. commissorie.

q h ℂ Tradidit sed pure. si autem precarie tradidisset. dominium apud se retinuisset. vt. ff. de preca. l. et apud. §. sed cum his

l ℂ Denditionem. quia verbis legis commis. non est vsus solitum cet q̄ esset res inempta. tunc enim bene vendicaret. t. vt. j. l. prot. ꝛ ff. de rei vin. si quis hac. et est sic. s. de condi. ob causam. l. ea lege.

Quo missorie. non vendicationē. potest ergo vendicare. ꝛ vt hic. et. ff. de rei. ven. si quis. et. ff. de le. commis. l. fi. sed cōtra. s. de pac. traditionibus. et. ff. de pac. l. ab emptione. in fi. vbi dicit nudis pactis non transferri dominium. sed hoc speciale in pacto. lex commissorie. Item nota non esse licitum variare. vt ꝛ. ff. e. l. post diem. ꝛ. l. de. l. in fi. et. ff. de mi. l. emili?. Item nota q̄ quilibet p̄iuilegio suo potest renunciare. sic. s. de pact. l. de. Item q̄ qui eligit vnum ex contrarijs. alteri renunciare videt vt. ff. de inof. testamen. l. mater. Accur.

n ℂ Sed vsuras. ex pacto incontinenti apposito debitarū vel eī

mora.vt.j.l.pro.r facit.ff.de vona.cau.mor.l.si mortis.r.j.de iur. w.impe.l.q.

Emitio.pactus es incõtinenti etiam circa stipulationẽ.vt ff.de posit.l.publica.§.lucius.r.s.de pac.in vne fi. secus i fe nebri pecunia in qua nõ velent vsure fine stipulatione.vt.s. de vsur.l.q̃ue.

o Cardius a die cõ tractus.puta dab mi hi preciũ r vsuras vsq; dũ illud solueris.

p Dumtaxat.s.cũ nec fructus percepent vt.ff.dõ ac.emp.l.iul.§. ex vendito.nec minor est cui veletur.vt.s.de ac.emp.curabit.r.s.i qui.ca.in inte.re. non est nec.l.in minorum. et nota q̃ hec casu of. iudicis peruntur.vt.s depositi.sed superio ri iure actionis ex eo contractu vel pres.v. vt.s.e.l.q̃.

q Ab eo.s.fideius sore.

r In omnem.vt.ff de vsur.l.siquis soluri om.§.i.r.s.man.post r dicidem si simpli citer fideiussit ac si i om nem causam vt plene habes.ff.loca.l.quero.

c Vm te contẽ platione dan te causam cõ tractui.

t Fraudi.i.dãno.

v Quãdo pro quia

x Conueniat imo videtur ad interesse tã tum agi.vt.s. de resci. ven.l.ea conditione ẽ est contra.so.hic duo cõuenit vt aliquid fie ret qõ si non fieret q̃ res restitueret ibi vni tantum vel venus hic causam vedit contra ctui hec conuenio.qa alias non erat contra cturus ibi fic.

y Perficiet.id est q̃ capiet p ac.et vendito vt.ar.ff.de contrahen. emp.l.hec venditio.§. ff.r.l.sz celsus.§.i.et .l. fundi partem.r.s. de cõtrahen. emp.si non donationis.r.j.de w. l.legem.vel per condi. ex hac.l.non autem p condi.ob causam que in contractibus no minatis locum nõ ha bet.vt.ff. de condi. ob causam.l.si.

ex vendito tibi dabit. habita ratio ne eorum que post oblatam ex pacto quantitatem ex eo fundo ad aduer sarium peruenerit.b

Idem.a.Felici militi.

Qui ea lege predium vẽdidit vt nisi precii reliquũ intra certũ tps restitutum eet ad se reuerteret.si vero pcariam posses sionẽ tradidit rei vẽdicatõez ñ hz sz actionẽ ex vendito. Idẽ.a.Jul.

c Ommissorie venditõis le gem exercere nõ põt.q̃ post pristinũ p̃ cij soluendi diem nõ vendicatõz rei eligere.sz vsura tum p̃cij petitionem sequi maluit.

Impa.Gordia.a.Longino.

Amitio venditionis si pact es vt is cui vẽdidisti possessio nem precij tardius exoluti ti bi vsuras pensitaret:non immerito existimas etiam eas tibi a dito presi de prouincie ab emptore p̃stari vebe re. Nam si amitio contractus nõ es pactus si reperis experiri vebere ex mora dumtaxat vsuras tam ab ip so debitore q̃ ab eo qui in omnem causam empti suaz fidem astrinxit de iure postulabis.

Impa. Carus carin Rimulo.

Cum te fundum tuum certe c rei cõtemplatione inter vos habita exiguo precii in alii trãstuliss cõmemoras poterit tibi ea res nõ esse fraudi:qñ non imple ta.premissa fides dñi tui ius in suã cau sam reuerti conueniat r ideo adit competens iudex fundum cui mẽ tionem facis restitui tibi cum fruc tibus suis sine vlla tu dificatione sua auctoritate perficiet r precipue cum r aduersa pars receptis nummis su is.nullã passa videri possit iniuriã.

Impa.Dioc.r Maximi.Musco

Si a te compauerit is cuius meministi:r quitẽ vt si itra certum tps soluta fuerit da

ta quantitas sit res inempta remit ti hanc quentionem rescripto nõ nõ iure petis:sed si se subtrahat vt iure dominij eandem rem retineat: denunciationis r obsignationis de positionisq; remedio ꝓtra fraudem potes iuri tuo consulere.

Idem.aa.r.cc. Auranoni.

Empe contractus int emp t ptore r vẽditore hitam quẽ tionẽ integrã seruari si ab ea posteriori non recedatur.pacto cer tum est.

Imp. Justinia. Johãni.p.p̃to.

Si quis ita paciscat in vẽdi tionis vl alienatõis ꝓtractu vt nouo dño nullo mõ licea at in loco vendito vel alio modo si bi concesso monumentuz extruere: vel alio modo humano iuri eum eri mere. Sancim? hz hoc apud ve teres dubitabatur tale pactũ ex no stra legẽ esse fouendum r immutila tum permanere fortasse etiã mul tum eius interesset ne ei vicinus nõ solum quem nollet aggregetur.sed r pro quo specialiter interdictum ẽ. cum etenim venditor alter aliena tor non alia lege suum ius transfer re passus est:nisi tali fretus conuen tione quomodo ferendũ est aliquã captionem ex varia pati eum inter pretatione.

Si seruus exportandus veneat.

Imp.Seue.r.an.petronie.

Lege venditionis exportata l macipia sub denũciatõe ma nus mittende libertatẽ ab em ptore vl qui successit in locum eius anteq̃ fides rumpatur accipe posi sunt:que tamen a fisco post manu missionem vendicantur.r in ppe tuam seruitutem eadem lege veni unt cum in his ciuitatibus conuer santur quas contrahentes excepert. ante manumissionem inscende manus facultas non denegatur at q̃ non petuntur in publicum.

a Quis alienationis.s.alterius.nã et venditio alienatio ẽ

f Nouo dño.id est emptori.

g Eximere.s.vedicando.

h Permanere.immo duabus rationibus videtur non valere. pria.qz nõ interest. vt ff.de pac.l.nemo.q̃ est contra.sz hic valet pa ctũ vt possit agi ad in teresse.si cõtra fiat ali enationẽ valet vid elis cet vt ibi vel hic vt i cõ tractu r sic rem que erat tradẽtis ibi nõ. scda est quia hic nõ fu it stipulatio vt.ff.dõ re li.l.q̃ si locus que est ꝓtra.so.hic erat locus purus.vt hic.ibi iam religiosus vel religio ni destinat. vel hic co rrigit.vel hic fuit stipu latio.sz aut agetur ex stipulatiõe vel pacto. quidã q̃ nõ cum pecu niariter non interfit.si cut r alias ex iutili sti pulatione nõ agit. vt ff.dõ ver.ob.tricia.quod non placet immo põt pecuniariter interesse p frequentiam hoim. vel aliquoz ñ inimicoz qui ad locuz illum ve nirent.r sufficit.forsitan enim rc.

i Aggreget.qd ẽ q̃n pactum fuisset ne non alienando.

Fretus.cũ tali ca su repeteret rem ac.ex vendito precio reddi to.vt.s.eo.cum te nõ rei venditione vt dixi s.de re.ali.non alie.l. final i

l Si seruus expor ten.spãlia.quedã pac ta fiunt in venditioni bus seruorum ideo de his dicit.

Lege exportata i.exportanda fic.s.dõ le.r cõ l.i.

n Denũciatõe.i.cõ uentione.

o Anteq̃.fides.pos stes non.vt.j.e.ãcilla.

p Vendicant recipi dũt g in seruitutẽ.r ip so iure facto dño fisci vendicat fiscus.vt tal citũ fideicõmissũ.vt r j.ad.l.fal.l.etiam

q Eadẽ lege.nã si fi scus vendet simili pa cto vẽdet vt in loco phibito ñ moret.sed pmissu emptoris q̃ emit a fisco morabit in loco phibito.cui dat manus iniectio.p animo vẽ ditoris fisco videt q̃ fisco.alius em hoimo videt cum toties sit mutatus.vt.ff.de .sol.qui res.§.aream.sed Jo.r azo.dicunt q̃ p vẽditoris.r sic si p ptes man abulauerit sp̃ ꝓ ẽ potior. sic r i. l.de suo nõ pstituẽdo dz.vt.ff.e.l. si titi.r de ꝺhẽda emp.si ds sub hac cõ nõ eius voluntate ad libertatẽ puenerit sic nec pdit ꝺdito furti ua.vt.ff.de ꝺdi.fur.nõ sz essauit ad tps actio.vt.d.l.q̃ res.§.areã. r dõ ꝺ.ob.int sti.§.sacrã r Venit ad fiscũ. Excepert.vl ex cepisse itelligẽ.vt.j.e.l.vl. s Elñ.i.seruã fide q̃ loc phibit ñ mo t Nõ denegat ipo iure ex pacto rdeunte dño i vẽditorẽ sic rec pacto legi cõ mis.scõz.b.vl dñm mãu liecta.scõz io.r az.vt.j.l.px.i

ꝓncipio.
a Ivt potes.si contra legē factū fuerit.vt.s.l.pri.in fi.
b Omisisti.s.iniectionis manus.
c Cōmissus.s.ꝯtra factum sit.ad quem fiscū spectat punire vel licta ⁊ succedere relinquentib⁹.vt.ff.de iur.fisci.lucius,venditor ãt vtrunq; haberenō pot est.nisi hoc actū esset vt haberet penaz ⁊ seruum.vt.ff. de transl.q fidē.⁊.ff.de ev.ro.apō celsum.§.labeo.⁊.s.r.i l.i.Item caue quia vi cit stipulatus.nam si tantum pactus esset de pena licet incōtinēti non valeret nisi vbi sua interesset qz nō in spicif interfit sua vel ñ quando stipulatio in teruenit.vt hic.⁊.ff.e. si seruus.
d Dsii quondā renunciare emī iuri suo potuit.v t.ff. de pac.l. pactum.vel dic pñs.s. nam si sine ei⁹ voluntate morek non cōmittitur pena.vt.ff.e.l.i.⁊ l.titius.

a Nella.exportanda.hoc pacto.vt ek. alii quem locum stare.puta extra vomum vl'vonoam.

e Ad te venditore.vl' quolibet referente.vt ff.de iure.fil.l.i.⁊ est.p curator cesaris iudex in hac cā.cū ipe venditor sibi nō est pactus manus iniectionē sed tm̄ dixit exportek.vt s.l.pri.v.Rñi.

Queor.bñ debuit moueri.

f Aduersus eum.s. seruum.

g In exemplū. ordinariū criminis puniet hic ex ordinē. vel dic in exemplū. vt scz alij terreant.sic. ff. de abigeis.l.i.in fi.⁊ de penis si q̃s alios.§. qui abortauit.

h Deprehendit.s.libertinitatis.⁊ sic no.q̃ statu te iuenero eo te teneb vsq; ꝯ ñ vide tn vt b ⁊.j.d ige.ma.l. pe.⁊.ff.de of.pre.l.barbari⁹.s.in cā libertatis ⁊ futuris habet p libero iterim.⁊ sic alio statu q̃ pri⁹ erant.vt.ff.de li.cā.l.ordinata.⁊ est rō qz ibi aliter nō posset eē in iudicio.hic vero pōt.qua liber.

Di exportādi.nec i vsue.tūq; mai⁹ ⁊ ñ dz frui maioribus cui
q ē iterdict fi mioꝛib⁹.vt.ff.e.l.cui pacto.⁊ d inf.⁊ le legato rū.§.fi.⁊.ff.de sena.l.q̃ idigno⁹.Itē qz communis est patria vt.ff.ad muni.roma.Accur.

i In italia.b ea rōne qua mō prio dixi ⁊ no.q tribꝰ locis vid tur hic phibit⁹.s.illo ⁊ sua pria.Itē oī maiori loco vt b.hic ⁊ si eat pomerio iterdictū.nec i cuitate moret.vt.ff.e.l.cui pacto.si mioribus vti pōt phibit⁹ maioribus ercepta sua patria.q̃ q̃ntū ad eū est p maiori hī.vt.ff.de of.pre.vr.l.i.§.ff.q̃ntū ad alios nō ē maior.et tō non videt phibitus.vt di.l.relegatoꝝ.§.ꝓstituũ vel vt ibi.

k Si mācipia tā vē.ne pñti.vt supi⁹ pac.gīa venditōis apponit.sic ⁊ istud gīa serui.vnde superius potest venditor remittere hic non potest.

Refect⁹.vt cui⁹ officiū ē tuen ne mācipia pstituant.vt.ff. de of.p̃.vr.l.i.§.hoc quoq; officium.
p Ei cui.s.venditori.
q Facultatē.si ꝯtra pac.fuerit factū vl' in ei⁹ fraudē.vt.j.e.l.fi.
r Contra legem.i.conuentionem.
s Dixerat.ꝯtra g̃ suum pactum venire non pōt.vt hic.⁊.ff.cōmo.l.i cōmodato.§. sicut.⁊ ideo qz hoc gīa mācipiū fuit positū.vñ iam ei hic fauoꝝ nō pt auferri. sic.ff. de ꝯtra. ta.si post mortez in fi. sed q̃dō i pacto supioris ti.vt.s.ti.i.l.q̃.in fi. ⁊ aliud i pacto inferi ioris ti.vt.j.ti.i.l.fi.qz illis legibus pactū tacitgīa venditoris.
t Cōperente nō tm̄ ius patroni hz. vt.ff. de in ius.vo.sed ⁊ fi.§. pstituta.⁊.ff. de ꝯtra hen.emp.si quis sub
v Ordinek passeꝛ tores q̃ hodie ñ sūt.vt j.d asser.tol.l.i.in pel.
x Legis.i.pacti de non pstituendo alias liceret manumittē.⁊ dic q̃ si is cui vendita est scdo.sine simili lege eam pstituit abduci pōt mancipiū fi prius vendiderat sub pacto manꝰ iniectionis.si ãt dixit vt fieret libera ⁊ libera efficek.si hoc ipso q̃ vendita ē sine simili lege iñcitur manus.nec libera efficit constitutione diui adriani.sed ex constitutione diui vespasiani. fic ⁊.ff. de iurepa.l. diuus vespasianus
y Comprehendit.s.primus venditor.
z Ad.primū.i.qui primo pstituit.nō dico qui p emit.⁊ no.q si pactū primi differat a pacto scdi venditoris qz primū de manꝰ iniectione.scdm q̃ fit libera.vel ꝯtra semp̃ prevalet libertatis pactū eius fauore.vt.ff.e.si titius.⁊ plene no.hic d hñi q̃ pstitutionibꝰ hz em̄ locū constitutō diui adri.vbi vēdo vt ex qualibet causa trauo.ne prostituatur.et

Idem.a.Medineo.
a Ivt manus iniectionē haberes causti tibi:iuē tuo vti potes.q̃ si hoc omisisti⁵ ⁊ penam stipulatus es hō quidem fisco commissus est ᶜ:tu vero nactus es ex stipulatu actionem. in omnibus tñ querif:an domum ᵈ voluntate in locum prohibitum venerit.

Imp.Alexan.Nouio.
a Nella que exportanda venit nec exportata est: sed ab emptore in eadem ciuitate morante empta ⁊ manumissa est aduersus legem venditionis libera fieri ñ potuit.⁊ ideo aditus a te ᶠprocurator meus partibus suis fungetur.

Idem.aa.papie.
Queor⁸ q̃ te a seruis tuis dominum eorum venisse affirmas:sub ea lege ne in patria moreris:⁊ abeo cui te emptor prior vendiderat manumissum esse dicit. Quare competēs iudex aduersus ᵇ eum quem presentē esse digs cognitionem suam prebebit:et si veritas accusationi aderit exe crabile delictum in exemplum capitali pena vindicabis:sed quoadusq; probaueris que intendis stat⁹ tuus esse videtur qui in te post manumissionem deprehenditur ʰ.

Idem.a.Seraphiano.
q Si exportandus a dño de ciuitate sua venit:nec in vbe romana morari dz:qui autē de prouincia certa nec in italia.ᵐ

Si itaq; contra legem constitutam factum probare potes vtere iure qđ propter ea tibi competit.

Si mancipium ita venerit ne prostituatur. Rubrica.

Impera.Alexan.a.Socrati.
Deꝛ Reiectus ᵒ vbis amicus noster eamq; ita venit vt si prostituta fuisset abducendi potestas esset ei ᵖ cui secundum constitutionem diui adriani id competit: abducendi impartiet facultatem ᑫ q̃ si eum patientiam accommodas se contra ʳ legem quam ipse dixerat ˢ vt in turpi questu mulier haberek animaduerterit libertate competente ᵗ secundum interpretationē eius dem principis perduci eam ad pretorem cuius de liberali causa iurisdictio est.vt ibi lis ordinetur ᵛ nec iubebit:nec enim tenor legis ˣ quam semel comprehendit ʸ intermittitur quod dominium per plures emptorum personas ad ᶻ primum qui prostituit sine lege simili peruenit.

Imp.Seuerus pre.preto.
Mulierem quam ita venisse allegas ne prostitueret aut si prostituta fuerit libera esset per officium militare exhiberi apud tribunal oportet:vt si cōtrouersia referatur pacto quod tamē si verum est libertas mulieri existente conditione competit.agatur causa apud eum cuius de ea re notio est.hec autem lex.⁊ nisi tabulis venditionis inserta est:quamuis si ne epistola.l'sine scriptis facta ostenditur valet.

Idem.a.Aurelio
Am quesita venit ne corpore
e questum faceret.nec in cauponā sub specie ministrandi pstitui ne fraus legi dicte fiat oporteꝛet.

Si mancipium ita fuerit aliēatum vel manumittatur vel econtra.

Imp.Alex.Patricensi.
Ivt patroclius postea q̃ te hermie donationis cau
hec ceperit ancillam in libertatem. nisi seruauit manus iniectionem tunc eam seruo mihi.nisi ego consentiam prostitutioni vt hic est et edictum diui vespasiani cum emptam ancillam ne prostituatur alteri vendo.sine simili lege.vt.ff.de iurepa.l.diuus.est et constitutio diui Marci et commodi missa ad auditum victorinum. vt si vendo vel dono seruum ⁊ manumittas vel si precium vel nō pecuniam in specie vt manumittas seruum tuum.vt.j.ti.i.l.i.⁊ q̃. et.l.si is qui.⁊. ff. de com.cau.da.l.dedi.§. sed et si tibi.et.l.si pecuniam.§.i.et si certum tempus adiciatur eo elapso constitutio inducit libertatem si potuit manumitti si vero dicam manumittas quando voles inducitur libertas te mortuo si vero quando poteris te et seruo presente post duos mēses alias post quattuor mēses inducitur libertas. si vero vt manumittas simpliciter dicam quidam idē qđ in priori casu dixi.ergo postq̃ potuisti manumittere et cessasti .vt.ff. de pres.vel.l.naturaliter.§.i.⁊ de his q̃ sine ma. ad li.per.l.Iannus.est ⁊ cōstitutio diui mar.⁊ cōmo.in semestribꝰ cū tradō seruū vt post tps sit liber nō cōprehendo manumittēdi fa

ctum.vt.j.ti.i.l.iij.et.ff.de ser.expor.l.fi.est et cõstitutio diui seueri
z antonini ad emb iũ maritũ.cum seruus mandat vt ematur su
is nummis quam halves.ff.de manu.l.iij.et.ff.de iudi.l.qui se.

Q Dlierem.militare nemine agente.sunt enim quedaz
que per officiales iudicis nemine agente expediuntur.
b Controuersia.quasi non ea le.vel condi.sit vendi
ta vel quasi conditio
non euenit q vtrunqz
se.qui est necesse vt li
tera fiat
c Quod tamẽ in
terpositio est.
Causa liberalis.
d Hec aũt ler.i.pa
ctum in venditiõe ap
positum.
e Et nisi.alias z si
nõ alias et nisi.et tũc
ponit p si non fic.ff.de
pena.l.femine.et.ff.si
quis pau.si eam.§.fi.
in fi.
f Quãuis.sine epi
stola.als quis epla
g Facta.s.conuen
tio.nam epla nunqz
fit sine scriptis az.z est
ad hoc.j de dona.l.i ex
traneis.Item.ff.de
manu te.l.si seruus sti
chum.

Am que mi
e strandi quam
speciem assu
munt quidam volen
tes male agere.vt.ff.
de his q no.infa.l.athi
lete.§.aut pretor.

i Fiat.cuz aliquid
phibet.z id per quod
pueni t ad illud sic.ff.
de respon.l.oratio.z in
sti.vi.bo.rap.§.i.fic
contra cum quid con
cedit.z id per qõ per
uenitur ad illud.vt.ff.
quemadm.test.aper.l.
ũ.§.inspecto.

k Si mancipium
ita fu.ali.vt manu.spe
cialiter dixit in superi
oribus titulis duob
pacta cõtra mancipi
um z p eo inducta nunc mixti.de vtroqz quando p eo et quando
contra eum azo.

I patrodius.continuis.qui erit si aliquo tempe fugerit
tantundem temp̃is velebit postea seruire.vt sit liber.vt.ff.
de sta.li.l.cum hẽres in fi.z.l.seruus.§.seruus

m Vta vt ciuis.nã quidã liberti nõ erant ciues romani.sz hodie
omnes.vt insti.de liber.§.libertinorum.

n Volũtatis.põt ergo mutare voluntatẽ.vt hic z.ff.de manu.
vin.l.si pr̃.z de iudi.cã da.si pecuniã.§.i.z.ff.de ser.expor.l.iij.sed cõ
tra in.e.ti.l.quesitũ.vbi nõ põt mutare.so.põt vt ꝓstitutio nõ re
pñtet libertatẽ vt hic.sed nõ põt quin emptor sponte si velit posi
fit mmanumittere vt ibi.vel solue vt dicta.l.iij.

o Si iam decesserat.vñ iam non põt mutare voluntatem.nec
hẽredis voluntas exquintur.vt.d.l.ff.e.l.iij.sed contra.ff.de dona.
inter vi.z vxo.l.q aũt.§.vxor.so.ibi non fuit vxor donatarij facta
domina.

p Ad donatos.ex interpetatione constitutionis.vt.ff.qui fine
ma.l.mancipia.z b faciebat questionem.

q Vẽdere.s.in tuũ pñdicium quo minus sis liber finito tpe.vẽ
ditio tñ valet.vt.ff.de contrahen.emp.rem alienam.

r Et ꝓstitutõe diuor marci z commodi.vt.j.l.pri.

s Defendere.ar.ꝛ.ff.de ver.ob.q rome.§.flauius.sed ibi fuit co
gitatum de actu Accursius.

In ea lege chrestes.t.maior.xxv.an.ff.de.mio.vez.§.qõ si mi
s nor az.sed certe imo videtidem z minor.cũ erat filꝰ vt i
fu.qui ma.nõ pot.§.eadem.Accur.

v Filiũ.i.qui erat filius.accur.
x Later ẽ.vt hic.z.s.l.pr.z.ff.de in ius vo.sz si hac.l.in pñ.
In iusta proprium nomen.
z Interrum sz vt manumitteretur.
aa Locus est.s.ex interpetatione.sed ꝓprie locum hz con
stitutio diui adriani.vt.ff.e.l.fi.sed vbi cõprehendit factuz manu
mittentis directo hec
ꝓstitutio locum hz.vt
d.l.fi.z.s.e.l.i.z.ij.
a Manumissa ẽ de
fero.vt insti:de ige.§.fi.
s Is q̃ putat
dñs tuus mal
festũ est.vt.ff.
de manu.si qs ab alio
z dõ lib.cã.l.paul.sed ꝛ
ff.de ꝓdi.ob cãm.l.ij.
§.sz si nbi.z.ff.de.p̃s.ꝓ.
l.natural.§.at cũ do.in
vtraqz dicit nõ fieri li
berũ veniente die.so.
ibi dabat pecunia vt spe
cies.b vt cõtinas vl sol
ue vt i qlibet eaz vti.
c Posset.z deberet.
d Opinio is.vt.ff.
de sta.lo.l.herennius.

Q Aquidẽ pdu
cunt.s.pr̃ alij
quẽ.sed fortasse
si dixi ate nõ mãumit
ti.qz tunc alij possent
manumittere.
f Manumittãt.s.de facto.
g Nõ pñt vt.ff.de
mañ.l.si qs hac.z.ꝛ.de
his q̃ ad li.p.nõ pñt.l.i
z.ũ.ar.ff.p so.l.sed z si
soc⁹.si fallit si mortẽ
dñi vindicauerit.ff.ad
sil.l.iij.§.hi q̃s.z si suis
nũmis sit empt⁹.vt.ff
de mãu.l.vlt.§.sive ãt
h Cãm qz si fuerit
pena apposita ñ tñ cõ
mittit vt exigat si ꝛ si
at cum effectũ nõ hẽat
mãumissio vt.j.l.pr.sz
sic z.ff.vt le.no.ca.l.ij
B fallit si etiã de facto
nolui manumitti.vt.
ff.de ꝓb.ob.l.qui rome
§.flauius.sed si ea.l.vnaui.vel vendidi ne tu alienare poteris q̃dẽ
alienare sed agã cõdi.ob causã ad intereſſe vel ad pcũ.vt.s.de con
di.ob causam.l.ea q̃dẽ.que est contra.sed aliud in alienatione.q̃ fa
cti est.vt.ff.de cu ra.fur.l.ꝓfilio.vñ etiam rem alienam vendere pos
sumus.non solũ nr̃am sic phibitam.vt.ff.de ꝓtrahen.emp.l.rẽ alie
nã.Itẽ incido in pnã ex solo facto.vt.s.de trãs.l.vbi pa.at manu
missio est iure.vt hic.z.ff.e.l.fi vẽditio.nisi i casu vt.ff.de ꝓdi.isti.l.
mulier.§.pe.vñ q̃ est inter.nõ possumus alienũ seruũ manumittere
vt.j.de his qui a nõ.wo.ma.p totũ ri.ẽ z alia rõ qz libertas semel pñti
ta difficile reuocat.vt insti.qui.ex cau.ma.nõ pot.§.semel.alienato
facile.vñ facilius ꝛ phibitionẽ fit alienatio quã manumissio.vt
ar.j.de ap.nec causas.alij tñ distinguũt an in tradẽdo.an in ꝛhen
do tñ fit pactum appositum qõ non placet.vt diximus.s.de re.ali.
non alie.l.fi.Accur.
f Procuratoris fisci.corã q̃ agebat priuat⁹.ꝛ priuatũ ad pnaz
eo qõ ꝓtrauenerat manumittẽdo.sed hic nõ est competẽs iudex.
vt subdit.vt.s.de iu.om.iu.l.i.
h Littere.repete ex cum.
Factum.i.de facto tantum.
Cõtinet.dicitras illas eẽ in quib⁹ venditor hoc pactũ cũ empto
re facit.vt.s.t.i.l.pe z hẽas hic nõ ꝓtinet.vl si ñ hẽe repete supra posi
tũ.z sic vẽditor mittit z emptor ꝓsentat his litis.vel dic scõdo q̃ lit
teras mittebat procurator fisci ad conuentũ quibus dicebat si ma
numisisti vẽias rñsurus ad pnã.alias nõ venias.vl tertio q̃ litis
procuratoris fisci reperebat forma pacti.de quo pacto inter ferro hic
dic z hoc si hẽe.alias subaudias ñ si.vo ñ hẽe dic q̃ ñ mãumisit.

sed alij̄ vendidit ⁊ ille manumisit. hic non tenetur si ve se tantum fuit dictum vt non manumitteret. ⁊ repete. ⁊ qua rōne littere ad te. ⁊c. si ꝓspici non pōt ¶ Ratam legis. s. potestate.

Si puellam prestarent̄ nomine pene.

b ¶ Cōstitit ex ꝓstitutōe. vt. ff. de manumis. l. cum minor.

c ¶ Pecunia. i. pena. Accursius flo.

d ¶ Recte petet. imo vī q̄ sic. vt. ff. ō ꝛ. ob. q̄ rome. ℌ. flauius. ⁊. ff. e. seruus. e. l. i fi. sed i vtq̄ illaq̄ fuit ve certo mō māumittēdi dictū. s. vindicta hic ñ vl certe qñ etiā ō sacro solo cogitat. vt. ff. de ꝓdi. isti. l. mulier. ℌ. pe.

e ¶ Cū nō mutata poterit. n. mutare. hic ⁊ vt ff. ō cō. c. da. si pecuniā ī prī. ⁊. ℌ. ij. ℌz ℌ. ff. e. q̄si tū. ℌz ibi fuit ꝓtractus noiat⁹ hic inoiat⁹ imo dic vt. ff. e. si q̄s. Item ar. ℌ. s. ri. l. i. ij. ñ.

f ¶ De edilicijs ac. ō ac q̄ circa vēditiōz iur̄ ciuili ꝓdict̄ dictū ē seq̄t̄ de ꝓtorijs q̄ fūt ꝓdictā rū pedisseq. vt. s. de ve. iu. enu. l. q. ℌ. quartus.

Si ñ simplr. i. nō fine fraude ℌz certe nil vi det̄ i tere ē. fraude vl si ne fraude ℬ fecerit. ar. ff. e. l. i. ℌ. cā. ⁊. s. de act. emp. si mior. ℌz Kñ. in iure. nā prio casu tenet̄ de oi dāno sc̄o nō. vt ff. de ac. emp. iul. ī prī. Ire q̄ tū ad exceptionē generalē q̄n dicit se nolle teneri de aliq̄ vicio. nā prio nō ꝓdest. ff. de ex. ro. apud cellū. ℌ. idē latro.

h ¶ Nescienti. sec⁹ si sciēti. vt ⁊. ff. e. si tñ. ℌ. i edilicijs. ⁊ si supine ignorauit. vt. ff. de ꝓtra hē. emp. ea que.

i ¶ Absit. i. si ñ absit ſz hoc dicit quia semp̄ adesse vid et. ⁊ eum etiā presentem haberē licet. ⁊ ſpecies quedam est libertatis esse fugitiuū. vt. ff. ō ac. emp. iul. ℌ. i. ⁊. ff. e. quis sit fugitiu⁹. ℌ. idem recte ait. sed ⁊ ideo dicit abesse q̄ non solū consiliū sed facti est fugere. vt. ff. e. quis sit fugi. tra ergo hic nota fraudē vendētis. ignorantiā mentis. absentiā seruī. primū nō multū opat̄ quantū ad redibitionem. secundū multum. tertium nihil vt diri.

k ¶ Damnū. vt. ff. e. l. illud. nisi p illo dāno seruū p noxa dimittat ⁊ seruī pēnū reddat vt. ff. e q̄ro. ⁊. l. cum aūt. ℌ. iul.

l ¶ Iulebit actiōe ex empto ciuili. que q̄ similitudinē habet cum pretoria. ideo hic ponit̄ hoc ler. vel dic ve ꝓtoria p. l. ff. e. l. i. ℌ. aiunt in fi. verborum edilium. ⁊ habent commune ex empto ⁊ edilicie. qui amb̄e persequuntur interesse contra scientem venditorē secundum. ɣ.

Cum ꝓponas. āni tps currētis a tpe venditōis. vt. ff. e. sciendū. in fi. nisi fuerit emptor ignorās. vt statim dices.

n ¶ Congredi redibitoria vel q̄to minoris ex ēpto vero ciuili cuius it perpetua agere posses. si ante venditionem quoq̄ tale vicium non affuit. alioquin non ageret. posteriores enim casus ad emptorē pinent vt. ℌ. l. prori. ⁊. s. de pcu. ⁊ com. rei ven. l. i. ⁊. ff. de edi. edic. l. ediles. in prin. ⁊. l. actioni.

o ¶ Ser mensiū vtilū. ⁊ qō subīcit ō āno dicvtili. vt. ff. e. sciēdū i fi. ⁊. ff. ō except. rei iu. l. si is. ⁊ itelige vtile q̄ ad q̄d. s. quia demum scienti currit illud tempus non enim videtur experiundi potestatem habuisse qui ignorauit. vt. ff. e. cum ser. ideoq̄ a tempore scientie currit tempus continuum. vt ⁊ alias. ff. de calum. annus. ⁊ caue quia quandoq̄ redibitoria infra duos menses quanto minoria ser mensibus finitur. scz quando ob hoc ipsum agitur. quia non cauetur. vt. ff. e. si venditor.

Si apud vnum quia tūc tenetur rei vēdi. si fuerat dominus i tradendo. vt. ff. de rei ven. l. si ager. si autem non fuerit dominus tenetur publiciam licet quedā ⁊ tunc velet ei reiuen. dicentes non licere ei referre questionem dominij. vt dicimus. s. de non nu. pe. l. i. ⁊ ad hoc de contra hen. emp. si cū fundus ℌ. i. ⁊ ſm hoc pone casū vt in fi.

q ¶ Interueniens. s. seruus qui nunq̄ fugerat.

r ¶ Pertinet. vt ⁊ ar. s. l. ꝓtor.

s ¶ Impossibile. ḡa factum alienum. et ideo propter multam difficultatem quasi impossibile habetur. sed expone. id est difficile sic. ff. de his qui vtiec. vel ef. l. cum sane. als agi non posset. vt. ff. ō reg. iu. l. impossibilium. sed quomodo valet cum alienum factum non possit promitti vt ff. de verbo. obligatō. stipula. ista. in princi. Kñ. videtur promittere securaturu. hoc casu et similibus. ⁊ sic si est simplex abnuntium. vt. ff. de verbo. ob. l. inter sti. in prin. vl promisit duplam vel aliud si fieret vitiosus vt ff. de euic. l. quod dicitur. vel videtur ꝓmittere interesse si fiat. vt ff. de euic. l. si ita quis scienti currit illud tempus non enim videtur experiundi potestatem habuisse qui ignorauit. vt. ff. e. cum ser. ideoq̄ a tempore scientie currit tempus continuum. vt ⁊ alias. ff. de calum. annus. ⁊ caue quia quandoq̄ redibitoria infra duos menses quanto minoria ser mensibus finitur. scz quando ob hoc ipsum agitur. quia non cauetur. vt. ff. e. si venditor.

Si apud vnum quia tūc tenetur rei vēdi. si fuerat dominus i tradendo. vt. ff. de rei ven. l. si ager. si autem non fuerit dominus tenetur publiciam licet quedā ⁊ tunc velet ei reiuen. dicentes non licere ei referre questionem dominij. vt dicimus. s. de non nu. pe. l. i. ⁊ ad hoc de contra hen. emp. si cū fundus ℌ. i. ⁊ ſm hoc pone casū vt in fi.

q ¶ Interueniens. s. seruus qui nunq̄ fugerat.

r ¶ Pertinet. vt ⁊ ar. s. l. ꝓtor.

s ¶ Impossibile. ḡa factum alienum. et ideo propter multam difficultatem quasi impossibile habetur. sed expone. id est difficile sic. ff. de his qui vtiec. vel ef. l. cum sane. als agi non posset. vt. ff. ō reg. iu. l. impossibilium. sed quomodo valet cum alienum factum non possit promitti vt ff. de verbo. obligatō. stipula. ista. in princi. Kñ. videtur promittere securaturu. hoc casu et similibus. ⁊ sic si est simplex abnuntium. vt. ff. de verbo. ob. l. inter sti. in prin. vl promisit duplam vel aliud si fieret vitiosus vt ff. de euic. l. quod dicitur. vel videtur ꝓmittere interesse si fiat. vt ff. de euic. l. si ita quis

Si puellā ea lege vendidisti vt manumitteret: ⁊ si manumissa non eēt centū aurei ꝓstarent: non seruata fide: mihi lominus eam raptam ex vestigio seruitutis ad libertatem: que ꝓstari potuit constituit. pecunia quasi rupta si de suscepta recte petetur. cum non mutata venditoris voluntate: conditionis potestatem post manumittentis factum repzesentari optima ratione placuit.

De edilicijs actionibus.

¶ Idem autoritas. a. Decensio.

Si non simpliciter sed cōsilio fraudis seruū tibi nescienti fugitiuum vel alio modo vitiosum q̄s vendidit is que idē fugitiuus abest: non solum in pecuniz serui venditorē conueniri sed etiam damnum quod ꝓ eum tibi accidit competens iudex iam pridem placuit ꝓstari iubebit.

¶ Impa. Nozdi. a Ponthilio.

Cum ꝓponas seruū quē qui dē pridē cōpasti post anni tēpus fugisse: qua rōne eo nomine cū venditore eiusdē ꝓgredi q̄rae nō possū anima duertere. ⁊ enim redibitoriam actionē sex mensium temporib̄ vel quantominoris āno concludi manifesti iuris est.

¶ Impres. Dyo. et Max. aa. Juti.

Si apud priorem dñm fugisse mancipium non doceat.

Habito semel bone fidei contractu mancipioq̄ suscepto ⁊ precio soluto. ita demū repetēdi precij potestas est ei qui mancipium comparauerit largienda: si illud quod dixerit fugitiuum poterit exhibere. hoc enim non solum in barbaris sed etiam in prouincialibus seruis iure prescriptum est.

t ¶ Antecedentis. vt. s. de pac. l. in lo. fi. ⁊ l. potest. ⁊. s. de vsur. l. si vsuras. ⁊. ff. de ser. ꝓr. pre. si bina rū. ⁊. ff de euic. l. lucius.

v ¶ Expectant. nisi pac. aliud fiat. vt. s. dictum est.

x ¶ Curabit. quia dolo venditoris fugit qui eū corrumpit tel nec̄ seruī corrupti. Item ⁊ rei ven. vel publi enetur. vt in prin. l. di ri et fac it. ⁊ ad hanc. l. j. de contrahen. ⁊ com. sti. l. non moriturum

Si predium. displicuerit scilicet intra prefinitum tempus quod imperpetuum conuenire potest. et siquidem nihil de tempore conueniret intra dies. lx. vtiles potest rediberi p hanc in factum. vltra non nisi causa cognita. vt et. ff. e. l. quod si nolit. ℌ. ℌ. Et datur hic ac. in factū in quinq̄ casibus. primus est vt modo dixi. Secundus si venditor non pronunciat de his de quibus iulerit ediles pronunciari. scz de natione vel de similibus. vt. ff. e. quod si nolit. ℌ. qui mancipia. Item si non caueret de his de quibus videtur cauere. vt. ff. e. si venditor Et tunc infra duos menses vel ser. vt ibi dicitur. Item ad precium cum fuit facta redibitio sine iudice. vt. ff. e. quod si nolit. ℌ. in factum. Item propter ornamenta infra. lx. dies ad reddendum. nisi ornamenta dentur. vt. ff. e. l. ediles in prin. ⁊. ℌ. vendidi. potest dici ⁊ sertus. s. cum veterator ꝓ nouitio est venditus. vt. ff. e. l. precipiunt ediles. ⁊. l fi. ℌ. quotiens.

z ¶ Sub conditione. s. resolutiua. ar. ℌ. ff. de ℌhen. emp. l. iij. et in sti. de contrahen. emp. ℌ. fi.

C Redibitoria.i.in factum.Accursius florentinus.
b C Per eandem simpler fit relatio.nam non ad infectum que ad redibendū dat sed ad aliam scz ex empto redibitoriam.7 sic pro vera redibitione hic ponit.s.non.vt.ff.e.l.etiam.
Zibito repetendi p hanc redibitoriam.

No Stillō.s. mancipium.
e C Exhibere.i.ostendere.immo videtur 7 si sit mortuum quod possit redibitoria agi. vt.ff.e.quod si nolit. §.idem aīt homine.7 §.si mancipium.7.§. pe.7.l.fi hyem.idem ē si est in fuga.vñ 7 tūc exhiberi nō potest.vt ff.e.l. redibere.§.fi. q oēs sunt ptrarie.sol. hic ponit exhibere.i.parare.nil est ptra.alij dicunt q ibi fuit emptio sine culpa hic nō alq dicunt q vndiq hic fuit lw.fi.ibi tm in emptore.prima placet.Accur.
f C Barbaris.i.mancipijs nostris ab hostibus captis.
g C Sed etiam in provincialibus.id est natis apud nos.
a C De monopolijs. quia venditores illicitas ineunt inter se pactiones.ideo eos prohibet hic ti.7 dicitur monopolis.i.singularis negociatio in ciuitate.a monos qđ est vnum 7 polis quod ē venditor.vel pollium quod est venditio.qñ uno vel certo modo facienda negociatio vel venditio.unde 7 dicitur bibliopola.id est venditor librorum.bibliopola enim dicit librum. Itē 7 inde monopolia pro ultima producta.id est talis negociator q fit cum alijs pactus ē pla.autē denominatur monopolium a monos quod est vnum 7 polis quod est ciuitas unde monopolium.id ē vnica negociatio i ciuitate per hoc vrita. Unde dicit monopolius penul. correpta q solus vult esse in ciuitate emptor vel venditor.

De monopolijs 7 conuentu negociatorum illicito vel artificio erga laborum necnon balneatorum, prohibitis illicitis pactionibus.

C Imp.zeno.a constan.pre.pre. Elbemus b ne quis cuiuscunq vestis vel piscis vel pectinū forte aut echini vel cuiuslibet alterius ad victum vel ad quemcūq vsum pertinentis speciei vel cuiusli bet materie pro sua auctoritate vel facto tam elicito aut in posterum eliciendo rescripto aut pragmatica sanctione vel sacra nostre pietatis annotatione monopolium audeat exercere.ne ve quis illicitis habitis conuentionibus cōiurare aut pacisci vt species diuersorum corporum negociationis non minoris q̄z inter se statuerint venundentur c. C Edificiorum quoq artifices vel erga d laborum aliorumq diuersorum operuz professores 7 balneatores penit? arceantur pacta inter se componere. vt ne quis quod alteri commissum sit opus impleat aut iniunctam alteri solicitudinem alter intercipiat data licentia vnicuiq ab altero inchoatum 7 derelictum opus per alterum sine aliquo timore dispendij implere e officiaq f huiusmodi facinora renunciandi g sine vlla formidine 7 sine iudiciarijs sumptibus.
C Si quis autem monopoliū ausus fuerit exercere bonis propijs expoliatus perpetuitate damnetur exilij. Ceterarum preterea professionum primates si in posteruz aut super taxandis rerum precijs aut super quibuslibet illicitis placitis ausi fuerint. conuenientes huiusmodi se pactis constringere h.xxx. librarum auri solutione percelli decernimus officio tue sedis.l.libra

Decernimus ne quis.echini.i.elbrei.
i C Denundē.iustum est em vnicuiq sua cōmittere.vt s.de iudeis.l.nemo.
d C Erga laborum.i.stationum.
e C Implere ptra hanc artifices faciunt in multis locis.
f C Omniaq.repete data licentia.
g C Denūciandi.sic.s.de episco.7 de.l.si quis in hoc.
h C Cōstringere.forte qz nemine voceant nisi tantum vet.
i C De nundinis. occasione emendi vendendiq qñq quis impetrat a principe nundinas.i.vt celebretur generale forum i alicuius villa vel possessione ideo de his ponit.

Mercatorum auri condemnatione multando si in prohibitis monopolijs 7 interdictis corporum pactionibus cōmissas forte: si hoc euenerit salubertime nostre dispositionis condemnationes venalitate interdum aut dissimulatione vl quolibet vicio minus fuit executum.

De l nundinis 7 mercatoribus.

C Imp.Galens.7 Valen. aa .ad probum.p.p.

Mercatorum k mercatuum aut nundinarum licētiam vel veterum indulto l nostra auctoritate meruerunt ita beneficio rescripti potiantur. vt nullum in mercatibus atq nūdinis ex negociatorum mercibus conueniant: vel venalicijs l aut locorum m tē pozali questu 7 commodo priuata exactione sectentur: vel sub pretextu priuati debiti aliquam ibidem concurrentibus molestiam possint inferre.

De n vectigalibus commissis.

C Imperatores. Seuerus 7 Anto. aa. Victorino.

Iure o manumissus es ante p questionem commissi motam statum tuum vectigalis nomine conuelli nō est equū.
C Idem.aa.Linuo.

Eqz q commissum quod ante quinquennium factum dicatur si lite res anticipata non est vendicari potest neqz pro re que in commissi causam cecidit si ipsa nō extat nec dolo r sup primatur precium peti potest.
C Idem..aa.Ingenuo militi.

Omnib s militib nris,pspecim? ne ob obmissas professiones.pena cōmissi tenerent

alijbi ptrahentes cum his qui habent pergulam vel horreum possunt inuenire eosdem.vt.ff.de iudi.l.heres.§.pide.7 dicas hic mercibus.id est occasione mercium.7 sic subaudi in sequentibus.
l C Venalicijs.id est seruis.
m C Locorum.i.vt exigant aliquid ratiōe locorum .habent enim grande commodum er eo quod propter forum terre cozr impinguant.ar.ff.de aq̄ pluui.ar.l.i.in fi.
n C De vectigal. data ratione rerum venditarum vel quocunq modo quesitarum si deferantur de vna ciuitate in aliam pstatur vectigal.s. octaua vt.j.e.l.ex prestatiōe. 7 duas ptes habet fiscus.tertiā ciuitas vl ordo ciuitatis.vt.j.e l.fi.ideo de his dicit.7 dicitur vectigal.quia prestat de rebus q̄ vehuntur.

Iure dicas q eraliq seruo delato erat prestāda octaua vt.j.e.ex prestatione. sed licet octaua sit fisci 7 ordinis tñ potest manumitti cū vnus socioz alijs etiam inuitis manumittit.vt j. de con. ser. ma.l.i. dic aliquis conduxit vectigal a fisco p quo hic seruus 7 cetera bona fisco tacite sūt obligata.vt.j.i qui. caus. pi.ta.ptrahi.l.i. potest tamen manumitti secus si specialiter 7 expresse.vt.j.de ser.pig. da.ma.l.q.7.iñ.ipz primo casu videt cōtra. ff.e.commissa.vbi totus videtur fisci fact? sol.ibi fuit omissa p fessio hic non. sed facta professione nō soluit. quo casu nō totū hz fiscus sed ei octaua duplicat.vt.ff.e.l. fi.§.diui.vel ibi in. §. diui .etiam professio fuerat omissa sed mlt tū intererat dñi fundz nō pdere cū forte vxor cozrupit vl rōes fdere velit

Omnib militib.cū hic sit militis priuilegiū apparet aliud esse in priuato.vt b.7.ff.e.l.fi.§.diuo qpz. Itē p vectigali non pstito.vt.ff.e.impl.7.ff.de mi.fi ex causa.§. si in cōmissū. Itē et illicita relatione.vt.ff.e.l.cote. Itē ex illicita emptiōe.vt.j.e.si qs. Itē expone pfessores.i.scripturas quib cōtinet se tm vehere nomine vectigalis 7 nomine talis rei.

p C Añ ctionē.naz post manumitti nō posset factus litigiosus.vt.j.de liti.l.q.7.fi.
q Eqz nō est.nā si esset pperua esset actio.j.de pl.xxx.anno l.fi. Accursius florentinus.
r C Neqz dolo.vel lata culpa que dolo cōparat.vt.ff.si mēsfal.mo.di.l.i.§.lata.nō leui fiet i deposito.qz sic ibi grā deponētis tm ita hic grā fisci tm. Itē nota q quinquēnio tollit rei ven.fisco. 7 sic videbat contra.ff.de diuer.pre.l.in ommib.sed in lra ibi soluitur.nisi minora tempa tē. Item ptra.j.de pl.xxx. an.l. oēs. sed de his dicit.s.de sacro.s.7.l.fi.

a Depositio.i.commissio
b Exolue tu miles.Accuchius florentinus.

Denes illū ceriterit si modo bñ caueat.vt.ff.e.l.licitatio. ⁊ ff.de iure fisci.nō intelligitur.§.cum quinquenniū.⁊.j.t.i.l.finali

v Huersi ꝓuinciales ꝓ his rebus quas ad vsum ꝓpriū vl̄ ad fiscū inferunt vel exercendi iuris gratia reuehunt nullū vectigal a stationarijs exigatur ea vero que extra predictas causas vl̄ negociationes gratia portantur.solite prestationi vel pensitationi subiugamus capitali pena proposita stationarijs ⁊ vrbanis militibus ⁊ ceteris personis quorum auaritia id tentari firmatur.

Imp.Valens ⁊ Valē.aa.ad florum comitē sacrarum largitionum

Omnium rex ac psonarum q̄ priuatā degunt vitā publicis functionibꝫ equa dz eē inspectio.hoc ideo dicimus quia nō nulli priuatorum elicitas suffragio proferunt sanctiones quibus vectigalia vel cetera huiusmodi que iferri fisco moris est sibi asserant esse cōcessa.si quis ergo priuatorum eiusmodi rescriptione nitatur.cassa eadem fit.vectigalium enim non parua functio est:que debet ab omnibꝫ qui negociationis vel transferendarum mercium habent curam equa ratione dependi exceptis nauicularijs cum sibi gerere rem ꝓbabunt.

Idem.aa.⁊ Gratia.a.ad Archelaum comitem orientis.

e ✠ prestatione vectigalium nulli? oino noīe quicq̄ minuat.quin octauas more solito ꝟstitutas oē hoīm genus qđ cōmercijs voluerit interesse ꝟpendet

Depositio ad fiscū illa esse tm̄ principi reseruantur.
e x Cetera.vectigalia.Accursius.
y Erario.sic ergo due partes fisco tertia ciuitati vel ordini ciuitatis datur vt hic.⁊ est sic.j.de oper.pu.l.ne splendidissime.⁊ in auten.de colla.§.iubemus.collat.ix.⁊.j.de diuer.predi.vr.⁊ tu.l.iij.in fi.li.xi
z Consortium.id̄ est omnium ciuitatum.
a Portionis.i.tertie p̄tis que singule assignatur ciuitatibꝫ azo.⁊ non legitur hec in scholis.
b Vectigalia.nouā ⁊c.rubrica.

Non quidē cōtrahat.ff.ad.l.iul.de ambi.li et.ff.ad.l.iul.ꝺ vi.pu.l.fi.⁊.j.de allu.l.hi q̄s.⁊.j.de excus.mu.j. placet.⁊.j.li.x.de colla.vnatorum.⁊.ff.de censi.forma.§.i.⁊ hec non legitur in scholis.

v Vectigalia.fiat.ff.de publica.licitatio ⁊ idem est in ecclesijs per concilium lateranense.⁊ non legit hec in scholis.

Non solēt ꝓncipibus ad ꝺ ff.de legi.⁊ se.con.l.⁊ ideo.⁊ de consti.prin.l.in rebus.et s.ti.i.l.quicquid.
f Restitui cum pena.vt.ff.de publi.l.licitatio.§.quo d illicite.⁊.j de fur.l.etiam.⁊ s.ex qui.cau.nisa.ir.fo.l.q̄.⁊.j.de superexactoribus.li.x.l.i.et de exact.mu.l.placet.⁊.j. de censi per equatores
s ✠ prouinciarum conuentudines.⁊ sic ff.de ver.sig.l.minus.⁊ facit ad.l.infra de edi.pre.per prouinciam ⁊.ff.de publi.licitatio §.quod illicite.⁊.l. si publicāi.§.fi.et.ff.ad l.iul.de vi.publi.l.fi.⁊ s.ti.j.l.iij.et non legitur.

niulla super hoc militarium personarum exceptione facienda i

Impa.Valen.⁊ Gratianus.et Theodo.Palladio comiti sacrarū largitionum.

Allegatis k gentiū deuotarū l et his tm̄ speciebꝫ quas de locis ꝓprijs vnō ꝓueniūt huc deportant octauarij m vectigal accipiant quas vero ex romano solo q̄ sunt tamen lege concesse n ad propa deferunt has habent a prestatione immunes ac liberas.

Idem.aa.eidem cōsulti.

v Surpationem o toti? licentie sūmouem? circa vectigal arabarchie ꝓ egyptū atq̄ augustanā ꝟstitutū.nihilq̄ super traditione aīaliū que fine phibitione solita mime ꝓmittēda ē.temeritate p licētiā vīdicari cōcedimus.

Imp.Arcka.⁊ Hono.aa.Amplx.pre.pre.

Vectigalia p quecūq̄ quelibet ciuitates sibi ac suis curijs ad angustias q̄ suas solatia q̄sierunt.siue illa functionibus curialium ordinū.psutura seu cuiuscunq̄ alijs earundem ciuitatū vsibꝫ designant firma his atq̄ ad habendum perpetua manere precipimus.neq̄ vllam contrariam supplicantiū sup his molestiam formidari q

Idem.aa.Lamp.pre.pre.

s Si quis? sine psona mācipiū i.salinaꝝ ꝺuctor sales emerit vendere ue temptauerit siue ꝓpria audacia siue nostro muni tus oraculo sales ipi vna cum eorū precio mancipibus addicantur.

Imp.Hono.⁊ Theo.aa.Cusōi comiti sacrarum largitionum.

Quicqđ d ꝓtra vectigales largitionis iū titulo q̄ pgma ti cis sacris l̄ā notatōibꝫ fuerit elicitū effectu ⁊ viribꝫ carē censem? Imp.Theo.a.Gaiōi ⁊ Rauiāo

e ✠ ceptꝝ v his vectigalibꝫ que ad sacr p̄monitū nostrū q̄ cūq̄ tempore pueneruīt cete

h De commerciis.et mercatoribus in hoc ti.quedam specialia ponit circa negociatores pertinentes ad comune principis ⁊ quedam generalia omnium mercatorum.

Negociatores necessitatem alias necessitare debitam pensionem.

2 Ioueant hic benigne exigunt debita ⁊ a quolibet negociatore ad comū principis pertinente.

I Deuotionis.i.debiti siue vectigalis siue alterius.qr cū efficaci a tia benigne ⁊ cum instātia humane ꝓueniendi sunt vt soluāt vi

Vdant ⁊ nō legitur hec lex.

Vectigalia.que fierunt a principe Accur.

q Formidari.j.de pascuis publicis.in.l.i.contra.h.

s Si quis mancipium genitiui casus pluralis numeri ⁊ nō legitur.

Quicquid vectigales.id est eos qui p̄sunt vectigalibus exigendis.

⁊ Largitionaliū.qr largitione principis vel alterius cōsecuti sunt hanc potestatem az.⁊ facit.j.t.q̄.l.nō solēt ⁊ nō legitur.

ff.de vsuris.si bōe azo
m ¶ Effectus.alias affectus.z alias effectus.

Non solū subtili.sic est vocus vsus.vt ff.de vsu.l.i.§.non fuit.z erant hi barbari hostes populi romani vt.ff.d cap.l.nihil subiecti enim imperio de uoti dicuntur.vt.s.t. ñ.allegatis.z facit.xx ñ.q.ñ.c.vtilem.

o ¶ Repertum ad hec ff.de prīua.car.l.i.z ad l.iul.de vi.seruos insti. z.ff.ad sil.l.i.§ fi.z.ff.d sepul.vio.l.iñ.§.diuꝰ z de nor.in delictis.et l.in omnibus.et.ff.de peiur.sco.l.i.z.ff.d his qui no.infa.quid ergo.§.ñ.z in decre.lxxxi ñ.dist.c.error.z.lxxxvi di.c.faciēt.z.ñ.q. vñ. c.negligere.z.xxiñ.q. siñ.c.qui.potest.et.q. viñ.preterea.

n Obliones fa. ff.loca.militet z in decre.xii ñ.q.iñ.clerici.z.s.de resci.ven.l.fi.z.ff.de auc. tu.l.ñ.§.pupillus.

¶ Eretores sarum.q̄ ñ erat subiectꝰ imperio romāo tempore huius legis.sed incepit tempore Justiniani.vt in auten.de here.z fal.in prin.colla.i.

r ¶ Commeauerit. habent enim i sua cura custodire limites.

s ¶ Comitentur.q̄ non debet permitti redire si diutius resideat z non legitur.

¶ Cessante.ambitione.loquitur de mercatoribus pertinentibus ad comum principis de quibus loquitur.s t.l.i.azo.

v ¶ Collegiatorum quia de eorum collegio vel corpore erant.

x ¶ Substituēdi.vltra predictum numerum fic.s.de sac.sanc. eccle.l.non plures z si legitur.

s Jqui facit.s. e.l. mercatores.z non legitur.

ꝫ ¶ De rerum permutatione dixit d contra eos nominatis ex quibus trāsferturꝰ dominium.nūc de innominatis.ex quibus similiter transfertur.

ra reipublice ciuitatuz atq̄ ordinū estimatis dispendijs que pro publicis necessitatibus tolerare non desinunt reseruentur.cum duas portiones erario nostro conferri prisca institutio disposuerat atq̄ hanc tertiam iubemus adeo in dictione vbium municipumq̄ consistere vt.p̄ priꝰ compendij curam non in alienato potius q̄ in suo arbitrio nouerint constitutam. designate igitur consortium portionis eatenus iuri ordinum ciuitatumq̄ obnoxium maneat vt etiam locandi quanti sua interest licentiam sibi nouerint contributam.

Electigalia noua instituī nō posse.

¶ Jmperatores. Seue.et An.aa. victorino.

¶ On quidem temere permittenda est nouorum exactio.ꝫ si adeo tenuis e patria tua vt extraordiario auxilio iuuari debeat allega presidi prouincie que in libellum contuliſti qua re diligenter inspecta vtilitatem communem intuitus scribet nobis que comperit.z an habenda sit ratio vestri z quatenus existimabimus.

¶ Jdem.aa.galistiano.

v Electigalia noua nec decreto ciuitatum instituī possunt.

¶ Jmp.galeri. z Valenti. aa.Tusto z alijs.

¶ On solent noua exactigalia i consultis principibus instituī g̃ z exigi aliq̄d q̄d illicite poscatur competens iudex vetabit z id quod exactum videtur si contra rationem iure extortum est restituī iubebit.

¶ Jmpator Constan.a.ad Felicez pre.pre.

s Jprouincialium nostrorum querela de conductorū auiditate extiterit et probatum fuerit vltra antiquam consuetudinem z nostre terminos visionis aliquid eos profligasse rei tanti crimini perpetuo auxilio puniātur.sub conspectibus autem tuis.vel eorum qui tue gravitati succedunt licitationis cura seruetur.

De commerciis z mercatoribus.

¶ Jmpatores Valens z Valen.a a.ad Julianum comitem orientis.

¶ Egociatores si qui ad comū nostram pertinent potentiorum quoq̄ homines necessitatem debitam pensionem vt honestas postulat agnoscere moneantur vt per cunctos qui emolumēta negociatoribus captāt tolerabiles fiant agnoscēde deuotionis effectum.

¶ Jmp.Gra.a tacio comiti sacrarum largitionum

n On solū barbaris aurū mihime prebeatur sed etiā si apud eos inuentum fuerit subtili auferat ingenio.sed si vlterius aurum.p mancipijs vel quibuscunq̄ speciebus ad barbaricum fuerit translatū a mercatoribus non iam damnis sed supplicijs subiugentur.z si id iudex repertum ꝰ non vindicat tegere vt consciꝰ criminosa sustineat.

¶ Jmp.Hono.z Thc.aa.Theodoro.pre.pre.

¶ Obliones natalibꝰ z honorū luce conspicuos z mīmō ditiones pniciosum vobis mercimoniū exercere prohibem? vt inter plebeios z negociatores facilius sit emendi vendendiq̄ cōmercium

¶ Jdem.aa.Autenno.

m Eretores q̄tā ipio nro q̄ p sacr̄ legi subiectos vltra ea loca in q̄bꝰ federis tpe cū meorata natōe nobis conuenit nūdias exercere mīme optet ne alter regni qd nō quēeat scrutent? archana null? igitur p? hac impio nro subiect? nitisbin.z callinicū z artexatē.emēdi vltra seu vēdendi spēs cā prohibisci aut deat nec p̄ter cōmeoratas ciuitates cū psa merces existimet cōmutādas scīēte vtroq̄ q̄ obtinuit z spēs q̄ p̄ter loca fuerit venūdate.l cōpate sacro erario nro vēdicādas.z p̄ter cap̄ ac p̄cij amissionē qd fuerit numeratū vl cōmutatum exhij se pena empti terna subdendum. nō defutura contra iudices eorūq̄ apparitiones per singlos actus qui extra memorata loca fuerint agitati.xx.libras auri condemnatōe p quoꝝ limitem ad inhibita loca mercādi gra romani vl pensa cōmeauerit ? exceptis videlicz his q̄ legatoꝝ psanctꝰ quolibet tpe ad nrāz clemētiā mittēdoꝝ iter comitati merces duxerint cōmutādas q̄bꝰ hūanitatis z legationis intuitu extra p̄finita eē loca mercādi copiam non negamus nisi sub spē legationis diutius in qualibet p̄uincia residentes nec legati reditum ad propria comitent? hos ei mercature ifisistentes nō immerito vna cū his cū quibus contraxerint seu resederint pena huius sanctionis psequetur.

¶ Jdem.aa.et.cc.pre.pre.

¶ Essāte? abitēe oi licētia q̄rigētoꝝ huiꝰ collegiatoꝝ ꝰ nūerus māeat nlliq̄ his addē di mutādiue vl i defūcti locū substituēdi? pateat copia.ita iudicio tue sedis subip̄oꝝ p̄fitia corpatoꝝ i eorū locū quos hūani subtraxerint casus et tēde quo illi fuerāt corpe subrogent.nulli alij corpatoꝝ p̄ter p̄dictū numerꝝ p̄ploania immunitate ꝓcessa. ¶ Jdē.aa.Maximo comiti sacrarum largitionum.

s Jꝰ q̄ inditas noiati vetustis antequam dicat d locatione que est nominatus.sed non transfertur ibi dominium. et quia inter innominatos precipuus est permutationis.ideo de hoc dicit.sed quare non dicitur nominatus permutatio quuz elegantius nomen sit q̄ in venditione vl simil? ꝰ.respondeo p̄ mutare generale verbum est pertinens etiam ad venditionem vel locationem z omnez contractum vbi hinc inde aliquid accipitur.ſz alij sua supīserunt nomina.at hic cum datur certa species pro alia certa caruit nomine speciali.nam plura sunt tē, vt.ff.de p̄scri.ver.l. natura.sicq̄ retinuit generale vnde dicit i nominatus scilicz speciali nomie alīq̄ z alij ter respondent.vt dixi.ff.de pac.l.iuregen. §.l.

¶ Jcum patruus.patruꝰ tuus venalē possessionem haberet.p xx.pater tuus volens emere dedit ei nomine precij aliam possessionem.sed non tarata quantitate dicens bene sufficiat nbi pro p̄cio rei tue quam venales habes. possessio ipsa quam pater tuus accepit euictaest tuq̄ es heres patris ages ad exemplum ex empto acti .ac.p̄scr.ver. vl dic vtili ex ēpto ad exemplū directe,nā non fuit emptio cum non fuerit precium certum nec permutatio quum patruus p̄ positum vendendi haberet.z nomine precij rem accepit.at si cum non haberet propositum vendēdi permutauerit euicta re ages p̄scr.ver. vel cōdi.ob causam

a ¶ Non tarata. ex quo apparet non fuisse emptionem.alias enim secus.vt.s.de rescin.vendi.precij. Accursius florentinus.

b ¶ Compauit ēptū ad ꝫ qd alter vendere vestiauēat.l dic cōpo verbū ēgenēale.vt.ff.

de contraben. emp. l. i. §. pe.

c Euictum est. si em iniuria iudicis vel culpa patris. qz fuerat absens sit euictum non ageres. vt. ff. de euic. l. si p imprudentiam. l. fi ideo.

d Qua interest. non etiã quod dedisti. ex quo apparet non fuisse permutationem. sed alium contractu inominatũ similem emptioni. et permutationi. et dabit vtilis ex empto secũm. B. et. Z. vel presc. ver. secũm alios ad hoc. j. de euic. l. si predium. et. l. si permutationis.

e Prestitum. caute dicit pstitum. nam etiam in re aliena cõsistit permutatio. nec euincit̃ ex pedius contra videatur sensisse. vt. ff. e. l. i. circa fi.

f Postulabis. condi. ob causam. et no. quod datur pcium pre. et ẽ emptio aut species pro specie et tũc aut incerta pro incerta vt hoc. j. de pe. et cõmo. l. si pre. et. l. si permutationis.

legibus ciuitates trãsgredientes ipi vel pegrinos negociatores sine commite cõmertior suscipientes fuerint vẽplxensi nec pscriptione lxnorum nec penã pemnis exilij vlterius euadent. Ergo oẽs piter siue puati seu cuiuspiam dignitatis siue i militia constituti sciãt sibi ab hmõi temeritate penitus aut abstinendũ aut supradicta supplicia subeundum.

De rerum permutatione et prescriptis verbis.

Impa. Gordi. a. Athrase.

Si cũ patruꝰ tuꝰ venalẽ possessionẽ hẽret pẽ tuꝰ pcij nomine lz nõ tarata quãtitate aliã possessiõz ẽdit: idqz qõ cõpauit nõ iniuria iudicis nec pris tu culpa euictũ est ad erẽplũ ex ẽpto actõnis nõ immerito id quod tua interest si in pris iura successisti. cõ eẽ de sideras. At em si cũ venalis possessio nõ esset permutatio facta ẽ idqz qõ ab aduersario pstitũ euictũ ẽ qõ datũ est si hoc elegeris cũ ratiõe restitui postulabis.

Imp. Dio. et Max. aa. Primitiue.

Permutatõz re ipa vtpote bõe fi dei ostituta fidẽ cõmeoras vicẽ ẽptõis obtinet̃ ẽ iuris cogniti.

Idẽ. aa. et cc. Leõtio

tur actio vt pẽz in mutuo. vt. ff. de fideiuss. l. si quis p eo. §. si nũmos et in societate et in tutela. nã vtrum finita tutela dar actio licet dã dicant nasci. sed non intentari. sed falsũ est. vt. ff. de tutel. et rat. dist. si tutor. §. fi. et. l. se. et. ar. ff. de fur. seruo et filij. Idẽ qñqz in mãdato. vt. ff. de of. pcon. l. obseruare. §. fi. Idẽ dicimus et in actione ex stipulatu p vtre. nec em nascitur nisi soluto matrimonio. et pro hoc et contra hoc. j. de re pu. l. i. et. ff. de bõis dã. et si alia. et. ff. so. ma. l. hec actio. Item nunquid ab vna pte re ẽ dita etiam alteri qui vestiunt datur actio. Jo. dicit non et pbatur de necessitate. s. de pac. l. si certus. sed hec questio videt fatua. ad quid em daretur actio cuz sibi iã fit adimpletum. licz ipe nõ impleuerit qõ sciens tũ est dici pt ad euic. rei sibi dati.

Ex placito pmutationis re nulla secuta. nõstat nemi actiõnẽ cõpetere nisi stipulatio subiecta ex verbor obligatõe quesierit partibus actionem.

Idem. aa. et cc. eidem Leontio.

Cum pcibus tuis expedisse ris placitũ inter te et aliũ pmutatõis intercessisse eũqz fundũ a te datũ vẽdidisse. ponas ẽtra emptorẽ qdẽ te nullã hẽe actionẽ pspicias cũ ab eo susceperit dnium cui te tradidisse titlo pmutatõis nõ negas. lz si fm fidẽ placiti stipulatõ subiecta est successores eiusdẽ cum quo ẽtractũ hũistis sciens nõ ꝛ hiberis. si vo stipulatio intercessit p scriptis verbis actio est vt vl fides placiti sibi seruet̃ vl qz alteri accipiendi fũdi gra vendisti cã nõ secuta restituatur p.

Idem. aa. et cc. Alexdolane.

Colonã asseueras patrẽ tuũ ei ẽtra quẽ preces fũdis hac cõditione vendisse fũdũ vt i uice domũ certã acciper adit pses puincie placitis eum parere compelli vel si causam propter quam fũdus datus est sequi nõ pspexerit cõditionis ratione datum restituere sicut postulas iubebit.

Cum precibus. nullam in rem vel in personam quia cum e non contraxisti

n Non prohiberis. vt et. s. de pac. si pacto

o Seruetur. scilicet vt mandat. quod conuenit per hanc pres. h. actionem. vt hic. et. ff. e. naturalis. §. i. sed an precise. videtur qz sic vt hic. et. j. e. l. fi. in fi. sed dico contra. et subaudi hic. nisi velit in eo esse prestare fidẽ. et. insti. de vona. §. ij. Item quero si er causa permutationis tradẽdi rem. et fidem non habuit de illa sed ẽ alterius spera-bam et adam an transeat dominium. videtur qz non. ar. insti. de rerum di. §. vendite. alij dicunt aliud in permutatione qz in venditione.

p Restituat. p condi. ob causam dati causa non secuta vt hic et

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ff.e.l.naturalis.§.i.
Boniam iubebit.vt.s.l.prox. Item est ad.l.istam.id qđ notaui.s.e.l.i.

Ebus.lege.i.pacto.sic.ff.depositi.l.i.§.si conuenerit.

r b ¶ Incertam.quia continet interesse quod est incertū prima facie. licet postea certificet. vt insti.de ac.§.curare sic ꝛ stipulatio dicit. certa eo qꝫ incertum continetur in ea.vt.ff de ver.ob.vbi autem non. Item ciuilis dicitur.quia ex equitate ciuili datur.vbicūqꝫ ei ex equitate ciuilis actio datur præsc. ver.dicitur vt per exempla dicas.vt.ff.e.q̄ riens.ꝛ.l.si tibi polli.ꝛ l.quia actionum.ꝛ.l. duo.nō tamen nego. quin in factum.ꝛ pſ. ver.quādoqꝫ sunt idē vt dirim⁹.s.e.l.ex placito. Itē contra hunc l.ff.de pac.si tibi prīso.ibi de ea obligatione que cōtrahitur re vt tibi diri ꝛ eodē modo solue.ff.si cer.pe.rogasti.§.i.

c ¶ Demonstrat.vt ꝛ.j.de vna.q̄ sub modo.l.i.ꝛ de vna.l.legē. ꝛ.l.cum res.ꝛ de pact. do.l.legem.ꝛ.ff.dō pac. l.legem.ꝛ.ff. de pac.l. in traditionibus.

¶ Idem.aa.ꝛ.cc.Protogeni.

Ebus[a] certa lege traditis ſi huic nō ptā pscriptis ꝓbis incertā[b] ciuilē dā dā actionē iuris auctoritas demonstrat[c].

¶ Idem.aa.ꝛ.cc.Thimotheo.

Optōz[d] reb⁹ fieri nō posse pdē placuit.igit cū fruſtri certā modiatōz Calimacho ꝛ amacho te dedisse vt tibi ēptīt olei designatū pōd⁹ assereres.si placitis circa stipulatōis solēnitatē[e] nō erhibeāt fidē ēztū dedisti cā nō secuta cōdicere p desiderio tuo potes[f].

¶ Idem.aa.ꝛ.cc.Pauline.

Et leges[g] reb⁹ dōatz Cādido. vt qđ placuēat mēstruū seu ānuū tibi prārek ꝛ cū hmōi quentio nō nudi pacti noie cēseak. sed reb⁹ ꝓpriis dicte legis substātia muniak adimplendum tibi placitū sicut postulas prescriptis verbis cōpetit[b] actio.

Optionem.placuit.vt.ff.de contrahen.emp.l.i. et de rebus. id est speciebus ab vtraqꝫ parte intervenientibus

e ¶ Solennitatem.alias obtinet quod est.s.si cer. peta. si non singuli.ac.

f ¶ Potes.vt.s.e.l.quoniam.ꝛ de condi.ob.causaz ea lege.ꝛ.l.dictam.ꝛ.j.de vna.l.legem.

Et lege substantia.id est ipsa ler dicta rebus ꝓpriis rei tra

e ditione muniatur azo.vt.s.e.l.rebus cum suis concordātiis.ꝛ.j.de emic.l.q̄.ꝛ no.qꝫ refert cuz aliquid dō vt aliquid facias quia vt alias eram daturus.ꝛ tunc nulla competit actio. vt.ff de vna.l.q̄.in fi.ꝛ.l.si aut non ꝛ tunc vel conditio ob causam ad repetendum datum vel præscr.ver.vt fiat quod conuenit vel interesse præsterur.

h ¶ Competit.vt hic ꝛ diri.s.de pac.inter emp.l.cum te.

i ¶ De locato ꝛ conducto.quia locatio ad similitudinem emptionis est inducta ideo de ea ponit post venditiones.

Dominus latronum qui effractis horreis subripuerint ibi posita. Accursius.

¶ His cessantibus.ꝛ alīs similibus casibus fortuitis. qui non præstantur hoc vel alio iudicio bonefidei.vt hic.ꝛ.ff.e.dominus in prin.ꝛ.l.er conducto.§.i.ꝛ.l.proinde.ꝛ.l.si de damno.et l.habitationum alias habitatores.ꝛ.s.de pig.act.l.qui fortuitis ꝛ depositi.l.i.ꝛ.ff.commo.l.ad eos.ꝛ.ff.de a empt.si ea res.sed hoc casu velet exhibere custodes.vt.j.e.l.iiij.

m ¶ Extrinsecus.id est non vicio ipsarum rerum depositarum. vel dic.id est extra has causas fortuitorum scilicet casuum.vel dic mercede scilicet intervenīente secundū.y.vt.ff.e.l. qui mercedez.

n ¶ Illesis.per quod præsumitur dominus in culpa prima facie.scilicet eius culpa periisse res.ꝛ distingue hic secundum Johā. vt diximus.ff.e.l.dominus. Item nota qꝫ dicitur vulgo scilicet an de suo aliquid perdiderit qui rem commodatam vel depositam perdit pro quo est.ff.commo.l.si vt certo.§.quod vero.

Diversus.conduristi quod conductio dicitur nomine edi

a ficij et eiusdem rationē dominus dicitur locator. Item conductor dicitur dominus ratione operē.ꝛ falsa locator ratione eiusdem operē.vnde falsa potest agere et locato ꝛ et conducto ad mercedem diuersis respectibus.sic.ff.ad.l.ro. de iact.l. ij.circa principium.

p ¶ Eo iudicio.sez ex conducto quod est bonefidei.vt hic.ꝛ insti. de ac.§.actionum.

q ¶ Cum vsuris.mora interueniente.vel alias simili causa.ꝛ ad hoc.s.de vsur.in ho.fi.

r ¶ Solitis.id est que in regione frequentantur.vt ꝛ.ff.de vsuris .i.in prin.ꝛ.ff.de admi.tu.l.tutor qui reper.§.et ceteris dum modo legittimum modū non excedant. quem habes.s. de vsuris.l. eos.§.super.sed iste q̄ sic locauit operas q̄n do poterit petere mercedem kal̄.finito opere.vt.ff.e.l.op⁹ quod secundum. ho. sed illud quando suo periculo conduxit. vnde quando non suo periculo conduxisset posset dici contra.ar.s.de iudi.properandum.§ honorarijs.ar in pensione domus vel fundi.dices.j.l.prox.

De locato[t] et conducto.

¶ Imp.Anto.a.agrippino.

Dominus horreorū piculuz

d vis maioris vel effractura latronū ꝓductori pāre non cogitur.his[l] cessantibꝫ si quid extrinsecus[m] ex depositis rebꝫ illesis horeis perierit damnū depositarī rerum mei rasarcire velet.

¶ Idem.a.Epicteto.

Adūsus[o] eos a quibꝫ extruēda edificia ꝓduxisti ꝓducto actione consistens eo ꝑ iudicio qđ est bonefidei debitū cū[q] vsuris solitis[r] consequeris.

¶ Idem.a.Callimorphonie.

Dē[s] quā te ꝓductā hīe dicis

e si pensionē dño insolidū[v] soluisti[x] inuitū te expelli ñ oportz nisi ꝓpriis vsibus dñs eā necessariam[y] esse ꝓbauerit.aut cum corrigere[z] domum maluerit.aut cū tu male in re locata versatus[a] es.

Idem de ede. vel id est edis sic tibi sermonem quem auditis non est meus.alīq̄ habent insule.

t ¶ Pensionem.in pecuniam consistentem alias si partiarius est.vel in alia re cō

fistat merces agitur pro socio.vel præscr.ver.vt.ff.depositi.l.i.§. fi&s seruum.ꝛ.ff.locati.si merces.§.vis maior.ꝛ.ff.communi diui.l.si conuenerit in fi.

v ¶ Insolidum.nam particulariter non sufficit.vt.ff.de vsuris tutor.§.lucius.et.ff.de colla.bo.l.i.§.si cum duobus.quum nō minima incommoda habebat particularis solutio. vt.ff.fam.her.l. plane.

x ¶ Soluisti scilicet de facto.idem dicas si paratus sis soluere. vt.ff.man.l.diligenter.§.i.et.§.q̄.quum proximus esset dann. vt in auten.vt exact.istam bo.§.fi.sed cessari per biennium oportet quando fuit actum.vt non expelleretur.vt.ff.loca.et con.l.quero.§.inter.

y ¶ Necessariam.intellige quando post locationem ex inopinato supervenit necessitas.vt quia alia domus quam habitabat corruit.vel vrorem duxit.secus autem si tempore contractus hoc prouidere potuit.vt.ff.vt in poſ.le.l.si is aquo.§.fi.ꝛ.l.se.ꝛ.ff.de minor.ac.l.de etate.§.ex causa.ꝛ eodem modo dicas in sequenti casu

z ¶ Corrigere domum. hoc tamen sine damno inquilini procedit secundum.y.scilicet his duobus casibus.scilicet primo ꝛ secūdo.in tertio autez opinio est vt pro rata remittatur ei merces vel restituatur ꝛ intellige quum necessaria fuerit refectio.alias ad omne interesse inquilini tenetur locator.vt.ff.e.qui insulam in pri. ꝛ.l.ꝛ hoc distinctio.

a ¶ Versatus es hoc casu dicunt quidam nil diminuendum de mercede quasi compensationem eius cum damno facienda. nos contra quum dominus siue locator possit conuenire inquilinum pro damno dato in re locata actione locati.vt in auten.de ali. et emphi.§.si vero quis.colla.ix.et.ff.qui capi.pi.ta.contra.l.non solum. sed et ac.legis aquil.vt.ff.e.l.si vulneraueris.sunt ergo quatuor casus quibus expelli potest inquilinus ꝛ colonus .quorum primus ille fuit si non soluit pensionem. sed etiam si nullus istorū interueniat.potest resistere colonus ꝛ inq̄linus.vt.ff.vti.poſ.si duo.§.cū inquilin⁹.ꝛ de vi.ꝛ vi.ar.l.colon⁹.sed quero quo tpe est soluēdus.rō.quedā leges videnť velle in prin.ꝛ si nō soluit expellatur.vt hac.l.ꝛ.s.de iudi.ꝓperandū.§.honorarijs .quedā in medio sicut in salario qđ fiscus dat prono suo.vt.s.de aduo.diuer.iudi. l.p̄hūc.§.centū aūt aurei.quidā qꝫ in fi.sicut ꝛ cū aliquid delet in die.vt.ff.de ver.ob.l.qui hoc anno.ꝛ.ff.de mīgrando.l.i.§. si pēsio. tu dic p̄mo seruari quod actū ē quod si nō apparet tūc serua mo rem regionis.vt.ff.de fūdo instruc.l.cum delationis.§.asinam.

quid si non appareat tūc qđ minimuz est.i.in fine anni.vt.ff.de re, tu.l.sp in obscuris.z.l.semp in stipulatōibꝫ.sed licet nō teneretur soluere ꝺductor prius.si tñ non soluat potest repelli fin azonē vt hic ꝺr.maxime post tempus soluende mercedis. adeo vt si penā ꝓmiserit si repelleret non tenetur.vt.ff.e.quero.§.inter.alq vt.ĥ.

dicunt qꝺ demū tem
pore ꝺuctōis finito
potest expelli. qz totū
debet ꝺcuz prio adim
plere et sua parte. vt
ar.ff.de ac.emp.l.iuĺ.
§.offerri.sic z ꝺuctō
non potest agere nisi
totam pensionez sol
uat.vt.ff.de migran.
l.i.sed certe tūc ea rō
ne posset expelli qz tē
pus sit finitum vt.ꝺ.
l.vti pos.§.cum inq̄li
nus.z.j.e.l.ne cui nisi
ꝺrium esset actuz. vt
in quibusdā alīs ca
sibꝫ vt ibi dices.z fac
ff.e.l.quod si tenuis.

e ¶ Imp Al.a. Sauino
Ꝺiui Pij Antonini litte
certa forma est vt domi
reorum extractoruz eusmo
di querelas deferentibus custodes
exhibere necesse habeāt nec ultra pe
riculo subiecti sunt qꝺ vos quoqz ad
dito presidē prouincie impetrabitis
quasi maiorem animaduersionem
exigere rem deprehenderit ad domi
cium. Vlpianum prefectum preto
rio et parentem meum reos remit
tere curabit sed quia domini hor
reorum nominatim etiam ipsi custo
diam repromiserunt idem exhibere
debent.

¶ Idem.a. Petronie
Erti iuris est ea que volū
tate dñi et coloni in funduz
conductū induxerīt pigno
ris iure dñis prediꝺ teneri. quādo
autem domus locatur non est neces
saria in rebus inductis vel illatz scia
entia domini. Nam eaquoqz pigno
ris iure tenentur.

¶ Idem.a. Victorino
Emo prohibetur rem quaz
ꝺuxit fruendam alī loca
re si nihil aliud conuenit

¶ Idem.a. Terentiano

Jcem hermes vectigal oc
tauarum in quinquennium
continuum conduceret fi
dem tuam obligasti. postea qz spacō
eius temporis expleto cum idē Her
mes in conductione vt idoneus de
tineretur non consensisti. sed cauti
onem tibi reddi postulasti nō opor
tere te de posteriozis temꝑis pericu
lo astringi competens iudex non ig
rabit.

¶ Idem.a. Hiciano
Jcet certis annuis quanti
tatibus fundum conduxe
ris si tamen expressum ñ est
in locatōne vt mos regionis postu
labat vt si qua lue tempestatis vel
alio celi vicio accidissent damna ad
onus tuum pertinerēt. z que euene
runt sterilitates ubertate alioz an
noꝝ repensate non probabuntur
ratōnem tui iuxta bonam fidez ha
beri recte postulabis. eamqz formaz
qui ex appellatione cognoscet sequ
tur.

¶ Idem.a. Fusco
Optor emq quidē fundi ne
cesse nō est stare colono: cui
prior dominꝰ locauit. nisi ea
lege emit. Verum si petur aliquo

veritus in illa de publicanis maximos percepterat fructus publi
nus.z ita qꝺ rem forte debilitauerat. z ppterea cogit reconducere.
z hic dicens ponte retentum

o ¶ Non ignorabit.vt z ar.ff.de pac.l.ĥ.z.ff.e.item quia.§.fi.sz hz
de futuro non teneatur an de preterito teneatur.quidam qñ pōt
temꝑus quasi videa
tur nouasse oēm pri
mam obligatōem z
ꝑmisisse fideiussoꝛ re
tinendo conductoꝛē
post tempus.arg.ff.ꝺ
sepat.l.i.§.illud.z de
precar.l.z habet.s.cuz
quis.tu dic qꝺ sic.arg.
ff.man.l.qui mutuā.
§.non ideo.z.ff.de ad
mi.tu.l.lucius

l Jcet ẽptitan
bus. nō erat
parriari hic
colonus. quia tūc oē
damnum z lucrū eēt
ꝺmune. vt.ff.e.si mer
ces.§. vis maioz. si er
rat in nūmis merces
z sic ꝓpie conductoꝛ
ꝺr vel in certa quanti
tate frumenti. vt de
cem corbis. vbi agit ꝑ
seri. ver. vt.ff.de posit.l.
i.§.si ꝺs fundum. z erat dubitatō legis. qz annua erat merces ꝺstru
cta. z si nihil perciperet videbatur teneri. vel erat dubitatō in eo. qz
cum certa erat merces sicut non crescebat licet multos haberet fru
ctus. sic non diminui videbatur. licet paucos vel nullos colligeret. Accur.

q ¶ Postulabas. s. expedimi. si aūt nil subaudires sed esset mos qꝺ
non teneret colonus his casibꝫ ēt si nil esset dictum superfluo dice
ret hoc si tñ expressum non est. cē. vt.ff.de re.iu. sq in stipulatōibus.
alī hec obba adaptāt. ĩ. ibi repensare ñ ꝓbabunt vt mos regionis
postularet hic omittunt

r ¶ Jlue. alꝫ labe. z alꝫ lue. z est nomē z significat quādā pestem
siue corruptōem et aliquo elemēto puenientē. alꝫ est ꝺbum z hēt
multas significatiōes. vnde Persius. Crux lunt es crepolut mala pi
gnus ouemqꝫ tenebras.

s ¶ Sterilitates. qñqꝫ ꝺr sterilitas quidem quando nec semen
colligitur. vt ar.ff. [illegible].et conducto.§.sed si labes. z.§. vbi. sed io. dñs
cit inspicī vulgi opinionem. Item quando ꝺr esse vbertas vt fic
recompenser sterilem annū. dicunt quidam quando bis tñ hā
buerit ẽptum sit solitus habere. sed Jo. dicit qñ tñ habuit vt faci
ta compensatōne vtriusqꝫ neuter dicat sterilis. sed si nouissimus
fuit sterilis. nunquid ex pcedentibꝫ fiet compensatō. nñ. sic. z sic te
netur ꝓ eo soluere si dominus ignorauit vbertatem in precedentem
quando remisit ꝓ hoc anno sterili. si autem sciunt non tenetur
remittere. sed si remisit videtur donare irreuocabiliter. vt.ff.e.l. et
conducto.§. quid tamē. z ff.de vino tri. qꝫ le.l. ex eo. z de annu. le.l.
legatum.§. vini.

t ¶ Nōnem tuū postulantis remissionē vel vt ñ ꝑstes. vt z.ff.e.cō
ducto.§. vbi z.§ cumqꝫ.

v ¶ Bonā fidē. z lex idē ꝑcipit. vt.ff.e.l. et ꝺducto. in.§. fuis

Er ¶ Cognoscet. fuerat ei hic iudex tū. sz alex ꝓ appellatiōe
Optore. quidā habent emptorem z bñ. alq ẽptori. z tūc
hz duos sensus. s. vt ẽptor non stet colono l' conī colon'

non stet emptori sed primus intellectus est verus ꝓpter exceptõ nem nisi ea.l.ꝛc.sed secundus, est verus licet non p.l.istam. sed ꝓaliam vt.ff.e.l.qui fundum.

z ¶ Colono.colonꝰ in villa inq̃linus in ciuitate.vt.ff.ꝺ ac q̃.pof. l.re pignoris.an idem ḡ inquilino.ꝛ.rñ. sic secundũ Jo.vt.ff.e.si mercedes.§.i.ꝛ.ff.ꝺe ac. emp.iul.§.pe. sed nõ idẽ in misso in possessionez a pretore qui stat colono ꝺebitoris vt.ff.ꝺe ꝺ.au.iu. pof. l.in venditõe.§.i. Itẽ non sic in eo qui ꝓdu xit a domino modi cum tempus quibꝫ actionez fi a possessione cadat.vt.ff.si ager vec.per totum ꝛ.ff.ꝺe super.fi.l.i.§.i. ꝛ .j.ꝺe fun.patrimonio.l.fi. multo magis ergo exceptionem, vt.c.l. §. ꝙait pretor, sed quidam ꝺixerunt idem in eo quod ī simplici colonoꝝ si expellatur agat contra locantez vt.ff.e.si merces.§.i. si ergo nõ tenetur stare et eum expellat nõ tenetur, vnde vi vel si quis in tantam. et quia colonus nõ possidet ciuiliter.vel naturaliꝫ.vt.ff.ꝺ vsuca. l.non solum.§. quod vulgo. Item fin.§. si colonus resistat nõ tenetur aliqua prediarum actionum.qꝫ facit causa sui iuris cõseruãdi.sic.ff.vti pos.

pactoᵇ cõsensisseᶜ vt in eadẽ conductione maneat cuius fineᵈ scripto vel nec ꝺei iudicio ei quod placuit pati cogitur.

¶ Impe. Gordi.a.Pomponio

¶ Jam ᵉveritatis ignoras in cõductionibꝰ ñ succedere hæredes cõductoris existimãs cũ sine ꝓpetua conductio est etiam ad heredes transmittatur. sine tempoꝛalis intra tempoꝛa locatõnis hæredi quoꝫ onus contractus incumbat.

¶ Impa.phili.a.theodoro.

Quitosᶠ cõductores seu heredes eorum post tempoꝛa locationis impleta non esse retinendos sepe rescriptum est.

¶ Idem.a.philippo

Annũ ᵍ qõ per aggressuraꝫ latronũ in possessionibus locatis rei tue illatum esse ꝓponis a domina earundẽ possessionuꝫ quam nullus ceimis ream facere tedicis refarciri tibi nulla ratione ꝺeberas. ¶ Impera.valen. Gal.ꝛ val.Eraclide

pto potes penaꝫ a locatoꝛe qua ꝑsoluta rupta conuentionis fide placuitᵏ exigere ac retinere ˡ potes.

¶ Idem.aaa.Thimotheo

Egemᵃ quidem ꝺictõis seruari oportꝫ nec pensionũ

m ¶ Aufferri.hoc corrigitur hodie quia licet sit actum vt quilꝫ ꝺet insolidum teneatur tamen ꝓ parte sunt conueniendi si alio sunt soluendo ꝛ presentes.vt in autẽ.ꝺe duo.reb.in prin.colla.vñ.sed ꝛ beneficium epistole diui Adri. potest implorari.vt.ff. ꝺe tu.ꝛ ra.ꝺis.l.i.§.nunc tractemus.

n ¶ Valetis.sane vt j.ꝺe duo.re.l.i.ꝛ ꝺe diui.tu.l.ñ. in prin.ꝛ.§. fi.ꝛ.j. argu. tu.l.cum interdicte in fi.ꝛ.j.ꝺe fideiuss.l.ñ.ꝛ.ff.e.l.cũ apparebit.ꝛ.ff.ꝺe eui. l.in creditoꝛe ꝛ.ff.qui po.ī pig.hꝫ.l.mulier.

o ¶ Facultatemꝛ necessitatem

p ¶ Transferantur, sed an insolidũ vel ꝓ parte. rñ. ꝓ parte.vt statim hic innuit.vt ff.ꝺe admi.tu.l.fi plures tutelam.ꝛ ꝺe cen sibus.l.cum possessoꝛ ꝛ.ff.ꝺe pecul.quesitum.§.ñ.sed pone cessionem non esse factam.rñ.si sunt socꝫ ꝺabitur ac.ꝓ soc. ad interesse non ad pignoꝛa si non.sed vt scolares sint.tunc ꝺabitur vtilis ꝓ soc.vt.ff.ꝺe his qui ꝺeiec.vel effu.l.perceptione. alij nullam ꝺant vt.ff.ꝺe fideiuss.l.vrannius

q ¶ Quorum nomine.videntur ergo inuicem fideiubere secundum hoc ꝙ ꝺicit.vt.ff.ad vel.l.vir vxoꝛ in fi.

r ¶ Jhi a vobis procuratoꝛibus fisci.

s ¶ Redimerant.i.operas suas locauerant circa frumentum vel ꝛendum ꝛ frumentum vel ꝛendum ꝺicuntur conducere ꝛ sic locare ꝛ conducere ꝺicuntur

t ¶ Annone.publice.

v ¶ Pecunia.caute ꝺicit accepta pecunia.alias non est locatio vt.ff.ꝺe posiii.l.i.§. siquis seruum. Item caute ꝺicit accepta, nam sicut emptoꝛ ꝺemum soluto precio cogit ꝺenditoꝛem. ad rem tradendam.sic ꝛ hi conductoꝛes frumenti inferendi accepta pecunia coguntur fidem implere.vt.ff.ꝺe ac.emp.iul.§. offerri.ꝛ.ff. loca.l.q̃.in prin.

¶ ꝺe fundo.ex conducto.ad interesse in quo venit etiam lucrum.vt.ff.e.si fundum.§.fi. Item ꝛ agit ex conducto si quid vtiliter, vel necessario sit impensum.vt.ff.e.tomi nus.§.i.ꝛ.l.penul.in prin.an autem per consti.si quis in tantam C.vnde vi.vel interdicto aliquo succurratur colono contra ꝺominum.rñ.non ꝺicetur cum nullam habeat possessionem quæ sic expulsus agat.nec potest ꝺici ꝙ incõmoꝺi intuerterit.ꝛ sic secũdo expulsus agat ꝑ.l.ꝺe vi.ꝛ vi.ar.l.i.§.q̃ viã.qꝫ hec incõmoꝺi fiũt.vt in.e.ti.l.q̃.§.eũ. Itẽ an possit resistere ꝺño.rñ.vt ꝺixim⁹ s.e.l.eꝺen. itẽ an ꝛ extraneũ aget in ꝺicto si ab eo expellat.rñ.si priꝰ possessionẽ intuerterat ꝺño sic.alꝫ ñ.vt.ff.ꝺe vi.ꝛ vi.ar.l.colonꝰ.ꝛ.l.cũ fundũ.sed an eoipso videat intuerteree ꝙ inuitꝰ expellat.rñ.nõ cũ nõ sibi sed ꝺño semper possiꝺere intendat

y ¶ Placuit, interposita stipulatione vt onus ꝓbandi interesse emitetur.vt inst.ꝺe ob. obli.§.pe.

z ¶ Retinere.s.exactã.l' ꝺic retinere mercedẽ loco pene.ꝛ ß nisi ī casibꝰ ꝙs hẽmꝰ.s.e.ti.l.eꝺẽ.alꝫ th ꝺz eẽ ꝓtẽtꝰ nisi fit actũ pacto manẽte rato.vt.ff.ꝺe excep.ꝛo.apꝺ celsũ.§.laꝛeo.ꝛ.ff.ꝺ trãs.q̃ hõ.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

Legem oportet sic et.ff.e.si merces.§.conductor.et.ff.d cõ trahen.emp.l.pacta.

a ℂ Repsci. hoc i puaris locationibus. alias secus vt.j. de allu.r palu.l.q. Accursius.

b ℂ Tacito ꝛsensu in sequentem annum.nisi interim dominus furere ceperit vel decesserit vt.ff.e. q̃ ad certum.

c ℂ Luz vinculo. sic ff.si cer.pe.si quis nec causam.§.pe.r hoc nisi fuerit res aliena vl̃ lata.nam tunc exigit̃ nouus dñi cõsensus in vrbanis aũt p̃dijs intelligitur recondu ctio facta quaten̄ in hitauerit. nisi in scriptis aliter cõprehensum sit vt.ff.e.itez q̃ ritur.§. qui impleto.

p Reses.cum fit bonefidei. vt insti.d ac.§.actionum.

e ℂ Usuras. vt et.s. e.l.q̃.et.ff.e.quero. et de usuris cum quidaz §.ex locato.

Excepto. nisi ex vbertate alioz̃ annoz̃ possit recõpensari. vl̃ nisi speciali pactõ spectet ad tuum periculuz q̃ fnanduz esset. vt.s e.l.legẽ.r.l.lz r dic q̃ colonus de sterilitate potest queri vt hic r plene dixim̄.s.e.l. licet non aũt de exiguitate vt.ff.e.si vno.§. cum quidam.

nomine amplius ꝯ conuenit repsci. a Sin autem tempus in quo fundus locatus fuerat fit exactum r in eadem locatione conductor permãserit tacito b consensu eandem locationem vna cum c vinculo pignoris renouare videtur.

ℂ Impa. Dio. Maxi. hosalio.

Reses d prouincie ea que ex locatione debentur exolui sine mora curabit. non ignarus ex locato et conducto actionem cum sit bone fidei post moram vsuras e legitimas admittere.

ℂ Idem.a a.Amno.

Excepto f tpe quo edaci g lostarum pernicie sterilitatis vitiũ interceſſit sequẽtis temporis fructus b quos tibi iuxta preteritam consuetudinem c deberi constiterit reddi tibi preses p uincie iubebit.

ℂ Idem a Valerio.

Juxta h locationes atq̃ conductiones maxime fides cõtractus seruanda est. si nihil specialiter i exprimatur contra consuetudinez regionis. Quod si alr̃ cum vo.et.ff.de vona.inter vi.et vx.l.fmir vxor.et. s. de pres.ver.l. emptionez.et.ar.s.de contraben.emp.l.empti.

p ℂ Bone fi. maxime. nam idem est in stricti iuris iudicijs vt.s de ac.et ob.l.sicut.et.s.de transac.l.quamuis.

q ℂ Quod alter.s.tertius accur.

remiserint cõtra legem m cõtractus atq̃ regionis consuetudinem pensiones hoc alijs preiudicium nõ possit afferre.

ℂ Idem.a a.Corpophoro.

Uli n rem pignoraz pduxit existimans alienum dñium non transfert. sed inefficacez cõductionis contractum facit.

ℂ Idem.a a. et. cc.Antonie.

Uolei certa ponderatione o fructus anni locasti de pcta f ctu bonefidei habito pter bsolũ q̃ q alter maiorẽ obtulit r ponderationem recedi non oportet.

ℂ Idem.a a.et.c c.Papiniano.

Si hi cõtra quos supplicas locatione facta certi temporis suas tibi locauerint operas q̃ten̄ bona fides patif. cã cognita competens iudex conuentionem seruari iubebit. s

ℂ Idem.a a frithro.

Si probationez t rei pprie sine defensionẽ nõ sufficit locatio ei facta qui post de dñio ceperit contendere. cum in scientia dominij u propij r errantis nullum

r ℂ Obtulit. nisi, vl̃ tra dimidiam esse deceptus. vt.s. d resan. ven.l.q̃.et.l. si voluntate.

Si b certi mis n°. xxx. anoz̃ quid autem si in perpetuum vl̃ vltra. xxx. ãno. Jr. q̃ tenet. nos q̃ fic. cum saltem feriatis impediretur diebus et sic nõ fit seruus. vt.j. de ingenuis ma. si vsuz et per substituz possit seruire. vt no.s. de vsufr.l. antiquitas.

t ℂ Seruan. et preces se cogentur ad factũ vl̃ ad interesse prout voluerit actor. ar.ff. de ope. no. n ũ. stipulano.§. siue et.ff.d.ẽ. ob. si fundum. r sic intelligitur. ff. de aq̃ plu. ar.l. si vinus.§. officiũ r si plumax fuerit locator. cum precs ad factuz agit̃ iurabitur in litem vt.ff.e. si cui §.i.

v ℂ Jubebit. scz vt prid tempꝰ stet q̃ conuenit.

Si probationem. ad probandum q̃ res sit alicuius non sufficit se probare locasse nec econtra ad defensionem se conduxisse. sed alio modo oportet probari locantis vl̃ ꝯducentis dominium vt hic. et.j. de lib. causa ad probationem et ff e. non solet. et agebatur hic rei ven. non locati. et siquidem cõductor probet se dominum patet q̃ contractus fuit nullus cum rei sue non fit locatio. ut. ff. de posit. l. qui rem. r d vsuca. l. ei a quo dicetur ergo ad probationem. scilicet quando pentsiue defensionez quando possidet.

y ℂ. Dominũ pprij. conducentis et errantis. idem in scientia vt diximus. s. e. qui rem.

z ℂ Victus fuit qui locauit.

a ℂ Magis electiue ponitur.

b ℂ Nemo enim. dic possessionem id est proprietatem. sic. ff. de ver. sig. interdum. et sic est plana. alij sic bene diri. sic esse in dominio nam sic est in possessione quam conductor non potest sibi mutare sed colonario titulo tenet quod non placet. ff. de vsucapi. ei a quo. alq̃ econtra tu locator qui possidebas pro predone. vel p possessore non ideo incipit pro suo possidere per colonum. vel quanto non potest prodesse locatori locatio predicta ad probationez suijuris quia non potest ibi mutare causaz suepossessionis nam nec vllus alius potest. vel quinto non mutat. alias cum locatõ teneret. hic autem mutat quia non tenet locatio. vt. ff. de vsuca. l. ei a quo. et de hac mutatione cause possessionis plene diri. j. de acquiren. pos. l. cum nemo. et ad hoc q̃ errans non consentire est. s. de iur. et fac ignor. non idcirco. et. s. e. qui rem. et. j. de pres. lõ. rem. l. nec petentem.

Contractus. intervenientibus. vt et. s. de fide instru. si cõstiterit rei rō est ratio. quia cum nudo consensu contrahatur neq̃ verba neq̃ scriptura videretur. vt. ff. e. l. i.

d ℂ Non vtrem. sic et. s. ad vel. l. si aduersarius. et. e. ne vt. pro ma. l. i.

Si ꝯductionis. pone casum q̃ vendidi tibi rem retẽto vsuf. vel constituens me tuo nomine possidere quaz tibi postea loco agaz finito tempore locationis petrare possi. et hac le

ge.ꝛ postea vendicabis tuum ꝯminum licet due regule videant obstare.vna cui ẽm ꝯmus ac.multo magis excep.vt.ff.de superfi. l.i.§.quod ait ꝓtor.ꝛ alia ꝯdolo facit qui petit quod restituturꝰ ē.§ expresse sic ordinat ler.ꝛ idem dici potest in omnibus qui alieno nomine tenet vt in tutore curatore gestore ꝛepositario cõmodatario vsurario ꝛ vsufructuario sꝫ non est ī his aliꝙ iusta cã retinendi.vt.ff.de acquir. pos.siquis rem quam aliꝙ dicunt in his ꝯminꝫ causam nõ obstare agenti possessorio ꝛ agit̃ his et alijs casibus vtili cõdi.ad instar huius d. recteꝫ ex hac.l.datur.vel pone simpliciter casum vt.s.e.ad probationẽ f¶ Restituere cõdi. ex hac.l.vt dixi fic et alias actõe ciuili agitur possessorio.vt.ff.ꝺ ꝺi.inde.l.indebiti.§ i.ꝛ de tritticaria.l.ꝙ.vbi etiã ex locato agitur hic ad possessionem. vt ꝛ.ff.loca.videam§ §.qui vinum.ꝛ.ar.s.ꝺ ac.emp.l.ꝙ.in fi.ꝛ secundũ hoc iurat in lite. vt.ff.e.l.si cui.§.i. Ꝛ pena inferioris legis ꝺuctores habebit locum nisi iustam causaz habeãt retinẽꝺi.vt.ff.de acquir.pos. fiquis rem.ꝛ de vi.et vi.ar.l.colon§ in fi.sꝫ opponitur non tenuit locatio rei proprie fic ꝙ non põt agi et locato.rñ.interim ꝺum est dubium an teneat vel non agi potest.ꝛ etiam si sit certum.tamen agit sicut ꝛ agitur pig.ac.vbi etiam cõstat non tenere pignus.vt.ff. de pig.ac.si rem.§.is quoq;.secus si ageret rei ven.quia tunc potest excipi.vt.s.e.l.ad probationem.sꝫ videtur huic.l.contra.j.de agri.ꝛ cen.l.litibus.libro.xi.vbi dicit fructus sequestrandos ꝛ de possessione cauendum si dñm appareat melius ius habere.ꝙ quod pater q̃ non statim redderet so.illa hanc corrigit vel hic constabat locationem ibi nõ.sed ab alio forte ꝯmino se habere dicebat.vñ cum de seruitium ꝙ eo vellet potest ꝺe hoc iure secum litigare.vt.j.ex qui.ca.cõ.cẽ.l.i.ꝛ.§.ꝛ de agri. ꝛ cen.l.cum satis.vel secundum Jr.licet ibi ꝯmino non restituat statim tamen non obest ei.qꝛ colonus tenetur probare nihilominus alterius esse non eius qui se dñm esse dicit.vel ibi loquit̃ de perpetuo censitis hic non ꝛ hec vera vel hic possessorio ibi peritorio nam reddit⁹ petebantur ibi ꝛ predium pene colonum eẽ volebat. Item secundo est contra.ff.de posi.l.bona fides.vbi de ponẽti non redditur sed ꝯmino vero.so.ibi peritorio.sꝫ depositi. hic possessorio condi.s.ex hac.l.agitur vel ibi erat fur vel predo.hic bone fidei vel ibi in continenti paratus erat dñs probare hic non.ar. ff.ad exhi.l.ꝙ.§.ibidem quaz distin. Jo.non admittit quãdo lex expresse ordinat vt prius restituatur possessorio vt causa possessionis primo agatur ꝛ postea proprietatis.vel ibi constabat aliꝙ ꝯminum hic non. Item contra.ff.de re.iu.l.in condemnatione.§. fi.ꝛ de excep.ꝯ.l.volo. Item[h] ꝛ.ff.de re.iu.l.inuitus.§.i.ꝛ ꝺ superfi. l.i.§.quod ait ibi cui damus.sed illa in peritorio non possessorio intelligenda sunt.ꝛ est ad.l.istam.s.de rei ven.l.ordinarij.ꝛ.j.de liter.l.incerti.sed ibi dicit hodie constat ꝛc.vt no.s.de edicto diui adri.tol.l.ꝙ.

Jl conductionis.fidem soluendo ꝛebitam pensionem.

[h] ¶ Euanuit.vt.s.ꝛepositi.l.propter ꝛ ideo condictio vel vendicari potest.vt.s.de condi.sine causa.l.dissolute.et.s.ad exhi.l.fi.

[i] ¶ In fundo nobis conducto.

[k] ¶ Direptum est a locatore vel alio.

[l] ¶ Restitui rei ven.vel vi.ꝺ.rap.vt ꝛ.s.e.damnum vel etiaz ex conducto contra locatorem tenentem vel rapientem.ar.s.de ac. emp.l.ꝙ.in fi.ꝛ.ff.de contrahen.emp.quotiens.

Jl tibi pone casum scõm.vr.ꝙ colonus solvit pro colõsꝫ
s id est ascripticijs predij sine quibus predium alienari vl̃ locari non potest.vt.j.de agri.ꝛ cen.quemadmodꝫ libro xi.vel dic ꝙ extraneus aliquis soluebat pro colonis ꝛ vtroq; casu stipulabatur a domino,alias non daturactio.

[m] ¶ Prorogasti. id est ante tempus solꝫ uisti.vel dic simpliciter id est.soluisti sciẽs creditoribus eorꝫ

[n] ¶ Jubebit condic. certi ex stipulatione. vt.ff.si certum pe.siq̃s certum.

[o] ¶ Steterit.id est stipulatio non interuenit.

[p] ¶ Nostro.sed ciuili sed pretorio nascit̃ de constituta.si eo animo pacti estis.alias ageres nec.ge.contra colonos.sic ergo non obstat.de ac.§.de constituta.vel hic in hoc scõo casu inutiliter fuisti stipulat⁹.cum vtiliter stipulari velles; ꝛ ideo nec ex stipulatu quo voluisti.nec ꝺ cõstituta quod noluisti agere potes.vt.ff. de consti.pec.l.i.§.cuz. ꝛ adhuc queritur quomodo prescriptis ꝺbis.non nascitur cuz in continenti pactuz fuerit factum.vt.s.de pac.l.legem.et.l.cum proponas.ꝛ.s.de rerum permutatione.l.rebus.respondeo secundum.P.speciale sicut ꝛ alias.ff.de religio.ꝛ sum.fu.l.ꝙ si locus.ꝛ j.de iure ꝺ.l.auia.sed miror quare hoc dixerit.nam pactum vl̃ factum quod sui vicinitate restitur inter eosdem esse dꝫ quod ꝺ non fuit sed aliꝙ solvebat et pro aliꝙ ꝛ adhuc ab alio pagisceba tur sibi reddi.sic ergo non potest vestiri.ꝛ hoc placet.Terꝙ dicunt hic er interuallo appositum.Quarti quod ibi in contractu hic in distractu.et facit ad.l.ff.de pac.iuregen.§.sed quum nulla.ꝛ.j.de pac.con.l.i.

Jn iudicio.volum vt absit.

[r] ¶ Et custodiam.vt assit et potest contingere in conducto re culpa circa custodiam.vt.ꝛ.ff. nau.cau.sta.l.nauta circa locatorem.quia rem alienam locauit.vt.ff.e.si quis ꝯmum vel vicinum.vt.in.l.sed addes.§.i.ꝛ.l.quum in plures.§.seruum meum.sed licet ex natura contractus veniat custodia non tamen lenissima culpa venit.ff.nau.ca.sta.l.idem.§.sed si gratis.si tamen specialiter promittatur custodia etiam leuissima culpa venit secundum Jo.vt.ff.e.l.qui mercedem.

[s] ¶ Casum fit enim propter casum remissio mercedis.ꝛ sic nec locatori imputatur alias tenetur etiaz ad interesse.vt.ff.e.si fundus.azo.ꝛ hoc nisi ex pacto speciali.ar.ff.de neg.ge.negocium.ꝛ facit.s.commo.l.i.et.s.man.l.a procuratore.ꝛ de pig.act.l.creditor.

Dm conductorem heredes videbatur ꝙ non quia male
c ficium erat.sed non est ita.vt.ff.de ac.ꝛ ob.l.ex contractibus.ꝛ.l.et depositi.Accur.

[v] ¶ Habita ratione.s.vt talia restituantur qualia fuerũt tempe conductionis.vel presentꝫ quanti tua interest.

Qrialis ꝓcurator veluti ꝙ certa mercede sibi prestita cuz dño ꝺuenit vt a ceteris conductoribꝫ ipe sibi exigat scõm quosdã.vel dic simpliciter sicut ꝛ in clericis.vt in auten.de sãcepiscopis.§.aliꝙ colla.iii.ꝛ facit.j.l.pr.

[y] ¶ Conductor.si tamen in conductione succedit aliꝙ.iure remanet.vt.ff.de vecur.l.iꝙ.

[z] ¶ Locatori.si ẽm vt.ff.e.si ignorãs.ꝛ facit.j.de vecur.l.siqs ꝓcuratoꝝ.ꝛ.j.q̃ non licet.acce.ad ꝺuc.fũdi fiscalis.li.xi.l.i.

[a] ¶ Conductori.si pro locatore fideiussit.

Plites ꝺuctores. ſi an ſtabulũ ꝓ equis ſuis vel alia ad
m militiã facięna poterit ꝺducere. ñ. ſic ꝛ hic de iure mũ ꝓ
hibet vt. j. ſubĝcit ne omiſſo ꝛc. vide in tomo reficiẽda ñ
dico hitanda. vt j. e. l. fi. in pr̃n. nã ꝛ miles punit. j. e. l. vl. ſi locãti
ꝛ ignoranti pcĩ. vt. ff. e. ſi quis ignorans. &c.

b ¶ Procuratores. vt ꝛ. s. de ꝓcu. l. militẽ niſi in rem ſuam. vti e. ti. l. qui ſtipendia. et ff. de ꝓcu. l. filiusfamilias. §. veterani. ꝛ qui ſatiſ. co. l. de vic. §. i. et niſi ꝓ neceſſarijs i cã liberali. vt. ff. de lib. cã l. iij. § militi. vel niſi ꝓ filio nũero. vt. d. l. filiꝰ fam̃. §. veterani. idem de militecelestis militie quod hic de ſecka ti dicit. vt in auten. ꝺ ſan. epiſ. §. alium. col. ij. ꝛ idem in fabricẽſibus. vt. j. de fabricen. l. ſi.

c ¶ Armis. ſic. j. de iure vel. l. ff. in pr̃n. ꝛ. s de conꝺ. ob cau. ſi militem. ꝛ. j. de re milit. l militel. ꝛ. xxi. q. iij. per totum

d ¶ Numeris. quorum quidam dicũtur militia alij cohors alij vexillatio manipulus legio cuneus ala. vt. ff. et qui. ca. infa. l. ij. in pr̃n. ac.

Dę cui. ſãcimꝰ ſubaudi

f ¶ Poſt euz id eſt finita eius conꝺuctione.

g ¶ Eidem eandem. i. eiuſdem rei

h ¶ Inferre. alioqn ſi damnum per hoc ꝺminus habuit agit de dolo vel in factum. vt ff. de dolo. l. rem q̃ndã ꝑm. h. quod non põt ſtare. cum hẽat ac. et locato. vt. j. l. pr. in. l. aute. illa rem quãdã. non habebat locũ alitud auxilium.

i ¶ Locãdi. ꝛpe prioris locatõis finito. fallit tamen hoc in p̃dict̃ fiſcalibꝫ vt. j. de loc. p. fiſcalium. l. congruit. ꝛ. l. p̃dia. §. fi. Item fallit in ſcolaribꝫ. vt extra de loca. ꝛ ꝺuc. et ſcrip. Eccur.

k ¶ Pacta. vt nõ liceat locare alij quousq; iſte ꝺuctam habere vellet ꝛ tantũm ꝺare quantum alius ꝛ non per ſcripturam ſpecialẽ. vt ꝛ. j. ti. l. i.

l ¶ Legibꝫ. ñ vi vel dolo vel metu ¶ Aget̃. ſ. prioris ꝺuctor. ¶ Onductores. p̃cario. ſic de vtrobꝫ loquit alia q̃ dicit ide. j.

c vnde vi. l. non ſolum. re. ꝛ que hic dicta ſunt ibi ſupple.

n ¶ Volẽtibꝫ. ſ. in iure. vt. e. l. pr̃t.

o ¶ Eſtimatõem. res petit ac. loc. vt. ff. e. videamus. §. qui vnum ꝛ. l. ficuti. §. qui ſeruum. ſed hec eſtimatõ ꝺcitur ex hac l. ponẽda eſt poſt diffinitiuam ſnĩam ꝑm quoſdam vt innuit hec lex. nam tunc demum eſt in obligatõne. ſed Jo. dicit etiam añ ſub illa. ſ. cõdi. ſi diſtulerit reſtituere vsq; ad ſnĩam. ſed obijcit. ff. de iud. ñ quẽ admodum. ſed rñdet q illud eſt verum in principalibꝫ. ſz hec eſtimatio eſt accẽſoria

Licet princeps. vt. s. e. l. milites. cum ſuis concor.

q ¶ Procurãdas. i. refocilãdas ¶ Conſtõis. i. ꝓſtituti

r ¶ Procurandos. i. defendendos armis.

s ¶ Conuertere. atrõ ciuitatem

t ¶ Optõnibus. id eſt qui diuerſis temporibus militabant pro mercede. vel dic optõnibus. id eſt electõnibus. alꝰ opinionibus. ꝛ eſt in auten. vt nego mi. neq; ſe. per totum. colla. viij. ꝛ in autẽ. vt lice. ma. ꝛ a. §. q autez. col. viij.

v ¶ In poſterum. licet in pterito non ita fecerunt Jr.

x ¶ Cadant. militia ipſo iure.

y ¶ Infames. cõſtituti. ipſo iure

z ¶ Suſceperunt. nomine ſtipendiorũ vel alimentorum

a ¶ Et hoc. id eſt non ſolum militia cadent ſed etiam hec ꝓcepta reddent. et hoc conditione ex hac l. vel contra. indebiti

b ¶ Vt. i. ſicut

c ¶ Conſtitutus. l. actio qui alienum pecit ſibi tamen debitum

d ¶ Elegerit. cedẽdo ei ac. quod ei eſt vectigal. vt. s. ne lice. po. l. i. ꝛ. ij.

e ¶ Suis cadat. ille qui ceſſit. vel dicq̃ loquitur. ꝛ facit in autẽ. de ec. ti. l. antepe. colla. ix. ac.

f ¶ Laudandus. ſic. s. de epi. ꝛ cle. l. nulli. i fi.

g ¶ De iure emphit. teotico videbatur cõtractus emphiteoticus ſimilis locatõni ſed non eſt. vt inſtitu. de loca. ꝛ condu. §. adeo. et j. l. i. ꝛ ideo ei locatio ponitur vicinius hic. iſte.

i Dſ emphiteoti. et hoc patet q̃ emphiteota habet hic ius in re per quod a locatore differt. vt. ff. de le. i. ſi vinus

l ¶ Hec conductõnie. quia non ſolet hic cadere cõ. vt. ff. loca. nõ ſoleat. ac hic ſic tranſit vtile dominium. ꝛ naturalis poſſeſſio et ius conſtituitur in re. vt ff. ſi ager vec. l. i. §. fi. Item hoc ius in rebus ſoli tantum conſtitui tur.

Onductores alienarum rerum ſeu alienam cuiuſlibet rei poſſeſſionẽ ꝑcario tenentes ſeu heredes eoꝝ ſi non eaꝝ dñis recuperare volentibus restituerit: ſz litem vſq; ad diffinitiuam ſententiam expectauerint non ſolum rem locatam ſed etiam eſtimatiõem eius victrici parti ad ſimilitudinẽ inuaſoris aliene poſſeſſionis prebere cõpellãtur

¶ Jmp. Juſti. a. ad Senatum.

Licet principes multa de militibꝰ qui alienas poſſeſſiones vel domos ꝺuctõis titulo ꝓ randas ſuſcipiũt ſanxiſſe manifeſtum eſt. tamen quia res ſic eſt contempta vt neq; interminatõnis ſacratiſſime conſtitutõnis milites memores ad huiuſmodi ſordida audeant venire miniſteria. et relictis ſtudijs publicis fightiſq; victricibus ad conductiones alienarum rerum proſilire et armorum ãtrocitatem deferre nõn in hoſtes oſtendere ſed contra vicinos et forſitan etiam aduerſus ipſos miſeros colonos quos procurandos ſuſceperint cõuertere neceſſariũ duximus ad hãc ſacratiſſimam venire conſtitutõnez altius et plenius huiuſmodi cauſaꝝ corrigentes. ¶ Jubemus itaq; omnes omnino qui ſub armis militãt ſiue maiores ſiue minores. milites autem appellamus eos qui tam ſub excelſis magiſtris militum tolerare noſcuntur militiam q̃ qui in vrbe Roma deuotiſſimis ſcolis tactati ſũt. necnon eos qui ſub diuerſis opeõtibus federatorum nomine ſunt decorati ſaltem in poſterum ab omni vtile dominium. ꝛ naturalis poſſeſſio et ius conſtituitur in re. vt ff. ſi ager vec. l. i. §. fi. Item hoc ius in rebus ſoli tantum conſtitui tur.

a ¶ Alienationis. quia hic et quibuſdaꝝ caſibus poteſt res aduocari. ſicut. j. e. l. q̃. in fi. Item quia dominium. ſ. directum remanet penes dñm. ſed alienatõ eſt actus per quem dñium tranſfert. vt j. de fun. do. l. q̃. Item in venditõne eſt pretium ꝛ certum in quãtitate. hic autem ꝛ in ſpecie. ꝛ pterea per ſingulos ãnos ſolvitur. vt inſti. de ꝺen. empt. §. pretium. ꝛ. §. ſe. ꝛ loca. ꝛ cond. §. adeo. Item hic neceſſaria eſt ſcriptura. vt hac l. quod in alienatõne vel locatione non eſt opus ꝛ in multis alijs. vt citrioſus lector poterit repetire. ſed opponitur quia etiam in alienatõnis vocabulo continetur. ſcilicet ꝺatio in emphiteoſim. vt in auten. de non alienand. §. alienatõnis collat. ij. ꝛ. de re. alie. non. l. ſi. que ſunt contra. ſolutio. non continetur appellatione alienatiõis ſi ꝓpriꝰ ꝛ ſtricte accipiat vt eſt nomiñ trãſlatio vt hic. ſed ſi large ſic. vt ibi

b ¶ Conceptionem. in animo contrahentium. Del dic in verbis.

m ¶ Diffinitionem.s.in legibus hoc est observationem specialē
rei diffinitam.
n ¶ Cuncta puta pacta.
o ¶ Casibus.veluti de emic.t alienatione t ceteris causis.
p ¶ Scriptura no.hunc contractū fieri velere in scriptis.sicut et
alias licet regulariter
otra.vt.no.s.de pac.
l.pactum.t dicbic.di
cit pactis non de cō
tractu.vel non phibz
fine scriptis fieri licet
dicat fieri in scriptis.
q ¶ Custodiri p con
ditionem ex lege ista
tenonis vel precepti
tis verbis.
r ¶ Ingruebat.id ē
eueniebat.
s ¶ Particulare.scz
medietatis.arg. ff.de
ver.sig.l.nomen filiæ
§.portionis.t.de usu
fruct.etiam ptis scōm
OJ.quod.B.non pla
cet.sed dicit particu
lare dum non sit toti
us rei.i.dummodo nō
sit tota res extincta q̄
uis maior ps perierit
damnum pertinet ad
emphiteoticarium.
vt infti.loca.§.adesse.
in.fi.§.alioquin non
complecteretur omīs
casus hec lex quod fa
cere vult.quum sub
dit aduersario si vero
particulare tē.t hec pla
cet.sed videt distin
guendū.vt.ff. de ēmpt.
emp.l. tomium. scz ibi
ante ptractum pēt si
vero post sz esset emp
toris piculum in ven
ditione.vt infti.de ōb
traben.emp.§.cuz au
tem. Itē ptra huic di
ctio.j.de allu.t pa.l.ij
sed spāle in tribut.vt
aucto.vel diminuto.
prædio augeat vl' di
minuat pensio.vt ibi
t ¶ Emphiteoticarius qz emolumentuz
si qō accessit forte al
luuiōe ad eū spectat.
sed q̄d econtī si augeat
ros an augeat pēsio t nō
pōt distingui sit appa
rens vel latens augmentum vt alluuionis instar fructuarij.vt.ff
de usufru.item si fundi.§.sed t si insulam.

Hemphiteoticarijs.alie pactiones preter illas que ex na
tura contractus tacite intelliguntur.

r ¶ Capitulis.s.vel super interitu rei.vt.s.l.prori.vel aliē
natione.vt.j.l.pror.l.superalijs vel etiam sup reuocando emphi
teotam puta si non soluat p quinquennium vel decennium.vt
subiect.t de relectione.

y ¶ Epochas.non prestiterit.pensio solu ebatur dño t.functio fi
sco pro eodem fundo t emphiteota qui suscipiebat apocham a fi
sco.i.confessionem de soluto.vt t.s.de fide instru.l.plures debebat
eam dōmino dare in vno quoq; anno.alias si non reddet per tri
ennium expelli potest vt hic.t hoc ea ratione quia posset esse q̄ res
ad dōm rediret t fiscus peteret t p̄teritas functiones.vt.ff.de pu
bli.imperatores.si ergo habuit dñs apocham factam emphiteo
te a publicano tuebitur se contra eundem publicanum vt hic apo
cham cum subscriptione sua.vt.d.l.plures.vel aliter vt ibi diri
¶ Triennium.in emphiteota ecclesie biennium.vt.s de sac.ec
et.anten.qui tem idem in colono priuati quod hic.s. triennium.

vt.ff.loca.quoto.§.interē.
a ¶ Reddiderit cum subscriptione sua.vt.dicta.l.plures.
b ¶ Volenti.quia si tantum vellet agere ad pensionez ex.l.zenois
mis posset.
c ¶ Eum emphiteotam.

conductione alienarū rez temperare
scituros q ex ipō contractu ab isti
tio fine aliquo facto vel aliqua inīa
cadant militia.t non fit regressus
cis ad pristinū gradū neq; beneficō
imperiali neq; consensu vel pmissu
iudicis sub quo tolerandam sortiti
sunt militiam. nedum alienas res
conductionis titulo esse gubernan
das existimant suas militias suāq;
opinionem amittant ex militibus
pagani ex decuratis infames con
stituti sunt.t q̄ post huiusmodi cō
ductionem quam penitus interdi
ximus a publico susceperint et hoc
sine aliqua mora vel procrastinatio
ne reddere compellantur. ¶ Scitu
ris t ipsis qui suas facultates post
hanc legem eis ad conductionem p
miserint nostra lege eorum conatui
ne violata q̄ nulla eis exactio con
tra eos concedatur. vt b qui alieni
appetens constitutus militem pu
curatorem elegerit t a suis cadat
redditibus. ¶ Pateat autem om
nibus huiusmodi copia apud com
petentes iudices accusationis vt q̄
in hac causa delator existat laudan
dus magis quam vituperandus in
telligatur. pena q̄; contra milites
nostrorum preceptorum contem
ptores t ipsos qui eis conductiōis
rerum ad se pertinentium permise
rint statuimus in futuris causis ob
tinente.

De iure emphiteotico.l.xvi.

¶ Impa.zeno.a.Sebastiano.p.p.

Ius emphiteoticarium neq;
conductionis neq; alienatio
nis esse titulis adiscendum.
sed hoc ius tertium sit constitutiuz

ab vtriusq; memoratorum contra
ctuum societate seu similitudine se
paratum.conceptionem dissimitio
nemq; habere propriam.et iustū
esse validumq; contractum in quo
contra que inter vtrasq; contrahē
tium partes super omnibus vel eti
am fortuitis casibus pactionibus
scriptura interueniente habitis
placuerint firma illibataq; ppetua
stabilitate modis omnibus vebeāt
custodiri ita vt interdum ea que
fortuitis casibus sicut eueniunt pa
ctorum nō fuerint conuentione cō
cepta siquidem tanta emerserint cla
des que prorsus etiam ipsius rei q̄
per emphiteosim data ē facat interi
tum.hoc non emphiteoticario cui
nihil reliquum permansit sed rei do
mino qui quid facilitate ingruebat
etiam nullo intercedente contra
ctu habiturus fuerat imputaretur.
¶ Sin vero particulare vel aliud
leue contigerit damnum ex quo nō
ipsa rei penitus ledatur substantia
hoc emphiteotecarius suis partibus
non dubitet ascribendum.

¶ Imperator Justi. Demosthen.
pre.pre.

In emphiteoticarijs pactis
sancimus siquidē alie pacti
ones in emphiteoticis istru
mentis fuerit prescripte easdē t in oib
alijs capīs obseruari.t de reiectio
ne eius qui emphiteosim suscepit
si solitam pensionem vel publicarū
functionum apochas non presti
terit. ¶ Sin autem nihil super hoc
capitulo fuerit pactum. sed per to
tum triennium neq; pecunias sol
uerit neq; apochas domio tributoz

d ¶ Repellere. per se
b legis a iectoritate
sz meli⁹ si iudicis auctoritate fiat p libellū cū
possideat.ar.j. de pig.
creditor scōm. OJ. et
B. nec permittat
crimen cum sibi arbi
trium sue vtilitatis scī
at esse concessuz. vt.j.
de metat.l. vetus tum
li.xij.t ad idē.ff.de pig
l.ler si nō ita euersa pos
sessione suo nomine
cepit possidere emphi
teota non vetāties ei
tuq; auctoritate. vt.ff
de vi.t vi.ar.l. colon
scōm. OJ. sed quid si
fecerit pactuz dñs vt
non liceat ei emphite
otam repellere etiam
si non soluat pensiōz
nō. pactum seruandū
ar.s. de pac.l.pe.alīq. di
stinguunt an conuēti
at ne omnino liceat t
tunc non valet. an vl
q; ad certum tēpus t
tūc sic. ar.ff. cōdi.l.in
hoc.§. si conueniat. sz
ar. est q̄ tale pactum
si valeat. ff. de p̄cario. l
cū p̄cario pria ē versio
t ē. pea. ff. de posiri. l.i.
§. si conuenit. Item si
triennio elapso dñs
recipiat pensionē om
nīs annoz quibus ei
cessatuz an ammodo
poterit vetāri. nō. ar.
ff. de leg.t cō. l. p⁹ diez
duoz em alterum po
terat facere dñs vl' de
ūcere vel pensionē pe
tere. vt in autē. de ali.
t emphi. §. si vero ho
locatoz col. ix eligēdo
gēnum alteri renun
ciare videt. vt. d. l. p⁹
diem. t. l. si p̄ empto
tem. §. si. in eodē titu.
Item quis ꝓbabit vtz
emphiteota se solui
se an dñs sibi non fu
isse solutum. nō. emphiteota. vt. ar. s. de proba. l.i. quod facit p tes
tes vel instrumentum vel confessiones quibus continuis pri
mis annis soluerit p quod presumitur retro soluisse semp. vt. j.
de apochis. pu. l. pe. li. j. Item quid si emphiteota promisit penā si nō
soluerit pensionem an poterit vetari videtur q; non quasi p penam
renunciauerit dominus reiectioni. ar. j. de pac. contin. l. fi. in pri
ncipio. nec quō fauore domini. s. pena est introductum t ē. vt. s. de le. t
ōdu. quō fauore. t. ad. l. j. ō pac. cō. l. fi. loquit in primlegijs q̄ facili⁹
q̄ iura coīa tollunt. sz nō vtrūq; s. eū vetāre. t penā petere nō pos
test nisi ī actū fit vt vtrūq; pōt fieri. vt. ff. de excep. rei. l. apud celsū
§. labeo. t. s de trās. cū ppōas. t de ōb. ob ita sti. i fi. Item si semel pe
na ē exacta si iterū sterit p aliud triēnū q; nō soluat an iterū poterit
exigere. nō. vt. ar. ff. de alibi. si duo. §. fi. i fi. nec obest eē si sit dictū
rato manēte ōtractu. q; nō cōprehendit pene stipulatōz. q; nō ē ōtract⁹
vt. ff. de excep. rei. l. ap ō. §. labeo. nisi ergo esset dictū rato manēte.
tē. vt t q̄tiēs cessauerit tot iēs i penā incidat. vt. d. l. si duo i fi. Item si
promisit penā rato manēte tē. t petit penā t vult. vt. d. l. nil xlomi⁹
vetāre an p̄t. nō. ibi. ar. ff. ō trās. q̄ fidē. t. l. pacto. t. s. ō pac. l. cū ppo
nas. i fauorē ei dñi dēm ē q; ōtract⁹ valeat manēte rat⁹. t ē p B. ff. ō rē.

iu. cum par. ꝛ. s. de trāsac. l. si quis maior. Item quid si emphiteo
ta faciat aliū emphiteotam vnū vel plures ꝛ cessant in solone
canonis qō auxiliū dño dar. quidā dāt ei ꝺd'. er. l. Jo. dic̄ q vn
dicat dñium suum a scdo emphiteota. ꝛ si ille ercipiat de iure em
phiteotico q repliceť. qz non ꝺz ei fides fuari ꝛc̄. vt. s. de pac. cum
ꝓponas. sicq̄ posit cō
sequi pensiones. ſz cō
ditō dari pōt in eum
q̄si inducēdo videar
cum eo ꝛrisse. Item
q̄d si aliquis ñ emphi
teota possidēs feudū
p quo. lr. ānis soluit
pensionē veñciat nūc
rñ. non potest veñci ſz
ꝑsumo emphiteoti
cum ꝛctus celebratus
fuisse. ar. j. de fun. pa. l
fi. ꝛ. l. ius emphiteoti
ci.

a¶ Vel pena oppo
nenda. p missa a dño
si emphiteotaꝫ expel
leret. vt. ff. locat. ēro
§. inf. ꝛ ꝺz emponema
grece latine meliora
tio vt hic dicat. ꝛ. j. l. p
ri. in prin.

b¶ Caueū est. vt. j. de
ꝺlxen. sñp. l. magnā. ꝛ
fa. ff. de vsur. l. pecunie
§. vsuraꝝ. ꝛ. ff. ꝺ ali. le:
l. libertꝰ. §. māumissis
ꝛ. ff. de lege ꝺmissa. l. si
fundus. §. fi. fallit tñ i
casu vt in opis libera
ti que videnť ꝺlxeri pe
tenti. vt. ff. de op. li. l.
cum patronus. vel ibi
ñ fuit dies ꝑfinit⁹. ſz
quo tēpe anni fiet so
lutō. rñ. fm qō actuꝫ
est. alꝫ et ītra tres vi
ces potent solui dūm
modo ante kalendas
ianuarias vt. j. de col.
fun. pa. l. placuit

c¶ Et fm legem. ita
q ānodo suos in vi
sus non ꝺuertat vt. s
de vsur. l. acceptaꝫ. ꝛ. j
qui. po. in pig. ha. l. i. ſz
videť q̄ sola oblatio
sufficiat cū velit pnā
euitare tm̄. qō quidā
dicūt. ar. j. de suscep. ꝛ
archa. l. i. ꝛ. j. de condi.
inser. l. si. ꝛ. ff. de arbi.
celsus. in fi. hic g̃ sub
audies ꝺposiꝰ. s. ma
xime. alij dicunt q̄ est
hic spēale vt sola ob
latio nō lꝺeret ēt a pe
na cōmittēda. sed q̄d
si ille q̄ soluere ꝺbuit
reddiderit volenti ei licere eum a p
dnis emphiteotecariis repellere nul
la ei impositum allegatōne nomie
meliozatōnis vel eozum que empti
nemata dicunturᵃ vel ᵃpena opponē
da. sed omnimō si dñs nolūit eo re
pellēdo neq̄ ꝓtendēte q̄ non ē sup
hac causa inq̄etatus: cū neminē opꝛ
tet ꝓuentōem vel admonitōnem ex
pectare. sed vltro sese offerre et debi
ta spontanea voluntate persoluere
fm q̄et anteriozi lege nostri nomi
nis generaliter cautumᵇ est ¶ Ne
autem ex hac causa dominis facultas
oriatur emphiteotas suos repellere
ꝛ reddituꝫ minime velle suscipere
vt ex huiusmodi machinatōe trien
nio elapso suo iure is qui emphiteo
sim suscepit ca dat: licentiam ei con
cedimus attestatōne ꝓmissa pecu
niam offerre. isq̄ obsignatis ꝛ fmᶜ
legem ꝺpositis minime ꝺiectōnis
timere periculum

¶ Idem. a Juliano pre. pra.

Umᵈ dubitabať vtrum em
c phiteota ꝺbeat cum dñi vo
luntate suas meliozatōes: q̄
greco vocabulo emponemataᵉ dñr
alienare vel ius emphiteoticū i aliū
trāsferre. an eius expectare ꝺsensuꝫ
Sancimus siquidem emphiteoti
cum instrumentum super hoc cāu a
liquas pactiōes habeat ea obserua
ri. Si autem nllo modo hmōi pa
ctio interposita est vel forte instru
mentum emphiteoseos ꝺperditūᵍ
est mīme licere emphiteote sine cō
sensu dñi meliozatiōes suas alijsʰ
vendere vel ius emphiteoticū trans
ferre. ¶ Sed ne hac occasiōe accep
ta dñi minime ꝺcedant ēphiteotas
suos accipere precia meliozatōnum
que inuenerint. sed eos velud āt et
ex hoc commodū emphiteote ꝺpere
at disponim⁹ attestatōnē dño trās
mittū ꝛ predicere quantum preciuꝫ
ab alio re vera accipi pōt. ꝛ siquidē
dñs hoc dare maluerit ꝛ tantam p
stare quantitatem ipe fuerit emp
teota ab alio accipere potest ipsuꝫ do
minū oīmodo ꝛ hoc ꝓpare ¶ Si au
tem duoꝫ mēsiū spaciū fuerit emer
sum ꝛ dñs hoc facere noluerit licen
tia emphiteote ꝺē vbi voluerit ꝛ si
ne ꝓsensu dñi meliozatōes suas vē
dere his tamen personis que non so
lent in emphiteoticis contractibus
versariʲ ad huiusmodi ꝛnire emptō
nem. ¶ Necessitatē aūt hēre dños
si alijs meliozatio fm prefatum mo
dum vendita sit accipere emphite
otam vel ius emphiteoticum ad p
sonas non phibitas sed ꝺcessas et
idoneas ad soluēdū emphiteoticuꝫ
canonē trāsponere: si emphiteota
maluerit non ꝺdicere sed nouū em
phiteotam in possessionē suscipere
non p ꝺductorē vel p ꝓcuratorem ſz
ipsos dños per seᵐ vel per litꝛas su
as vel si hoc non potuerit vel nolue
rint per ꝺpositōemᵐ in hac quidem
ciuitate apud virum clarissimū ma
gistrum censuum vel ꝑ ꝓtib⁹ tabula
rijs p attestationemᵒ in ꝓuincijs aūt
per ꝓsides vel ꝺfensores celebran
dam. Et ne auaricia tenti dñi ma
gnam molem pecuniariā ꝓpter hoc
efflagitent qō vsq̄ ad pñs tps ꝓpꝛ
trari cognouimus non amplⁱ ei li
cere ꝑ subscriptōne sua vel ꝺpositi
one nisi quinquagesimam partem
precij vel estimatōisᵖ loci qui ad ali
am psonam transfertur accipere. ꝙ
¶ Si aūt nouū ēphiteotā vel ēpto
rem meliozatōis suscipe mīme dñs
malūit ꝛ attestatōe facta ītra duos
mēses hoc facere ꝛpersederit licere
emphiteote ꝛ non ꝺsentiētib⁹ dñis
ad alios suū ius vel ēponemata trās
ferre. Si aūt aliter fuerit versatus
q̄s nostra constitutio disposuit: iure
emphiteotico cadatʳ

est vt omnia ꝺuenť. in ecclasticis aūt ꝺuenť q̄ ꝺgrua videnť econoꝛ
mo ꝛc̄. vt. s. de sa. san. ꝛ. aūt. ꝓpetua. ꝛ aut. si quas.

f Consensum. s. expressum.

g¶ Perditum est. necessint testes qui plene amissionem. et qō
in eo ꝓtinebatur ipsum pactum. alioq̄n aliud esset. vt. s. de fide in
stru. l. in exercendis. ꝛ
fm quosdam ibo. qz
scriptura tantum p
batur quod nihil est.
quia etiam tunc suffi
ceret ꝓbari interuēis
se instrumentum ꝛ a
missum. ꝛ quod in eo
ita cōtinetur. vt. s. de
fi. instrumen. l. emanci
patione.

h¶ Ellis vendere et
ius emphiteoticum
transferre. est ꝛ idem
fm quosdam. sed an
ꝺnare ſr. q̄ non. qz
de alienatione hic fit
mentio. sed certe im
mo potest etiam sine
ꝺmini consensu vt. j
de fun. pa. l. i. ꝛ instiť.
loca. §. adeo. ꝛ ar. j. de
predijs curialiuꝫ. l. fi.
Item an pignozare
et idem dicam quod
in ꝺno. vt. ff. de pign.
acti. tutoꝛ. §. fi. ꝛ. j. de
pig. l. ler. sed cum do
nat qualiter domin⁹
peret pensionem a se
cundo ēphiteota. rñ.
ꝓponet rei vendi. nisi
soluat pensionem. vt
ff. vsufr. quemadmo
dum ca. l. si vsufr. no
mine. Item an in vē
ditōne velꝛat contie
ri saluo iure ꝺminī.
an simpliciterq̄ ius
emphiteoticum ven
dat. Item si primus
empti. vendiderit se
cundus velit nūc ven
dere. cuius exquiritur
consensus ꝺminiⁱ vel
emphiteote primi. q̄
dam ꝺcūt emphite.
primi. quia ab eo cau
sam habet. tu dic do
mini. quia hꝛc ler dic̄
ꝺminī cōsensum re
quiri ꝛ primus ēphi
teota ꝺminus velit
esse alienādo nec pos
sidet ciuiliᵉ nec natu
raliter. vnde eius nō
est querenda volun
tas. ꝓterea a ꝺmino
qui induxit eum i pos
sessionem videť habꝛ
re causam. vt ar. ff. de reli. l. i. §. i. ꝛ ad fil. l. i. ꝛ. s. ꝺpo. auten. sed iam
cautum est. ꝛc.

i¶ Detari. apponitur enim quandoq̄ in ꝺctu emphiteoʳ ne ti
cius vel seruus vel alia persona q̄m nomiet dēat accedere ad empti
onem illius rei. vel hic vt dicitur. s. ſr. i. l. curialis. ꝛ. l. milites. ꝛ. l.
licet. ꝛ. s. de ꝛa. sanc. ec. auten. quibuscunq̄. Item ad hoc. s. de ꝺlxen.
emp. l. diuidum

k¶ Accipe. s firmādo ¶ Emphiteotam. nouum
l¶ Trāsponere. ꝓmutādo ¶ Nō ꝺdicere. s. cēsemus dñimi
m Per se. fi. ꝛ. s. de ꝺlis q̄ pe. e. ipe. l. q. ꝛ. j. de vecur. l. nullius
n¶ Depositōem. i. qualēcūq̄ scriptura qua oñebat se velle no
uum emphiteotam suscipere.
o¶ Per attestatōnē. i. scripturā cū testib⁹ ¶ Precij. q̄si vēdic̄